

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HÍVATALOS
ÉRTESÍTŐJE.

XX-^{IK} ÉVFOLYAM.

1898.

KIADÓTULAJDONOS:

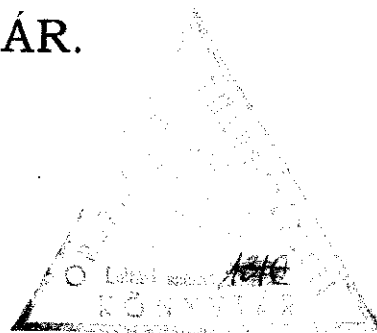
A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.

FŐSZERKESZTŐ:

DR. SZILY JÓZSEF.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

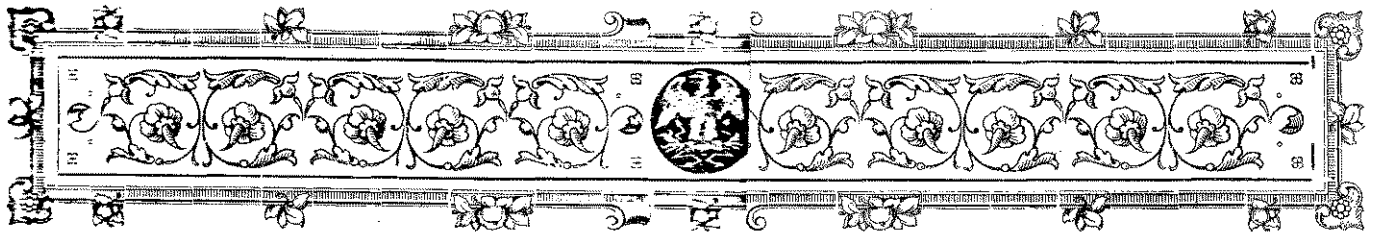
DR. KÖNCS BOLDIZSÁR.

BUDAPEST,

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

1898.

TARTALOM-JGYZÉK.

	Oldal
Eldőzetési felhívás	73
Beszámolás	74
Nyitólével az Elnökséghez. <i>Sárdy Józseftől</i>	88
Félszerkesztő változás. <i>A szerkesztőségétől</i>	89
A legújabb rendelet. <i>Kb.-tól</i>	109
Felhívás a VII. orsz. tanfolyamra. <i>A budapesti ö. t. testület parancsnokságától</i>	109
A szenvedő bajtársakért. <i>Óreg bajtársától</i>	128
Haladunk. <i>Kápolnai E.-től</i>	128
A VII. orsz. tanfolyam	182
Interpelláció. <i>Ecker Sándortól</i>	182
Tűzoltó- és mentő egyesület. <i>F. Á.-tól</i>	183
központi állandó ezredévi gyümölcsfaültetési bizottságnak	184
az ö. t. parancsnokságának intézett feladvány	199
éptelen állapotok. <i>Peturtól</i>	200
szennivalók. <i>Pap Endrétől</i>	201
Itt az írás, olvassátok	201
A dologtalan elnökség. <i>Pestmegyeitől</i>	201

Hivatalos rész.

Meghívó az orsz. választmány febr. 2-iki ülésére	6
Az Elnökség nov. 13-iki ülésének jegyzőkönyve	22
A segélyző szöv. nov. 13-iki ül. jegyzőkönyve	23
Az orsz. szöv. Elnökség 1897. decz. 18-iki ül. jegyzőkönyve	39
A segélyző szöv. választm. 1897. decz. 18-iki ülésének jegyzőkönyve	90
Az orsz. szöv. Elnökség jelentése az orsz. Választmányhoz	91
Az orsz. szöv. 1897. évi zárszámadása	111
A segélyző szöv. 1897. évi zárszámadása	129
Az orsz. szövetkezet pénztári kimutatása az 1897. év utolsó negyedéről	130
A belügyminiszter 116,186/97. sz. körrendelete	154
A honvédelmi miniszter 1031/1898. II. sz. körrendelete	170
Felhívás az orsz. Szövetség Elnökségétől valamennyi testülethez, a török sebesültek javára gyűjtött pénzek beküldésére	171, 186, 202
Az Elnökség febr. 1. ülésének jegyzőkönyve	184
Az orsz. választmány febr. 2. ülésének jegyzőkönyve	184
Az orsz. szövetség átirata a budapesti testülethez	184
A budapesti testület átirata az orsz. szövetséghez	184
Titkári jelentés a segélyző-szövetség ügyeiről	184

Technikai rész.

Orvosi mentes tüzeseteknél. <i>Dr. Balogh Dezső</i>	6
Az új világító (acetylen-) gáz	22
Tűzmentes fűtőszerek	23
A régi és új fűtőkendők	39
Újabb eredmények a technika terén. <i>P. E.</i>	90
Mivel lehet a tüzet betörni? <i>Ó. T.</i>	91
Kéménytisztítás. <i>V. F.</i>	111
A gyöngyösi parkettgyár égése. <i>Vargha Tivadar</i>	129
A legújabb kőanyag	130
A mártás készítése. <i>O. K.</i>	154
A sepről magától is meggyúlad. <i>Ó. T.</i>	170
Az égések szerkezete tűzbiztonság szempontjából	171, 186, 202
Szinhabar veszélyessége. <i>Böhm Gusztáv</i>	184

Általános rész.

Jelentés a tüzrend felügyeletről Vas megyében. <i>Barabás István</i>	7
Az Elnökség ülése 1898. febr. 1-én	23
Az országos választmány ülése 1898. febr. 2	25, 39
Beszámoló számok. <i>Kb.</i>	40, 76, 92
Alapszabály minta	55, 75
Az Elnökség ülése ápril. 2-án	57

	Oldal
Jelentés a budapesti áll. tanítóképzési tanfolyamról. <i>Szida-nits Ferencz</i>	111
A hevesi ünnepélyek s a hevesvárm. szöv. közgyűlése. <i>Dr. Fazekas Ödön</i>	112
Mentőegyesület Egerben. <i>Egri K.</i>	115
Visszapillantás a nagy-enyedi ö. t. egyesület 25-éves múltjára. <i>Lázár István</i>	131
A VII. orsz. tanfolyam	132
Az Elnökség 1896. aug. 27-iki ülése	135, 155
Az ácsi század 15-éves története	136
Antal Gábor püspök beszéde az ácsi test. jubiláris közgyűlésen	157
Veszprém várm. alispánjának körrendelete a várm. tanfolyam tárgyában	158
A Veszprém várm. tűzoltó-szaktanfolyam. <i>Dr. Szily József</i> ...	187

Testületek köréből.

A csáktornyai ö. t. egyesület közgyűlése. <i>Alszegehy Alajos</i>	9
A szabadkai hiv. tűzoltóság 1897. évi működése. <i>Scossa Zoltán</i>	10
Az újpesti ö. t. egyesület 1897. évi működése. <i>Schober Károly</i> ...	11
Statisztikai adatok a szegedi városi tűzoltóság 1897. évi életéből. <i>Kovács József</i>	11, 27
A csákvári ö. t. test. szolgálatvezetőjének jelentése 1897. évről <i>Goldschmidt József</i>	23, 14
A budapesti testület parancsnokságának évi jelentése a közgyűléshez 1897. évről	41
A csákvári test. szolgálati, ügykezelési és pénztári kimutatása 1897. évről. <i>Goldschmidt József</i>	45
A szigetvári testület közgyűlése. <i>Kopátsy Nándor</i>	59
A gyöngyösi testület évi működéséről jelentés. <i>Kozmáry Dezső</i>	60
A böhönyei testület közgyűlése	61, 77

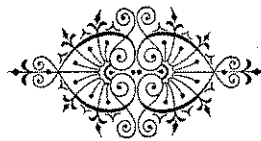
	Oldal
A felső csallóközi járás tűzfelügyelőjének évi jelentése. <i>Ecker Sándor</i>	78
A siófoki testület közgyűlésének jegyzőkönyve.	79, 93
Az alcsuthi szakasz évi jelentése. <i>Dorner Béla</i>	93
Az új-arad-zsigmondházi test. évi jelentése 1897-ről	95
Az új-arad-zsigmondházi testület közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata. <i>Klukovits Ádám</i>	96
A kismártoni test. évi jelentése 1897-ről	96
Az ácsi t. o. század jelentése 1897-ről. <i>Csermák Hugó</i>	98
A galamboki test. jelentése 1896. és 1897-ről	99
A somogy-csurgói testület közgyűlése. <i>Reményi Samu</i>	116
A székelyudvarhelyi testület titkárának jelentése 1894-98. évekről. <i>L. Pintér Sándor</i>	116
A bács-topolyai versenyek feltételei stb.	117
A budapesti test. közgyűlésének jegyzőkönyve	118, 138
A sopron várm. szöv. közgy. jegyzőkönyve	141
A nagy-enyedi test. közgyűlésének jegyzőkönyve	143, 159
A szigetvári test. zászlószentelése és 15-éves jubileuma	161
A szepsi-szt-györgyi ö. t. egyesület egy éve	160
A nagy-enyedi testület 1897. évi jelentése	172
A székelyhídi testület 1897. évi jelentése	173
A nagy-kanizsai test. 1897-évi jelentése	189
A fehérvármegyei szöv. máj. 19. közgyűlés jegyzőkönyve	190

Hírek.

11, 12, 13, 29, 30, 31, 45, 46, 47, 62, 63, 64, 65, 80, 81, 82, 83, 99, 100, 101, 102, 103, 119, 120, 121, 122, 123, 144, 145, 146, 147, 163, 164, 165, 174, 175, 176, 190, 191, 192, 193, 203, 204, 205.

Hirdetések.

Minden számban.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-

HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példányok ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. — Előfizetési felhívás. — Beszámolás. — *Hivatalos rész:* Meghívó az orsz. választmány febr. 2-iki ülésére. — Az Elnökség nov. 13-iki ülésének jkve. — A segélyző szöv. nov. 13-iki ül. jkve. — *Technikai rész:* Orvosi mentés tüzeseteknél; Dr. Balogh Dezsőtől. (Befejező közlem.) — *Általános rész:* Jelentés a tűzrend. felügyeletről Vas megyében; Barabás Istvántól. (Befejező közlem.) *Testületek köréből:* A csáktornyai ö. t. egyesület közgyűlése; Alszegehy Alajostól. — A szabadkai hiv. tűzoltóság 1897. évi működése; Scossa Zoltántól. — Az újpesti ö. t. egyesület 1897. évi működése. Schober Károlytól. — Statisztikai adatok a szegedi városi tűzoltóság 1897. évi életéből. Kovács Józseftől. (Első közlem.) — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Előfizetési felhívás

a Tűzoltó-Közlöny 1898. évi XX. évfolyamára.

A Tűzoltó-Közlöny a mai számmal fennállásának *huszadik* esztendejébe lép. Ez nagyon sokat megmagyaráz, és egyúttal felment bennünket attól is, hogy nagyhangú ajánlgatásokka lépjünk t. Olvasóink elé. Programmunk ma is az, a mi húsz évvel ezelőtt volt. Ennek megvalósítására törekszünk ezután is lankadatlanul, ezt tűzzük magunk elé mai is, huszadik évfolyamunk megkezdésekor. A magasabb fokú szaktudás fejlesztése és az együvé tartozás tudatának és érzésének felélesztése és fokozása lesz feladatunk a jövőben is. Tartalmas és kimerítő tudósításokat fogunk közölni a testületek beléletéről és annak mozzanatairól, nemkülömben az országos szövetség és segélyző szövetség munkálódásairól is, — azonkívül kiváló gondot fordítandunk szakbavágó cikkeink és újdonságaink rovatára is. Lapunk az Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos értesítője. Ez, és az eddig megfutott két évtizedes múlt elég ajánló levél a Tűzoltó-Közlöny számára.

A Tűzoltó-Közlöny előfizetési árai a régiek. Tehát különbség nélkül helyben úgy mint vidékre:

Egész évre . . . . . 2 frt 40 kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 20 kr.

A magyar országos tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek illetve tűzoltóságok részére egy példány ingyen, mint tagsági illetmény küldetik meg. E példányon kívül ezen tagtestületek vagy ilyeneknek tagjai részére minden további példány

Egész évre csak . . . . . 1 frt 20 kr.
Egyes példány ára . . . . . — frt 20 kr.

Az előfizetési és egyéb pénzek legczélszerűbben posta-utalvánnyal a lap kiadóhivatalához (Budapest, IX., Vámház-körút 9.) küldendők.

A Tűzoltó-Közlöny
kiadóhivatala.

Beszámolás.

Tizennyolcz hónap után február 2-ik napján ül össze ismét az országos választmány a székesfővárosban, hogy számon kérje az Elnökségtől eddigi munkálkodásának gyümölcseit, s hogy maga is cselekedjen abban az irányban és abban a körben, mely az új alapszabályok értelmében hatásköréhez tartozik.

Másfélve már annak, hogy az országos választmány megtartotta első ülését. A millenniumi országos tűzoltó-kongresszusok harmadik napján, 1896. augusztus 17-én volt az első ülés, a mikor a teendő egyedül a megalakulás volt csupán. Ez a második. Voltaképen az első, a mely az új szabályzatok aerája óta részletes napirendet tárgyalni készül.

A napirendre kitűzött tárgyak közül különösen kettő az, a mi fontosabb és érdekesebb.

Az egyik az elnökség jelentése a XIII. országos kongresszus óta történekről. Ez a pont az, a melyen számonkéri az országos választmány az Elnökségtől, hogy mit végzett a lefolyt hosszú másfélév alatt. Nem volt alkalmunk előzetesen betekinteni az Elnökségnek erről szóló jelentésébe, de ismerve a lefolyt idő eseményeit, bizvást elmondhatjuk, hogy a jelentés tartalma és tárgya kevés nem lehet. Az ezen másfélév alatt tartott elnökségi ülések igen sok fontos ügyet intéztek el, a melyeket folyóügyeknek nevezünk ugyan, de egy-egy néha maga is annyira kimerítő tárgyalást igényel, hogy órák belekerülnek, míg egy-egy ilyen ügyben a végső határozat meghozatik. Ilyenek pl. az egyes helyi tűzrendészeti szabályrendeletek és egyéb statutumok ügye, aztán ilyenek az Elnökségtől nem ritkán kikért szakvélemények megalkotása és formulázása is. És sok más egyéb ügyek, a melyekről az Elnökség jelentése bizonyára meg fog emlékezni részletesen. Szóval az Elnökség derekas munkát végzett csak a kurren-tiákban is, és sok az az idő, a mit kötelessége elvégzésére szentelt. Hátha még nemcsak azt vesszük figyelembe, hogy egy-egy ülés kora délutántól késő estig nyúló időt vesz teljesen igénybe, hanem azt az időt és munkát és szaktudást is, a mibe az előadónak egy-egy kérdés, egy-egy kiosztott ügydarab keresztül tanulmányozása és a tanácskozással való elkészítése kerül!

Az Elnökség feladata elég terhes ha csupán a folyóügyeket nézzük is. Pedig voltak egyéb feladatok is, országos fontosságúak, általános érdekűek, óriási munkát igénylők, a miket derekasán elvégzett. Ott vannak azok a javaslatok, a miket a millenniumi országos kongresszus elfogadott és a melyeknek további munkálását az Elnökségre bízta. Lapunk olvasói emlékeznek még azokra a feliratokra, a miket az Elnökség e kongresszusi határozatok tárgyában a kormányhoz intézett, s a miket közzé

is tettünk. Ott van a szervezésről, a rangjelzésről, az egyenruháról és felszerelésről szóló új szabályzat is, melyre nézve a kongresszus csak alapelveket tűzött az Elnökség elé, s a melyet az Elnökség kidolgozott, jóváhagyás végett felterjesztett, s a melyet a miniszter végre, hosszas várakozás után, mint halljuk, már jóvá is hagyott. Aztán az Elnökség és központi iroda ügyviteli szabályai, a melyek fölött az országos választmány fog döntő határozatot hozni. Mind oly dolgok, a melyek hónapokig tartó minúciózus munkát és emberfeletti türelmet vehettek igénybe.

Az Elnökség munkáját kicsinyelni vagy keveselni egy csöppet sem lehet. Többet az ember igazán még lelkesedésből sem tehet.

A másik fontos tárgya a napirendnek a miniszter által jóváhagyott szervezési, rangjelzési stb. szabályzattal összefüggő intézkedések megtétele. Ez az a kérdés, a mi végre valahára rendbehozandó és megoldandó az egész országban. Napról-napra érkeznek hozzánk kérdezősködések, sürgetések és tudakozódások az ország minden részéből, melyek az új szabályzatra vonatkoznak. Egyik testület a másik után rendezi be szervezetét, szerzi be egyenruházatát az új szabályzat, a még jóvá nem is hagyott új rendszabályok szerint. Helyesebben mondva csak akarnának berendezkedni, de nem tudnak, mert nincs a szabályzat a kezeik között, nincsenek mintáik, rajzaik; vagy ha vannak is, nem tudják, hogy nem történt-e az Elnökség által felterjesztett elaboratumon változtatás odafönn a miniszteriumokban.

Mi annak idején közöltük ugyan az új szabályzatot abban a formában, a mint az Elnökség azt felterjesztette, ez azonban kielégítő nem lehetett, mert nem voltak a szöveg mellett magyarázó ábrák

A szabályzatot tehát, ha meg van a jóváhagyás, ki kell nyomtatni és szétküldeni a testületeknek, hogy az átalakulás üdvös folyamata fennakadást és káros késedelmet ne szenvedjen, a hol már megindult, s kezdetét vehesse mentől előbb ott, a hol még a régi állapotok léteznek. Az országos választmány fontos feladata leendő czélszerű intézkedésekkel magadni ezen üdvös átalakulási processushoz a szükséges lökést.

Az új szabályzatok iránt a komoly érdeklődés általános, és azóta, mióta azt az Elnökség kidolgozta, s a szakkörök azzal lapunk révén megismerkedtek, ez az érdeklődés folyton fokozódott. A választmány feladata ezen érdeklődést nemcsak ébren tartani, de realizálni is. Fontos ezen lépése a választmánynak már azért is, mert ennek praktikus és átgondolt voltától függ az, hogy a szabályzatot elfogadják és kövessék azok is, a kik eddig attól minden komolyan elfogadható okok nélkül idegenkedtek.

Videant consules!

HÍVATALOS RÉSZ.

Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.

7. szám.
1898.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség »országos választmánya« 1898. évi február hó 2-án délelőtt $\frac{1}{2}$ 11 órakor Budapesten a IV. ker. elüljáróság üléstermében (IV. ker. Magyar-utca 23. szám II. emelet)

ülést tart,

melyre az országos választmány t. tagjait, nevezetesen az elnökség és felügyelő-bizottság tagjait, valamint a vármegyei szövetségek elnökeit, illetve a szövetségek e célra igazolt képviselőit van szerencsénk az alanti napirend kapcsán oly értesítéssel meghívni, hogy az elnökség, valamint a felügyelő-bizottság előzetes ülését február hó 1-én délután 5 órakor fogja a szövetség központi irodájában megtartani.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
  2. Kéttagú jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.
  3. Az elnökség jelentése a XIII. országos közgyűlés óta történetéről.
  4. A felügyelő-bizottság jelentése az ügy- és pénzkezelésről.
  5. Az 1896. és 1897. évi zárszámadások fölötti határozathozatal.
  6. Több testület kérvénye tagságdíj-hátralékainak törlése iránt.
  7. Az elnökség és központi iroda ügyrendjének megállapítása.
  8. A szervezési, egyenruházati, rangjelzési és felszerelés szabályzattal összefüggő intézkedések megtétele.
  9. Az 1899. évben tartandó nagygyűlés helyének megállapítása a beérkező meghívások alapján.
  10. Oly indítványok tárgyalása, melyek legalább 24 órával előzőleg az elnökséghez írásban betérjesztettek.
- Kelt Budapesten, 1898. évi január hó 1-én.

Dr. Kék Lajos
elnök.Dr. Szily József
titkár.755.
97. sz.

Jegyzőkönyv,

felvétellett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1897. évi november hó 13-án délután $\frac{1}{2}$ 4 órakor a szövetségi irodában tartott ülésén.

Elnök: dr. Kék Lajos.

Jegyző: dr. Szily József.

Jelen voltak: dr. Óváry Ferencz alelnök, Bulyovszky Aladár és Polcz Rezső felügyelő bizottsági tagok, Christie Loránd, Köhler István, Scotta Zoltán, Szabó Gyula, Vida Pál és Wagner Manó előadók, Tomcsányi Béla pénztáros; végül mint hallgatók dr. Kóncs Boldizsár a »Tűzoltó-Közlöny« és Markusovszky Béla a »Tűzrendészeti Lapok« szerkesztője.

1. Elnök üdvözlö a jelenlevőket s azután a ülést megnyitja.

2. Titkár jelenti, hogy Libits Adolf a felügyelő bizottság elnöke, Varga Lőrincz a felügyelő bizottság tagja. nemkülönben Dorner Béla és Ecker Sándor előadók az ülésről elmaradásukat igazolták. A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

3. Titkár ismerteti az elnökségnek és a központi iro-

dának általa kidolgozott ügyrendtervezetét, mely az elnökség, az elnökségi ülés, az előadók, a központi iroda és a tisztviselők teendőit öt fejezetben állapítja meg. Utal arra, hogy a tervezet kidolgozásánál minden egyéb mintá híján csakis saját tapasztalataira volt utalva, s így lehetséges, hogy az több tekintetben hiányos lesz, azonban ezen hiányok az elnökség és az országos választmány tárgyalásai alatt pótolhatók lesznek. Előadja továbbá, hogy egyes részleteknél oly pontokat is vett föl a tervezetbe, melyek az ő nézeteivel ellentétben vannak, csak azért, hogy a figyelem ezekre is ráfordíttatván, az elnökségnek meg legyen adva az alkalom véleményének megállapítására.

Ezek után kimondja az ülés, hogy a tervezetet fejezetenként felolvassván, pontonként veszi tárgyalás alá.

A címnél »ügyviteli szabályai« helyett »ügyrendje« állapíttatik meg,

Az I. fejezetet az ülés észrevétel nélkül elfogadja.

A II. fejezetnél az 5. §-ban kimondja az ülés, hogy a titkár rendkívüli ülést össze nem hívhat, de az elnök 3 előadónak írásban betérjesztett kívánatára ülést egybe hívni köteles.

A 8. §-ban kimondatik, hogy a felügyelő bizottság tagjai az elnökség ülésein csakis a napirenden levő tárgyalás összefüggő indítványokat tehetnek.

Ezt követőleg egy új 9. §-ban felveendő, hogy a felügyelő bizottság tagjai az elnökség ülésein az elnökség eljárását nyilvánosan bírálta tárgyává nem tehetik, hanem kötelesek netaláni kifogásaikat a felügyelő bizottság ülése elé terjeszteni, s annak határozataihoz képest eljárni.

A 10. (új 11.) §. a felügyelő bizottság ügyrendtervezetének új 11. §-a értelmében alakítandó át.

A 15 (új 16) §. a következőkben állapíttatik meg: »Szükség esetén az elnökség 3 tagjának kérelmére az elnök az ülést zárt üléssé köteles átalakítani, és a zárt ülés van hivatva annak megállapítására, vajjon a felvetett tárgy csakugyan zárt ülésben való tárgyalást tesz-e szükségessé, vagy nem. Utóbbi esetben a tárgyalás nyílt ülésben ejtendő meg.«

A 23. (új 24.) §. második bekezdése gyanánt felveendő, hogy: »az elnökségi ülés határozatai ellen csakis birtokon kívül lehet felelkezni.«

A 25. (új 26.) §. »két héttel« szavai helyett »15 nappal« szavak teendőek.

A 30. (új 31.) §. után új 32. §-ként felveendő: »Az ülések rendszerint csak esti 7 óráig tarthatók. Amennyiben a napirendre kitűzött ügyek tárgyalása ezen időpontig befejezhető nem volna, az ülésnek jogában áll aziránt határozni, hogy vajjon a tárgyalást esti 7 órán túl is folytassa, vagy annak folytatását a következő napra halasztja, esetleg pedig a visszamaradt tárgyakat a következő ülés napirendjére tűzze ki.«

Ugyancsak új 33. §-ként felveendő: »Az elnök az ülést 5—10 perczre bármikor felfüggesztheti.«

Új 33. (új 36.) §. után új 37. §-ként beszúrandó: »Az elnökség tagjainak az ülésekre utazások alkalmával felmerülő szoros értelmű uti költségei a szövetség pénztárából megtérítettek.«

Ily utazások alkalmával hajón az I. osztály, vasuton a gyorsvonat és a II. osztály vehető igénybe, melyeken kívül vidéken 4 kilométeren túl a fuvar költségek, Budapesten pedig a bérkocsinak 1—1 forinttal számított költségei is felszámíthatók.«

A III. fejezetnél a 36. (új 40.) §-ba az »előiratokkal« szó után beszúrandó »nemkülönben a bírálathoz esetleg szükséges egyéb iratokkal és adatokkal«, míg a végére »az iratjegyzéket az előadó aláírásával ellátva az elnökséghez haladéktalanul viszaküldeni köteles.«

A 38. (új 42.) §-hoz második bekezdésként »Ily esetben az illető vármegye, vagy annak területén levő városok és községek szabályrendeletei mindig az iratokhoz csatolandók.«

A 43. (új 47.) §-ban kimondatik, hogy kiküldetés esetén az előadó részére igazolvány küldendő s szabályszerűen elszámolt kész kiadásai megtérítettek.

A 45. (új 49.) §. végső sorának módosításaként kimondatik, hogy az előadók a nekik kiosztott ügyiratokat kötelesek idejében az elnökséghez beküldeni.

A IV. fejezetnél az 53. (új 57.) §. után új 58. §-ként felveendő: »A szövetség vagyonának tűz és betörés elleni biztosításáról az elnökség köteles gondoskodni.«

Az 54. (új 59.) §-ban a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségéről is említés teendő.

A 63. (új 68.) §-ban kimondatik, hogy a hivatalos órák megtartása vasárnap és ünnepnapokra nem terjed ki, egyébként pedig az irodái személyzetnek legalább egy tagja az irodában tartózkodni köteles.

A 67. (új 72.) §-ban úgy az országos, valamint a segélyző szövetségről említés teendő.

A 72. (új 77.) §. után új 78. §-ként beiktatandó: »A fent elősorolt könyveken kívül a kiadott ügyiratokról, valamint a megállapított határidőkről külön-külön nyilvántartókönyv, a hivatalos, póstabérmentes küldeményekre pedig postakönyv is fektetendő föl.«

A pénztáros teendői közt felsorolt, s a pénztár kezelésére vonatkozó 89., 90., 93., 96., 97. és 98. §-ok a 80. (új 86.) §. után új 87., 88., 91., 92., 93. és 94. §-okként az V. fejezetből a IV. fejezetbe áthelyezendők. A 92. §. helyett új 89. §-ként beveendő: »A szövetség valamint a segélyző szövetség bevételeiről és kiadásairól külön pénztári napló, a folyópénztár, az érempénztár, a tartalékalap és a segélyző szövetség bevételeiről és kiadásairól külön-külön pénztári könyv, végül pedig egy közös főkönyv vezetendő. Mindezen könyveknek szabályszerűen bélyegezve és hitelesítve kell lenniök.«

Új 90. §-ként felveendő: »A segélyző szövetség pénzkészlete az országos tűzoltó-szövetség pénzkészletétől elkülönítve kezelendő.«

A 100. (új 107.) §-ban úgy az országos, valamint a segélyző szövetségről említés teendő.

A 101. §-ból álló tervezet ezzel 108. §-al megállapítván, elfogadtatik, annak megfelelő átdolgozásával és a Tűzoltó Közlönyben való közzétételével, egyúttal pedig az országos választmány elé leendő terjesztésével a titkár megbízatik. Végül elnök indítványára a titkárnak nehéz munkájáért az ülés köszönetét szavaz.

4. Pénztáros előterjeszti az év III. negyedéről szóló és 203 frt 84 kr. hiánnyal záródó számadását, egyben jelenti, hogy ezen hiány a torontálvármegyei szövetség által beküldött, de még eddig el nem könyvelt 478 forintban kellő fedezetet nyer.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi, egyben felhívja a torontálvármegyei szövetséget, hogy az elkönyvelés akadályául szolgáló jegyzéket szolgáltatassa be.

5. Ugyancsak pénztáros jelenti, hogy a tagsági díjakkal hátrálékban levő testületek október havában felhívtak hátrálékaik befizetésére. E szerint 154 közvetlen tagtestület tartozása kitett 2322 frtot, míg vármegyei szövetségek útján a tagtestületek tartozása 1499 frt, úgy hogy a szövetség összes követelése 3821 frt volt, melyből eddig közvetlen tagtestületektől 270 frt, vármegyei szövetségek útján pedig 196 frt, összesen tehát 466 frt folyt be, úgy hogy a szövetség mai követelése még mindig 3355 frt.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi, egyben elhatározza, hogy a testületeket hátrálékaik befizetésére a a Tűzoltó Közlönyben közzeendő felhívásban a bírói úton való behajtásra, és a hátrálékosok névjegyzékének közzétételére való figyelmeztetéssel újból felszólítja, emellett

pedig a hátrálékosokhoz boríték alatt újabb felhívást is küld.

6. Pénztáros azon jelentését, hogy a folyó évre engedélyezett 2000 frt államsegély október hó 29-én felvételét, az ülés tudomásul veszi.

7. *Vida Pál* kérelmére pénztáros jelenti, hogy a szövetség tartalékalapja ez idő szerint 10039 frt 50 krból, s annak a folyó évre esedékes kamataiból áll. Tudomásul szolgál.

8. *Szabó Gyula* a maga, valamint dr. *Óvry Ferencz* alelnök nevében jelentést tesz a folyó évi augusztus hó 2—22-ig Budapesten megtartott VI. országos tűzoltói szaktanfolyamról, melynek augusztus 19. és 21-én tartott vizsgáin a szövetséget mint kiküldöttek képviselték. A *Bulyovszky* Aladár belügyminiszteri biztos ellenőrzése mellett a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által rendezett tanfolyamon és vizsgáin szerzett tapasztalataik alapján az elért eredményről a legnagyobb dícséret és legmelegebb elismerés hangján emlékezhetnek meg, mert az ország minden vidékéről összejött 31 hallgató közül vizsgát tett 29 tanfolyamhallgatóban a hazai tűzoltóügy olyan szakterületet nyert, kikre nemcsak a tanfolyamot rendező testület, és az előadók, hanem az országos szövetség elnöksége is büszke lehet. Kéri jelentésének tudomásul vételét, egyúttal indítványozza, hogy a belügyminiszteri biztosnak, a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek, nemkülönben a tanfolyamon működött előadóknak, kiknek mindegyike kiváló buzgalommal felelt meg nehéz feladatának, fejze ki jegyzőkönyvi köszönetét és elismerését.

Az elnökség a jelentést örömdetes tudomásul veszi, *Szabó Gyula* indítványát pedig egyhangúlag magáévá teszi.

9. Hevesvármegye tűzrendészeti szabályrendeletéről, mely az 1895. évben már egy ízben véleményezés tárgyát képezte, a titkár teszi meg véleményes jelentését. A véleményhez képest dr. *Óvry Ferencz* és *Szabó Gyula* hozzászólásai alapján kimondja az elnökség, hogy a szalma és takarmányfélék kivételes esetekben a környező épületektől 10 méternyi távolságban is lerakhatók, ugyanily távolságban megengedhető a kézzel való cséplés és nyomtatás is, ellenben a gőzgéppel való cséplés a községek belterületén általában tiltandó. A kapitányviz 2 hectoliterben állapítatik meg, azonban megengedhető, hogy ez két 1 1 hectoliteres edényben is tartassék. Nyomtatásnál, cséplésnél külön 5 hectoliter vízkészlet kötenő ki. Az egyes házakban az elősorolt eszközökön kívül még 1 tűzhorog, 1 szikracsapó és 1 lámpás is előírandó. Végül a tiszt elnevezések az új szabályzat értelmében átalakítandók. E módosításokkal a szabályrendelet jóváhagyásra ajánlható a belügyminiszteriumnak.

10. A veszprémvármegyei tűzoltó szövetség a hazai általános biztosító részvénytársaságnak a községekhez szétküldött és Veszprémvármegye alispánjával is közölt ajánlata tárgyában véleményt kérve, titkár ismerteti az ügyet.

Vida Pál felszólalása után elnök indítványára kimondja az elnökség, hogy mivel a szövetség múlt évi közgyűlésén egyértelműleg a kötelező állami tűzkárbiztosítás mellett nyilatkozott, s ezen elv mellett folyó évi május hó 29-én és augusztus hó 20-án tartott üléseiben ismételt állást foglalt, ezen elvi álláspontjának folyományaként azzal ellentétben álló bármely aktív pártolására annál kevésbé vállalkozhatik, mert maga a belügyminiszterium is 1895. évi 60896. és 1897. évi 33271. sz. a. kibocsátott körrendeleteiben ismételtlen megtiltotta, hogy hatósági közegek a biztosító társaságok szabad versenyébe bármiképen is befolyjanak. Végül reámutat az elnökség arra is, hogy a biztosító társaságok által a nagy verseny hatása alatt tett nagyhangú ígéreteik nem mindenkor váltanak be, a mi a biztosító felek megkárosodását vonja gyakran maga után. Ily értelemben értesítendő a veszprémmegyei szövetség.

11. *Echer Sándornak* a fenti ügygyel kapcsolatban

benyújtott előterjesztését az Országos magyar Kölcsonös biztosító intézet ajánlása iránt a fenti indokokra hivatkozással az elnökség ugyancsak nem tartja elfogadhatónak.

12. A f. évi október 15.—november 15. közt Párisban rendezett nemzetközi tűzrendészeti és tűzoltói kongresszusra szóló és a külügyi valamint a belügyi miniszteriumok útján küldött és így elkésetten érkezett meghívó fölött az elnökség napirendre tér.

13. Az országos magyar gazdasági egyesület a szövetség által hozzáintézett kérelem alapján arról értesít, hogy méltányolva a pusztai tűzoltóságok szervezésének fontosságát feliratot intézett ugyancsak a földművelésügyi miniszteriumhoz a tűzoltásnak a gazdasági tanintézetekben való tanítása és tanintézeti tűzoltóságok létesítésének elrendelése tárgyában.

Dr. *Óváry Ferencz* indítványára az elnökség örvendetes tudomásul veszi az országos gazdasági egyesület határozatát, azonban átiratilag újból felkéri, hogy a pusztai tűzoltóságok szervezése érdekében a magyar gazdák között is indítson megfelelő mozgalmat.

14. Titkár bejelenti, hogy *József főherczeg ő Fensége* 15-éves tűzoltói működését betöltvén, jogosultságot szerzett a XV. éves szolgálati éremre, melyet az elnökség az előzetesen szerzett információk alapján fölrirat kíséretében köldött meg ő Fenségének.

A jelentést az elnökség örvendetes tudomásul veszi, s egyuttal elhatározza, hogy a holnapi napon, a midőn ő Fensége *Alcsuthon* a szolgálati érmeiket kiosztja, az *alcsuthi* testületet táviratilag üdvözlí.

15. Elnök felvetvén a kérdést, hogy az országos választmányi ülés mikor tartassék meg, *Vida Pál* az alapszabályokra utalva, feltétlenül kívánja, hogy az még december havában megtartassék. Többek hozzászólása után az elnökség tekintettel különösen arra, hogy a szervezési, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat mind-edig jóváhagyást még nem nyert, pedig az ebből folyó intézkedések képezendik legfontosabb tárgyát az országos választmányi ülésnek, tekintettel továbbé arra, hogy ezen közgyűlésre való előkészületek úgy az elnökségnek, mind pedig a felügyelő bizottságnak még igen sok dolgot adnak, a közgyűlést pedig legalább 30 nappal előbb már össze kell hívni, végül tekintettel a karácsonyi ünnepekre, melyek ily tanácskozások tartására éppen nem alkalmasak, a közgyűlés megtartását kivételesen az 1898. év január havára halasztja el egyhangú határozattal. *Vida Pál* kijelenti, hogy ezen határozathoz ő maga is hozzájárul.

16. *Szabó Gyula* indítványozza, hogy az elnökség egységes szolgálati szabályzat kidolgozására küldjön ki bizottságot.

Titkár, valamint *Bulyovszky Aladár* az indítvány elfogadásával egyuttal tűzrendészeti szabályrendelet és alapszabályminta készítését is szükségesnek tartják, mely minták körrendeletileg ajánlás végett a belügyminiszteriumhoz terjesztetnének föl.

Mindkét indítvány elfogadásával az elnökség a szükséges minták elkészítésére és előterjesztésére *Bulyovszky Aladár*, *Szabó Gyula*, *Vida Pál* és titkárból álló bizottságot küld ki, meghagyván nevezetteknek, hogy azok elkészítésénél a kötelezett tűzoltóságra is legyenek kellő figyelemmel.

17. Végül titkár indítványára *Breuer Szilárdnak* a mászószerekről írt pályanyertes művét, mely már huzamosabb idő óta a szövetség irattárában őriztetik, kiadja a szerzőnek aztal, hogy annak megfelelő átdolgozása után 1000, 1500 és 2000 példányban leendő kinyomatása eseténa költségekre nézve terjeszsen elő a legközelebbi ülésen jelentést.

Ezzel a napirend kimerítetvén, elnök az ülést esti $\frac{3}{4}$ órákor berekesztí. — Kelt mint fent.

Dr. *Kék Lajos*, s. k. Dr. *Szily József*, s. k.
elnök. jegyző.

Hitelesítjük:

Óváry Ferencz, s. k. *Szabó Gyula*, s. k.

216.

1897. s. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Budapesten a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetsége igazgató választmányának a magyarországos tűzoltó-szövetség központi irodájában 1897. november hó 13-án esti $\frac{3}{4}$ órákor tartott ülésén.

Elnök: dr. *Kék Lajos*.

Jegyző: dr. *Szily József*.

Jelenvoltak: *Szabó Gyula* alelnök, dr. *Óváry Ferencz* az orsz. tűzoltó-szövetség képviselője, *Bulyovszky Aladár* és *Vida Pál* vál. tagok, végül *Tomcsányi Béla* pénztáros.

1. Elnök az ülés határozatképességének megállapítása után az ülést megnyitja.

2. Titkár felolvassa az augusztus hó 20-án tartott ülésről felvett jegyzőkönyvet, melyet az ülés észrevétel nélkül hitelesít.

3. A nagykanizsai testület kérelmére *Grác Antalnak* ki egy szeptember hó 3-án lefolyt tüzesetnél való közreműködése közben meghült s még utóbbi időben is betegskedik, — a választmány 50 forinttal leendő segélyezése iránt előterjesztést tesz az első magyar ált. biztosító társasághoz.

4. *Lehóczky Béla* ungvári alparancsnoknak, ki f. évi január havában egy kémény ledűlése folytán szenvedett oly sérülést, hogy még ez időszerint is munkaképtelen, közvetlenül a belügyminiszteriumhoz intézett, de onnan javaslatétel végett leküldött segélyiránti kérvényét a választmány a belügyminiszteriumtól nyert utasítás értelmében közvetlenül az első magyar általános biztosító társasághoz terjesztí 200 frt. segély engedélyezése iránt.

5. *Szily József* gyakorlat közben meghülés folytán 10 napra munkaképtelenné lett vasvári tűzoltó részére a választmány a segélyző szövetség pénztárából 10 frt. segélyt engedélyez a vasvári testület parancsnoksága útján.

6. *Tolnai József* bicskei tűzoltó részére, ki gyakorlat közben a tömlőszárító létra kitörése, és lezuhanás miatt sérüléseket szenvedett, s 28 napig munkaképtelen volt, a választmány a segélyző szövetség pénztárából 20 frt. segélyt engedélyez a bicskei testület parancsnoksága útján.

7. *Martinek József* erzsébetfalvai tűzoltónak, ki augusztus hó 30-án tűzhöz vonulás közben a szerkocsival fölfordult, úgy hogy 11 napig munkaképtelenné lett, — 10 forinttal leendő segélyezése iránt a választmány előterjesztést tesz az első magyar ált. biztosító társasághoz.

8. *Tóth Mihály* berettyó-újfalusi tűzoltó részére, mivel a balesett alkalmával a szövetségnek tagja még nem volt, segélyt a választmány nem engedélyezhet, azonban felhívja a berettyó-újfalusi testületet, hogy az első magyar ált. biztosító társasághoz intézett újabb kérvényt és a munkaképtelenség tartamát igazoló újabb orvosi bizonyítványt terjeszsen be a szövetséghez.

9. *Miklosics Ferencz*, gyakorlat közben kötéllel leereszkedésnél kezét megégetett és 10 napig munkaképtelenné lett Ózsák-pusztai tűzoltó részére a választmány a szövetség pénztárából az ózsák-pusztai testület parancsnoksága útján 10 frt. segélyt engedélyez.

10. *Csongrády János* tűzoltás közben megsérült szegedi önkéntes tűzoltó segélyiránti kérvényére a választmány felhívja a szegedi testület parancsnokságát, hogy a munkaképtelenség tartamát igazoló újabb orvosi bizonyítványt küldjön be, ennek megtörténte után pedig napi 70 krral számított segély összeg engedélyezése iránt tétessék előterjesztés az első magyar általános biztosító társaság igazgatóságához.

11. *Frühauf Károly* verseczi alparancsnok szeptember 28-án tűzhöz vonulás közben a vízhordó kocsiról lelépven alszártörést szenvedett. Mivel azonban a verseczi testület csakis ezen baleset hatása alatt 2 nappal később csatla-

kozott a szövetséghez, a választmány a szövetség pénztárából segélyt nem engedélyezhet, azonban felhívja a verseczi parancsnokságot, hogy kellően felszerelt kérvényt intézzen az első magyar ált. biztosító társasághoz, melyet a választmány pártolólag fog előterjeszteni.

12. *Sőregi Sándor* somogy-csurgói tűzoltót, ki egy még múlt év november havában lefolyt tüzesetnél meghűlvén már huzamosabb idő óta beteg, segélyiránti kérelmével a választmány augusztus hó 20-án tartott ülésén elutasította a titkár jelentése alapján oly indokolással, hogy a segélyző szövetségnek tagja nem lévén, annak pénztárából segélyre sem tarthat igényt, azonban az első magyar általános biztosító társaságnál hajlandó a szövetség a segélyzés érdekében közrejárni.

Titkár ezuttal bejelenti, hogy azon állítása, mintha a

somogy-csurgói testület nem volna tagja a szövetségnek, tévedésen alapúlt, mely tévedést az okozta, hogy a nyilvántartóban a hivatalos »Csurgó«-t keresvén, a bejegyzet »Somogy-Csurgó« figyelmét elkerülte.

A választmány titkár jelentését tudomásul veszi, s az időközben beérkezett, s az első magyar ált. biztosító társasághoz intézett kérvényt *Sőregi Sándornak* 50 frttal leendő segélyezés iránti javaslatával terjeszti a nevezett biztosító társasághoz.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti 1/2 9 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

TECHNIKAI RÉSZ.

Orvosi mentés tüzeseteknél,

kapcsolatban az előfordulható balesetek rendszeres ismertetésével.

„Első segély.“

Közlő: *Dr. Balogh Dezső*, műtőorvos, a budapesti önkéntes tűzoltó testület szakasziparancsnok-orvosa.

(Folytatás és vége.)

(Utánnyomás tilos.)

5. *Törések.* Tüzeseteknél nem ritkán előforduló balesetek közé sorozhatók. Főként hibás ugrások és esések alkalmával szoktak létre jönni. Az embernek minden csontja szenvedhet törést, így megkülönböztetünk koponya-, csigolya-, borda-, lapoczká-, kulcsosont-, felkar-, alkar-, ujj-percz, medencze-, czomb-, alszár- stb. töréseket. Az élő ember csontjai két oknál fogva törhetnek el: 1. külerőszak folytán, 2. idült betegségek (mint idült bujakór, csontdagatok) jelenléte mellett önként. A tűzoltót leginkább a külső erőszak által előidézett csonttörések érdeklik.

Csonttörés alatt értjük az emberi testen létrejött azon kóros elváltozást, midőn külerőszak behatása alatt valamely csont folytonosságában részben vagy teljesen megszakad. A csonttörés fokozat szerint lehet fedett és nyílt törés. Fedett a törés, ha külső sebzés nélkül, a bőr- és lágy képleteknek épségben maradása mellett törik el a csont; ha a sérülés helyén seb is van, mely az eltört csontvégeket a felszínre juttatja, esetleg azok a bőrseben át ki is nyúlnak, úgy nyílt töréssel van dolgunk.

A csonttörések tünetei végtagoknál: kóros tartás, a sérült tájék duzzadt, kékes pirosan elszínesedett volta, a végtag rövidülése, esetleg rendellenes helyen való szögletbe törése, rendellenes mozgékonyasága, esetleg az eltört csontvégeknek egymáshoz történő súrlódása esetén csontrecsegés, a tört végtag működési képességének megszűnése és végül igen nagy fájdalom, mely csak a nyugalom és gyógyulás elérése céljából alkalmazott kemény kötésben szűnik meg.

A többi csontok töréseinek tünetei az imént elmondottaktól többé-kevésbé eltérnek, a melyekhez hozzá járulhatnak még a sérülés által okozott súlyosabb szövödmények tüneteinek fellépte is. Így koponyatörésnél agrázódás, csigolyatöréseknél hűdés a végtagokon stb.

Minden törés súlyos testi sérülés. A súlyosság foka függ az eltört csont méreteitől; mert az könnyen elképzelhető, hogy valamelyik ujjpercz vékony csontjának törése korántsem oly nagy baj, mint a vastag czombcsonté; függ továbbá attól, hogy fedett avagy nyílt töréssel van-e dolgunk. Míg a fedett törések kevésbé súlyos természetűek, addig a nyílt törések a seb-fertőzés esélyei alatt állván, annak összes veszélyei bekövetkezhetnek.

A törések súlyos volta függ azonkívül az egyidejűleg avagy később fellépő egyéb szervek sérüléseitől vagy beteg-

ségeitől is, — így pl. medenczetörésnél igen gyakori a húgyhólyag repedése, koponya-alapi törésnél a központi agyideg-gócok sérülései avagy roncsolásai stb. Függ végre az emberi kortól is; mert míg fiatal egyénekben létrejött törések gyorsan és kedvező kimenettel gyógyulnak, öregebb egyéneknek a gyógyulás sokkal lassúbb, esetleg be sem következnek.

Az eljárás, melyet csonttörések létrejötté alkalmával követnünk kell, a következő: a sérült a tűz színhelyéről azonnal eltávolítandó. Ha felső végtag-törésről van szó, úgy a sérült saját lábain is mehet; — minden egyéb törésnél a sérült szállítandó. Igen nagy súlyt fektessünk arra, hogy a tört testrészt kellő óvatosság és nyugalomban tartás mellett készítsék elő a szállításhoz.

A szállításra legcélszerűbb eszköz a hordágy, a kocsin való szállítás annyiban előnyös, hogy a sérült gyorsan szállítható, a kocsiirázás azonban igen nagy kínokat okoz.

Igen üdvös eljárás az, ha a sérülés alkalmával a helyszínen szakértő kezek az eltört testrészt ideiglenes kötés alkalmazása által kellő nyugalomba képesek hozni.

Végtag csontjainak töréseinél szabály az, hogy a kötés, mely a sérült végtagrésznek puha kötszerekkel (vatta) való kipárnázása mellett fa vagy egyéb anyagokból készített sinek által eszközöltetik, — az eltört csont két szomszédos izülete is bele foglalandó, mert csak így vagyunk képesek a tört csontnak nyugalalmát biztosítani; pl. az alkar törésénél a kézcsukló és könyökizület a sinkötésbe foglalandó.

Az alsó végtag töréseinél ideiglenes kötés eszközölhetése céljából legcélszerűbbeknek bizonyultak az úgynevezett »pléh csizmák« avagy sinek, a melyek vattával kipárnázva és pólyával megerősítve, a sérült egyén szállítását igen megkönnyítik.

Egyéb töréseknél, mint koponya-, borda-, medencze- stb. a sérült sürgősen kórházba szállítandó, — fekvő helyzetben, legcélszerűbben hordágyon, hogy mennél előbb ápolás alá kerüljön a szenvedő.

A törések gyógytartamáról szólva, míg a fedett törések 1—10 hét alatt gyógyulnak, azalatt a nyílt törések 3—7, esetleg 12 hónap alatt. Még a közelmúltban is végtagokon beállott nyílt töréseknél a sebfertőzéstől való félelem miatt amputáltak. Ma már, a modern antiseptikusbekezelés mellett a nyílt csonttörések igen szépen gyógyulnak.

Fiatal egyénekben létrejött törések rendkívül gyorsan gyógyulnak, öregebb egyénekéi igen lassan.

A szövödményes törések közül a koponya alapi, csigolya- és medenczetörések túlnyomó esetben az élet fentartására fontos szervek sérülései következtében halálos kimenetelűek.

6. *Teljes összehúzás.* A tüzesetek krónikájában igen ritkán előforduló baleset ez s alig emlékszünk arra, hogy ezen címen ismert sérülés tűzoltót ért volna valaha.

A mennyiben azonban tüzeknél igen súlyos tárgyaknak, mint vasgerendának, erkélyköveknek stb. lezuhanása által is előidéztethetik, az összezúzatás veszélye minden complicáltabb jellegű épület égésénél fennáll.

A legsúlyosabb és legszomorúbb kimenetellel végződő sérülések ezek, a melyeknél még jó szerencse, ha a sérült egyén valamelyik végtagjának feláldozása árán életben marad.

A teljes összezúzatás mindenkor complicált sérülés, melynél képviselve látjuk a zúzódást, a zúzott sebek, a nagy véredek és fontosabb szervek sérülései mellett a csontok nyílt törését.

A fővárosi életben a villamos vasúttal és egyéb nagy súlyokkal megrakott teherszállító kocsikkal történt gázolásoknál, továbbá gyárakban működő gépek által okozott sérüléseknél, valamint építkezéseknél magasról lezuhanó gerendák vagy kövek által végre háborúban ágyúgolyó stb. által előidéztett sérüléseknél szokott leggyakrabban előfordulni, melyeknél a sérült további sorsa attól függ, hogy mely testrészén szenvedett sérülést. Mert míg a fej, nyak és törzs ilyenmű sérülései mindenkor halálosak, azalatt a végtagok teljes összezúzatásai esetében idejekorán alkalmazott orvosisegély ésmegfelelő sebészi műtétek (amputatio) végrehajtása mellett a sérült egyén az élet számára megtertartható.

Az ilyenmű végtag összezúzatásánál ennél fogva első teendőnk, hogy a sérültet az elvérzéstől megmentsük, a sérülés feletti végtagrészletet az »Esmarch«-féle vértelenítő készülékkel összeszorítsuk, majd a seb bekötése után, a mely gyorsan csak lehetséges, a kórházba szállítsuk. A sérült egyén elpusztult végtagjának amputatója után 3—4 hét alatt felépülhet.

A fej, nyak és törzs összezúzatása alkalmával a sérült többnyire a helyszínén halva marad; ha netalán volna még élet az illetőben, sebeinek gyors bekötözése után a legnagyobb gyorsasággal kórházba szállítandó.

7. *Belső sérülések.* Tapasztalat szerint az eddigi tűzkatasztrófák alkalmával elpusztult tűzoltó-bajtársainknál a bekövetkezett halál okait többnyire belső sérülések okozták. A belső sérüléseknél az emberi test nemesebb szerveinek, mint tüdő, máj, vese, agy stb. zúzódásai játszó a főszerepet. Magasról való lezuhanások, nagy tömegű és súlyú tárgyak által történő betemetéseknél (mint falbeomlásoknál) szokott előfordulni.

A legrosszabb természetű sérülések közé számíthatók, a mennyiben túlnyomó esetben halálos kimenetelt vonnak maguk után, mert az élet működési céljaira oly fontos szerveknek roncsolását a szervezet túl nem éli.

Az ily sérült a legnagyobb gyorsasággal hordágyon, vagy kocsin kórházba szállítandó.

8. *Sérvek.* A tűzoltóság körében ritkán előforduló bántalom ez, a mennyiben hosszabb idő óta meglevő sérvvel bíró egyén tűzoltói szolgálatra egyáltalában fel nem vehető, ha pedig tűzoltói szolgálata alatt szerezte azt, úgy további szolgálat és működés alól azonnal felmentendő.

Míthogy azonban a sérvek keletkezéseinek csaknem mindennapos ok gyanánt halljuk ama tényezőket emlegetni, hogy a sérves egyén baját hirtelen ugrás, avagy nagy terhek emelése alkalmával szerezte, ilyenmű műveletek

pedig a szolgálatát teljesítő tűzoltót állandóan terhelik, így éppen nem tartozik a ritkaságok közé, hogy egyik másik bajtársunkat e kellemetlen baj utóléri.

Sérv alatt általában azon kóros állapotot értjük, a midőn az emberi test valamelyik belső üregének (mint has-, mell-, koponya-üreg) tartalma egy a belső nyomásnak már a természet által is gyenge ellenállás elbírálására alkotott tájkán (mint lágyék-, köldöktáj stb.) ezen belső szervek valamelyike a nyomásnak engedve, rendes helyét elhagyja s az emberi test valamely megfelelő tájkán, kívül, esetleg belül, rendellenes daganat alakjában a bőr alatt megjelen.

Ismerünk agy-, tüdő-, köldök-, lágyék-, zomb- stb. sérveket. Minket leginkább a lágyéksérvek érdekelnek, melyek a sérvtömlőt alkotó hashártya kitüremkedésben foglalt bél- és cseplesz tartalommal a lágyék-csatornán leszállva, a lágyéktájon, a bőr alatt gömbölyded daganat alakjában jelennek meg.

Az ily sérvvel bíró egyén nyomoréknak tekintendő, a ki úgy katonai, mint tűzoltói szolgálatra alkalmatlan és megbízhatlan.

Mert ha valamely, néha ismeretlen ok miatt az a sérv kizáródik, az illető egyén életveszélyesen beteg lesz, mely kiszorult sérv, ha fektetés, nyugalom, hűvös borogatások és szakértő kezekkel megkísérelt fogásokkal vissza nem helyezhető a hasüregbe, akkor már csakis véres műtéti beavatkozással (kizárt sérv műtéte) oldható meg.

Ezen életmentő műtét lehetőleg a kizáródást követő első 48 órán belül végzendő, mert azon túl már többnyire a kiszorult sérv tartalom (bél) elhalván, már a megfelelő üszkös beldarab kimetszése és művi egyesítése képezheti sebészi beavatkozásunk tárgyát, a mikor az életben maradás esélyei csekély értékre szállanak alá.

Nyomorék az ily sérves egyén már azért is, mert kitartó nehéz munkára egyáltalán nem alkalmas, a mennyiben minden nagyobb erőfeszítés visszabátással van a sérvre és fájdalmat okoz az illetőnek.

A jól készített sérvkötőnek viselése csak enyhíti e kínokat és elviselhetőbbé teszi, de meg nem gyógyítja. Csak az újabb idők óta végzett gyökeres sérvműtétek (Bassini, Kocher, Lücka, Champignonier stb.) által nyerheti vissza a sérves egyén testi épségét, mely műtétek ma már igen nagy tömegben végeztenek a continens összes nagyobb kórházainak sebészi osztályain és sebészeti klinikáin.

Hogy a sérv kizáródás nem ritka esemény, leg-egyszerűbben meggyőződhetünk erről úgy, ha figyelemmel kísérik valamelyik székesfővárosi közkórháznak (pl. Szent-Rókus) statisztikáját, hol alig mulik el nap, hogy egy-két, néha három kizárt sérves beteg ne képezne ezen életmentő műtét beavatkozásának tárgyát.

Sérvvel bíró tűzoltót ennél fogva azonnal mentünk fel minden további szolgálat alól, ha pedig szolgálatközben érne valakit ilyenmű baleset, az illetőt lehetőleg kocsin, sürgősen szállíttassuk lakására, avagy kórházba, hol az előhívott orvos gondjaira bizzuk a beteg további sorsát.

Ezzel befejeztem a tüzeknél előfordulható balesetek csoportjainak rendszeres ismertetését, melyet csak azzal a jó kívánsággal töldök meg, hogy mennél ritkábban érje derék tűzoltó-bajtársainkat szerencsétlenség a vész idején.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Jelentés a tűzrendészeti felügyeletről.

Irtva és a vasvármegyei tűzoltó-szövetség 1897. augusztus 16-án Szombathelyen tartott V. közgyűlésén felolvasta:

Barabás István szöv. titkár.

(Folytatás és vége.)

Általában a szt-gothárdi járásban a tavalyi viszonyokhoz képest némi javulás mutatkozik, kivéve a 2. kerületet,

a hol semmi sem igazolja a felügyelő tevékenységét.

A muraszombati járás 1. kerületének élén Meixner Mátyás felügyelő, tűzoltó parancsnok áll. A községek száma eddig 52 volt, tűzoltó-egylet van 8, szervezett tűzörség is van 25 községben. A tűzrendészet fejlődésének akadályai közt újra itt találjuk a férfi-lakosságnak nyáron át való elvándorlását, valamint a szétszórt építkezést. Különben

ott, a hol a viszonyok engedik, eléggé szabályszerű állapotok találhaiók. A tűzoltó-egyletek közt egyike a legjobbaknak a battyándi, mely igen jól be van gyakorolva. Leggyengébb még most a tavaly alakult szombattai egylet. Tanfolyam volt június 20-án Battyádon. Előadó volt a felügyelő és Horváth Lajos úr.

A muraszombati járás 2-ik kerületének élén Keresztury Kálmán felügyelő áll. A községek száma eddig 24 volt, tűzoltó-egylet volt 5, szervezett tűzország 19 községben. E kerületben rendezettebb lakásviszonyok és a szép rónavidéken jobb megélhetési viszonyok is vannak, mi a tűzrendészet fejlődését is előmozdítja, Muraszombaton és Ferenczfalván a technikai működés tekintetében igen kiváló tűzoltó-egyletek vannak. Ivánfalván a tűzoltóság szűk viszonyok közt a szinylődik, mert a község semmiféle anyagi segélyben nem részesíti az egyletet, mire nézve hatósági intézkedés is kéretett. Tanfolyam tartatott — versenygyakorlattal — Muraszombaton, hol igen jól szervezetű tűzoltóság működik. Előadó volt a felügyelő és Meixner Mátyás parancsnok. A tanfolyamon valamennyi önkéntes tűzoltóság és tűzország képviselve volt.

A muraszombati járás 3. kerületének élén Csaplovics Ferencz felügyelő áll. Községek száma eddig 38 volt; tűzoltóság 3. A tűzrendészet legjobban áll a hidegkúti körjegyzőség 10 községében. A többiben is kezdik belátni, hogy most már szervezkedniök kell. Igen jó tűzoltó-egylet a pálmafai is, mely a Muraszombaton rendezett versenyen 3 arany díjat nyert. Leggyengébb most még a máriahavali egylet, mely még a kezdet nehézségeivel küzd. Tanfolyam volt június 13-án Sűrűházán, június 27-én pedig Felső-Lendván. Az előadásokat a felügyelő tartotta és pedig magyar, vend és német nyelven. Jelen voltak az összes községi elöljárók, tűzörparancsnokok sok lelkész, tanító és más ügybarát, sőt még nők is.

Általában a muraszombati járást lelkesség jellemzi, mint minden más közügyben, úgy a tűzrendészet ügyében is. A felügyelők a járás nagyszámú községében sok nehézséggel küzdenek, de buzgalommal teljesítik nemes feladatukat és a hatóság is erélyel támogatja őket. E járás községeinek is új, arányosabb beosztása mutatkozik szükségesnek.

A körmendi járás 1. kerülete élén Kluge Pál felügyelő áll. A községek száma 29, tűzoltóság van 6, szervezett tűzország minden községben. Igen jó a körmendi tűzoltó-egylet, igazi mintája a vidéknek s jól áll még a Nemes és Rempe-Hollós községek tűzoltósága is. Többinél is tűrhetők a viszonyok. Tanfolyam volt Nádasdon június 27-én. Az előadásban részt vett a felügyelőn kívül még Károlyi István nádasdi parancsnok is, s jelen volt 10 község tűzorsége 210 emberrel.

A körmendi járás 2. kerületének élén Totter Ferencz felügyelő, csákányi parancsnok áll. Községek száma 15, tűzoltó-egylet van 10, tűzország majd minden községben. Kitérnek a többi közt a csákányi, ivánczi és a német-sároszlaki tűzoltó-egyletek, melyeknél a tűzország is pontosan működik. Rosszabbul áll a dolog N.-Büks községgel, hol az egyletben némi személyes természetű bajok vannak. Tanfolyam volt június 20-án Csákányban, melyen részt vettek az egész kerület bírái és tűzoltói. Előadók voltak a felügyelő és Zsigovics János alparancsnok.

A körmendi járás 3. kerületének élén Ihász Jenő felügyelő áll. A községek száma 14. Tűzoltó-egylet van 8. A tűzrendészet általában sokat fejlődött. A nagyrákosi, ispánki és viszáki tűzoltó-egyletek fegyelmeltségökkel, összetartásukkal és ügyes működésökkel tűnnek ki. Gyengén, sőt az elzúllás szélén áll a szentjakabi egylet, melyben az összeférhetlenség ütött tanyát. A tűzorségek elég jól teljesítik feladatukat. Tanfolyam volt N.-Rákoson június 20-án. Résztvett 11 községből 240 ember. Az előadásban a felügyelő mellett még ténykedett Varga Lajos, a gyakorlat vezetője.

Általában a körmendi járásban sokat fejlődött tavaly óta a tűzrendészet, mert a tűzország — a mely a múlt évben alig létezett — most az egész járásban lábra van állítva.

A vasvári járás 1. kerületének élén Barabás István felügyelő áll. Községek száma 19. Tűzoltó-egylet van 5, tűzország minden községben. A tűzrendészet jó lábbon áll az egész kerületben. A jól felszerelt és szorgalmas vasvári egylet mellett igen kitűnik még a koltai egylet. Mindkettőt jellemzi az, hogy a községi tűzország az egyletekkel kapcsolatban van szervezve, s a tűzorségek a tűzoltóság keretébe illeszkednek be tűzvész és gyakorlatok alkalmával. Jól áll és igen szépen be van gyakorolva a rumi tűzoltóság is. Most szervezkedik újra szép kilátásokkal a rábahi-vidéki egylet. Egyedül a molnári egylet küzd szűkebb viszonyok között. Tanfolyam tartatott Vasváron, augusztus 8-án, a személyesen jelen volt főszolgabíró és szolgabíró urak támogatása mellett, melyen résztvettek a kerület valamennyi községének bírái, tűzörparancsnokai, csővezetői és az önk tűzoltóságok. A tanfolyamot megelőzőleg a kerület 3 főbb pontján, Hidvégen, Rumban és Koltán szűkebb körű — egy-egy körjegyzőségre kiterjedő — öszgyakorlatok tartattak a tűzorségekkel, mindenkor egyik tűzoltó-egylet vezetése alatt.

A vasvári járás 2. kerületének élén Szőke Arthur felügyelő áll. Községek száma 14. tűzoltóság 3, tűzország minden községben, de minden szervezet nélkül. A tűzoltó-egyletek nem sok életjelt mutatnak. A felügyelő ténykedéséről igen keveset tudunk.

A vasvári járás 3. kerületének élén Herovics Gyula felügyelő, egervári parancsnok áll. Községek száma 17, tűzoltó-egylet csak 1, de az 5 községre (egy egész körjegyzőségre) terjed ki. Az egyik szakasz, a gösfai, bomladozóban van. A tűzrendészet Győrvárott és Boldogasszonyfán áll legjobban, de sok községben még máig is szervezetlen a tűzország. A járási hatóság e tekintetben intézkedésre kéretett fel. Tanfolyam augusztus 8-án tartatott Győrvárott. Megjelentek a kerület községeinek bírái, tűzörparancsnokai és szerkezelői. Előadást tartott a felügyelő, továbbá Schmidhofer Miksa szertáros, a gyakorlatokat pedig Varga József alparancsnok vezette.

Általában a vasvári járásban, a főszolgabíró erélyes támogatása mellett lendületnek indult a tűzrendészet, de egyes vidékeken még itt is sok a tenni való.

A sárvári járás 1. kerületének élén Szűcs Mihály felügyelő, sárvári tűzoltóparancsnok áll. A kerület községeinek száma 14. Tűzoltóság 9, szervezett tűzország 3 van. Az egyletek között magasan kitűnik a sárvári önkéntes és a sárvári czukorgyári tűzoltóság, mind a kettő igen jól levén felszerelve és jól begyakorolva. Ugyancsak jó lábbon áll a káldi önkéntes tűzoltó-egylet is. Gyengén állnak az egyletek N.-Sitkén és Gérczén, valamint Miskén is, hol a község sem pártolja kellően az egyletet, s e miatt a működő tagok sem igen mutatnak kedvet a gyakorlatokhoz. A tűzrendészet általában fejlődésnek van indulva, de még sok község nem tartja be a szabályrendeletet, úgy, hogy hatósági intézkedést kellett kérni. Tanfolyam volt Sárvárott május 23-án. Megjelent a vidékről több egylet, a vidék községbírái és tűzörparancsnokai. Előadók voltak a felügyelőn kívül még Horeczky Gyula és Gayer Samu parancsnok felügyelők.

A sárvári járás 2. kerületének élén Gayer Samu felügyelő, ikervári tűzoltóparancsnok áll. A községek száma 15, tűzoltó-egylet van 7, szervezett tűzország 8. A tűzrendészet általában jól fejlődik. Jól vannak felszerelve és jól fegyelmelve az ikervári, peczöli, sótonyi, rábakovácsii és balozsamesgyesi önk. tűzoltó-egyesületek. Gyengén áll a csényei, mert igen kevés a működő tagok száma. A tűzrendészet körül mutatkozott hiányok a főszolgabírórság intézkedése folytán nagyobbbrészt pótolattak. Tanfolyam

tartatott Ikervárott június 7-én. Előadók voltak a felügyelőn kívül még Horeczky Gyula és Szücs Mihály parancsnokok. Jelen voltak az előadáson a kerület bírái, tűzoltó és tűzörparancsnokai és igen szép számú tűzoltóság.

A sárvári járás 3. kerületének élén Horeczky Gyula felügyelő, csánigi parancsnok áll. Községek száma 19, tűzoltóság van 10 és 9 szervezett tűzörség. A tűzrendészet igen szépen fejlődik, a hiányokat a hatóság fölhívására kellően pótolják. A tűzoltó-egyletek általában jól működnek. Kitűnnek különösen a csánigi és guari tűzoltóságok. Mindkettőt a szép összetartás, összevágó gyakorlatok, bajtársi érzület jellemzik. A csánigi egylet értékét még nagyban emeli az is, hogy a községi tűzörség az egylettel szerves egészet képez s gyakorlatoknál és vészben egységesen működik. Tanfolyam tartatott Iván-Egerszegen május 16-án. Előadók voltak a felügyelőn kívül még Gayer Samu és Szücs Mihály parancsnok-felügyelők. Jelen voltak a kerület községeinek előjárói, tűzoltó- és tűzparancsnokai, sok tűzoltó és ügybarát.

Általában a sárvári járásban igen szép fejlődésnek indult a tűzrendészet, a mi a felügyelők buzgóságán kívül leginkább a hatóság szíves támogatásának a gyümölcse.

A kisczelli járás 1. kerületének élén Benkő Károly felügyelő, tűzoltó-főparancsnok áll. Községek száma 16, tűzoltó-egylet van 8, melyek buzgón teljesítik kötelmeiket. A kerület általában igen szépen föl van szerelve tűzoltó eszközökkel, de a tűzörségi viszonyok még sok helyen kívánnak javulást. Tanfolyam e kerületben még nem tartatott.

A kisczelli járás 2. kerületének élén Szalay László felügyelő áll. Községek száma 12, tűzoltóság van 4. A tűzrendészet itt is szépen fejlődik s önk. tűzoltó-egyletek vannak alakulóban. A fölmerült hiányok pótlása a főszerelvény intézkedése folytán folyamatban van. Az önk. egyletek között kitűnik O.-Asszonyfa, mert a tűzoltó-egylet működő tagjai közt nagy az összetartás és fegyelemérzet. Gyenge azonban a kecskédi szakasz, mert tagjai közt nem uralg a fegyelem. Tanfolyam még eddig nem tartatott. Volt azonban O.-Asszonyfán a 4 tűzoltó-egyletnek közös ösztörszervezési eljárással.

A kisczelli járás 3. kerületének élén Papp Ferencz felügyelő áll. Községek száma 14, tűzoltóság 3. Szervezett tűzörség minden községben. A tűzrendészet emelése iránt mindenütt meg van a jó igyekezet. Legjobb egylet a jánosházi, mely mintaszertén van felszerelve s kitűnően begyakorolva. Tanfolyam még eddig nem volt a kerületben, de a jövő hónapban lesz.

Általában a kisczelli járásban igen szép előmenetelt tett a tűzrendészet, s a felszerelés egyike a legjobboknak.

Ezekben voltam bátor vármegyénk tűzrendészetét bemutatni. Ha általánosan akarunk itélni, bizonyára ked-

vező ítéletet hozunk a múlt év folyamáról. S tekintve, hogy a tűzoltó-egyletek alakulása a legbiztosabb mértéke a tűzrendészet fejlődésének, e mérték is igazolja ítéletünket. Mert míg tavaly ilyenkor 171 tűzoltó-egyletünk volt ma már a kész egyletek száma 184-re rúg, s még alakulóban és szervezés alatt van mintegy 12 egylet, úgy, hogy önkéntes tűzoltó-egyleteink száma, mire még egyszer össze kerülünk, a 200-at is eléri. A működő tűzoltók száma az egész vármegye területén kerek számban 7000 fő.

Ez a szép fejlődés pedig azt igazolja, hogy vármegyénk a tűzrendészet tekintetében is kellő érettséggel és kiváló fogékonysággal bír. Igazolja e szép fejlődés továbbá azt, hogy vármegyénk hatóságai a közvagyon egyik legfontosabb biztosítékának ismerik a tűzrendészetet. Igazolja e szép fejlődés, hogy a kerületek élére választott felügyelők nagy többsége szívvel-leléssel felel meg a beléje helyezett bizalomnak; igazolja azt, hogy az önkéntes tűzoltó-egyletek a legszebb, legolcsóbb és legmegbízhatóbb közegek a tűzrendészet kezelésében, mint ezt a magas kormányrendelet is kiemeli; és igazolja a szép fejlődés azt is, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség, mely az egész tűzrendészet fölött örködik, melynek kezéből az egész mozgalom kiindul, s melyhez az összes szálak ismét szerves egészszé összefutnak, s melynek titkári iktatója csak a lefolyt évben 830 ügyszámot mutat fel, igazolja, hogy a szövetség, mint a tűzrendészetnek vármegyénkben szíve, lelke, csakugyan megérdemelte a vármegye törvényhatóságától nyert anyagi megbízatást, hogy vármegyénk tűzrendészetét vezesse.

Szövetségi életünk azonban nemcsak itthon tűnik ki szép fejlettségével, hanem már több vármegyének figyelmét vonta magára, melyek hozzánk fordultak útmutatásért. Legutóbb Csanád vármegyébe küldtük meg szervezeti szabályzatainkat, mert ott szintén a miénkhez hasonlólag akarnak szervezkedni.

Jelentékenyen meg fogja könnyíteni további ténykedésünket a tűzrendészeti szabályzatok ama gyűjteménye is, mely fő tekintettel vármegyénkre, ez év folyamán kiadott, s mely a mai napon lát napvilágot. Ez a könyv tartalmazza az összes legszükségesebb tudnivalókat, sőt még végezetül nyomtatvány-mintákkal is szolgál a tűzrendészeti ügy minden ága részére.

Remélhető lesz, hogy e könyv, továbbá hivatalos lapunk s a tűzoltói téren működő kiváló szakférfiak e nemű kiadványai különösen a tél folyamán állandó tananyagai lesznek a tűzoltóságoknak, s lassan-lassan mindjobban oda fejlesztjük ügyünket, hogy a vésztüzek keletkezése mennél ritkábbá tétessék, a mégis keletkező tüzesetek pusztításai pedig a lehető legcsekélyebb fokra szorítottassanak.

És éppen ez a mi hivatásunk.

Adja Isten, hogy erőben, egészségben, további jó egyetértésben felelhessünk meg e szép hivatásnak.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A esáktornyai önkéntes tűzoltó-egylet 1898. jan. 9-én tartott rendes évi közgyűlése.

Jelen voltak: *Nuzsny* Mátyas elnök, *Alszegehy* jegyző, *Klein Mór*, *Morandini B.*, *Szeivérth A.*, ifj. *Bencsák Ferencz*, *Benedikt Béla*, *Salon Péter*, *Szirk Fr.*, *Deák J.*, dr. *Schwarz*, *Bors J.*, *Barames A.*, *Bedics*, *Ceizék*, *Döring*, *Dornig*, *Fürst*, *Frasz B.*, *Godina*, *Hampamer*, *Horvatics M.*, *Horváth Gy.*, *Hoffmann J.*, *Hepp E.*, *Kukovecz*, *Kipke*, *Matanovics*, *Matjan*, *Meider A.*, *Mikk Sz.*, *Sztrahunja*, *Szöke*, *Trojak*, *Horvát J.*, *Kollarics*, *Vengert*, *Zrinyi János*, *Hanzsel József*, id. *Bencsák Ferencz*, *Bujanics S.*, *Strausz S.*

1. §. Elnök üdvözlőlvén a tagokat, a közgyűlést az

alapszabályok 6. §. értelmében határozatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja. — A mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére dr. Schwarz és Salon Péter tag urak kéretnek fel.

2. §. Parancsnok jelenti: 1897. január 1-én volt 61 tag, belépett 3, kilépett 2, eltávozott 2, s meghalt 1; a működő tagok létszáma 1897. decz. 31-én 59 tag. — Tartott 8 gyakorlatot, 5 közgyűlést, 2 választmányi gyűlést és 5 segélyalapi gyűlést. Egy tüzeset fordult elő és pedig 1897. aug. 11-én d. e. 11 órakor Zala-Ujvárott; leégett két kis lakóház tetőzete. — Résztvett 1897. jun. 7-én Nagy-Kanizsán az ottani tűzoltó egylet 25-éves fenállásának ünnepségén és az ugyanott megtartott megyei szövetségi közgyűlésen. — A febr. 6-án megtartott s tombolával egybekötött tánczvigalom az egyletnek 196 frt tiszta hasznot

hozott, mely tiszta jövedelem elérésénél a főérdem Morandini Bálint parancsnokot illeti, a kinek is jegyzőkönyvi köszönetet kér szavaztatni.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és Morandini Bálint tagtárs úrnak a megtartott tánczvizgalom körül kifejtett buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

3. §. Elnök bemutatja a szerelvényekről felvett leltárt, melyek összes értéke 4114 frtot tesz ki. — Egy példány az irattárba, egy példány Döring szertárosnak kiadatni rendeltetik.

4. §. Alszeghy Alajos a számadások felülvizsgálására kiküldött bizottság nevében kijelenti, hogy e számadásokat teljesen rendben és helyesen kezeltnek találta és kéri a közgyűlést: méltóztassék. Deák József pénztárnoknak a telmentvényt megadni s egyuttal felolvassa a következő évi számadást:

Bevétel:

Pénztári maradvány	276	frt	90	kr
Tánczvizgalom	196	»	01	»
Festetich Jenő gróf	25	»	—	»
Csáktornyai takarékpénztár	50	»	—	»
Muraközi »	40	»	—	»
Vidéki »	7	»	50	»
Csáktornya város	120	»	—	»
Számlakövetelés	160	»	—	»
Különféle bevételek	23	»	—	»
Tagsági díjak	160	»	—	»
Tagsági díj hátralék	11	»	—	»

1069 frt 51 kr.

Kiadás:

Tűzoltói szaklapokra	12	frt	15	kr
Tűzkar biztosítás	6	»	46	»
Egyleti szolga	120	»	—	»
Utalványok szerint	155	»	68	»
Számlák szerint	133	»	90	»
Tagsági díj hátralék	11	»	—	»
Készpénz	530	»	32	»

1069 frt 51 kr.

A közgyűlés a számadást tudomásul veszi, a felmentvényt megadja és a pénztárosnak, Deák József úrnak, pontos és odaadó munkásságáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz.

6. §. Parancsnokság bemutatja a segélyalap felülvizsgált számadásait, mely szerint a segélyalap vagyona 3559 frt 56 krt tesz ki. Egyuttal jelenti, hogy a Magyar Országos tűzoltó segély-alapba a rendes tagsági díjat 45 tag után 1897. jan. 25 én küldtük be Budapestre a segély-alap igazgatóságának. — Tudomásul vétetett és Godina Miklós segélyalap pénztárosának köszönet szavaztatik.

6. §. Elnök jelenti, hogy az alapszabályok 9. §. értelmében az egylet tisztikarának mandátuma a mai nappal lejárt s midőn úgy a saját, mint tisztársainak nevében a beléjük helyezett bizalomért köszönetét nyilvánítja, egyuttal fölkéri a közgyűlést az új választás elrendelésére. Mire a közgyűlés egyhangúlag megválasztá: elnöknek Nuzsy Mátyást, alelnöknek Ziegler Kálmánt, jegyzőnek Alszeghy Alajost, ügyésznek Wollák Rezsőt, orvosnak dr. Schwarz Albertet, pénztárosnak Deák Józsefet; választmányi tagok; Pálya Mihály, Rosenberg Lajos, Hirschmann Leo, id. Bencsák Ferencz, Salon Péter, Cvetkovics Antal, Masztnak József, Godina Miklós, Klein Mór, Kukovecz Ferencz, Zrínyi János, Frász Tamás; parancsnok: Szeiverth Antal, Morandini Bálint, rendfenntartó parancsnok Benedikt Béla, szertáros Döring Emil.

7. §. Elnök bemutatja az 1898. évre előirányzott következő költségvetést:

Bevétel:

Pénztári készlet	656	frt	91	kr.
60 pártoló tag	120	»	—	»
Csáktornya város	120	»	—	»
	896	frt	91	kr.

Kiadás:

Egyleti szolga	120	frt	—	
Tűzkar biztosítás	6	»	46	kr.
Tags. díj Bpest-Z.-Egerszeg	6	»	05	»
Két szaklap	6	»	10	»
Különféle kiadások	100	»	—	»
Az egylet képviselőjének hivatalos utazása	20	»	—	»
Várható pénztármaradvány	638	»	30	»
	896	frt	91	kr.

Elfogadtatott.

8. §. Elnök jelenti, hogy a választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében a szokásos tánczvizgalom napját jan. 29-re tűzte ki. A közgyűlés a választmány intézkedését jóváhagyta, és a rendező-bizottságba a következő tagokat választá be: Nuzsy M. és Morandini B. elnököle alatt: Szeiverth A., Mastnak J., Löbl. Kipke, Szirk F., Frász F., Mikk Sz., Bujanics S., Hirschmann Leo, Döring E., Hoffmann, Mayder, Buday, Hepp Ede, Bedics, Horváth J., Hanzsel J., Kollarics V., Deák J., Matanovics és Bors István urakat

A hiteles jegyzőkönyv nyomán közli:

Alszeghy Alajos
egyleti jegyző.

A szabadkai hivatásos tűzoltóság 1897. évi működésének statisztikája.

A város területén az elmúlt 1897. évben összesen volt 78 tüzeset. — A tüzesetek fajai szerint volt: 20 tető, 2 bolti, 12 szoba, 1 pince, 21 kazal, 1 színház, 11 kémény, 5 gerenda és 5 belső tűz. Legtöbb tüzeset márczius és augusztus hóban volt, amennyiben mindkét hónapban 14–14 tüzeset fordult elő, a legkevesebb azaz 3 tüzeset, december havában volt. Ezen tüzesetek közül reggeli 6 órától, esti 6 óráig volt 64, esti 6 órától reggeli 6 óráig volt 14 tüzeset. Az egyes tüzesetek alkalmával a hivatásos tűzoltóság 58 esetben, 1 óránál kevesebb, 15 esetben 1 óránál több, de 2 óránál kevesebb, 2 esetben 2 óránál több, de 6 óránál kevesebb, és 3 esetben 6 óránál több, de 12 óránál kevesebb ideig működött. Az összes kár, a mi a tüzesetek folytán keletkezett 19973 frtot tesz ki, ebből biztosítás révén megtérített 13162 frtnyi érték, nem volt biztosítva 6811 frtnyi érték. Összgyakorlat csak 24 esetben, elméleti gyakorlat pedig csak 7 esetben tartott, aminek az oka abban rejlik, hogy az elmúlt évben hurczolkodott át a városi tűzoltóság a régi laktanyából az új laktanyába. Ezenkívül gyakorlatkép riasztva lett 2 esetben, vak tűzilárma következtében kivonult 19 esetben, temetéshez 2, vízáradás elleni védekezéshez 2 esetben. Tűzörségi szolgálatot teljesített színház és czirkuszelőadásoknál 178 esetben, kéményégetéshez 28 és géppróbához 9 esetben lettek kivezényelve, s így összesen a hivatásos tűzoltóság kivonult 318 esetben.

A hivatásos tűzoltóparancsnokság részt vett 27 tűzrendőri, és 78 tűzvizsgálati eljáráson, ezenkívül a hivatásos parancsnokság iktatójába az elmúlt 1897. évben beérkezett: 987 ügydarab.

A fent említett tüzesetek keletkezésének okai a következőképen oszlanak meg: 1 esetben robbanás, 18 esetben gondatlanság, 20 esetben ismeretlen, 6 esetben hibás

épfékezés, 9 esetben gyújtogatás, 2 esetben villámcsapás, 6 esetben gyufávali játszás, 11 esetben a kémény tisztátalansága, és 5 esetben túlerős tüzelés volt a tűz keletkezésének az oka.

Közli

Scossa Zoltán
főparancsnok.

Az újpesti tűzoltó főparancsnok évi jelentése az 1897. évről.

(Kivonatol közlemény.)

Újpest községben 1897. évi január 1-től december 31-ig összesen 26 tüzeset fordult elő, melyekhez minden egyes esetben kivonult testületünk és működésbe is lépett.

A 29 tüzeset közül	1. tető tűz volt	4	esetben
	2. istálló tűz volt	3	»
	3. bolti tűz volt	3	»
	4. kémény tűz volt	7	»
	5. konyha tűz volt	4	»
	6. műhely tűz volt	1	»
	7. szoba tűz volt	1	»
	8. disznóól tűz volt	1	»
	9. konyha tűz volt	1	»
	10. Vak tűzilármára tes- tületünk kivonult	1	esetben.

Az újpesti önkéntes tűzoltók 36 rendes gyakorlatot tartottak s 3 ízben iskolai előadáson is megjelentek.

Újpest 1897. decz. 29.

Schober Károly,
ö. t. főparancsnok.

Statisztikai adatok a szegedi városi tűzoltóság 1897. évi életéből.

Létszám és beosztás.

A városi tűzoltóság áll 1 tiszt, 4 őrparancsnok, 1 tiszteletbeli őrparancsnok, 3 csővezető, 4 segéd-csővezető, 24 mászból s hozzátartozik 3 kocsi 6 lóval s mint kiegészítő őrség az alsó és felsővárosi templomtornyokban elhelyezett toronyőrség

Kivezényeltetik naponként 4 ember a széképület tornyába őrszemnek, 2-2 ember 6 óránkénti felváltással, 6 ember őrszemnek a szerkocsik előtt 2-2 órai őrállással, 2 ember fertőtleníteni, 1 ember küldöncz, 1 ember napos, 1 ember ügyeletes. A távbeszélőnél az őrszolgálatot őrparancsnokok és csővezetők teljesítik 3 óránkénti felváltással.

Szabadságra megy átlag naponként 6 ember. A színháznál állandó őrség a színi évad alatt 6 ember, a mi az előadásokra megérősítettik a laktanyából 6 emberrel, a szünet alatt nyáron 3 ember van a színháznál.

A rendes készenléti tűzőrség áll: 18 ember-, 2 szivattyú-, 1 lajt- és 3 kocsiából.

Szerek.

Az őrség rendelkezésére áll 4 darab ércszelopes mozdony fecskendő, 1 darab Hidrofor, 4 darab vasból készült vízszállító kocsi, 1 darab új 22 méteres és 1 darab régi fajtájú toló létra, 1 szerkocsi, minden szivattyú tömlőkosarában van 8 darab kender tömlő, 15 méter hosszú, ezenkívül van a raktárban nagyobb mennyiségű kender-tömlő, szükség esetén még rendelkezésére áll az őrségnek 9 darab locsoló lajt.

(Folyt. köv.)

HÍREK.

A »Tűzoltó-Közlöny« 1897. évi XIX. évfolyamának »Tartalom-jegyzék«-ét mai számunkhoz mellékelve küldjük meg T. Olvasóink számára.

A szerkesztőség.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter újabban a *bakfalvai önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 116,978/1897. sz. alatt, a *kopácsi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait pedig 118,795/1897. sz. alatt jóváhagyta — továbbá megerősítette Déva r. t. város *tűzrendészeti szabályrendeleté*. 122,342/1897. sz. alatt.

— **Királyi kitüntetés.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület veterán bajnokát, I. (mászó) osztályparancsnokát *Hérmán Ödönt* rég megérdemelt kitüntetés érte Karácsony estéjén. Királyunk Ő Felsége őt tűzoltói érdemeiért az arany érdemkeresztel tüntette ki. Nem hisszük, hogy akadjon a bajtársak között egy is, a ki *Hérmán Ödönt* mint tűzoltót, mint e téren első rangú tekintélyt nem ismerné. A ki a legelső országos tűzoltó-kongresszus óta az országos kongresszusok valamelyikén részt vett, lehetetlen hogy őt ne ismerje. Az érdemeiről, melyek őt 26 év alatt az ország legtekintélyesebb tűzoltói sorába emelik, megemlékeztünk már részletesen lapunk múlt (1897.) évi 6-ik számában a 105-ik lapon. A legfelsőbb kézirat, mely a Budapesti Közlöny 1897. évi december 24-én megjelent 295. számának hivatalos részében közölt, így hangzik: »*Szépmélyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Hérmán Ödön budapesti lakosnak, önkéntes tűzoltó-testületi osztályparancsnoki minőségében kifejtett hasznos működése elismeréséül, az arany érdemkeresztet adományozom. Kelt Bécsben, 1897. évi december hó 17-én. Ferencz József s. k.*

Báró Bánffy Dezső s. k. Hérmán Ödön kitüntetése örömhír nemcsak a budapesti testületre, hanem az egész önkéntes tűzoltói intézményre nézve.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — november hóban előfordult tüzesetek száma október hónaphoz képest ismét emelkedést mutat. — Novemberben ugyanis összesen 1,424 tüzeset fordult elő (októberben 1,267.) Legnagyobb mérvben van képviselve ezen számban *Krassó-Szörény* vármegye 65 tüzesettel, mindjárt átánna *Pest-P. S. K.-Kún* vármegye 64 tüzesettel, majd *Bács-Bodrog* vármegye 51, *Torontál* vármegye 49, *Zala* vármegye 47, *Bihar* vármegye 46, *Temes* vármegye 40, *Zemplén* vármegye 37, *Nyitra* vármegye 33, *Somogy* és *Vas* vármegyék 32-32, *Baranya*, *Borsod*, *Jász-N. K.-Szabolcs* és *Nógrád* vármegyék 31-31, *Gömör* vármegye 29, *Békés*, *Pozsony* és *Szabolcs* vármegyék 27-27, *Tolna* és *Trencsén* vármegyék 26-26. *Ad* és *Hunyad* vármegyék 25-25, *Háromszék* és *Szatmár* vármegyék 24-24. *Bereg* vármegye 23, *Abauj-Torna*, *Budapest fő- és székváros* és *Szilágy* vármegyék 22-22 tüzesettel stb. stb. — Egy-egy tüzeset fordult elő *Arad*, *Debreczen*, *Győr*, *Kassa*, *Kecskemét*, *Kolozsvár*, *Komárom*, *M. Vásárhely*, *N. Váradi*, *Pécs*, *Szabadka*, *Sz. Németi*, *Szeged*, *Temesvár*, *Verecz* és *Zombor* városokban. — Legtöbb község szenvedett a *Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún* megyei 64 tüzesettől, szám szerint 50, míg a *Krassó-Szörény* megyei 65 tüzeset 49, a *Zala* megyei 47 tüzeset pedig 43 községet sújtott. — Összesen 1,165 azon községek száma, melyek között az 1,424 tüzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva gyújtogatás volt 155, öngyújtás 2, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 68, világító szerekkel való gondatlan bánás 9, egyéb hanyagság, vagy gondatlanság 183 esetben; vélelmezett ok gyanánt gyújtogatás

384. öngyújtás 7. gyermekek játéka vagy pajkos-sága gyúfával 78, világító szerekkel való gondatlan bánás 13, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 196 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 329 esetben. A gyújtogatás tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 539 esetben, (októberben 515 volt). — E tűz-vészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 4, nem halálos sérülést 24 ember. A kárvallottak összes száma 2,504; az okozott károk összes értéke pedig 1,079,797 frt; 13 község van olyan, melyben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, míg a károsultak között 6 olyan van, a ki egy maga 10,000 frtnál több kárt szenvedett. — Azon községek, melyekben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak, a következők: — *Magyar-Péterfalva*, Kis-Küllő m. (nov. 24, a kár 10,166 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — *Sós-Újfalu*, Sáros m. (nov. 29, a kár 13,750 frt; a kárt szenvedtek száma 14; a tűz oka ismeretlen); — *Noszlop*, Veszprém m. (nov. 21; a kár 13,999 frt; a kárt szenvedtek száma 53; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — *Zala-István*, Zala m. (nov. 11; a kár 14,011 frt; a kárt szenvedtek száma 17; a tűz oka gyermekek játéka); — *Lócse* r. t. v. (nov. 19; a kár 14,834 frt; a kárt szenvedtek száma 17; a tűz oka ismeretlen); — *Oprea-Kerczisor*a, Fogaras m. (nov. 4; a kár 15,000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — *Lenti*, Zala m. (nov. 23; a kár 16,379 frt; a kárt szenvedtek száma 22; a tűz oka hanyagság); — *Új-Verbás*, Bács-Bodrog m. (nov. 26; a kár 18,000 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — *Oldárcz*, Zala m. (nov. 15; a kár 20,566 frt; a kárt szenvedtek száma 45; a tűz oka valószínűleg gyermekek játéka); — *Verebély*, Bars m. (nov. 24; a kár 22,106 frt; a kárt szenvedtek száma 25; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Folya*, Temes m. (nov. 19; a kár 24,123 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka hanyagság); — *Tihany*, Abaúj-Torna m. (nov. 15; a kár 25,260 frt; a kárt szenvedtek száma 27; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — a legnagyobb tüzeset *Rozsnyó* r. t. városban fordult elő november 10-én, mely tüzeset 45 embernek lakóházakban, gazdasági épületekben, házi-állatokban, butor-, ruhanemű-, háziesszközök-, takarmány-, szemesgabona-, gazdasági eszközök-, fakészlet-, (műépület és tűzifa) és egyéb tárgyakban összesen 63,414 frt kárt okozott; a tűz valószínűleg hanyagságból keletkezett.

— **Bolti tűz.** *Fenyvesi* Adolff rövidárú-kereskedőnek a *váczi-körút* 29. sz. alatt levő üzletében tűz volt december 22-én délután kettőfél órakor. A hátsó raktár égett le. A kár kétezer forint.

— **Padlástűz.** December 23-án délután négy órakor kigyulladt a *kerepesi-út* 66. számú házának padlása, a melyen a *Berkovics és Ries* czég szalmája volt fölhalmozva. A kár kétezer forint.

— **Egő petroleum.** Karácsony első napján délelőtt kilencz órakor veszedelmes tűz pusztított a *soroksári-úton* levő *Berg*-féle olajfinomító-gyárban, a melynek a soroksári-útra eső részén levő benzintartója gyulladt ki. Kivonult a központi, a VIII. és IX. kerületi tűzoltóság. Mindössze a tartóban levő száz métermázsza benzint égett el heves robbanásokkal. A kár kétezer forint. A hivatalos tűzvizsgálat már megállapította, hogy a robbanásért egy munkást, illetőleg a gyár igazgatóságát terheli a felelősség. A robbanás úgy történt, hogy egy munkás benzint szivattyuzott át az egyik tartóból a másikba. A benzint azonban túlfolyt s a míg a munkás más dolgát végezte, a fejlődő benzingáz vagy a szelelőlyukon beröppenő szikrától, vagy a gyár helyiségén átvívó gázcső túlságos melegségétől fölrobbant. Első sorban az igazgatóság ellen indították meg az eljárást, miután annak ilyen fontos munka végzését egy emberre bízni nem lett volna szabad.

— **Kigyulladt fűskamra.** Ugyancsak karácsony első napján délután kigyulladt az *aggteleki-utca* 15. sz. házában a fűskamra. A fojtó füst betöltötte a ház minden zugát s nagyon megrémítette a lakókat. A tűzoltóság oltotta el a tüzet. A kár kétszáz forint.

— **Tűz a vinczellér-iskolában.** Deczember 30-án, este tüzet jelentettek a ménesi út 45. száma alatt levő vinczellér-képző-intézetből. Rögtön kivonult a budai hegyekbe az I. és IX. kerületi és az önkéntes tűzörség. Az egyemeletes nagy épület teteje égett lobogó lánggal. Két órai erős munkával megmentették az épület nagy részét, mindössze a tetőzet égett le. A kár néhány ezer forint.

— **Tűz.** A *Hideghúti-út* 10. száma alatt levő *Dankovszky-villa* teteje leégett f. hó 3-án, délben. Az I. kerületi tűzörség oltotta el a tüzet. A kár másfélezer forint.

— **Tetőtűz.** E hó 14-én, éjszaka kigyulladt az *újpesti* Mária-utca 17. számú házának tetőzete s rövid idő alatt egészen elhamvadt.

— **Szobatóz.** A *Kerepesi-ut* 41. szám alatt levő *Adria*-szállóban tűz támadt deczember 28-án délelőtt. A kéménybe épített gerenda gyuladt meg az egyik szobában, a tüzet azonban a fogadó cselédsége eloltotta.

— **Raktár-égés.** Deczember 29-én éjjelkor hatalmas tűz pusztított a *kőbányai úton*. Egy óriási raktár égett lobogó lánggal, s a veszedelmes elem körülbelül ötvenezer forint értékű árut hamvasztott el. A régi losonczy pályaudvar külső területén, a *Ganz*-féle waggon-gyárral szemben, van *Haas Adolf* cserraktára, a mely egy hetven méter hosszú és tizenöt méter széles favázás épületben van fölhalmozva. A raktár színültig tele a zsíros, olajos cserrel. Háromnegyed tizenkettőkör vette észre az egyik kocsitoló, hogy a raktár ajtóhasadékból világosság látszik. Tüzet kiáltott s rögtön átszaladt a *Ganz*-gyárba telefonozni. A vasuti munkások és a gyári cselédség összefutott, de csak tétlenül nézte, mint harapódk a láng a tetőn, a míg a tűzoltóság meg nem érkezett. Kivonult az önkéntes tűzoltóság *Flóris* Aron szakasz-parancsnokkal, a központi, a VIII., a VI. és a X. kerületi örség. A közeli honvédkaszárnyából egy századot rendeltek ki. A tűzoltók megbontották az épület oldalfalát több helyen s akkor látták, hogy a sok ezer métermázsza cser egy tűzláng, a mely keresztül-kasúl fúrta magát a porhanyós anyagon. A szomszédos raktárakra vizes ponyvát terítettek, mert az északi szél könnyen rájuk hajtotta volna a lángokat. Recsegett-ropogott az egész alkotmány, de azért a tűzoltók megmaradtak a tetőn s csak akkor menekültek róla, a mikor már ingadozott. Éjjel után kettőfél órakor hatalmas dörrenéssel beomlott a raktár teteje. A tűzoltók csak reggel tudták elfojtani a tüzet. A raktárban levő cser értéke körülbelül ötvenezer forint, a mi azonban biztosítva volt. A tűz keletkezéséről kétféle verziót beszélnek: vagy magától gyuladt meg az összehérselt, fülledt cser, vagy pedig *Haas* valamelyik rosszakarója gyújtotta meg boszúból. Ez könnyen lehetséges, mert a telepen nincs éjjeli őr és így bárki hozzáférhetett.

— **Pinczetűz.** *Kollárits* Pál sodronygyáros Márton-utcai műhelyének pinczéje kigyulladt deczember 29-én reggel. A IX. kerületi tűzörség rövid idő alatt eloltotta a tüzet, a mi nem okozott nagy kárt.

— **Tetőtűz.** Január 22-én este 6 óratájban kigyulladt a *Hunyady-tér* 2. száma alatt épült nagy háromemeletes ház tetőzete. Előbb csak balsarkán csapott föl a láng, de 10 perczel később már pattogva, szikrázva égett az egész tető. Kivonult tolólétrával a központi, VI. és VIII. kerületi tűzörség. A tűzoltóság az udvarról közelítette meg a veszedelem fészket s négy sugárral támadta meg a lángtengert. A *Hunyady-teret* egészen ellepte a kíváncsi közönség, a mely először azt hitte, hogy a *Rigler*-féle papirgyár vagy a vásárcsarnok ég. A rendőrség a harmadik emelet lakásait kiürítette, mert tartani lehetett attól, hogy

a menyezet beomlik. Ez azonban nem történt meg. A tetőt már nem bírták megmenteni s inkább a két szomszédos házat védték a tűzoltók. Ez alatt a sok cserép úgy pattogott, mintha folyton sortüzet lőttek volna s valószínűsége szakadt alá a magasból. Végre 7 óratájában, a mikor a lángok már megemésztettek minden elérhető anyagot, lelohadt a tűz s csak sűrű füst jelezte a veszedelmet. A ház *Ótl* Jankái s csak az idén épült föl, belső részén még most is dolgoznak a munkások, de azért csaknem valamennyi szobában laknak már. Az utcái fronton öt üzlethelyiség van; a mit lezártak a tűz kitörésekor. A tűz a padláson támadt, valószínűleg egy cselédeány, vagy pedig egy munkás vigyázatlanságából. A kár körülbelül tízezer forint.

— **Fölgyújtott vadászlak.** *Lőcse* mellett *Koburg* Fülöp herczegnek a *Prehibka* nevű erdőségben levő vadászlaka a minap földig égett. A vadászlakot fölgyújtották. A kár kétezer forint.

— **Tetőtűz egy pályaudvaron.** A *Szeged-rókusi* vasuti állomás balszárnyában december 23-án este kilencz órakeresztül tűz ütött ki, mely rövid idő alatt az épület egész tetőzetét elhamvasztotta. A vasuti tűzoltóság csak nagy erőfeszítéssel tudta a főépületet megmenteni. A kár igen jelentékeny. A vizsgálat szerint a tüzet valamelyik vasuti alkalmazott gondatlansága okozta.

— **Égő vasúti kocsi.** Nagy riadalmat okozott december 27-én este a 2436. számú budapest-orsovai személyvonat utasai közt az egyik vasúti kocsi égése. A kocsi *Alberti-Irsa* táján türhetetlen meleget fejlesztett, majd

recsegní kezdett. A benne ülő utasok jelentették ezt a kalauznak, a ki rögtön megállította a vonatot s az utasokat más kocsikba helyezte el. Ekkor már a kocsi, mely a vonat közepén volt, égni kezdett. A vonatvezető a pilisi váltóig vezette a vonatot, s ott az égő kocsit kikapcsolták.

— **Takarmány-égés.** Folyó hó 11-én *Kis-Rakaszon* (Ugocsam.), dr. *Batizi* Endre nagy-szöllősi lakos tulajdonát képező csűr kigyúladt és a benne volt takarmánnyal együtt 400 frt értékben elégett. A mint a helyi csendőrparancsnokság által kivezényelt járőr megállapította, a tűz csakis gondatlanságból keletkezhetett.

— **Leégett papirgyár.** *Zernesten*, Brassó mellett karácsony napján a *Cópony* Márton-féle papirgyár kigyúladt és leégett.

— **Tűzkatasztrófa.** *Chikágóban* leégett a kolosszeum épülete, a melyben az iparkiallítás volt. Kilencz ember meghalt és negyven megsebesült. A kárt 700,000 dollárra becsülik.

— **Égő tánczosnő.** *Lipszében*, az *Albert-színházban*, a múlt hó 30-án, este egy tánczosnő ruhája a légszeszlámpán lángot fogott. A tánczosnő rémülve rohant a színpadra, hol ruhája a közönség szeme láttára hatalmas lánggal elégett. A tűzoltók eloltották a tüzet. A leány sérülése nagyon veszedelmes.

— **Nagy tűz egy angol vegyi raktárban.** *Glasgowban*, egy vegyi kiviteli cégnek a *Renfild-Streeten* levő áruházában, f. hó 7-én reggel tűz ütött ki, a melyet robbanás követett. Négy tűzoltó életét veszítette, több pedig megsebesült a robbanás következtében. A kár jelentékeny.

Szerkesztői üzenetek.

T. előfizetőinknek, munkatársainknak, olvasóinknak és lapunk valamennyi jóakarójának boldog újévet kívánunk.

R. S. S.-Csugó. Szíves üdvözlétéért köszönet. Hasonló jókat kívánunk.

Tóth Lajos. Nagy-Körös. Megkaptuk az utalványt is meg a levelező lapon írt sürgetést is. Bocsánat, de nem feledkeztünk meg róla, mert a mint látható, lapunk ez ideig első száma csak most jelent meg. Korábban tehát nem küldhettük volna, ha akartuk volna is. Az országos szövetségbe való belépés feltételei s a tagsággal egybekötött jogok és kötelességek tekintetében legcélszerűbb, ha elkéri az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségétől (Budapest, IX. vármház-körút 8. sz.) az alapszabályok egy példányát. Egy levelező lapba kerül az egész és a kívánt felvilágosításoknak három nap alatt birtokában van Ön. E helyütt nem is tudnók azokat úgy megmagyarázni már térszűke miatt sem.

K. J. Bellus. A mint leveléből következtethetjük, Ön olyan emléklapot ért, mely forma és rendeltetés szempontjából a katonai »obstit«-nak felel meg. Ilyen diploma tudtunkkal nem létezik. Legálább tűzoltóknál nem. Egyébiránt joga van minden tűzoltónak bizonyítványt kérni tüzeteltesen csak június, július, augusztus vagy szeptember hónapokra eshetik, mert más időkben az illetőknek polgári foglalkozása sem engedi meg, hogy a fővárosból eltávozzanak.

W. I. Nagy-Atád. A kéredezett testület minden évben szokott 2-3 gyakorló mestert küldeni vidékre olyan testületekhez, melyek őt ez iránt hivatalosan felkérlik. E kérelemben egyúttal közlendő a kérelmező testület tagjainak létszáma, foglalkozása, felszerelése stb., továbbá a kérelmező testület szereinek száma és minősége is. A kiküldött gyakorlómester lakásáról és ellátásáról a kérelmező testület köteles gondoskodni, valamint a vasúttól vagy hajóállomástól esetleg a községig szükséges fuvarról is. Egyébről, pl. napidíjról azonban nem, mert azt a gyakorlómester a saját testületétől kapja. Ilyen czímen tehát a kiküldött az i. lető begyakorlandó testülettől el sem fogad semmit. — A begyakorlás ideje természetesen csak június, július, augusztus vagy szeptember hónapokra eshetik, mert más időkben az illetőknek polgári foglalkozása sem engedi meg, hogy a fővárosból eltávozzanak.

Ö. T. egylet. Kis-Mátcséd. A kért könyvet és lapunk mutatószámát elküldöttök. Kérjük az előfizetési összeget minél előbb hozzáunk juttatni, hogy a lapot rendes időben útnak indíthassuk.

S. Z. Szabadka. — Sch. K. Újpest. — A. A. Csáktornya. — K. J. Szeged. A küldött szíves tudósításokért köszönet. Részben jönnek, részben jönni fognak.

Sch. K. Újpest. A tévedésből hozzáunk küldött névsor a segélyző szövetséget illeti. At is származtattuk oda.

P. Kleofás. Kápolna. Szókása lévén a »T. L-ok«-nak, hogy ír önmagához cikket és felel is önmagának. Van hozzá álnév raktáron

böven. A ki nem tudja a dolgot, persze azt hiszi, hogy valaki a vidékről agyba-főbe dicséri a »T. L-ok«-at. A ki azonban ismeri a helyzetet, — és há! istennek, ilyen több van, mint a mennyit »ők« gondolnak — legfeljebb elmosolyodik. Komolyan pedig még az se vesszi az ilyen naiv »fogásokat«, a ki tájékozatlan az állapotok felől, ha ugyan van még olyan, a ki lapunk leleplezése után nincs tájékozva kellőképen. Hát hogy vennénk mi komolyan. A küldött tudósítást egyébként köszönettel vettük és fel is használtuk.

Béla koma. Ha mi is úgy akarnánk cselekedni mint a »T. L.«-ok, akkor beküldenénk ezt a cikket nekik, hogy nincs-e kifogásuk ellene, hogy nekik kontradikálni bátorkodol. Nátuk t. i. ez lévén a szabály. Mi azonban már nem akarjuk a polemiamt tovább folytatni, üntig elég volt az a mit idáig elmondottunk és elmondottatok. Ave Caesar. Ne vedd rossz néven, ha kárba vettél is a dörge-delem. Tartsd máskorra menyköveidet. Lesz még szükség rájuk, úgy lehet.

Ö. T. egylet, Dognácska. Az új szervezeti, rangjelzési stb. szabályzat, mint biztos forrásból értesülünk, a belügyminiszter által már jóváhagyott. E körülményt most fogja az Elnökség az országos választmányának bejelenteni a február 2-án tartandó ülésen. Az országos szövetség aztán ki fogja a szabályzatot nyomtatni valószínűleg és megküldeni valamennyi testületnek. A lapunk múlt évi 4-ik számában közölt szövegen és tartalom a belügyminiszter semmi változtatást nem tett, különösen nem a dolog lényegére vonatkozó. Egyebet, mint lapunk 4-ik számát (a múlt évit), nem küldhetjük meg Önöknek, ez pedig valószínűleg már megvan Önöknél; de maga az orsz. szövetség sem küldhetne most még egyebet. Az intézkedéseket Önök a 30-iki közgyűlésen már azért teljes megnyugvással megtehetik. A közgyűlésről egyébiránt ha némi tudósítást kaphatnánk lapunk számára, nagyon lekötelezve éreznék magunkat.

H. Zs. Szolnok. Melyik számok azok a melyek nincsenek meg. Kérjük megírni egy levelező lapon s azonnal küldeni fogjuk ha még meg vannak. A kilátásba helyezett dolgozatnak előre is igen örvendünk, mert meg vagyunk győződve, hogy onnan csak jót várhatunk. Szíves üdvözlét a régi bajtársaktól.

Lapunk múlt évi novemberi számából 5-600 példány — mint utólag értesülünk — nyomdahiba folytán tévesen „10-ik szám«-nak jeleztetett. T. olvasóink legyenek szívesek — a kikhez t. i. ilyen példány expedáltattott — a lap fején levő 10-es számból a 0-t egyszerűen tollkással kivakarni, és helyére „1« számot írni, mert az voltaképen lapunk 11-ik száma volt.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

DR. KÖNCS BOLDIZSÁR.

A
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt.

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakaszparancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben

elkészített tűzoltó- és

egyéb társulati zászló-

kat festve vagy himezve

a legegyszerűbbtől a leg-

diszesebb kivitelben a

legjutányosabb áron.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számítatnak.

Saját
műhímző-
intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagybani termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkut szivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk

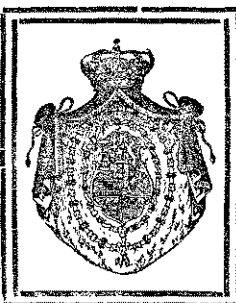
Viszállító kosok.

Viszállító hordós kocsik ütöntözésre.

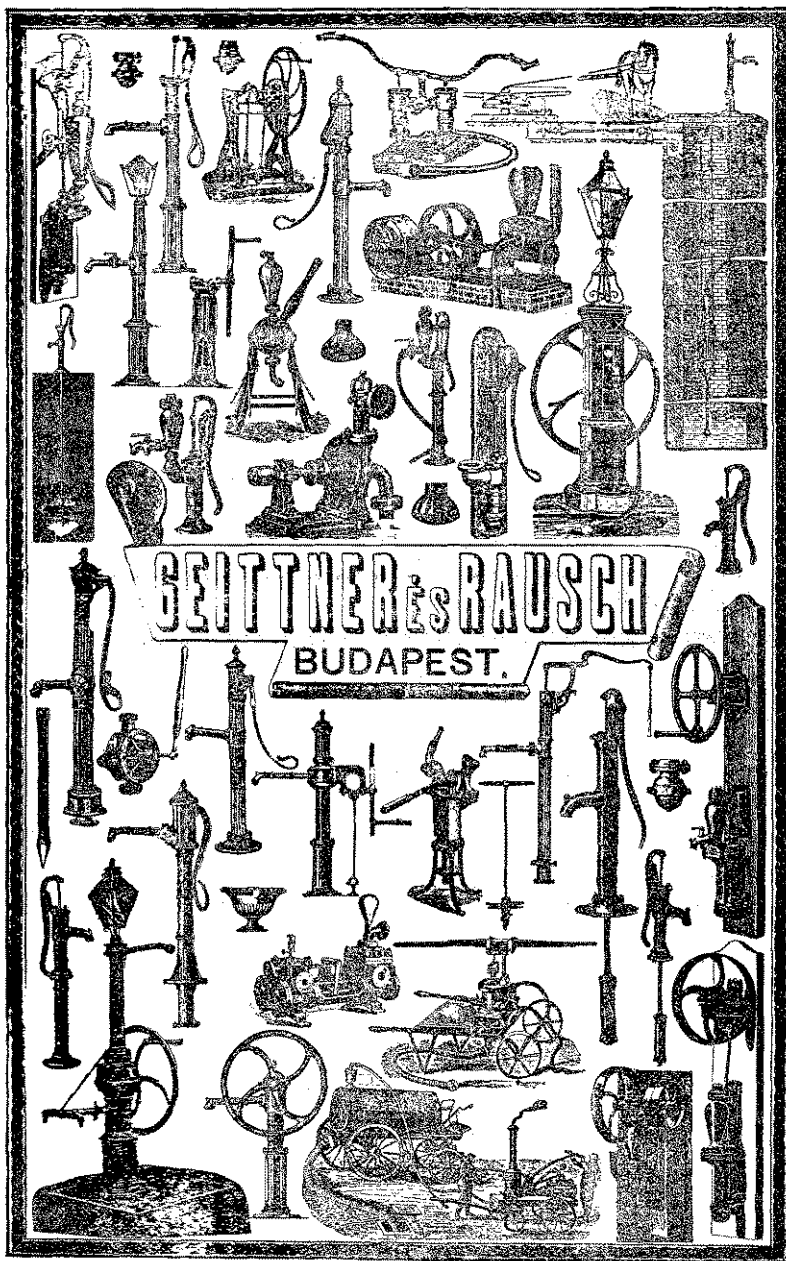
Házi vízvezetékek.

Számos kitértetés

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár ércöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitértetés

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánák.

Vaj-köpiők.

Borfejtő szivattyuk.

Palaczkmosó- és töltő-gépek.

Palaczkdugaszoló gépek.

Szőlőzőző készülékek.

Borsajtók.

Perenosporafecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé szivattyuk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegödörtis titó készülékek.

Légszivattyuk gázegető, kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

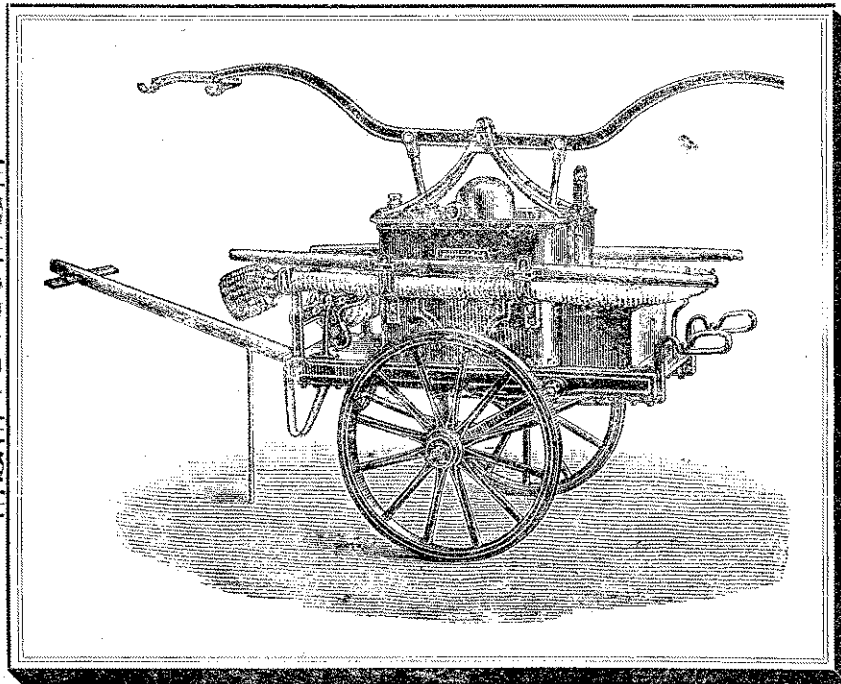
Szivattyúkat Tűzfecskendőket

házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
noscélokra kéz-, járgány-
és erőhajtásra,

városi, községi, gaz-
dasági és gyári tűz-
oltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

Büzmentesen működő pöczegödör-tisztító készülékeket, utczeni ön-
töző-kocsikat, sárkaparókat készít és ajánl a

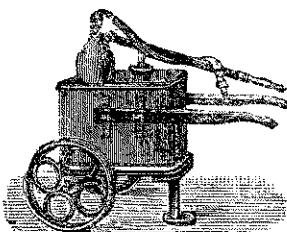
BUDAPESTI SZIVATTYÚ- és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

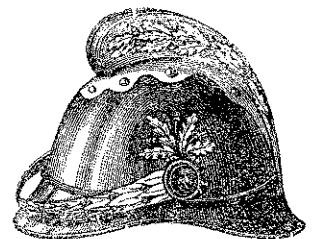
(EZELŐTT WALSER FERENCZ)

Budapest,

VI., külső váczi-út 45. szám.

Árjegyzékek és költségvetések
ingyen és bérmentve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**
Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czímkendőek.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. — Előfizetési felhívás. — Nyílt levél. Sárdy Józseftől. — *Hivatalos rész:* Az orsz. szöv. Elnökség 1897. decz. 18-iki ülésének jkve. — A segélyző szöv. választm. 1897. decz. 18-iki ülésének jkve. — Az orsz. szöv. Elnökség jelentése az Orsz. Választmányhoz. — *Technikai rész:* Az új világító- (acetylen-) gáz. — Tűzmentes faházak. — *Általános rész:* Az Elnökség ülése 1898. febr. 1-én. — Az orsz. választmány ülése 1898. febr. 2-án. (Első közlem.) — *Testületek köréből:* Statisztikai adatok a szegedi városi tűzoltóság 1897. évi életéből. Kovács Józseftől. (Befejező közlem.) — A csákvári ö. t. test. szolgálatvezetőjének jelentése 1897. évről. Goldschmidt Józseftől. (Első közlem.) — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Előfizetési felhívás

a Tűzoltó-Közlöny 1898. évi XX. évfolyamára.

A Tűzoltó-Közlöny az ez évi 1-ső számmal fennállásának huszadik esztendejébe lépett. Ez nagyon sokat megmagyaráz, és egyúttal felment bennünket attól is, hogy nagyhangú ajánlgatásokkal lépünk t. Olvasóink elé. Programmunk ma is az, a mi húsz évvel ezelőtt volt. Ennek megvalósítására törekszünk ezután is lankadatlanul, ezt tűztük magunk elé mostan is, huszadik évfolyamunk megkezdésekor. A magasabb fokú szaktudás fejlesztése és az együvé tartozás tudatának és érzésének felélesztése és fokozása lesz feladatunk a jövőben is. Tartalmas és kimerítő tudósításokat fogunk közölni a testületek beléletéről és annak mozzanatairól, nemkülömben az országos szövetség és segélyző szövetség munkálódásairól is, — azonkívül kiváló gondot fordítandunk szakbavágó cikkeink és újdonságaink rovatára is. Lapunk az Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos értesítője. Ez, és az eddig megfutott két évtizedes múlt elég ajánló levél a Tűzoltó-Közlöny számára.

A Tűzoltó-Közlöny előfizetési árai a régiek. Tehát különbség nélkül helyben úgy mint vidékre:

Egész évre . . . . . 2 frt 40 kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 20 kr.

A magyar országos tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek illetve tűzoltóságok részére egy példány ingyen, mint tagsági illetmény küldetik meg. E példányon kívül ezen tagtestületek vagy ilyeneknek tagjai részére minden további példány

Egész évre csak . . . . . 1 frt 20 kr.
Egyes példány ára . . . . . — frt 20 kr.

Az előfizetési és egyéb pénzek legczélszerűbben posta-utalvánnyal a lap kiadóhivatalához Budapest, IX., Vámház-körút 9.) küldendőek.

A Tűzoltó-Közlöny
kiadóhivatala.

Nyílt levél,

a magyar országos tűzoltó-szövetség T. Elnökségéhez és a Tekintetes Szerkesztőséghez.

Tisztelt Uraim! Szeretett Bajtársak! Legyenek Önök ez újévben általam, mint ezen emberbaráti intézmény szerény harczosa által üdvözölve! Valóban örvendek azon, hogy megragadhatom az alkalmat, hogy Önökhöz forró üdvözetemet s hódolatteljes tiszteletemet küldhetem.

Egy év ismét elvonult fejünk felett, s egy évvel ismét szaporodott emberbaráti működésünk életideje. Jólesik lelkemnek, a midőn azzal vigasztalhatom magamat, hogy ez újévben lényeges változásokkal fogják ismét megörvendeztetni ezen Isten dicsőségére s felebarátaink védelmére épült szobrot, melynek tetején az emberbaráti szeretet legfényesebb glóriája, dicsfénye tündöklök, s melynek kezében a humanizmus megszentelt zászlója lobog.

Lobogjon tehát a zászló, s így örei legyenek mindenkor e szobornak, mint Önök, kik minden újévben egy kövel magasabbra emelik azt, míg teljes fényével fel nem világosítja azon rosszakaróknak sötét lelkületét, kik azt már oly sokszor megtámadták, hogy szétrombolják, de a vége mindig kudarcz lett

Legyenek Önök, úgy mint eddig is, hű örei s tántoríthatlan hivei ezen igazán humanus intézménynek, hogy majdan Önökkel, szeretett bajtársak, egyetértve, mi is szerény harczosok, büszkén elmondhassuk, hogy magasztos feladatunknak becsülettel megfelelünk.

Most pedig Isten áldását kérve emberbaráti működésünkre, maradtam boldog újesztendőt kívánva Önöknek

Böhönye, 1898. január 30.

őszinte bajtársuk
Sárdy József,
ö. t. főparancsnok.

HÍVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv,

felvételét Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének a szövetség központi irodájában 1897. évi december hava 18-án délután 1/2 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz alelnök. Dr. Csányi János, Dorner Béla, Ecker Sándor, Kálmán Géza, Köhler István, Scossa Zoltán, Szabó Gyula és Vida Pál előadók; végül mint vendégek dr. Köncs Boldizsár a Tűzoltó-Közlöny, és Breuer Szilárd a Tűzrendészeti Lapok szerkesztője.

1. Elnök a megjelentek üdvözlése után az ülést megnyitja.

2. A f. é. november 13-án tartott ülés jegyzőkönyvét titkár felolvasván, annak hitelesítésével az ülés dr. Óváry Ferencz alelnököt és Szabó Gyula előadót bizza meg.

3. A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére az ülés dr. Óváry Ferencz alelnököt és Köhler István előadót kéri fel.

4. Titkár azon bejelentését, hogy Polcz Rezső felügyelő bizottsági tag, nemkülönbén Wagner Manó előadó a mai ülésről elmaradásukat igazolták, az elnökség tudomásul veszi.

5. A csanádvármegyei tűzoltó-szövetség megalakulásának bejelentésével alapszabályainak a belügyministeriumhoz pártolólág leendő fölterjesztésére kérvén a szövetséget, az alapszabályokra nézve titkár terjeszti elő előadói javaslatát. A javaslatot az elnökség magáévá tevén, az alapszabályok ellen érdemileg kifogást nem tesz, s csakis a tagsági díjaknak közigazgatási, esetleg bírói úton leendő behajtására nézve kívánja az intézkedés megtételét.

Több rendbeli alaki hiba miatt az összes iratokat azzal küldi vissza a csanád megyei szövetségnek, hogy a megfelelő pótlás után az alapszabályokat a fennálló szabályok értelmében a rendes közigazgatási úton terjessze föl a belügyministeriumhoz.

6. A brassói önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának meghívását az 1899. évi nagygyűlésnek Brassóban leendő megtartása iránt az elnökség tudomásul veszi, bevárja Brassó város tanácsának kilátásba helyezett meghívását is, és annakutána az országos választmány elé terjeszti.

7. Tekintettel az állandó osztrák tűzoltó választmányának a 25-éves tűzoltói érmek megalapítása érdekében kifejtett mozgalomnak előre haladott stádiumára, tekintettel továbbá arra, hogy az országos szövetség által az 1894. évben ugyanez ügyben a belügyministeriumhoz benyújtott előterjesztés máig is eredmény nélkül maradt, elnök indítványára elhatározza az elnökség, hogy a kabinetiroda útján Ő Felsőge legmagasabb trónjához fordul ez ügyben kellően indokolt kérelmével, és e körülményt József főherczeg Ő Fenségének, a szövetség védnökének bejelenti. Ugyancsak hivatkozással a korábbi fölterjesztésre, bejelenti a szövetség lépését a nmélt. belügyministeriumnak s úgy ezt, nemkülönbén Cziráky Béla gróf ő nagyméltóságát, a szövetség volt elnökét, a mozgalom pártfogására felkéri.

8. Titkár bejelenti, hogy a szervezési, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat ellen a honvédelmi miniszterium egyáltalán kifogást nem emelt, de sőt a testületeknek a szövetséghez leendő kötelező csatlakozását véleményében szükségesnek jelezte. Az ügyiratok most újból a belügyministeriumban lévén, titkár kér intézkedést az elintézés megsürgetésére.

Dr. Óváry Ferencz indítványára elhatározza az elnökség, hogy a belügyministeriumhoz a szabályzat jóváhagyása, annak kötelező volta, nemkülönbén a kötelező csatlakozás elrendelése iránt újabb kellően indokolt fölterjesztést intéz.

9. Az országos választmányi ülés idejéül az elnökség 1898. évi február hó 2-ának délelőtti 10 óráját, helyéül pedig a IV. kerületi előljáróság IV. Magyar-u. 23. sz. II. emeleti üléstermét tűzi ki. Elhatározza egyuttal, hogy ezt megelőzőleg február hó 1-én délután 3 órakor a szövetségi irodában az elnökség és a felügyelő-bizottság tart ülést.

10. Ezzel kapcsolatban felhívja az elnökség a titkárt, hogy az évi jelentést készítse el, s az elnökségi ülésen jóváhagyás végett terjessze elő.

11. A felügyelő-bizottság értesítendő az országos választmányi ülés napjáról, és felkérendő, hogy a szükséges vizsgálatokat ejtse meg, hogy az orsz. választmányhoz jelentését megtehesse.

12. Az országos választmány ülésének napirendjére a következő tárgyak vétetnek föl:

1. Elnöki megnyitó.

2. Kéttagú jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság választása.

3. Az elnökség jelentése a XIII. országos közgyűlés óta történekről.

4. A felügyelő-bizottság jelentése az ügy és pénzkezelésről.

5. Az 1896. és 1897. évi zárszámadások fölötti határozathozatal.

6. Több testület kérvénye tagsági díjhátrálékainak törlése iránt.

7. Az elnökség és központi iroda ügyrendjének megállapítása.

8. A szervezési, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzattal összefüggő intézkedések megtétele.

9. Az 1899. évben tartandó nagygyűlés helyének megállapítása a beérkezendő meghívások alapján.

10. Oly indítványok tárgyalása, melyek legalább 24 órával előzőleg az elnökséghez írásban beterjesztettek.

Ezzel a napirend kimerítettén elnök az ülést esti 1/2 6 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

Hitelesítjük:

Dr. Óváry Ferencz.

Köhler István.

Jegyzőkönyv,

felvétellett Budapesten a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetsége igazgató választmányának a szövetség központi irodájában 1897. évi december hó 18-án esti 1/2 6 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula alelnök, Dr. Óváry Ferencz és Vida Pál vál. tagok.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár felolvassa a november 13-án tartott ülésről felvett jegyzőkönyvet, melyet a választmány észrevétel nélkül hitelesít.

2. Titkár bejelenti, hogy Csongrádi János szegedi tűzoltó részére a bekívánt pótlólagos orvosi bizonyítvány beérkezvén, nevezettnek 21 napi munkaképtelenségére tekintettel a múlt ülés határozata alapján napi 70 krt. számítva 15 frrtal leendő segélyezése iránt előterjesztést tett az első magyar általános biztosító társasághoz. A választmány a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

3. Ugyancsak titkár jelenti, hogy Balogh Imre tűzoltás közben megsérült, és 20 napra munkaképtelenné lett szegedi tűzoltónak 14 frrtal leendő segélyezése iránt hasonló előterjesztést tett az elnökség. A jelentést a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

4. Titkár jelenti, hogy Frühauf Károly verseczi tűzoltó részére a bekívánt újabb kérvény a szükséges mellékletekkel beérkezvén, nevezettnek 57 napi munkaképtelenségére tekintettel, 40 frrtal leendő segélyezése iránt előterjesztést tett az első magyar ált. biztosító társasághoz. A tett intézkedéseket a választmány helyeslőleg tudomásul veszi.

5. Titkár jelenti, hogy Lehoczky Béla ungvári tűzoltó részében közvetlenül is beküldött segély iránti kérvényre a múlt ülésen hozott határozatnak megfelelőleg 100 krtal leendő segély engedélyezése iránt az elnökség az első magyar ált. biztosító társasághoz áttette, egyuttal pedig a bécsi Kaiserjubiléumsstiftunghoz intézett kérvényt a bécsi véleményével rendeltetési helyére juttatta. A választmány a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

6. Szabó Ferencz győrszigeti tűzoltónak tűzoltás közben tartott 4 napi munkaképtelenségére tekintettel 4 frrt segély engedélyez a választmány a szövetség pénztárából.

7. Az alsóthi testület 40 napi, tűzoltás közben szerzett betegség után elhalt tagja Kabai István hátramaradt költségeinek segélyezését kérelmezvén egyuttal kéri, hogy a

14. §-ban kimondott határidőnek a testület hibáján kívül levő okokból való be nem tartása miatt a nevezett hátramaradottjai a segélytől meg ne fosztassanak.

Beható vita után a választmány tekintettel a kérvényben felhozott indokokra elhatározza, hogy néhai Kabai István szüleinek 180 frrtal leendő segélyezése iránt javaslatot tesz az első magyar ált. biztosító társaság igazgató-ságához.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti 7 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének jelentése az orsz. választmányhoz.

1896. aug. 17. — 1898. febr. 1.

(Felovastatott az orsz. választmány ülésén 1898. február 1-én.)

Mélyen tisztelt Országos Választmány!

A magyar országos tűzoltó-szövetségnek 1896. év augusztus hó 17-én mandátumot nyert elnöksége ma van először azon helyzetben, hogy majdnem másfélévre kiterjedő működéséről megbízójának jelentést tessen.

Végig pillantva működésünkön, nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a reánk bízott feladatoknak az egész lefolyt idő alatt iparkodtunk legjobb erőnkhez mérten megfelelni, s ha talán az eredmények nem is felelnek meg a várakozásnak, úgy az csakis rajtunk kívül levő, és általunk elháríthatatlan okoknak tulajdonítható.

Sajnos, a tűzrendészet ma még igen elhanyagolt ágazata a közigazgatásnak, s az még az arra hivatottak részéről sem részesül a kellő gondozásban.

De bármennyire fájlaljuk is, hogy ez így és nem másként van, azt meg fogjuk érteni, ha a viszonyokat, a körülményeket higgadtan mérlegeljük.

A közigazgatás tényezőire akár a községi életet, akár a járási, vármegyei, és az országos tényezőket tekinthetjük is, a feladatok oly óriási halmaza zúdul minden téren, hogy az ekként előálló lidércnyomás úgyszólván minden erőiket, úgy az erkölcsieket mind pedig az anyagiakat valósággal megbénítja és leköti.

Nem csoda, ha ily körülmények közt a közigazgatás tényezői semmi néven nevezendő messzebb kiható és több fáradságot és nagyobb anyagi áldozatokat igénylő feladatokra nem szeretnek vállalkozni, hanem megelégednek azzal, ha a körmükre égett napi folyó munkát elvégezhetik.

Kétségtelen dolog, hogy az ily eljárást jónak, célravezetőnek senki sem tarthatja, s hogy ez állapotokon változtatni kell és pedig mielőbb, abban az összes hivatott tényezők évek óta megegyeznek, azonban kivitelre mégsem kerül a dolog s a tűzrendészetnek országosan való rendezése egyik napról a másik napra, sőt egyik évről a másik évre halasztatik kiszámíthatatlan kárára nemzetünknek, hazánknak.

Az állam, a hatóság sokirányú feladatait, de kiválóan azokat, melyek a jótékony intézmények keretei közé tartoznak, a társadalomra kívánja hárítani, viszont a társadalom mindent a mindenható államtól vár.

Nem tartozhatik feladatunk sorába, hogy ezen két ellentétes álláspont egyikének vagy másikának helyességét vagy helytelenségét itt vitassuk, de kétségtelen, hogy ily exclusiv álláspont mellett különösen a tűzoltó-intézmény a kívánatos és szükséges fejlődést sohasem fogja elérni, mert ha valahol, úgy e téren kell éppen a két tényezőnek karöltve eljárni.

A társadalom szolgálthat és szolgálat is megbecsülhetetlen erőket, ám ezen erők az állam, a hatóság támogatása nélkül sohasem fognak érvényesülhetni.

Viszont az állam, a hatóság bármit tegyen, bármily nagy anyagi áldozatokat hozzon és bárminő kormányzati és törvényhozási intézkedéseket tegyen is, a társadalom közreműködése nélkül számbavehető eredményeket fölmutatni képes nem leend.

All ez különösen a tűzoltó intézményre, melynek erőit, kevés kivétellel, eddig kizárólag a társadalom szolgáltatta, még pedig teljesen díjtalanul.

Arra gondolni, azt remélni, hogy a tűzrendészetet az állam ezen ingyenes társadalmi erőik igénybevétele nélkül rendezze, a mai viszonyok közt és még igen soká, valósággal képtelenség volna, mert akkor, a midőn a nemzet adózóképesége máris erősen meg van feszítve, ilyen áldozatot meghozni a lehetetlenséggel volna határos.

Az egyedül helyes álláspont tehát a mai viszonyok közt csak az lehet, hogy a társadalom adja meg továbbra is, úgy mint eddig, az intézménynek a díjtalan erőket, vagyis adjon tűzoltókat, de viszont tegye meg az állam, a hatóság mindazt, a mi ezen lappangó erőik erejének felszabadítására, fokozására, fejlesztésére alkalmas, s a mit eddig, valljuk be őszintén, sajnosan nélkülöztünk.

Voltak eddig is tűzoltóink telve idealizmussal, telve jóindulattal, jóakarattal, telve felebaráti szeretettel és önfeláldozással, ám a fáradsággal járó lelkesedés tüze, ha nem kapja meg a szükséges táplálékot, a kellő támogatást, csakhamar lohadni kezd, s ha épen azok részéről, kiknek leginkább volna érdekük vagy hívatásuk ezt a megbecsülhetetlen tüzet élesíteni, olaj helyet vizet kap, úgy, még ha nem is volt szalmatűz, előbb-utóbb elalszik.

A hatósági támogatásnak hiánya, vagy legalább hiányos volta volt tehát eddig is legfőbb akadály a intézményünk és általában a tűzrendészet fejlődésének, és ezen akadályt leküzdeni nekünk elsősorú kötelességünk.

A tűzrendészet fontossága iránt való érzést a hatóságban felkölteni, és fokozni, nekünk tűzoltóknak feladatunk; ezt pedig csak egy módon tudjuk elérni, s ez az, hogy az önként magunkra vállalt feladatoknak, nem törődve akadályokkal, nehézségekkel, mellőzéssel, sőt *rosszakarattal*, csüggedetlen kitartással és nem lohadó lelkesedéssel az egész vonalon iparkodunk megfelelni.

Az egyesült erővel való munkálkodás, a felebaráti szeretet szent fogalmának egymást közt való művelése, a legszigorúbb kötelességtudás és fegyelmezettség, leginkább pedig a szakképzettség, és ezeknek folyamánként működésünk sikere azok a tényezők, melyek nemcsak a segítségünkre szorúlk szívet és lelkét, hanem egyuttal a hatóságok figyelmét és támogatását is felénk fordítják, mert a mi áldásos működésünk nyomán belőlünk kiáradó hatalmas erkölcsi erő az, mely a mai sivatár viszonyok közt is egyedül képes a létező akadályokat leküzdeni.

Nekünk kell első sorban bizonyítanunk a nagy világ előtt, hogy a *tűzoltó* névre érdemesek vagyunk, hogy azt nemcsak úgy bitoroljuk, meg kell mutatnunk, hogy a szükséges szakképzettség birtokában működésünk olyan, mely a nemzet vagyonának és felebarátainak életbiztonságának védelmében igen is számottevő, fel kell használnunk mindazt az alkalmat, mely nekünk a tűzrendészet kezelésében, különösen a hatósággal szemben eddig is biztosított jogaink, de egyuttal kötelességeink érvényesítésére kínálkozik, ne szűnjünk meg különösen a mai reális felfogású világban prófétai ihlettel a mi nemes ideáljaink mellett küzdeni, mert csak ha mindezt megteszszük, akkor leszünk képesek úgy a rajtunk kívül álló társadalmat, mind pedig a hatóságot arról meggyőzni, hogy mi mindkettőnek támogatására és elismerésére valóban érdemesek vagyunk.

Ezeknek előre bocsátása után, mielőtt áttérnénk tulajdonképeni működésünk ecsetelésére, kell, hogy megemlékezzünk legalább röviden az 1896. év augusztus havában Budapest székesfővárosban megtartott ezredéves tűzoltó kongresszus eseményeiről.

Nevezetes esemény volt ez a tűzoltó intézmény életében első sorban azért, mert az összesereglett majdnem 7000-nyi tűzoltónak megjelenése ország világ előtt a legélénkebben dokumentálta, hogy az a fennálló nehézségek daczára is mindjobban terjed s immár olyan tényezővé lett, melyet figyelmen kívül hagyni és nem méltányolni ma már nem lehet. Megmutatta továbbá, hogy hazánk tűzoltóiban meg van a készség, hogy az intézményt érintő nagy kérdések megoldására vitelében legjobb akarata szerint résztvegyen s kötelességét e téren is teljesítse.

Az 1896. év augusztus hava 15-én a kiállítási ünnepek csarnokában dr. Kék Lajos elnöklése alatt a székesfővárosi tanács képviselőjének, a szomszéd osztrák tűzoltó bajtársak legjelesebbjeinek és a horvát bajtársak kiküldöttjének jelenlétében lefolyt díszgyűlés méltóságteljes és az alkalomhoz illő lefolyása a jelenlevőknek sokáig emlékezetében fog maradni.

Mezey Mihálynak ezen díszgyűlésen tartott szép beszéde alatt hullott le a lepel a magyar tűzoltóság három legoszloposabb tagjának: József főherceg Ő cs. és kir. Fenségének, nemkülönb Széchenyi Ödön grófnak és Cziráky Béla grófnak olajfestésű arcképeiről, alkalmat adván az ország tűzoltóinak arra, hogy irányukban való hűséges szeretetüknek és elismerésüknek méltó kifejezést adjanak.

Bárány Nándornak ezután következett felolvasása a magyar tűzoltó intézmény 30 éves multjától méltó befejezése volt ezen díszgyűlésnek.

Az augusztus hó 16-án Reményi Samu, Putsch Tóbiás, Konkolyi Gábor, ifj Kádár Henrik, Markusovszky Béla és Bogyay Zsigmond által megtartott szakfelolvasások s az ezekből kifolyólag megtartott tanácskozások sikere megmutatta a szövetségnek az irányt, melyen nagygyűléseinek alkalmával, de működésében általában haladnia kell.

Az aug. 15. és 16-án megtartott tűzoltói versenyeken 39 testület vett részt, elismerésre méltó tanújelét adván ügybuzgalmának és szakképzettségének.

A bíráló bizottság határozata folytán a díjak az aug. 17-én lefolyt XIII. országos közgyűlésen osztattak ki.

Aug. 16-án délután tartott meg sok ezernyi tűzoltó, és számos tűzoltó-szer részvételével az Újépület kaszárnyától az Andrassy-uton és kiállítási területen át a versenyterig a díszfelvonulás, melynek szép lefolyása mindazokat, kik láthatták, örömmel töltött el, de az egyenruhának és rangjelzésnek ez alkalommal látott és föltünővé lett tarkasága és különbözősége leginkább bizonyította annak immár elodázhatatlan szükségét, hogy e téren valahára az egység megteremtessék. A budapesti tűzoltó-testületek tervezett díszgyakorlatát az időközben beállott eső mosta el élénk sajnálatára a jelenvoltaknak.

Augusztus 17-én tartott meg a XIII. országos közgyűlés, mely az előző napon tartott szaktanácskozmány által előterjesztett határozati javaslatok elfogadásával nagy lépést tett előre a tűzoltó intézmény fejlesztésében.

A vizszerzésnek országosan való szervezése, a kötelező állami tűzbiztosítás, a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtásának ellenőrzése, tűzrendészeti törvénylétesítése, pusztai tűzoltóságok szervezése, a tűzoltásnak a gazdasági tanintézetekben való tanítása a tűzoltó parancsnoknak a községi képviselő testületbe való behívása mind oly fontos határozatok, melyek ezen közgyűlést az eddig lefolyt közgyűlések közt kiemelkedővé teszik.

Legfontosabb eredménye azonban a közgyűlésnek az volt, hogy akkor, a midőn több előző közgyűlés az egyenruházat és rangjelzés egységesítését célzó javaslatokat mindenkor a napirendről levette, titkár javaslatára a központi választmány tervezetét és javaslatát úgyszólván egyhangúlag elfogadta, s ezzel módot adott arra, hogy az egyenruházat és rangjelzés egyszerűsítésével végre valahára megszűnjenek az e téren évek óta tapasztalt türethetetlen, és az intézményre is károsan ható állapotok.

A vármegyei szövetségek támogatását czélozta a közgyűlés azon határozata, mely a 6 frt tagsági díjból az eddigi 3 frt helyett 4 frtot juttat a vármegyei szövetségeknek.

E közgyűlés ejtette meg első ízben a választásokat az új alapszabályok értelmében, megválasztván egyhangúlag elnökké dr. Kék Lajost, alelnökké dr. Óváry Ferenczet, felügyelő bizottsági tagokká Bárány N. Ernőt, Bulyovszky Aladárt, Libits Adolfot, Polcz Rezsőt és Varga Lőrinczet.

A közgyűlés után az országos választmány ejtette meg a választásokat, megválasztván titkárrá dr. Szily Józsefet, pénztárnokká Tomcsányi Bélát, előadókká dr. Csányi Jánost, Scossa Zoltánt, Vida Pált, Szabó Gyulát, Köhler Istvánt, Kálmán Gézá, Christe Lorándot, Ecker Sándort, Dorner Bélát és Wagner Manót.

Itt kezdődött az elnökség működése, melyről ezuttal csak száraz adatokban kívánunk megemlékezni.

A lefolyt másfél év alatt tartatott 9 elnökségi ülés, és pedig 1896-ban 1, 1897-ben 7 ülés, 1898-ban 1 ülés. Ez üléseken 149 határozat hozott.

Ez üléseken József főherczeg ő cs. és kir. Fenségeinek leirata folytán 1 esetben, a belügyminiszterium leirata folytán 21 esetben, egyéb hatóságok megkeresése folytán 10 esetben adott az elnökség az ezzel megbízott előadók javaslata alapján szakvéleményt, míg a hatóságok, testületek és magánosok által előterjesztett egyéb ügyekben a központi iroda adta meg a szükséges fölvilágosításokat.

A XIII. országos közgyűlésen hozott határozatoknak az elnökség egész terjedelmükben megfelelt.

Igy az ott elfogadott összes határozati javaslatokat feldolgozta s a belügyi, valamint a földművelésügyi miniszteriumokhoz terjedelmes felterjesztést intézett. Ugyancsak átirta az orsz. gazdasági egyesülethez, mely a tűzoltásnak a gazdasági társaságokban leendő tanítása és az állami birtokokon tűzoltóságok szervezése érdekében hasonlólag felterjesztést tett.

E felterjesztések eredményéről hivatalosan ugyan értesítés még nem adatott ki, tudomásunk van azonban arról, hogy a földművelésügyi miniszterium részéről már eddig is tétettek oly előintézkedések, melyek javaslatainknak egész terjedelmükben való keresztülvitelére alkalmasak lesznek.

A belügyminiszteriumnál azonban sajnos, nem tudunk eddig ugyanoly eredményeket elérni, mert a tervezés alatt levő, de a politikai viszonyok miatt elő nem terjeszthető községi törvényjavaslat a tűzrendészetről intézkedni nem fog, mert az ezen és az ezzel összefüggő egyéb javaslatok elfogadása után külön tűzrendészeti törvényben fog szabályoztatni, vagyis még a mesze jövőben nyer szabályozást. Hogy ezen körülmény intézményünk fejlődésére mennyire ártalmas és bénító, azt mindnyájan jól tudjuk, mert hisz ma már kétségtelen, hogy az 1888-ban kibocsátott tűzrendészeti kormányrendelet a tűzrendészetnek rendezésére, ha magában véve rossznak nem mondható is, mégis elégtelen, mert annak egészben való végrehajtása a közigazgatás jelen viszonyai között, midőn a szakértő tűzoltó véleménye csak a legkritikább esetekben kéri ki, s akkor is sok esetben figyelmen kívül hagyatik, — lehetetlen.

Ily körülmények között nem marad más feladatunk, mint az illetékes körök figyelmét állandóan ébren tartani, a viszonyok rendezésének szükségességét folyton hangoztatni, reámutatni a kibontakozás módjaira, a magunk részéről pedig mindent elkövetni, hogy a tűzoltó testületek szaki képzettsége állandóan fejlesztesse, és azok kitartó munkálkodásra serkentessenek.

E czélból semmiféle áldozattól visszariadnunk nem szabad, és minden erre irányuló törekvést a legkiterjedtebb módon támogatnunk kell.

Örvendetes dolog, hogy a budapesti önkéntes tűzoltótestület, nem riadva vissza a nagy anyagi áldozatoktól, a múltban magára vállalt feladatokat ma is még teljesíti egy-

kiadásával, és a szövetség tagtestületeinek való díjtalan szétküldésével, másrészt pedig a tűzoltói szaktanfolyamok rendezésével.

Az 1897. évben rendezett VI. országos tűzoltói szaktanfolyam sikere is bizonyította, hogy ezen tanfolyamokra nagy szükség van, mert az itt szakképzettséget nyert tűzoltók mindegyike az intézmény oly bajnokává lett, kinek működés elé a legnagyobb reményekkel tekinthetők.

Az egyes vármegyei szövetségek által rendezett kisebb tanfolyamok ugyancsak elismerésre méltó módon járultak hozzá azon nagy cél megvalósításához, mely a szakképzettség megteremtésében culminál.

Foglalkozott az elnökség egy hivatalos értesítő kiadásának eszméjével is, azonban tekintettel arra, hogy a pontatlan megjelenése miatt sokat kifogásolt Tűzoltó-Közlöny szerkesztése körül a kiadó testület oly intézkedéseket tett, melyek az eddigi jogos panaszokat tárgyalannokká tették, arról az elnökség egyelőre lemondott.

Az évek óta több ízben eredménytelenül tett kísérletet a portómentesség elnyerése iránt az elnökség az elmúlt évben is megújította, s habár a kereskedelmi miniszteriumhoz intézett fölterjesztésünkben bőségesen megindokoltuk kérelmünket, s habár az illetékes körök a legszebb kilátásokkal biztattak, mégis kérelmünkkel elutasítottunk.

Nagy munkásságot igényelt az elnökség és központi iroda ügyrendtervezetének elkészítése, mely tervezet végső megállapítása a mai ülésen a t. választmány feladatát fogja képezni.

Munkába vétetett egy egységes szolgálati szabályzatnak, minta-alapszabályzatnak, és minta-tűzrendészeti szabályrendeletnek készítése is, azonban ezen munkálatok, tekintettel messze kiható, nagy fontosságukra, bővebb tanulmányozást igényelnek, miért is csak a közel jövőben kerülhetnek a bizottsági előkészítés alól ülési feldolgozás alá.

A legnagyobb, legkitartóbb munkálkodást igényelte azonban a szervezés, egyenruházat, rangjelzés és felszerelés tárgyában a közgyűlés határozata alapján kidolgozandó szabályzat megalkotása, mely még a múlt év május havában terjesztett föl jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz, jóváhagyást azonban csak a folyó év január havában nyert.

Azon nagy érdeklődés, mely az új szabályzat iránt általában mutatkozik, de különösen az, hogy máris a testületek egy nagy része az új szabályzat értelmében szervezkedik, remélni engedi, hogy annak érvényre juttatásával a rég nélkülözött egységet valahára megteremthetjük.

E tekintetben a t. választmány határozatát a magunk lankadatlan működésével fogjuk támogatni.

E feladatunkat nagyban meg fogja könnyíteni azon körülmény, hogy a szövetség tagtestületeinek száma az utolsó két évben rohamosabban szaporodott, így az 1896. évben 147 testület, az 1897. évben pedig 179 testület csatlakozott az országos szövetséghez.

A szaporodás leginkább egyes vármegyei szövetségek közreműködésével állt elő. Így a sopronvármegyei szövetség két év alatt 83, a hevesvármegyei 71, a torontálvármegyei 57, a veszprémvármegyei 27, a temesvármegyei 18, a tolnavármegyei 14, a vasvármegyei 10, a pozsonyvármegyei 8, a barsvármegyei 6, a budapesti 2, s végül a bácsbodroghvármegyei 1 testületet jelentett be, míg ellenben a közvetlen csatlakozott testületek száma mindössze 39-re rúg.

A szövetség tagtestületeinek száma ez idő szerint 1142, melyek közül 940 vármegyei szövetség útján csatlakozott, úgy hogy a közvetlen tagtestületek száma mindössze 202.

Az egyes vármegyei szövetségek közül:

a bácsbodroghvármegyei	29
a bars	22
a budapesti	22

a fejevármegyei	57
a hajdú	16
a heves	82
a háromszékvármegyei	11
a moson	34
a nagyvárad	14
a pozsony	57
a sopron	179
a temes	30
a tolna	23
a torontál	67
a trencsén	16
a vas	124
a veszprém	118
a zala	39

testülettel tagja az országos szövetségnek, míg a győr-vármegyei és tátravidéki szövetségek évek óta nem működnek és megszűnteknek tekinthetők, a líptóvármegyei szövetség működését meg sem kezdette, a brassóvármegyei és csanádvármegyei pedig az alakulás nehézségeivel küzdelegnek, úgy hogy ez idő szerint még csak 18 vármegyei szövetség van az országos szövetség, az alakuló kettőnek

kivételével, kebelében, míg a többi vármegye tűzoltósága ilyen szövetséget máig sem alakított.

A tagsági díjhátralékok az 1897. év október havának közepén a 3800 frtot meghaladták, szükségesnek láttuk ezeket befizetését szorgalmazni, de bár két ízben is menesztettünk szét felhívást a tagtestületekhez, mégis e hátralékból csak körülbelül 800 frt fizettetett be, míg a folyó év be nem számításával a hátralékok összege még mindig körülbelül 3000 frtot tesz ki.

A szolgálati érmek adományozására nézve a következő adatokat sorolhatjuk fel:

Az 1896. évben kiadatott 698 V, 426 X és 216 XV éves érem, az 1897. évben pedig 663 V, 417 X és 304 XV éves érem.

Iktattatott az 1896. évben 1950, az 1897. évben 797 ügydarab.

Ezekben volt szerencsénk a t. választmánynak jelentést tenni, kérve annak szíves tudomásul vételét.

Kelt Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1898. évi február hava 1-én tartott üléséből.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

TECHNIKAI RÉSZ.

Az új világító-(acetylen-)gáz.

Az acetylent fejlesztő készülékek három főfeltételnek tartoznak megfelelni, t. i., hogy gázvesztesség elő ne állhasson, hogy a gáz nyomása bizonyos szűkre szabott határon túl ne emelkedhessék és hogy a gáz, robbanó természetére való tekintetből föl ne melegedhessék. Oly készüléknél, melyben a calciumcarbida a víz csepp- vagy vékony sugáralakban lesz csepegtetve, a gáz fejlesztés a vízcsap elzárásával bármikor beszüntethető ugyan, de viszont a gáz a bomlási hőfokig felmelegedhetik. Azért most a készülékek olyképp szerkesztetnek, hogy a calciumcarbida legalább 4-szer annyi vízzel érintkezzen, mint a mennyi kémiai átalakulásához szükséges; ezen feles víz megakadályozza a gáz felmelegedését. De itt ismét az a baj, hogy a gáz hirtelen fejlődik és rohamosan emeli a nyomását.

Egy kg. acetylennek calciumcarbiddal való fejlesztésekor 1200 hőegység szabadul fel. A tiszta acetylen 780 C°-nál, levegővel keverve már 480 C°-nál felbomlik; 26 kg. acetylen fejlesztéséhez 64 kg. calciumcarbida és 35 kg. vízre van szükség és szabadabbá válik $26 \times 1200 = 31200$ hőegység; a fejlesztő-készülékbe elérhető legnagyobb hőfok az acetylen és a 74 kg. méshidrátt-maradék fajmelegének számbavétele $\frac{26 \times 1200}{26 \times 0.31 + 74 \times 0.26} = 1190$ C°; a felbomlást előidéző hőfok tehát hamar állhat be, ha a gázfejlődés oly gyors, hogy kifelé elég meleg nem vezethető el. A legveszedelmesebb készülék tehát az, melyben a víz a calciumcarbiddal alúlról folyik, vagyis a képződött acetylen utóbbin keresztül megy, neki melegét és vizgőzeit átadta és tetemesen felmelegszik még felbomlása előtt; itt tehát az acetylen is hevesen bomlik fel, mivel a tartó meleg és teljesen száraz.

Teljesen csak oly fejlesztő biztos, melyben a calciumcarbida teljesen víz alatt áll és a víz színe állandó; a gáz itt a felfogó-edénybe 100 C° hőmérséklettel lép. Eddig megejtett kísérletek azt igazolták, hogy az acetylen-gáz mérgező hatása a szénoxid hatásának alig egy tizedrésze és körülbelül olyan mérgező, mint a világító-gáz. De az acetylen világításra való használatánál ugyanannyi fényegység előállítására sokkal kevesebb gáz és így vékonyabb csövek szükségesek, mint a világító-gáznál és hogy a gáz-fejlesztő-készülékekben és csövezetekben csak alig néhány centiméter magas vízszlopnak megfelelő nyomás kell, hogy

uralkodjék. Ebből azt következtethetjük, hogy a csapnak nyitva felejtése avagy csőnek repedése esetében kevesebb acetylen fog a vezetékben kiömleni az időegységben, mint világító-gáz a gázcsövekből s így az acetylenrel világított helyiségekben sem fog többször előfordulni nehéz vagy halálos mérgezés, mit a világító-gázzal világított helyiségekben.

Az acetylen-gáz abszolút sűrűsége 1.164 és a levegőre vonatkoztatott fajsúlya 0.91; nagyobb nyomásnál folyadékká sűrűsíthető. Kritikus hőfoka 37 C° midőn cseppfolyósítására 68 atm. kell. A hőfok csökkenésével a nyomásból is kisebb kell, így 0 C°-nál már csak 21 atm. A folyékony acetylen sűrűsége 0.461; egy liter folyékony acetylen 388 liter gázalakot ad. Vegyi összetétele 92.3% karbon és 7.7% hidrogén. Az acetylen csak igen szűk nyíláson kivezetve, mikor a kellő levegővel gyorsan tud keverődni, kormozás nélkül ég, de fényereje 15-ször nagyobb a világító gázénál; 142 liter óránkénti gázfogyasztás mellett 240 normalgyertya fénye van, míg egy világító-gáz lepkelángja csak 13 gyertyányi. Mint minden szénben bővelkedő gáz csak akkor ég jól, ha legalább 60 mm. víznyomásnak megfelelő nyomással (rendesen 120-160 mm.) vezetjük a lángzóba, hogy ott jól szétszóródjék. Nagyobb lángot több lángból alkotnak egyforma égető nyílásokkal.

Ha az acetylen elemeire bomlik, akkor melegeit fejleszt, még pedig kg. molekulára vonatkoztatva 47770 nagy kalóriát. Ha tehát 26 kg. acetylen bomlik, lesz 24 szén és 2 hidrogén és mivel azok fajmelege 0.46, illetve 2.4, lesz a keletkező hőmérséklet $\frac{47770}{2 \times 2.4 + 24 \times 0.46} = 3016$ C°. Az acetylen akkor válik robbanékonyvá, ha a bomlás kezdetén nyomás alatt van; 2 atm. nyomásig még akkor sem robban, ha az egész mennyisége is felmelegszik a bomlás hőfokára; de azon felül, ha csak egy pontján is melegszik fel, a bomlás az egész mennyiségre terjed át annál rohamosabban, minél nagyobb az eredeti nyomás; így 2.23 kg./cm. kezdeti nyomásnál, 8.77 a nyomás a bomlás után, de 21.14 eredeti nyomásnál már 212.2 lesz, mely 0.00182 másodperc alatt ment végbe. A folyékony acetylen még veszedelmesebb és robbanó ereje a lögyapottal majdnem egyezik.

Ütéssel vagy rázkodással az acetylen fel nem robbantható, de a felmelegedés előállhat fejlesztésekor, ha sok calciumcarbida kevés vizet használunk és ha az acetylen-tartónak csapját hirtelen kinyitjuk és a nagy nyomás alatt

lévő gáz hirtelen kitódul. Legveszélyesebbek azonban a gáz fémvegyületei ezüsttel, rézzel, kénesóval, az úgynevezett acetylidok, melyek már 120 C°-nál vehemensen robbannak, és a nyomás alatt álló gáz bomlásának legfőbb okozói. Ezért ily anyagból csövezeteket használni tilos.

Az acetylen hevesen robban és a gáztartót szét szakítja, ha vagy egészben vagy csak egy ponton (pl. 2—3 méternyre a tartótól a csövezeték is) 780 C°-túl felmelegszik. Azért vasuti kocsik világítására tisztán nem lenne használható, de zsir vagy olajgázzal keverve igen, mert az olajgáz fényerejét növeli, de veszedelmes tulajdonságait elveszti; 30% acetylen tartalmu keverék egész veszélytelennek mutatkozott. Az eczetsav, eczetaether, acetal és acetonban az acetylen jól oldódik, kivált nagyobb nyomás alatt, a mely ha apad, az acetylen is felszabadul arányosan. Az acetonban feloldott acetylen kevésbé veszélyes, de csak 10 atm. nyomás alatt, mert azon felül már az aceton is felbomlik s így csak addig telíthetjük, míg a belső nyomás a levegő legmagasabb nyári hőmérsékleténél 40 C°-nál is 10 atm. túl ne emelkedhessék.

Ugy az acetylen előállítását, mint alkalmazását illetőleg azonban a rövid 3 évi tapasztalatok még nem tekinthetők befejezetteknek és addig is oly óvatossággal kell vele foglalkoznunk, mint bármely robbanó gázzal és kezelését csakis szakértő egyénre bízhatjuk.

A. M. M. K. után.

Tűzmentes faházak.

Ósrégi időktől fogva tanakodnak az emberek, hogy mi módon lehetne a házakat éghetetlenekké tenni, s a különböző kísérletek között már a keresztyén idősámlálás kezdetén rájöttek a fák beitatásának titkára. Spanyolországban a régi *riotintói* rézbányákban, melyeket már Nerva császár idejében (+ 98. Kr. u.) műveltek, többek között oly beállítások találhatók, melynek faszálgal és faburkolatai teljesen épen megmaradtak, rézlepedések és rézvitriol-jegeczek képződtek rajtuk s éghetetlenek voltak. Általában sokszor tapasztalták már, hogy a rézbányákban talált fák nem gyúlnak meg s még akkor is sértetlenek maradnak, ha a

rajtok felhalmozott szénát meggyújtották, avagy mennykő ütött beléjük.

Régebben azonban ennek a nevezetes tünetnek nem tulajdonítottak nagy fontosságot; az egészet inkább valami természeti ritkaságnak tekintették s így a véletlen által a rómaiak tudomására jutott nagybecsű fölfedezés is fölhasználatlan maradt. Feltűnő azonban, hogy még napjainkban is kevesen gondolkoztak arról, hogy miként lehetne az éghetlenné tett fát felhasználni, holott a tudomány már biztos módszereket talált ki az ilyenmő fák tömeges előállítására; így többek közt a *lipcsei* polytechnikai társaság folyóiratában már 1862-ben számos módszert lehet olvasni a fák beitatásáról, s azt is elmondják, hogy a legcélyszerűbb ezek között az, ha a fát előbb kigőzölik és kilugozzák, azután pedig ércsó oldattal, különösen rézvitriol-oldatokkal itatják tele.

Az élelmes amerikaiak látták be az éghetetlen fák gyakorlati nagy fontosságát. Egy »Fire Proofing Company« nevű részvénytársaság ma már nagyobb mennyiségben gyárt ily módon előkészített épületfát s a beitatás után azonnal fel is használja azokat. Az *amerikai* Egyesült-Államok tengerészeti hivatala most már kizárólag ily tűzállófát használ a hajók építésénél s közelebb *New-Yorkban* a »felhőkarczolóknak« nevezett óriási bérházak közül is ily fából építettek egy párt.

A részvénytársaság ügynökei *Londonban* s más nagyobb városokban nagy figyelmet keltő módon hirdetik e fák hasznosságát. Rendesen két egyenlő nagyságú s ugyanazon fából épült házikót álltanak fel egymáshoz közel s azután nagy tüzet raknak körülöttük, melynek erejét még petroleummal is növelik. A közönséges faház természetesen rövid idő alatt teljesen elpusztul, míg a beitatott fából épült ház oly annyira épen marad, hogy még a belé tett papírok sem sérülnek meg, a benlevő emberek pedig a tűz égése alatt hűvösnek találják a belső levegőt.

Az éghetetlen fáknek tehát igen nagy jövőjük lehet, mivel a köépületeknek sokkal olcsóbbak s jól elkészítve biztosabbak is. Nem lehetetlen, hogy a jövő században már általában ilyen fákat fognak használni az építkezéseknél.

V. U.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az elnökség ülése.

Budapest, 1898. február 1.

Ma délután 4 órakor tartotta meg az orsz. szövetség elnöksége a holnapi orsz. választmányi ülést előkészítő értekezletét a központi irodában.

Jelen voltak: dr. *Kék* Lajos elnök, dr. *Óváry* Ferencz alelnök, dr. *Szily* József titkár, *Tnmcányi* Béla pénztáros, *Poltz* Rezső felügy. biz. tag, *Christe* Loránd, *Kálmán* Géza, *Köhler* István és *Scossa* Zoltán előadók. Távolmaradásukat simentették *Varga* Lőrincz felügy. biz. tag, *Dorner* Béla, *Ecker* Sándor, *Szabó* Gyula és *Vida* Pál előadók.

Dr. *Szily* József titkár mindenek előtt bejelenti hogy az újév alkalmából üdvözlő távirat küldetett *József* kir. herczeghez, fenséges védnökünkhöz, a ki erre táviratilag a következőkép válaszolt: „*Fogadják őszinte hálámat üdvökvánataikért és azon óhajom kifejezését, hogy emberbaráti intézményünk minden tagja boldog évet éljen. József kir. főherczeg.*”

Eljenzéssel tudomásul vétetett.

Titkár jelenti továbbá, hogy a belügyminiszter az új szervezési és rangjelzési szabályzatot minden változtatás nélkül jóváhagyta; felolvassa egyúttal az erre vonatkozó miniszteri leiratot, melyben a miniszter az elnökséget még két példány pótlólag leendő beküldésére is felhívja. Szóló a szabályzatnak 5000 pl.-ban való kinyomatásán és szétküldésén felül szükségesnek látná, hogy a miniszter az iránt keres-

tessék meg, miszerint a szabályzat betartására és a szövetségbe való belépésre legalább az ujonnan alakuló egyleteket utalja alapszabályaik jóváhagyása alkalmával.

Dr. *Óváry* Ferencz ez utóbbit most még nem tartja szükségesnek. Várhatunk egy évet s akkor megtehetjük a felterjesztést. Az alakulandó egyleteknél a miniszterium ügyis figyelemmel lesz az új szabályzatra.

Elnök véleménye szerint a szabályzat a jóváhagyási záradékkal egyszerűen kinyomatandó és szétküldendő. Az eredményt a legközelebbi országos közgyűlésen lesz alkalma az elnökségnek megfigyelni s a megfigyelés alapján megtenni a szükséges felterjesztést.

Dr. *Szily* József pótlólag még azt is indítványozza, hogy a szöveget magyarázó ábrák színezetten készíttessenek.

Ez indítványt elfogadja az elnökség s egyúttal kimondja, hogy a szabályzatnak kinyomatásával, színes ábrákkal való ellátásával az iroda bíztat meg; a szabályzat minden tűzoltóságnak — ha nem is tagja a szövetségnek — és törvényhatóságnak körlevél kíséretében megküldendő azzal, hogy az új rangjelzést, lehetőleg az 1899. évben tartandó közgyűlésig, alkalmazzák; ezen közgyűlésből azután hívatkozván az eredményre, újabb felterjesztés intéztesse a miniszterhez, végül pedig a kívánt 2 példány pótlólag felterjesztessék.

Titkár felolvassa Brassó város tanácsának átiratát, melyben a XIV. nagygyűlést falai közé meghívja. Megjegyzi, hogy ő (szóló) már válaszolt is a meghívásra a

törvényhatóságnak oly értelemben, hogy azt az orsz. választmány elé fogja az elnökség terjeszteni s ajánlani fogja annak elfogadását.

Tudomásul vétetik.

A *Hevesvármegyei szövetség* azon indítványt kéri a közgyűlés elé terjeszteni, hogy a szolgálati érmek szabályzata revízió alá vétessék és akként módosíttassék, hogy az V-éves érem törlése mellett, X évre bronz érem, XV évre ezüst, XX évre arany érem, XXV évre ezüst kereszt, XXX évre arany kereszt állapíttassék meg és hogy az érmekeket mindenkor a szövetség egy kiküldöttje adja át.

A javaslat elvileges hozzájárulással a közgyűlés elé fog terjeszteni, azzal, hogy a XXV-éves jelvényt illetőleg felsőbb helyről adandó jelvény kieszközlésére lépések tétettek, a melyek sikeres volta esetén a XXV és XXX éves jelvény természetesen teljesen elesnék; ennek eredménye azonban mindenesetre bevárható.

A *Pozsonyvármegyei szövetség* jelenti, hogy a pénztár rendetlensége miatt a hátralékos tagdíjakat 1897-től visszamenőleg törölte és kéri, hogy ezek törlése az orsz. szövetségénél is kimondassék.

Köhler István lehetetlennek tartja, hogy a hátralékok így általánosságban töröltessenek, anélkül, hogy megjelölnek, hogy kik azok és miért törlendők? Ha rendetlenség volt, hozza a szövetség rendbe, vagy ha nem mer hozzáfogni, úgy fizesse a szövetségi pénztárból.

Dr. Szily József tekintettel arra, hogy éppen ők, a kik nagyobb részt kapnak, hozták a törlési határozatokat és mert a hátralékok nyilvántartása sok adminisztratív bajt okoz, szintén törölné.

Elnök ellenzi a törlést, mert akkor az alkotott praecedent mindenki fel fogja használni, holott a szövetségnek módjában áll a közgyűlési jogok gyakorlása és a szolgálati érmek kiszolgáltatása alkalmával a hátralékok legnagyobb részének beszédese, de sőt megvonhatónak tarja ily hátralékosoktól a Tűzoltó-Közlöny, szakkönyvek stb. megküldését is. Nem törölhetők már azért sem, mert nem tömegesen vannak előjegyezve, hanem egyenkint, mint külön tételek lesznek vezetve.

Christe Loránd nem tartja megengedhetőnek, hogy a szakképzettség fokozását célzó szakkönyvek és hívtalapos lap stb. megvonassanak éppen azon szövetség által, melynek hívtalosa azt első sorban elősegíteni.

Tomcsányi Béla bejelenti, hogy mindössze 10 egylet van hátralékban.

Dr. Óváry Ferencz egyeseknél kellő hatósági indokolás mellett megengedhetőnek tartja a törlést, de általánosságban egy egész alszövetségénél ezt nem lehet tenni, pláne minden indokolás híján, mert a rendetlen pénzkezelés nem tekinthető törlési oknak. Felhívandónak véli az alszövetséget a hátralékosok megnevezésére az összeg megjelölésére és a törlés egyenkinti kellő indokolására.

Elfogadtatott.

Ugyancsak a *Pozsonyvármegyei szövetség* egy másik átiratában kéri tagegyleteinek névsorát, mert azt sem ismeri és bejelenti, hogy a *vajkai* egylet 1897-ben feloszlott. A névsor meg fog küldetni. *Vajka* pedig töröltetik.

Titkár előterjeszti ezután a tagdíjhátralék törlesztését kérő következő egyletek kérvényeit, melyet a választmányi ülés eleibe viendők megfelelő véleményezéssel. Ezek a következők:

Nagy-Szöllős (Ugocsa megye) 30 frt törlését kéri, de mivel nincs indokolva, sem a hatóságilag hitelesített múlt évi pénztári zárlat nincs mellékelve, sőt a várostól subvenciót kap, elutasítatik annál inkább, mert szolgálati érmekre van pénze.

Keczel (Pestm.) bejelenti, hogy feloszlott és az 1897. évi törlését kéri. Törlendő.

Tényő (Györm.) megszűnt, elnöke meghalt, vagyon nincs; 1891—97. hátralék leírandó.

Dunaszeg, Ladomér és Szent-Pál (Györm.) elnöke jelenti, hogy 1891-ben három egyletté vált szét: kéri az 1893—97. évi hátralék törlését. Indokolva nem lévén, elutasítandó; a 3 társegylet fizesse a lakosság arányában.

Nagyatád (Somogy.) feloszlott, de újra szervezkedett; 1892—97. évekkal hátralékos; legalább 24 frt törlését kéri, nem lévén vagyona. Nem lévén indokolva, elutasítandó.

Vámos (Györm.) körjegyzője jelenti, hogy az egylet feloszlott. Törlendő.

Öttevény (Györm.) elnöke az 1891—97. évek törlését kéri és egyben kilépésüket is bejelenti. Nem lévén indokolva, nem töröltetik; kilépni nem lehet.

Dr. Óváry Ferencz a györmegyei állapotok alapos rendezése céljából indítványozza, keressék meg az ottani alispán arra, hogy nyomozná ki, mi van a vármegyei szövetséggel? hol vannak aktái? mert annak feloszlása ide bejelentve nem lett s itt 1898-ig szereplőnek vétetett. Az alispán válaszában megérkezéig pedig a választmánynak az összes györmegyei esetek függőben tartása javasoltassék. Elfogadtatott.

Kajár (Györm.) 1894—97. évekkal hátralékos, ennek törlését és az évi díjnak 3 frtban leendő megállapítását kéri.

Gyarmat (Györm.) az 1894—97. évi hátralékot fizetni igéri, ha nem töröltetnék, de türelmet kér.

Győr-Ujfalu hátralékban van 1891—97-el, de 1893-ban az alszövetségből kilépett és hatósági igazolvánnyal kimutatja vagyontalanságát. Töröltetni fog.

Új-Malomsok (Györm.) 1891—97. évi hátralék törlését ellenesetben a képviselő-testület nevében halasztási időt kér és 1898-tól kezdve kilép. Értesítendő, hogy kilépni nem lehet.

Erzsébetváros hátralékos 30 frttal, vagyontalanságát igazolja a városi tanács, de mivel az elnökség ellenkezőleg van informálva, elutasítandó lenne.

Sárospatak a várostól nem kapván őrtanyát, feloszlott; hátraléka törlendő.

Gács kilépését 1895-ben bejelentette, hátraléka tehát törlendő, de a belépésre újra felhívandó.

Szepesváralja 1896-ban feloszlott, 1896—97. évi hátraléka törlendő.

A *Trencsénvármegyei szövetség* jelenti, hogy *Dubnitz* és *Nemsova* feloszlott, hátralékaik törlendők.

Nagybánya tanácsa jelenti, hogy egylete 1896-ban feloszlott; 1897. hátraléka törlendő.

Felső-Mindszent (Baranyam.) 1896-ban jégverés folytán elszegényedvén, nem fizethet; egyben kérdi, miért fizet ő 800 lakosával éppen annyit, mint a 14.000 lakosú Gyöngy? Hátraléka töröltetik.

Thurdosin (Árvam.) nem hajlandó fizetni, mert 1890. óta már kötelezett; mivel már azóta is fizetett s indokolatlan, elutasítandó.

Turán (Turócsm.) gyári tűzoltósága a törlést és jövőre a díjnak 2 frtban való megállapítását kéri, mert kis csapat. Elutasítandó.

A *Barsvármegyei szövetség* bejelenti, hogy *Bartos-Lehotka*, *Ó-Körmöcske* és *Karvaly* tulajdonképpen egy egylet. *Aranyos-Marót* feloszlott, *Garamszöllős*, *Kis-Tapolcsány*, *Ó-Bars Zeliz-Garam-Mikola* a szövetségnek tagjai sohasem voltak s így hátralékaik törlendők.

Buda-Örs előjárósága igazolja, hogy az egylet vagyontalan s így az 1896—97. évi hátralék törlését kéri, s igéri, hogy jövőben pontosan fizetni fog. Minthogy tudvalevő, hogy bevételei vannak, elutasítatik.

Végül *titkár* felolvassa az orsz. választmány elé terjesztendő jelentést, melyet az elnökség tudomásul vesz.

Dr. Óváry Ferencz javasolja, hogy az évi jelentésbe vétessék fel még a vagyoni állapot is, továbbá a vármegyei szövetségek és azok tagegyleteinek száma.

Az indítvány elfogadtatik.

Ezek után az elnök a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Köhler István és Scossa Zoltán előadókat küldvén ki, az ülést este $\frac{1}{2}$ 7 órakor berekeszté.

Az orsz. választmány ülése.

Budapest, 1898. február 2.

Az orsz. választmány ma délelőtt tartotta meg ülését, mely tulajdonképen 1897. évre szól, vagyis melyet voltaképen már a múlt 1897. évben kellett volna előírás szerint megtartania, — mely azonban több féle, e lapokban már bőven részletezett okok miatt mostanáig nem volt meg-
tartható.

Daczára a hosszú pauzának, a másfél esztendőnek, az ülésről minden elmondható, csak az nem, hogy nagyon látogatott vala. Az elnökségi és felügyelő bizottsági tagokon és elnökségi előadókon, tehát egy elnökségi ülés rendes tagjain kívül mindössze 6 (mondó: hat) alszövetség volt képviselve. A budapesti szövetséget képviselte Spitz Imre, a fehérvármegyeit Ullz Nándor, a hevesvármegyeit Simonyi Károly, a pozsonyvármegyeit Both György, a vasvármegyeit Barabás István, a veszprémvármegyeit pedig Markusovszky Béla. Ezekon kívül jelen voltak Dr. Kék Lajos elnök, Dr. Óváry Ferencz alelnök, Dr. Szily József titkár, Tomcsányi Béla pénztáros, Kálmán Géza, Köhler István, Vida Pál, Wagner Manó előadók, — végül Libits Adolf kir. tanácsos, a felügyelő-bizottság elnöke, Bulyovszky Aladár és Poltz Rezső felügyelő-bizottsági tagok.

Dr. Kék Lajos elnök $\frac{1}{2}$ 12 órakor délelőtt foglalta el elnöki székét s üdvözlö a megjelenteket; egyúttal ismerteti az okokat és akadályokat, melyek miatt az orsz. választmány mindeddig ülésre összehívható nem volt. Legfőbb akadálya ennek az a körülmény volt, hogy az új szervezési rangjelzési stb. szabályzat jóváhagyására, bár az még 1897. év elején felterjesztetett, mindeddig várunk kellett. E kérdésnek teljes elintézése előtt az elnökség nem akart ülést összehívni, mert a miniszteri jóváhagyást napról-napra várta. Most aztán végre ez is megérkezett s ez fogja képezni a mai ülés egyik legfontosabb tanácskozási anyagát. Megnyitja az ülést.

Ullz Nándor tudomásul veszi az elnök által előterjesztett igazolást, mindazonáltal kívánatosnak tartja, hogy a jövőben az elnökség ne térjen el az alapszabályoktól s minden évben rendszeren hívja össze ülésre az orsz. választmányt úgy, a mint azt az alapszabályok előírják.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Bulyovszky Aladárt és Wagner Manót küldi ki.

Ezután titkár olvasta fel az elnökség jelentését, melyet lapunk mai számában közlünk.

A jelentéshez legelőször Barabás István szólott hozzá, s nem helyesli azt polémiát, mely a »Tűzoltó-Közlöny« által folytatott, mert az ilyen személyes harcz nem alkalmas a bajtársi érzés fejlesztésére és szóló véleménye szerint ez a dolog az ő vármegyéjében sokaknak nem tetszett. A hivatalos lapon kívül igényt tartanak a tagtestületek egyéb kiadványokra is, de ilyeneket egyáltalán nem adott ki az orsz. szövetség. Pedig a vármegyei szövetségeket kárpótolni kellene az általuk tagdíj címén fizetett összegekért. Szóló jobbnak tartaná, ha a »Tűzoltó-Közlöny« helyett, mely ugyan az orsz. szövetségnek semmibe sem kerül, az orsz. szövetség maga adna ki külön költségen egy hivatalos lapot, mely a hivatalos dolgokon kívül szakfelolvasásokra alkalmas anyagot is szolgáltatna mindig a vidéki szövetségek és tagtestületek számára, azonkívül szakkönyveket is adna ki és küldene szét a tagtestületeknek.

Poltz Rezső véleménye szerint az elnökség működése sok kívánni valót hagy hátra, különösen a kifelé való munkálkodás tekintetében. Ezt szóló nem szemrehányásképen hozza fel, mert mag van győződve, hogy az ok az elnök-

segen kívül keresendő, mert az elnökségnek sem alkalma sem felhatalmazása nem volt eddig az ily irányú működés kifejtésére. Ezt az állapotot szóló megszüntetendőnek tartja. A vidéki testületek pl. nagyjában beszereztek maguknak a szükséges szereket, megtették ugyanezt azok a községek is, a melyekben a kötelező tűzoltóság szervezetet, de az egész dologban nincs köszönet, mert a szerek kezeléséhez és gondozásához nincs meg a legtöbb helyen a kellő szakértelem, azokat legtöbb helyen ahhoz nem értő egyének kezelik, minek következtében aztán a szerek igen hamar tönkre mennek. Az ilyen állapotokon az elnökségnek kötelessége mentül előbb segíteni. Dolgozzon ki az elnökség kellő tervet, adjon munkaprogramot, s e program megalkotásánál két szempont vezesse az elnökséget kiválóképen; és pedig 1-ször az, hogy a hol még eddig tűzoltóság nincs, ott mentül előbb szerveztessék s 2-ig szervezett testület az orsz. szövetséggel azonnal szerves összefüggésbe hozassék, 2-szor pedig az, hogy a hol tűzoltóság már létezik, ott az országos szövetség okkupálja magának azonnal a felügyeleti és ellenőrzés gyakorlásának jogát. Az első pont tekintetében az elnökségnek a legelhagyottabb vidékeket kellene legelőször gondjai alá venni s ott megindítani a szervezkedési mozgalmat s aztán folytatni successive tovább a megkezdett munkát, melynek befejezése lenne aztán az ellenőrzés keresztül vitele. A vármegyébe megkeresés volna ez iránt szétküldendő, különösen a czélból, hogy vármegyei szövetségek létesíttessenek, mert a megyei szövetségek nagyban előmozdíthatnák az elnökség működésének sikerét. Szóló e téren igen sokat, majdnem legtöbbet, a vármegyei szövetségektől vár. A vármegyékhöz megkeresés lenne intézendő a aztán a kellő időben a szervezkedés munkálatainak keresztülvitelére egy szakértő küldetné ki az orsz. szövetség által. Elismeri szóló, hogy ez nem csekély anyagi áldozattal járna az orsz. szövetség részéről, és éppen azért nem is tesz szemrehányást az elnökségnek, mert ezt valószínűleg ez a körülmény tartotta vissza az eddigi lépésektől és az is, hogy ilyen nagy kiadásokkal egybekötött akciót az elnökség utasítás és felhatalmazás nélkül nem tehet. Szóló óhajtaná, hogy ez irányban most már az elnökség részére megadassék a választmány által a szükséges utasítás és felhatalmazás, s adassanak meg a pénzügyi eszközök is. A tartalék-alap ne csökkentessék azonban, maradjon az úgy, a mint most van. Az ezentúli kamatokat és bevétel-fölöslegeket azonban szóló e célra tartaná fordítandónak és pedig akként, hogy 2000 frt fordítassék az ellenőrzés teljesítésére.

Dr. Szily József mindenekelőtt Barabás szavaira reflektál, a kinek kifogásai vannak úgy a Tűzoltó Közlöny, mint hivatalos lap, valamint maga az elnökség ellenében. Megjegyzi, hogy a Tűzoltó Közlöny nem csupán »hivatalos lap«, hanem szaklap is, és mint szaklap teszi meg ingyen azt az elnökségnek, illetve orsz. szövetségnek, a mit Barabás tetemes költséggel akar egy másik úgynevezett hivatalos lap (csupán ez és semmi más) útján eszközölni. De ha csupán hivatalos lap volna is a Tűzoltó Közlöny, akkor sem volna tőle kellő megfontolással az kívánható, hogy az egyszerűen tartsa a hátát, mikor valaki ütni akarja, ő maga pedig ne üssön vissza. Mert — és ez igen lényeges dolog — a személyes harczot nem a Tűzoltó Közlöny kezdte. A Tűzoltó Közlöny az intézményt védelmezte. A mire a Tűzrendészeti Lapok személyeskedéssel válaszoltak, s ez volt kezdete a személyes polemianak, a mi egyébiránt már rég befejeztetett. Szóló csodálkozik azon, hogy Barabás rossz néven veszi a Tűzoltó Közlönnytől, hogy oly hévvel kelt intézményünk védelmére, és ezt elég oknak tartja arra, hogy e laptól e miatt a hivatalos jelleg elvonassék. Az az indítvány pedig, hogy a szövetség maga adjon ki hivatalos lapot, és abban lássa el a vármegyei szövetségeket és tagtestületeket felolvasási anyaggal, csak ötletszamba jöhet, mert vajjon ki fogna ilyen dolgozatokat a hivatalos lapnak

rendelkezésre bocsájtani, még pedig mindig a kellő terminusra, és ingyen? Vagy fizessük és díjazzuk e dolgozatokat is? Mennyibe fog ez a hivatalos lap így kerülni az orsz. szövetségnek? A mi pedig a kiadványokat illeti, megjegyzi, hogy Barabás nyugodt lehet, mert ilyenek eddig is voltak, ezután is fog az orsz. szövetség szakkönyveket kiadni, csak legyen, a ki megírja. Poltz Rezső kifogásaira pedig megjegyzi, hogy azok egy csepp jogosultsággal sem bírnak akkor, midőn éppen az ő (Poltz) vármegyéje egyike azoknak, a hol a tűzrendészet állapota a legtöbb kifogás alá eshetik, és a hol mindeddig vármegyei szövetség sem létesült. Ha a kolozsvármegyeiek és mások, ott helyben, nem vehetők rá, hogy szervezkedjenek, hogy lenne képes ezt az országos szövetség elnöksége megtenni messziről. A mi pedig az ellenőrzési jogot illeti, megjegyzi szóló, hogy ez a belügyminiszter számára fentartott jog. Nem tartja tehát az indítványt, sem egyiket, sem másikat, elfogadhatónak.

Elnök azt hiszi, hogy a Barabás indítványának lényege az, hogy az elnökség gondoskodjék hivatalos lap, szakmunkák és röpiratok kiadásáról. Kéri, hogy az indítvány praecisibb formában terjesztessék elő.

Barabás István megjegyzi, hogy ő hivatalos lapról és kiadványokról beszélt. Azt a felvilágosítást, illetve ígéretet, hogy az orsz. szövetség ezután is ad ki szakkönyveket, megnyugvással veszi tudomásul, a lapra vonatkozó kifogásait, illetve indítványát azonban fentartja. Ha a vasvármegyei szövetség tud kiadni hivatalos lapot, miért ne tudna az orsz. szövetség is. A Tűzoltó Közlöny — szóló véleménye szerint — többet árt az ügynek, mint a mennyit használ. Köszönjük meg azt egyszerűen a budapesti testületnek és adjunk ki magunk orsz. szövetségi lapot.

Elnök megjegyzi, hogy az, vajjon miként szerkesztessék valamely lap, olyannyira az egyéni ízlés keretébe tartozik, hogy arról vitatkozni egyáltalán nem lehet. S ha Barabásnak nem volt tetszése szerinti az a polemia, a mi a Tűzoltó Közlönynek három számában volt olvasható, voltak viszont nagyon sokan olyanok, a kiknek teljes tetszésével és meglegedésével találkozott, és ezek közül igen számosan nyíltan is helyeselték, és a Tűzoltó Közlönynek adtak igazat. Aztán nagyon figyelmebe ajánlja Barabásnak azt is, hogy egy ilyen lap, mint a Tűzoltó Közlöny, legkevesebb 2000 frt kiadást reprezentál — nem is számítva egyáltalán a szakmunkálatok, cikkek és egyéb közlemények díjazását; pedig ezekre is tetemes összegeket kellene állapozni az orsz. szövetségnek. Azt a tervet, a mit Barabás most indítvány alakjában előterjeszt, olyan könnyedén, mint azt az indítványozó képzele, megvalósítani egyáltalán nem lehet. Teljesen felesleges kiadásokkal — pláne ily nagy mérvűvel — az orsz. szövetség pénztárát és budgetjét nem terhelhetjük. Ilyen okok miatt a lapot egyszerűen mellőznünk és annak szolgálatait egyszerűen megköszönnünk nem lehet. Legfeljebb átiratilag felkérhetjük a kiadó budapesti testületet, hogy a személyeskedés terére a lap irányzatát ne vigye át. A Poltz által kifejtett kifogásokra csak annyit jegyez meg Dr. Szily szavai után, hogy ha a szervezkedésben maguk a vármegyebeliek nem tudnak menni semmire, hogy képzelhető, hogy innen a központból az elnökség mutasson fel eredményt. Az orsz. szövetség legfeljebb azt teheti, hogy a díjakat leszállítja még alacsonyabbra, esetleg egészen megszünteti, sőt talán még anyagi támogatást is nyújt, de oly irányban, mint azt Poltz kíváná, eredményes működést kifejtteni, nem tartja lehetőknek, s épp ezért ellenzi, hogy a választmány a Polcz indítványát elfogadja.

Dr. *Óváry* Ferencz megjegyzi, hogy a kölcsönös megbecsülés legkívánatosabb a bajtársaktól, s ezt nemcsak a szövetség hivatalos lapjától kívánjuk meg, hanem egyéb tűzoltói szaklaptól is. És meg van győződve, hogy a Tűzoltó-Közlönynek e tekintetben egy cseppel sem lehet többet a szemére vetni, mint más lapoknak. Becsüljük meg

egymást és mindenkinek egyforma mértékkel mérjük. Nem fogadja el Barabás indítványát, mely szerint a lapot egyszerűen köszönjük meg a budapesti testületnek. Ennek oka egyáltalán nincs, mert a mit Barabás ok gyanánt felhoz, az nem elég egy ily lépés megtételére; sőt ezzel maga az orsz. szövetség személyeskednék. Sőt ellenkezőleg — úgymond — nagyon is méltányolnunk kell azt a nagy szolgálatait, melyet a budapesti testület a Tűzoltó-Közlöny kiadásával és a tagtestületeknek ingyen megküldésével az ügy javára hoz. A lap egyébiránt nemcsak hang és modor, de tartalom és minden más tekintetben is mindenkor kiállja a versenyt minden más szaklappal; a felelős szerkesztő személye pedig, úgy szakképzettségét, mint a lap vezetésének eddigi irányát tekintve, nyújt annyi garanciát, a mennyiben az elnökség, és orsz. választmány teljesen megnyugodhatik. Szóló maga sem tartaná üdvösnek, ha a lapban a személyeskedés állandósúlna, sőt valószínűleg nem tartaná annak a kiadó testület és maga a felelős szerkesztő sem, épen ezért teljesen elegendő, ha a Barabás indítványa az elnök által módosított alakban fogadtatik el a mihez maga részéről nem tesz ellenvetést. Az elnökség jelentését egyéb tekintetben kéri tudomásul venni, s csak azt tartaná szükségesnek, hogy az ily jelentések 8 nappal az orsz. választmány ülése előtt szétküldessenek a választmány tagjainak. Igen fontosnak tartja a szakképzettség fokozását is, s erre nézve okvetlenül szükséges, hogy az elnökség szakkönyvekről s egyéb kiadványokról gondoskodjék. Indítványozza végül, hogy egy tűzrendészeti törvényjavaslatra pályadíjat tűzzön ki a választmány. Egyebekben osztozik az elnök és titkár véleményében.

Elnök felemlíti, hogy a szakképzettség emelése érdekében az elnökséget panasz nem illetheti. 1896. évben négy szakmunkát adott ki az elnökség, s ez 1897. évre is elég. 1898. évben pedig ki fog adatni a mászószerkekről írt szakkönyv, azonkívül pedig az új rangjelzési, egyenruházati stb. szabályzat is ki fog nyomtatni és szétküldetni. Többet kívánni az elnökségtől már finanziaális szempontból sem lehet.

Barabás István megnyugszik az elnök ezen felvilágosításaiban. A lapra vonatkozólag pedig visszavonja indítványát, illetve magáévá teszi azt az elnök által módosított alakban.

Vida Pál a szervezkedés előmozdítása érdekében elfogadhatónak tartja a Poltz indítványát s erre nézve czélszerű lenne, ha a létező vármegyei szövetségeket szólítanának fel, hogy a velök szomszédos vármegyékben létesítsenek vármegyei szövetségeket.

Köhler István czélszerűbbnek tartaná, ha ez értelemben az illető megyebeli testületek szólíthatnának föl, s a vármegye alispánját kérnék fel átiratilag, a mennyiben a Poltz indítványa elfogadtatnék.

Dr. *Szily* József a Vida indítványát kivihetetlennek tartja, sőt olyannak, mely egyenesen recensust keltene. Mert aligha akadna csak egy vármegye is, mely jó néven venné, ha az ő ügyeibe egy másik vármegye beleavatkozik.

Poltz Rezső látva, hogy indítványa kellő pártolással nem találkozik, nem akarva azt a leszavaztatásnak kitenni, visszavonja.

Az elnökség jelentését ezek után a választmány tudomásul vette s a Barabás István, illetve elnök és alelnök által előterjesztett indítványokat elfogadta.

Napirendre került ezután a *felügyelő bizottság jelentése* a pénztár- és ügykezelésről.

Poltz Rezső mint felügy. biz. tag jelenti, hogy előterjeszteni valója nincs, mert bár a felügyelő bizottság megalakult, de mint ilyen, eddig még soha nem működött. A pénztár vizsgálatot is ma egyedül szóló teljesítette, a mennyire az idő rövidege miatt ez megejthető volt. Írásbeli jelentést épen ezért nem is terjeszthet elő. A pénztárkönyv tételei helyesek, arra azonban már nem volt ideje, hogy az egyes tételeket az okmányokkal összehasonlítsa, így ez

irányban sem nyilatkozatot, sem javaslatot nem tehet, csak általánosságban jelentheti ki, hogy a pénztár-kezelés rendben van.

Barabás István nem tartja elegendőnek, hogy a pénztár csak numerice vizsgáltatott meg, épen ezért véleménye szerint a jelentés ma nem is tárgyalható.

Dr. Óváry Ferencz indítványozza, hogy a jelentést a választmány ne vegye tudomásúl, hanem utasítsa a felügyelő bizottságot, hogy a vizsgálatot szabályszerűleg ejtse meg, és annak eredményéről tegyen szabályszerű írásbeli jelentést.

Elnök szerint nem általánosságban lenne utasítandó a felügyelő bizottság, mert így célt nem fogunk érni. **Libits Adolf** ugyanis megválni készül felügy. bizottsági tagságától, **Bárany N. Ernő** egész éven át nem volt látható. Szükségesnek tartaná kijelölni azokat a felügy. biz. tagjai közül, a kik a vizsgálatot teljessé teszik. Indítványozza tehát, hogy ilyenekül **Bulyovszky Aladár** és **Poltz Rezső** küldessenek ki.

A határozatot ily értelemben hozza meg az országos választmány. (Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Statisztikai adatok a szegedi városi tűzoltóság 1897. évi életéből.

(Folyt. és vége.)

Változás.

A múlt évben 2 ember, **Jaksits József** 15 éves és **Kotsis Lajos** 11 éves szolgálat után gyógyíthatlan betegséggel nyugdíjaztatott.

Végkielégítve: **Halgas János** 8 évi szolgálat után gyógyíthatlan betegsége miatt.

Saját kérelmére elbocsátott 5 ember, részszegség és szolgálati hanyagságért elbocsátva 3 ember.

Büntetések.

Meg lett büntetve 30 napi laktanyafogsággal 3 ember, kettőnek fele elengedtetett, 1 ember 8 napi laktanyafogsággal, 9 ember 2 szabadnap elvesztésével, 2 ember 2 órai külső őrséggel. Büntetésben volt összesen 29 ember.

Beteg.

Az 1896. évről maradt 3 beteg közül 2 nyugdíjazva, 1 végkielégítve lett. az 1897. évben volt 5 beteg, 2 gyenélkedő.

Szivattyúzások.

A tavaszi esőzések alkalmával a tűzoltóságnál levő 4 darab pincze-szivattyú használatra ki lett adva 138 esetben a polgárok részére, a város használatára 9 esetben; I. az új gymnasiumnál 2-szer 6 óra hosszig; II. az új víztelepnél az alapásához 27 nap; III. a rókusai iskolánál esővizszivattyúzásra 12 nap; IV. közkórháznál fakadó víz szivattyúzásra 20 nap; V. a rókusai vámháznál kútviz szivattyúzásra 2 nap; VI. árvaháznál fakadó víz szivattyúzásra 2 és fél nap; VII. Petőfi-utcai csatorna tisztításnál 15 nap; VIII. a városi gőzfürdő bazinájából és alatta a szennyvíz csövekből kifolyt viz kiszivattyúzására 3 esetben; egy pinczeszivattyú I. 2 nap; II. 10 nap; III. 1 nap. I. esetben: 2 szivattyú 5 nap, összesen 18 nap; IX. a nagy kir. honvéd és a cs. és kir. közös kaszárnyákban 15 nap. A polgároknál 7 esetben a tűzoltók szivattyúztak; a tűzoltóknál 1 ember lett kivezényelve a szivattyúkra felállításra. A városi igával lett szállítva 74 helyre a pincze-szivattyú: a 4 pinczeszivattyú működésben volt éjjel-nappal 101 nap, összesen 119 nap. A polgároknál a legkisebb volt a legrövidebb ideig 6 óra, a leghosszabb 12 óra hosszig.

Rendkívüli szolgálat.

A Sámogyi-könyvtár és a városi muzeum elhurczolása miatt dolgozott 28 ember 167 és 1/2 napig felváltva. A tűzoltók vizsgálás volt 48-szor.

A tűzoltók vizsgálás volt 52-szer.

A városi tűzoltóság lett kirendelve kétszer az új víztelep felállítására kazánját teleszivattyúzni.

A tűzoltók felállítására ki lett vezényelve 12 ember.

A tavaszi és őszi zsidó ünnepekkor a zsinagógába dolgozott 1 ember 3 és 1/2 nap.

A német gazdák látogatása alkalmával 2 esetben 9 ember dolgozott a vasúthoz és a szállodákhoz.

Az újszegedi népkertben rendezett ünnepélyre rendfentartónak 6 ember.

A belvárosi templomhoz rendfentartónak 12 ember. Rendőri szolgálatra 1-szer nyomozni 9 ember éjjel, 1-szer nappal.

A városi középületek helyi szénzállításához 4 nap 3 ember, 9 nap 2 ember, 5 nap 1 ember.

A VI. kerületi kéményseprőhöz, a kéményégetés ellenőrzésére 63 esetben 2 ember, 107 esetben 1 ember.

Locsolás alkalmával a nyári hónapokban a vízvezetékhez a lajtok megtöltésére felügyelni és ellenőrizni lett kivezényelve 120 nap 1 ember.

Fertőtlenített a régi mód szerint 1 és 2 ember váltakozva 91 nap, az újabb mód szerint 65 nap 2 ember, 4 nap 4 ember.

A tűzoltóság által a kórházba lett szállítva 78 beteg és 39 hulla.

Rendes szolgálat. Tüzek.

Az év folyamán a város területén volt 102 tüzeset, a mi a következőképen oszlik fel: 1 üvegház, 2 vasúti kocsi, 1 kukoricaszár, 1 sátor, 3 menyezet, 1 rözse, 2 kender, 7 szalma, 4 paré, 1 kirakat, 6 pincze, 15 belső, 22 tető és 24 kéménytűz. I. ker. 4. II. ker. 9. V. ker. 10. VI. ker. 1 kéménytűz.

Biztosítva volt 41 esetben, kiadatott 37 drb. ártatlansági bizonyítvány, megtagadtatott 4 esetben s az eset vétkes gondatlanság miatt áttétetett a törvényszékhez.

A tűz által okozott összes kár értéke 57,770 frt 45 kr., ebből biztosítva volt 48,840 frt 45 kr., nem volt biztosítva 8930 frt érték.

Haláleset a tűznél nem fordult elő, két kisebb sérülés történt az egész év alatt.

A toronyőrség jelzett 27 külső, 3 belső, 10 kémény és 1 kirakat tüzet. a rendőrség 3 belső és 4 kéménytűzet, az őrszem 4 kémény, 1 külső tüzet, bérkocsisok 1 sátor és 2 kéménytűzet. A többi a károsok által vagy idegenek által.

A tűzőrség 4 esetben dolgozott 3 szivattyúval és 9 lajt szállította a vizet, 2 esetben 1 szivattyúval dolgozott kútból és lajtából, 5 esetben szállított 8 lajt vizet 2 szivattyúhoz, 1 esetben 2 szivattyúról vasúti mozdonyokra szerelt, a többi működéseknél kútból és árokból dolgoztak.

A tűzőrség működésre leszerelt 39 esetben u. m. 17 tető, 9 belső, 4 pincze, 3 szalma, 1 kocsi, 1 üvegházhoz, 1 menyezet, 1 rözse, 2 kender, 1 parétűznél és felügyelő őrséget hagyott a tűz helyén 1-szer 1 szivattyú, 1 lajt és 5 ember, 1-szer 4 ember 1 szivattyúval, 4-szer 2 ember és 19-szer 1 embert.

A kéménytűzekhez rendszeren 2 ember vonult ki, mint biztonsági őr, úgy hasonlóképen a kisebbszerű tüzekhez is. Vlakárma 2-szer volt.

A tűzőrség riasztva 14-szer volt.

Oktatás.

Az év folyamán volt 32 szivattyú-gyakorlat az országos tűzoltó-szövetség gyakorlati szabályzata szerint, 32 mászó-gyakorlat és 17 rendgyakorlat.

Elméleti oktatás volt, iskola: 28-szor a szivattyú részéről, 26-szor a sípjelekről, 14-szer a színházi őrszolgálatról, 20-szor a tűzoltói felszerelésről.

Közli:

Kovács József,

Szeged szab. kir. város tűzoltóparancsnoka.

* * *

A szegedi tűzoltóságot, mint a fentebbi statisztika is mutatja, sok mindenféle olyan dolgokra fölhasználják, amelyek nem tartoznak a dolgához. Hullaszállítás, fertőtlenítés, kolera-kórház, hurczolkodás, hóhányás, végeredményben egy sem tűzoltás. Az sem kerülheti ki a figyelmes olvasó megütközését, hogy Szegeden, hol 2-emeletes palotásorokkal bírót csak vannak, egyetlen-egy gőzfecskendő nincs.

A Csákvári önkéntes tűzoltó-testület szolgálatvezetőjének jelentése az 1897. évről.

(Felolvastatt a testület közgyűlésén 1898. január 23-án.)

Méltóságos Főparancsnok Úr!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A 1897. évre vonatkozó jelentésemet, az ügykezelés, szolgálat- és vagyonekezelésre vonatkozólag a következőkben van szerencsém tisztelettel megejteni.

I. Ügykezelés.

A lefolyt évben tartatott 12 választmányi ülés, melyeken a testületben felmerült tűzoltó-ügyek nyertek elintéztést. Nevezetesen: az ig. választmány, illetve a parancsnokságának főtörekvése oda irányult, miszerint a működő tagokból jó tűzoltót és szakférfiút neveljen a testület, illetve a község részére. Innét kifolyólag az ig.-választmány a testületi pénztárnok terhére, az őrtanya-helyiségbe a következő hírlapokat járatta: u. m. Budapesti Hírlapot, Magyar Néplapot, Tűzoltó-Közlönyt és végre Mátyás Diák élelclapot. — Így a tűzoltó-testületnek minden érdekelt tagja szabad óráit az őrtanya helyiségében a fentjelzett lapokkal korlátlanul tölthette.

Az országos tűzoltó-szövetség által Selmeczen 1894. évben tartott VII. rendes évi közgyűlés határozata folytán a Csákvári önk. tűzoltó-testületnek két működő tagja tünnetetett ki szolgálati érdemmel: u. m. *Tummelchainer* János V., és *Kenessey* János XV-éves érdemmel.

Január hó 3-án tartott választmányi ülésnek kelt határozata folytán újból beléptünk a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségébe; a biztosítási díj személynként 10 kr. A segélyezés tűzoltói szolgálatban történt betegség esetén 120 napi időtartamig, illetve 50 krtól, 1 frtig terjed; ha a munkaképtelenség 120 napnál tovább tart, akkor a családi, valamint a vagyoni viszonyok a segélyezésre rendelkezésre álló alap figyelembevételével végkielégítés adatik, mely teljes munkaképtelenség vagy halál esetén 500 frtig terjed.

Ugyanezen ülésnek határozata az is, hogy az őrtanya előtti téren óvintézkedési szempontból és a község tek. Előjáróságának 596/897. számú kelt engedélye folytán egy éjlámpa állíttatott fel. A lámpa felállítása 10 frtban, az évi költsége (75 liter petroleum), azaz 13 frt 50 krtban állapíttatott meg.

A fejmegyei tűzoltó-szövetségnek 8/897 és 176/892. számú kelt meghívása folytán a testület képviselőjében kiküldetett az első szöv. ülésre, mely Sz.-Fejérvárra történt, Gáspár János volt tűzoltó-alparancsnok és Goldschmidt József szolgálatvezető; a másodikra, a mely Bicskén tar-

tatott meg, ugyancsak szolgálatvezető és Molnár József oszt. par. Ezen utóbbi szövetségi ülésnek egy rendkívüli határozata van, a mely a Tűzoltó-Közlöny 1897. évi X. számában a hírek rovatában van kitéve, mely így hangzik (olvassa Tűzoltó-Közlönyből).

A fejmegyei tűzoltó-szöv. székhelyén nagyságos Huszár Ágoston vármegyei alispán urnak 7086/897. számú kelt körrendelete folytán vármegyei tűzoltó-tanfolyam tartatott Székesfejérvárott, melyre a vármegyének minden községe, illetve tűzoltó-testülete, egy vagy több hallgatót kiküldeni hivatalból köteleztet. Legyen a csákvári önk. tűzoltó-testületnek és mindenkinek, a kiket illet, dicsősége, az, hogy ezen kiküldetéstől testületünk a vármegye nagyságos alispánjának 8063/897. számú kelt leiratában felmentetett. Ellenben a szövetségnek kérelme folytán a vármegyei tűzoltó-tanfolyamra egy oktató kérelmeztetett. Méltóságod ezen kérelemnek helyt adván, a tanfolyamra mint »oktató« Goldschmidt József szolgálatvezető küldetett ki. A tanfolyam végeztével a hivatalos igazolvány kiadatott.

Az 1888. évi tűzrend. kormányrendelet II. fejezet 7. §-nak alapján a tűzrend. szemle a községben a község kiküldöttjével egyetemben házszám szerint ejtetett meg. Az itt felmerült tűzrendszabálytalanság czímen a testület pénztárába befolyt a segélyalap javára 4 frt és 50 kr.

A magyar országos tűzoltó-szövetség 1896-ban az országos kiállítással kapcsolatban Budapesten tűzoltói versenyt rendezett; ezen versenyen és ennek I., II., VIII. és IX. pontjaiban testületünk is részt vett 10 tűzoltóval. A magyar országos tűzoltó-szövetség a fejmegyei tűzoltó-szövetségnek kérelme folytán egy elismerő »Igazolványt« küldött a Csákvári önk. tűzoltó-testületnek.

Tűzoltó-szereink most már a lehető legjobb karban vannak, s úgy a község szükségleteinek, valamint a tűzrend. kormányrendelet követelményeinek megfelelnek.

A tűzoltó-testület magatartása, úgy a kiképezése jó. Fordultak elő ugyan szolgálati hanyagságok és szabálytalanságok, azonban ez emberi dolog, különben is a testületből való kizárással és pénzbírsággal mindig megtoroltattak.

Működő tagok létszáma: a testületbe belépett 16, kilépett 12, meghalt 1, kizáratott 2 és maradt 72 tűzoltó.

A mi a fizető tagokat illeti, az a következő: alapító 11, pártoló 63. Összesen 74 fizető tagja van e tűzoltó-testületnek.

Díszkivonulása volt a testületnek nagypénteken és nagyszombaton Jézus sirjánál, hol a tűzoltóság dísz-örséget állt $\frac{1}{2}$ óránként. Az örség állt két tűzoltóból. Továbbá kivonult Nagyszombaton este feltámadási és úrnapi körmenetre; szeptember 20-án, decz. 6-án és 31-én templomban, isteni tiszteletre. Így a tűzoltóság 5-ször vonult ki díszben testületileg.

Testületünk vallási kötelemeinek is részben eleget tett, a legénység testületileg végezte húsvéti szent gyónását és áldozását. Az ig.-választm. ezen a téren főtörekvése oda fog irányulni a legközelebbi jövőben, miszerint a más vallású bajtársaink is az ő saját tanai és vallásuk szerint testületileg végezhesék saját vallásuk szertartásait. S ez által azzal merünk magunknak hízlegelni, hogy mi nem csak mint tűzoltók, hanem mint polgárok, valláskülönbség nélkül, mint jó testvérek szeretjük, tiszteljük és becsüljük egymást, mert egyedül ezáltal érhetjük el céljainkat, amire tulajdonképp hivatva vagyunk.

Rövid jelentésem keretében sajnálattal kell megemlékeznem azon lesújtó körülményről, hogy testületünk kebeléből hosszú szenvedések után kiragadta a halál rideg, zord keze, szeretett bajtársunkat: Linek József ruhatárosunkat. Úgyszintén Goldschmidt Miklós, Goldschmidt Francziska, Molnár Jenőné szül. Suta Mária és Kneif Imre pártoló, illetve működő tagok családtagjait. Ily szomorú vég-tisztességmegadásra 5-ször vonult ki a tűzoltóság testületileg.

(Vége köv.)

HÍREK.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A belügyminiszter újabban a következő alapszabályokat látta el ismét a szabályszerű bemutatási záradékkal u. m. az *alpári* önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 123084/97. sz. alatt és a *vég-szent-mihályi* önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 1705/1898. sz. alatt.

— **A budapesti tűzoltó-testületek szövetségének közgyűlése.** A budapesti szövetség január 20-án tartotta közgyűlését dr. *Szily* József alelnök elnöklete alatt. A gyűlés sajnálattal tudomásul vette *Vuk* Gyula elnök leköszönését és a szövetség körül szerzett érdemeiért a távozó elnöknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az ifj. *Szidanits* Ferencz síremlékére eddig rendelkezésre áll 53 frt; kimondta a közgyűlés, hogy a gyűjtést a szövetség minden tagtestülete indítsa meg saját körében; azonkívül külön az elnökség is kibocsát szintén egy gyűjtőívet, melyre minden parancsnok bejegyzi a csapatja körében gyűjtött összeget s a pénzt posta útján beküldi a pénztárnoknak, míg a gyűjtőívet elismervény mellett a következő testülethez tovább adja. Az elnöki jelentés, továbbá a *Grünwald szeszgyári* parancsnok azon bejelentése, hogy a gyár czége „*Leipzig* *Vilmos*“ lett, — tudomásul vétetett. Kimondta a gyűlés, hogy *Hérmán* Ödön önk. oszt.-parancsnokot kitüntetéssel alkalmából üdvözölni fogja; elhatározta továbbá, hogy márczius havában a központi laktanyában minden vasárnap délután 3 órakor felolvasásokat tart, a melyek megtartói ebbeli szándékukat az elnöknel bejelenteni tartoznak. A számvizsgálók jelentése, mely szerint a pénzkészlet 639 frt 81 kr. és a pénztár teljesen rendben találtatott, — tudomásul vétetvén, *Fhrlich* Manó pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Az 1898. évi költségeloirányzat elfogadtatott. E szerint a bevétel: pénztári maradvány 639 frt 81 kr., 22 tagegylet díja 132 frt, kamatok 25 frt, összesen 936 frt 81 kr. A kiadás: orsz. szövetségi járulék 44 frt, »Tűzrendészeti Lapok« előfizetése 65 frt, titkár tiszteletdíja 120 frt, pénzbeszedő díja 10 frt, vegyes kiadások 10 frt, maradvány 687 frt 81 kr., összesen 936 frt 81 kr. A szövetségnek az orsz. választmányi ülésen való képviselővel *Wopaleczky* Károly bizatott meg.

— **Királyi kitüntetés.** Szép ünnepély folyt le január 30-án (vasárnap) a budapesti önkéntesek Kún-utcai helyiségében, illetve a központi tűzoltó-kaszárnya udvarán délután 5 órakor. Ekkor adta át *Márkus* József, Budapest főpolgármestere sajátkezűleg *Hérmán* Ödönnek, az önkéntesek I. osztályparancsnokának az arany érdemkeresztet, melyet neki a király tűzoltói működése közben 25 éven át szerzett érdemei elismerésül adományozott. A főpolgármester 5 órakor érkezett a laktanya udvarára, hol már sorakozva várta őt az ünneplő testület egy százada. Először a testület teljes tisztikarával. Ott voltak azonkívül a budapesti szövetségből *Réthy* Ferencz az I. magy. gáz. gősgyár. *Kitlberger* Béla a részvénytserfőző, *Ehrlich* Manó az *Ehrlich*-gyár, *Alt* Lajos az m. á. v. északi főműhelye. *Müller* Lajos a *Goldberger*-gyár, *Simacsek* Alajos a *Leppinger*-gyár, *Doór* Károly a *Ganz-waggongyár*, *Weisz* József a *Ganz-villamoss.-gyár*, *Kardhordó* Béla az újlaki téglagyár; a testület részéről, *Pálya* József és *Spitz* Imre a kassaiak, *Laubocher* Lipót az erzsébetfalvi, *Schober* Károly az erzsébeti önk. tűzoltó-testület képviselőjében, a székesfővárosi hív. tűzoltók közül *Janicsek* Andor tűzfelügyelő, *Ezer* Szilárd és *Markusovszky* Béla segédtisztek, azonkívül nagyszámú, hölgyekből és urakból álló díszes közönség, köztük több tiszter ember. *Bárány* N. Ernő főparancsnok megkapta a hivatalos jelentést, s a sorok elé vezényelvén *Hérmán* Ödön osztályparancsnokot, *Márkus* József főpolgármestert nékes szavakkal méltatta az érdemeiket; majd a most ünnepelt férfit több mint 25 éven

át tűzoltói szolgálataival nemcsak a székesfőváros, de az egész haza érdekében szerzett, s melynek két jutalmát már eddig is elnyerte: az embertársi kötelesség teljesítésének felemelő tudatát s a polgártársak elismerő közbecsülését, s a melyhez jó most a harmadik: a koronás király elismerésének jele, melyet azzal a kívánsággal tűz föl, hogy *Hérmán* Ödön azt még számos éven át viselje a székesfőváros és a haza üdvére. A szép szavak és a lelkesült éljenzés csillapúttával *Janicsek* Andor tűzfelügyelő üdvözölte *Hérmán* Ödönt a székesfőv. hív. tűzoltóság nevében azért a megérdemelt legfelsőbb kitüntetésért, a mely 22 év óta az első eset. Majd Dr. *Szily* József tolmácsolta a budapesti szövetségnek, *Bárány* N. Ernő pedig a budapesti testületnek üdvözlését és szerencsekívánatait, mikre *Hérmán* Ödön megalapozott rövid köszönetet. Az üdvözlő beszédek elhangzása után az ünneplő testület díszmenetben, szakaszonként fejlődött vonalban vonult el a főpolgármester és a kitüntetett férfit előtt *Christe* Loránt szakaszparancsnok vezetése mellett, melynek végeztével *Bárány* főparancsnok köszönetet mondott a főpolgármesternek azért, hogy a testületet személyes megjelenésével tünette ki, mire a főpolgármester az egybesereglett parancsnokokat és a közönséget üdvözölve riadó éljenzés között szállt kocsijába s fél 6 órakor tova hajtatott. Este vidám lakoma fejezte be az ünnepet a IV. ker. társaskör Kalap-utcai éttermében. Megható jelenet volt, midőn a lakoma folyamán megjelent az étteremben az önk. testületi legénység 20 tagból álló csapata s a hosszú asztal előtt egy vonalban sorakozva szót emelt közülök *Jobbágy* Károly őrpáncsnok s társai éljenzésétől kisérve üdvözölte szeretett osztályparancsnokukat, kinek kitüntetését a legénység minden tagja olyannak veszi, mint a mely magát a testületet érte. *Hérmán* könnyezve mondott köszönetet. *Hérmán* Ödönnek a vidéki bajtársak közül számosan, testületek és egyesek, többek között a klagenfurti önk. tűzoltó-testület, sőt az osztrák tűzoltó-szövetség is, táviratilag gratuláltak a kitüntetéshez.

— **Tűzesetek Liptóvármegyében.** A Liptó-Szt.-Miklóssal összeépült *Verbicz* községből február hó 11-én d. e. 1/2 órákor tüzet jeleztek azon közelebbi meghatározással, miszerint a *Mikó*-féle szeszégető (a megye legnagyobb szeszégetője) kigyuladt. A helybeli önk. tűzoltó-testület fölriasztván, a mozdonyfecskendővel azonnal avész színhelyére sietett. Szerencsére nem a szeszégető, de ennek közvetlen szomszédságában levő lakóház és udvari épületek tetői állottak lángban. A tűz lokalizálása és a szeszégető megmentése volt a feladat, s a mindent fagyasztó hideg daczára e feladatnak a testület teljes mértékben megfelelt. 1/2 órákor d. e. a testület bevonult. A kivonult tűzoltók száma a főparancsnok személyes vezetése mellett 44 emberből állott; a tömlővezeték hossza 62 méter. — Ugyancsak február hó 16-án este 1/2 órákor a negyedóránira fekvő *Andrásfalva* község kigyuladt. Teljes oltóvonattal a vész színhelyére érve, 3 parasztagzda udvarát az összes melléképületekkel és lakóházzal együtt lángban találjuk; a negyedik szomszédos udvar is tüzet fog; 2 sugárral támadva a tovább harapodzó lángokat, a tűz továbbterjedésének csakhamar gátat vetünk. A lokalizálás azonban nem kis feladat vala, mert az udvarokban felhalmozott tüzelő fa hő anyagot szolgáltatott a tűznek. A helybeli önkénteseken kívül még három szomszédos testület is jelent meg a tűznél; de a víz távolsága miatt elegendő tömlő hiányában, ugyszintén késő érkeve, a mentésnél és oltásnál nem igen segítkeztek. Éjféli után 1/2 órákor a testület átfázva a nagy hidegben bevonult. A felhasznált tömlővezeték hossza 152 méter; a helyettes csővezető a fásztó munkától és a nagy füsttől rosszul lett, két másik pedig, saját életök kockáztatásával, az égő házból

egy paraszttasszonyt kimentett. — Liptó Szt.-Miklós, 1898. febr. 20. Ifj. Balló Lajos. főparancsnok, Schein József, segéd.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — december hóban előfordult tüzesetek száma november hónaphoz képest meglehetősen csökkenést mutat. Deczemberben ugyanis összesen 794 tüzeset fordult elő (novemberben 1424). Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban Bihar és Krassó-Szörény vármegyék 36—36 tüzesettel, mindjárt utána Nyitra vármegye 27 tüzesettel, majd Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún és Temes vármegyék 26—26, Bács-Bodrog és Borsod vármegyék 24—24, Somogy vármegye 22 tüzesettel stb. stb. Egy-egy tüzeset fordult elő Baja, Esztergom, Győr, H-Vásárhely, Kolozsvár, Pancsova és Versecz városokban. Legtöbb község szenvedett a Bihar vármegyei 36 tüzesettől, számszerint 34, míg a Krassó-Szörény vármegyei 36 tüzeset 30 községet sújtott. Összesen 654 azon községek száma, melyek között a 794 tüzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 105, öngyújtás 1, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 17, világító szerekkel való gondatlan bánás 15, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 149 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 212, öngyújtás 3, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 8, világító szerekkel való gondatlan bánás 7, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 97 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 108 esetben. A gyújtogatás tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 317 esetben (novemberben 539 volt). E tűzvések alkalmával halálos sérülést szenvedett 4, nem halálos sérülést 23 ember. A kárvallottak összes száma 1,230; az okozott károk összes értéke pedig 531.264 frt; 5 község van olyan, melyben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, míg a károsultak között 4 van olyan, a ki egymaga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő, a következők: Varánód, Zemplén m. (decz. 7; a kár 10.277 frt; a kárt szenvedtek száma: 21; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); Széghegy, Bács-Bodrog m. (decz. 21; a kár 12.632 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka ismeretlen); Szokolócz, Nyitra m. (decz. 14; a kár 15.000 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); Temesvár, (decz. 3; a kár 22.600 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka ismeretlen); Nagy-Bánya, Szatmár m. (decz. 17; a kár 37.872 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás). Az egész 1897-ik évben a tűzvész által sújtott községek száma 9.102, az összes tüzesetek száma pedig 11.184 volt, melyek összesen 12,554.260 frt kárt okoztak, ennyivel kevesbítvén a nemzet-vagyont. A tüzesetek száma és az okozott károk összege hónapanként a következőleg oszlik meg, a mint az a könnyebb áttekinthetés itt összeállított táblázatos kimutatásból látható:

Hónap	Tüzeset	Kárt okozott
Január	550	482.123 frt
Február	488	323.931 » » »
Márczius	668	664.680 » » »
Április	685	527.898 » » »
Május	532	496.115 » » »
Junius	727	792.979 » » »
Julius	979	1.641.338 » » »
Augusztus	1.697	2.629.409 » » »
Szeptember	1.373	2.075.059 » » »
Október	1.267	1.329.667 » » »
November	1.424	1.079.797 » » »
Deczember	794	531.264 » » »

Összesen: 11.184 tüzeset; 12 554.260 frt kár!

Tehát legkevesebb tüzeset és kár fordult elő február hónapban és legtöbb júliusban és augusztusban. A tüzesetek oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 1063, öngyújtás 17, villámcsapás 316, gyermekek játéka vagy paj-

kossága gyufával 470, világító szerekkel való gondatlan bánás 109, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 1189 esetben; vélelmezett ok gyanánt gyújtogatás volt 3042, öngyújtás 87, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 514, világító szerekkel való gondatlan bánás 109, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 1403 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 2860 esetben. A tűzvész alkalmával halálos sérülést szenvedett 84, nem halálos sérülést pedig 344 ember. A károsultak összes száma 21.111. Nagyobb kárt szenvedett 10.000 frtnál egyes ember 95, község pedig 171.

— **A budapesti önkéntes tűzoltók bálja.** Február 1. napján tartották meg a budapesti önkéntes tűzoltók hagyományos táncmulatságukat a terézvárosi kaszinó (rég. VI. VII. ker. polgári kör) összes termeiben. A táncmulatság úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült.

Jelen voltak a bálon Rohonczy György altábornagy, Budapest térparancsnoka, Márkus József főpolgármester, Dr. Óváry Ferencz országgyűlési képviselő, az orsz. tűzoltó-szövetség alelnöke, Bulyovszky Aladár min. titkár, a csurgói és debreczeni önk. testületek tb. főparancsnoka, Boros Soma Budapest törvényhatósági bizottságának tagja, Scossa Zoltán Szabadka hiv. tűzoltóságának főparancsnoka, orsz. szövetségi előadó, Wágner Manó rákospalotai ö. t. főparancsnok, orsz. szöv. előadó, Réthy Ferencz az I. magy. gazdasági gépgyár önk. tűzoltóinak főparancsnoka, Wallenfeld Mátyás duna-bogdányi ö. t. főparancsnok s még számosan. — A rendezőség a hölgyeknek plüsből készült, sárgaréz díszítésű, tűzoltó-jelvényeket viselő izléses tánczrenddel kedveskedett. Az első négyesre mintegy 140 pár állott fel. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Ambrózi Antalné, Berger Ödönné, Breuer Szilárdné, Beier Józsefné, Benes Lászlóné, Beyer Józsefné, Christe Lórádné, Fried Márkné, Friedmann Vilmosné, Pohlman Alajosné, Goldberger Eliásné, Gold Ignáczné (Gödöllő), Hérmán Ödönné, Hegyi Istvánné, Hercskóné, özv. Kovács Lajosné, Dr. Köncs Boldizsárné, Klein Manóné, Klein Józsefné, Köncs Gézáné, Kerschner Mártonné, Krausz Sámuelné, Kasztl Mihályné, Kővér Jánosné, Kubassi Gyuláné, Köhler Istvánné, Küchner Mórné, Luka Gyuláné, Lancpat Antalné, Miksó Imréné, Mihályik Istvánné, Mandelné, Mihajlovics Lajosné, Murányi Józsefné, Péntes Györgyné, Riegler Ignáczné, ifj. Székely Jánosné, Dr. Szily Józsefné, Schönman Hermanné, Schwarcz Ignáczné, Schiller Károlyné, Tauber Jakabné, özv. Tausz Istvánné, Weisz Vilmosné, Weisz Ignáczné

Leányok: Ambrózi Hermin, Böhm Augusztá, Benes Anna, Deutsch Mariska, Freund Francziska, Fohlmann Jolán és Ilona, Grosman Gizella és Helén, Gruber Irma, Holländer Gizella, Ignátkó Amália, Johancsik nővérek, Kohut Etelka, Koberger Ernesztin, Klein Teréz, Kohn Róza, Klacsó Margit, Kosztka Gizella, Krausz Józsika, Kállai Hermína, Lovas Róza, Murányi Piroška, Mihálkovits Krisztina és Margit, Mandl Gizella és Emma, Nagy Karolin, Peppel Katicza, Pleszl Teréz, Ruprecht Mariska, Rosenthal Fánika, Raunschburg Gizella és Johanna, Szebenyi Eulália, Scharnbeck Lujza, Schneider Róza és Janka, Stern Katicza, Szabó Stefánia, Amália és Margit, Tauber Berta, Weiss Gizella, Wiedecke Józsa, Weisz Matild.

A szép társaság a reggeli órákig mulatott a Kúti Vincze bandájának vidám nótái mellett.

— **Nagy tűz Konstantinápolyban.** Folyó hó 6-án, éjjel a török fővárosban, a Tophane körüli városrészben tűz támadt, a mely az erős szélben annyira elterjedt, hogy a mintegy háromezer faházból álló külvárost a teljes pusztulás fenyegette. A Gr. Széchenyi Ödön basa és Mehmed-basa vezetése mellett kivonult tűzoltóság valósággal emberfölötti erőt fejtett ki, hogy a tüzet lokalizálja, a mi végre, jöllehet nagy volt a vízihiány, sikerült is, bár a kár így is roppant nagy. A szultán a tűzoltók parancsnokainak császári elismerését nyilvánította.

— **Tűz egy gyártelepen.** A külső váci-úton lévő *Lustig* és *Beck* kenőcsgyárának telepén tűz volt február 22-én délelőtt a Fuchs-féle kannagyárban. A cízolvasztó-katlan túlhevítéséből származott a veszedelem. A mire az V. és II. kerületi és központi tűzörség megérkezett, már lángban állott az egész műhely. Harmadfélórái munkával végre eloltották a tüzet, a mely megkímélte a *Lustig* és *Beck*-féle gyárat. A kár azonban így is ötezer forint.

— **Érdekes pör.** Rendkívül érdekes kártérítési pörben hozott a napokban ítéletet a budapesti kir. polgári törvényszék. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 28,486 frt és járulékaik iránt bepörölte a Magyar Államvasutakat. Az Államvasutak egy robogó vonatának lokomotívjéből ugyanis a kirepült szikra fölgyújtott egy, a pályától 68 méternyire, tehát a törvényesen előírt tűztávolságon kívül álló csúrt. Az elpusztult épületekért a társaságnak jelentékeny összeget kellett fizetnie. A károsultak a kárösszeg fölvetelénél, a mint szokás, harmadik személyek irányában fennálló kártérítési igényeiket átruházták a társaságra, mely pör útján érvényesítette is igényeit az Államvasutakkal szemben. A budapesti törvényszék a napokban tárgyalta az ügyet és az *Államvasutakat kötelezte 25,604 frt és a tetemes költségek megfizetésére.* Az ítélet érdekes megokolása kiemeli, hogy a vasuti üzemetényleg állandó veszélyt rejt magában az egyesek tulajdonára, a nélkül, hogy ez egyeseknek módjában lenne e veszélyt elhárítani, mert a törvényesen koncesszionált vasuti üzemet be nem tilthatják. *Jogos tehát, hogy a vasut felelős legyen az általa okozott veszedelemért, mert különben üzeme a magántulajdon olyan korlátozását vonná maga után, a milyent törvényeink meg nem engednek.*

— **Tűz a petroleumgyárban.** A külső soroksári-út 75. sz. a. *Berg*-féle petroleumgyárban tűz volt tegnap a reggeli órákban. A kőolajfinomító-műhelyben három munkás vigyázatlansága következtében egy kazán kigyúladt s a benne lévő nyers petroleum elégett. A kivonult tűzoltóság megmentette úgy a szomszédos tartályokat, mint az épületet. A kár jelentéktelen. A három munkás közül kettő megsérült.

— **Raktár-égés** Lapunk legutóbbi, 1-ső számában a kőbányai-úti *Haas*-féle cserraktár égéséről ily cím alatt közölt tudósításunkra vonatkozólag *Wopalezki* Károly úrtól a Ganz-waggongyári tűzoltó-csapat parancsnokától levelet kaptunk, melyben múltkori hírlünkét azzal a kiegészítéssel toldja meg, hogy a kérdéses csertelegen elsőnek az ő vezetése alatt álló Ganz-waggongyári önk. tűzoltóság jelent meg és fogott azonnal munkához. Mikor — úgymond a levél — a X. ker. városi örség megérkezett, akkor a Ganz-

gyáriak készentartott, az ily alkalmakra való elővigyázatból, mindig a kapukhoz közel álló, teljesen felszerelt kézi vészvonata a M. Á. V. józsefvárosi teherpályaudvarában az ottlévő s jóformán általuk legjobban ismert vízvezeteki hidránsból már javában szórta a vizet. Készséggel adunk helyet közseretben álló bajtársunk ezen helyreigazításának az igazság érdekében, már annál is inkább, mert a később érkező városi és önkéntes örségek sikeres munkája jó részben a Ganz-waggongyári bajtársak előkészítő tevékenységének volt köszönhető

— **Leégett gyárak.** *Brüxben*, Csehországban az ottani »*Austria*« nevű bélyegverőgyárban, e hó 19-én reggel, hihetőleg a női öltözőben, tűz támadt, mely tizenöt perc alatt az egész gyártelepet elhamvasztotta. A kár, mely 400,000 forintra rug, a biztosított összegből megtérül. Szerencsétlenségről eddig nem tudnak. — A másik nagy gyárégés *Hamburgban* volt, a hol ugyanaz nap reggel három gyár égett le. A *Herwig*-féle szeszgyárban ütött ki a tűz s elpusztította a gyár nagy részét s mintegy negyedmillió márkát okozott. A szétrepülő szikrák fölgyújtották a gyártól keletre fekvő *Brinckman*-féle festékgyárat és olajraktárt és a *Bieber*-féle kémiai gyárat. A tűzoltóság azon fáradozott, hogy megmentse a tőszomszédságban lévő *Hambrock*-féle cukorgyárat. A kár felülhaladja a félmilliót, a mely azonban biztosító-társaságok útján megtérül

— **Új robbantószer.** *Fülöp* István hazánkfia egy új robbantószeret talált fel, melynek az eddigi robbantó szerek fölött azon lényeges előnye van, hogy kezelése, eltartása és szállítása teljesen veszélytelen, s bár 8—10-szerre nagyobb feszítőereje van, mint a dinamitnak, mégsem szórja szét és nem aprítja el annyira a szétrepesztett sziklákat és félannyiba kerül, mint a dinamit. E fontos magyar találmányt, melyet feltalálója »*Fülöp*«-nek nevezett el, e hó 10-én mintatták be az *Ó-budai* Holtzspach-féle és *Schödl*-féle kőbányákban a fővárosi tanács képviselői, a szakemberek és sajtó képviselőinek jelenlétében érdekes kísérletekkel. A kísérletek igen szépen sikerültek, s a jelenlevők teljes megelégedését vívták ki. A felrobbantott sziklatömeg csaknem egy darabban vált le a többtől s csak igen kis távolságra mozdított, úgy, hogy a jelenlevők egészen közről szemlélhették a rendkívül érdekes kísérleteket. A találmány, a szakemberek véleménye szerint, igen csekély javításokra szorúl.

— **Leégett operaház.** *Moszkvában*, a *Szolo donnikov* operaház január 30-án, éjjel két órakor kigyúladt és egészen leégett; az oltás közben két tűzoltó életét veszítette, nyolczan pedig veszedelmesen megsebesültek.

Szerkesztői üzenetek.

W. K. úrnak, Budapest. A mi a levélben tárgyilagos volt, közöljük mai számunk hírvonatában Egyebekre külön levélben ígértünk válaszolni sokkal kevesebb idegességgel, mint a milyennel Ön, tisztelt bajtárs, bennünket vádol. Egyébiránt reméljük, hogy ez nem utolsó találkozásunk volt.

S. J. főparancsnok úrnak Böhönye. A lelkes szavakért örömteljes köszönet és forró bajtársi kézszerítés. A rokonszenv elfogulatlan megnyilatkozása későn soha sem lehet Bár minden téren csak tizedrésznyi erkölcsi támogatással találkozánk. Levélét csakis határozott kívánsága folytán tesszük közzé. Mert vannak, a kik majd azt mondanák, hogy mi kértük fel Önt, hogy dicsérjen bennünket. Hja! vannak ám olyanok is, a kik szeretnének felfalni bennünket. Még egyszer szíves üdvözlét. Köszönjük a tudósítást is. Reméljük, nem utóljára találkozunk.

S. Z. Szabadka. — Ö. T. egyesület, Moór. — K. S. Újtelek.

— **Ö. T. testület, Tolna-Agárd.** A kívánt lappéldányokat elküldöttük.

Ö. T. egyesület, Marczali. Az új egyenruházati szabályzatot szíves szóra közöltük lapunk múlt évi 4-ik számában. A belügyminiszter ezen szöveget, illetve az általunk közölt egész szabályzatot minden változtatás nélkül jóváhagyta. Az orsz. szövetség elnöksége ki fogja közzé adni az egész szabályzatot és pedig szíves ábrákkal, s megküldi a mennyi testületnek, tehát Önöknek is. Az egész dolog igen rövid idő alatt rendben lesz.

K. J. parancsnok. Bellus. A fenti üzenet Önnek is szól Egyébiránt külön levélben is válaszoltunk.

Kerner Márton főparancsnok úr, Zombán. A kérdezett dolgokban fentebbi, e tárgyban írt, üzeneteinkben méltóztatik megtalálni a kellő feleletet. Egyébiránt szíveskedjék figyelemmel kísérni az Elnökség és Orsz. Választmány ide vonatkozó tanácskozásait és határozatait, melyekről bő tudósítással szolgál lapunk. Ezekből még bővebb felvilágosítás szerezhető.

Ö. T. testület Parancsnoksága, Besztercebánya. Az ügy diskret természetű lévén — vélekedésünk szerint — külön levélben adtuk meg a választ. Azóta valószínűleg meg is méltóztattak kapni. Ha nem, úgy kérnök szíves ismétlését a kérdésnek.

Ö. T. testület főparancsnoksága, L.-Szt.-Miklós. A küldeményért köszönet. Felhasználtuk.

K. D., Gyöngyös. Lapzártakor érkezvén, csak jövő számunkban közölhetjük. Köszönet.

Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felolós szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSÁR.

A
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt.

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasz-parancsnoka.

1885.

Ára 1 forint 50 krajczár.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 krajczár.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

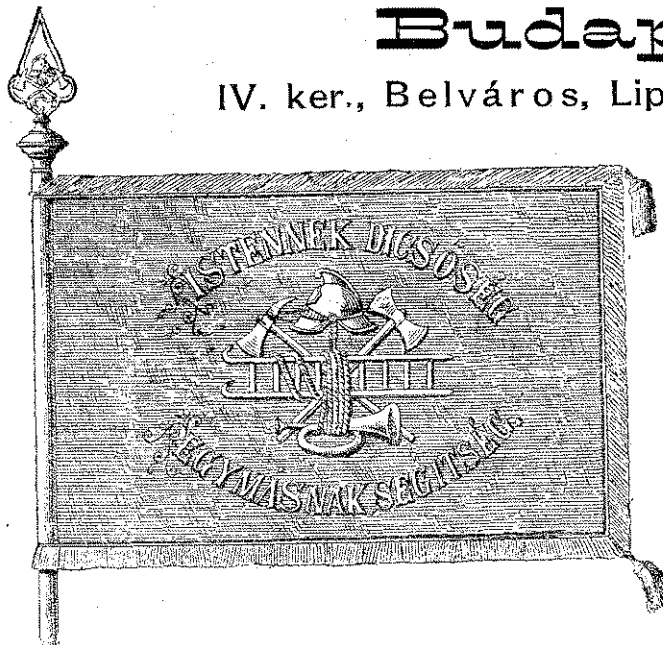
Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Saját műhímző-intézet.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség-és nagybani termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk.

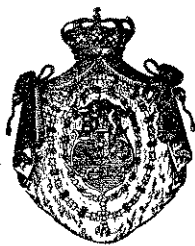
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntésre.

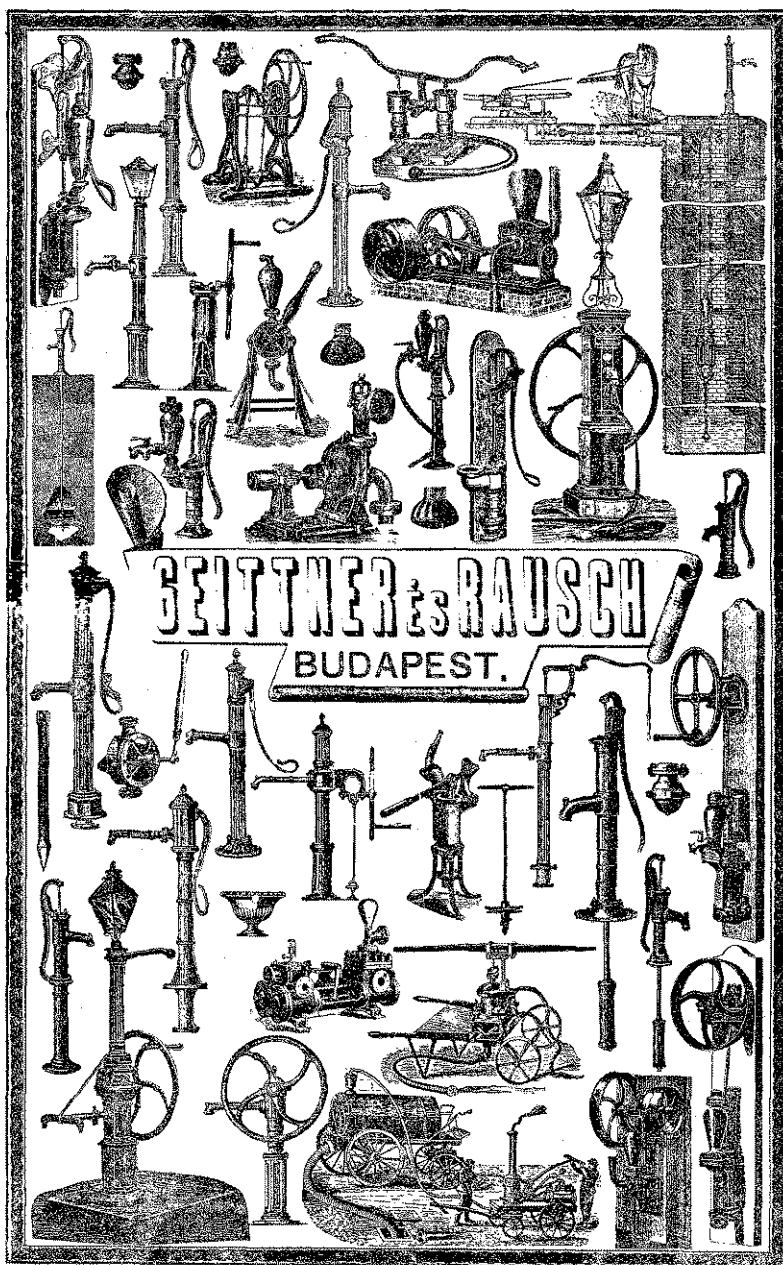
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállítói.

BEITNER és RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palaczkmosó- és töltő-gépek.

Palaczkdugasoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordó-töltésre.

Szagtalanul működő pöczegödörtis titó készülékek.

Légszivattyúk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

 harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

büzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

— — — készít és ajánl a — — —

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Várház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Főszerkesztő változás. A szerkesztőségtől. — A legújabb rendelet. Kb.-tól. — *Hivatalos rész:* Az orsz. szöv. 1897. évi zárszámadása. — A segélyző szöv. 1897. évi zárszámadása. — Az orsz. szöv. pénztári kimutatása az 1897. év utolsó negyedéről. — A belügyminiszter 116.186/97. sz. körrendelete. — *Technikai rész:* A régi és újabb fecskendők. — *Általános rész:* Az orsz. választmány febr. 2-iki ülése (Befejezés.) — Beszélő számok. (Első közlem.) — *Testületek köréből:* A budapesti testület parancsnokságának évi jelentése a közgyűléshez 1897. évről. — A csákvári test. szolgálatvezetőjének jelentése 1897. évről. Goldschmidt Józseftől. — A csákvári test. szolgálati, ügykezelési és pénztári kimutatása 1897. évről. Goldschmidt J.-tól. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Főszerkesztőváltás.

Bárány N. Ernő veterán bajtársunk leköszönvén a budapesti testületnél viselt főparancsnoki és a lapnál viselt főszerkesztői tisztségéről, e miatt lapunk életében nevezetes személyi változás következett be. A lapkiadó budapesti testület ugyanis e tiszttel Dr. Szily Józsefet, a testület főparancsnoki helyettesét bizta meg, ki azt elfogadta. Ennélfogva lapunk mai száma már az új főszerkesztő nevével jelenik meg.

A főparancsnoki és főszerkesztői tisztségről lemondó levelet, melyet Bárány N. Ernő e hó 3-án intézett a budapesti testület parancsnokságához, itt közöljük egész terjedelmében.

Tekintetes Parancsnokság!

Már az utolsó két-három év alatt, többféle vállalkozásaim folytán, oly annyira igénybe vagyok véve, hogy alig érzem magamat képesnek a mindenféle vállalt kötelességeimnek eleget tehetni. Ez az oka annak, hogy utóbbi időben a testületben viselt főparancsnoki tisztségemnek is alig tudtam úgy megfelelni, mint a hogy azt testületünk érdeke és erkölcsi szempontja megkívánta volna.

Bár végzetlenül fáj az, ha ily beismerés folytán az ember kénytelen a konkvenziákat magamagának levonni; elhagyni azt a kört, melynek 27 éve működője és az első években kifáradhatatlan munkása volt; nélkülözni ezentúl a megszokott kedves érintkezést a bajtársakkal, vele az azokkal kellemesen eltöltött napok emlékeit; szóval véget vetni egy oly összeköttetésnek, melybe ily hosszú időn át az elválaszthatatlanságig beleélté magát az ember; mégis, nem akarván magamra venni, hogy a testület érdekei kellőleg képviselve ne legyenek: azon polczról, melyre a testület bizalma emelt föl, sokoldalú, igen komoly és életbevágó elfoglaltságomra való tekintettel kénytelen vagyok a Tekintetes Parancsnokságnak

kijelenteni, hogy szemben az idén megtörténendő tisztújítással, már lelkiismeretemből kifolyólag is, nem érezhetem magamat indítva arra, hogy egy netaláni újabb megválasztást elfogadjak.

Midőn ezen elhatározásomról szerencsém van a Tekintetes Parancsnokságot értesíteni, egyúttal kérem ezt tudomásul venni, és engemet a testület tagjai sorából való kilépés folytán törölni.

Remélem, hogy ama rokonszenv és szeretet, mely az egyes bajtársakhoz hosszú éveken át engemet fűzött, kölcsönösen meg fog maradni a jövőben is, és fogadja a Tekintetes Parancsnokság azon őszinte kijelentésemet, hogy bárhol és bármikor a testület érdekében működni legszentebb kötelességemnek ismerendem.

Budapesten, 1898. évi márczius hó 3-án.

Bajtársi üdvözléssel igaz híve

Bárány N. Ernő.

*

Öreg bajtársunk ezen elhatározása hosszú idők megfontolásának eredménye volt s nem pillanatnyi ötleté. De bár éppen ezért ezen teljes visszavonulás nem történt ránk nézve váratlanul, mégis lehetetlen megilletődéssel nem válnunk meg attól a bajtárstól, ki hosszú évtizedeken át intézményünknek leikes, és nemcsak itthon, de messze idegenben is igen tevékeny harczosa, azonkívül e lapoknak sok éveken át főmunkatársa, majd felelős szerkesztője s végül főszerkesztője volt.

Ezen megilletődésünkön csak az az egy reménység könnyít némileg, hogy Bárány N. Ernő lapunknak továbbra is jó barátja, és dús tapasztalataival mindenkor nagyra becsülendő támogatója marad.

A szerkesztőség.

A legújabb rendelet.

Nagyfontosságú rendeletet adott ki a múlt hó 10-én a m. kir. Belügyminiszter. A rendelet valamennyi törvényhatóságnak szól, és célja, még pedig igen nagyfontosságú és nem kevesebb horderejű célja az, hogy, ha valamely községben az ország területén tüzeset fordul elő, azt az illető község előjárósága legkevesebb 24 óra alatt tudomására hozza az illetékes csendőr-őrsparancsnoknak.

E miniszteri intézkedés, melyet lapunk mai számának hivatalos részében szóról-szóra közlünk; nem azt akarja elérni, hogy a csendőrség a tűz elleni közvetlen védekezésben, a szorosán vett tűzoltásban segédkezet nyújtson, sem pedig azt, hogy a vész színhelyén a rendet fentartsa s így a technikailag képzett csapat működését illetéktelen beavatkozásoktól megóvja s annak sikerét ez által is biztosítsa. Koránt sem.

Ha a Belügyminiszter szemei előtt ez a végcél lebegett volna, úgy merőben fölösleges lett volna a rendeletet kibocsájtani, mert ebben az irányban már 1881. év óta van megfelelő intézkedés a csendőrség számára a belügyi és honvédelmi miniszterek által kiadott szervezeti és szolgálati utasítás 85. §-ában. E §. kötelezi a rendőrséget, hogy tűzvész esetén a hatósági intézkedőt és a tűzoltás vezetőjét mindenben támogassa s gondoskodjék arról, hogy a tűzoltás vezetőjének azon intézkedései, melyeket a tűz újabb kiütésének meggátlása végett tesz, pontosan foganatosíttassanak.

A Belügyminiszter mostani rendeletének sokkal mélyrehatóbb és sokkal messzebbre menő jelentősége és célja van. Ez a rendelet a tüzek keletkezésének okait veszi célba, a kérdés gyökerére megy s az okozatok okát keresi. Maga a rendelet is nyíltan bevallja, hogy mire céloz. Arra ugyanis, hogy a tüzek keletkezési oka felderíttessék, a criminalistikai (büntetőjogi) felelősségnek, ott, a hol ilyen fenforog, okvetlen érvény szereztessék.

Eddig ez irányban az eredmény nem elégítette ki a belügyminisztert, de nem elégíthetett ki senkit sem. A tűz oka igen sok esetben kiderítetlen maradt, és pedig nagyon sokszor csak azért, mert későn történvén a nyomozás, az okot kideríteni többé nem lehetett.

Pedig bizony a tüzesetek kiderített oka gyanánt túlnyomóan sok esetben ott látjuk szerepelni a gyújtogatást. Háromszor annyi esetben pedig a vizsgálatok eljutnak addig, hogy az ok valószínűleg gyújtogatás volt; és ugyanennyiszor kénytelenek abba hagyni minden további nyomozást, mert az okot kideríteni nem lehet. És miért nem? Egyszerűen azon okból, a mint azt maga a rendelet is meztelenül feltárja, mert »a községi előjárók az előfordult tüzeseteket sokszor késedelmesen, sokszor egyáltalán nem juttatják az illetékes csendőr-őrsparancsnok-

ságok tudomására.« A vizsgálat természetesen vagy egészen elmarad, vagy pedig akkor veszi csak kezdetét, mikor a tettes már minden gyanút kelthető nyomot eltávolíthatott.

Innen magyarázható meg a gyújtogatásoknak évről-évre oly nagy mértékben való szaporodása hazánkban, a mi nemcsak anyagi és nemzetgazdasági, de erkölcsi szempontból is szerfölött lesújtó jelenség. Álljon itt a kérdés megvilágítására néhány statisztikai adat.

Tűzet kétségtelenül bebizonyítva gyújtogatás okozott 1895-ben 832 esetben, vagyis az összes előfordult tüzesetek 9·05%-ában, 1896-ban 848 esetben (8·71%), 1897-ben pedig 1063 esetben (11·50%). Vélelmezett ok gyanánt szerepelt a gyújtogatás 1895-ben 2466 esetben (26·81%), 1896-ban 2426 esetben (24·92%), 1897-ben 3042 esetben (31·80%). Nem vélünk azonban csalódnai, hogy a hol a vizsgálat a gyújtogatást »vélelmezi«, azt bebizonyítva is látná, ha a nyomozás stante pede megejtetnék. Így mi a bebizonyított gyújtogatást a vélelmezett gyújtogatással egy kalap alá vonhatjuk, s akkor így állunk:

Gyújtogatás okozott 1895-ben 3298 tüzesetet (35·86%), 1896-ban 3274 (33·73%), és 1897-ben 4105 (43·30%) tüzesetet. A gyújtogatások tehát a tüzeseteknek több mint $\frac{2}{5}$ -öd-részét, majdnem felét képezik. És ha még ezenkívül megtekintjük a kideríthetetlen okból eredt gyújtogatások tömegét is, mit látunk? Azt, hogy míg 1895-ben a tűz oka ismeretlen maradt 2325 esetben (25·28%), addig ezen szám 1896-ban 2715-re (27·89%), sőt 1897-ben 2860-ra (26·20%) szökik fel. Mi sem valószínűbb, mint az, hogy a tüzek oka azért maradt több esetben ismeretlen 1896-ban, mint 1895-ben, illetve 1897-ben, mint 1896-ban, mert a vizsgálat nem teljesített akkor és úgy, a mikor és a hogyan kellett volna, és mi sem valószínűbb, mint az, hogy kellő időben alkalmazott erélyes vizsgálat — sajnos — bizonyára a gyújtogatások számát emelte volna.

Csak ezek a jelenségek indíthaták a Belügyminisztert is a mostani rendelet kibocsájtására, a mely, ha kellő szigorral foganatosíttatik s a kiderített gyújtogatások esetében a tettes érezni fogja a törvény súlyát, az eredmény bizonyára a gyújtogatások s ez által a tüzesetek számának tetemes csökkenése, és mint maga a rendelet is mondja: *a személy- és vagyonbiztonság minél sikeresebb megóvása leend.*

A belügyminiszter rendelete igen becses és messze kiható oly praeventiv intézkedés, mely méltán sorakozik az 1882. szeptember 17-én az öngyújtásra csábító túlbiztosítások meggátlása céljából kibocsájtott belügyminiszteri rendelet mellé, s a melyet csak a legnagyobb örömmel üdvözölhetünk.

HÍVATALOS RÉSZ.

Kiadás:

	Érték.	Pénz.
1. Iroda, ügykezelési posta-portó és kézbesítési kiadások		11 frt 85 kr.
2. Segélyezésekre		82 » — »
3. Pénztármaradvány mint egyenleg:		

	Érték.	Pénz.
a) Törzsvagyon	9500 frt	4975 frt 39 kr.
b) Folyópénztár	—	226 » 51 » 9500 frt 5201 » 90 »
összesen:	9500 frt	5295 frt 75 kr.

Budapesten, 1898. január hó 25-én

Tomcsányi Béla
pénztáros.73
1898.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára állásáról az 1897-ik év negyedik évnegyedében.

Bevétel:

1. Államsegély 1897. évre	2000 frt — kr.
2. Tagsági díjak:	
a) Önálló tagtestületektől	573 frt
b) Alsövetségben állóktól:	
aa. Hevesvármegyei szövetség útján	56 »
bb. Moson »	18 »
cc. Pozsony »	10 »
dd. Sopron »	110 »
ee. Trencsén »	26 »
ff. Vasvármegyei »	64 »
gg. Zala »	36 » 893 » — »
3. Szakkönyvekért	5 » 42 »
Összesen:	2898 frt 42 kr.

Kiadás:

1. Mult évnegyed napló szerinti hiánya	203 frt 84 kr.
2. Irodai ügykezelési, posta-portó és kézbesítési kiadások	36 » 57 »
3. Tisztviselők tiszt. díja és irodataritási bérek	370 » — »
4. Utiköltségek megtérítése	159 » — »
5. Irodahelyiség lakbére	97 » — »
6. Csoportfényképért	5 » — »
7. Köztisztasági hivatal személyzetének	15 » — »
8. Nyomdai számla	44 » 50 »
9. Túlfizetett tags. díjak visszatérítése	8 » — »
10. Pénzmaradvány mint egyenleg	1959 » 51 »
Összesen:	2898 frt 42 kr.

Budapesten, 1898. évi január hó 25-én.

Tomcsányi Béla
pénztáros.A belügyminiszter 116,186/1897. számú
körrendelete,tüzesetekről az illetékes csendőr-őrsparancsnokságnak 24
óra alatt értesítése tárgyában.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

Megütközéssel értesültem, hogy a községi előjárók az előfordult tüzeseteket sokszor késedelmesen, sokszor egyáltalán nem juttatják az illetékes csendőr-őrsparancsnokságok tudomására, s így egyes tüzesetknél a keletkezési ok megállapítása végett indítandó rendőri nyomozás egészen elmarad.

A mennyiben a rendőri nyomozás mellőzésének sok esetben az a következménye, hogy büntetendő cselekmé-

75.
1898.A magyar országos tűzoltó-szövetség
1897. évi zárszámadása.

Bevétel:

1. Pénztármaradvány 1896. évről	894 frt 65 kr.
2. Államsegély 1897. évre	2000 » — »
3. Tagsági díjak:	
a) Önálló tagtestületektől	924 frt 05 kr.
b) Alsövetségben állóktól:	
aa. Budapesti szövetség útján	44 » — »
bb. Fejérvárm.	114 » — »
cc. Hajdúvárm.	15 » — »
dd. Hevesvárm.	182 » — »
ee. Mosonvárm.	18 » — »
ff. Pozsonyvárm.	74 » — »
gg. Sopronvárm.	440 » — »
hh. Tolnavárm.	46 » — »
ii. Trencsénvm.	26 » — »
kk. Vasvármegyei	242 » — »
ll. Veszprémm.	103 » — »
mm. Zalavárm.	75 » — »
nn. Közvetlenül fizettek	18 » — » 2321 » 05 »
4. Érempenztárnak adott kölcsön visszafizetése	200 » — »
5. Kamat, folyó pénztáré	54 » 54 »
6. » tartalék alapé	363 » 50 » 418 » 04 »
7. Szakkönyvekért	93 » 30 »
8. Átmeneti	5 » 36 »
összesen:	5932 frt 40 kr.

Kiadás:

1. Irodai ügykezel., posta, portó és kézbesítési kiadások	133 frt 29 kr.
2. Tisztviselők tiszt. díjai és irodataritási bérek	1480 » — »
3. Irodahelyiség lakbére	388 » — »
4. Utiköltségek megtérítésére	376 » 40 »
5. Fényképek számláira	764 » 50 »
6. Kongresszus alk. használt fogatok	45 » — »
7. Irodaszerekre és egyéb beszerzésekre	73 » 70 »
8. Kamatok a tartalék-alapnak	363 » 50 »
9. Szaklapok előfizetésére	13 » — »
10. Könyvnyomdai számlára	44 » 50 »
11. Túlfizetett tagsági díjak visszatérítésére	41 » — »
12. Tüzelő anyagért	50 » — »
13. 1000 példány »Tűz és oltása, csövezetés« műért	200 » — »
14. Pénztármaradvány mint egyenleg	1959 » 51 »
összesen:	5932 frt 40 kr.

Budapesten, 1898. évi január hó 25-én.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.24
1898.A magyarorsz. tűzoltó-testületek segélyző
szövetségének 1897. évi zárszámadása.

Bevétel:

	Érték.	Pénz.
1. Pénztármaradvány 1896. évről	9500 frt	4211 frt 49 kr.
2. Tagsági díjak	681 »	60 »
3. Értékpapírok szelvénykamata	232 »	12 »
4. Takarékpénztári kamatok	170 »	54 »
összesen:	9500 frt	5295 frt 75 kr.

nyek felderítetlenül és így megtorlatlanul maradnak: a személy- és vagyón-biztonság minél sikeresebb megóvása céljából szigorúan utasítani rendelem az összes községek előjáróságait, hogy jövőben kivétel nélkül minden előfordult tüzesetről 24 óra alatt értesítsék az illetékes csendőr-őrsparancsnokságot, hogy a rendőri nyomozás minden esetben és pedig idejekorán fogantatosítható legyen.

Elvárom a törvényhatóságtól, hogy ezen rendeletem végrehajtása iránt haladéktalanul és erélyesen intézkedik s a községi előjáróságokat az ellenőrzés éber gyakorlása s a netalán észlelt mulasztások szigorú megtorlása által ezen bejelentési kötelezettség pontos teljesítésére szorítandja.

Budapesten, 1898. évi február hó 10-én.

A miniszter helyett:
Latkóczy Imre s. k.
államtitkár.

A honvédelmi miniszter 1031/1898. II. számú körrendelete.

Miheztartás és az érdekelteknek adandó alkalommal leendő figyelmeztetése végett tudatom, hogy nem tényleges viszonyban levő tisztek, tűzoltóparancsnoki állást elfogadhatnak, azonban az illetők ezen minőségükben őket megillető szolgálat teljesítése közben a katonai egyenruhát nem viselhetik. Jelen körrendelet a védtörvény utasítás IV. rész. különös határozványok és a katonai állományú tisztek különleges személyi ügyeknek kezeléséről szóló szabály 46. §-ánál előjegyzendő.

Budapest, 1898. február 18.

Fejérváry Géza s. k.

TECHNIKAI RÉSZ.

A régi és újabb fecskendők.

A fecskendők és egyéb gépnemek fejlődési menetét és e fejlődési folyamatnak egyes phasisait vizsgálva, arra az érdekes megfigyelésre jutunk, hogy míg a többi gépnemek fejlődése lassú és folytonos, és éppen azért az egyes fejlődési fokok között a különbség aránylag igen csekély, addig a fecskendőknél éppen az ellenkezőt látjuk, mert itt a fejlődés hosszú időkre meg-megakad, stagnál. A tökéletesedés igen lassú lépésben halad, hanem egy-egy lépés, aztán óriási; ugrásnak is beillik. A régi jó időkben használatban volt fecskendők és a mai kor fecskendői között a különbség roppant nagy.

De ez a tény nem is okozhat csodálkozást, ha megfontoljuk, hogy bár a tűz a romboló elemek között körülbelül a leghatalmasabb és legveszedelmesebb, s ez magában arra serkentené az emberiséget, hogy az ezen elleni védekező eszközeit minél gyorsabb tempóban és minél mélyrehatóbban tökéletesítse, mégis ott van a tűz ezen tulajdonsága mellett egy másik is, a mire, mint okra a fecskendő technikai fejlesztésének lassúságát, mint okozatot visszavezethetjük, és ez azon, mégis csak örvendetesnek mondható jelenség, hogy igazi nagyobb tűzvész, a tűznek emberéletre, de különösen a vagyónra veszélyes nagyobb mérvű pusztítása aránylag igen ritkán fordul elő. Hiányzik a fejlődéshez a hatalmasabb lökés.

Végelemzésben tehát mégis a géptechnika lassú, de folytonos fejlődése képezte eddig majdnem egyedüli bázisát a fecskendőgyártás emelkedésének és általában tökéletesedésének. És éppen azért, mert ez általános bázison a fecskendők technikai szerkezetének tökéletesítése sokszor csak incidentalis lehet, támadnak a folyamatban a hosszabb spátiumok.

Angliában például, nemcsak a nagyon régi korban, de még a XVI-ik század végén is a tűz oltásához használt fecskendők szerkezete olyan kezdetleges és gyarló volt, a milyen szerkezeteket manapság már legfeljebb az orvosi műtételnél használatban levő miniatűr-fecskendőknél láthatunk. A szerkezetük ugyanolyan volt, csak nagyobb méretűek voltak, s tartalmuk körülbelül 4000 liter volt. A vizet úgyszólván literenkint önté beléjük elülről 2 ember, s ha megtelt, akkor a víz, hátulról alkalmazott nyomás segítségével egyetlen sugár gyanánt lövetett a tűzbe. Később oly fecskendők jöttek használatba, melyeket egyes nyomókar hozott működésbe. Ennél a szerkezetnél egy vagy két ember a víztartóban készenlétben álló vizet a dugattyú nyomásával több-kevesebb erővel a szivattyúba, vagy a csővezetékbe szorította; és bár az esetben, ha a víztartó mindig szűntlig vízzel volt tele, az így nyert vízszugár megszakítás nélküli, folytonos volt, mégis ez a szerkezet a

legtöbb esetben czélszerűtlennek bizonyult, mert a vízmennyiség előteremtése, a vízszedés, a víztartó megtöltése és a fecskendőnek folytonos működésben tartása igen sok emberi erőt, sok embert igényelt.

Az egyszerű, úgynevezett nyomó szerkezetű fecskendőt, a szívó-nyomó szerkezetű fecskendő, majd aztán az emberi erőt a gőzerő szorítá ki helyéből.

Kisebb városokban és községekben még ma is túlnyomólag kézi erőre berendezett fecskendők vannak használatban, ámbár azt is elmondhatjuk, hogy azon nagyobb városokban, melyeknek gőzfecskendők beszerzésére megvan a hozzá való financiaiális képességük, az ily fecskendők minden gőzerő és minden szívó-nyomó szerkezet mellett sem állottak a fejlettség azon fokán, mint a hogy azt a legújabb gőzfecskendőknél tapasztalhatjuk. A gőzfecskendőknek épúgy megvan a maguk fejlődési, tökéletesedési fokozatuk, mint a kézi erőre berendezett fecskendőknek. Óriási a különbség egy régibb szerkezetű és egy egészen új gőzfecskendő között. Ez utóbbi segélyével mi manapság már képesek vagyunk a legrövidebb idő alatt perczenként 4500—5000 liternyi víztömeget állandó sugár alakjában az égő tárgyra lövelni. Természetes, hogy az ily irtózatot támadásnak nincs tűz, mely sokáig ellenállni képes lenne. Nagyobb amerikai ipartelepeken alkalmazásba jönnek újabban az úgynevezett rotációs fecskendők, melyek tűzvész kitörésekor erőátvitellel egy pillanat alatt működésbe hozhatók, s vízszállító képességük oly nagy, hogy perczenként legalább 6000 literre tehető.

Megemlékezzünk e helyütt még a fecskendők egy újabb szerkezetéről, az úgynevezett *járgányfecskendő*ről.

E fajta szerkezetű fecskendők nálunk még nem igen ismeretesek. Oroszország a hazájuk, a hol igen nagy elterjedésnek örvendenek. Készítik állati erőre és emberi erőre egyaránt.

E fecskendők szívószerkezete a lehető legerősebb; vannak közöttük olyanok is, melyek 800 liternél nagyobb perczenkénti vízszállítóképességgel bírnak; ennek megfelelőleg a sugártávolság is a szájnnyílások szerint módosul, azokkal arányban áll; és gyakran 4, sőt több sugár is előállítható. A járgányfecskendők tehát ugyanazon szolgálatot teszik, mint a kisebbfajta gőzfecskendők s velök még hosszabb tömlővezeték fektetése esetén is igen eredményes munkát végezhetünk.

E nevezetes eredmény egyenesen az emeltyű-áttételnek köszönhető. Mig ugyanis a mi közönséges fecskendőinknél az emeltyű-áttétel legfeljebb 1 a 6-hoz, addig a járgányfecskendőnél sokszor 1 a 20-hoz.

Állati erőre construált járgányfecskendőnél áthelyezhető vonórudak alkalmaztatnak és pedig kettő; emberi erő alkalmazásánál a rudak száma 6, vagy 8, vagy 10, melyek-

nek vége egy közös központi öntött vasból készült tartóba szorítható.

Hátránya a járgányfecskendőnek az, hogy elhelyezéséhez és működésbe hozatalához igen nagy hely kell. Éppen azért szűkebb utcákon és kisebb községekben nem alkalmazható.

Mégis a mérsékeltőbb emeltyű-áttétellel készült járgányfecskendőnek meg van az az előnye, hogy főképen mint hydrophor a hosszú tömlővezeték alkalmazásával járó hátrányok leküzdésére kiváló czélszerűséggel alkalmazható.

Közli:

Örs.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az orsz. választmány ülése.

Budapest, 1898. február 2-án.

(Befejezés.)

A napirend következő tárgya az új *szervezeti, rangielzési, egyenruházati és felszerelési szabályzat* volt.

Titkár ismerteti az elnökség e tárgyban elfoglalt álláspontját, melyről már az elnökség tegnapi üléséről irt tudósításunkban megemlékeztünk.

Ultz Nándor nem tartja kívánatosnak, hogy az életbe léptetésére stb. vonatkozólag záros határidő tűzessék ki, mert így fölösleges költségek okozatnának a testületeknek.

Simonyi Károly azt tartja czélszerűbbnek, ha a szabályzat nem közvetlenül a tagtestületeknek küldetik meg, hanem az illető vármegyei szövetség útján. A vármegyei törvényhatóságok részére annyi számú példány lenne küldendő, hogy a járások számára is elegendő legyen a megye által szétszórható.

Vida Pál indítványozza, hogy a vármegyei törvényhatóságok részére ne közvetlenül küldje meg az elnökség a szükséges számú példányokat, hanem közvetve a belügyminiszterium útján.

Elnök ezt szükségtelennek tartja, s e nézetben a választmány nagyobb része is osztozik, s *Vida* indítványa mellőztetik.

A választmány ezután jóváhagyja az elnökségnek már ismertetett álláspontját illetve terveit, azzal a változtatással, hogy a szabályzathoz nem 5000, hanem 6000 példány lesz nyomtatandó.

Dr. Szily József titkár bejelenti most, hogy a mai ülésről való távol maradásukat kimentették az elnökséghez irt levélben *Rösch Frigyes, Putsch Tóbiás, Szabó Gyula, Ecker Sándor, Dorner Gyula, és Vargha Lőrincz*.

Az excusatiókat a választmány elfogadja.

Brassó város tanácsának és az ottani önkéntes testületnek meghívása olvastatott ezután fel a legközelebbi orsz. közgyűlésre vonatkozólag.

Dr. Szily József titkár bejelenti, hogy eddig a elnökséghez másünnen meghívás nem érkezett.

Elnök a meghívás elfogadását ajánlja, s azt a orsz. választmány egyhangulag éljenzéssel el is fogadta s elhatározta, hogy a legközelebbi országos közgyűlést 1899-ik év augusztus havában Brassóban tartja meg, s erről, illetve, hogy az orsz. választmány a meghívást köszönettel s örömmel elfogadta, nevezett város tanácsa és az ottani testület értesíttessék.

Titkár ismerteti ezután a *pozsonyvármegyei szövetség* kérelmét s az elnökségnek e téren már tegnap (febr. 1.) elfoglalt álláspontját.

A pozsonyvármegyei szövetség ugyanis az elmúlt évek hiányos nygkezelése és pénzkezelése következtében arra érezte magát indíttatva, hogy az 1897-ig terjedő időre első hátralékos tagdíjakat törölje s kéri, hogy ezek törlését az orsz. szövetség is mondaná ki. — Az elnökség véleménye értelmében a kezelés körüli rendetlenség még nem képez kellő indokolást a törlésre nézve.

Both György a pozsonyvármegyei szövetség határozatának indokolására felhossa, hogy *Szalay Ödön* volt szövetségi elnök alatt mintegy 6 évig a szövetség csak papirososon létezett. Ez idő alatt a kapocs a testületek kö-

zött annyira meglazult, hogy egy-két járási szövetség fel is oszlott. A most ténykedni kezdő szövetség teljesen ujonnan alakultnak vehető, mely a régi zilált állapotok megszüntetésén kívül azt az álláspontot foglalta el, hogy a tagtestületek és illetőleg községek egyáltalán semmi tagdíjjárulékot se fizessenek. Vagy ha ez nem volna keresztülvihető, úgy oda kíván hatni, hogy bizonyos arányosítás szerint vettessenek ki a tagdíjak olyformán, hogy az 5000 léleknél kevesebbel bíró község csak 50 krt fizessen, a többi a lakosság számarányában fokozatosan többet egész 5 frtig. Mielőtt azonban ide irányuló aktióját megkezdene, tiszta helyzetet óhajt teremteni, azért kéri a múltra nézve a törlés kimondását.

Elnök megjegyzi, hogy az indokolt tagdíjtörlés elől senki sem kíván elzárkózni. De ma az sincs megjelölve, hogy melyik testület számára kéri a törlést. Ha az alszövetség nem rendelkezik a tagtestületek lisztájával, az elnökség ilyet rendelkezésre bocsáthat. Azt hiszi, elengedhetlenül szükséges annak megállapítása, hogy melyik testületnek, mennyi hátraléka irassék le. A mi pedig a tagdíjak leszállítását illeti, a nagygyűlés számára kívánja fentartani.

Elnök indítványa elfogadtatik.

Ezek után napirendre kerültek a *tagdíjak elengedése iránt beadott kérvények*, melyeket titkár terjesztett elő. A kérvények részletes ismertetése s a fölöttük való tanácskozás tetemes időt vett igénybe. Végeredménye a tanácskozásnak az lett, hogy *Vajka-Sziget, Keczel, Tényőfalu, Vámos, Szepesváralja, Nagybánya, Dubnicz, Nemsóva, Aranyos-Maróth, Garam-Szőllős, Kis-Tapolcsány, Ó-Bars, Zeliz-Garam-Mikola* testületei, mint a melyek részben már rég feloszlottak, részben pedig nem is voltak tagjai az országos szövetségnek, a tagtestületek sorából és így a hátralékosok közül és töröltettek. *Felső-Mindszent és Győr-Újfalu* hátralékos tagdíjai a kérvényben felhozott alapos okok folytán elengedtettek. Ellenben *Nagy-Szőllős, Nagy-Atád, Turán* (gyári) és *Buda-Örs* testületeinek hátralékos tagdíjait az orsz. választmány nem találta elengedhetőnek.

Most napirendre kerültek az *elnökség és központi iroda ügyviteli szabályai*.

A javaslat, miután a Tűzoltó-Közlöny múlt év 11. és 12. számaiban egész terjedelemben megjelent, felolvasott-nak vétetett.

Dr. Óváry Ferencz javasolja kiegészítésül, hogy az évi jelentés a naptári évvel záródjék, adatait az elnökség januárban vegye tárgyalás alá, azután sokszorosítva 8 nappal a választmányi ülést megelőzőleg, a választmányi tagoknak küldessék meg.

A javaslatot az orsz. választmány elfogadja.

Ultz Nándor megjegyzi, hogy tudomása szerint az előadók és a választmány tagjai ez idő szerint csak utazási költségek megtérítését kapják, holott nekik az alapszabályok 15-ik §-a szerint tiszteletdíj is jár. Talán ennek hiánya okozza azt is, hogy az üléseken nemcsak ma, de más alkalmakkor is, az előadók nagyrésze nincs jelen. Indítványozza, hogy a fuvardíjon kívül a megadandó *tiszteletdíj* is állapíttassék meg s utalványoztassék ki.

Dr. Szily József konstatálja, hogy az elnökség foglalkozott ezzel a kérdéssel, de egyértelműleg abban állapodott meg, hogy erre nézve nem fogja provokálni a választmány határozatát. Minthogy azonban most előtte szóló konkrét indítvánnyal lépett fel, ezzel szemben javasolja, hogy ma-

radjon meg a szövetség az eddigi usus mellett és csak a kész kiadásokat térítse meg.

Dr. Óváry Ferencz úgy találja, hogy a milyen helyes volt az elnökség részéről, hogy saját tagjainak tiszteletdíja tárgyában nem terjesztett indítványt a választmány elé, ép oly mértékben helyes ma az Ultz Nándor által felvetett indítvány. Mert a tiszteletdíjak megállapítása csakugyan szükséges. Hiszen rendelkezik arról már az alapszabály is. Mindenekelőtt azonban azt kívánna tisztába hozni, hogy e czímen mennyit lehet a költségvetésbe beállítani. Ez összeget aztán az év végén az üléseken való megjelenés arányában kellene szétoztani.

Elnök ezzel szemben a minden egyes megjelenés után járó *napidíj* megállapítását tartaná helyesebbnek azzal a megszorítással, hogy a ki kétszer egymás után indokolatlanul elmarad az ülésről, leköszöntnek tekintetik; a fuvaron kívül tehát összeg szerint előre megszabandó *napidíjat* proponál.

Poltz Rezsó a *készkiadások* megtérítését akarja csak, de úgy, hogy a fuvar, szállás és ételmezés czimén felmerülő kiadások mind megtérítenek.

Végül a választmány határozatilag kimondja, hogy a fuvardíjon kívül az elnökség tagjai részére 300 frt a felügyelő bizottság tagjai részére pedig 100 frt pauschale illetetik be a költségvetésbe s az elnökre bizatik, hogy a részesedés arányát az üléseken való megjelenés számához képest minden év végén állapítsa meg.

Végül a *Heves vármegyei szövetség* azon indítványa folytán, hogy a *szolgálati érmek szabályzata revízió* alá vették, határozatba megy, hogy tekintettel arra a körülményre, miszerint az osztrák tűzoltó-szövetséggel egyetértőleg egy Ő felsége által adományozandó XXV-évi szolgálati érem tárgyában felségfolyamodvány terjesztett fel; és figyelemmel arra, hogy e kérdésben ugvis csak az orsz. közgyűlés illetékes határozni, — dolog egyelőre függőben hagyatik, az annak idején teendő javaslatban azonban az V-éves szolgálati érem megszüntetése mindenesetre pártolando lesz.

Az ülés végződött d. u. 2 órakor.

Beszélő számok.

A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter rendeletéből a magyar kir. központi statisztikai hivatal által szervezett „*évkönyv*” új kiadásának IV. évfolyama a napokban jelent meg, s a nemzeti élet különféle ágazataival foglalkozva 20 oldalon keresztül ismerteti a tűzkárokat, az azok által sújtott községek számát, a tüzeseteket s azok okait, a tűzvészek elleni intézkedéseket stb. A nagy mennyiségű és igen részletes, és mindenkiféle érdekes és tanulságos adathalmazból a következő részleteket tudhatjuk meg, megjegyezvén, hogy ezen adatok között a Horvát-Szlavonországokat illető számadatok nem szerepelnek, azok tehát kizárólag a szorosán vett Magyarországra értendők, Fiume városa és kerülete nélkül.

A tűztől károsult községek és az előfordult tüzesetek száma 1881. évtől 1896. évig, tehát 16 éven át a következő változásokat tünteti elő. A könnyebb áttekinthetőség végett táblázatba sorozzuk az adatokat.

Év	A megkárosult községek száma		A tüzesetek száma	
	összesen	%-ban	összesen	átlag
Átlag 1881—85	4.059	31.65	7.934	1.96
” 1886—90	4.914	38.71	10.963	2.22
1891	5.006	39.48	10.966	2.19
1892	5.172	40.77	11.043	2.14
1893	4.798	37.86	10.518	2.22
1894	5.073	40.03	11.356	2.23
1895	4.587	36.21	9.199	2.01
Átlag 1891—95	4.927	38.88	10.616	2.15
1896	4.607	36.37	9.736	2.11

A tüzesetek okai 1895-ben és 1896-ban a következő táblázat szerint részletezhetők.

A tüzesetek oka	Tüzesetek			
	1895-ben		1896-ban	
	szám szerint	%	szám szerint	%
a) Kétségtelenül hebizonyított.				
Gyújtogatás	832	9.05	848	8.71
Öngyújtás	23	0.25	29	0.30
Villámcsapás	280	3.04	299	3.07
Gyerm. ját. v. pajkos. gyúfával	334	3.63	371	3.81
Világító szer. való gondatl. bánás	103	1.12	90	0.92
Egyéb hanyagság v. gondatlanság	91	0.99	921	9.46
Együtt	2.483	26.99	2.508	26.27
b) Vélelmezett.				
Gyújtogatás	2.466	26.81	2.426	24.92
Öngyújtás	89	0.97	91	0.98
Gyerm. ját. v. pajkos. gyúfával	442	4.80	448	4.60
Világító szer. való gondatl. bánás	116	1.26	129	1.33
Egyéb hanyagság v. gondatlanság	1.273	13.89	1.369	14.06
Ismeretlen	2.325	25.28	2.715	27.89
Együtt	6.716	73.01	7.178	73.73
a) és b) összesen	9.199	100.00	9.736	100.00

A leégett és oltási munkálatok következtében megromlott épületek száma is érdekesen oszlik meg azok tetőzete és falazata, szóval constructiója és rendeltetése szerint 1895-ben és 1896-ban.

Év	Épületek										
	tetőzet szerint					falazat szerint		rendeltetés szerint			
	cserep, pala vagy bádóg	zstüdey v. deszka	hid vagy zsúp	kő vagy téglafalu	vályog v. sárfalu	fa vagy egyes anyagról	lakóház	gazdasági épület	lakóház és garáz	egyéb tető alatt	gyári vagy ipari épület
a) Leégett épületek.											
1895	977	6.126	17.471	8.991	7.187	13.446	7.000	13.611	2.695	373	895
1896	901	4.187	17.230	3.263	7.060	11.995	6.234	12.323	3.000	385	426
b) Oltási munkálatok következtében megromlott épületek.											
1895	68	165	181	161	140	113	251	91	21	18	33
1896	172	263	213	247	132	249	342	171	81	25	29

A tüzesetek száma és az okozott károk összege hónapankint a következőképen oszlik meg 1891-től 1896 ig, tehát 6 éven át.

Év	Az előfordult tüzesetek száma.												
	Januárban	Februárban	Márciusban	Áprilisban	Májusban	Juniában	Juliában	Augusztusban	Szeptemberben	Októberben	Novemberben	Decemberben	Az egész év folyamán
a) Abszolút számokban													
1891	489	509	742	768	963	818	868	1.323	1.352	1.502	907	695	10.966
1892	531	509	743	975	741	737	1.141	1.067	1.431	1.042	924	602	11.043
1893	601	513	801	1.385	852	592	892	1.133	1.180	1.129	769	671	10.518
1894	748	710	863	1.066	635	600	1.419	1.587	1.301	732	981	613	11.356
1895	353	303	433	761	933	700	898	1.280	1.342	931	785	505	9.199
Átlag	544	509	717	991	829	639	1.044	1.398	1.327	1.077	874	617	10.616
1891—95	534	620	753	661	813	507	955	1.184	1.094	1.079	710	586	9.736
b) Százalékokban													
1891—95	5.12	4.79	6.75	6.83	7.81	6.49	9.84	13.17	12.50	10.15	8.23	5.82	100.00
1896	5.49	6.37	7.74	6.79	8.35	8.29	9.81	12.16	10.61	11.08	7.29	6.02	100.00
b) Az okozott kár értéke.													
a) Összesen ezer forintokban													
1891	403	530	538	601	1.283	873	602	1.567	1.751	2.010	786	490	11.434
1892	336	277	773	1.779	1.508	1.059	1.969	2.539	1.898	1.308	611	360	14.420
1893	745	393	664	2.748	920	461	885	1.339	1.595	974	541	444	11.709
1894	441	553	747	1.580	702	539	4.548	2.580	1.923	577	1.248	456	15.934
1895	262	252	293	906	2.533	837	1.008	1.739	1.871	1.312	789	429	12.186
Átlag	437	401	605	1.523	1.417	754	1.802	1.953	1.807	1.216	795	436	13.146
1891—95	731	540	678	689	977	1.168	1.307	1.508	1.311	1.364	863	762	11.953
b) Százalékokban													
1891—95	3.32	3.05	4.60	11.59	10.78	5.74	13.71	14.86	19.74	9.25	6.04	3.32	100.00
1896	6.54	4.52	5.67	5.76	8.17	9.77	10.94	12.62	10.97	11.40	7.26	6.35	100.00

(Folyt. köv.)

TESTŰLETEK KÖRÉBŐL.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése a közgyűléshez az 1897. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

A most lefolyt 1897. évre visszatekintve, s az ez évben viselt dolgainkat vizsgálva, konstatálhatjuk, hogy mint eddig mindig, úgy az 1897. év folyamán is két főirány az, a melyen testületünk élete látható kifejezést nyert, a melyen a testület képviselőit, mi parancsnokság az ígét testté változtattuk, s a melyen munkálkodásunk az alapszabályaink és szolgálati szabályrendeletünk betűiben rejülő magasztos cél, állapot és ideál megvalósítására irányult.

E két főirány 1. munkálkodás az *egész országra kiható jelentőséggel* és fontossággal, 2. *munkálkodás a magunk javára*, pro domo. E jelentésünkben beszámolunk a T. Közgyűlésnek működésünk mindkét irányáról, s ezáltal számot kívánunk adni arról, hogyan szolgáltuk a humanizmus szent ügyét, az emberbaráti szeretetnek, a nemzeti jólétnek, személy- és vagyónbiztonságnak magasztos föladatait, és hogyan szolgáltuk testületünknek komoly, józan és magasabb felfogás szerinti fontos érdekeit.

Engedjék meg nekünk e két irányú működésnek egy-két rövid vonásokban való vázolását.

I.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek az ország többi testületeinek céljától és feladatától, s általában a tűzoltó-egyesületek rendes, általános feladatától eltérőleg ezeknél fontosabb, nagyobb szerepe, messzebb kiterjedő fontosságú teendője volt megalakulása időpontjától mai napig, van ma még mindig és előreláthatólag lesz még sokáig; mindaddig, míg a tűzrendészet s ebben a tűzoltói közszolgálat ügye el nem éri azt a kifejtett állapotot, melyet a közügynek ezen igen-igen fontos ágazata s a haza és nemzet érdeke megkívánnak.

Ez a fontos, a többi társtestület működési körének fölé emelkedő feladata és kötelessége testületünknek nem más, mint az, hogy testületünk működési köre nem maradhat meg a lokális elszigeteltség, a territorialis körülhatároltság szűkebb korlátai között, hanem ki kell terjesztenünk működésünket az ország egész területére. A mi működésünk jelentősége nemcsak székhelyünk területére és ennek közeli vidékére, hanem az egész országra kihat. A szent ügyet mi nemcsak földeink, hanem minden honfitársunk üdvére szolgáljuk.

Ezen nagyobb szabású cél kultiválásában meg vannak kezeink között azok az eszközök, melyekkel munkálkodunk már évtizedek óta, s a melyekkel munkálkodva haladtunk célunk elérésére a lefolyt 1897. évben is. Ezen eszközeink: *szaktanfolyamok* rendezése *gyakorló-mesterek* kiküldése és a *szaksajtó*.

A mi első sorban a *szaktanfolyamok* tartására vonatkozik,ilyent a lefolyt évben is kétfélet rendeztünk. Egy rövidebb ideig és egy hosszabb ideig tartót.

A rövidebb ideig tartó az *országos tűzoltó-tiszti szaktanfolyam* volt, melyet testületünk az 1897. évben már *hatodízben* tartott meg. Ezen VI-ik országos tanfolyam augusztus 2-től 22-ig, tehát három hétig tartott. E tanfolyamra összesen 31 hallgató jelentkezett az ország minden részéből. A velők elért eredmény a szó legszorosabb értelmében becsületére válik testületünknek, maguk a hallgatók pedig az aránylag nagyon is rövid időre összeszorított nagy kiterjedésű tananyagot oly dicséretes buzgósággal szorgalommal és odaadással sajátították el, hogy az országos tűzoltó-szövetség kiváló jelességű alelnökének, dr. *Óváry* Ferencznek szavai-

val élve, igazán díszére válnak az intézménynek s hivatott harcosaiavá a nemes ügynek. E tenfolyamon szakelőadói minőségben testületünk parancsnokai dr. *Szily* József főparancsnoki helyettes, *Hérmán* Ödön és *Szidanits* Ferencz osztályparancsnokok, *Osztetky* Lajos tb. osztályparancsnok, mászó szakasparancsnok, *Kálmán* Géza, *Christe* Loránd és *Flóris* Áron szakasparancsnokok, *Köhler* István szivattyú-mester és dr. *Balogh* Dezső szak. jár., testületi orvos működtek, ezeken kívül pedig a hiv. tűzoltók két segéd-tisztje, *Breuer* Szilárd és *Markusovszky* Béla urak.

A vizsgálatok augusztus 19-én és 21-én tartottak meg *Bulyovszky* Aladár belügyminiszteri biztos felügyelete alatt, az országos tűzoltó szövetség kiküldöttjei: dr. *Óváry* Ferencz országgyűlési képviselő, alelnök, és *Szabó* Gyula elnökségi előadó közbenjötté mellett. E vizsgálatok testületünknek csak örömet okozhatnak, mert velük az országos szövetség elismerését és megleghatóságát köszönhetjük, és mert fényes bizonyítékát szolgáltatották a hallgatók annak, hogy az elvetett mag termő talajra talált, hogy testületünk az eszme érdekében az idén sem hozta meg hiába áldozatát. A vizsgáló 20 hallgató közül *tiszti minősítést* nyert 21, *alacsony minősítést* nyert 8. A tiszté minősítettek közül a vizsgálatokon *jeles* osztályzatot nyer 7, *jó* osztályzatot 10, *elégséges* osztályzatot 4 hallgató. E 29 hallgató közül volt a tanfolyamnak még 2 hallgatója, kik közül azonban egyik kimaradt, a másik pedig vizsgázni nem óhajtván, csupán látogatási bizonyítványt kapott.

Részletesebben foglalkozni e tárggyal itt e helyütt nem tartjuk szükségesnek, miután a tanfolyam lefolyása, a tantárgyak minősége, az előadási órák száma, a megtartott vizsgálatok sorrendje s azok eredménye, nemkülönbben a hallgatók névsora s a reájuk vonatkozó tüzetesebb adatok közé tétettek annak idején a »Tűzoltó Közlöny« (saját lapunk) múlt évi augusztus 31-én megjelent VIII-ik számában.

A szolgálat tehát, melyet testületünk az ügynek e téren a lefolyt évben ismét tett, nem kicsinylendő. Az elért eredmény tanúskodik legjobban a mellett, hogy testületünk ezen a téren nem pótolható tényező.

A másik tanfolyam az, melyet testületünk az elmúlt évben is megtartott, a budapesti magy. kir. állami elemi és polgári iskolai tanítóképző-intézetben rendezett s az egész tanéven át rendszeresen tartott szakelőadások- és gyakorlati demonstrációkból álló tanfolyam volt. Ezen tanintézet IV-ed éves hallgatóinak a tanév kezdetétől egész 1897. április 25-éig — összesen 90 órán át — tartott parancsnokságunk egyik érdemes tagja, *Szidanits* Ferencz osztályparancsnok, szakba vágó előadásokat. S ugyancsak az ő kalauzolása mellett több ízben tanulmányozták a hallgatók egyes gyárak, tűzorségek, stb. tűzbiztonsági és általános berendezéseit, részt vettek gyakorlatainkon, voltak igen sokszor tüzeseteknél, stb. stb. S hogy fáradozását, valamint az általunk hozott áldozatot fényes siker koronázta, azt bizonyítja azon körülmény, hogy az 1897. április 25-én és június 13-án *Bulyovszky* Aladár belügyminiszteri biztos, *Veredy* Károly kir. tanácsos, székesfővárosi tanfelügyelő, *Gyertyánffy* István kir. tanácsos, intézeti igazgató, nemkülömbben az intézet tanári karának jelenlétében megtartott évről vizsgálatokon a 15 képezdei tanfolyamhallgató közül tiszté minősített 11 kitűnő, 4 pedig jeles osztályzattal.

E tanfolyamot az 1897/98. tanévben is megtartjuk, illetőleg a szakelőadások ez évben is folyamatban vannak, s azokat ismét *Szidanits* Ferencz osztályparancsnokunk tartja hetenkint 2 órán át. A hallgatók száma 16 az idén, kik a parancsnokság egyik újabb határozata folytán nemcsak gyakorlatainkon, hanem elméleti előadásainkon is jelen lehetnek, illetve részt vehetnek. E tanfolyam hallgatói, a

tanítóképezde növendékei is mint szakavatott harcosai az ügynek, a tűzoltóság fenkölt jelentőségű intézményének, hagyják el minden évben az intézetet, hogy kellő tudással és szakképzettséggel ellátva a szellemükbe oltott lelkesedéssel hirdessék az ígét szerte az országban mindenfelé, s tanítsanak meg másokat azokra az üdvös tudnivalókra, melyeket tőlünk tanultak.

A tanfolyamok tartásán kívül terjesztjük hazánkban a szaktudást **gyakorló mesterek** kiküldésével is. Az 1897. évben három helyen működött testületünk egy-egy tagja s adta meg az illető vidéki bajtársak testületének azokat az alapokat, melyek a továbbfejlődéshez s a tökéletesedés felé való eredményes haladáshoz feltétlenül szükségesek. *Szigetvárott, Nagy-Szécsényben és Szent-Gotthárdon.* Az előbbi kettő a parancsnokságot kérte föl a gyakorló-mester küldésére, s a kérelemnek a parancsnokság eleget is tett. Szigetvárra *Szidanits* Ferencz osztályparancsnokot, Nagy-Szécsénybe pedig *Christe* Loránt szakasparancsnokot küldve ki. A szent-gotthárdi bajtársak maguk hitták meg *Hausegger* Menyhért őrparancsnokot. Az elismerő nyilatkozatok, melyeket mindhárom helyről testületünk kapott, bizonyítják, hogy nem hiába fáradtunk és áldoztunk, s azt is, hogy az illető gyakorló mesterek testületünknek becsületet szereztek, s öregbítették e téren eddig megszerzett, már is nem kevés, és soha senki által el nem vitatható érdemeinket.

A mi végül a **szaksajtót** illeti, az elmúlt évről csak örvendetesen emlékezhetünk meg. A testület költségén kiadott Tűzoltó-Közlöny ügye ez idő szerint teljes megnyugvást kelthet mindnyájunkban. A felelős szerkesztő személyében már a múlt évi közgyűléshez tett szóbeli jelentésünk szerint változás történt, a mennyiben *Kálmán* Géza a szerkesztői tisztról leköszönvén, az a parancsnokságnak már a múlt közgyűlésen jóváhagyott határozatával *Dr. Köncs* Boldizsárra ruháztatott. E választáshoz fűzött várakozás nem maradt teljesületlenül. A lap megjelenése körül fenforgó késedelmezések, melyek már valóban menthetetlenek voltak, megszűntek úgy, hogy az új felelős szerkesztő, ki április havában bizatott meg a szerkesztéssel, májusban a rendes mederbe vitte vissza a lapot, s azóta annak megjelenése ellen többé senki kifogást nem támaszthat.

De nemcsak megjelenését illetőleg, hanem minden más tekintetben is e lap ismét a régi tekintélynek örvend a bajtársak előtt, s a mint a múltban mindenkor az intézménynek törhetlen hűségű és lelkesedéssel eltelt bajnoka volt, úgy ma is az. A Tűzoltó-Közlönyt a múlt évben is megküldöttük ingyen, mint az országos szövetség hivatalos közlönyét mindazon testvéregyesületeknek, melyek az országos szövetségnek tagjai, — s e lap a legfontosabb eszközünk a szaktudás és bajtársi érzés fejlesztésére, az előbbi szakbavágó dolgozatoknak, az utóbbi pedig a testvéregyesületek életműködését feltűntető közleményeknek közlésével munkálva.

Örömmel jelenthetjük e helyütt a t. Közgyűlésnek, hogy azok az aggodalmak, melyeket a lap rendes megjelenése tekintetében az országos szövetség elnöksége a múlt év elején táplált, és a mely aggodalmakat az Elnökség nyílt kifejezést is adott, s mely aggodalmakat teljesen indokoltaknak kellett elismernünk, ez időszertint már teljesen alaptalanok és meg is szűntek. Ma már lapunk ismét bírja az országos szövetség bizalmát, s remélhetőleg nem is veszíti azt el többé.

Történt ugyan felszólalás az országos választmány legutóbbi ülésén azon hírlapi polémia miatt, mely lapunk és a Tűzrendészeti Lapok között a múlt évben lezajlott, s e felszólalás keretében Közlönyünk több súlyos váddal illetett. Azonban e vádakra csak annyit jegyezhetünk meg, hogy vagy elfogultságból, vagy felületességből eredtek; s azokat maga az országos szövetség elnöksége is indokolatlanoknak találta. Részünkről pedig csak annyit jegyezhetünk meg, hogy a szóban forgó tollharcz, sőt maga a

harczmodor is, minden tekintetben indokolt és, hangsúlyozzuk, szükséges volt. És részünkről sajnálandó jelenségnek is tartanók azt, ha az *önkéntes tűzoltói intézmény* látható feje, reprezentáló organuma és *védelemre leghivatottabb faktora, az országos szövetség*, rossz néven venné tőlünk, hogy az intézmény java és tisztasága érdekében lapunk útján sikra szállottunk.

Ennyit, tisztelt Közgyűlés működésünknek, testületünk életnyilvánulásainak azon részéről, mely szélesebb körű jelentőséggel bír, mely az egész országra kihat.

II.

Meg kell még emlékeznünk nagy vonásokban testületünk **beléleletéről** is, mely a lefolyt 1897. évben nevezetes mozzanatokban elég gazdag.

Ezen évben, május 26-án tartotta meg testületünk a 10.000-ik éjjeli őrszolgálatot. E napot lehetetlen volt a többinél fényesebbé nem tennünk azáltal, hogy megünneplésére külön programmot ne állapítsunk meg.

E program szerint május 26-án, a rendes éjjeli őrségen kívül, külön díszőrséget állítottunk ki, mely a főparancsnok külön vezénylete alatt a parancsnokság összes működő tagjaiból alakult. Az őrség felvonulását és beosztását számos igen előkelő vendég s a helybeli és vidéki bajtársak igen szép számú tömege nézte végig, kiket aztán a testület saját helyiségeiben vendéglát meg. Majd május 30-án az új városház dísztermében a kormány, a székesfőváros, a hadsereg, az országos- és budapesti szövetség küldötteinek és nagyszámú közönségnek jelenlétében díszközgyűlést, ugyanaznap délután pedig a Károly-kaszárnya udvarán, a László gyermekmenhely javára, díszgyakorlatot, végül esti 9 órakor ünnepélyes társasvacsorát tartottunk. Sajnos azonban, a díszgyakorlat nem hogy valamit jövedelmezett volna a kitűzött jótékony célra, hanem igen tetemes — 700 frtnyi — veszteséggel járt.

Az ünneplési program ezen egyes pontjainak lefolyását ismerjük mindannyian, jelen voltunk azon valamennyien, ismertették azt a napilapok, a szaksajtó, és teljes részletességgel foglalkozott azzal saját lapunk, a »Tűzoltó Közlöny« is. Éppen ezen okok miatt felmentve érezzük magunkat, hogy ezen eseményekkel bővebben foglalkozunk. Csak azt emeljük ki, hogy ez ünnepélyekkel elértük azt, a mi velök célunk volt: dokumentáltuk működésünk fontosságát és testületünknek az általa elfoglalt pozícióra való hivatottságát azok előtt, a kik annak megítélésére a legilletékesebbek.

E nagy fontosságú esemény emlékére szolgál a testület összes tagjainak azon művészi kivitelben készült s méreteiben is impozáns csoportképe, mely azóta parancsnoksági üléstermünk falát díszíti.

A 10.000-ik őrség megünneplésének keretében ültük meg egyik érdemes tagtársunk, *Hérmán* Ödön osztályparancsnok tűzoltói működésének 25-éves évfordulóját is, melynek emlékeztére a jubilánsnak életnagyságú arczképét készítettük el s lepleztük le éppen a 10.000-ik őrség megtartásakor, május 26-án, az összes vendégek jelenlétében. E régi bajtársunk érdemei méltánylásra találtak a legfelsőbb helyen is, a mennyiben Felsőleges Királyunk őt december 24-én, *tűzoltói érdemeiért*, az arany érdemkeresztel tüntette ki, s a kitüntetést tetézte székesfővárosunk közszeretben álló főpolgármestere azzal, hogy Királyunk arany érdemkeresztjét személyesen tűzte föl most, január 30-án. E királyi kitüntetésről nemcsak azért kell megemlékeznünk, mert az egy arra teljesen érdemes bajtársat ért, hanem azért is, mert e kegyes királyi cselekedetben s a módban, mellyel az foganatosított, egész testületünknek, mint ilyennek s általa magának a tűzoltói intézménynek kitüntetését kell tekintenünk.

Visszatérve a 10.000 őrség megünneplésére, örömmel és büszkén kell megemlékeznünk arról a nevezetes esemény-

ről, hogy ünnepélyeinkre megkésve bár váratlan közlekedési akadályok miatt, de azért eljött hozzánk messze idegenből testületünk megalapítója, intézményünknek a hazában első hívatott harczosa, gróf *Széchenyi* Ödön basa is, nejevel együtt, s a sajnálatos késedelmet kárpótolta azzal, hogy két hétig közöttünk maradt, jelenlétével ünneppé avatva testületünkre nézve e 15 napot. Ittlétének egész ideje alatt két parancsnok teljesített felváltva segédtszti szolgálatot s a legénységi állományból két tag állott állandóan előkelő vendégünk rendelkezésére küldönczként. De nemcsak mint vendég szerepelt nálunk ez idő alatt gróf *Széchenyi* basa; gyakorolta örökös tiszteletbeli főparancsnoki tisztségéből folyó jogait is; megvizsgálta az őrséget, összes helyiségeinket és a június 1-én tartott parancsnoksági ülést személyesen vezette mint elnök, sőt ily minőségben aláírta az ezen gyűlésből kelt és expediált határozatokat is. Az ezen ülésről felvett jegyzőkönyvet irattárunkban őrizzük.

Az ő tiszteletére megismételtük a díszgyakorlatot a Lágymányoson létezett »Konstantinápoly Budapesten« című mulatóhelyen, a török sebesültek javára. De sajnos, hogy e díszgyakorlat is épp úgy, mint a Károly-kaszárnyában rendezett, veszteséget okozott. Szerencsére csak mintegy 50 frtnyit.

Lehetetlen itt örömmel nem emlékeznünk meg testületünk másik tiszteletbeli főparancsnokáról, *Follmann* Alajosról, a ki jubiláris ünnepélyeink alkalmával, nemkülömben gróf *Széchenyi* basa itt időzése alatt is körünkben több ízben megjelent, élő tanúbizonyságot téve arról, hogy az ő lelkében az ügy iránti lelkesedés lángja még mindig fennen lobog s reá intézményünk és e testület is mindenkor bizton számíthat.

Eseményszámba vehetjük testületünk történetében a székesfőváros tűzrendészeti szabályrendeletének tervezetét, a mely a múlt év folyamán a tanács utasítása folytán készített javaslat alakjában a szakbizottságban: a tűzoltói házi bizottságban szönyegre került. A szabályzat azonban, mielőtt a házi bizottmány annak tárgyalását megkezdette volna, kiadatott nekünk is véleményezés végett s mi, terjedelmesen megindokolt véleményünket be is nyújtottuk, a minék eredménye az lett, hogy a szabályrendelet, szerencsére, egyelőre levétetett a napirendről s megfontolás tárgyává tétetnek az általunk a javaslat egyes igen lényeges hiányai ellen kifejtett aggodalmak.

Az 1897. évben tartott közgyűlés többféle szempontok mérlegelésével a szolgálatvezetői tisztség ellátását a mostani tisztújító közgyűlésig *Szidanits* Ferencz osztályparancsnok-szertárnokra bizta, testületi orvossá pedig, mintán *Dr. Magyarevits* Mladen e tisztéről leköszönt, s egyhangúlag tiszteletbeli orvossá kiáltatott ki, *Dr. Balogh* Dezsőt választotta meg, a ki ezen feladatát azóta is — de tette már azelőtt is — a testületet lekötelőző önzetlenséggel oldja meg, tanúság reá számos tagtárs, kik bajaikban orvosi segélyét igen gyakran igénybe veszik. Megemlíthetjük itt még azt is, hogy testületünk gyengélkedő tagjai részére *Schwartzmayer* János Nádor-utcai gyógyszerésznél 33% kedvezményt öszközöltünk ki.

A múlt közgyűlésen így kiegészített parancsnokság igen lényeges változáson ment keresztül a múlt év folyamán. A titkári hivatal ideiglenes betöltése vált ugyanis első sorban szükségessé július 1-én, épen akkor, midőn a küszöbön álló tanfolyam a külömben is meglehetősen sok titkári teendőket még jobban megszorította. Testületünk ügyésze *Dr. Köncs* Boldizsár vállalta el a parancsnokság kértére e teendők ideiglenes ellátását *Tomcsányi* Béla titkár helyett a legközelebbi (mostani) tisztújító közgyűlés végleges intézkedéseig.

A másik még lényegesebb változást hosszú időn át volt főparancsnokunknak *Bárány* N. Ernőnek e tisztségről, melyet 1881 óta, tehát 17 éven át, szakadatlanul viselt, leköszönése és ezzel együtt a testület működő tagjai sorából e hó 3-án történt végleges kilépése okozott. Nem várat-

lanul jött ugyan a fordulat, de mind e mellett, lehetetlen megilletődéssel nem vennünk búcsút attól a bajtárstól, a kt testületünk jó és balsorsában majd három évtizeden át osztozott. Távozása folytán a főparancsnoki teendőket a tisztújító közgyűlés további intézkedéseig alapszabályaink értelmében a főparancsnoki helyettes látja el.

A »Tűzoltó-Közlöny«nél *Bárány* N. Ernő eltávoztával megüresedett főszerkesztői címmel a parancsnokság ugyancsak *Dr. Szily* Józsefet, ez időszertint a testület főparancsnoki helyettesét ruházta fel, a *Bárány* N. Ernő lakásán volt telefont, pedig szintén *Dr. Szily* József főpar. helyettes lakására helyeztettük át.

Meg kell még emlékeznünk arról a nevezetes eseményről is, hogy hosszas küzdelem árán sikerült kieszközölnünk a tanácsnál, hogy a régi szűk szobácska helyett, — mely ülésterem, iroda, pénztár, könyvtár, kiadóhivatal és minden volt, megkaptuk azokat a helyiségeket, a melyekben most szertárunk irodánk és üléstermünk vannak elhelyezve, s mely minden tekintetben megfelelőbb ahhoz az erkölcsi tekintélyhez, melyet testületünk működésével méltán kiérdemelt.

Sajnos, hogy az ezen helyiségekben fogyasztott légszeszt nekünk még mindig magunkéból kell megfizetnünk. Visszás állapotok biz ezek, különösen ha meggondoljuk; hogy azt a csekély légszeszt, a mit felhasználunk, csupán akkor vesszünk igénybe, mikor őrséget és hívalalos órákat tartunk vagy ülésezünk, tehát a közjó érdekében fáradozunk. Reméljük azonban, hogy ezek az állapotok csak addig fognak tartani, míg az intéző körök a dolgok állása és az ily állapotok visszássága felől kellőképen fel nem világosíttatnak.

Alkalmoszerű itt mindjárt megemlítenünk, hogy a lefolyt évben és azóta minden vasárnap és ünnep délutánján 16—25 főből álló nappali őrséget állít ki testületünk a rendes éjjeli őrségen kívül, és bocsát a városi készenléti őrség kiegészítésére, hogy könnyebbitse ez által a hív. tűzoltóság terhét, mely az ily napokon a színházak délutáni előadásai miatt fokozottabb mérvben van igénybe véve a rendesnél. Az ilyen őrség szolgálati ideje d. u. 1/2-től esti 11 óráig tart, tehát terhesebb az éjjeli szolgálatnál.

Elhatározta a parancsnokság még a múlt év elején, hogy a testület minden egyes tagja a szolgálat minden ágában egységesen, tervszerűen kiképeztesse, s ez különösen a gyakorlatokon vitessék keresztül. E célból beszédettek a tagoktól a régi keskeny, bőrből készült szivattyús-övek, s helyettük a szivattyúsok is mászó-övet, a mászójelöltek pedig jelző sípot kaptak. A fontos cél, melyet ezzel elérni szándékozunk, az, hogy minden tag a szolgálat minden ágában kiképzett és feltétlenül használható legyen.

Ennek folyamánya volt az a további intézkedése a parancsnokságnak, mely célul tűzte ki, hogy a gyakorlati szabályzat alkalmazásában mutatkozó egyes csekélyebb eltérések vagy szabálytalanságok kiküszöböltesse, megtartassék a régi szabályzatból az, a mi jobb az újnál, s minden egyes veszélylő és oktató a hajszálig teljesen egybevágó elvek szerint oldja meg az újonczok kiképzésében feladatát. E végből az egységes gyakorlati szabályzat szivattyúszerelésre vonatkozó részének s külön a mászógyakorlatokra vonatkozó részének revideálására bizottságot küldött ki, mely az elmúlt ősszel megkezdett működését folytatni fogja az idén is, mihelyt a rendes gyakorlatok kezdetüket veendik.

A testületi tagoknak tűznél való működés közben tönkre tett lábbelijökért a parancsnokság eddig — daczára a sok esetben meg-megújuló kérelemnek — alap hiányában kárpótlást nem nyújthatott. Erre nézve azonban a parancsnokság kimondta, hogy valahányszor egyes károsult vagy valamely biztosító-társaság vagy bárki tüzeseteknél való működésünk elismeréseül jutalomban vagy ajándékban részesíti a testületet, az ily pénzekből lábbeli kárpótlási alap létesíttessék.

Örvendatosan vehetjük tudomásul azt, hogy főparancsnoki helyettesünket, Dr. Szily Józsefet, a budapesti testületke szövetsége alelnökké választotta. Testületünket azóta a szövetség ülésein *Hérmán* Ödön osztályparancsnokunk képviseli.

A mi pénzügyeinket illeti, a külön előterjesztendő pénztári jelentésen kívül, mint annak tanújelét, hogy testületünk a jótékonyaság oltárára is mindig meghozza áldozatát, nem mulaszthatjuk el megemlíteni e helyütt azt, hogy a múlt évi közgyűlésen a Szidanits-árvák javára tett 1000 frtos alapítványt foganatosítottuk s e tőkét, mint alapítványt, külön kezeljük azóta. Ezenkívül adakoztunk a resicabányai bányaszerencsétlenség sebesültjei s inségesei javára 25 frtot, a budapesti szövetség által felállítani tervezett Szidanits-síremlékre pedig 100 frtot, az árvák részére 76 frtot, végül a László-gyermekmenhely javára 100 frtot.

Megemlítésre méltó e helyütt az is, hogy a budapesti önszegélyző népbanknál eddig vezetett folyószámlánkat megszüntettük s az összes ott elhelyezett tőkéink jó részét már felmondottuk s azoknak a pesti hazai első takarékpénztárnál való fokozatos elhelyezése, valamint a többi pénzeknek felmondása ez idő szerint már folyamatban van.

Hogy a parancsnokság munkáját statisztikai adatokkal is föltüntessük, álljanak itt a következő érdekes adatok.

A parancsnokság az 1897. év folyamán 42 ülést tartott s ez üléseken összesen 652 határozatot hozott; és így egy-egy ülésre átlag 15—16 határozat esik. Az ülések legrövidebb tartama 45 percz, leghosszabb tartama 5 óra 45 percz; egy-egy ülés tehát átlag 3 óra 20 perczet vett igénybe. Azon idő pedig, mit az összes ülések igénybe vettek, összesen 142 órát tesz ki, a mi 24 órával számítva, 6 napnak felel meg. A parancsnokság tehát nem végzett kevés munkát, ha meggondoljuk, hogy éppen annyit tett, mintha 6 hétig — másfél hónapig — mindennap 3 óra és 20 perczen át tanácskozott volna.

Az iktatókönyv tanúsága szerint beérkezett 327 ügydarab, melyek egynek kivételével mind elintéztést nyertek.

Rátérve most a tagok létszámára s a testület egyéb, nevezetesen szolgálati- és ezzel összefüggő életmozzanataira, a következőket emelhetjük ki.

A működő tagok száma 1896. december 31-én 104 fő volt. Ezek közül kizáratott 6, törötetett 4, kilépett 40. Az összes fogyatkozás tehát 50. Ezzel szemben vissza lépett 4, belépett 42, és így a szaporulat összesen 46. A mai napig a létszám 1896-hoz képest apadást mutat 4 fővel, s így a tagok látszáma a mai napon összesen 100 ember. Foglalkozásra nézve van e 100 tag között: Asztalos 9, ács 1, bankigazgató 1, bádogos 4, betűszedő 3, czipész 6, faesztergályos 2, vasesztergályos 3, építész 1, fényképész 1, gépmester 1, gyáros 2, hivatalnok 9, kaptafametsző 2, kárpitos 2, kávé 1, kereskedő 2, kocsigyártó 2, kovács 3, kőfaragó 1, kőműves 2, lemezelő 1, lakatos 15, mázoló 1, mérnök 1, mészáros 1, műszerész 3, nyerges 1, orvos 4, szabó 1, sarkantyús 2, szatócs 1, szerelő 3, szobafestő 2, szifonmunkás 1, tanár 4, ügyvéd 1. Szolgálati évek száma szerint van a tagok között: 29-éves tag 1, 28-éves tag 3, 26-éves tag 2, 24-éves tag 1, 22-éves tag 1, 21-éves tag 1, 20-éves tag 2, 19-éves tag 1, 18-éves tag 1, 17-éves tag 2, 16-éves tag 1, 15-éves tag 2, 14-éves tag 3, 13-éves tag 1, 12-éves tag 2, 11-éves tag 2, 10-éves tag 5, 9-éves tag 1, 8-éves tag 5, 7-éves tag 2, 6-éves tag 5, 5-éves tag 5, 4-éves tag 5, 3-éves tag 7, 2-éves tag 13, 1-éves tag 11. Egy éven alól 15. Rangfokozat szerint: Parancsnok 20, őrpáncsnok 12, csövezető 12, mászó 27, mászójelölt 12, szivattyús 17. A nem működő tagok száma: Tiszteletbeli tag 15, alapító tag 2, kedvelő tag 2.

Az őrség 29 esetben vonult ki a tűzhöz; készenlétben állott 1-szer, riasztva pedig 6 ízben volt. Felülvizsgáltatott az őrség 21-szer. Kivonulás, a nélkül, hogy tüzet talált volna az őrség, 3 ízben történt. Tartatott egész éven át

365 éjjeli őrség, melyeken 69 tiszt és 3294 ember, vagyis összesen 3363 fő vett részt; átlag tehát egy őrségre 9-10 ember jutott. Nappali őrség tartatott 21 ízben, melyeken részt vett összesen 20 parancsnok és 370 tag. Az átlag tehát 1 parancsnok és 17 tag.

Gyakorlat tartatott 27 ízben. Ezeken jelen volt összesen 63 tiszt és 1039 tag. Vagyis egy-egy gyakorlaton részt vett átlag 2 tiszt és 36 tag. Ezen gyakorlatok közül 20 köz-, 6 vizsgagyakorlat, 1 főparancsnoki szemle volt. A vizsga-gyakorlaton vizsgázott szivattyússá (mászó jelöltté) minősített 10, mászóvá 13 jelölt. Őrpáncsnokká 3 jelölt: névszerint *Berger* Ödön, Dr. *Köncs* Boldizsár és *Benedek* Antal.

Elméleti előadás tartatott 8-szor. Ezeken megjelent összesen 258 tag és 26 tiszt; egy-egy felolvasásra tehát megjelent átlag 3 tiszt és 29 tag.

Tűzeset volt összesen: 69, melyeken részt vett: 68 parancsnok és 420 tag. Egy-egy tűzesetnél tehát átlag 7—8 ember működött. A tűzek minősége szerint volt a 69 eset közül kéménytűz 4, pinczetűz 7, szobátűz 7, bolti tűz 5, műhelytűz 6, irodátűz 2, raktártűz 2, gerendatűz 1, padlás-tűz 3, istállótűz 1, boglyatűz 2, kazaltűz 3, tetőtűz 17, gyárégés 8, robbanás 1. E tűzesetek közül a székes főváros I. kerületében volt 4, a II-ikben 2, a III-ikben 3, a IV-ikben 2, az V-ikben 4, a VI-ikben 5, a VII-ikben 18, a VIII-ikben 15, a IX-ikben 9, a X-ikben 2, Soroksáron 1, Pusztaszent-Mihályon 1, Erzsébetfalván 3 tűzeset. A 69 tűzesetben szereink kivonultak 29 esetben, míg 40 esetben ezek a tűzhöz nem vitettek ki. Éjjelre, este 9 órától reg. 5 óráig, esik 29 tűzeset, nappalra, reg. 5 órától este 9-ig, 40 tűzeset.

Midőn még azt is megemlítettük, hogy képviseltettük testületünket az *újvidéki* bajtársak jubiláris ünnepén június hóban 2 parancsnok által, — továbbá, hogy testületünk részt vett az 1897. márczius 21-én Kossuth sírjánál a Kerepesi-úti temetőben tartott gyászünnepély rendezésében, — s hogy testületileg vettünk részt Ráth Károly volt főpolgármester, Kamermayer Károly volt polgármester és Csendics János volt tanácsnok temetésén, s testületileg vonultunk ki a németek nagy császárnak bevonulásához, valamint ellátogattunk Halottak ünnepén néhai bajtársaink Wagner Ferencz és ifj. Szidanits Ferencz sírjához, leróni az emlékezés és bajtársi kegyelet adóját, felsoroltuk nagy vonásokban mindazon mozzanatokot, melyeket testületünk múlt évi történetéből itt emlékezetbe hozni szükségesnek tartottunk.

Ezzel bevégezve mondanivalóinkat és 3 év előtt ránk ruházott megtisztelő megbízatásunkat a t. tisztújító Közgyűlés kezeibe visszatéve, kérjük, hogy e jelentésünket tudomásul venni méltóztassék.

Budapest, 1898. márczius 21.

A parancsnokság.

A Csákvári önkéntes tűzoltó-testület szolgálatvezetőjének jelentése az 1897. évről.

(Felolvasatott a testület közgyűlésén 1898. január 29-én.)

(Folytatás és vége.)

II. Szolgálat.

A lefolyt évben tartatott 9 gyakorlat: ebből jelen volt 354, igazolva távol 80, igazolatlan 186.

Ellenben a téli időszakban, midőn az idő viszontagságai miatt gyakorlat tartható nem volt, megkezdődtek az elméleti előadások az estéli órákban, midőn a működő tagok foglalkozásaikban legkevésbé voltak akadályozva. — A lefolyt évben tartatott 8 előadás. Az előadásokon jelen volt: 311, — igazolva távol 71, igazolatlan 125 tűzoltó.

Őrszolgálat tartatott az őrtenyán egész éven át. Az őrség száma 365, ebből jelen volt 707, őrségmulasztás

czímen távol 23 tűzoltó. A nyári időszakban, illetve április hó 15-től október hó 15-ig a község lakosainak élet- és vagyonbiztonsági szempontból, Méltóságodnak szíves jóakarataiból a tűzoltó-őrtanya istállóhelyiségében lovas őrszolgálatot tartottunk, mely reggeli 4 órától este 8-ig egy pár és este 8-tól reggeli 4-ig két pár 16- és állandó felügyeletből állt. Az éjjeli őrszolgálat a szolg. szab. II. rész 16. §-nak alapján a Parancsnokság által felváltva 7 napon keresztül az őrtanyahelyiségben, illetve a vész színhelyén ellenőrzést, illetve felügyeletet gyakorol. A lefolyt évben az őrség ellenőrzött 286-szor, mit az arra rendelt jegyzőkönyv hitelesen bizonyít.

Tűzeset 6 volt: 5 helyben és 1 vidéken. Márczius hó 23-án dél után $\frac{1}{2}$ óraker 443. házzal Szilády József kárára belső tűz. Június 30-án reggeli $\frac{1}{2}$ óraker 618. házzal Hertzog Lipót kárára tetőtűz, július hó 2-án reggeli 3 óraker 619. házzal Kocsor István kárára tetőtűz, július hó 16-án reggeli $\frac{1}{2}$ óraker 486. házzal Csikesz Péter kárára tetőtűz, aug. hó 24-én reggeli $\frac{1}{2}$ óraker 231. és 232. házzal Rosta Pál és Kanap József kárára tetőtűz és végre aug. hó 29-én este 9 óra Zsámoly községben kazaltűz.

III. Pénzforgalom.

A múlt évi számadások átvizsgáltattak, s ezek szerint a postatakarékban elhelyezett 120 frt 87 krral egyetemben

a bevételek összege 404 frt 88 kr., elhelyezésben maradt 120 frt 87 kr., a kiadás 304 frt 96 krral együttesen 425 frt és 83 krt tevén ki, így fedezetlen maradt az 1898 évre 20 frt 95 kr., így a számadások aláíratván, az igazgatóválasztmány által is elfogadtattak.

Itt kötelességemnek ismerem érinteni azt, miszerint a csákvári önk. tűzoltó-testület szellemi és anyagi felvirágzását egyedül Méltóságodnak és Grófnő Asszonyunk áldozatkészségének köszönhetjük. Így a csákvári önk. tűzoltó-testületnek képviselőjében oda terjed legtiszteljeltebb óhajtatásom, hogy a mindenkinek Ura Méltóságos Gróf urat, szeretett védnök és főparancsnok urunkat főúri családjával együtt mindnyájunknak örömeire még igen-igen sokáig viruló egészségben tartsa és éltesse.

A mélyen tisztelt alapító és pártoló tag urak fogadják legőszintébb köszönetünket pártfogásukért és becses megjelenésükért, s kérjük önöket, kegyeskedjenek bennünket továbbra is jóindulatukban megtartani, hogy a vésznek közepette jobbukat segélyre nyújtva, teljes lelki megnyugvással elmundhassuk: Istennek dicsőség, — egymásnak segítség!

Csákvár, 1898. évi január hó 29-én.

Goldschmidt József,
szolgálatvezető-alparancsnok.

A csákvári testület szolgálati, ügykezelési és pénztári kimutatása az 1897. évről.

Folyó szám	Hónapok megnevezése	Gyakorlat			Iskola			Őrszolgálat		Ellenőrzés	Tűz-esetek		Működő tagok létszáma				Kivonulások	Fizető tagok	Szolgálati érem	A tűz martaléka		Bevétel	Kiadás	Jegyzet								
		jelen	ig. távol	távol	jelen	ig. távol	távol	őrszolg. sz.	jelen		távol	helyben	vidéken	belépett	kilépett	meghalt				kizárított	maradt				templomban	temetésre	alapító	pártoló	V.	X.	XV.	helyben
1	Január	—	—	—	63	12	29	31	62	—	23	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	50	33	32	Maradvány az 1897. évre: 421993. sz. ptk 120.87 Tartozás 20.95 Jövő évi vagyon 99.92		
2	Február	—	—	—	34	2	37	28	55	1	25	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—	41	43			
3	Márczius	—	—	—	—	—	—	31	58	4	25	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	83	21	25			
4	Április	—	—	—	—	—	—	30	59	1	27	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	49			
5	Május	103	18	71	—	—	—	31	60	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—			
6	Június	81	20	41	—	—	—	30	57	3	25	1	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	44	68			
7	Július	—	—	—	—	—	—	31	61	1	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	152	15	8	5			
8	Augusztus	81	19	42	—	—	—	31	59	3	27	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	33			
9	Szeptember	89	19	32	—	—	—	30	58	2	22	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	70	—			
10	Október	—	—	—	—	—	—	31	61	1	26	—	—	9	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	40		32	
11	November	—	—	—	91	27	21	30	59	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	65			
12	December	—	—	—	133	30	38	31	58	4	20	—	—	—	—	—	72	2	1	11	63	—	—	—	—	12	—	—	32		41	
Tételek összege		354	80	186	311	71	125	365	707	23	286	5	1	16	12	1	2	72	5	5	11	63	1	—	1	Egyenleg		20	95	—	—	
																										Összeg		425	83	425	83	

Csákvár, 1898. évi január hó 29-én.

Goldschmidt József,
szolgálatvezető-alparancsnok.

HÍREK.

— **A belügyminiszter** megerősítette Kaposvár r. t. városnak a kötelező tűzoltóság szervezéséről alkotott szabályrendeletét 10.524/1898. sz. alatt, — továbbá Gömör-Kishont vármegye által 1. Nagy-Röcze, Jolsva r. t. városok, Ratkó, Csetnek, Tiszolcz, Tornallya, Kokova, Pelsócz, Putnok nagyközségek és Sajó-Gömör kisközség, — 2. Sajó-Gömör kisközség kivételével a többi kisközség, továbbá Pohorella, Polunka, Sumjác, Klenócz nagyközségek részére alkotott építkezési szabályrendeletét, 8654/1898. sz. alatt, — végül Érzsébetváros r. t. város építkezési szabályrendeletét 4610/1898. sz. alatt. — Ugyancsak a belügyminiszter bemutatási záradékkal látta el a Rózsahegyén alakult Magyar

textilipar részvénytársaság önkéntes tűzoltó-egyletének alapszabályait 7742/1898. sz. alatt.

— **Adomány.** Özv. Vincz Gyuláné a nagy-szöllősi önk. tűzoltó-egylet részére 20 frtot adományozott.

— **Hagyomány a tűzoltóknak.** Buday Sándor, volt negyvennyolczas huszárhadnagy, tiszta-füredi földbirtokos, f. hó 18-án elhalálozván, végrendeletében vagyonának nagy részét humánus és jótékony célra hagyta, s ezek között a tiszta-füredi önkéntes tűzoltó-testületnek 1000 koronát (500 frt) hagyományozott.

— **Közgyűlés.** A nagy-szöllősi önk. tűzoltó-egylet február 27-én tartotta rendes évi közgyűlését. A parancsnokság

évi jelentéséből kitűnik, hogy N.-Szöllős közönsége nem részesíti ezt a jobb sorsra érdemes humánus egyesületet megérdemelt gondozásban és anyagi támogatásban. — Az egyesület elnökévé elválasztott *Schulcz* Lajos — Megállapított a jövő évi költségvetés s jóváhagyott a múlt évi számadás. A közügy iránt való fásult közönről tesz tanúságot, hogy a közgyűlésen még a választmányi tagok közül is alig jelent meg néhány.

— **Tűzoltó-adó Franciaországban.** A francia kamara a közelmúltban törvényjavaslatot fogadott el, a melyet a mi fővárosunk is megpendített s mely az ott működő tűzbiztosító intézeteknek csinos kiadási többletet fog okozni, ha ugyan a szenátus is hozzájárul a dologhoz. Ugyanis az intézetek minden biztosított 1 millió frank után évi 6 frank adót kötelesek fizetni, a mely összegből a szerencsétlenül járt tűzoltók, valamint azok özvegyei és árvái részére nyugdíj-alapot létesítenek. Ha tényleg behozzák az új adót, úgy a »Generalis« 96,000, a »Phoenix« 90,000, a »Nationala« 82,000, az »Union« 96,000, a »Soleil« 77,000, a »France« 53,000, az »Urbaine« pedig évi 57,000 frank újabb adóval lesz megterhelve.

— **Telefon.** Hazánkban ez időszerint 36 városban van városi közhasználatú telefon és pedig a következőkben. Budapest, Eger, Esztergom, Fiume. H.-M.-Vásárhely, Kecskemét, Szeged, Szolnok, Kassa, Miskolcz (magán), Brassó, Kolozsvár, M.-Vásárhely, N.-Szeben, Arad, Debreczen (magán), N.-Várad (magán), N.-Kanizsa, Pécs, Pozsony, Győr, Kis-Márton, Komárom, Sopron, Székesfehérvár, Szombathely, Baja, N.-Becskekerek, Pancsova, Szabadka, Temesvár, Újvidék, Versecz, Zombor, Eszék, Zágráb, — Interurban telefonnal vannak összekötve: (Bécs—Berlin) Budapest, Arad, Győr, Kecskemét, Komárom, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Szombathely, Temesvár.

— **Tűzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — január hóban előfordult tűzesetek száma december hónaphoz képest emelkedést mutat. Januárban ugyanis összesen 857 tűzeset fordult elő, decemberben 794. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban Bihar vármegye 51 tűzesettel, mindjárt utána Pest-Pilis-Solt-K.-K. vármegye 49 tűzesettel, majd Krassó-Szörény vármegye 45, Somogy vármegye 31, Borsod és Szabolcs vármegyék 29—29, Bács-Bodrogh és Nyitra vármegyék 26—26, Vas vármegye 25, Torontál vármegye 24, Zemplén vármegye 22 tűzesettel stb. Egy-egy tűzeset fordult elő Arad, Baja, Budapest, Debreczen, Győr, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kolozsvár, Kecskemét, Komárom, Nagyvárad, Pécs, Sopron, Szabadka, Szeged, S.-Fehérvár, Szatmár-Németi, Újvidék, Versecz és Zombor városokban. Legtöbb község szenvedett a Bihar vármegyei 51 tűzesettől, számszerint 37, míg a Krassó-Szörény vármegyei 45 tűzeset 35 községet sújtott. Összesen 697 azon községek száma, melyek között a 857 tűzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 105, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 19, világító szerekkel való gondatlan bánás 12, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 145 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 228, öngyújtás 4, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 20, világító szerekkel való gondatlan bánás 7, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 125 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 192 esetben. A gyújtogatás tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 333 esetben (decemberben 317 volt). E tűzvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 1, nem halálos sérülést 10 ember. A kárvallottak összes száma 1351; az okozott károk összes értéke pedig 629.389 frt; 8 község van olyan, melyben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tűzeset fordult elő, a károsultak között 8 van olyan, a ki egymaga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó

tűzesetek fordultak elő, a következők: *Miskolcz* r. t. v. (jan. 12.; a kár 10.070 frt, a kárt szenvedtek száma 3, a tűz oka ismeretlen). — *Marczibányi-Dombegyháza*, Csanád m. (jan. 8.; a kár 10.900 frt, a kárt szenvedtek száma 1, a tűz oka ismeretlen). — *Jád*, Somogy m. (jan. 11.; a kár 12.100 frt, a kárt szenvedtek száma 1, a tűz oka valószínűleg gyújtogatás). — *Német-Bogsán*, Krassó-Szörény m. (jan. 24.; a kár 16.050 frt, a kárt szenvedtek száma 2, a tűz oka ismeretlen). — *Lövő*, Szabolcs m. (jan. 1.; a kár 17.640 frt, a kárt szenvedtek száma 1, a tűz oka ismeretlen). — *Garam-Kövesd*, Hont m. (jan. 23.; a kár 30.000 frt, a kárt szenvedtek száma 2, a tűz oka vélelmezett hanyagság). — *Bonyhád*, Tolna m. (jan. 10—11.; a kár 30.250 frt, a kárt szenvedtek száma 1, a tűz oka kétségtelenül bebizonyított hanyagság). — *Szent-Péter*, Komárom m. (jan. 2—3.; a kár 70.283 frt, a kárt szenvedtek száma 81, a tűz oka vélelmezett gyújtogatás).

— **Hat tűzoltó halála.** Bostonban a múlt hó 5-én egy üzleti helyiség égése alkalmával, a Merrimanstreet-en, egy fal lezuhant, s hat tűzoltót, köztük a csapat parancsnokát is, agyonütött, s igen sok embert megsebesített.

— **Gyárégés Újpesten.** A *Löny Dávid és fia cég újpesti parketgyára* és gőzfűrészelepe f. hó 5-én kigyúladt. Az éjjeli őr vette először észre, hogy a nagy, emeletes szárító-épület hátsó részéből sziporkák szállnak fel. Rögtön lármát csapott, de a mire segítség érkezett, már kicsapott a tetőzetten az első lángoszlop. Az újpesti önkéntes tűzoltóság volt az első, a mely a veszedelem helyére érkezett s hozzáfogott az oltáshoz. A szomszédos gyárak tűzörségei is kivonultak. Később az önkéntes tűzoltók őrsége és a fővárosi V. kerületi tűzörség is megérkezett, majd a gőzfecskendő is kiment, de már akkorra lángba borult az egész szárító-épület. Hatalmas emeletes épület az, a melynek földszintje egészen tele volt kézmunkával, parkettel, meg furnirral. A hátsórészt a gőzfűrészgépek foglalták el, míg az emelet műhelynek volt berendezve. Ott volt a művezető irodája is, a melyből csak életveszedelemmel bírták kimenteni az íratokat, rajzokat könyveket s a tervezeteket. A szárítóház mellett alig két-három lépésnyi távolságban van a gépház három értékes géppel és három kazánal. Ezt a gépházat megmentették. E védő munkánál kis híja, hogy nagy szerencsétlenség nem történt. A szárítónak ugyanis hirtelen ledőlt az egyik magas kéménye, s kidöntötte az épület falát is, a melynek törmelékei közvetlenül a tűzoltók mellé zuhantak. Alig hogy biztosságba helyezték a gépházat, fokozott mértékben megújult a veszedelem a túlsó oldalon. Kigyúladt a *Leiner-nyvgyár fából épült szárító helyisége*, de a Wolf-szeszgyár tűzoltói megmentették. A gőzfecskendőt sehogyan sem lehetett elhelyezni; nem is vették hasznát s nemsokára bevonult. Délelőtt tíz óra felé már annyira lokalizálták a tüzet, hogy a szomszédos épületeket nem kellett többé féltelni. A nagy szárító belseje azonban egészen délutánig tűzkatlan volt, a melyből szüntelenül omlott a láng. Később a pinczeboltozat beszakadt s az óriás mennyiségű parketkoczká mind lezuhant a pinczébe, a hova nem lehetett férkőzni a fecskendőkkel. Másnap este a hirtelen támadt szél valóságos szikraesőt szórt a levegőbe s újból veszedelemmel fenyegette a szomszédos épületeket. Az újpesti tűzoltók e miatt ismét segítségül hívták a fővárosi tűzoltóságot is. Az V. kerületi tűzörség megint kivonult a parketgyárba. A pinczébe zuhant parketkoczkák óriási tömege még márczius 7-én is égett, tehát még a 3-ik napon is dolgozott adott a tűzoltóknak. A kár felületes becslés szerint százötvenezer forint. Az épület maga biztosítva van, de a gépek s az elégett anyag kizárólag a cég kára. A veszedelem száznyolcvan munkás embernek vette el a keresetét, mert magában a szárítóban s az abban volt műhelyekben ennyien dolgoztak állandóan.

— **Veszedelmes műhelytűz.** F. hó 9-én este nyolc órakor *Néméd Józsefnek* Kazinczy-ú. 3. sz. alatt levő asz-

talos műhelye kigyúladt; a tűz úgy keletkezett, hogy egy petroleum-lámpa felrobbant. A VII. ker. városi őrség rövid félóra alatt eloltotta a tüzet. Az asztalos két alkalmazottja: Blumenfeld Samu és Rohacsek Márton megsebesült.

— **Leégett gyár.** *Rózsahegyen, a Magyar Textil-Ipar-Társaság* ottani gyárában márczius 10-én eddig ismeretlen okból nagy tűz támadt, a mely teljesen elhamvasztotta a gyapotraktárt és az összes gyapotkészletet. A kár hozzávetőleges becslés szerint meghaladja a 200,000 forintot.

— **Erdőégés.** Az aradmegyei *Magulicsán* község mellett levő erdőkben több napon át vehemens tűz pusztított. Az óriás szélvész egyre szította a tüzet és meghiúsította az oltási munkálatokat. E hó 9-én délután végre sikerült a veszedelmet lokalizálni annyira, hogy tovább ne terjedhesen. A kár óriási.

— **Egő petroleum.** A külső Soroksári-út 75. száma alatt lévő petroleum-gyárban kigyúladt február 25-én a kőolajfinomító kazán s a benne lévő petroleum elégett. A tűzoltóság oltotta el a veszedelmes tüzet, a mely elpusztíthatta volna az egész gyártelepet. Két munkás: Hatala Jakab és Vojcsek Miklós megsebesült. A gyár igazgatósága husz forintot ajándékozott a tűzoltóknak.

— **Gyári tűz.** A Soroksári-úton levő *Weisz Manfréd-féle konzerv-gyár* a múlt hó 26-án komoly veszedelemben forgott. Az óriás telep egyik műhelye leégett, s a lángok negyvenezer forintnyi holmit pusztítottak el. A töltés-hüvely műhelye gyúladt ki s a tűz csakhamar elharapódzott a fallárványok között, sőt a főlhúzon keresztül elterjedt az első emeleten is. A központi, a VIII., IX. és a X. kerületi tűz-ország vonult ki a vész helyére s harmadélőrai munka után megmentették a gyárpéületet es a tetőt, s csak a töltésműhely belső berendezése és fölszerelése égett el. A tűz alkalmasint még előtte való este támadt s egész éjszakán át lappangott és csak akkor tört ki, a mikor a munkások reggel fölnyitották a műhely ajtaját.

— **Az anya gondatlansága.** *Meilence* torontáimegyei községben márczius 2-án *Kagyalin* Koszta gyermekei tűzzel játszva fögyújtották a szoba bútorzatát és két gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy még a nap folyamán meghalt. Az anya, kinek gondatlansága a szerencsétlenséget okozta, annyira szívére vette ezt, hogy eltűnt a faluból. Azt hiszik, öngyilkos lett.

— **Erdőégés.** Az *esztergom-szt.-györgymezzei* közbirtokosság erdejét e hó 11-én valaki felgyújtotta. A tűz gyorsan terjedt és nagy kárt okozott. A gyújtogatással a primási uradalom egyik pásztorát gyanúsítják.

— **Nagy tűz az egri érsek pusztáján.** *Egerből* írja tudósítónk: *Pusztá-Pázmádon*, Samassa József egri érsek pusztáján február hó 13-án, vasárnap reggel tűz támadt. A veszedelem rendkívül gyorsan terjedt, egyik gazdasági épület a másik után gyúladt ki. A kár rendkívül nagy, a többi közt 400 birka és több szarvasmarha is odaveszett.

— **Harasztégés.** E hó 13-án, délután 1/45 órakor a kamara-erdőből erdőégést jeleztek a központi tűzörségre. Az önkéntesek egy őrsége Szidanits Ferencz osztályparancsnok vezetése alatt és az I. ker. őrség ki is vonult, de csak a száraz haraszt égett, melyet csakhamar el is fojtottak. A tűz mindazonáltal tönkre tett egy-pár fiatal facsemetét.

— **Leégett falu.** *Garadna* Abauj-Torna vármegyei községben márczius 18-án tűz ütött ki. A veszedelem gyorsan terjedt s még mielőtt meggátolhatták volna, lángban állott az egész falu. Harmincnál több ház, velük az összes melléképületek födög égtek.

— **Elégette magát.** A tavaszmező-utcai gimnázium harmadik osztályának növendéke, Hámory Márton igazságügyminiszteri számvizsgáló hasonló nevű fia e hó 2-án dél előtt az öngyilkosság legborzalmasabb módjával akarta elpusztítani magát. Azért keseredett el, mert a tanári konferencia megtagadta hanyagságáért s félt, hogy édesapját is értesítik erről. Előadás közben kiment a folyosóra, gyújtót

gyújtott, a mit aztán ruhájához tartott. A ruha rögtön lángra lobbant s a boldogtalan gyermek kétségbeesetten kiabált segítségért. Összefutottak a diákok és a tanárok s letépték róla az égő ruhát. A fiu azonban akkorra már annyira összeégett, hogy életben való maradása kétséges.

— **Leégett gyújtóraktár.** Veszedelmes tűz pusztított márczius 4-én délután a Csengery-utca 84. száma alatt *Lóvy és Topf-féle gyújtóraktárban*. Az udvari helyiségben tömérdek gyújtó, kocsikenőcs, gyertya és faggyú volt fölhalmozva. Öt óra tájban történt, hogy Fränkel Mórincz munkás feldöntött egy állványt s a benne levő gyújtókészlet az erős ütődéstől meggyúladt. Egy perc alatt lángra lobbant az egész raktár, úgy, hogy a tulajdonos meg a szolgálja alig birt kimenekülni. Telefonon értesítették a veszedelemlről a tűzoltóságot és a rendőrséget. A VI. kerületi és a központi tűzország vonult ki, megkezdte az oltást, mely nehezen ment a mérges fojtó füstben. Két óra alatt lokalizálták a tüzet. Az átnevedesedett gyújtót az utcára hányták s magas dombok képződtek a tönkrement árukból. A tűzoltóság egy őrsége visszamaradt s nem hiába, mert éjszaka tizenegy órakor újra kigyúladt a raktár, a melynek épen maradt részét is elhamvasztották a lángok. A kár négyezer forint, a mi azonban visszatérül a biztosításból.

— **Az utolsó trombitálás.** *Temesvárott* Gaiser Adám önkéntes tűzoltót trombitálás közben az utcán szívszél-ütés érte. Tüzet jeleztek, s Gaiser leszaladt az utcára, hogy megadja a riadójelet Szájához emelte a trombitát s e perczen összerogyott és meghalt.

— **Egy millió dollár lángban.** *St.-Louisben* egy gabonarakrtár, a melyben 3 millió bushel gabona, 85 tengerivel megrakott kocsi volt és a melyhez egy teherárú-csarnok és számos csűr is tartozott, január 26-án kigyúladt és leégett. A kárt egy millió dollárra becsülik.

— **Istálló-tűz.** *Reisenleitner* Károly istállója a bokréta-utca 3. száma alatt kigyúladt február 9-én délben. A központi és a IX. kerületi tűzoltóság azonban eloltotta, még mielőtt nagyobb veszedelem támadt volna. A kár körülbelül ötszáz forint.

Szerkesztői üzenetek.

P. V. alelnök úrnak, Kotor. A kívánt lappéldányokat elküldötte a kiadóhivatal az ár és portóköltéség utánvételezése mellett. Megjegyezni bátorokodunk, hogy 1897. évben »januári« számunk nincs. Az 1-ső szám abban az évben február havában jelent meg. Négy számot küldöttünk összesen.

Asbóth Gyula főparancsnok úrnak, Pankotán. Teljesítettük a kérelmet. A többire nézve pedig mi semminek nem vagyunk az okai. Az ottani, vagy valamely közbeeső póstahivatal lehet az oka csakis, ha a lapot rendetlenül kapják. Mi rendszeren és pontosan postára adjuk itt, a többivel együtt az Önök részére szólót is. Kegyeskedjék az ottani postánál utána nézni a dolognak, mert megvalljuk, minket nem kisebb mértékben bosszant a dolog.

B. K. titkár úr, Papolecz. Pontosan expediáljuk a lapot az Önök számára is. Tettük ezt mindig, tehát 1896. és 1897. évben is. Ha tehát nem kézbesítettett, úgy annak vagy a posta, vagy más, de semmi esetre sem mi vagyunk az okai. Eddig hozzánk egyetlenegy Önök számára küldött példány sem érkezett vissza. A kért számokat utánvétellel elküldötte a kiadóhivatal. A czímszalagon megtettük a kívánt módosítást.

Budapesti szivattyú- és gépgyár. Már másodízben küldöttük meg. Úgy látszik, eltévedt az első a postán valahol.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSÁR.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk.

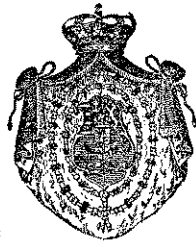
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

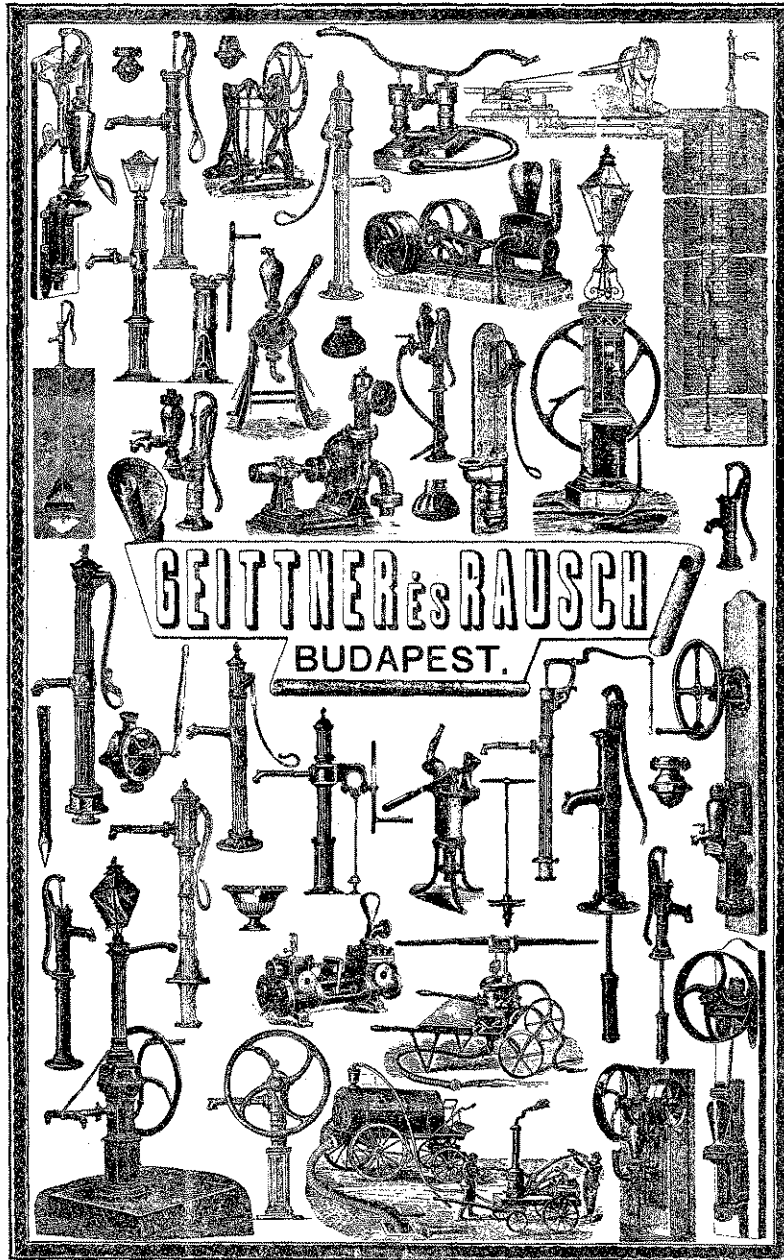
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szálitói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szálitói.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kárnak.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyuk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé-szivattyuk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegördítőkészülékek.

Légszivattyuk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

A
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt.

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasz-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Állítják a legszebben

elkészített tűzoltó- és

egyéb társulati zászló-

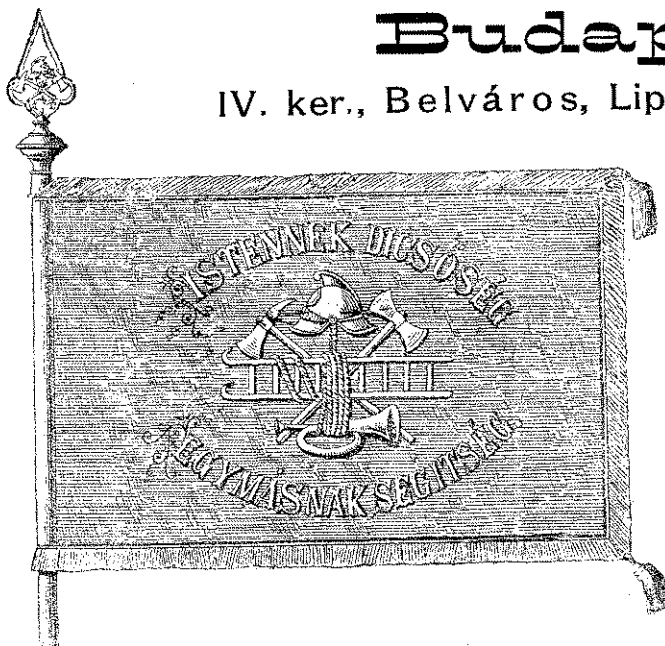
kat festve vagy himezve

a legegyszerűbbtől a leg-

diszesebb kivitelben a

legjutányosabb áron.

Saját
műhímző-
intézet.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitünő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagybani termelésért**“ a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os célokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

 harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

bűzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

—== készít és ajánl a ==—

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.

Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész:* Felhívás az orsz. szövetség Elnökségétől valamennyi testülethez, a török sebesültek javára gyűjtött pénzek beküldése iránt. — Az Elnökség febr. 1. ülésének jegyzőkönyve. — Az orsz. választmány febr. 2. ülésének jegyzőkönyve. — Az orsz. szövetség átirata a budapesti testülethez. — A budapesti testület átirata az orsz. szövetséghez. — Titkári jelentés a segélyő-szövetség ügyeiről. — *Általános rész:* Alapszabály-minta. — Az elnökség ülése. — *Testületek köréből:* A szigetvári testület közgyűlése; Kopátsy Nándortól. — A gyöngyösi testület évi működéséről jelentés; Kozmáry Dezsőtől. — A böhönicei testület közgyűlése. (Első közlem.) — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség elnökségétől.

259.
1898. sz.

Felhívás

a török sebesültek számára gyűjtött összegeknek beküldése iránt

A múlt 1897. év folyamán a Tűzoltó-Közlöny 6-ik számában 383/97. sz. alatt felhívtuk az ország tűzoltóit a török sebesültek javára való adakozásra. E felhívásunk eddigelé csak 3 testületnél talált viszhangra, a mennyiben a gyöngyösi testület 10 frtot, a török-szentmiklósi 20 frtot, a miskolczi pedig 18 frt 35 krt küldött be a jelzett célra.

Mivel pedig a gyűjtött összeget május hó elején rendeltetési helyére kell küldenünk, felkérjük mindazokat, kik a török sebesültek javára gyűjtést eszközöltek, hogy a *begyűlt összegeket legkésőbb f. é. május hó 10-ikéig az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségéhez* (Budapest IV. Vámház-körút 8. sz.) beküldeni sziveskedjenek.

Kelt Budapesten az orsz. tűzoltó szövetség elnökségének 1898. évi április hava 2 án tartott üléséből.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

220/98.

Jegyzőkönyv

felvétellett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének a szövetség központi irodájában 1898. évi február hó 1-én délután 4 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos.

Jegyző: Dr. Szily József.

Jelen voltak: Dr. Óváry Eerencz alelnök, Polcz Rezső felügyelő bizottsági tag, Christe Loránt, Kálmán Géza, Köhler István és Scossa Zoltán előadók, és Tomcsányi Béla pénztáros,

Jelen voltak továbbá Dr. Köncs Boldizsár a Tűzoltó-Közlöny és Breuer Szilárd a Tűzrendészeti Lapok szerkesztői.

1. Elnök pár szóval üdvözli a jelenlevőket és az ülést megnyitja.

2. Titkár bejelenti, hogy Varga Lőrincz felügyelő bizottsági tag és Dorner Béla előadó betegsége, Ecker Sándor, Szabó Gyula és Vida Pál előadók pedig hivatalos elfoglaltságuk miatt az ülésről elmaradásukat igazolták. A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

3. Titkár felolvassa József főherczeg Ö Fenségének az elnökség által az új év alkalmával intézett üdvözlő táviratra küldött válaszát, melyet az elnökség éljenzéssel vesz tudomásul.

4. Titkár bejelenti, hogy a belügyminiszterium a szervezés, egyenruházat, rangjelzés és felszerelés tárgyában alkotott szabályzatot változatlanul jóváhagyta, azonban az ezzel kapcsolatban kért egyéb kormány intézkedések megtételére ezúttal nem vállalkozott.

Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a belügyminiszterium leiratát tudomásul veszi s a holnapi napon tartandó orsz. választmányi ülés elé azon javaslatot terjeszti, hogy a szabályzat színezett ábrákkal 5000 példányban nyomassék ki, az összes magyarországi tűzoltó-testületnek, nemkülönben az összes törvényhatóságoknak körlevél kíséretében küldessék meg azzal, hogy a szabályzatban foglalt változások az 1899. év nyarán tartandó nagy

gyűlés idejéig lesznek körösztülviendők. A szabályzat pótlólag bekívánt két példánya a székesfőváros utján fölterjesztendő a belügyminiszteriumhoz.

5. Brassó város tanácsának az 1899. évben tartandó XIV. nagygyűlésnek Brassóban leendő megtartása tárgyában beküldött meghívását az elnökség pártolólággal terjeszti az országos választmány elé.

6. A hevesvármegyei szövetségnek az orsz. választmányhoz intézett azon előterjesztéséhez, hogy az V éves szolgálati érme megszüntetésével a X és XV éves érme mellé XX, XXV és XXX éves érme is alapíttassanak, az elnökség elvileg hozzájárul. Mivel azonban ezen kérdésnek eldöntése a nagygyűlés hatásköréhez tartozik, azt az 1899. évi nagygyűlés elé terjesztendőnek véli.

7. A pozsonyvármegyei szövetség azon kérelmét, hogy a kebelébe tartozó testületeknek a folyó évig fennálló hátralékai a vármegyei szövetség ügyeinek teljes rendezhetése végett töröltessenek, titkár pártolólággal terjeszti elő; elnök, alelnök és Köhler felszólalása után azonban az elnökség az orsz. választmányhoz elutasító javaslattal terjeszti elő annál is inkább, mert a vármegyei szövetség a hátralékok törlését mivel sem indokolta.

8. A feloszlott vajkaszigeti, keczeli, tényőfalvi, vámosi, szepesváraljai, nagybányai, dubniczi és nemsovai önkéntes tűzoltó-testületeknek a tagok sorából leendő törlését és fennálló hátralékaiknak leírását az elnökség az országos választmányának javaslatba hozza.

9. A barsvármegyei szövetség előterjesztése alapján a feloszlott aranyosmaróthi, nemkülönben a vármegyei szövetségbe tényleg soha be nem lépett garamszőlősi, kistapolcsányi, ó-barsi és zelizgarammikolai önk. tűzoltó-testületeknek a tagok sorából leendő törlését és fennálló hátralékaiknak leírását az elnökség az országos választmányának ajánlja.

10. A nagyszőlősi, nagyatádi, erzsébetvárosi, turdossini, turángyári és budaeőrsi testületeknek fennálló hátralékaiknak törlése iránt benyújtott kérelmet, mint kellőképen nem indokoltakat, az elnökség elutasítandóknak véleményezi.

11. A győrujfalusi és felsőmindszenti testületeknek fennálló hátralékaik törlése iránt beterjesztett kérelmét az elnökség teljesíthetőnek véli.

11. A dunaszegi testület azon kérelmét, hogy a dunaszeg-ladomér, dunaszentpáli testület után fennálló hátralékok fizetése alól, tekintettel arra, hogy a három községben ez idő szerint önálló testületek vannak, fölmentessék, az elnökség elfogadhatónak nem tartja, hanem a három testületet kötelezendőnek véli a hátralék egyetemleges megfizetésére.

13. Az öttevényi, kajári, gyarmati és újmalomsoki testületek kérvényeit hátralékaik törlése iránt az elnökség függőben hagyandóknak tartja mindaddig, míg győrvármegye ez iránt megkeresendő alispánja a győrvármegyei tűzoltó-szövetség viszonyairól értesítést adand.

14. Titkár felolvassa az elnökségnek az orsz. választmányhoz intézendő és általa elkészített évi jelentését, melyet az elnökség oly módosítással tesz magáévá, hogy a szervezési, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat jóváhagyását közlő belügyminiszteri rendeletben foglaltakra vonatkozó reflexiók a jelentésből kihagyassanak, ellenben a vármegyei szövetségek tagtestületeinek száma, végül az orsz. szövetség ez idő szerinti vagyoni állapota a jelentésbe pótlólag felvéttessék, mindezek foganatosításával az elnökség titkárt bízza meg.

15. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökség Köhler István és Scossa Zoltán előadókat kéri föl.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést esti 7/9 órakor berekeszti.

Dr. Kék Lajos
elnök.
Köhler István.

Kmf.
Hitelesijük:

Dr. Szily József
jegyző.
Scossa Zoltán.

221. sz.
1898.

Jegyzőkönyv

felvételű Budapestén a magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmányának 1898. évi február hó 2-án délelőtt 1/12 órakor a IV. kerületi előljáróság üléstermében tartott ülésén.

Elnök: dr. Kék Lajos, szöv. elnök.

Jegyző: dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelenvoltak: dr. Ováry Ferencz szöv. alelnök, Libits Adolf, Bulyovszky Aladár és Polcz Rezső felügyelő bizottsági tagok, Kálmán Géza, Köhler István, Vida Pál és Wagner Manó előadók, továbbá a fejezmegyei szövetség képviselőjében Uitz Nándor, a hevesvármegyei szövetség képviselőjében ifj. Simonyi Károly elnök, a pozsonyvármegyei szövetség részéről Both György, a vasvármegyei szövetség részéről Barabás István titkár, a veszprémvármegyei szövetség képviselőjében Markusovszky Béla, a budapesti szövetség részéről Spitz Imre; végül Tomcsányi Béla szöv. pénztáros.

1. Elnök az ülés határozatképességét megállapítván, üdvözli a jelenlevőket; majd az ülés késői összehívását a szervezési stb. szabályzat jóváhagyása körül való nehézségekkel okadatolván az ülést, megnyitja.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnök Bulyovszky Aladárt és Wagner Manót kéri föl.

3. Ezután titkár felolvassa az elnökség jelentését az 1896. augusztus 17—1898. február 1. közti időszakról.

Uitz Nándor az ülés késői összehívására vonatkozólag az elnök által előadottakat tudomásul veszi, kéri azonban, hogy jövőre az alapszabályoktól eltérés ne történjék.

Elnök azon kijelentése után, hogy a jelen eset a jövőre praecedensül nem szolgálhat, az orsz. választmány a felszólalás fölött napirendre tér.

4. Barabás István napirend előtti felszólalásában hangsúlyozza, hogy habár az évi jelentésből sok örvendetes dologról szerethetett tudomást, mégis nem helyesli azon irányt, melyet a szövetség hívatals lapja, a »Tűzoltó Közlöny« az éles polémia terén folytat, és mely legkevésbé alkalmas a bajtársias érzés ápolására. Kifogásolja továbbá, hogy a szövetség e lapon kívül az elmúlt évben semmi kiadványban nem részesítette a tagtestületeket; habár erre az alapszabályok 8. §-a világosan intézkedik. Sokkal helyesebbnek tartaná, ha a lap kiadását maga a szövetség vállalná el, s e mellett gondoskodnék szakfelolvasásra és tanításra alkalmas anyagnak megteremtéséről és szétküldéséről, hogy ekként a testületek a befizetett tagsági díjért kárpótolva legyenek.

Polcz Rezső szerint az elnökség működése csak adminisztratív jellegű volt, ellenben kifelé nem tudott hatni. Nézete szerint az elnökség munkatervének két irányban kell érvényesülni, nevezetesen 1) a hol semmiféle tűzoltóság nincs, ott ilyen létesítések, s az országos szövetséggel szerves összefüggésbe hozassék, 2) a hol van tűzoltóság, ott hozassék be a legszigorúbb felügyelet és ellenőrzés. A leghagyatottabb részeket kell első sorban felölelni, s aztán fokozatosan tovább menve, megkezdeni az ellenőrzést. A vármegyéik alispánjaihoz megkeresés volna intézendő tűzoltóságok és vármegyei szövetségek szervezése iránt, s e törekvéseket a központból szakértők kiküldésével a leghathatósabbban támogatni kellene. Az ezzel járó nagyobb költségeket készségesen engedélyezné az elnökségnek a tartalékalap kamataiból, az államségélyből és a tagsági díjak fölöslegeiből.

Dr. Szily József titkár Barabás szavaira reflektálván, bár maga sem helyesli egészen a »Tűzoltó Közlöny« polémiaját, mégis azt a másik lap részéről megtörtént támadások után indokoltnak tartja. Hivatkozik a szövetség által az előző években szétküldött szakmunkák nagy számára,

szerint, hogy ez idő szerint is egy sok anyagi kiadást igénylő műnek közzététele van folyamatban. A *Polcz* által javasoltakra az a megjegyzése, hogy a tűzoltóságok szervezése vonatkozólag a központból kiinduló bármilyen akció sikerre nem lehet mindaddig, míg a vármegyei szövetségek megdegyike a maga kötelességét meg nem teszi úgy, mint azt Vas, Fejér, Sopron és még néhány vármegye szövetsége megtette. Nézete szerint a működés súlypontja a vármegyékbe, mint kisebb központokba volna áthelyezendő, s e tekintetben a sikerrel működő vármegyei szövetségeket a legmesszebb menő támogatásban részesítené. A mi végül a felügyeletet illeti, erre nézve hangsúlyozza, hogy a belügyministerium az intézkedés jogát magának tartotta fenn.

Elnök felszólalása után *Barabás* megnyugszik azon ígéretben, hogy a szövetség a jövőben is gondoskodni fog megfelelő szakmunkák szétküldéséről, azonban mivel a felszólalások a »Tűzoltó Közlöny«-t illető aggályait el nem oszlatták, indítványozza, hogy megköszönve a lapkiadó budapesti önkéntes testületnek eddigi működését, adjon ki maga a szövetség egy hivatalos közlőnyt.

Elnök szerint a szerkesztés ízlés dolga. Megengedi, hogy a »Tűzoltó Közlöny« polémiája *Barabásnak* nem tetszett, azonban kétségtelen viszont az, hogy sokaknak meg tetszett. Kétségtelen dolog az, hogy ezen lapnak kiadása ez idő szerint évi 2000 forintot reprezentál, nem számítva a szakmunkálatok, cikkek és közlemények szükségszerű díjazását. Ily körülmények között *Barabás* indítványát elfogadhatónak nem tartja. Nehogy azonban a lap iránya tekintetében továbbra is aggályok merüljenek föl, felkérendő volna a budapesti önk. testület, hogy a személyeskedés terére a lapot átéljén ne engedje. A mi végül a *Polcz* által felhozottakat illeti, ezekre nézve teljesen osztja a titkár által előadottakat, melyekhez csak azt fűzi még, hogy a kiküldetések révén elkerülhetetlen hatósági szerep játszása a hatóságoknál a jelen körülmények közt könnyen reakciót szülhetne, miért ahhoz hozzá nem járulhat.

Barabás István az elnök felvilágosításai után visszavonja a külön szövetségi értesítő kiadására vonatkozó indítványát, de kéri, hogy az elnök felszólalásában jelzett irányban átirat szerveztessék a budapesti önk. tűzoltó-testülethez.

Dr. *Óváry* Ferencz az elnöknek a lapra vonatkozó indítványát elfogadhatónak tartja. Az évi jelentésre vonatkozólag kívánatosnak tartaná, hogy az 8 nappal előbb a választmány tagjainak megküldetnék. Végül indítványozza, hogy a tartalékalap kamataiból egy tűzrendészeti törvényjavaslat kidolgozására pályadíj tűzessék ki.

Elnök hivatkozván az eddig is szétküldött szakmunkák hiányosságára, nemkülönben a máris tervbe vett kiadványokkal együtt járó nagy költségekre, e téren semmi különös megfontolást szükségesnek nem tart. A tűzrendészeti törvényjavaslatra vonatkozólag pedig legczélszerűbbnek vélné, ha a jövő évi nagygyűlésnek tétetnék e tekintetben propositio.

Vida Pál a *Polcz* javaslatát elfogadhatónak tartja, nézete szerint azonban a vármegyei szövetségek felhívandók volna, hogy a szomszédos vármegyékben fejtsenek ki agnációt vármegyei szövetségek létesítése iránt.

Köhler István *Vidával* szemben inkább az illetékes vármegyei testületeket és törvényhatóságokat kérné föl ilyen irányú működésre.

Elnök felszólalása után *Polcz* Rezső, mivel kellő támogatásra nem talál, fölvetett indítványát visszavonja.

A vita bezárásával elnök kimondja a határozatot, 1. hogy a budapesti önkéntes tűzoltótestület felkérik, hogy a személyeskedésnek a Tűzoltó Közlönyben való meghonosítását a jövőben iparkodjék megakadályozni; 2. hogy az elnökség jelentése jövőben oly időben készíttessék el, hogy a választmányi ülést 8 nappal megelőzőleg szétküldhető

5. *Polcz* Rezső mint a felügyelő bizottság tagja jelenti, hogy bár ő a számadásokat és pénztárt számszerűleg megvizsgálta és rendben találta, a felügyelő bizottság részéről irásos jelentést elő nem terjeszthet, mert annak tagjai az ülésekre meg nem jelenvén, mint ilyen nem is működött.

Többek hozzászólása után elhatározta a választmány, hogy a felügyelő bizottságot kötelességének teljesítésére felhívja.

6. Ifj. *Simonyi* Károly indítványára a napirend megváltoztatásával titkár bejelenti, hogy a szervezés, egyenruházat, rangjelzés és felszerelés tárgyában alkotott szabályzatot a belügyministerium a jóváhagyási záradékkal ellátta. Egyben előterjeszti az elnökségnek a tegnapi napon tartott üléséből tett javaslatát.

Utz Nándor a záros határidőt a testületek anyagi megterhelhetésének kikerülése végett kifogásolja, míg *Simonyi* Károly a kiadandó szabályzatot a vármegyei szövetségek útján óhajtáná a testületeknek megküldeni.

Többek hozzászólása után elhatározta a választmány, hogy a szabályzatot 6000 példányban fogja kinyomatni, azoknak egy-egy példányát az összes hazai tűzoltó-testületeknek közvetlenül megküldi oly felhívással, hogy a szabályzatban foglaltakat az 1899. évi nagygyűlésig terjedő határidőig hajtsák végre, végül elhatározta, hogy egy-egy példányt a törvényhatóságoknak és a járási hatóságoknak is küld, utóbbiak részére a törvényhatóságok útján.

7. Titkár azon jelentését, hogy *Rösch* Frigyes a sopronvármegyei szövetség elnöke, *Varga* Lőrincz felügyelő bizottsági tag, továbbá *Dorner* Béla, *Ecker* Sándor és *Szabó* Gyula előadók az ülésről elmaradásukat kimentették, a választmány tudomásul veszi.

8. Brassó város tanácsának nemkülönben a brassói önk. tűzoltó-testületnek meghívására elhatározza a választmány, hogy a XIV. tűzoltói nagygyűlést az 1899. év nyarán Brassó városban fogja megtartani, s a többi intézkedések megtételére az elnökséget utasítja.

9. A pozsonyvármegyei szövetségnek a fennálló hátrálékok törlését kérő előterjesztését, valamint az elnökség előterjesztését, valamint az elnökség erre vonatkozó javaslatát titkár ismertetvén, *Both* György a kérelem teljesítését javasolja.

A választmány az elnök felszólalása után a hátrálékok törlését, ez idő szerint nem teljesítheti, egyrészt azért, mert az mivel sem volna indokolva, másrészt azért, mert megállapítva nincs, hogy mely testületnek mennyi hátráléka legyen törölve.

10. A feloszlott vajkaszigeti, keczeli, tényőfalvi, vámosi, szepesváralyai, nagybányai, dubniczi, és nemsovai önk. tűzoltó-testületeket a választmány a tagok sorából törli, és azok hátrálékait leírja.

11. A barosvármegyei szövetség előterjesztése alapján az aranyosmaróti, garamszőlősi, kistapolcsányi, óbarsi, és selizgarammikolai testületek a tagok sorából töröltetnek és hátrálékaik leiratnak.

12. A nagyszőlősi, nagyatádi, erzsébetvárosi, turdos-sini, surányári, és budaeörsi testületek hátrálékaik törlése iránt betervezett kérelmét a választmány teljesíthetőnek nem találja.

13. A győrújfalvi és felsőmindszenti testületek hátrálékaik a felhozott indokok alapján a választmány törlésbe hozza.

14. A dunaszegi testület azon kérelmét, hogy a dunaszeg-ladomér-dunasztpáli testület után fennálló hátrálékaik töröltessenek, a választmány teljesíthetőnek nem találja, miért is a három testületet annak egyetemleges megfizetésére kötelezi.

15. Az öttevényi, kajári, gyarmati és újmalomsoki testületek kérvényét a választmány függőben hagyja mindaddig, míg győrvármegye eziránt megkeresendő alispánja a győrvármegyei szövetség viszonyairól értesítést adand.

16. Az elnökség és központi irodának az elnökség

által előterjesztett ügyrendjét a választmány változás nélkül elfogadja és megállapítja.

17. Ezzel kapcsolatban Dr. Óváry Ferenc javaslatára elhatározza a választmány, hogy az elnökség évi jelentése ezután mindig a naptári évvel záródjék. annak adatait az az elnökség január havában vegye tárgyalás alá, s az a választmányi ülést 8 nappal megelőzőleg küldessék szét a választmány tagjainak.

Ultz Nándor hivatkozással az alapszabályok 15. §-ára, indítványozza, hogy az előadók részére ne csak a szoros értelmű utazási költségek térítessenek meg, hanem részükre tiszteletdíj is állapíttassék meg.

Titkár támaszkodva az elnökségnek ez ügyben már hozott határozatára, a tiszteletdíjnak ellene van.

Dr. Óváry Ferenc napidíjak helyett egy évi átalányösszeget kíván a költségvetésbe beállítani, melyből az előadók és felügyelő bizottsági tagok az üléseken való részvételük arányában az év végével részesednének.

Elnök napidíj megállapítását, Polcz Rezső pedig a kész kiadások megtérítését javasolja.

Többek hozzászólása után elhatározza a választmány, hogy az 1898. évre az előadók részére 300 (háromszáz) forint, a felügyelő bizottság részére pedig 100 (egyszáz) frt. átalány összeget engedélyez azzal, hogy abból az év végén az üléseken való részvételük arányában részesedjenek.

19. A hevesmegyei szövetségnek a szolgálati érdemek fokozatainak megváltoztatására irányuló előterjesztését a választmány függőben hagyja, és elhatározza, hogy a nagygyűléshez annak idején pártoló javaslatot teend.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést délután 2 órakor berekeszti.

K. m. f.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Hitelesítjük:

Bulyovszky Aladár.

Wagner Manó.

Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.
Budapest, IV., vámház-körút 8. sz.

224/1898. szám.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület tekintetes Parancsnokságának

Budapesten.

A magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmányának 1898. évi február hó 2-án tartott ülésén több oldalról kifogás tárgyát képezte az, hogy a t. Parancsnokság kiadásában megjelenő Tűzoltó-Közlöny, mint a magyar országos tűzoltó-szövetség hivatalos lapja az elmúlt évben több számában kiválóan éles hangon oly cikkeket tett közzé, melyek alkalmasak lehetnek a bajtársias összetartozandóság érzetét a tűzoltók közt megingatni.

Nehogy ez irányban továbbra is aggályok merüljenek föl, az ülés határozata folytán felkérjük a t. Parancsnokságot, hogy a saját hatáskörében odahatni szíveskedjék, hogy a Tűzoltó-Közlöny a jövőben közzéteendő cikkeiben a személyeskedés terére ne lépjen, hanem maradjon meg mindig azon tárgyilagosság mellett, mely egyedül alkalmas és méltó azon nemes célhoz, melyet a t. Parancsnokság is ezen szaklap kiadásával szolgálni kíván.

Budapesten, 1898. évi április hó 1-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

71/1898.

A magy. orsz. tűzoltó-szöv. tekintetes Elnökségének Budapesten.

F. hó 1-én 224. sz. a. a Tűzoltó-Közlöny és Tűzrendészeti Lapok között folyt hírlapi polémia tárgyában hozzánk intézett b. átirata folytán van szerencsénk teljes tisztelettel a következőket válaszolni.

A »Tűzrendészeti Lapok« című szaklap a múlt és ezt megelőző év folyamán oly leplezetlenül támadta több ízben épen magát az orsz. Szövetséget és ennek igen tisztelt Elnökségét, hogy azon támadások, nemcsak ingerült hangjuknál de különösen alaptalan és majdnem czélzatos voltuknál fogva magának a t. Elnökségnek tagjaiban is élénk ellenszenvet és visszatetszést keltettek. Bár ezen egyes támadásokra, mindíg volt a ki az Elnökségnek védelmére kelt közöttünk, mégis a támadások nem hogy elmaradtak volna, de sőt folyton még megújultak a Tűzr. Lk. hasábjain *vezércikk* alakjában. — Ennek a magyarázata nemcsak az, hogy az illető lap szerkesztői és tulajdonosai saját institúciójuk, a budapesti hiv. tűzoltóság révén nem tagjai sem a budapesti sem az országos tűzoltó szövetségnek, (sapienti pauca), bár ez is egyik ok feltétlenül, hanem hogy a támadó cikkekre adott feleletek nagyon is tárgyilagosaak voltak és semmi esetre sem voltak a támadó cikkekkel arányban sem álahangra sem a tulajdonképeni *harczmodorra* nézve.

A Tűzrendészeti Lapok támadásai tehát nem hogy elmaradtak volna, de sőt a legközelebbi alkalommal kicsinek találván az eddigi médiumot, a Tek. Elnökséget, egyenesen magára az önkéntes tűzoltói intézményre irányultak. Mi, illetve a mi lapunk szerkesztősége, mely az intézménynek is, de meg az igen t. elnökségnek is — kézen fekvő, s minden »mellék«-tekintetektől ment okokból — mindenkor lelkes bajnoka, illetve »önzetelen« híve volt, elérkezettnek láttuk az időt arra, hogy kíméletlen és velőki ható kritikával, de hangsúlyozzuk, mind e mellett teljes tárgyilagossággal bonczoljuk szét a Tűzrendészeti Lapok ferde és az önkéntes tűzoltói intézményt a *legalacsonyabb fokra legyalázó* theóriáit. Hisszük hogy nem eredménytelenül.

Ezt tettük mi, illetve ezt tette a mi lapunk, az orsz. tűzoltó-szövetség hivatalos értesítője, a Tűzoltó-Közlöny. És szerfölött csodálkozánk azon, ha azt lapunktól a Tek. Elnökség, az önkéntes tűzoltói intézmény legfőbb representáló szerve s az intézmény védelmére is kötelességszerűleg hivatott legfőbb organuma, rossz néven venné, hogy intézményünknek az eset specialitása által egyenesen megkivánt módon és a tapasztalt hévvel védelmére kelt.

Ha a kérdéses cikkek hangja szokatlan éles volt, azt, véleményünk szerint az előzmények, miket kifejtteni szerencsénk volt, teljesen indokoltá és szükségessé tették.

Nem osztozhatunk a t. Elnökség átiratában kifejezésre talált azon véleményben, hogy a kérdéses cikkek alkalmasak lehetnek a bajtársias összetartozandóság érzetét a tűzoltók közt megingatni. Ezzel ellentétben a mi nézetünk inkább az, hogy oly cikkek, mint a Tűzrendészeti Lapok cikkei, egyenesen arra alkalmasak, hogy a hiszékeny lelkeknek önkéntes intézményünk iránt eddig táplált — semmi más által nem pótolható — lelkesedését melynek pedig édes hazánk e téren nagyon sokat köszönhet, gyökerestül kiöljék a nem önkéntes tűzoltóság indokolatlan előnyére.

A mi pedig végül a két lap hasábjain lezajlott személyeskedést illeti, abban *lapunknak mint ilyennek* semmi része sincs. S nem vethető szemére lapunknak az sem, hogy ilyennek tért engedett. Mert a dolog úgy történt, hogy lapunk tárgyilagosa kritikájára a Tűzrendészeti Lapok azzal válaszolt, hogy lapunk felelős szerkesztője Dr. Köncs Boldizsár

ellen ad personam támadást tett közzé. Lapunk felelős szerkesztője a védekezésére írt cikket beküldötte közlés végett a Tűzrendészeti Lapok szerkesztőségének, abban a reményben, hogy ha e lap a jogtalan támadásnak helyt adott, helyt adni a jogos védelemnek is. E reményében azonban felelős szerkesztőnk csatlakozott. Azért tehát, hogy e védekezésnek mi engedünk teret, a tek. Elnökség, melynek minden tagja gentleman, nekünk szemrehányást nem tehet.

A hosszú harcz befejeződött immár tek. Elnökség, s hisszük és reméljük, hogy *annak utolsó akkordja* az orsz. választmány legutóbbi ülésén lapunk ellen tett „felszólalás“ vala. *Ebben a hitben és reményben* mi is kijelenthetjük a tek. Elnökség megnyugtatóján, hogy oly cikkek, mint a melyeket a tek. Elnökség kifogásol — bár átiratában nincsenek ilyenek specialiter megjelölve — előfordulni többé nem fognak.

Mídon itt felhasználva az alkalmat, még bejelenteni van szerencsénk azt is, hogy Bárány N. Ernő leköszönése és testületünkbeli való kilépése folytán a főszerkesztői tisztséget jelenlegi főparancsnokunkra Dr. Szily József úrra ruháztuk, kérjük a tekintetes Elnökséget,

hogy ezen jelentésünket illetve válaszukat, minden irányban tudomásul venni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

a budapesti ö. t. testület parancsnoksága:

Dr. Szily József
parancsnok.

Dr. Köncs Boldizsár
szakaszparancsnok-titkár.

1895. s. s. szám.

Titkári jelentés

a segélyző szövetség ügyeiről az 1898. ápr. 2-iki igazgató választmányi ülés elé.

Mélyen tisztelt igazgató választmány!

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének viszonyairól van szerencsém a következőkben jelentést tenni:

I. A tagok számát illetőleg:

Az 1891. évben volt	60	testület	3753	taggal,
» 1892. »	52	»	3292	»
» 1893. »	47	»	2814	»
» 1894. »	64	»	3336	»
» 1895. »	61	»	3191	»
» 1896. »	113	»	6053	»
» 1897. »	135	»	6799	»

végre a folyó évben márczius 31-ig 86 testület 4544 taggal.

II. A kiadott segélyeket illetőleg:

Az 1892-ben	7	tűzolt. kiadott	310	frt seg. ly, és pedig	295	} a segélyalpból az első m. ált. bizt. társaság általános költségéből
» 1893-ban	7	»	320	»	273	
» 1894-ben	11	»	405	»	368	
» 1895-ben	7	»	195	»	150	
» 1896-ban	15	»	1414	»	839	
» 1897-ben	21	»	650	»	568	
vagyis 6 évvel	68	»	3294	»	2493	

Az 1896. évben a következők részesültek segélyben: Pusztai Imre (Kalocsa) 20 frt, Böhm Jónás (Puchó) 60 frt, Weisz Rudolf (Magyar-Óvár) 60 frt. Östreich Antal (K. Félegyháza) 10 frt, Riesz Menyhért (Bács) 40 frt, Schusztér János (Pozsony) a segélyalpból 60 frt, Unterzuber Dávid (Temes Gyarmata) 20 frt, Temes János (Kassa) 14 frt, néhai ifj. Szidanits Ferencz árvai 500 frt, a segélyalpból ugyancsak 500 frt, T. Horváth János (Paks) 40 frt, Závodszy Albert (Nagy-Mácsó) 45 frt, Garbar József (Kassa) segélyalpból 9 frt, Ivankovics Károly (Kassa) a segélyalpból 6 frt, Hanno István (Berettyó-Újfalu) 12 frt, Kraynyák János (Lócse) 18 frt.

Az 1897. évben a következők részesültek segélyben: Pfluger Pál (Szent-Margita) 35 frt, a segélyalpból pedig 15 frt, Schneider János (Völgyfalva) 25 frt, Kerekes János (Dunaföldvár) 7 frt, Szabó Antal (Vasvár) 12 frt, Schuller Gyula (Csepreg) 30 frt, Balogh Gábor (Alcsuth) a segélyalpból 13 frt, Imre György (Alcsuth) a segélyalpból 12 frt, néhai Odusch Kornél özvegye és árvai (Lócse) 100 frt, Lostyák Ádám (Bonyhád) 16 frt, Schnepf Márton (Bonyhád) 14 frt, Szily József (Vasvár) a segélyalpból 10 frt, Tolnai József (Bicske) a segélyalpból 20 frt, Martinek József (Erzsébetfalva) 10 frt, Miklosics Ferencz (Ózsákpusztá) a segélyalpból 8 frt, Sőregi Sándor (Somogy-Csurgó) 50 frt, Csongrádi János (Szeged) 15 frt, Lehoczky Béla (Ungvár) 150 frt, Grác Antal (Nagy-Kanizsa) 50 frt, Soós Ferencz (Győrsziget) a segélyalpból 4 frt, Balogh Imre (Szeged) 14 frt, Frühauf Károly (Versecz) 40 frt.

III. Az ügyforgalmat illetőleg:

Az 1896. évben iktattatott 191, az 1897. évben 219, az 1898. év első negyedében pedig 103 ügydarab.

Az 1897. év folyamán az igazgató választmány 5 ülést tartott és pedig ápril 10-én, május 29-én, augusztus 20-án, november 13-án és december 18-án.

IV. A vagyoni állapotot illetőleg:

Az 1896. év decz 31-én a szövetség vagyona kitett 13.711 frt 49 krt, míg az 1897. év végén 14.701 frt 90 krt. Budapesten, 1898. évi április hó 2 án.

Dr. Szily József,
szöv. titkár.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az X-i önkéntes tűzoltó-testület alapszabályai.

(Az orsz. szövetség elnökségéhez beterjesztett mintajavaslat).

Czím. — 1. §. — Az egyesületi alapon szervezett testület czíme: »X . . . . . i önkéntes tűzoltó-testület«.

Pecset. — 2. §. — A testület pecsétje: tűzoltó jelvény, »X . . . . . i önkéntes tűzoltó-testület 189. . . « körirattal.

Székhely. — 3. §. — A testület székhelye X . . . .

Hivatalos nyelv és vezérszó. — 4. §. — A testület hivatalos nyelve és vezérszója: magyar.

Czél. — 5. §. — A testület czélja: a község területén, esetleg a szomszéd községekben kiűtött tűz rend-

szeres oltása és egyéb vészesetekben segélynyújtás, a község területén kívül azonban a működő tagoknak csak 1/3-ad részével.

Tagok. — 6. §. — A testület tagjai: tiszteletbeli, alapító, pártoló és működő tagok. — 7. §. — Tiszteletbeli tagokká azok választhatók, kik a tűzoltási intézmény körül általában, különösen pedig a testület irányában kiváló érdemeket szereztek. — 8. §. — Alapítók azok, kik a testület részére egyszer s mindenkorra legkevesebb 20 (—80) koronát fizetnek. — 9. §. — Pártolók, kik a testület fönntartásához 3 évi kötelezettséggel, évenként 4 (—8) koronát negyedévi előleges részletekben a testület pénztárába fizetnek. — 10. §. — Működő tagok: a magyar országos tűzoltó-szövetség által alkotott szabályzatban

megállapított szervezeti beosztás szerint tiszttek, altiszttek, mászók, szivattyúsok és rendfentartók, kik magukat a tettelegesen segélynyújtásban részvételre, az őrszolgálatokon, gyakorlatokon való pontos megjelenésre, valamint a testület által hozott minden határozatok és a szolgálati szabályok megtartására kötelezik.

Felvétel. — 11. §. — A tiszteletbeli tagok megválasztása a parancsnokság, illetve a választmány javaslata alapján a közgyűlés által történik. Külföldiek tiszteletbeli tagokká csak a nmlt. m. kir. belügyminiszter úr jóváhagyásával választhatók. — 12. §. — Az alapító és pártoló tagok szó- vagy írásbeli nyilatkozataik által a testület tagjaivá válnak, szabályszerű felvételük azonban a választmányi ülés által történik. — 13. §. — Működő tag lehet minden fedhetetlen jellemű férfi, ki 18-ik életévét betöltötte, továbbá ép és egészséges testalkatú; felvétel végett a parancsnoknál kell jelentkezni, a felvétel parancsnoksági ülésen történik, mely alkalommal az új tag ünnepélyes fogadalmat köteles tenni.

Fogadalom: »Én N. N. ezennel fogadom, hogy a X . . . . . i önk. tűzoltó-testületnek rendes és pontos működő tagja leszek s becsületszavam- és kézadásommal kötelezem magamat a testület alap- és szolgálati szabályainak, nemkülönben minden egyes határozatainak pontos megtartására.«

A tagok kötelezései. — 14. §. — Minden működő tag köteles az alapszabályokat, a szolgálati szabályrendeletet, továbbá a közgyűlési-, választmányi és parancsnoksági ülés határozatait és parancsait követni, a mire fölvétele alkalmával ünnepélyes fogadalom és kézadás mellett becsületszavát adja. A működő tagok egyéb kötelezettségei a szolgálati szabályrendeletben foglaltatnak.

A tagok jogai. — 15. §. — A tiszteletbeli tagok a működő tagok jogait élvezik, azonban az alapító, pártoló és működő tagok terheitől mentesek.

Az alapító- és pártoló tagok a közgyűlésen tanácskozási, szavazási és választási joggal bírnak. A működő tagok a testület által nyújtott minden előnyben részesülnek; a közgyűlésen tanácskozási, szavazási és választási joggal bírnak. A működő tagok a felvétel után a magyar országos tűzoltó-szövetség által megállapított előírás szerint egyenruhával és felszereléssel láttatnak el, mit azonban csakis szolgálatban szabad viselni. Azon esetben, ha szolgálat közben szerencsétlenség éri, jogosítva van testületi orvos által kiállított bizonyítvány felmutatása mellett segélyért folyamodni. Kérelmét vagy panaszát testülete parancsnokával közölheti, a ki vagy maga intézkedik, avagy fontosabb esetekben a parancsnoksági, illetve a választmányi ülésnek terjeszti elő határozat hozatal végett.

A tagság megszűnése. — 16. §. — A) Önkéntes kilépés által, és pedig 4 heti előzetes szó — vagy írásbeli bejelentés mellett, mely a parancsnokhoz intézendő. B) a létszámból való törlés által, még pedig: 1. ha a tűzoltónál megkívánt előfeltételek hiánya utólag kiténik; 2. ha háromszor egymásután indokolatlanul gyakorlatot, őrszolgálatot és tüzesetet mulaszt; 3. ha a testülettel szemben felmerült kötelezettségeinek vagy tartozásainak háromszori felhívás dacára eleget nem tesz. C) Kizárás által, melyet a nem működő tagokra nézve a választmány, a működő tagokra nézve pedig a parancsnokság a következő esetekben határozhat el: 1. az alapszabályok és szolgálati szabályrendelet ellen elkövetett nagyobb vagy többszöri kihágás esetében; 2. a testület érdekeit veszélyeztető vagy hazafiátlan cselekedet miatt; 3. közbotrányt okozó vagy becstelenséget magaviseletet, vagy iszákosság miatt; 4. felebb való iránt szolgálatban tanúsított illetlen magaviseletet, engedetlenség, kiadott parancsnak megszegése, valamint összeférhetetlen természet vagy fegyelmetlenséget szító magaviselet miatt; 5. ha a tag bűntény miatt bíróság elítélte. A kilépett, törölt vagy kizárt tag a szavatosság

terhe alól azonban csak a testülettől kapott felszerelések és egyenruházat visszaadása után mentetik fel. A pártoló tagok netaláni kilépési szándékukat az év utolsó negyedében tartoznak a parancsnokságnál szóval vagy írásban bejelenteni. Ellenkező esetben kötelezettségük egy újabb évre fennáll.

Jövedelem. — 17. §. — A testület jövedelmét képezik: a) az alapító és pártoló tagok járulécai; b) X . . . . . község által nyújtott segély; c) a testület javára tett adományok és hagyományok; d) a testület által rendezett ünnepélyek és vigalmak esetleges jövedelme; e) jutalmak és gyűjtés útján szerzett pénzüsszegek.

Vagyon. — 18. §. — A testület vagyonát képezik: a) a folyó pénztár készlete; b) a tartalékalap; c) minden beszerzett ingó és ingatlan tárgy és d) a segélyalap.

Követelések behajtása. — 19. §. — A testület tagjainak kötelezettségeiből eredő minden követelés a fennálló törvények értelmében bírói uton behajtható.

Tartalékalap. — 20. §. — A tartalékalap forrásai: a) a 17-ik §-ban felsorolt jövedelmek 5%-a; b) különösen e célra szánt adományok és hagyományok; c) a netaláni évi fölösleg. A tartalékalap elkülönítve kezelik, és a választmány határozatához képest biztos helyen gyümölcsöztetendő. A tartalék alap igénybe vételéhez a közgyűlés beleegyezése szükséges.

Segélyalap. — 21. §. — A segélyalap jövedelmei: a) a 17. §-ban felsorolt jövedelmek 5%-a; b) különösen e célra szánt adományok és hagyományok.

A segélyalap elkülönítve kezelik és a választmány határozata szerint biztos helyen gyümölcsöztetendő. —

22. §. — A segélyalap igénybe vehető: a) a szolgálatban keresetképtelenné vált tagoknak a segélyalap erejéhez mért segélyezésére; b) ha valamely tag a szolgálatban életét veszítené, eltemetéséről, ha arról családja vagy hozzátartozói nem volnának képesek gondoskodni, a választmány gondoskodik, de a temetési költségek 50 koronát túl nem haladhatnak. A segélyalap egy tag által 120 napon túl igénybe nem vehető, kivételes esetekben azonban a választmány ezen időt meghosszabbíthatja. A szolgálatban keresetképtelenné vált tagnak jogában áll a segély igénybe vétele végett betegségének tartalma alatt a választmányhoz fordulni, köteles azonban e végből betegségét a baleset napjától számított 8 napon belül bejelenteni s egyttal azt testületi vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal igazolni. A segélyalap jótéteményéből kizártnak azon tagok, kik önvétkük, engedetlenség vagy ittasság folytán váltak a szolgálatban keresetképtelenné. Ennek megítélésére a parancsnokság van hivatva, attól azonban a választmánynak jelentést tenni tartozik. A segélyalap minél kevésbé leendő megterhelhetése céljából, valamint a működő tagok érdekében a választmány feladata gondoskodni orvosokról, kik a szolgálatban megsérült tűzoltókat díj nélkül gyógykezelik és lépéseket tenni, hogy a sérülést szenvedett tűzoltók részére rendelt gyógyszerek leszállított áron szolgáltassanak ki.

Közegyek. — 23. §. — A testület ügyeit vezetik: a) a közgyűlés; b) a választmány és c) a parancsnokság.

Közgyűlés. — 24. §. — Minden év első negyedében rendes közgyűlés tartatik. A testületi év azonos a naptári évvel. Rendkívüli közgyűlést összehívni a választmányi ülés határozata alapján az elnöknek áll jogában, kötelezése pedig akkor, ha azt a működő tagok tényleges létszámának $\frac{1}{3}$ -da alapos indokolás mellett írásban kívánja.

Az elnök tartozik a kérvény beérkezésétől számított 30 nap alatt a közgyűlést összehívni. A közgyűlések, melyek mindig a testület székhelyén tartatnak legalább két héttel (rendkívüli egy héttel) a tárgynak közlése mellett hívandók össze. — 25. §. — A közgyűlés szavazattöbbséggel hozza határozatait; szavazatok egyenlősége esetén az elnök szavazta dönt. A szavazati jog személyesen gyakorlandó.

A közgyűlés határozatképes, ha a működő tagok tényleges létszámának $\frac{1}{4}$ -e jelen van.

Ha a határozatképességhez megkívánt létszám a közgyűlés megkezdésére kitűzött időpontból számított fél óra alatt össze nem jönne, akkor 8 nap alatt új közgyűlés hívandó össze, mely tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes. A közgyűlés határozatai a meg nem jelent tagokra nézve is kötelező erővel bírnak. A közgyűlés elnöke a testületi elnök, ennek akadályoztatása esetén a parancsnok, jegyzője a titkár, ennek távollétében a segédírást. — 26. §. — A rendes közgyűlés tárgyai: 1. Két rendes és két póttagból álló jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság megválasztása, közfelkiáltással. 2. A parancsnokság és a választmány évi jelentése. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján a lezárt számadások előterjesztése és jóváhagyása, a fölmentvény megadása, továbbá a jövő évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Főlebezési ügyek elintézése. 5. Tiszteletbeli tagok megválasztása, mely közfelkiáltással, vagy titkos szavazás útján, általános szótöbbséggel történik. 6. Indítványok tárgyalása, melyek 24 órával a közgyűlést megelőzőleg az elnöknel beterjesztettek. 7. a parancsnokság és a választmány tagjainak megválasztása. A parancsnokság és a választmány három évre választatik közfelkiáltással, vagy titkos szavazás útján általános szótöbbséggel. Szavazat egyenlőség esetén sorhúzás dönt. 8. Három rendes és három póttagból álló számvizsgáló bizottság egy évi időtartamra való megválasztása, mely az évi számadást, pénztárt és leltárt megvizsgálván, annak eredményéről a közgyűlésnek jelentést tesz. 9. Az alapszabályok módosítása. 10. A testület felosztása. 27. §. — A közgyűlés jegyzőkönyvét a hitelesítőknél kívül még az elnök és a jegyzőkönyvvezető is aláírják.

(Folyt. köv.)

Az elnökség ülése.

Budapest, 1898. április 2.

Az elnökség által megalkotott új ügyviteli szabályok hatása meglátszott a mai ülés képén. Az új szabályzat szigorú szokatlan nagy számmal hozta össze a mai értekezletet, melyet Dr. Kék Lajos elnök d. u. $\frac{1}{2}$ 4 órakor nyitott meg. Jelen voltak az elnökön kívül: Dr. Óváry Ferencz alelnök, Dr. Szily József titkár, Tomcsányi Béla pénztáros, Bulyovszky Aladár, Foltz Rezső és Varga Lőrincz felügyelő bizottsági tagok, Dorner Béla, Ecker Sándor, Kálmán Géza, Köhler István, Scossa Zoltán, Szabó Gyula és Vida Pál előadók.

Elmaradásukat igazolták Dr. Csányi János és Wagner Manó.

Dr. Szily József titkár mindenekelőtt bejelenti azon örömdetes eseményt, hogy az aicsuthi tűzoltó-szakasz megküldötte az orsz. szövetségnek József kir. herczeg Ő fenségére 15 éven át viselt sisakját az Elnökség kérelme s Ő fenségének engedélye folytán. Kér intézkedést annak elhelyezésére nézve.

Többek hozzászólása után elhatározott, hogy a sisak és azon egyéb emléktárgyak számára, amelyek a jövőben még az orsz. szövetség birtokába kerülnek, egy üvegorítóval letakart asztal készíttessék; az asztalon levő szövettel bevont rézsútos fekvésű polczra helyezettessék reá a sisak s úgy magára a sisakra, mint az alatta lévő polczra (számolyra) kis fémtáblácska erősíttessék e felirással: » Ő Felsége József kir. herczeg, az országos tűzoltó-szövetség legmagasabb védnöke által aicsuthi főparancsnoki minőségében 15 esztendőn át viselt sisak.«

Titkár felolvassa ezután a Temes-vármegyei szövetség feliratát, melyben az április 18-án kezdődő és 24-én végződő vármegyei tűzoltó-szaktanfolyam záró vizsgálatára nevezett szövetség biztos kiküldetését kéri az orsz. szövetségtől.

Varga Lőrincz megjegyzi, hogy a vármegye lakosainak nyelvi viszonyai miatt a vizsgálatok ép úgy mint maga a tanfolyam is, csak német nyelven tarthatók. A vezényszó azonban magyar. Szükségesnek látja ennélfogva, hogy a mennyiben a kérelemnek hely adatik, olyan tagját küldje ki az elnökség, ki a német nyelvben teljesen jártas.

Szabó Gyula Varga Lőrinczet javasolja kiküldeni, a kire nézve a tanfolyamon való részvétel — épen azon vár megyei szövetség székhelyén lakozván — mi akadályba sem ütközik.

Varga Lőrincz megjegyzi, hogy a tanfolyam az ő vezetése alatt fog megtartatni, tehát ő ugyanezt a tanfolyamot, mint az orsz. szöv. megbízottja is, nem ellenőrizheti. E két funkció összeférhetetlen. Az elnökségnek még egy tagja van a kit szintén ilyforma érdekeltség miatt nem bízhat meg az elnökség s ez Köhler István, a ki a tanfolyamon mint szakelőadó fog működni. Az orsz. szöv. részéről biztos kiküldését egyébiránt azért is tartja feltétlenül szükségesnek, mert a kiállítandó bizonyítványokat az egész országra szóló érvénnyel óhajtják felruházni, ez az érvény pedig csak az orsz. szöv. által kiküldött biztos aláírása által lesz megszerezhető. A tanfolyam alispáni körlevél útján lett a vármegyében közhírré téve s már eddig is összesen 23 hallgató jelentkezett.

Dr. Óváry Ferencz örömdve veszi tudomásul a temes-vármegyei szövetség ezen közhasznú tevékenységét s maga részéről örömmel járul ahhoz hozzá, hogy az orsz. szövetség a kért hatáskörrel képviselve legyen a tanfolyamon.

E nézetet az egész elnökség magáévá teszi, s a tanfolyamra az orsz. szövetség képviselével Scossa Zoltánt bízza meg.

Scossa Zoltán a megbízatást köszönettel fogadja.

Titkár ezután felolvassa az országos magyar gazdasági egyesületnek az orsz. tűzoltó-szövetséghez a gazdasági egyesületek országos szövetsége nevében intézett átiratát, melyben nevezett egyesület előadja, hogy az orsz. gazd. szövetség legutóbbi ülésének határozata folytán felirat intéztetett a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy az újonnan alkotandó biztosítási törvényben a biztosító-társulatok kötelező hozzájárulása mondassék ki, s kéri az elnökséget hasonló értelmű felirat intézésére. Szóló nem pártol semmiféle ily értelmű feliratot. Ismerteti a jelen átirat előzményeit. Az elnökség ugyanis felkérte annak idején az orsz. gazd. egyesületet, hasson oda, hogy a gazdasági tanintézetekben a tűzoltás taníttassék, s ott a hol szükséges, pusztai tűzoltóságok létesíttessenek. E két irányú kérelem közül az első kellő elintéztést nyert, azonban a pusztai tűzoltóságok ügyéről a gazd. egyesület akkori átirata említést se tett. Az Elnökség erre újabb átirattal sürgette meg a kérdést, s ez újabb átiratra küldi a gazd. egyesület a szönyegen fekvő átiratot, mely a pusztai tűzoltóságokról megint csak hallgat és egészen más kérdést feszeget, olyant t. i., a melyben az Elnökség már állást foglalt egyszer és pedig egészen ellenkezőt a gazd. egyesületével. Az elnökség ugyanis a kötelező állami tűzkár-biztosítás behozatala mellett foglalt állást, s ezt feliratban is sürgette a kormánynál; ily értelemben, ez állásponttal következetességben intézte el az Elnökség csak nem régiben is egyik biztosító-társaság kérelmét. Ha tehát a gazd. egyesület által kívánt értelemben írának most fel a kormányhoz, az az eddigi álláspont feladását jelentené. A kérelem nemcsak elvi szempontból nem teljesíthető, hanem azon köztudomású okból sem, mert az ilynemű megadóztatást úgy sem a biztosító-társulatok viselnék. hanem egyesenes azok, a kik biztosítanak. Szóló hivatkozik Ausztriából vett példákra, hol a biztosító-társulatok éppen ily természetű megadóztatások miatt egyszerűen felemelték a biztosítási díjtételeket.

Ezen vélemény osztatlan helyesléssel találkozik, s elhatározza az Elnökség, hogy a gazd. egyesülethez újabban ily értelemben ismét átir.

Dr. *Óváry* Ferencz indítványozza még, hogy a küldendő átiratban újlag sürgettesék meg a pusztai tűzoltóságok ügye.

Az indítvány elfogadtatik.

Titkár felolvassa az Ő Felsege tiszteletére f. hó 11-én tartandó fáklýásmenet rendező bizottságának a részvételre felhívó átiratát. Véleménye szerint a kérelem nem teljesíthető, mert a szövetség tagjai nem egy pontban, hanem szétszórva vannak, s ki nem is rendelhetők.

Vida Pál elvben nem tartja ugyan kivihetetlennek a dolgot, mert a szövetség helybeli tagjai a részvételre körlevél útján felvolnának hívhatók. Azomban erre már kevés az az idő, mely rendelkezésre áll.

Scossa Zoltán nem tartja kevésnek az időt, hiszen a felhívás 9 nap alatt kényelmesen eszközölhető.

Titkár megjegyzi, hogy az idő azért nem elegendő, mert a részvételt legkésőbb f. hó 5-éig be kell jelenteni a rendező-bizottságnál.

Dr. *Óváry* Ferencz abban a véleményben van, hogy mindennek daczára az Elnökség képviselheteti magát. Vegyük örvendetes tudomásul az átiratot s képviseltesük magunkat az elnökség budapesti tagjai által.

Egyhangúlag elfogadtatik.

Ezzel kapcsolatban jelenti a titkár, hogy Donáth pilis-maróti parancsnok azon kérelemmel fordult az Elnökséghez, eszközölné ki azt, mikép a császárjubiléumi emlékérmek a katonasághoz hasonlóan a *tűzoltóparancsnokoknak* is adassanak.

Miután azomban az ez iránybani intézkedés Ő Felsegének oly kizárólagos joga, a melybe az Elnökség bele nem szólhat; miután a kérdéses jubileum nem is magyar, hanem csupán csak osztrák jellegű, miután az Elnökség már úgylis szorgalmazni fogja Ő Felsegénéél a 25-éves tűzoltói érem konstruálását: az Elnökség a kérelem felett egyszerűen napirendre tér.

Titkár jelenti, hogy a török sebesültek javára rendezett gyűjtés eredményekép Gyöngyös 10 frt, Török-Szt.-Miklós 18 frt 35 krt küldött be.

Elnök indítványára kimondatott, hogy a testületek netáni gyűjtéseik záros terminusra való beküldésére újlag felhívassanak.

Titkár jelenti, hogy a rajkai egylet még 1891-ben kilépett a Mosonvármegyei szövetségből, de kijelentette, hogy az orsz. szövetségnek közvetlenül tagja óhajt maradni. Most újlag felhívott a vármegyei szövetséghez való csatlakozásra, de ő megmaradt eredeti álláspontja mellett, jóllehet a hozzá intézett átiratban ki lett fejtve, hogy az többbe nem kerül, ha a vármegyei szövetséghez csatlakozik; a díjakat ennek daczára újból az orsz. szövetséghez küldötte be a rajkai testület s kijelenti, hogy a vármegyei szövetséghez csatlakozni egyáltalán nem hajlandó.

Vida Pál az ismételt és félre nem magyarázható kijelentés folytán elfogadandónak véli a beküldött 6 frt díjat, azomban ebből 4 frt a vármegyei szövetségnek juttatandó, melynek a saját hatáskörében a tagtestületek érdekében úgylis nem csekély kiadásai vannak.

Elnök helyesli a *Vida* propositióját, azomban szerinte mégis felvilágosítást kell utóvégre is szereznie az Elnökségnek azon okok felől, a melyek ezen testület és az illető vármegyei szövetség között a konfliktust előidézték.

Dr. *Óváry* Ferencz legczélszerűbbnek tartaná azt, ha az elnökség magához a vármegyei szövetséghez fordulna felvilágosításért, miután azt magától a testülettől sürgetés daczára sem kapott.

Pénztárnok nem tartja szükségesnek, hogy a 4 frt leküldessék a vármegyei szövetség részére, hanem irassék az összeg a vármegyei szövetség javára, melynek a szövetséggel szemben úgylis hátrálékai vannak.

Elnök indítványára végül határozatilag kimondatik, hogy az esetet tudomására hozza az Elnökség a vármegyei

szövetségnek s egyúttal információt kér a dolog mibenállása felől, addig is a 6 frt elfogadtatik, s ebből 2 frt a rajkai egylet javára 4 frt pedig a mosonmegyei szövetség javára könyvelendő.

Dr. *Szily* József titkár jelenti, hogy a *thurdossini* tűzoltóság hivatkozva régebbi kilépésére megtagadja az 1890. és 1892—97. évi hátrálék megfizetését; az egylet 1892-ben fizetett 12 frt tagdíjat, 1894-ben emlékérmét is kapott és kilépéséről írásbeli bejelentés nincs.

Mínthogy a belépési nyilatkozatot annak idején a városi bíró is aláírta, az összeg befizetésére a község fog felhivatni.

Tomcsányi Béla pénztáros előterjeszti kimutatását az orsz. szövetség pénztárának bevételei és kiadásairól az 1898. év I. negyedéről. E szerint:

I. Bevétel:

1. Pénztármaradvány 1897-ről	1959 frt 51 kr.
2. Tagdíjban befolyt:	
a) önálló egyletektől	678 frt
b) alszövetségben állóktól	
aa) Fehér vm. szövetség útján	114 »
bb) Heves » » »	38 »
cc) Pozsony » » »	8 »
dd) Sopron » » »	100 »
ee) Temes » » »	46 »
ff) Torontál » » »	478 »
gg) Trencsén » » »	4 »
3. Szakművekért	5 » 35 »
összesen	3430 frt 86 kr.

II. Kiadás:

1. Irodai és portokiadások	36 frt 47 kr.
2. Tisztviselők díja és takarítás	370 » — »
3. Lakbér	97 » — »
4. Referensek úti költsége	192 » 60 »
5. Betörés és tűz elleni biztosítás	23 » 96 »
6. Statisztikai füzetek előfizetése	13 » — »
7. Nyomda és könyvkötő	30 » 80 »
8. Fűtés	50 » — »
9. Pénztármaradvány mint egyenleg.	2617 » — »
összesen	3430 frt 86 kr.

A tartalék-alap állása 10.402 frt 80 kr.

Egyben jelenti, hogy az 1896. évben Klagenfurtba kiküldve voltak még mai napig sem kapták meg utiköltségeiket, kér tehát intézkedést.

Pénztárnok jelentése tudomásul vétetik, a Klagenfurti kiküldetteknek pedig egyenként 100—100 forint kiutalványoztatik. A betörés elleni biztosítási kötvény pedig nem a biztosított kaszában, hanem az elnöknel lesz őrizendő.

Titkár felolvassa a budapesti önkéntes testület feleletét a Tűzoltó-Közlöny és Tűzrendészeti Lapok közt a múlt évben lezajlott hírlapi polemia miatt az Elnökség által az orsz. választmány határozata folytán a nevezett testülethez intézett átiratra, melyben egyúttal a Tűzoltó-Közlönynél beállott főszerkesztőváltás is bejelentetik. (A szövetség átiratát és a budapesti testület választását közöljük jelen számunk hívtalos részében) Az átirat tudomásul vétetik.

Dorner Béla kérdi, vajjon Bárány N. Ernő miután megszűnt tagtestület tagja lenni, elvi szempontból lehet-e a felügyelő-bizottság tagja tovább is?

Elnök kijelenti, hogy Bárány N. Ernő érdemei alapján lévén megválasztva, az tőle el sem disputálható s így továbbra is tagja marad a felügyelő bizottságnak. Egyébként pedig örvendetes tudomásul veszi az elnökség azon körülményt, hogy a budapesti testület főparancsnokává dr. Szily választatott.

Scossa Zoltán kívánatosnak tartja, hogy a mintául

szolgáló budapesti önk. testület az új rangjelzést mielőbb behozza és alapszabályait ehhez képest módosítsa.

Elnök is osztja e nézetet és kívánja, hogy épen mivel mintául szolgál sokaknak, ne várja be az orsz. szövetség ordróját, hanem tegye meg mielőbb a szükséges lépéseket.

Dr. *Szily* József kijelenti, hogy a márczius 27-én tartott testületi közgyűlés már intézkedett e tekintetben.

Köhler István bemutatja az egységes rangjelzési szabályzathoz szükséges tárgyak fény- és színnyomatait és bejelenti, hogy 6000 plban a boríték 44, illetve 54 frtba, a szöveg 76—100—116 frtba, 8 színes tábla 720 frt, 9 tábla 800 frt, 12 tábla 1080 frtba kerül, úgy, hogy az egész mű papírmínőség szerint 940 frt, illetve 1034 frtba vagyis példányonként 16, illetve 22 krba jönne.

Szabó Gyula a középszerű kiállítást ajánlja; de kívánatosnak jelzi, hogy az ábrák a szövegnek megfelelő sorrendben következzenek a szöveg után helyeztessenek el, melletk a lap és ábraszám is álljon, egyébként a »Pannónia« sisakmintát szeretné feltüntetni; ajánlja továbbá, hogy a karkötő is mint legénységi jelvény potlólag hozzávéssék.

Vida Pál kívánatosnak tartja, hogy az egyes tárgyakon kívül teljesen felszerelt, színes alakok is tétessenek a szöveg mellé.

Elnök hosszas tanácskozás után kimondja határozatilag, hogy a karkötő potlólag hozzáveendő; egy tiszt, őrpáncsnok, mászó és szivattyús felszerelt alakja is feltüntetve legyen és minden ábráról levonat előzetesen az összes előadóknak felülbírálás végett küldessék; a sisak alakja azonban a már elfogadott »lipcsei« alak marad.

Szabó Gyula az egységes szabályzatok kidolgozása tárgyában jelenti, hogy az alapszabályminta elkészült, azt az albizottság már tárgyalta is; a tűzrendészeti szabályzat minta tekintetében pedig jelentheti, hogy a községi tervezet szintén készen lenne, de mivel Bulyovszky felügyelő-bizottsági tag kijelentette, hogy ő az özszes eddig jóváhagyott szabályrendeletek figyelembevételével ki fog dolgozni 3 tervezetet t. i. községek, rendezett tanácsú városok és törvényhatósági joggal bíró városok részére, a bizottság ebben megnyugodott. Végül a szolgálati szabályzat tervezett 10 fejezetéből 4 szintén készen van 8 iv terjedelemben s a mint elkészülend, minden referensnek hozzászólás céljából meg is fog küldetni.

Dr. *Óváry* Ferencz azt kívánja, hogy ezen szabályok bevezetésében kimondva legyen, hogy nem szó szerint kötő szabályok, hanem csak alapul szolgáló minták.

Elnök kívánatosnak jelzi, hogy a bizottság az ország minden részén már létező szabályzatokat figyelembe vegye ezen minta kidolgozásánál.

Dr. *Szily* József indítványozza, hogy a revideált alapszabálytervezet a Tűzoltó-Közlönyben mint hivatalos lapban közzététessék, hogy így bárki is hozzászólhasson. Elfogadjatik.

Szabó Gyula indítványozza, hogy az 1900 évben Párisban rendezendő világhiállításra a szövetség tűzoltói kirándulást tegyen lehetővé s indítsa e tekintetben mozgalmat.

Elnök nincs ellene, de célszerűbbnek tartja, ha azt vállalkozó mellőzésével önállóan rendeznek.

Dr. *Óváry* Ferencz szerint csak egyféle osztálynak kellene lenni; egy előadó készítse a dolgot elő és azután úgy rendezzük, hogy a szövetségnek ebből kiadása ne legyen. Elfogadjatik, az előkészítésre dr. *Szily* József és *Köhler* István kérésre fel.

Szabó Gyula bejelenti még, hogy közbenjárására a »Könyves Kálmán« r.-t. hajlandó tűzoltóknak József főherczeg fényomatu képét keretben loco 6 frtért adni. Tudemásul vétetik.

Az ülés végződött d. u. 6 órakor.

* * *

Nyomban azután kezdetét vette a segélyző-szövetség elnökségének ülése, melyen *Suda* János is részt vett.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesítették.

Tükár felolvassa azután az évi jelentést. (Lásd lapunk mai számának hivatalos részében.) Egyben indítványozza ezen jelentése kapcsán, hogy az adható segélyek mérvét illetőleg csak úgy lehetvén tájékozva, ha tudjuk, mennyi a ministeriumban kezelt I. m. ált. biztosító társulati alapítvány, ez iránt átirat intéztessék oda. Elfogadjatik.

Jelenti továbbá, hogy *Lehoczky* Béla (Ungvár) az I. m. ált. csak 150 frtot adott, *Kabainak* (Alcsuth) pedig semmit, miután felmenő águ rokonoknak csak úgy adhatna, ha azok vagyontalanok és a meghalt fenntartójuk lett volna. Alcsuth most azt kéri, hogy a segélyző pénztárból adassék a megszorult szülőknek 100 frt, de ő ezt nem pártolhatja elvi okok miatt. Az alapszabályok ugyanis az ily esetekben minden segélyezést kizárnak.

Hosszas vita után végre megszavaztatik Kabai részére 100 korona kegyelemből és azzal, hogy ez eset praecedensül nem szolgálhat a jövőre nézve.

Tárgyalás alá vétettek ezután a többi segélyezés iránti kérvények, a következő sorrendben.

A *pásztói* testület kérelme folytán *Wiltner* István 50 éves nős, iparos, köztűzoltó részére, ki tűznél szerzett sérülés folytán 10 napig munkaképtelen volt, 10 frt segély iránt előterjesztés fog tétetni az I. magy. ált. bizt. tszhoz.

A *zombori* testület kérvénye, *Harpf* László kőfaragó-segéd részére, 10 napi teljes s 5 napi részleges munkaképtelenség miatt segély megzavazása iránt, miután, a kérvényező testület nem tagja a segélyző szövetségnek, elutasítatik.

A *salgótarjáni* egyesület 48 frt 80 krt küldött be a *Szidanits-árvák* részére azzal, hogy ezen általa még növelendő összeg, a szövetség által kezeltessek, mint külön alap. Minthogy ezt írásban nem kérte, felhivatik nyilatkozattétel végett és addig is elkölönítve gyümölcsözöleg elhelyeztetik.

Az ülés végződött d. u. $\frac{3}{4}$ 7 órakor.

* * *

A két ülés folyamán a *felügyelő bizottság* a pénztár revisióját ejtette meg, majd ápril 3-án d. e. letárgyalta a bizottság ügyrendjét úgy, hogy az előterjesztve lett, csupán a bizottsági tagok kiadásainak megtérítésénél lett kimondva az, hogy csak az *utiköltség* fog megtérítetni.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A szigetvári ö. t. testület közgyűlése.

(Külön tudósítónktól.)

A szigetvári önk. tűzoltó-egyesület XIV-ik évi rendes közgyűlését f. évi február hó 20-án tartotta meg Hegyessy János elnöklete alatt, a ki ezen közgyűlésen lett alelnökül megválasztva és e közgyűlés vezetésére küldöttségileg megválasztva. Lendületes szép szavakban előadott székfoglaló beszéd

végeztével alelnök a tárgysorozat 2. pontját tűzte ki, minek folytán felolvastatván a parancsnoksági kimerítő jelentés az ügykezelés, szolgálat és vagyonnevelésről. A jelentés szerint volt 1 rendes közgyűlés és 9 parancsnoksági ülés. Az előző közgyűlési határozathoz képest Szigetvár város az évi segély felemelése iránt megkerestetvén, a felhozott indokok figyelembevételével az évi segély 240 frtról 310 frtra lett felemelve. Ugyancsak pártoló tagok gyűjtettek és ennek

folytán 22 új taggal szaporodott a pártolók száma. Az év folyamán volt pártoló 134, azok közül meghalt 1, kérelemre töröltetett 5, maradt 128 tag. Működő tag volt 9 tisztt, 12 altiszt és 39 tűzoltó, kilépés folytán töröltetett 6. Bein Mór és Krebsz Antal altisztekké lettek kinevezve.

A testület 50 tagja mult évben is belépett az országos tűzoltók segélyző szövetségébe. A testület tagjai magatartás, kiképzés, a rend és fegyelem tekintetében teljesen kielégítő volt. A testület tagjai július 9—25-ig 78 órán át id. Szidanits Ferencz osztály-parancsnok gyakorló mestertől nyertek elméleti és gyakorlati kiképzést, a tanfolyam végzetével a parancsnokság díszgyakorlattal egybekötött zárovizsgálatot tartott és nevezett gyakorló mester javaslatára 9 tiszti és 32 mászó és szivattyúsi képesítő igazolványt állított ki Ezenfelül tartatott még 15 vasárnap 2—3 órán át gyakorlat.

Az éji őrszolgálatra naponként 3 tűzoltó lett kirendelve s kellően felülvizsgálva. Az éji őrszolgálatot általában elég buzgóan teljesítették a kivezényeltek. Színházi őrség volt 14. Nyári hónapokban 3 pár ló állott készenlétben a testület istállójában.

A város 4 tűzkerületre osztott fel s a megfelelő térkép elkészítettet. A parancsnokság nyilvános tűzjelző állomásokat akart felállíttatni, azonban anyagi okok miatt ezen üdvös tervről le kellett mondani.

A tűzoltószerek és szerelvények lehető legjobb karban vannak és 3151 frt 90 kr. értéket képviselnek.

Tüzeset volt 4; és pedig 1 bolti, 1 raktár-, 1 istálló- és 1 épületűz. Mindezeknél a testület tagjai kellő sikerrel működtek s a tűz tovaterjedését meggátolták. Kivált gróf Andrássy Aladár majorjában volt istállótűznél önfeláldozó és emberföltöti erőt fejtettek ki, s ez által elejét vették kiszámíthatatlan szerencsétlenségnek és kárnak. A tulajdonos sietett is a testületnek a jól megérdemelt elismerését nyilvánítani és anyagi adományban is részesíteni a testületet.

Adományok folytak be: Szigetvári takarékpénztártól 40 frt, Szigetvári segélyegylettől 10 frt, Zalamegyei takarékpénztártól 10 frt, Trieszti biztosító intézettől 10 frt, Weiller Gézántól 10 frt, gróf Andrássy Aladártól 100 frt.

Az egyesület anyagi viszonyai kedvezők, mert az évi tetemes kiadások után a pénztár 100 frt 36 kr. maradvánnyal zárult.

Az egyesület képviseltette magát titkára által az újdéki tűzoltó-egylet zászlószentelési és jubileumi ünnepélyén, az ó-kanizsai és salgótarjáni egyleteket pedig zászlószentelési ünnepélyük alkalmával átiratilag üdvözölte.

Az egyesület szeptember hó 19-én nagyságos turonyi Biedermann Ottó elnöke tiszteletére díszgyakorlatot tartott, mely minden pontjában fényesen sikerült, az elnök ismétlen adott kifejezést a tagok ügyessége és fegyelmezett magatartása fölött.

A közgyűlés a parancsnokság jelentését helyeslőleg tudomásul vette és a parancsnokságnak bizalmat szavazott.

A pénztárnok jelentése tudomásul vétetett.

Következtek a választások. Osztályparancsnokok: Szabó János, Laufer Mór; szertárnokok: Kulcsár József, Kain Károly; orvos: dr. Raksányi Árpád; titkár: Kopátsy Nándor; pénztárnok: Weichart Endre lett egyhangúlag.

Az 1898. évi költségvetés 648 frt bevétel és 590 frt kiadással előirányozva elfogadtatott.

A közgyűlés a parancsnokság előterjesztésére kimondta, hogy a testület zászlószentelési ünnepélylyel együtt fennállításának XV-éves emlékünnepe a folyó évben megüli, s a zászlóanyai tisztre nagyságos turonyi Biedermann Ottóné szül. Tüköry Margit elnökét kéri fel; s az ünnepély programjának megállapítását és végrehajtását a parancsnokságra bízza.

A közgyűlés elhatározta egy zenekar felállítását is, s e célra a pénztárból évi 50 frtot utalványozott. Egyéb tárgy nem lévén, a közgyűlés elnök elttetésével berekesztetett.

Közli:

Kopátsy Nándor,
titkár.

Jelentés a gyöngyösi önk. tűzoltó-testület 1897. évi működéséről.

Alapszabályaink 14. §-a értelmében kötelességem levén a lefolyt év történetével beszámolni, ennek folytán az 1897. évi működésről a következőkben van szerencsém a t. közgyűlésnek előterjesztésemet megtenni.

Általában a lefolyt év a csendes munkálkodás éve lévén, testületünk kebelében sem történtek nagyobb mozzanatok, azért jelen beszámolásom is szűkebb keretben mozog mint az előző években

I. A testület vagyoni állapota.

A pénztár és szertár a felügyelő bizottság által megvizsgáltván rendben találtatott, az évi számadás és vagyonleltárból, mely ez alkalommal szintén benterjesztetik, a részletek kitűnnek. Itt csak annyit vagyok bátor megjegyezni, hogy az építkezési alap ez idő szerint

kitesz:	3000 frt — kr.
a segélyalap:	600 » ... »
szerelvényekben a leltári érték szerint, melyből a kopási százalék leütetett — fekszik érték	6000 » — »

Tagdíjakban kintlevő hátralékok:

1892. évről	6 frt 60 kr.
1893. »	11 » 70 »
1894. »	19 » 40 »
1895. »	46 » 30 »
1896. »	61 » 40 »
1897. »	110 » 10 »

Osszesen: 255 frt 50 kr.

melyekből bizonyára tekintélyes rész be fog folyni.

Igy a testület tiszta vagyona az 1897. év végén kitesz 9600 frtot.

A testület pártoló tagjainak száma a lefolyt évben 300-at tett ki; az aláírt összeg 662 frt 20 kr. összegre rüg.

Szerelvényeink körülményeinkhez képest elégségesek lévén, a lefolyt évben azokhoz a következők szerezettek be:

1. Egy új teljesen vasszerkezetű gyűjtő kocsí a kapitány vízes hordókhöz megrendelés szerint Waldner Márk helybeli kovács iparosnál készült; ki a benne helyezett bizalomnak igen jól meg is felelt s valóban mintául szolgálhat ezen kocsí, melynek kiállításí költségei 325 frtot tettek ki.

2. Beszereztetett 180 méter kender tömlő 130 frt árban.

3. Egy a székesfővárosi tűzoltóság által is használt mintájú s mint legczélszerűbb szerkezetű, melegen ajánlott füst-álarcz 96 frt 49 kr. értékben.

Megszereztetett Ó Fensége József főherczeg aquarell-arcsképe díszes aranykeretben az őrtanya számára.

És végül egy a vasútnál használt harang álvánnyal, tűzjelzés céljára.

Ugy a beszerzéseknél, mint a javítási munkák és egyéb kiadásoknál a parancsnokság a lehető legtakarékosabban járt el.

Gyöngyös város hatóságától 1897. év folyamán élvezett 1600 frt évi segélyen kívül nagyobb adományokat a következők tettek: u. m.

A gyöngyösi takarékpénztár egyesület 40 frt, a gyöngyösi bank részvénytársaság 40 frt, a gyöngyösi takarékos és hitelintézet 30 frt, Generáli biztosító intézet 50 frt és az első magyar biztosító intézet 20 frtot adományozott, a miéért az áldozatkész adományozóknak ez úton is köszönetet mondok.

II. A testület belügyei.

1. A lefolyt évben tartatott 1 közgyűlés és 12 parancsnoksági gyűlés. A közgyűlés elintézt 7 ügyet, a parancsnokság 123 ügyet, főparancsnok által elnököleg elintéztetett 115 ügy.

2. Működő taglétszámunk, bele nem értve a testület tisztviselőit, a következő statisztikát tünteti föl:

1897. január 1-én működő tag volt	64
1897. évben felvételre és fogadalmat tett	4
Lett összesen	68.
Ezek közül a fogadalmi év lejártá után kilépett	4
Elköltözött	5
Maradt az év végén	59

önkéntes működő tag.

Ezekon kívül volt még 4 fizetéses tűzoltó, továbbá a főtemplom alsó tornyában egész év folyamán 2 ór, a felső toronyban ápril októberig 2 ór.

III. Szolgálat.

1. A tél folyamán tartatott 5 elméleti oktatás, a tűzoltói szükséges és hasznos ismeretekről, esetenként 2—2 órai idő tartalommal, 2—2 oktatótisztt előadásával.

2. A nyár folyamán tartatott 17 rendes gyakorlat, időnkint jelképes tűztámadásokkal, felölelve a rend-, szer-, mászó-, ugró- és kötél-gyakorlatokat.

3. Éjjeli és nappali őrség az egész év folyamán 3 fizetéses tűzoltó által tartatott, egy-egy ügyeletes tiszt és főtiszt ellenőrzése mellett.

4. Színházi őrség 20 esetben 3—3 tűzoltó által tartatott.

5. Őrségeket adott még a testület a gyöngyösi műpártolók egyesülete által 1897. május 23-tól június 12-ig nyitva volt kiállításához, úgy éjjel, mint nappal.

6. Tűzesetek:

1. 1897. január 14-én, este 6 órakor a Hóstyán 1517. népsorszámu szalmafedeles kis ház.

2. Február 12-én, este 7 órakor az Akaszában Rác Alajos kis háza.

3. Február 27-én, este 9 órakor a Kossuth Lajos utcában Klein Fülöp porcellán- és üveg-üzlete.

4. Márczius 1-én, d. u. $\frac{1}{2}$ 4-kor az új kaszárnyában egy palakővel fedett istálló $\frac{1}{3}$ része.

5. Márczius 7-én, este 10 órakor a solymos-utcai kisközbén 5 ház.

6. Április 6-án $\frac{1}{4}$ 4 órakor reggel az úri-utcai Magyar Sándor-féle ház.

7. Julius 7-én $\frac{1}{2}$ 1 órakor éjjel a Kossuth Lajos utcai Domány-féle közben 4 ház.

8. Szeptember 20-án reggel $\frac{1}{2}$ 2 órakor a kálváriaparton két ház és két cséplőgép.

9. Október 25-én reggel $\frac{1}{2}$ 2 órakor a menház átelében levő legszélső házacska.

10. November 23-án d. e. $\frac{1}{2}$ 9 órakor Deák Imre 1343. számú szalmafedeles háza.

11. Deczember 5-én reggel $\frac{3}{4}$ 5 órakor Korb-Szánthó fűszerceg raktárában beltűz.

12. Deczember 6-án d. u. $\frac{3}{4}$ 6 órakor az új kaszárnyában egy palával fedett istálló $\frac{1}{3}$ része.

Kéménytűzek voltak:

a) márczius 30-án d. e. 11 órakor a 482. sz. Mazumel Pál házánál;

b) deczember 30-án esti 6 órakor a Nagy-Kasino udvarán; mindkettő elfojtatott.

IV. Vegyes ügyek.

Csekély anyagi sikerrel tartatott egy téli s egy nyári tánczvizgalom, mely a multakhoz mért sikerhez képest hanyatlást mutatott, miért is a tagok részére kárpótlásul aug 20-án egy kirándulás rendeztetett a Mátrába.

1897. év márczius 4-én tartatott meg az 1000-ik őrség a testület tisztikara által.

1897. ápril 4-én a megyei szövetségi gyűlésen Egerben testületünket kiküldött 7 tag képviselte.

1897. okt. 7-én tartotta meg a megyei tűztelügyelő itteni vizsgálatát, s mindent a legnagyobb rendben talált.

Végül felemlítendőnek tartom azt, hogy testületünk parancsnoksága a testület kebelében egy önkéntes mentőosztály létesítését elhatározta, mely tárgyban az előintézkedések folyamatban vannak s bízva a tagok önfeláldozó munkásságában, hiszem, hogy az rövidesen a tettek mezejére is fog lépni.

Egyebekben megköszönve a parancsnokságban helyezett bizalmat és tagtársaim támogatását, kérem jelentésem tudomásul vételét.

Kelt Gyöngyösön, 1898. január 11-én tartott parancsnoksági gyűlésben.

Kozmáry Dezső,
főparancsnok.

A böhönyci ö. t. testület közgyűlése
1898. évi január hó 30-án.

Elnöklő főparancsnok üdvözlőlvén a megjelent tagokat s konstatálván a gyűlés határozatképességét, megnyitja a gyűlést s jelenti, először is, hogy az 1897. év elejétől egész deczember hó végéig egy működő tagot kivéve, ki elhalt, a tagok létszáma 50 emberből állt és áll ma is, mivel az elhalt tag helyett egy új tag lett felvéve. — Továbbá a pártoló tagok létszáma 16 tagból áll. — Tartatott gyakorlat az 1897. évben 8 szer- és rendgyakorlat, továbbá 4 altiszti iskola és 2 legénységi iskola. — Gyűlés volt: 3 rendkívüli közgyűlés és 2 választmányi gyűlés. — Kivonulás volt: 4 templom-parádé és egy tag temetésének alkalmával. — Volt egy téli és egy nyári mulatság, tombolával egybekötve, a mely mulatságok tiszta jövedelme 124 frt volt. — Továbbá az 1896. év deczember 16-án gróf Festetich Pál úr birtokán kiütött depó-épületi tűzvéz alkalmával kifejtett szorgalmát a tűzoltóságnak több rendbeli jutalmazás érte, mi az 1897-diki közgyűlésen még előterjesztve nem lett, mert később érkeztek, ezeket a következőkben közlé elnöklő főparancsnok.

Először is a Fonczidre-biztosítóintézet, hol az épület biztosítva volt, azért, mert az épület $\frac{2}{3}$ -ad részét a tető elvágással a tűzoltók megmentették, — tehát 16,000 frtig érő vagyont — ezért 100 frtot fizetett az egylet számára. Másodsor gróf Festetich Pál úr, igen meleg szavakban fejezte ki elismerését s ő is 50 frtot volt kegyes ajánlkozni; és harmadsor Tallián Gyula Somogyvármegye főispánja egy elismerő iratot küldött az egyletnek hivatalosan, melyben kifejezi magas elismerését odaadó működésükért stb. — Ezen elismerési okirat rámba tétetett és az őrszobában kifüggesztetett.

Végül pedig főparancsnok jelenti, hogy az egylet pénztárából 300 frt megszavaztatott az egylet zenekarának kitanítására, mely zenekar 19 tagból áll, — s kiket Knobloch Frigyes úr nagykanizsai karmester eddig már is igen szép eredménynyel tanított be, s melyhez gróf Festetich Pál úr 50 frtot tanítási díj czímen adományozott.

A főparancsnok jelentését éljenzésekkel tudomásul vette a gyűlés.

(Vége köv.)

HÍREK.

— **A belügyminiszter** megerősítette. *Nagyvárad* t. h. városnak a kőolaj tartására nézve alkotott szabályrendeletét 18.878/98. sz. alatt, — *Gömör- és Kis-Hont* vármegyék *tűzrendőri* szabályrendeletét 19.860/98. sz. alatt, — továbbá *Szatmár* vármegye *építkezési* szabályrendeletét 12.638/98. sz. alatt, — végül *Medgyes* r. t. város *építkezési* szabályrendeletét 28.020/98. sz. alatt. — Ugyancsak a belügyminiszter bemutatási záradékkal látta el a *hegykőzsztent-miklósi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 103.678/97. sz. alatt, — a *gidófalvi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 19.904/98. sz. alatt, — a *fűzes-abonyi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 20.043/98. sz. alatt, — a *szásztyukosi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 21.169/98. sz. alatt, — a *gércze-tacsikándi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 27.395/98. sz. alatt, — az *uj-karácsondi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 29.114/98. sz. alatt, — végül az *apa-nagyfalui önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 33.155/98. sz. alatt.

— **Hagyomány.** *Kanel* Emilia, budapesti polgárnő, ki február havában Budapesten elhalálozott, jelentékeny vagyona jórésztet humánus intézményekre hagyományozta. Ezek közt a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek 100 frotot hagyományozott.

— **Diszkivonulás.** Az április 11-én (húsvét másodnapján) a 48-as törvények szentesítésének emlékére, Ő Felsőge koronás királyunk tiszteletére rendezett *hódoló fáklyásmenet* alkalmával a rendezés és a kordonvonás fontos feladata a *budapesti önkéntes tűzoltó-testület*nek jutott. A testület, melyet e feladat teljesítésében a *Ganz-gyári, újlaki téglagyári és ó-budai hajógyári* tűzoltóságok hathatósan támogattak, a rendezésben 49 taggal (7 a tisztikarból, 42 a legénységéből) vett részt. A kivonult tűzoltócsapatok fővezénylője dr. *Szily* József, az önkéntes testület főparancsnoka volt.

— **25-éves jubileum.** A magyar államvasutak gépgyárának önkéntes tűzoltó-testülete a múlt (márczius) 26-án ünnepelte meg fennállásának 25-ik évfordulóját. Az ünnepies társasvacsorán, mely a nyártelep munkásainak óriási méretű, impozánsul díszített étkezőtermében folyt le, körülbelül 5—600 ember gyűlt össze, nagyobbára a testület jelenlegi és 25 éven át volt tagjai. A budapesti önkéntesek tisztikarát dr. *Szily* József főparancsnok, *Hérmán* Ödön és *Szidanits* Ferencz osztályparancsnokok, *Tomcsányi* Béla és dr. *Köncs* Boldizsár szakaszparancsnokok képviselték. Az első felköszöntőt *Lőrinczy* Gáspár, az ünneplő testület főparancsnoka mondotta, ki formailag is szép, de a benne rejlő történeti visszapillantás miatt historiai adatként is valóban igen értékes beszédet intézett az egybegyűlt vendégekhez és tűzoltó bajtársakhoz. Beszédét meglehetősen hű feljegyzés után a következőkben adjuk. — Mélyen tisztelt Uraim, kedves Bajtársak! Mindenekelőtt van szerencsém a jelenlevő tisztelt Tagtársakat és a mi kedves vendégeinket üdvözölni. Tűzoltó-testületünk igen megtisztelve érzi magát az által, hogy a gépgyár főbb tisztviselői és velünk mindig jóbaráti viszonyt folytatott budapesti önkéntes tűzoltó-testület tisztikara, ezen szerény kis ünnepünken megjelenni szívesek voltak. Uraim! 25 éve annak, hogy testületünk megalakult s nem mulaszthattuk el, hogy ez eseményt, megalakulásunknak 25-ik évfordulóját meg ne ünnepeljük. Testületünk 1873. évi márczius hó 24-én alakult meg az akkori gyárigazgatóság intézkedése folytán *Széchenyi* Ödön gróf kezdeményezésére és ajánlatára, ki abban az időben a pesti tűzoltók főparancsnoka volt. Abban az időben ő volt az a férfiú, és talán egyedül az országban, a ki a tűzoltóügyet egész hévvel felkarolta, ő nem ismert fáradtságot s emberbaráti szeretetből tőle kitelhető módon oda törekedett, hogy nem csak Pesten és Budán, hanem az ország minden helyén létesüljenek tűzoltó-testületek. Ő volt az Uraim, a ki a tűzoltó intézménynek lendületet

adott s annak alapjába a legnagyobb követ ő tette le. Ő volt az, a ki minket is az akkor még *pesti tűzoltó-testület* tisztikarának hathatós támogatása mellett tűzoltókká neveltetett. Azért is kettős örömmel látom, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek érdemes tisztikara, habár nem azok a személyek, kik neveltetésünkben részt vettek, hanem azok érdemes utódai, mint jó rokonokhoz illő, 25-éves fenállásunk örömnépén, mint jó testvérek velünk együtt éreznek, örülnek. Rendkívül nagy örömmre kell konstataálnom, hogy a kartársak közt van egy, a ki már abban az időben, mint kis testvér a kisebb testvér bölcsőjét, a mi bölcsőnket szintén ringatta. — Ki légyen ez Uraim? Ki más, mint az érdemekben dúskálkozó *Hérmán* Ödön, a székes-fővárosi önkéntes tűzoltó-testület I. osztályparancsnoka. Nagy köszönettel és hálával kell ez alkalommal megemlékeznem jelenlegi gyárigazgatónkra, *Förster* Nándor Ő Méltóságáról, ki testületünket mindenkor szíves támogatására méltatta és érdekében mindent megtett a mi még megtenni való volt. Tisztelt tagtársak! Testületünk, mely a legjobb férfikorát most éli, a jótékonyág egyik legszebb és legnemesebb munkáját gyakorolja. Hivatva van első sorban gyárunkat, mint az állam tulajdonát és mindnyájunk keresetforrását, magunk és embertársaink javára, nemkülönben az ipar fejlesztése érdekében tűzkár ellen, tőle kitelhető módon, megvédelmezni. Uraim! Ha visszatekintünk 25-éves múltunkra, dicsekedés nélkül elmondhatjuk, hogy önként és önzetlenül, tisztán emberbaráti szeretetből magunkra vállalt kötelességünknek eleget tettünk. Reszt vettünk számtalan tűzveszedelemnél az oltási és mentési munkákban. Nagyobb tűzeseink közül van szerencsém néhányat felemlíteni, 1873. évi július hó 28-án, midőn a mostani m. á. v. északi főműhelye, akkor *svájci kocsigyár*, lángba borult, a tűz 6 napig tartott. A küzdelem igen nehéz volt, mert nagy volt a vízhiány, tagjaink nem csüggedtek, s midőn a gépműhely tetőzetére is, mely már az utolsó épület volt, átcsapott a láng, tűzoltóink *Scherr* Károly mászó-szakaszparancsnok vezetése alatt megmászák az épületet s vízhiányában, levetvén zubbonyaikat s azokkal törölték el a tüzet, a mi által ezen épület megmentetett mintegy 10 zubbony árán. Továbbá részt vettünk 1874. évben a Nagymező-utcai *czirkus* égésénél, 1875. évben a *Gregersen*-féle gyár égésénél. 1877. évben a *Tabán* városrész égésénél a hol 23 ház égett le. 1883. évben az *északi főműhely* egyik műhelyének égésénél stb., azóta nagyobb tűzeseknél nem vettünk részt. Az okok részletezése talán zavarná jelen ünnepélyünk örömteljes alaphangját. Megemlíteném találok még, hogy testületünk 1875. évben július 26-án este Budán történt nagy *felhőszakadás* alkalmával, a mentési munkálatoknál, a fővárosi tanács felhívására, 8 napon át működött. Uraim az eddig aratott dicsőségekből mérítsünk új erőt a munkára, fűzzön össze minket ezentúl is a felebaráti szeretet, ne csüggedjünk, hanem továbbra is működjünk jó egyetértésben, kövessünk el együttes erővel mindent, hogy elvállalt kötelezettségünknek ezentúl is teljesen megfeleljünk, hogy utódainknak majdan ne kelljen szégyenkezve reánk visszatekinteni. Ne várjunk jutalmat önfeláldozó szolgálatunkért, mert az ellenkeznek a jótékony cselekedet szellemével. Szerénységünk elégedjen meg azon öntudattal, hogy *meg-tettük kötelességünket!* Terjedjen tehát a mi óhajtásunk egyedül oda, hogy testületünk főntartóját, támogatóit és mindazokat, kik velünk együtt éreznek az Úr Isten sokáig éltesse. — A szónoki hévvel előadott igazán szép beszéd óriási lelkesedéssel, tapssal és éljenzéssel fogadtatott. Utánna dr. *Szily* József emelkedett szólásra s az ünneplő testület felvirágzására ürité poharát úgy a budapesti önkéntes testület, mint az országos szövetség elnöksége nevében. Toasztot mondtak még dr. *Axmann* Béla a gyár orvosa.

ki azt kívánta, hogy az ünneplő testület oltson el minden tüzet, csak egyet ne tudjon eloltani soha: a keblükben égő felebaráti szeretet szent tüzét, majd *Szidanits* Ferencz stb. Az igazán szép ünnepély emelkedett hangulatban folyt le s csak a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Jubiláris ünnep.** A *Temesvár-belvárosi III. önkéntes tűzoltó parancsnokság* közhirre teszi, hogy f. évi augusztus hó 19-től augusztus 21-ig fennállásának 25-ik évfordulóját ünnepli, mely alkalommal egyszersmind a *zászlószen-telés* fog megtartatni, melyhez Magyarország összes tűzoltó testületei meghívotnak. A meghívók, valamint a tárgysorozatok folyó évi május havában küldetnek szét. Hogy vidéki vendégeknak az odautazás lehetőleg megkönnyíttessék, a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 50%-os engedmény engedélyezését kérelmezte a rendező bizottság.

— Az „*Illustrirte Feuerwehr-Zeitung*” című német nyelven szerkesztett szaklap, mely a múlt évben megszűnt, ez évi április 20-tól kezdve ismét rendszeresen megjelenik, mint azt a szakkörökhöz szétküldött circularé tudatja. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala Pozsonyban van.

— **Közgyűlés.** A budapesti testület márczius 27-én tartotta meg ez évi rendes közgyűlését dr. *Szily* József főparancsnok-helyettes elnöklete alatt, ki megnyitván az ülést, jegyzőkönyvvezetőül *Kőporossy* Tivadar mászó választott. Azután a parancsnokság évi jelentése. (melyet egész terjedelmében közöltünk lapunk múlt számában. Szerk.), majd a számvizsgáló-bizottság jelentése vétetett tudomásul, mire az indítványok-, felebbezések- és kérvényekre került a sor. Az indítványok — számszerint 9 — közül csak azok fogadtattak el, a melyekhez a parancsnokság is hozzájárult, nevezetesen: hogy a testület tagjai az új szabályzat szerinti sapkákkal láttassanak el; — hogy a tüzeseteknél tönkre ment lábbelikért a parancsnokság esetről-esetre, a körülmények szigorú megvizsgálása után kárpótlást adhat a ruhaalap terhére; — hogy a tagoknak a közgyűlés napjáig terjedő bírságtartozásai elengedtesse. Az 1898. évi költségvetés elfogadása után a választásokra került a sor, melyek még a régi rendszer alapján ejtettek meg, de kimondta a közgyűlés, hogy ha az orsz. szövetség az új szabályzat életbeléptetésére vonatkozólag a kellő lépéseket megteendő, a parancsnokság gondoskodjék arról, hogy az új szabályzat a testületben is érvényre emeltesse s illetve e célból a kellő időre készítsen az alapszabályok, szolgálati és vizsgaszabályzat megfelelő módosítására is kiterjedő javaslatot. A választások eredménye a következő. Megválasztottak: főparancsnokká dr. *Szily* József, — a főparancsnoki helyettesi állás üresen hagyatott, — I. (mászó) osztályparancsnokká *Hérmán* Ödön, — II. (szivattyús) osztályparancsnokká *Szidanits* Ferencz, — mászószakas-parancsnokokká I. *Oszetky* Lajos, II. *Christe* Loránt, III. dr. *Balogh* Dezső, — szivattyús-szakasparancsnokokká I. *Kálmán* Géza, II. *Hevesi* Jakab, III. *Haussegger* Menyhért, — titkárrá dr. *Köncs* Boldizsár, — szertárnokká *Szidanits* Ferencz, — pénztárnokká *Tomcsányi* Béla, — szolgálat-vezetővé *Haussegger* Menyhért, muzeum- és könyvtárórré *Köhler* István, szivattyúmasterökké I. *Walser* Ferencz, II. *Köhler* István, — gépészmérnökké *Kajlinger* Mihály, — építészsze *Grundl* József, — orvosokká I. dr. *Gerber* Béla, II. dr. *Lisznyay* Elemér. III. dr. *Balogh* Dezső, — ügyészsze, dr. *Köncs* Boldizsár, — parancsnoksági tagokká *Boros* Soma, *Bulyorszky* Aladár, *Peringer* Ferencz és *Schlesinger* Pál. A közgyűlés délután 3 órakor kezdődött s éjjeli 1/2 órakor ért véget.

— **Tornatanár és tűzoltó parancsnok árvái.** Két és fél év előtt *Albert* Károly kolozsvári tornatanár és az önkéntes tűzoltó-egylet, buzgó osztály parancsnoka, ki egy évtizeden keresztül az összes kolozsvári tanintézeteknek a tornát tanította, hivatásának áldozata lett, az emberfeletti munka idő előtt megölte. Négy árvája vagyon, ellátás nélkül a szó szoros értelmében az utcán maradt. — Az árvák felsegíté-

sére dr. *Haller* Károly elnök, koltói gr. *Teleki* László alelnök, *Hirschfeld* Sándor pénztárnok és *Kuszkó* István jegyző vezetése mellett bizottság alakul a torna-egylet és a tűzoltó-egylet tagjaiból. A bizottság az árvák sorsa érdekében minden követ megmozdított, kérése igen sok helyt hangulatot keltett. Ő felsége a király és a felséges királyasszony adományokkal mutattak példát. Kolozsvár város, Albach Géza kir. tanácsos polgármester javaslatára, fejenként 50 frt nevelési díjat szavazott meg az árváknak. Az erdélyi főurak körében gróf *Teleki* László keltett hangulatot s gyűjtött nagyobb összegeket. Legtöbbet hoztak a szegény tanulók és tűzoltó testületek 5—10—20 kronkint gyűjtöttek össze annyit, hogy most a bizottság, midőn működését bevégezte, 2553 frt, 48 krral számolt be a kolozsvári árvaszéknek. *Hirschfeld* a pénztári tisztet mintaszerű pontossággal töltötte be. Ő és a jegyző az agitáció műveletét oly körültekintéssel végezték, hogy a nyomtatvány és postaköltség alig került 2%-ba. A befolyt összeget egy részletes levél kíséretében adta át az árvaszéknek a bizottság. A levélben az egy tételben befolyt 20 frtot kitett adományok vagy gyűjtések eszközlői névleg fel vannak említve. A bizottság akcióit fejtett ki, hogy az özvegy az óvónői tanfolyamot végezhesse, hogy állomást nyerve, a kisdédek neveltetése megkönnyíttessék. Dr. *Wlassich* Gyula kultuszminiszter és *Hegedüs* Sándor képviselő kiváló figyelmet és humanus érzést tanúsítottak a bizottság előterjesztésénél, miket dr. *Gutsek* Sándor szerkesztett. A feloszlott bizottság jelentését a nagyobb adakozók- és közreműködőknek elküldötte. Az összes gyűjtőívek csinosan bekötve, betűsörös névmutatóval ellátva, a pénztári naplóval együtt elhelyeztetek Kolozsvár árvaszékének levéltárában. A bizottság a 282 adományozónak és gyűjtőnek adományait a lapokban esetről esetre nyugtázta és külön iratokban fejezte ki köszönetét.

— **Közgyűlés.** A felső-csallóközi járási tűzoltó-szövetség, május hó 15-én délután 3 órakor *Vajkán* tarta rendes közgyűlést, melynek tárgyai a következők lesznek: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Felügyelői jelentés. — 3. Számadások és hátralékkimutatás beterjesztése és megvizsgálása. — 4. A felmentvény megadása. — 5. Az 1898. évi költségvetés megállapítása. — 6. Indítványok tárgyalása. — 7. Tisztikar és választmány választása. — 8. Egyébb tárgyak. — 9. A jövő közgyűlés helyének megállapítása. Minden működő tagok kéretnek egyenruhában megjelenni. Minden tagtestület 25 taglétszámig egy, 50 taglétszámig kettő, 75 taglétszámig három, 75 taglétszámon felül negy képviselőt — a parancsnokon és egyleti elnökön kívül, miután ezek hivatalból tagjai — küldhet a közgyűlésre. Ezen képviselők meghatalmazvánnyal látandók el. — Somorja 1898. április 14 — Ivánfi Béla, a jár. szöv. elnöke.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — február hóban előfordult tüzesetek száma január hónapoz képest csökkenést mutat. Februárban ugyanis összesen 758 tüzeset fordult elő, januárban 857. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban *Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun* vármegye 35 tüzesettel, mindjárt utána *Krassó-Szörény* és *Vas* vármegyék 34—34 tüzesettel, majd *Bihar* vármegye 30, *Torontál* és *Borsod* vármegyék 28—28, *Zala* vármegye 22, *Nyitra* vármegye 21 tüzesettel stb. stb. Egy-egy tüzeset fordult elő: *Arad*, *Budapest*, *Győr*, *Hódmező-Vásárhely*, *Kolozsvár*, *Kecskemét*, *Nagyvárad*, *Pécs*, *Pozsony*, *Szabadka*, *Szeged*, *Temesvár*, *Ujvidék*, *Versecz* és *Zombor* városokban. Legtöbb község szenvedett a *Pes-Pilis-Solt-Ris-Kun* vármegyei 35 tüzesettől, számszerint 31, míg a *Krassó-Szörény* vármegyei 34 tüzeset 30 községet sújtott. Összesen 639 azon községek száma, melyek között a 758 tüzeset megosztlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt: gyújtogatás 90, öngyújtás 4, gyermekek játéka vagy paj-

kossága gyufával 19, világító szerekkel való gondatlan bánás 8, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 118 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 243, öngyújtás 6, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 24, világító szerekkel való gondatlan bánás 4, egyéb hanyagság 89 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 153 esetben. A gyújtogatás tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 333 esetben (januárban is ennyi volt). E tűzvések alkalmával halálos sérülést szenvedett 4, nem halálos sérülést 13 ember. A kárvallottak összes száma 1314; az az okozott károk összes értéke 540.430 frt; 7 község van olyan, melyben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 4 van olyan, a ki egy-maga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő, a következők: *Nagy-Pirit*, Veszprémm. (febr. 11., a kár 11.473 frt; a kárt szenvedtek száma: 33; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás), — *Szombathely* r. t. v. (febr. 19., a kár 12.680 frt; a kárt szenvedtek száma: 2; a tűz oka vélelmezett öngyújtás), — *Homonna*, Zemplénm. (febr. 23., a kár 13 332 frt; a kárt szenvedtek száma: 24; a tűz oka gyújtogatás), — *Nagyvárad* th. j. v. (febr. 11., a kár 14 000 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka vélelmezett hanyagság), — *Hamvasd*, Vasm. (febr. 10., a kár 14.794 frt; a kárt szenvedtek száma: 20; a tűz oka ismeretlen), — *Soborsin*, Aradm. (febr. 12., a kárt 18.100 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás), — *Miklósfalva*, Zólyomm. (febr. 10., a kár 31.080 frt; a kárt szenvedtek száma: 1; a tűz oka gyújtogatás).

— **Raktártűz a fumei kikötőben.** A fumei kikötőben a múlt hó 24-én éjjel az 1896. évben előfordult óriási tűzhez hasonló természetű, bár kisebb kaliberű raktártűz volt, a mely az államvasutaknak egy, a tengerparton fekvő nagy raktárát a benne fölhalmozott áruval együtt elhamvasztotta. Este 9 órakor az államvasutak 20. számú farakja kigyuladt s rövid idő alatt teljes lánggal égett a mintegy 480 méter hosszú raktár egész zsindeletét. A raktárban több mint száz vasuti kocsira való nyers juta volt fölhalmozva. A raktár egyike a legnagyobb vasuti tárházaknak, melyet ezelőtt néhány évvel építettek föl-töltött területen. Most a leszámítoló bank raktárvállalata bérlő, s a Kelet-Indiából a budapesti gyárak számára érkező nyers juta beraktározására használja. A raktárt állítólag villámcsapás gyújtotta föl. Erős sirokkó dühöngött, mely annyira élesztette a tüzet, hogy még Abbáziába is ellátszott. Az oltásra egyébiránt gondolni sem lehetett és a tűzoltóság, melynek több század katonája is segített, inkább a szomszédos raktárak megmentésén fáradozott. A szálló sziporkák a többi raktárakat is fenyegették. A leégett raktár közelében állott egy tehervonat, melynek nyolcz kocsiját szintén elhamvasztotta a tűz, még pedig annyira, hogy csak összevissza görbült vasvázuk maradt meg. A leégett raktárba mintegy 700.000 forint értékű juta és 30.000 forint értékű egyéb áru volt beraktározva, a fumei nyilvános raktárvállalat részéről. Ez mind biztosítva volt főképpen hazai társaságoknál, különösen a *Foncière*-nél s így maga a fumei nyilvános raktárakat kezelő leszámítoló és pénzváltó-bank semmi kárt sem szenved. Szerencse, hogy a huszadik számú raktár teljesen magában áll és hogy a szél másnap irányt változtatva a tenger felé röpítette a sziporkát. Így a tűzoltóságnak és a katonaságnak másnap sikerült a közelben levő rizshántoló és petroleum gyárakat megmenteni. Maga a raktár teljesen hamuvá égett, minek egyik oka az is volt, hogy teljesen fából építették és villámhárító nem volt rajta.

— **József kir. herceg levele a fumei tűzoltókhöz.** A fumei tűzoltóság kötelességszerűleg referált a legutóbbi nagy fumei tűzről fenséges védőjének *József kir. hercegnek*, a ki erre a következő olasz nyelven irt levéllel válaszolt:

«Igen tisztelt parancsnok ur! Kérem fogadja legőszintébb köszönetemet az igazán érdekes jelentésért, a melyet a márczius 24-én este leégett XX. sz. barak tárgyában hoztam intézett. Ez az eset újabb fényes bizonyítéka volt a fumei tűzoltók derekasságának, a kik tisztelt főparancsnokukkal élükön a pusztító elemmel a legnagyobb erélylyel szálltak szembe és azt a veszedelmes viszonyok mellett is lokalizálni tudták. Fogadják e fényes siker alkalmából legőszintébb gratulációmát és kívánom, hogy a fumei önkéntes tűzoltók területére minél szebb jövő várjon. Fiume, 1898. április 18. A tisztelbeli főparancsnok: József kir. herceg».

— **Szobatűz.** A közmunkatanács Döbréntey-téri épületében a múlt hó 25-én éjjeli 2 órakor — valószínűleg eldobott gyufából — tűz keletkezett s mire a tüzet észrevették, egy csomó okirat elégett. A II. ker. őrség fojtotta el a tüzet.

— **Egy község pusztulása.** *Gerlicze* gömörmezei községben márczius 27-én reggel tűz támadt. A lángok ötvenhét házat égettek földig, épen csak öt ház maradt. A virágzó kis faluban szörnyű nyomor ütött tanyát.

— **Leégett gőzmalom.** *Nagy-Surányban* a *Glas-féle* gőzmalom a múlt hó 30-án virradóra kigyuladt s a mellette lévő magtárépülettel és az összes gabonakészlettel együtt földig égett. A kár 100.000 forint. Az összes épületek biztosítva voltak.

— **Erdőégés.** *Huszár* László *ponorisi* temesmegyei földbirtokos erdeje márczius 31-én reggel kigyulladt. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy mire nagynehezen lokalizálni bírták, 600 hold erdő elpusztult.

— **Tűz egy telefonközpontban** *Zürikben* az ottani központi telefonállomáson április 1-én délelőtt nyolcz óra után tűz ütött ki. A veszedelmet valószínűleg az okozta, hogy a hőesés következtében a villamos vasút drótja elszakadt és a telefondrótra esett. Az egész helyiség pillanat alatt lángba borult, úgy, hogy a kezelőszemélyzet kénytelen volt menekülni. A tüzet egy órai munka után sikerült csak eloltani. A negyedik emelet és a fedélzet teljesen kiégett, az összes készülékek elpusztultak. Az épület a svájci szövetség tulajdona és berendezése 500.000 frankba került.

— **Tűzvész.** *Tekeházán* (Ugocsam.) márczius hó 25-én reggeli 8 órakor eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, a mely elpusztított 4 házat s csak a szélcsendes időnek köszönhető, hogy az egymáshoz közel eső épületek közt a védekezés daczára is a tűz tovább nem terjedt. Csak nehezen sikerült megmenteni az anyakönyvi és jegyzői hivatalt s a községházát, mely alig 3 éves új épület, s ez esettel máris másodszer állta ki a tűzpróbát. A károsultak lelmi szere nagyobbbrést elpusztult. Az épületek jobbadán biztosítva voltak.

— **Leégett falu.** *Jászó-Mindszent* Abauj-Torna vármegyei községben április 4-én *éjszaka* iszonyú szélviharban a bíró házának teteje kigyuladt, melyet néhány pillanat alatt hatalmas tűzzé növesztett a vihar. Mire a fölriasztott nép a veszedelem elhárításához foghatott, már *hatvan ház* vált tűzkatlanná, ezek mind földig égtek. A szegény nép nyomora leirhatatlan. Azt mondják, hogy a bíró házát boszúból gyújtotta föl valaki.

— **Tűzvész.** *Nagy-Kanisán* április hó 9-én délután nagy tűz pusztított. A külső városrészben leégett nyolcz lakóház a melléképületekkel együtt, a melyekben sok ló és marha elpusztult. A tűz alkalmával sok ember megsebesült, némelyik életveszélyesen is. A tüzet egy kis gyermek okozta, a ki gyufával játszott.

— **Égő fűrésztelep.** *Szolnokon* április 16-án délben kigyulad *Adler Ignác* takarékpénztári igazgató nagy gőzfűrész telepe, melyen sok száraz deszka van felhalmozva. A lángok a nagy szélben egymásután csaptak át egyik deszkahalmazról a másikra, úgy, hogy az oltás csaknem lehetetlen volt. A tűz a gyárteleppel szomszédos házakat is veszedelemmel fenyegette. A kár mintegy ötvenezer forint.

— **Elismerés.** *Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.* 778/1897. sz. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület tekintetes Parancsnokságának Budapesten. A folyó évi augusztus havában Budapesten megtartott VI. országos tűzoltói szaktanfolyam vizsgáira a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége által kiküldöttek jelentéseiből örömmel győződött meg a szövetség elnöksége arról, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület Parancsnoksága által rendezett tanfolyamon részt vett hallgatókban a hazai tűzoltó-intézmény oly szakértőket nyert, kikre a tanfolyamot rendező testület valóban büszke lehet. Hogy a megejtett vizsgákon kiküldötteink által konstatált kiválóan szép eredmény a rendelkezésre állott rövid idő alatt elérhető volt, azt a t. Parancsnokság által ismételen kifejtett különös méltánylást érdemlő áldozatkészségen kívül leginkább a tanfolyamon közreműködött előadói kar kiváló szakértelmének és lankadatlan ügybuzgalmának tulajdonítható. Örömmel ragadjuk meg azért az alkalmat, hogy az ezen tanfolyam rendezésével járó nagy és országos érdekű nehéz feladatok teljesítése által a hazai tűzoltó-intézmény fejlesztése terén szerzett érdemeiért a t. Parancsnokságnak teljes elismerésünket és köszönetünket nyilvánítsuk és felkérjük, hogy ezen köszönetünknek és elismerésünknek a tanfolyamon közreműködött előadónál is kifejezést adni szíveskedjék. Kelt Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1897. évi november hava 13-ik napján tartott üléséből. *Dr. Kék Lajos*, elnök. *Dr. Szily József*, titkár.

— **Tűz a gyermekmenhelyben.** A gyermekmenhely *Knežits*-utcai épületében e hó 25-én délelőtt tűz ütött ki, melyet szerencsére — mielőtt veszélyes mérvet öltött volna, sikerült lokalizálni és eloltani. Mikor az egyik terem mennyezete lángba borult, óriási pánikot keltett az intézet apróságában. Valódi csoda, hogy a fejvesztett gyermekeregben az ijedelmén kívül nem esett kár. A tűzrendőri vizsgálat megállapította, hogy a tűz akként keletkezett, hogy az alig két éve felavatott épület egyik gerendája a mennyezetre volt vaskolva s a száraz fa a szikrától tüzet kapott s a lappangva terjedő zsarátnok borította lágba a mennyezetet.

— **József főherceg arcképe.** A magyar országos tűzoltó szövetség legfőbb védnökségének *József kir. herceg* Ő fenségének Vastagh György hazánk egyik legjelesebb arcképfestő művésze által készített s az ezredéves jubileum alkalmával tartott ünnepség alkalmából leleplezett arcképe a már ismert színezett példányban gyönyörű kivitelben sokszorosítva lett. Ezen kitűnően sikerült másolatra nézve — melynek ára eddig 16 frt volt — sikerült a vállalattal azon kivételes egyezséget kötni, hogy azt a magyar tűzoltóknak kerettel és üvegezéssel együtt nem számítva bele a csomagolási és szállítási költséget, csak 6 frtéért szállítja. Megrendelések a »Tűzoltó-Közlöny« szerkesztőséghez intézendők.

Szerkesztői üzenetek.

Járási szöveg. Elnöksége, Malaczkán. Mi megküldöttük pontosan: ha nem érkezett meg pontosan, annak a posta az oka. Szíveskedjenek megreklamálni, vagy megüzenni, hogy mely számok hiányzanak.

Ö. T. egylet, Ságvár. Elküldöttük a kívánt példányt.

Ö. T. egylet, Papolez. A kiadóhivatalnak címzett levelük márcz. 14-ről) nem jól lett megcímezve. Ez az oka aztán, hogy csak tegnap jutott kezeink közé. Külön levélben fogunk válaszolni.

Ö. T. egylet Nagy-Bittse, F. M. Beodra. Kérelmük értelmében már intézkedtünk.

Ö. T. egylet, Mohács. 1. V-éves, X-éves és XV-éves érmek. Az orsz. szöveg. Elnöksége most szorgalmazza Ő Felségénél, hogy 25-éves érmek is adassanak, még pedig Ő Felsége által. Bronz, ezüst, aranyozott ezüst. Alakjuk rendes kerek alak. Egyébiránt szíveskedjék kérni az orsz. szöveg. elnökségétől (Budapest, IV. vármház-körút 5. sz.) egy *éremszabványt*; abban bőven megvan minden. — 2. A kürtös, és a szolgálta csak úgy kaphatnak ily érmeket, ha egyszersmind *működő* tűzoltók. Ha nem működő tűzoltó, akkor még a tisztviselőnek (titkár, pénztárnok stb.) sem dukál érem, bármennyi időn keresztül működjenek is ily minőségben, nemhogy a szolgálának, vagy kürtösnek, vagy zenekarinak járna.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság

(Assicurazioni Generali)

f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 410,815.677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17,282.135 korona 40 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8,225.896 korona 36 fillérrel 106,055 417 korona 10 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 26,059.779 korona 92 fillér volt, miből 11,054.256 korona 32 fillér viszontbiztosításra fordítottatott úgy, hogy a tisztadíjbevétel 15,005.523 korona 60 fillérre rúgott, mely összegből 12,079.205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 68,189.768 korona 38 fillért tesznek ki.

Károkkért a társaság 1897-ben 24,466.461 korona 76 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 606,962.236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 113,406.607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki.

A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen 14,769.224 korona 48 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az 1,560.000 korona külön tartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihalított 44.315 korona 04 fillérrel 9,359.224 korona 48 fillérre emeltetett fel úgy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglévő értékpapírok értékének éppen 10%-ának felel meg, továbbá felemlítendő még az 160.000 koronára rúgó kétes követelések tartaléka. — Ezekon kívül fennáll még egy 400.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 132,348.020 korona 60 fillérről 143,645.142 korona 28 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	23,510.126	korona	14	fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	12,499.795	»	64	»
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	568.842	»	06	»
4. Értékpapírok	94,373.963	»	44	»
5. Tárca váltók	811.139	»	70	»
6. A részvényesek biztosított adóslevelei	7,350.000	»	—	»
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések	4,165.607	»	26	»
8. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	365.668	»	04	»
	143,645.142	korona	28	fillér

Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékekre esik.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNÖS BOLDIZSÁR.

Assicurazioni Generali

KLADÁS

Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1897.)

BEVÉTEL

		korona fl.		korona fl.				korona fl.		korona fl.	
I. Kárfizetések (a kárfelvételi költségekkel együtt):											
1.	Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6.827,000	40								
2.	Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2.943,376	18	9.270,466	58						
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítiményeit):											
1.	Szervezési költségek (a folyószámlán teljesen törlesztve)	1.742,037	80								
2.	Jutalékok	1.752,081	16	3.494,118	46						
3.	Folyó igazgatási költségek			1.045,746	70						
4.	Adók és illetékek										
III. Leírások és egyéb kiadások:											
1.	Leírások kétes követelésekre	6,823	18								
2.	Egyéb kiadások: Járulék és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	151,820	82	158,643	50						
IV. Tartalék függő károka:											
1.	Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	921,473	18								
2.	Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1.831,830									
3.	Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	988		2.264,291	18						
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:											
1.	Díjtartalék	6.136,673	26								
a)	Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	836,591	78								
b)	Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6.673,265	04								
2.	Tökésített nyereségtartalék	2.625,000									
3.	Értékpapírok árfolyamtartaléka	2.418,455	62								
4.	Kétes követelések tartaléka	80,000		12.066,720	56						
VI. Évi üzleti nyereség				609,916	42						
Összesen				28.988,908	40						

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1897.)

		korona fl.		korona fl.				korona fl.		korona fl.	
I. Eredőket biztosítások és járadékok fizetése:											
1.	Halál esetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	5.246,882	82								
2.	Elélési esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1.116,374	98								
3.	Járadékfizetések	296,945	96	6.659,682	66						
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítások részét:				1.560,651	06						
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak				359,779	82						
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítiményeit):											
1.	Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)										
2.	Szerzési költségek	1.120,806	26								
3.	Folyó igazgatási ügyek	1.257,111	78								
4.	Beosztási jutalékok	397,657	84								
5.	Orvosi költségek	143,869	70								
6.	Adók és illetékek			313,154	10						
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követelésekre és ingatl.				26,210	26						
VI. Függő károk tartaléka:											
1.	Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	622,426	10								
2.	Elélési biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét	1.87,932	02								
3.	Járadékfizetések	11,427	84	1.181,205	46						
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:											
1.	Díjtartalék										
a)	Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	Kor. 59.013,234	70								
b)	Elélési bizt., lev. a viszontbizt. részét	9.245,211	18								
c)	Járadékfizetések	3.042,005	66	101.280,454	54						
2.	Díj-átvitel										
a)	Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	Kor. 4.109,032	22								
b)	Elélési bizt., lev. a viszontbizt. részét	265,930	84	4.374,962	56						
3.	Külön tart. a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	400,000									
4.	Tökésített nyereség-tartalék	2.625,000									
5.	Értékpapírok árfolyamtartaléka és kiegészítő tartalék	6.896,433	92								
6.	Kétes követelések tartaléka	80,000									
7.	A biztosítottak osztálya	1.385,764	54	117.042,685	56						
VIII. Évi üzleti nyereség:				1.831,884	64						
Összesen				131.594,048	64						

VAGYON

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONÁLLASA 1897. december 31-én.

TEHER

P. SZ.	A tétel neve	A		B		Összesen		P. SZ.	A tétel neve	A		B		Összesen			
		korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.			korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.		
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizett részéről	3675000		3675000		7350000		1	Alapítke	5250000		5250000		10500000			
2	Inggatlan birtok							2	Tökésített nyereségtartalék	2625000		2625000		5250000			
a)	Városi ingatlanok			1815000		1815000		3a)	Tartalékalap az értékpapírok árfolyamingadozásának fedezésére	2418458	52	5396453	62	7754909	44		
b)	Mezőgazdasági birtokok	2518200				2518200		4b)	Kiegészítő tartalék			153,000		153000			
3	Építés alatt álló intézeti ház Milanóban			978152	86	978152	86	5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	80000		80000		160000			
4	Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire			12499795	64	12499795	64	a)	Díjtartalék folyó biztosításokra az A mérlegben	6973265	04	10123054	54	10123054	54		
5	Kamatotó jelzolgilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlalaira			6873773	28	6873773	28	b)	Díjtartalék az A mérlegben			4374962	56	4374962	56		
6	Kölcsönök értékpapírokra	568842	06			568842	06	c)	Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére			400000		400000			
7	Allam- és más értékpapírok	89384	28	8460826	46	9354610	74	6	Tartalék függőben lévő kárfizetésekre az A mérlegben	2264201	18			2264201	18		
8	Folyó kamatok	248306	24	533412	46	781718	70	7	Osztalék alap az életbiztosításban nyereménynyelv biztosítottak javára			1385764	54	1385764	54		
9	Váltak a társaságban	811139	70			811139	70	8	A hivatalnokok ellátási pénztárában vagyona	1655917	64			1655917	64		
10	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	3985646	90	179957	36	4165603	26	9	Jelzáloghitelzések								
11	Készpénzkészlet az intézeti igazgatóságánál és fiókjainál	552889	76	61721	98	614561	74	10	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	672819	10	97590	90	1769919	10		
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláján	743329	78	48293	40	791623	18	11	Egyenleg az intézet fiókjainak számáján	81810	96	4950	04	86760			
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláján	2948190	78	490748	06	3438938	84	12	Egyenleg az A mérleg folyó számláján	224418	04			224418	04		
14	Maradvány az A mérleg folyó számláján			2264618	04	2264618	04	13	Hitelezők különböző címeken	351230	02	3955	78	355185	80		
15	Adósok különböző címek alatt	941233	84	53107	84	994341	48	14	Betéttek kezesség és biztosított gyantát	351186	04	4587368	08	7898554	12		
16a)	Letétkezesség és biztosított gyantát	531186	04	4587368	08	7898554	12	15	Gidoni alapítvány								
b)	Letétkezők által	8000				8000		16	Girard alapítvány								
c)	Besso József alapítvány	12000				12000		17	Goldschmid alapítvány								
d)	Calabi R. alapítvány	6000				6000		18	Besso József alapítvány								
17	Biztosítók és vasszekrények a társaság összes hivatalában, czegetáblák, papír- és nyomtatvány az összes raklárakban							19	Calabi R. alapítvány								
18	Előlegzők jutaléka és szervezési költségek							20a)	Nyereség előírás (A mérleg)	Kor. 3.552,31							
								b)	Nyereség az évi üzletből	Lo. 609.916,38		613468	78	1881884	64	2445358	42
		29066844	18	129.399.605	46	159.606.449	64										
Az 1897. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjtételek értéke				kor. 63.189.783,28													
								A jövő évben lejárandó tűzbiztosítási díjak				kor. 63.189.783,28					

A es. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Kamillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat.

Hegedűs Sándor, igazgató tanácsos.

A vezérigazgató: Richetti Ödön.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGYENŐKÉSGÉG:

Az intézet hivatalos helyiségei Budapesten, Dorottya-utca 10. sz. a. az intézet saját házában.

Steinhardt, Poór.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emelt, ü, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk.

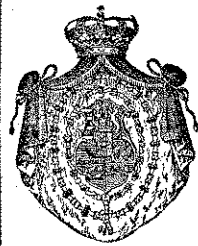
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

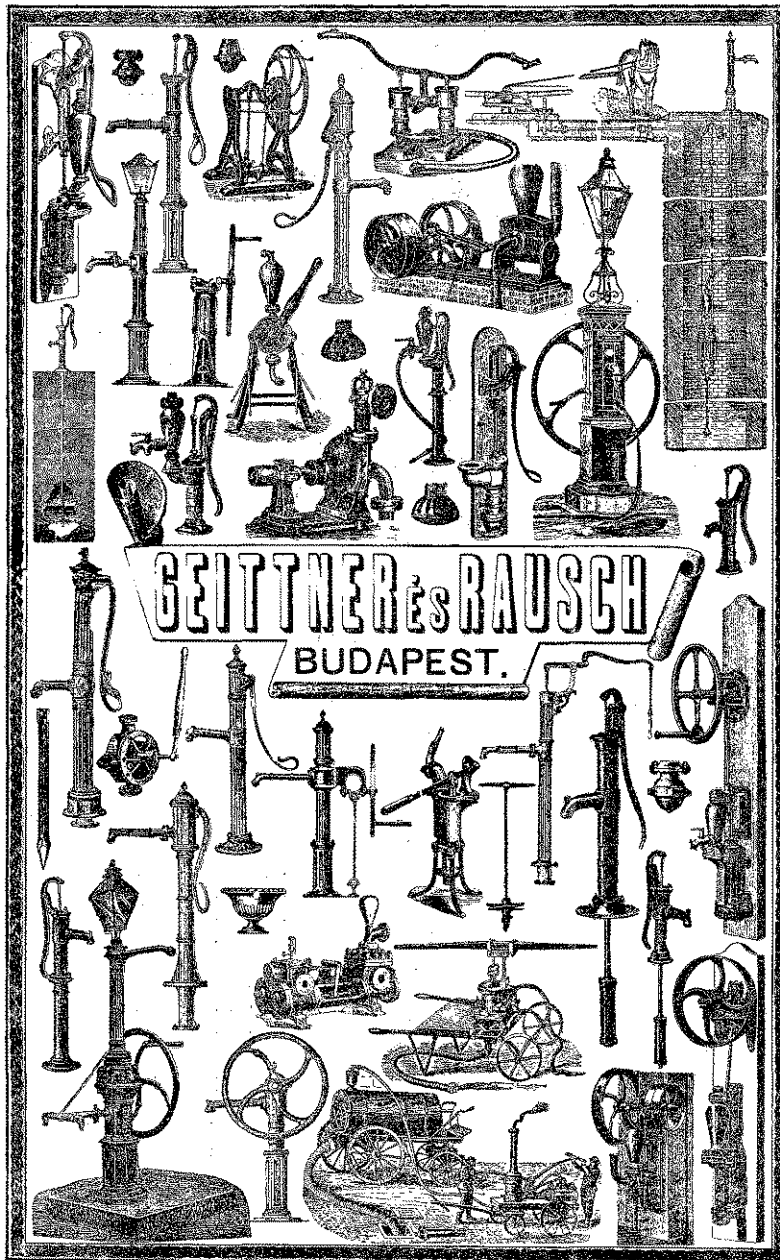
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szál ítói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállítói.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár ércöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kannák.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordótöltésre.

Szágtalanul működő poczegödortis-tító készülékek.

Légszivattyúk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállítmány- és jégbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Negyvenedik évi zárszámla 1897. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK. VAGYON.

Mérlegszámla 1897. évi december 31-én.

TEHER.

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítmánybiztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.		Értékpapírok		Különfelo adások:		Részvényalapítók:	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után		Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után		Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		Különfelo adások:		Különfelo adások:		Részvényalapítók:	
1649740	29	57682	93	31271	097	275372	94	28286	007	52390	28	2000	000
175175	50	23965	23	48049	08	26498	81	305	000	49945	60	2000	000
296245	96	14740	09	43437	00	19055	33	23	700	6376397	50	2000	000
124821	89	20000	—	19055	33	48232	54	23	700	6217192	60	2000	000
51776	65	41395	37	19055	33	48232	54	23	700	700137	50	2000	000
28 kr. tartalék levonása után		153900	49	19055	33	48232	54	23	700	229500	60	2000	000
A tűzbiztosítási üzlettel terhelt igazgatási költségek		234124	03	19055	33	48232	54	23	700	68000	60	2000	000
Behajthatlan követelések leírása		3539	32	19055	33	48232	54	23	700	191000	60	2000	000
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		2190623	21	19055	33	48232	54	23	700	90000	60	2000	000
2000000	—	319889	74	19055	33	48232	54	23	700	300000	60	2000	000
4799264	19	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	2407400	60	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	1895500	60	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	117367	60	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	194305	60	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	6514000	60	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	980445	67	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	46700	—	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	227284	12	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	62000	—	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	262522	76	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	192488	24	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	3187828	—	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	8420	89	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	205679	96	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	774542	76	2000	000
2000000	—	7425565	39	19055	33	48232	54	23	700	32987279	08	2000	000

Értékbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK. Harminczötödik évi zárszámla 1897. január 1-től deczemb. 31-ig. BEVÉTELEK. VAGYON.

Mérlegszámla 1897. évi december 31-én.

TEHER.

KIADÁSOK.		BEVÉTELEK. VAGYON.		KIADÁSOK.		BEVÉTELEK. VAGYON.		KIADÁSOK.		TEHER.	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Törlesztett kötvények díja		A múlt évből áthozott díjtartalék		Értékpapírok		Különfelo adások:		Díjtartalék: — 23.034.612-74		Különfelo adások:	
276296	74	295503	89	28286	007	52390	28	23034	612	74	—
419854	63	48049	08	305	000	49945	60	23	000	—	—
1050907	92	43437	00	23	700	6376397	50	23	000	—	—
1292827	24	43437	00	23	700	6217192	60	23	000	—	—
Lejárt kiházasítási tőkékért		43437	00	23	700	700137	50	23	000	—	—
Kiházasítási biztosításoknál hálálatosított követelésekben díj-visszatérítés		43437	00	23	700	229500	60	23	000	—	—
39671	99	43437	00	23	700	68000	60	23	000	—	—
Függőben levő károk és díj-visszatérítések tartaléka		43437	00	23	700	191000	60	23	000	—	—
241653	24	43437	00	23	700	90000	60	23	000	—	—
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka		43437	00	23	700	300000	60	23	000	—	—
229137	60	43437	00	23	700	189000	60	23	000	—	—
Évjáradékokért		43437	00	23	700	742000	60	23	000	—	—
105379	14	43437	00	23	700	36432	50	23	000	—	—
Viszontbiztosítási díjak		43437	00	23	700	110	—	23	000	—	—
118923	96	43437	00	23	700	280000	—	23	000	—	—
Bélyegékekért		43437	00	23	700	2407400	—	23	000	—	—
94827	42	43437	00	23	700	1895500	—	23	000	—	—
Irodai bér, postadíjak, nyomtatv., uti- és egyéb költségek		43437	00	23	700	117367	—	23	000	—	—
234507	15	43437	00	23	700	194305	—	23	000	—	—
Tisztí fizetések		43437	00	23	700	6514000	—	23	000	—	—
86068	75	43437	00	23	700	980445	—	23	000	—	—
Jyvedelmi adóért		43437	00	23	700	46700	—	23	000	—	—
6458	08	43437	00	23	700	227284	—	23	000	—	—
Orvosi díjakért		43437	00	23	700	62000	—	23	000	—	—
48160	62	43437	00	23	700	262522	—	23	000	—	—
Szerzési és díjbahajtási költségek		43437	00	23	700	192488	—	23	000	—	—
328579	86	43437	00	23	700	3187828	—	23	000	—	—
Kisorsolt biztosítások tartaléka		43437	00	23	700	8420	—	23	000	—	—
15000	—	43437	00	23	700	205679	—	23	000	—	—
Behajthatlan tartozások leírása		43437	00	23	700	774542	—	23	000	—	—
14526	74	43437	00	23	700	32987279	—	23	000	—	—
Díjtartalék ez év végén		43437	00	23	700	—	—	23	000	—	—
290023	65	43437	00	23	700	—	—	23	000	—	—
290023	65	43437	00	23	700	—	—	23	000	—	—

Budapest, 1897. deczember hó 31-én.

Fraczyvácsky János, elnökbiztosítási könyvvivő.

baró Harkányi Frigyes, Joney Lajos, Ormedy Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.

Szende Károly,

a központi könyvvezés főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1898. márczius hó 4-én.

A felettyelő-bizottság:

gróf Batthyány Géza, Giczey Samu, Hajós József, Jekfalussy Lajos, László Zsigmond.

A
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltó-testület

A parancsnokság megbízásán kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szivattyús szakaszparancsnoka

1885.

Ára 1 frt 5 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZÉTES.

Pályanyeremény.

Dr. Szily özséf,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 3 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII ker., Kun-utca.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

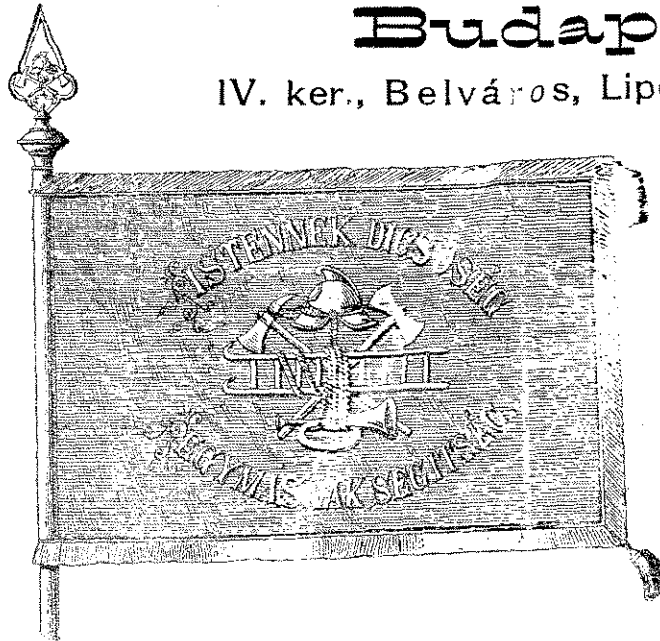
RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb áron.

Zászlószalagok, egyleti jelvények, kokárdák, vallszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

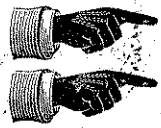
névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

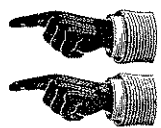
Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitűnő munka-, kiváló versenyképesség- és nagyban termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

bűzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

—== készít és ajánl a ==—

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

➔ Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. ➔

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG, HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Várház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjuttányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árended-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Felhívás a VII. orsz. tanfolyamra; a budapesti ö. t. test. parancsnokságtól. — *Hivatalos rész:* Alispáni jelentés a fejm. közigazg. állapotáról. — A veszprém várm. szöv. választm. ápr. 20. ülésének jkve. — *Általános rész:* Alapszabály-minta. (Befejező közlem.) — Beszélő számok. (Második közlem.) — *Testületek köréből:* A böhönyi test. közgyűlése. (Befejező közlem.) — A felső csallóközi járás tűzfelügyelőjének évi jelentése; Ecker Sándortól. — A siófoki testület közgyűlésének jegyzőkönyve. (Első közlem.) — *Hírek.* Szerkesztői üzenetek. — *Hirdetések.*

„BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.”

Felhívás

a VII. országos tűzoltó-szaktanfolyam látogatására.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a tőle telhető legnagyobb áldozatoktól sem riadva vissza, főtörekvései egyikének ismeri, hogy az emberbaráti szeretetben gyökerező tűzoltó-ügynek minél több és minél szakavatottabb harcosokat neveljen.

E végből saját tagjainak lehető legalaposabb kiképzetésén kívül, régtől fogva gyakorlómestereket küld ki a vidéki tűzoltó-testületek szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzetése céljából; 1890. év óta pedig, hogy a hazai tűzoltó-intézménynek terjesztése és fejlesztése által is maga elé tűzött célznak minél derekasabban megfelelhessen, lehetőleg minden évben országos tűzoltó-szaktanfolyamot is rendez.

A megelőző években elért eredmény által buzdítva és a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 66,274.—V/10. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízása alapján a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a folyó év nyarán immár a

VII. országos tűzoltó-szaktanfolyamot

tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által az emberbaráti tűzoltó-ügy iránt érdeklődőknek. Hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltó-szakmában alapos kiképzetést nyerjenek, tűzoltó-testületek szervezéséhez és azok szakszerű elméleti, valamint gyakorlati oktatásához megkívántató ismereteket megszerezhessek.

Felkérjük tehát a hazai testvér-testületeket, városokat, nagy- és kisközségeket, bajtársainkat és mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálatában álló nemes intézményünk iránt melegen érdeklődnek,

hogy a f. évi július hó 31-től augusztus 20-ig bezárólag Budapesten tartandó hetedik országos tűzoltó-szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek, s használják fel az ezen szakmában való kiképzetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékozás céljából a következőket közöljük:

A tanfolyam ideje:

Kezdődik 1898. évi július hó 31-én és tart bezárólag augusztus hó 20-ig.

Képesítő vizsgálatok:

Tartatnak augusztus hó 18. és 19-én úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok:

I. Látogatási igazolvány.

Ebben fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést még nem képez.)

II. Képesítő bizonyítvány.

A tanfolyamot végzett hallgatók képesítő vizsgálatra jelentkezhetnek, ennek letétele esetén képesítő bizonyítványt kapnak, melyben az elméleti, valamint a gyakorlati tanterven kívül még az is benfoglaltatik, hogy az illető mily fokú minősítést nyert.

Négy fokú osztályozás lesz, u. m.: 3 tiszti (jeles, jó és elégséges) és 1 altiszti.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje *1898. évi július 25-ike.*

A jelentkezés a *budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához* (Budapest, VIII., Kún-utca 2.) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint szolgálatban, a testület szer-tárából kiosztandó egyenruhát tartoznak viselni, beruházásuk és felszerelésük céljából július hó 31-én kell a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságánál személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az őt kiküldő hatóság, testület, vállalat, vagy magánszemélyek által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni.

Úgy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási bizonyítvány sem adatik ki.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, szakvizsgát tenni azonban nem kívánnak, csak látogatási igazolványt kapnak; ellenben azok, kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgát leteszik, a látogatási igazolványon kívül képesítő bizonyítványt is kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tanfolyamhoz kirendelt miniszteri biztos, valamint a magyar országos tűzoltó-szövetség kiküldöttjének ellenjegyzésével és a szakelőadók aláírásával láttatik el.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtanuln állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltó-szer-gyárak s egyéb gyártelepek megtekintése, szakszerű próbákon és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkezeteinek és berendezéseinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Éjjeli őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tüzesetek alkalmával a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehetős község vagy testület kiküldötteinek is lehetővé tegyünk a tanfolyam látogatását, 25 tanfolyamhallgatónak testületünk költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok ebbeli igényüket azonban az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, legkésőbb július hó 18-áig, tartoznak a parancsnokságnál bejelenteni. A

bejelentés sorrendje a díjtalan elszállásolásban való részesülés elsőbbségét biztosítja. Egyúttal gondoskodni fog a parancsnokság arról is, hogy a tanfolyam hallgatói az étkezésnél is lehetőleg kedvezményben részesüljenek.

T a n t e r v:

I. Elméleti rész:

(Előadás naponta d. e. 7—10-ig.)

1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) ügykezelés, e) szolgálati teendők.
2. Tűzrendészet: a) statisztika, b) óvintézkedések, c) kormányrendelet, d) egyéb tűzrendészeti rendeletek. Építkezés.
3. Egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés.
4. Tűzoltószerek: a) szivattyú alapszerkezete és működése, b) szivattyúszerek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbírálása, c) különféle szivattyúszervezetek, azok minősége és kipróbálása, d) mászó- és mentőszerek, e) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása.
5. Vízszerzés: Folyam, vízvezeték, kutak, medenczék stb.
6. Tűzjelzés: Riadó, kürt, kéthangú jelző, síp, sürgöny és telefon.
7. Tűzoltás és védelem. (Taktika): a) A tüzek minősége és támadása. b) Csövezetés, mentés.
8. Első segély baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva).

II. Gyakorlati rész:

(Gyakorlat naponta d. u. 1/25—1/8-ig.)

1. Rendgyakorlatok; 2. Szerek gyakorlati ismertetése; 3. Szivattyú-szerelés; 4. Mászó- és mentőgyakorlatok; 5. Jelképes tűztámadás és védelem.

Kelt Budapesten, 1898. évi május hó 16-án.

A „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület“ parancsnoksága.

HÍVATALOS RÉSZ.

Alispáni jelentés a fejevármegyei köz- igazgatási állapotokról 1897. évben

Előterjesztve az 1898. évi május hó 2-án tartott közgyűlésen.

(Kivonatos közlemény.)

Tűzrendészetünköt illetőleg van szerencsém jelenteni, hogy a megelőző tűzrendészet, maga a tényleges tűzoltás s ennek teljesítésére hivatott tűzoltó-intézmény minél szakszerűbben s általánosabban fejlesztessék, 1897. évi 7086/k. i. 97. számú alispáni körrendelet alapján a vármegyei hatóság hivatalos szakközege a tűzoltó-szövetség megyénk székhelyén, Székesfehérvárott 1897. évi ápril hó 26-tól május hó 1-ig terjedő időben tűzoltói szaktanfolyamot rendezett, melyre — néhány felmentett község kivételével — minden község előljárósága küldött hallgatót, kik viszont hivatva vannak a tanfolyamon szerzett ismereteiket otthon, saját községükben tovább érvényesíteni.

Hogy pedig a vármegyei szövetség elnökségének ezen hasznos intézkedése ne maradjon a kezdetnél, tervben van ezen tanfolyamoknak járások szerint leendő decentralizálása mellett, kisebb arányokban évenkénti ismétléssel való erősítése és egy-egy járási tűzfelügyelő kirendelésével, a megelőző tűzrendészetet főleg a tűzveszélyesebb aratási időszak előtt rendszeresen ellenőriztetni, a mire a közvédelem védelmezése érdekében annál inkább szükség van, mert a következő hiteles alapokon összeállított tűzkárstatisztika megdöbbentően tanúsítja, hogy mily nagy összegre rúg a kár, melyet egyesek vagyonába a tűz okozhat.

Hiteles adataink szerint vármegyénk területén a lefolyt 1897. évben az egyes községekben eloszlólag volt összesen 99 tüzeset. Ezen tüzesetek alkalmával kárt szenvedett összesen 112 tulajdonos, mely károk összes értéke kitesz 108,585 frtot. Ezen tekintélyes kárösszezből esik Pákozdi község két tulajdonosára 15,200 frt, Seregélyes község egy tulajdonosára 15,000 frt, Sárkeresztúr község egy tulajdonosára 11,530 frt, vagyis összesen 41,700 frt, mely összeg természetesen nagybirtokosok kárára történt, mely kár biztosítás révén tekintélyes mennyiségben megtérült ugyan, ámde a fentmaradt 66,885 frt kárösszeg is — melynek nagyobb része a kisebb gazdákra esik — mindazonáltal oly nagy, hogy az illetékes tényezőknek a közvagyon illetén csorbulását mindenképen meggátolni nem kicsinylendő, hanem fontos, magasztos és hazafias feladata.

A káreseteket illetőleg felemlítendőnek tartom, miszerint azok természetesen a három nyári hónapra estek nagyobb számarányukkal, és pedig júliusban volt 14, augusztusban 18, szeptemberben 16 tüzeset, tehát a 99 tüzesetből e három óra esik összesen 48 eset.

A tűzkárok okaira nézve jelenthetem, miszerint legtöbb és pedig 25 esetben gondatlanság, míg nyomban utána 20 esettel serdületlen gyermekek dohányzása s e közben a gyufával való babrálás volt a tűz okozója, mely körülmény erkölcsi és közegészségi szempontból is figyelemreméltó, káros jelenség, mely baj sürgős orvoslást igényelne.

Örvendetes azonban az, hogy nyilván bebizonyíthatólag szándékos gyújtogatásból — a múlt időknek e részben való szomorúbb adataival szemben — csak 3 esetben volt

tűz, habár több esetben ez vélelmezett, míg villámcsapás által 6 tüzeset keletkezett, a maradvány pedig különböző okokból történt.

Mint örvendetes eseményt jelenthetem végül, hogy a tűzkár által oly érzékenyen és ismételtén sújtott Moór mezőváros a múlt évben törvényhatóságunk közgyűlésének jóváhagyásával egy nagyobb szabású új tűzoltó-örtanya felépítését határozta el, mely épület elkészülte után a régi szertár és örtanyával villamos jelzővel fog összeköttetni.

Huszár Ágost,

alispán.

Jegyzőkönyv,

felvétel a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség választmányának 1898. évi április hó 20-án Veszprémben, a városháza tanácstermében tartott üléséről.

Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök elnöklete alatt, Szeglethy György alelnök, Blázy Imre főjegyző, Gerber Sándor enyingi-, Makkay János zirczi- és Szokoly Ignác pápai járási tűzfelügyelő, Pongrácz Dániel, Kovács Imre, Vikár Lajos, Weisz Elek és dr. Réthy Ede választmányi tagok jelenlétében.

1. Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök üdvözlő Makkay Jánost, mint ujonnan kinevezett tűzfelügyelőt, kívánván működéséhez erőt és kitartást, nemkülönben üdvözlő a választmánynak jelenlevő tagjait s megnyitván az ülést, felhívja a főjegyzőt, hogy a múlt választmányi ülésről felvett jegyzőkönyvet olvassa fel. A felolvasott jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesített.

2. Blázy Imre főjegyző felolvassa a szövetség 1897. évi működésére vonatkozó és a folyó évi közgyűlés elé terjesztendő jelentést. A jelentés egész terjedelmében jóváhagyva tván, a közgyűlés elé terjesztetni határozottatott.

3. Elnök előterjeszti az 1899. évi költségvetési előirányzatot, mely 160 község 6 frtos tagsági díja után 960 frt bevétellel és

1. A m. orsz. tűzoltó-szövetség pénztárába fizetendő tagsági díj	320 frt
2. 5 járási tűzfelügyelőnek úti átalányára à 50 frt	250 »
3. Postaköltség és irodai szükségletekre	60 »
4. Nyomdaköltségre	50 »
5. Jutalmakra és segélyezésekre	200 »
6. Előre nem látható kiadásokra	80 »

összesen 960 frt

kiadással a közgyűlés elé terjesztetni határozottatott.

4. Jenőfy Ferencz szöv. pénztáros betegeskedése miatt a választmányi ülésen meg nem jelenhétvén, megbízásából főjegyző jelenti, hogy a pénztárban csak 80 krajczár készpénz van; elnök jelenti, hogy a tagsági díjak behajtása, nemkülönben a vármegye pénztárába szövetségi tagdíjakul befolyt összegek kiutalása iránt már előszóval kereste meg a vármegye alispánját.

A jelentések tudomásul vétele és a vármegye alispánjának átiratilag leendő megkeresése határozottatott el, hogy a szövetségi díjak behajtása iránt, a törvényes lépéseket megtenni szíveskedjék, egyidejűleg a számvizsgáló-bizottság tagjait Pongrácz Dániel, dr. Réthy Ede és Sücs Ákos választmányi tagok választattak.

5. Olvastatott a veszprémi járási tűzrend. felügyelő 1897. évi jelentése és indítványa.

A jelentés tudomásul vétetett s 4 vármegye tek. alispánja megkerestetni rendeltetik az iránt, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet II. fejezetének 10. §-a értelmében rendeletet bocsásson ki, mely arra kötelezze a községi előjáróságokat, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 7. §-ában előírtak meglétét ellenőrizzék és az észlelt hiányokról a járási főszolgabíróhoz 3 hónaponként jelentést tegyenek.

6. Olvastattak az enyingi és a deveceeri járási tűzrendészeti felügyelők járásaik tűzrendészeti állapotára vonatkozó jelentései Szokoly Ignác pápai járási tűzrendészeti felügyelő szóval terjeszti elő jelentését, mely szerint:

Lovász-Patona és Tevel községet kivéve, a pápai járás egy községének sincs lajtos kocsija; a fecskendők mindenütt piszkosak; a szertárak rozzantak, úgy, hogy azoknak tetején keresztül hó, eső és por beesik és a fecskendőket belepi; Lovász-Patona, Kúp, Nemes-Szalók, Nóráp, Takácsi községeket kivéve, sehol sincs számbavehető tűzoltóság, mert gyakorlatokat nem tartanak, éjjeli őrszolgálatot sehol sem teljesítenek. Tapolczafő és Homok-Bödöge tűzoltósága csak papíron létezik.

A szövetség választmánya javaslatot terjeszt a szövetség közgyűlése elé, hogy a megyei tűzoltó-szövetség keresse meg a vármegye alispánját az iránt, miszerint a névleg felsorolandó községek hanyag községi előjáróságait szigorúan megbüntetni és a még hiányzó tűzoltószerek azonnali beszerzésére fegyelmi büntetés terhe alatt utasítani kegyeskedjék.

7. Dr. Óváry Ferencz, ügyvezető elnök indítványozza, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága keressék meg az iránt, hogy mondja ki határozatilag, miszerint minden község jogosult legyen évi költségvetésében a tűzoltók balesetek ellen biztosítására 10 frtot, a tűzoltó-szereknek egy arra alkalmas egyén által leendő gondozása és tisztán tartási költségeire szintén 10 frtot felvenni, hogy így a működő tűzoltók jobb kedvvel és nagyobb bátorsággal teljesíthessék kötelezéseiket; a drága pénzen bevásárolt és veszélyben nélkülözhetlen tűzoltószerek pedig a biztos elromlástól és használhatatlanná válástól megmentessenek, végül, hogy a kötelezett tűzoltóságok évenként legalább 3 gyakorlat tartási idejéről és annak megtörténtéről a járási tűzrendészeti felügyelőnél jelentés tételre köteleztessék.

Ezen indítványokhoz Szokoly Ignác hozzá fűzi, miszerint kötelezendők volnának még a községi előjáróságok arra, hogy a tűzoltásról és a gyakorlatokról igazolatlanul elmaradt tűzoltókat a veszprémmegyei tűzrendészeti szabályrendelet 34. §-a értelmében, megbírságot és végett, az illetékes járási főszolgabírákhoz jelentésük be. A kötelezett tűzoltó pedig köteles legyen a fennebb hivatkozott §. értelmében elmaradását 3 nap alatt a tűzoltó-parancsnoknál vagy a községi megbízottnál igazolni.

Ezen indítványok elfogadtattak és az előadottak értelmében a vmegye tek. alispánja, mint a törvényhatósági bizottság elnöke megkerestetni rendeltetett azon kérelemmel, miszerint a járási főszolgabírákat utasítani szíveskedjék, hogy a mulasztókat szigorúan fenytessék.

8. Olvastatott Kukorelly Ferencz, az eddig viselt járási tűzrendészeti felügyelői tisztségéről — lényegesen megváltozott viszonyai miatt — való lemondása.

A jelentés a legnagyobb sajnálattal vétetett tudomásul s Kukorelly Ferencz, volt tűzfelügyelőnek a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség megalakítása óta lemondásáig teljesített odaadó, buzgó és eredményes fáradozásaiért halás elismerés és jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, ilyen értelemben a közgyűlés elé is javaslat terjesztetik.

9. Ügyvezető elnök indítványozza, hogy Kukorelly Ferencz lemondásával üresedésbe jött tűzfelügyelői tisztség betöltése a közgyűlés napirendjére pótlólag vétessék fel, addig pedig Blázy Imre szövetségi főjegyző által helyettesíttessék. Elfogadtatott.

10. Szokoly Ignác bejelenti, hogy Heim Ignác, pápai volt főparancsnok és a szövetség volt választmányi tagul Fischer Adolf pápai lakost ajánlja.

A bejelentés sajnos tádomásul vétetett és határozottatott, hogy Fischer Adolf. pápai lakos, ki a pápai önkéntes tűzoltó-egylet választmányának igen buzgó tagja, a közgyűlésen a szövetség választmányába leendő beválasztásra ajánltassék s a közgyűlés napirendjére ez is felvétessék,

11. *Blázy* Imre bejelenti, hogy *Tragor* Béla volt szövetségi jegyző Enyingre neveztetvén ki, az eddig viselt jegyzői állásáról lemondott. Tudomásul szolgál s helye a pápai közgyűlésen eszközendő választáskor betölteni határoztatott.

12. *Szokoly* Ignác örömmel veszi tudomásul, hogy a f. évi közgyűlés Pápán fog megtartatni, csak arra kéri a választmányt, hogy a közgyűlés ne június 29-én, hanem július 3-án tartassék, mert a vízvezeték remélhetőleg addigra elkészül.

A választmány ezen kérelemnek készséggel ad helyet s a közgyűlést július 3-ára tűzi ki s a közgyűlés helyéül Pápa rend. tanácsú város városházának tanácstermét jelöli meg, melynek a közgyűlés céljaira való átengedése iránt Pápa város közönsége a polgármester útján megkerestetni határoztatott.

13. *Dr. Óváry* Ferencz, ügyvezető elnök indítványozza, hogy 1. a vármegyei közgyűlés útján a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz kérvény intéztessek az iránt, hogy a közgazdasági előadók mintájára, a veszprémvármegyei járási tűzfelügyelők is a vármegye területén vasúti utazási kedvezményben részesíttessenek;

2., kerestessék meg a vármegye alispánja az iránt, miszerint oly községi előjáróságok, melyek a községek tűzrendészeti állapotát elhanyagolják, minők: Soóly, Márkó, Band, Herend, Városléd, Csehbánya, Révmárton, Barhida, Válonya, Szt.-István, Likér, Szentkir.-Szabadja, Vörösberény, Almádi, Faész, Tótvázsony, Nagy-Vázsony, Urkut, Magyar-Barnag, Dégh, Siómaros, Alsó-Iszkáz, Halimba, Kis-Szóllós, Bódé, Csösz, Pölöske, Vid, Kis-Kamond, Nagy-Kamond, Torna, Torna-Pinkócz, Toóсок, Toóсок-Berend, Vecse,

Nagy-Pirit és Tüskevár, Torkasgyepü, Dáka, Dereske, Gecse, Homok-Bödöge, Iharkut, Topolczafő, Jákó, Kéttornyú-lak, Németbánya, Salamon, megbüntettessenek.

3. Felterjesztés intéztessek a vármegye tek. alispánjához az iránt, hogy a szövetség tagtestületeitől úgy a hátralékos, valamint a f. évre esedékes tagsági díjakat közigazgatási úton behajtani kegyeskedjék:

az indítványok közhelyesléssel fogadtatván, határozattá emeltettek.

14. *Szokoly* Ignác, mint a pápaiak önk. tűzoltó-parancsnoka előterjeszti, hogy a pápai önk. tűzoltó-testület 102 működő tagból áll, kik közül gyakorlatról vagy tűzoltástól 10—12-nél több sohasem marad el. A fegyelem a lehető legjobb. Azonkívül van 1500 kötelezett tűzoltó is, kik közül 500-an megváltják magukat, a többi éjjelenként és tízenként egy önkéntes őrparancsnok vezénylete alatt éjjeli őrszolgálatot teljesít. A gyakorlatra nem kötelesek valamennyien megjelenni, egyenruhát nem viselnek csak karzalagot. 500 frt személy-váltásgként, 400 frt pedig házváltás címén folyik be, mely összeg végrehajtatik. Büntetés-pénzekből 270—300 frt folyik be. A város segélye 1500 frt. A tűzoltók fel vannak mentve a katonabeszállásolás, a közmunkaváltás, közúttadó, éjjeli (utcai) őrség-szolgálat stb. alól. Azonkívül van háromféle jutalom, u. m. 2 pénzbeli és 1 pedig nyári egyenruha. Szertára mintaszertű. A városi tűzoltók száma 4.

A jelentés örvendetes tudomásul vétetett.

Több tárgy nem lévén, s indítvány nem tétetvén, elnök az ülést bezárta.

Dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök.

Blázy Imre,
főjegyző.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az X-i önkéntes tűzoltó-testület alapszabályai.

(Az orsz. szövetség elnökségéhez beterjesztett mintajavaslat).

(Folytatás és vége).

Választmány. — 28. §. — A testület választmányát képezik: 1. az elnök, 2. a parancsnokság tagjai, 3. a titkár (jegyző) és a pénztáros, ha nem a működő tagok sorából választatnak, 4. 6 rendes és 2 póttag. Az elnök, nemkülönbén a 6 rendes és 2 póttag mindenkör az alapító és pártoló tagok sorából, a parancsnokság tagjai pedig a működő tagok sorából választandók. A titkár (jegyző) és a pénztáros úgy a működő, valamint a nem működő tagok sorából is választhatók, de ha a működő tagok sorából választatnak, úgy a parancsnokságnak is tagjai.

A választmány hatásköre. — 29. §. — 1. A testület nevében szerződéseket kötni, melyeknek érvényességéhez az elnök, vagy a parancsnok és a titkár (segéd-tiszt) aláírása szükséges. 2. A testület vagyonát felelősség mellett kezelni. 3. A testület helyiségeinek építése, illetőleg bérletéről s a szerek beszerzése, valamint azok rendbentartásáról gondoskodni. 4. Szolgákat fölvenni és azok fizetését meghatározni. 5. Az alapító és pártoló tagok fölvétele. 6. Oly tagokat, kik a tűzoltói szolgálatban maguknak különös érdemeket szereztek, kitüntetni, vagy megjutalmazni. 7. Közgyűlést összehívni s ennek a testület viszonyairól jelentést tenni, a lefolyt évi zárszámadást s a jövő évi költségvetést előterjeszteni. 8. A közgyűlésnek tiszteletbeli tagokat megválasztásra ajánlani és egyéb indítványokat tenni. A választmányi ülés határozatképességéhez az elnökön kívül 2 tag jelenléte szükséges. A választmányi ülések jegyzőkönyveit a titkár (jegyző) készíti el, s azokat az elnökön kívül a választmánynak e célból esetről-esetre választmányi tagja hitelesíti.

Elnök. — 30. §. — Az elnök elnököl a köz- és választmányi üléseken, ezeket összehívja; kül- és belügyekben képviseli a testületet, vezeti a testület ügyeit, a költségvetés keretén belül utalványoz és a pénztár kezelésére felügyel, a pénztárt tetszés szerinti időben megvizsgálja. Halasztást nem tűrő ügyekben személyes felelősség terhe alatt a parancsnokkal egyetértve intézkedik, az ily intézkedésekről azonban a legközelebbi választmányi ülésen bejelentést tenni köteles. Az elnököt akadályoztatása esetén mindenben a parancsnok helyettesíti.

Titkár. — 31. §. — A titkár kötelessége a választmány írásbeli teendőit végezni, a választmányi ülések jegyzőkönyveit vezetni s a választmány irattárát rendben tartani; ezenkívül a választmány által kibocsátott iratokat az elnökkel együtt aláírni.

Pénztáros. — 32. §. — A pénztáros felelősség terhe alatt kezeli a testület pénztárát, a bevételekről és kiadásokról rendes könyvet vezet, teljesíti a kifizetéseket az elnök utalványozása folytán. Évnyegyedenként a pénztár állásáról a választmánynak kimutatást ad; a testület tartozásait és követeléseit nyilván tartja s évnegyedenként a választmánynak bejelenti, végül az évi zárszámadást és jövő évi költségvetést elkészíti s azokat a választmányi ülés elé terjeszti.

A parancsnokság. — 33. §. — A testület parancsnokságát képezik: a) tisztok: a parancsnok, az alparancsnok, a szakaszparancsnokok, b) tisztviselők: a segéd-tiszt, szolgálatvezető, a szertáros és az orvos. Ezekon kívül a parancsnokság tagjai a titkár (jegyző) és a pénztáros is, ha a működő tagok sorából választatnak. Az egyes tisztviselői teendőikkel más tisztviselők, esetleg a szakaszparancsnokok is megbízhatók, avagy ezenállásokra meg is választhatók. Tiszti állásra csakis oly működő tag választható meg, ki a tűzoltói ismeretek minden ágából a szakvizsgát sikerrel letette.

A parancsnokság hatásköre. — 34. §. —

1. A működő tagok felvétele, minősítése, kilépése és kizárása ügyében való határozat. 2. Órszolgálatok, gyakorlatok és előadások idejét megállapítani — s azok pontos megtartására felügyelni. 3. Órszolgálatok, gyakorlatok, előadások és tűz-eseteknél meg nem jelent tagokra az alap és szolgálati szabályzatban meghatározott megtorlást eszközölni, s a működő tagok közt szolgálati ügyekből felmerült vizsályokat elintézni. 4. A testület részére szükségelendő oltószerek, személyi felszerelés és egyenruha beszerzését a választmánynak előterjeszteni. 5. Tűzveszélyeknél és egyéb vész esetekben magukat kitüntetett egyéneknek megjutalmazás végett ajánlását eszközölni, vagy a sérülést szenvedetteknek segínyt kieszaközölni. 6. Az altiszteket a letett szakvizsga alapján megválasztani.

Parancsnok. — 35. §. — A parancsnok a tényleges működés főintézője és vezérője, miben a hatóság által nem korlátozható, a mennyiben ő felelős a műszaki működés tekintetében tett vezérlésért; köteles a vészhelyén haladéktalanul megjelenni, s az oltási és mentési munkálatokat vezetni; tűzvész után — haladéktalanul tartozik írásbeli jelentést tenni a járási tűzrendészeti felügyelőnek. A hatósággal szemben képviselője a működő tagoknak, parancsai és utasításai feltétlenül teljesítendő; a netaláni engedetleneket rendre utasítani, sőt a helyszínéről eltávolítani jogában áll. Ő rendeli el s támadás és védelem módját, a fecskendők és egyéb szerek mikénti használatát, valamint a rendfentartók mikénti működését; vezéri a tagok gyakorlatát, összehívja a parancsnoksági ülést, melyen elnököl; meghatározza a működő tagok szolgálati kötelezettségét, beosztja a tiszteket, altiszteket és a tűzoltókat a megfelelő szakaszokba; végül ellenőrzi az alap-, szolgálati és gyakorlati szabályok nemkülömbben az összes határozatok betartását: Az elnököt, ennek akadályoztatása esetén mindenben helyettesíti.

Alparancsnok. — 36. §. — Az alparancsnok a parancsnok távollétében, vagy megbízása folytán a fentebb körülírt teendőkben annak helyettesse.

Szakaszparancsnokok. — 37. §. — A szakaszparancsnokok a közvetlen vezetésük alatt álló szakaszoknak működésére ügyelnek és a nyert rendelethez mérten adják ki parancsaikat. Azon esetre, ha a tűzveszél a parancsnok és az alparancsnok hiányoznék, akkor a rangban következő legidősebb tiszt gyakorolja a vezérlést.

Segédtszt. — 38. §. — A segédtszt (szolgálatvezető) vezeti a testület anyakönyvét, leltárát, tűzkárkimutatást stb., a parancsnoksági ülések jegyzőkönyvét, szóval a parancsnokság összes irodai és szolgálati teendőit végzi. Az esetben, ha a titkár (jegyző) a működő tagok sorából választatik, a parancsnoksági ülések jegyzőkönyveit a titkár vezeti.

Szertáros. — 39. §. — A szertáros köteles gondoskodni a személyi felszerelés, egyenruházat s az összes oltószerek- és szertárnak állandó tiszta- és jókarban való tartásáról.

Orvos. — 40. §. — Az orvos a tűzeseteknél és gyakorlatoknál a lehetőség szerint megjelenni, az ott netalán megsérült vagy szolgálatban megbetegedett tűzoltókat díj nélkül gyógykezelti tartozik. — 41. §. Az egyes tisztek, altisztek és legénység jogai és kötelességei részletesen a szolgálati szabályokban vannak körvonalozva.

Szervezés, egyenruha, rangjelzés és felszerelés. — 42. §. — A szervezet, egyenruha, rangjelzés és felszerelésre nézve a testület a magyar országos tűzoltó-szövetség által a magyarországi tűzoltó-testületek számára megállapított, s a nmélt. belügyministerium által 1898. évi január hó 5-én 120151/1897. szám alatt jóváhagyott »szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat«-ban foglaltakat ismeri el kötelezőnek.

Az alapszabályok módosítása. — 43. §. — Az alapszabályok csakis közgyűlésen módosíthatók, a mó-

dosításhoz azonban a jelenlevő szavazatra jogosított tagok kétharmadának beleegyezése szükséges. A módosításra vonatkozó indítványok szövege a közgyűlés előtt 8 nappal a választmányhoz beterjesztendő és az őrnyán kifüggesztendő. A módosított alapszabályok csak a nmélt. belügyministerium jóváhagyása után lépnek életbe.

Feloszlás. — 44. §. — A testület feloszlása ügyében csak az e célból összehívott közgyűlés dönthet; ehhez azonban a szavazatra jogosított tagok létszáma háromnegyed részének jelenléte és csak kétharmadának beleegyezése szükséges. Ha ily esetben a tagok elégséges számban meg nem jelenének, 15 nap mulva új közgyűlés tartatik, mely azon határozott megjegyzéssel hívandó egybe, hogy a feloszlás ügye a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül tárgyalatni és eldöntetni fog. Feloszlás esetén a vagyon hovaforrdításáról a feloszlást kimondó közgyűlés rendelkezik, a vagyon azonban csakis tűzoltási célokra fordítható, s az erre vonatkozó határozat foganatosítás előtt a nmélt. belügyministeriumhoz fölterjesztendő.

A testület viszonya az országos és vármegyei tűzoltó-szövetséghez. — 45. §. — A testület, úgy az országos, valamint a vármegyei tűzoltó-szövetségnek, nemkülömbben a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének tagja lenni, s azok alapszabályainak, szabályzatainak és összes határozatainak magát alávetni köteles.

Törvényhatósági felügyelet. — 46. §. — A testület . . . vármegye törvényhatóságának felügyelete alatt áll és a vármegyei, illetve a községi tűzrendészeti szabályrendeletnek végrehajtása körül közreműködni, illetőleg azokhoz alkalmazkodni tartozik.

Kormány-felügyelet. — 47. §. — Ha a testület a fentebbi alapszabályokban kitűzött céljától eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, aláveti magát a nm. m. kir. belügyministerium 1875. évi május 2-án 1508/eln. szám alatt kiadott szabályrendelet 9. pontjában kimondott joghátrányoknak, t. i. ha az alapszabályokban meghatározott cél és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, a kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam, vagy a testületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, avagy esetleg alapszabályainak lehető legpontosabb megtartására, különbeni feloszlás terhe alatt köteleztetik. Jelen alapszabályok elfogadtattak az X-i önkéntes tűzoltó-testület 189. évi . . . . . hó . . . -ik napján tartott közgyűlésén.

N. N.
közgyűlési elnök.

N. N.
közgyűlési jegyző.

(Az alapszabályok négy egyenlően írott, fűzött, szabályszerűen aláírt és lepecsételt példányban, bélyegmentesen, a közgyűlés eredeti jegyzőkönyvével együtt az I. fokú közigazgatási hatóság (járási főszolgabíró, polgármester) útján a nmélt. m. kir. belügyministeriumhoz terjesztendő; s a testület csakis azok jóváhagyása után kezdheti meg a rendszeres testületi működést).

Beszélő számok.

(Folytatás.)

A legkevesebb tüzeset tehát mindig a három téli hónapra (december, január, február), a legtöbb pedig a betakarítás idejére (augusztus, szeptember, október) esik. A károk összege is mindig december, január és február hónapokban a legkisebb, s július, augusztus és szeptember hónapokban a legnagyobb.

Érdekesnek tarjuk felemlíteni azt is, hogy a biztosító társaságok az elégett tárgyak fejében 4,256,391 forintot fizettek 1895-ben a károsultaknak, és pedig az összes károknak 34,93%-át. Azonban ezen összeg 1896-ban már 5,049,282 forintra illetve 42,24 százalékra szökik fel. Mennyi

lehetett a haszon, a mi e társaságoknak jutott, és mennyi a biztosításokra befizetett díjak összege, azt elképzeltük. A kötelező állami tűzkárbiztosítás hívei előtt ezek az adatok igen becsesek lehetnek.

A legnagyobb összeget kapta ebből 1895-ben *Szepesvármegye*: 256,247 frtot, ezen összeg azonban, tekintetbe véve a Szepesmegye által az évben szenvedett károk összegét 954,525 frtot, csak 26,85% erejéig való kármegterítésnek felel meg. Legjobban járt *Székesfehérvár*, mely az 1895-ben szenvedett 22,187 frt kárösszeg 74,68%-át (16,569 frtot) visszakapta kártérítés fejében. Legtöbb kára volt *Jász-Nagykun-Szolnok* vármegyének és *Pécs* városának, a mennyiben az előbbi a szenvedett kárának 42,2%-át, az utóbbi pedig csak 3,84%-át kapta vissza kártérítésül.

1896-ban pedig a legnagyobb kártérítési összeget kapott *Szeged*, 308,955 frtot. De nemcsak általában, hanem viszonylag is legtöbb kártérítést kapott, a mennyiben szenvedett kárának 80,49%-a megtérült. Ez évben aránylag a legtöbb kárt *Kis-Küküllő* és *Hódmező-Vásárhely* város szenvedte, mert az előbbi csak 12,54%, az utóbbi pedig 11,68% kártérítéshez jutott.

Ha a tüzesetek okait és az általuk emberéletben, állatban s egyéb vagyonban szenvedett károkat; továbbá a tűz elleni védekezést s annak eszközeit vizsgáljuk, akkor a következő érdekes adatokat kapjuk. Táblás kimutatást szerkesztünk itt ezekről az adatokról, melyben az okok és károk csoportosulása, valamint az is, hogy milyen és mennyi tűzoltóság milyen és mennyi szerrel rendelkezett 1895-ben és 1896-ban, igen könnyen szemlélhetők.

		1895-ben	1896-ban
A tűzvész oka kétség-telentül bebizonyított	gyújtogatás	832	848
	öngyújtás	23	29
	villámcsapás	280	299
	gyermekek játéka vagy pajkossága gyúfával ..	334	371
	világító szerekkel való gondatlan bánás	103	90
	egyéb hanyagság vagy gondatlanság	911	921
A tűzvész oka vélelmezett	gyújtogatás	2.466	2.426
	öngyújtás	89	91
	gyermekek játéka vagy pajkossága gyúfával ..	442	448
	világító szerekkel való gondatlan bánás	116	129
	egyéb hanyagság vagy gondatlanság	1.278	1.369
	ismeretlen	2.325	2.715

		1895-ben	1896-ban	
A tűzvész alkalmazásával elégett	emberek háziállatok } száma	62 31.995	53 46.291	
Az elégett tárgyak értéke összesen:		12,186.154 frt	11,952.945 frt	
A szervezett tűzoltóságok száma	Díjazott	21	35	
	Önkéntes	2.421	2.438	
	Gyári	113	118	
	Uradałmi	29	29	
	Egyéb (vasúti stb.)	69	57	
Összes		2.653	2.677	
A tűzoltók száma	Díjazott	620	688	
	Önkéntes	102.252	97.027	
	Gyári	3.967	3.709	
	Uradałmi	841	884	
	Egyéb (vasúti stb.)	3.426	3.541	
Összes		111.106	106.244	
10 000 lélekre		70	67	
A villámhárítók száma	középületeken	2.114	2.216	
	maganépületeken	3.123	3.321	
Fontosabb tűzoltó eszközök	Hydrophor	2.349	2.790	
	Szekefecskeendő	használható	10.010	9.986
		használatlan	738	816
	Kezi (targon-ozás) fecskeendő	használható	13.908	12.459
		használatlan	1.430	1.979
	Vízszállító kocsik		10.908	9.820
	Hordó	darab	35.332	21.843
		hektoliter irtartalommal	100.990	70.682
	Kád	darab	19.476	15.421
		hektoliter irtartalommal	46.447	52.739
Vízfordó veder		69.278	75.751	
Tűzlétra		58.418	49.626	

Az érdekes és tanulságos adatok csoportosítását legközelebbi számunkban még folytatni fogjuk.

(Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A böhönyi ö. t. testület közgyűlése 1898. évi január hó 30-án.

(Folytatás és vége.)

Következett a pénztárnok évi jelentése, ki az összes bevételeket kimutatván, szinte a fentemlített bevételeket is hozá adva, — bevétel volt 434 frt, — kiadások pedig a zenetanítási díjakkal együtt 340 frt — s így a pénzmaradvány készpénz 94 frt — ezentúl pedig a községnél még van 57 frt szubvenzió az 1897-ik évről. Ezen kimutatást a pénztárt felülvizsgáló 3 tagú bizottság 8 napon belül felülvizsgálni tartozik, kik a felmentvényt megfogják adni. Tudomásul vétetik.

Szertárnok jelenti, hogy a szerelékek 50 emberre teljes hiány nélkül megvannak, de az oltószerek szaporod-

tak az év végével 51 frt értékben, mit gróf *Festetic* Pál úr volt szíves adományozni. Fecskeendő van kettő, lajtos kocsi egy, más oltószerek kevés híjával rendben vannak. Tudomásul vétetik.

A pénztárt felülvizsgáló 3 tagú bizottság megválasztott *Paul* Lajos, *Klein* József és *Kárner* János urak személyében. Korelnökké *Pinter* János választott meg.

Ezekután elnöklő főparancsnok kijelenté, hogy miután a mai napon a tisztikar mandátuma lejárt, megköszöni az összes tisztikar nevében a bizalmat, s kéri a gyűlést a tisztikar megválasztására.

Korelnök indítványára a gyűlés a volt tisztikart egyhangúlag újból megválasztja. Most következtek az indítványok.

Elnöklő főparancsnok indítványozza, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség kerestessék fel azon kérelmünkkel, mi-

szerint szíveskedne mihamarább a kormánytól odahatni, hogy közigazgatásilag rendelkezne el az, hogy a tűzoltó-egylet parancsnoka a községi képviselőtestületi tagok sorába felvétetnék, miután sok eset fordul elő, hogy orvosolni kellene, de már megtörtént vele is, hogy felkért ilyenre valamely képviselő tagot, s nem hogy megcselekedte volna, hanem hallgatott, mint a sár, — míg ha ott megjelenni joga van — akkor a kívánt dolgot személyesen eszközölheti. Ezen indítvány elfogadtatott és e célból az Országos Tűzoltó-Szövetséghez fordulásért az indítványozó kéretett fel.

Továbbá főparancsnok indítványozza, hogy az egyenruházkodás, az országos tűzoltó kongresszusánál fogadott módon teljesíttessék ezután. Elfogadtatott.

Végül a főparancsnok az 1897-ik évi tüzesetekről és a tűzszemle vizsgálatról külön jegyzetet készített. E szerint tüzeset volt 4; egy volt márczius hó 9-én, egy préház égett le a szőlőhegyen, továbbá a második tűz volt a községben szeptember 29-én egy zsúpos ház tető égett le, több része megmentetett, a harmadik istálló-tűz volt gróf *Festetich* Pál úr erdészlakánál, mit a lezárt ajtó és ablakok végett oly későn vettek észre, hogy mire segítségért futottak, 4 drb marha bentfúladt, azonban a tűzoltók eloltották oly hamar, hogy csak az istállóban levő alomszalma égett el, más semmi. — A negyedik egy kéménytűz volt december végén, de a ház cserepes volt s így komolyabb baj nem történt. Tűzszemlét tartottunk 1897. évi június végével és július végével. Néhány helyen rendetlenséget találtunk, kiket büntetés végett bejelentettünk. Itt-ott pedig néhány rossz kéményt találtunk, de ezek tulajdonosai is figyelmeztetve lettek.

Más tárgy nem lévén a gyűlés bezárattott.

Sárdy József
főparancsnok.

Weisz Antal
jegyző.

A felső-esallóközi járás tűzfelügyelőjének évi jelentése.

A lefolyt 1897. évben a járás területén levő tűzoltó-testületek száma, — a vajkaszigeti testület feloszlása folytán — 27-re apadt és ezek legénységének létszáma 1301 tag; a szivattyúk száma 67.

Daczára többszöri felszólításnak és közgyűlési határozatnak a misérdi, csöllei és nagymagyarai testületek részéről az országos tűzoltó segélyező-szövetséghez küldendő egyénekenkénti kimutatás nem adatott be, mely közömbösségből eredő mulasztás folytán ezek működő tagjait bejelenteni nem lehetett.

Az 1898. évre vonatkozó bejelentési ivatek szintén még 1897. évi december 20-án bocsájtottam ki, s daczára f. é. február 23-iki második felhívásomnak mai napig Misérd, Nagy-Magyar, Nagy-Szarva, Tejfalu és Gutor testületei, Béke, Csákány, Úszor, Tonkháza, Felső-Jányok, Alsó-Jányok, Gomba, Olgya, Vajas-Vatta, Kis-Magyar, Csenke, Bucsuháza, Vöök és Sárosfa szakaszai részéről e-ek be nem terjesztettek, minek folytán csak 786 tagot lehetett az országos tűzoltó segélyező-szövetségnél bejelenteni.

A testületek többnyire azzal indokolják mulasztásaikat, hogy a község előljárósága akadékoskodik benne és a legénység nem akarja a tagdíjat fizetni. Legyen szabad itt ismételtelen kijelenteni, hogy téves ezen nézet, mert: a szabályok értelmében a legénység semmiféle díjat nem fizet, hanem a testület pénztára; mely tűzoltó költségvetési pénz-szükségletét — ha a tűzoltó-alap nem volna elegendő — a községi tűzoltó-alapból, illetve a községi pénztárból nyeri. E helyütt nem hagyhatom megemlíteni nélkül, hogy a tisztelt előljáró urak — sajnos — nem úgy kezelik a tűzoltó-alap ügyét, mint a hogy az előírva van, mert: nem vetik ki és szedik be évenként pontosan a szoba-pénz- és váltásdíjakat és nem terjesztenek be pontos és világos számadást

erről a tekintetes főszolgabíróshoz, s így ez nagy oka annak, hogy soha pénz a tűzoltóság költségvetésileg megállapított szükségleteinek fedezésére nincsen. Ez pedig bizony nagy baj a parancsnokságokra nézve is, mert a legénység látván azt, hogy többi lakótársai sem szolgálnak, sem nem járúlnak igazságosan a költségek fedezéséhez — tehát a teherviselés nincsen igazságosan megosztva — elkedvetlenedik — kilép, s így az ebből származható esetleges kár csakis a község lakosságát sújtja; pedig mióta a tűzoltó intézmény járásunkban a mai állapotig fejlesztetett, a tüzek által okozott kár összege minden bizonnyal apadt.

A lefolyt évben volt 17 tüzeset a járás területén és pedig: Jóká 3, Hidas 3, Somorja, Kislégh, Olgya, Tonkháza, Királyfia, Alsó-Csölle, Német-Sóók pusztá, Nagy-Magyar, Torcs, Szemet és Doborgaz 1—1 eset; a tűz oka 8 esetben gondatlanság, 9 esetben ismeretlen. Elégett 3 lakház, 15 gazdasági épület, szalma, gabona és eleség. A kár volt 11.316 frt, miből 485 frt volt biztosítva. Kivonult 41 szivattyú és 620 tűzoltó. Tűzi jelentést Tonkháza és Nagy-Magyar nem terjesztett be.

A 47 testület és szakasz közül az 1898. évre szóló költségvetést 24 terjesztette be, melyek bevételei 258 frt 36 krt, kiadásai pedig 1870 frt 38 krt tesznek. Kimutattak 716 működő tagot és 373 váltásdíjköteles 20—40 éves egyént.

Sürgetésemre azon választ nyertem, hogy hisz úgy is hiába terjesztetik be és tétetik át a község előljáróságához a költségvetés, a községi képviselőtestület legritkább esetben szavazza meg a hiánynak szükséges fedezetét.

Sajnos, hogy ez így van!

Ezért is indítványozom, hogy a fent elsorolt bajok orvoslása végett és hogy a tűzoltó-testületek önként elvállalt üdvös missiójukat zavartalanul végezhessek, kerestessék meg a tekintetes főszolgabíró, *Druga Sándor* úr, hogy támogasson továbbra nézve is minket minden téren úgy, mint tekintetes *Molnár László* úr volt főszolgabíró tette: mert csakis így lehet áldásos működésünk a közönségre és csakis így védhetjük leginkább a közvagyont az elpusztulástól, ha a hatóság intencziókat felkarolja és zászlónkat támogatja.

A járási szövetség pénztára a lefolyt évben bevételezett 548 frt 94 krt, kiadott 232 frt 68 krt, pénzmaradvány 316 frt 26 kr, mely összeg a tagdíjhátralékkal, mely 288 frt = 604 frt 26 krnyi készletet (1897. évi december 31.) képvisel. Ezzel szemben a megyei szövetség pénztárának tartozása (1897. évi december 31.) 353 frt 38 krt, mely összeg levonása után fenmarad 250 frt 88 kr. pénzkészletünk.

Segélyalapunk bevétele 2118 frt 95 kr. volt, az országos segélyező-szövetkezetnek küldetett 97 frt 50 kr. marad készpénz 2021 frt 45 kr., mely a 383 frt 60 kr. hátralékkal = 2405 frt 05 kr. alapot képvisel. Az összegek gyümölcsözőleg a somorjai I. takarékpénztárban vannak elhelyezve.

Hogy pénztárunk oly kedvező állapotban van hozzájárul az, hogy az »Országos Magyar kölcsönös biztosító szövetkezet« már két ízben, először 100 frtot, tavaly 56 frtot és az idén 1897. évre vonatkozólag 88 frt 46 krt adományozott, mi által a közönség érdekét ezen az úton is elősegíti.

1898. évre előirányoztatott bevétel 855 frt 28 kr; kiadás 695 frt 38 kr., remélhető pénzmaradvány 159 frt 90 kr.

Jelentem továbbá, hogy szeretve tisztelt megyei szövetségi elnök, tekintetes *Molnár László* úr, járási szövetségünk több éven át volt búzgó elnökét legfelsőbb helyről ért kitüntetése alkalmából, a járási testületek és a pozsonyi testület képviselői, az e feletti általános örömmel tolmácsolása végett a kitüntetett előtt tisztelegtek.

Végre jelentem, hogy az országos szövetség által elfogadott szervezési és rangjelzési-szabályzat a Nagyméltóságú belügyminister úr által jóváhagyattak; minek foly-

tán a tisztelt bajtársakat felkérem, miszerint úgy a szervezést valamint rangjelzést ennek értelmében mielőbb fogantossítsák, hogy végre valahára az egyöntetűség helyre álljon. A szabályzat kinyomatva és színes ábrákkal ellátva még ez év első felében minden testületnek meg fog küldetni.

Év	Tűz oka					Eléggett					Kivonult		Kár összege		Biztosított összeg	
	csüt	villám	gyújtogatás	gondatlanság	ismeretlen	ház	gazdasági épület	ember	állat	erdő és más	szivattyú	tűzoltó	frt	kr.	frt	kr.
1890	26	1	5	8	12	21	13	2	680	—	35	625	20769	99	6136	—
1891	16	1	7	4	4	6	6	—	—	30	689	9822	75	2457	—	
1892	14	3	6	3	2	3	1	—	—	29	569	1715	—	—	—	
1893	19	1	8	3	7	6	3	—	—	35	780	6842	—	2590	—	
1894	15	2	1	3	9	10	13	—	450	—	57	692	21402	—	15115	—
1895	12	2	1	3	6	18	10	—	370	2	54	655	27570	—	14904	—
1896	8	—	1	3	4	5	1	20	—	—	20	388	2801	—	1066	—
1897	17	—	—	8	9	3	15	—	—	—	41	620	11316	—	4585	—
8 év alatt	127	10	29	35	53	78	62	22	1779	25 hold erdő és 2 csepítő gép	301	4668	102288	74	46758	—

Ecker Sándor,
járásí tüzrend. felügyelő.

Jegyzőkönyv,

felvétel Siófokon, az ö. t. e. 1898. január hó 30-án d. u. 3 órakor a község tanácstermében tartott rendes évi közgyűlésén.

Than László miniszteri tanácsos mint elnök konstatálja a gyűlés határozatképességét, s azt megnyitottnak nyilvánítva olvassa a választmánynak következő évi jelentését: Mielőtt a választmánynak az 1897. évi jelentését előterjeszném, van szerencsém az egylet szép számmal összegyűlt tagjait üdvözölni, s a mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére közfelkiáltás útján választandó, hitelesítendő bizottság megválasztására önöket felhívni, hogy ezen bizottságban alapszabályaink értelmében a választmány két rendes és két póttagjának kell helyet foglalni.

Nem mulaszthatja el a választmány itt a közgyűlés előtt méltó elismerését és az egész község nevében hálás köszönetét nyilvánítani azon lelkes munkájukért és fáradtságukért, melyet kitűnő tűzoltó-testületünk a tavaszkor sűrű káztömegek között és nagy szélviharban, hajnalkor támadt tűz gyors, sikeres elfojtásában tanusítottak, s ezáltal községünket be nem látható nagyveszedelemtől mentették meg. Éljenek!

Múlt évi gazdálkodásunk eredményének előadása előtt bejelentendőnek tartom még: hogy valamint leltári eszközjeinket, hasonlóképen pénztárosunk kezelését is több ízben bizottságilag is megvizsgáltuk, és mindkettőt kifogástalannak találtuk; a miért is úgy a szertáros, valamint a pénztáros úrnak, de ezenfelül segédtiszt úrnak is, mint a választmány titkárnak, ki a múlt évi nagymérvű beszerzéseknél önfeláldozóan működött, őszinte köszönetet mondunk.

Az 1897. évi bevételeink a következők voltak: gyűjtött adományokból 93 frt 68 kr. biztosító intézetten 75 frt, déli vasut 30 frt, veszprémi káptalan 30 frt. Balatonfürdő részv. társaság 50 frt, gőzhajózási társulat 15 frt, Siófok község évi járulékából 300 frt, az elnök által rendezett hangversenyből 178 frt készpénzünk volt az év elején a pénztáros kezén 23 frt 27 kr., takarékpénztári betétekben 124 frt 97 kr., betett pénzeink kamatoztak 6 frt 03 krt. 1897. évi összes bevétel 925 frt 95 kr. Kiadásaink voltak 1897. évben: az

országos szövetség által megállapított ruházati felszerelésre 323 frt 60 kr., »Tűzrendészeti Lapok«-ra 2 frt, jutalmakra a tavaszi tüzesetnél 9 frt 34 kr., baleset biztosításra 5 frt 40 kr., tűzifára 12 frt 80 kr., temetési költségre 2 frt 24 kr., érmekre 3 frt 81 kr., fuvar Veszprémbe 5 frt. jelvényekre 15 frt 90 kr., Karlberger Gyula, néhai főparancsnok arczképére 13 frt 30 kr., különféle javításokra 14 frt 20 kr., bélyegre a járulék után 1 frt 25 kr., szállítási költségre 3 frt 33 kr., szolgafizetésre 32 frt 50 kr., a 14 méteres gépezetes tololétra 332 frt, a segélyalapba befizettünk 100 frtot, összes kiadás 1897. évben: 876 frt 67 kr., maradt tehát 1897. év végén a takarékpénztárban 49 frt 28 kr.

Leltárunk értéke a beszerzett egyenruhák és a nagy létráskocsi költségével gyarapodván, s így az avulást leszámítva 4000 frt.

Segélyalapunk betéte volt az év elején 286 frt 37 kr., hozzáadtunk a község járulékából 100 frtot, a javunkra eső kamatok lettek 14 frt 15 kr., s ennél fogva az 1897. év végén segélyalapunk 400 frt 52 kr.

Az éljenzéssel fogadott elnöki jelentés után segédtiszt olvassa a parancsnokság következő évi jelentését.

Tisztelt közgyűlés!

Érvényben lévő alapszabályaink 34. §-a értelmében, a lefolyt évi működésről, röviden — dióhéjban a következőkben van szerencsénk elszámolni:

Testületünk vagyoni állapotáról a jelen alkalommal bemutatandó vagyon leltár, és pénztár állapot kimutatás fog részletes felvilágosítást nyújtani, s itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a f. évben beszerztünk egy 14 méteres gépezetes tololétrát 315 frt, továbbá más apróbb szerelvényeket 80 frt és készítettünk 50 öltözet ruhát 300 frt értékben.

Testületi ügyeink elintézése végett a lefolyt évben 1 közgyűlést és 4 parancsnoksági gyűlést tartottunk.

Működő tagjaink létszáma 57, kik elvannak látva ruházattal és az összes szükséges szerelvényekkel.

Testületünk működése 1897-ben a következő szolgálatokban csoportosítató össze, u. m.:

1. A téli időszakban tartatott 6 elméleti oktatás, a midőn a szükséges és hasznos tűzoltói ismeretek elő lettek adva

2. Gyakorlat tartatott 6, jelölve a szivattyú és mászógyakorlatokat is.

3. Az év 366 napján át állandó éjjeli őrség tartatott 2 tűzoltó által.

4. Színházi őrség 50-szer tartatott.

5. Tűzesetek száma a következő:

Április 3 án reggel $\frac{3}{4}$ órakor Róthausser Lipótnál a teljesen fából készült magtára és a náddal fedett nyári konyhája gyulladt ki az óriási szélvészből, s dacára annak, hogy a sziporkák 500 méterre is gyújtottak, s dacára hogy a tűz körül lévő épületek és jégverem alig 1 méterre állottak, mégis sikerült a tüzet a már égő gabonamagtárra, és a nádtetejű nyári konyhára szorítanunk elannyira, hogy a magtárban lévő gabna sem égett el teljesen, s rövid 1 órai sikeres működésünk után már viaszszerezhetünk.

Szeptember 24-én $\frac{1}{2}$ II órakor éjjel, Kiss István Józsefnél egy 16 szekér mennyiséget képező szénakazal gyulladt ki, melyet azonban mielőtt a veszély nagyobb mérveket ölthetett volna sikeresen lokalizáltunk, és 2 órai működés után az őrtanyánkra visszatértünk. Mindkét tüzesetnél a leégett tárgyak biztosítva voltak, s a tulajdonosok teljes kártérítést kaptak.

Működő tagjaink ez évben is biztosítva voltak baleset ellen, mely költséget a külön tűzoltói segélyalapunk fedezi.

Újonnan megalkotott illetőleg módosított alapszabályaink jóváhagyva megérkezett, s az eredeti példány az irattárban helyeztetett el. (Folyt. köv.)

HÍREK.

— **Megerősítések.** A belügyminiszter újabtan ismét bemutatási záradékkal látta el a *lovászadi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 36,031/1898. sz. alatt, — a *bélyei önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 38,893/1898. sz. alatt, — és *gajdobrai önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 45,109/1898. sz. alatt.

— **Országos tanfolyam.** A VII. orsz. tűzoltó-tiszti szaktanfolyamra vonatkozó felhívását most bocsátotta ki a budapesti testület. A felhívás, melyre olvasóink figyelmét külön is felhívjuk, mai számunk hivatalos részében olvasható.

— **A székesfőváros tűzrendészeti szabályrendeletet.** melyről lapunk múlt évi szeptemberi — 9-ik — számának vezércikkében *érdeme szerint* megemlékeztünk, május 16-án kezdte tárgyalni a tanács, illetve a törvényhatóság tűzoltói házi bizottmánya, s vele együtt tárgyalás alá vétetett az önkéntes testület memoranduma is melyben a budapesti testület részletesen felsorolja a javaslat tengernyi hiányait s kimutatja annak egyenesen az önkéntes testület ellen irányuló alattomos célzatát, s kijelenti, hogy mihelyt a *javaslatnak nevezett silány compilatio* életbe lép, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület azonnal feloszlik. A tárgyalások még nem fejeztettek be, de a bizottság eddigi hangulata után ítélve alighanem vissza fog adatni „*gyökeres*” átdolgozás végett azzal, hogy a tervezet az önkéntes testület memorandumában (vádlevelében) felsorolt módosítások értelmében újra készítették.

— **Az I. magy. ált. biztosító társaság** által Ő Felsőgeik ezüst lakodalma emlékére létesített *alapítványnak* cselekvő állaga, mint azt a társaság egy május 12-én kelt levelében az orsz. szövetségnek jelenti, 1897. évi december 31-én 27,817 frt 30 $\frac{1}{2}$ krt tett ki. Ez alapítvány tudvalevőleg a belügyminiszterium kezelése és felügyelete alatt áll.

— **Jubiláris ünnepek.** A zombori önkéntes tűzoltó-testület 1898. évi július hó 16., 17. és 18-ik napjain tartja meg 15-éves fennállásának ünnepét díszes ünnepélyességgel, melyeknek sorozata a következőképen van megállapítva. — Első nap: Szombat, 1898. július 16. Reggel 4 órakor riadó zenével. Napközben az érkező vidéki tűzoltók ünnepélyes fogadtatása a vasúti pályaudvarban, onnét díszbevonulás a »Szent-György«-téri őrszoba elé. Lefuvás után elszállásolása a vidéki tűzoltóknak. Esti 8 órakor sorakozás az összes meghívott vidéki tűzoltókkal és más vendégekkel, különösen a zombori kaszinó-egyleti és iparos dalárdával a »Szent-György«-téri őrszoba előtt. Esti 9 órakor fáklyásmenet Sándor Béláné Ő Méltósága a zombori tűzoltók zászlóanyjának lakása elé hódolatos tiszteletre és üdvözlésre. »Hymnus«, éneklí a zombori kaszinó-egyleti dalárda. Az üdvözlő beszédet mondja Trischler Károly. Azután dísztakarodóval felvonulás Trischler Ferencz polgármester úr lakása elé hódolatos tisztelet és üdvözlésre. »Szózat«, éneklí a zombori iparos dalárda. Az üdvözlő beszédet mondja Buday Gergely tűzoltó-testületi lelkész. — Második nap: Vasárnap, július 17. Reggel 4 órakor zenekaros riadó. Reggel 7 órakor sorakozás a tűzoltó vendégekkel az őrszoba előtti »Szent-György«-téren. Reggel 8 órakor isteni tisztelet, a misét Budai Gergely tűzoltó-testületi lelkész mondja. Mise után díszmenet az összes tűzoltó vendégekkel tiszteletgélül Trischler Ferencz polgármester úr és a városi törvényhatóság kiküldöttjei előtt. Díszmenet után felállítás a Szent-Háromság-téren felállított emelvénynyel szemben, melyről Trischler Ferencz polgármester úr üdvözlí a vendégtűzoltókat és kiosztja a 10- és 15-éves szolgálati érmeiket az ezekre reá szolgált zombori önkéntes tűzoltóknak. Azután megkoszorúzása a vidéki tűzoltók zászlóinak, mi közben a zombori kaszinó-egyleti dalárda a »Szózat«-ot, az iparos dalárda pedig a »Hymnus«-t éneklí. Dél előtt 11 órakor díszülés a városháza dísztermében Trischler Ferencz polgármester úr díszelnöksége alatt. a) Elnöki

megnyitó. b) Üdvözlések. c) A zombori tűzoltó-testület 25-éves múltjának története. (Felolvasás) d) Zárszó. Déli 2 órakor díszbevd. Délután 6 órakor díszgyakorlata a zombori önkéntes tűzoltóknak a vármegyeház keleti oldalán lévő térségen, a közben a vidéki zenekarok sétahangversenye a »Korzó«-kávéház és a »Polgári kaszinó« előtti sétatéren. Esti 9 órakor tánczvizgalom a »Vadászkürt« szállóban. — Harmadik nap: Hétfő, július 18. Reggel 4 órakor zenekaros riadó. Reggel 8 órakor sorakozás az őrszoba előtti Szent-György-téren, onnét csoportos indulás a zombori önkéntes tűzoltók parancsnokának a vasúti indóház közelében fekvő szőlőjébe villásreggelire. Reggel 10 órakor sétahangverseny a városi parkbeli Hanczmann Ignác önkéntes tűzoltó bérelte kioszk előtt. Délután 4 órakor sorakozás az önkéntes tűzoltók őrszobája előtt, onnét 5 órakor indulás zárt sorokban zenekisérettel a »Sikara« nevű városi erdőbe, itt: a) Tréfás látványosságok. b) Táncmulatság. c) Tűzijáték.

— **Személyi hírek.** Dorner Béla alcúthi önkéntes tűzoltó-parancsnok, orsz. szöv. előadó f. hó május 1-ével a földművelési miniszter által m. kir. urad. gazdatisztnak neveztetvén ki, a főhercegi szolgálatból és a tűzoltószakasz parancsnokságától is megvált. Ez alkalommal *József főherceg Ő fensége* a következő levelet intézte hozzá: »Midőn jövőjének biztosítása és az avval összekötött helyváltoztatás okából az alcúthi önkéntes tűzoltó parancsnokságtól, melyet 1893. óta vezetett, megvált, kedves kötelességemnek érzem kiváló üdvös szolgálataiért hálámat kifejezni, Mind a tűzoltók szakszerű, az országos tűzoltó szövetség által is dicsőően elismert kiképzése, mind kiváló buzgósága és számos tüzesetnél bebizonyított erélyes és célszerű intézkedései kiérdemelték tűzoltói bizalmát, és az én teljes megelégedésemet, melynek ez alkalommal adok kifejezést. Alcúth. 1897. december 12-én. *József fhg.* alcúthi önk. tűzoltó főparancsnok.« A szakasz parancsnokságát legmagasabb rendeletre *Szántay Béla* főhercegi ségéd-tiszt vette át.

— **25-éves jubileum.** A zombori önk. testület július 16., 17. és 18. napjain fogja megünnepelni fennállásának 25-éves évfordulóját. Az ünnepek programját később fogja szétküldeni a jubiláns testület.

Közgyűlés, verseny, jubileum. A *sopronvármegyei és városi tűzoltó-szövetség* június hó 19-én *Lövön* tartja meg **XIII-ik közgyűlését** délelőtt 11 órakor a nagy vendéglő termében a következő program szerint: 1. A háromtagu bizottság kijelölése a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére. 2. A szövetségi elnök évi jelentésének és statisztikai kimutatásának tárgyalása 1897-ről. 3. Az 1897—98. évi felülvizsgált számadások előterjesztése, a felmentvény megadása és az 1898—1899. évi költségelőirányzat megállapítása. 4. A háromtagu számvizsgáló-bizottság megválasztása. 5. A legközelebbi közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 6. Azon indítványok tárgyalása, melyek nyolcz nappal a közgyűlés előtt a szövetségi elnöknel (Sopronban) bejelentettek. — Ugyanaz napon délután **tűzoltói versenyek** tartatnak, mely versenyek két pontból állanak és pedig: I. Alacsony medenczéjű, szívónyomó szerkezetű, rugókkal és rugózárakkal ellátott *kocsifecskendő iskolaszerelelése* — ütény szerint — 2 szívó- és nyomótömlővel. (A szerelésben résztvesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető és 4 szerelő.) II. *Gyorsszerelés (támadás) ugyanazon kocsifecskendővel* 2 szívó- és 5 nyomótömlővel és *egy közönséges támasztólétrával*, egy földszintes háznál. (A szerelésben részt vesz 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető, 1 létrazserelő és 4 fecskendőszerelő. A versenyek délután 2 órakor tartnak meg a lövői önk. tűzoltó-testület oltó-szereivel. *Versenyre csakis a csepregi járás tűzoltó-testületei jelentkezhetnek.* Jelentkezni csakis írásban és pedig a vármegyei tűzoltó-szövetség elnöknel (Sopronban) lehet. A jelentkezés végső

határideje 1898. évi június hó 10-ike. A bejelentés alkalmával világosan kiteendő, hogy mely pont alatti versenyben kíván résztvenni. Nem egészen határozott, avagy föltételekhez kötött, esetleg későn érkező bejelentés figyelembe nem vétetik. A szerelési eljárásra nézve a sopronvármegyei tűzoltó-szövetség választmányja által kiadott gyakorlati szabályzatnak 1897-ik évben megjelent — és az összes tagtestületeknek szétküldött — előírása mérvadó, s a versenyzők minden tekintetben ahhoz kötelesek alkalmazkodni; minden attól való eltérés hibául rovatik föl. Ugy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megerősítendőek, a tömlővezeték kiigazítandó stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak, a szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csoport vezérője a »víz in-dulj!« jelet a kéthangu jelzővel megadta. A visszaszerelés, csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat elfoglalták. A gyorsszerelésnél, illetve támadásnál minden külön vezérszó mellőzésével a jelek kéthangu jelzővel és sippal adandók meg. A szükséges nyomó-legénységről a lövői önk. tűzoltó-testület gondoskodik, de szabadságában áll a versenyző testületnek a nyomó-legénységet saját tagjaiból összeállítani. A vármegyei tűzoltó-szövetség választmányának határozata folytán a legjobb eredményt felmutató versenyző testületek díjakkal, illetve emléktárgyakkal és elismerő-levelekkel tüntettetnek ki. — Ugyancsak a közgyűlés és verseny napját, jun. 19-ét tüzte ki a *lövői* önkéntes testület is, a X. és XV. éves szolgálati érmek kiosztására és a **15. éves fennállásának** megünneplésére, melynek sorrendje a következő leendő: 1. Reggel 5 órakor ebresztő. 2. Reggel 6 $\frac{1}{2}$ órakor a helybeli tűzoltók gyülekezése. 3. Reggel 7 órakor, ünnepi sztmise, melyen a helybeli testület vesz részt. 4. Dél előtt 8—10 óráig az érkező tagtársak fogadtatása. 5. Dél előtt $\frac{3}{4}$ 11 órakor, a vidéki tűzoltó-testületek üdvözlése községünk előljárósága által. 6. Dél előtt 11 órakor, a vármegyei tűzoltó-szövetségi közgyűlés. 7. A közgyűlés után a X. és XV. éves szolgálati érmek feltűzése, a szövetségi elnök úr által. 8. Délután 1 órakor társasbéd a »Pócza«-féle vendéglőben. — (Egy teríték ára 1 frt 20 kr.) 9. Délután 2 órakor, a csepregi járás tűzoltó-testületének versenygyakorlata, utána a lövői tűzoltó-testület díszgyakorlata és támadása egy kijelölendő épületre. 10. Este 7 órakor, táncmultság a »Pócza«-féle vendéglő kerti helyiségében, melyre a belépő díj: családi jegy 1 frt 20 kr., személyijegy 50 kr. Tűzoltók — egyenruhában — belépti díjat nem fizetnek.

— **Az orsz. statistikai** hivatal ismét újabb módosítást eszközölt a tűzkárszámlálólapokon, a mennyiben a megsemmisült kárösszeg rovata mellé egy új rovatot szurt be azon kérdésre, hogy a megsemmisült értékből mennyi a biztosított érték.

— **Kinevezések.** A *fejérvármegyei* szövetség előterjesztése folytán járási tűzrendészeti felügyelőkké kinevezettek: *Báró Nanndorf Géza*, *Tamássy Árpád*, *Balassa Gyula* földbirtokosok, *Dr. Burghardt-Béla* váry Rezső főispáni titkár és *Lenk Béla* uradalmi tisztviselő. Ezen járási tűzfelügyelőkknek Fejérvármegyében nemcsak a járásbeli községek tűzrendészeti ellenőrzése lesz kötelességük, hanem a tavaszi időszak alatt évente a járási székhelyen pár napi ismétlődő tanfolyam tartása is feladatukká tétetett. És hogy ez nemcsak írott malaszt legyen, arra a fejérvármegyei szöv. elnökségnek ismét szívós utánjárásánál fogva gond van fordítva. A felügyelőket tisztük gyakorlatába *Vida Pál*, szöv. titkár fogja bevezetni.

— **Tűzoltó-ünnepély.** Az *ácsai* önkéntes tűzoltó-egylet XV-éves fennállásának évfordulója alkalmából június hó

5-én ünnepélyt rendez a következő sorrenddel: 1. Dél előtt 11 óráig az érkező vendégek fogadása. 2. Díszközgyűlés d. e. 11 órakor az ácsi ev. ref. iskola termében. 3. Szolgálati érmek kiosztása. 4. Díszfelvonulás a vendégek és az egyleti elnök előtt. 5. Közébed az ácsi olvasó-egylet helyiségében d. u. 1 órakor. 6. D. u. 4 órakor az ácsi uradalmi parkban lévő »*Ős-budavarában*« nagy nyári multság rendeztetik az egyleti pénztár javára, a következő műsorral: a) Hangverseny, melyen résztvesz a cs. és kir. 12-ik gyalogezred zenekara, *Lakatos Ferdi* komáromi és *Lérai Antal* ácsi közkedveltségű zenekara. b) Az ácsi ev. ref. énekkar hangversenye. c) Jótékonyaságú bazar, kitűnő bor, sör, pezsgő, ételek, virág stb. elárúsításával. d) Tombola nagymennyiségű nyereményvel. e) Jambó-társulat. f) Különféle látványosság és népmultság. g) Este kivilágítás, két helyen táncz, konfetti és tűzijáték.

— **A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség** május hó 19-én *Székesfehérváron* a vármegyeház II-od emeleti kistermében ülést tartott. A községi előljáróságok részére szétküldött meghívókban az elnökség a 268/91. sz. megyehatósági szabályrendelet alapján azzal a figyelmeztetéssel kereste meg az előljáróságokat, miszerint ezek a községben levő önk. tűzoltó-testületet ezen ülés megtartásáról hivatalosan oly kérelemmel értesítsék, hogy az ülésen a testület legalább egy tagjával képviseltesse magát. A mennyiben pedig a községben nem önkéntes, hanem községi köteles tűzoltóság volna, úgy ennek képviseletében az előljáróság valamely tagja vegyen részt az ülésen. Minthogy továbbá a várm. tűzr. szab. 14. §-a értelmében az előljáróság köteles saját közegeivel az egész községet tűzbiztonsági szempontból évente alapos vizsgálat alá venni, felkérte az elnökség az előljáróságokat arra is, hogy a község vagyonbiztonsága érdekében ezen helyszíni szemlét legalább a tűzveszélyesebb aratási időszak beállta előtt lelkiismeretesen foganatosítsák, az észlelt bajokat saját hatáskörükben orvosolják s ebbeli eljárásuknak eredményéről a mellékelt minta szerinti jegyzőkönyvet vegyenek fel s azt annak idején a várm. tűzoltó-szövetség elnökségéhez terjeszszék be. Különösen felhívta még a várm. szövetség elnöksége az előljáróságok figyelmét a tűzoltóság szakszerű gyakorlatainak megtartására is, melyre nézve a múlt év tavaszán lefolyt szaktanfolyamon kiküldötteknek útmutatást nyújtott az elnökség, valamint a tűzoltó eszközök jókarban tartására, a kellő vízkészlet előteremtésére és a gyors kivonulás előfeltételeire. Végül jelezte egyszersmind az elnökség, miszerint a szövetség határozata folytán a vármegye főispánja minden járás területére egy-egy tűzrendészeti felügyelőt nevezvén ki, ezen felügyelő a községben bizonytalan időben a nyár folyama alatt meg fog jelenni és a községet tűzrendészeti szempontból felül fogja vizsgálni. Az ülésen aztán e meghívás következtében nemcsak az önkéntes tűzoltó-testületek, hanem a községi tűzoltóságok is képviseltették magukat jegyzőik, bíráik vagy más előljárósági tagjaik által. Megjelentek az ülésen a főispánilag kinevezett új járási tűzrendészeti felügyelők is, kiknek feladata leendő az idei nyár folyama alatt a községeket tűzrendészeti szempontból beható vizsgálat alá venni. Ezután *Lautner Ignác* táczy, *Helfer Pál* lovasberényi és *Babay Dezső* keresztési kiküldöttek a számvizsgálat eredményéről számoltak be, mely rendben találtatván, *Böröndy Béla* pénztárosnak a felmentvény jegyzőkönyvi közönet kíséretében megadatott. A tűzoltóknak általános baleset biztosítására vonatkozó indítvány ellenében kimondta a gyűlés, hogy azt szövetségi úton nem szorgalmazza, hanem inkább az országos szövetség kebelében fennálló és mesésen olcsó segélyző szövetségbe való belépést ajánlja a tűzoltó-testületeknek. Elfogadta az ülés *Vida Pál* szövetségi titkár javaslatát a nyári tűzveszélyesebb idősakra vonatkozó teendőket illetőleg, melybe az új felügyelők is belevonatnak. Végül egyéb folyó ügyek elintézése után megejtetett a

tisztújítás, melynek eredménye az lön, hogy az előbbi tisztviselők újból megválasztattak, kivéve az alelnököt, miután *Végh* István sokoldalú magánelfoglaltsága miatt tisztét tovább nem tarthatja meg. Helyette dr. *Burchard-Bélaváry* Rezső főispáni titkár választatott meg zajos éljenzéssel. Az új alelnök szép beszédben köszönte meg a bizalmat, igérve, hogy minden lehető elkövet a tűzoltóság érdekében. Ülés után *Vida* Pál szövetkezeti titkár az új felügyelőket avatta be feladatuk teljesítésébe.

— **Tűzoltó-versenyek.** A Temesvármegyei szövetség ébreszteti óhajtván tagegyesületeink körében a mentől tökéletesebb kiképzésre való törekvést, versenygyakorlat rendezését határozta el, mely *Verseczen*, f. évi május hó 30-án a szövetség közgyűlése napján délután fog végbemenni. Ezen versenygyakorlatok a tényleges viszonyoknak megfelelőleg a következőkre fognak szorítkozni: iskolaszerezésre, gyorszerelésre és támadási gyakorlatokra a négykerékű kocsi-fecskendővel. A fecskendők szerelése és visszaszerelése szigorúan az országos tűzoltó-szövetség egységes gyakorlati szabályzatának második javított kiadása szerint eszközlendők és minden eltérés ez irányban hibának fog tekinteni. A szerelés be van fejezve: a) Az iskolaszerezésnél, ha valamennyi teendő végeztével minden szám az előírt állását foglalja el. b) A gyorszerelésnél, ha a vezénylő ajkáról elhangzott a vezényszó: víz — indulj! c) A támadási gyakorlatnál, ha a jelzés »víz — indulj« a kéthangú vagy a jelzésípról elhangzott. A visszaszerelés, mely mindenkor csakis a bíráló-bizottság rendelkezése eszközlendő, akkor tekintetik befejezettnek, ha a szerelők eredeti csapatállásaikba visszahelyezkedtek. A támadási gyakorlat, mely kéthangú sípjelzéssel indítandó meg, egyszerű támaszlétra segélyével megy végbe és köteles a csővezető állása elfoglalása után »víz — indulj« jelzést adni. A visszaszerelés ismét a vezető »vissza — szerelj« jelzésére eszközlendő. Minden teendő szigorú pontossággal hajtandó végre, főképen ügyelni kell a tömlőcsavarok erős megfeszítésére; e tekintetben való mulasztások súlyos hiba számba fognak menni. Gyakorlati szer gyanánt odarendeltetett Geitner és Rausch budapesti cégtől egy kocsi fecskendő, mely rendelkezésére áll valamennyi versenyző tűzoltó-egyletnek, mindamelltt ki-ki a maga fecskendőjét is használhatja, ha szerkezeti módja ugyanaz és nem nyújt előnyt a dolgozó legénységnek a többivel szemben, a mi fölött a bíráló-bizottság dönt. Szivattyúzókat, a mennyiben a versenyző tűzoltóság nem jelennék meg oly nagy számú legénységgel, hogy ezek saját embereikből kitelelnék, a bíráló-bizottság fog oda rendelni. A támadási gyakorlat szárazon, azaz víz nélkül hajtandó végre. A bíráló-bizottság a szövetség elnökének vezetése alatt alakul meg 5 megjelent parancsnokból és a vármegyei felügyelőből. Az eme versenygyakorlatra szánt díjak a következők: a) A Versecz szab. kir. város részéről kitűzött I-ső, (50 aranykorona), b) a vármegyei szövetség részéről kitűzött II-ik, (40 aranykorona), c) III-ik a verseczi önk. tűzoltó-egylet részéről (20 aranykorona), melyeket a bíráló-bizottság juttat szavazattöbbséggel azon versenyző tűzoltóságnak, mely mind a három gyakorlaton kifogástalanul, illetve a legkevesebb hibával állott helyt; a mennyiben díj nem állana elegendő számban rendelkezésre, jogában van a bíráló-bizottságnak azonkívül elismerő okleveleket is juttatni. A versenygyakorlatokon résztvenni szándékozó tűzoltóságoknak f. évi május hó 25-ig kell bejelentésüket a szövetségi elnökséghez írásban benyújtaniok.

— **Tűzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — márczius hóban előfordult tűzesetek száma február hónapoz képest nagy emelkedést mutat. Márcziusban ugyanis összesen 1408 tűzeset fordult elő, februárban 758. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban *Bihar* vármegye 76 tűzesettel, mindjárt utána *Krassó-Szörény* vármegye 65 tűzesettel, majd *Bács-Bodrogh* vármegye 56, *Pest-Pilis-Solt-*

Kis-Kun vármegye 51, *N.-Küküllő* és *Szilágy* vármegyék 39—39, *Torontál* vármegye 38, *Vas* vármegye 36, *Borsod* és *Nyitra* vármegyék 35—35, *Somogy* vármegye 34, *Heves* vármegye 33, *Nógrád* vármegye 31, *Baranya*, *Szabolcs* és *Szeben* vármegyék 30—30, *Arad* vármegye 29, *Kolozs* és *Zemplén* vármegyék 28—28, *Pozsony* és *Temes* vármegyék 27—27, *Hunyad* és *Szatmár* vármegyék 26—26, *Maros-Torda* vármegye 24, *Alsó-Fehér*, *Jász-N.-K.-Szolnok* és *Zala* vármegyék 22—22 tűzesettel stb. stb. Egy-egy tűzeset fordult elő: *Arad*, *Budapest*, *Hódmező-Vásárhely*, *Kolozsvar*, *Kecskemét*, *Nagyvárad*, *Pancsova*, *Pozsony*, *Sopron*, *Szabadka*, *Szeged*, *Temesvár*, *Ujvidék*, *Versecz* és *Zombor* városokban. Legtöbb község szenvedett a *Bihar* vármegyei 76 tűzesetből, számszerint 57, míg a *Krassó-Szörény* vármegyei 65 tűzeset 52 községet sújtott. Összesen 1124 azon községek száma, melyek között a 1408 tűzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétszázaléknál bebizonyítva volt gyújtogatás 126, öngyújtás 1, villámcsapás 5, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 64, világító szerekkel való gondatlan bánás 11, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 211 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 365, öngyújtás 5, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 56, világító szerekkel való gondatlan bánás 20, egyéb hanyagság — vagy gondatlanság 232 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 312 esetben. A gyújtogatás tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 491 esetben (februárban 333 volt). E tűzvétszek alkalmával halálos sérülést szenvedett 13, nem halálos sérülést 58 ember. A kárvallottak összes száma 2513; az okozott károk összes értéke 1,944.183 frt; 15 község van olyan, melyben 10 000 frtnál nagyobb kárt okozó tűzeset fordult elő, a károsultak között 10 van olyan, a ki egy-maga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tűzesetek fordultak elő, a következők: *Felpécz*, Győr m. (márcz. 31; a kár 10,202 frt; a kárt szenvedtek száma: 12; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — *Deménd*, Heves m. (márcz. 9; a kár 11,103 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka valószínűleg gyermekek játéka); — *Dolova*, *Torontál* m. (márcz. 17; a kár 15,836 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — *Lengyelfalva*, *Abaúj-Torna* m. (márcz. 11; a kár 16,240 frt; a kárt szenvedtek száma 25; a tűz oka valószínűleg gyermekek játéka); — *Gerlicze*, *Gömör* m. (márcz. 21; a kár 18,918 frt; a kárt szenvedtek száma 57; a tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Bajánháza*, *Szatmár* m. (márcz. 8; a kár 23,600 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Német-Diószeg*, *Pozsony* m. (márcz. 31; a kár 24,250 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka hanyagság); — *Csik-Szent-Márton-Csik-Csekefalva*, *Csik* m. (márcz. 9; a kár 25,000 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka villámcsapás); — *Hjehó*, *Trencsén* m. (márcz. 14; a kár 25,365 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Alsó-Vesztenicz*, *Nyitra* m. (márcz. 7; a kár 26,004 frt; a kárt szenvedtek száma 36; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Racsicz*, *Nyitra* m. (márcz. 6; a kár 33,380 frt; a kárt szenvedtek száma 63; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Ubrezs*, *Ung* m. (márcz. 26; a kár 51,695 frt; a kárt szenvedtek száma 49; a tűz oka ismeretlen); — *Nagy-Surány*, *Nyitra* m. (márcz. 29; a kár 57,300 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — *Hrboltó* (Ribárpole pusztá), *Liptó* m. (márcz. 10; a kár 105,000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — *Fiume* város (márcz. 24; a kár 758,700 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka villámcsapás).

— **Apróbb tűzesetek a fővárosban.** — *Május* 2-án este tűz támadt *Nikolaus* Ferencz *Lujza*-utczai szatócs boltjában. Az összes áruk elégték s a kár több mint két-

ezer forint. — *Pollacsek* Mihály mérnöknek az *Andrássy-út* 19 száma alatt levő lakásán tűz volt május 3-án délben. A dolgozó-szoba berendezése elégett. A kár hatszáz forint. — *Május* 6-án éjszaka tűz támadt *Knvisch* Antal fényképész egyetem-téri műtermében, a melynek berendezése egészen leégett. — *Május* 19-én délben a külső *Kerepesi-úton* levő *Pálffy*-kaszárnyában kigyuladt egy nagy istálló teteje. A katonáknak sikerült a lovakat kimenteni, miközben öt ló szenvedett égési sebet. Néhány köztűzér is megsebesült. Egyik városi tűzoltóra a padlásról zsarátnok esett s jobbkarját összeégette. A tüzet lokalizálták, de a tető egészen leégett s elhamvadt a padlásra volt takarmány is. — *Május* 23-án délután a *Horváth-utca* 36. száma alatt *Mimik* Teréz házában teteje leégett. A 17. számú házban lakó *Fülöp* Imre honvédelmi ministeriumi számtiszt felesége annyira megrémült az odavilágító lángtól, hogy szívgörce lepte meg s néhány perczel később meghalt.

— **Nagy tüzek:** *Kis-Szebenben* április 27-én nagy tűzvész pusztított. Húsz ház és a két evangélikus templom leégett. — *Garadna* abaúj-tornamegyei községben szintén óriás tűz volt, mely a község nagyrészét elhamvasztotta. — *Magyar-Jesztreb* zemplén megyei községben május 2-án nagy tűzvész pusztított. A lángok a nagy szélben a község felét elhamvasztották. — *Aradon* május 11-én éjjel a város közepén kigyulladt egy ottani polgár nagy bérháza. A veszedelem úgy támadt, hogy a kémény egy szikrája fölgújtotta a padlásra kitergetett ruhát és csakhamar hatalmas lánggal égett az egész tető, pusztulással fenyegetve a szomszéd házakat is. A nagy szél csak élesztette a tüzet és a tűzoltók kik csak nagy sokára birtak a városi vízvezetékéből vizet kapni, mindössze a szomszédházak megmentésére törekedhettek, a mi sikerült is. A tűzvész nagy rémületbe ejtette a város népét. A rémületet fokozta, hogy az égő ház padlásán egy ládában sok töltés volt, melyek nagy duzzogással, ropogással explodáltak. — *Nagy-Bereg* községben május 11-én hatvan ház és százhuszonöt melléképület égett le. A tüzet egy parasztyermek okozta, kit szülői felügyelet nélkül hagytak otthon. — *Alsó-Sajó* gömörmegeyi község május 22-én kigyulladt. A tűzvész a falu felét elpusztította. A községben nagy nyomor ütött tanyát, hatvan család lett hajléktalanná. — *Banyavölgyön*, *Sáros* megyében szintén nagy tűz volt. Leégett tíz ház melléképületeivel, és odaégett sok szarvasmarha. — *N.-Bereg* ugcsamegyei községben — mint tudósítónk írja — nagy tűz pusztított május 11-én, melynek eredménye szívet facsaró látványt nyújt az arramenőnek, mert a község éjszakai része a lakóházak és melléképületek hátramaradt romjainak és üszkös gerendáinak szomorú képét tárja elénk. Leégett 48 lakóház, 129 melléképület, nagy mennyiségű takarmány és felhalmozott donga-készlet. — A kár oly nagy, hogy a 100.000 frtot meghaladja. — A tűz egy gyermek által felgyújtott szalmakazaltól eredt; kezdődött d. u. 1 órakor és véget ért éjjeli 10 órakor. — *Május* 20-án *Fridman* szepesmegyei községben elpusztult kilenczven ház melléképületeivel. A faluban mindössze 240 ház van, és így lakosságuk 1/3 része, 1289 lélekből 120 család inségben van, fedél nélkül. — A *Zemplén* vármegyei *gálszécsi* járásban fekvő *Harácsa* község május 21-én estefelé kigyulladt, s a község nagy része leégett. Sátoraljaujhelyről a tűzoltóság kétfelvontaton utazott a veszedelem helyére. — A *Sáros* vármegyei *Kis-Szebenben* a közelmúltban

néhány nap alatt nyolcz tüzeset volt, a melyeknek a két ágostai evangélikus templom is martalékul esett. Kétségtelennek tartják, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A kis város lakossága körében igen nagy a nyugtalanság és a félelem.

— **Erdőégés.** *Tornallya* gömörmegeyi községben május 7-én leégett *Hámos Árpád* ottani földbirtokos húsz holdas erdeje. A kár ezer forint.

Az osztrák-magyar monarchia biztosító-társaságainak Császár-jubileum-alapítványa (*Kaiser-Jubileums-Stiftung*) most bocsátotta ki 1897. évre vonatkozó (24-ik) elszámolását, illetve évi jelentését, melyből kitűnik, hogy 1897-ben 79 kérvény adatott be az alapítvány igazgatóságához (az előző évben 76), s így az 1896-ból elintézetlenül maradt 5 kérvénnyel együtt 84 várt elintézést. Ezek közül 54 nyert kedvező elintézést, és pedig 30 esetben stipendium szavaztatott meg, (köztük 1 kettős stipendium), 24 esetben pedig segély, 30 kérvényt az alapszabályok szigorú rendelkezései folytán el kellett utasítani. Az alap jövedelme 2760 frt 28 kr. volt, ebből kiadatott stipendiumokra és segélyezésekre 2400 frt kezelési költségekre 177 frt 99 kr., összesen 2577 frt 99 kr., tehát a pénztári maradvány 182 frt 29 krt tesz ki. Az alapítvány vagyona e pénztármaradvánnyal és egy 1000 frtos hagyománnyal együtt 1897. év végén 50,443 frt 78 krra emelkedett. Az előirányzott bevétel 1898-ban 2775 frt. *Kiadásként előírnnyozva van 1898. évre 35 stipendium (à 50 frt) = 1750 frt, segélyezésekre 850 frt, összesen 2600 frt.* Az alapítvány segélyt ad minden oly hivatásos vagy önkéntes tűzoltónak, illetve hátramaradottjainak, a ki szolgálata teljesítése közben szenvedett sérülés folytán keresetképtelenné lett vagy elhalt. A segélyezések iránti *bélyegmentes* kérvények május hó végeig adandók be az alapítvány igazgatóságához (Bécs I. Schottenrig, Wipplingerstrasse 36/38). A kérvényhez csatolandó 1. bizonyítvány az illető testület parancsnokságától, arról, hogy a kérvényező tagja az illető testületnek, 2. orvosi bizonyítvány, 3. szegénységi bizonyítvány, 4. erkölcsi bizonyítvány.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Budapest. A legközelebbi kongresszus nem ebben az évben lesz, hanem 1899-ben, augusztus hóban, — és pedig Brassó városában. Így döntötte azt el az orsz. választmány a február 2-iki ülésben.

P. E. Kápolna. Bizony pedig hiába »Tamás«-kodol, mert az a dolog megvalósul még június hóban okvetlenül. Nyugtasd meg Orosz uramat is, hogy a dolga rendben van, s hogy legközelebb levelet fog kapni, a melyben részletesen le lesz írva minden.

Dr. V. M. Petri. Egy kis türelmet kérünk. — nem lehet mindent egyszerre. Legközelebb jönni fog. Nem veszi az még el az aktualitását a jövő számban sem; sőt még időszerűbb lesz. Csak tessék ránk bizni nyugodtan a dolgot.

M. J. Budapest. Miután cikke már más lapban is megjelent, nem vagyunk — legnagyobb sajnálattal bár — abban a kellemes helyzetben, hogy azt mi most közölhessük. Kérjük az ígért másik cikket minél előbb.

P. . . . . i J. . . . . s Süly. E kérdésben csak tessék egész bizalommal az orsz. szövetség elnökségéhez fordulni, mely Vámház-körút 8. szám alatt van. A mi lapunk szerkesztősége ezzel éppen szemben van Vámház-körút 9. szám alatt.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNCÖS BOLDIZSÁR.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk.

Vízszállító kosok.

Vízszállító hordós kocsik ütöntözésre.

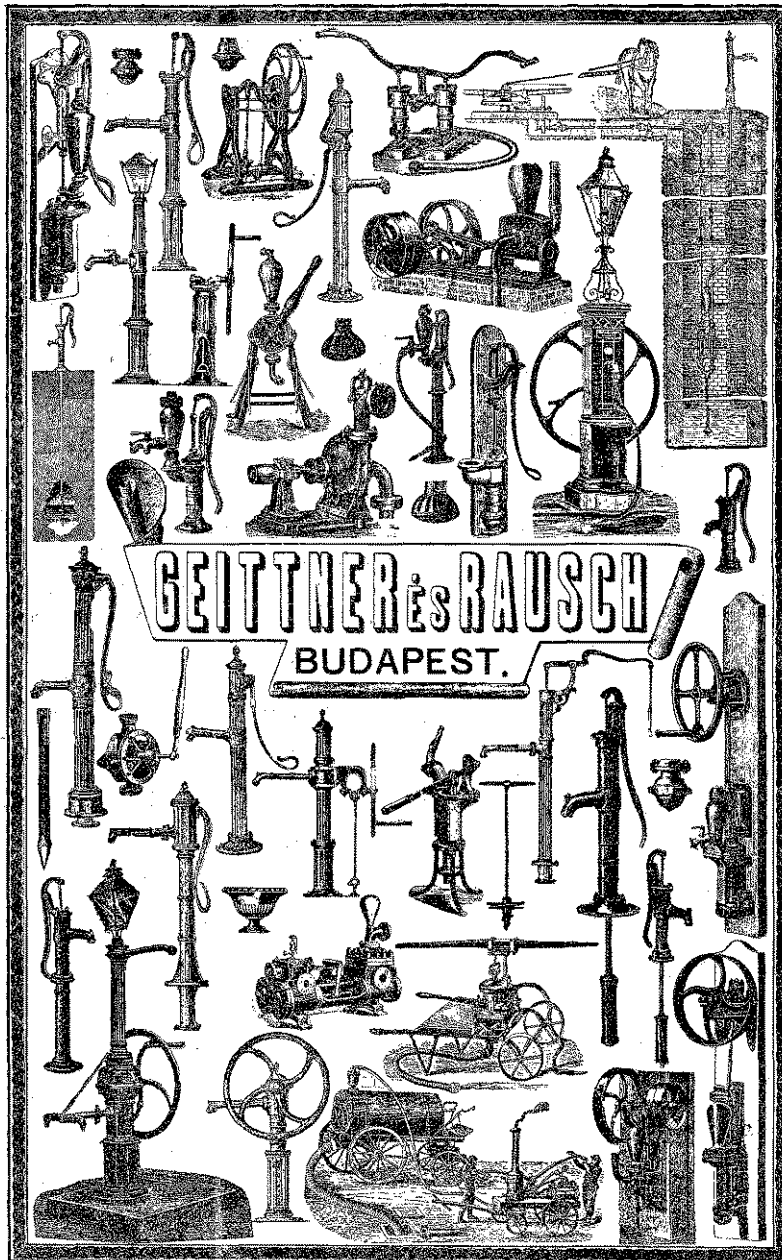
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherczeg
 udvari szállítói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherczeg
 udvari szállítói.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyuk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé-szivattyuk hordótöltésre.

Szágtalanul működő pöczegödőtisztító készülékek.

Légszivattyuk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

A
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-
parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári
hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Az 1896. évi párisi műiparkiallitáson aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben
elkészített tűzoltó- és
egyéb társulati zászló-
kat festve vagy himezve
a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelben a
legjutányosabb áron.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

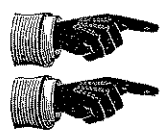
névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számítatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

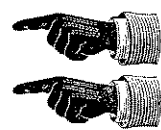
Az 1896. évi milleniumi kiállitáson „kitünő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagyban termelésért“ a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

büzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

➔ Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. ➔

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. A szenvedő bajtársakért; »Öreg bajtárs«-tól. — *Hivatalos rész:* Az orsz. szöv. Elnökség ápr. 2. ülésének jkve. — A segélyző szöv. választm. ápr. 2. ülésének jkve. — *Technikai rész:* Újabb vívmányok a technika terén; P. E.-től. — Mivel kell ablakot betörni? Ö. T.-től. — *Általános rész:* Beszélő számok; Kb.-tól. (Vége.) — *Testületek köréből:* A siófoki test. közgyűlésének jkve. (Befejezés.) — Az aicsuthi szakasz évi jelentése; Dorner Bélától. — Az új-arad-zsigmondházi test. évi jelentése 1897-ről. — Az új-arad-zsigmondházi test. közgyűlésének jkvi kivonata: Klukovits Ádámától. — A kismartoni test. évi jelentése 1897-ről. — Az ácsi t.-o.-század jelentése 1897-ről; Csermák Hugótól. — A galamboki test. jelentése 1896 és 1897-ről. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hírdetések.*

A szenvedő bajtársakért.

Széles e hazának temérdek fürdőhelyei között — különösen a gyógyhatású fürdőket véve — aligha találunk csak egyet is, melyben nyaranta az állam-tisztviselők, katonák, stb. egy-egy csapatával ne találkoznánk.

Herkules-fürdön egész külön épület van a gyógyulást kereső katonatisztek számára berendezve s minden szükséges kényelemmel ellátva. Póstyénben hasonló állapotokkal találkozunk az ember, a hol a csúzos bántalmakból gyógyulni kívánó államhivatalnok vagy katona részint teljesen ingyenes ellátást, lakást és gyógykezelést kaphat, részint pedig igen mérsékelt tarifa szerint fizeti mindezeket.

De miénk soroljuk fel ezeket a helyeket? Hogy ez a dolog így van, azt tudja mindenki, a ki valaha ilyen fürdőhelyeken megfordult, sőt tudja mindenki, a ki olyannal beszélt, a ki ily fürdőkön tartózkodott.

Az ilyen csúzo, kösvényes stb. betegek legnagyobb kontingensét természetesen a katonatisztek teszik ki. Mert hiába! a katona-élet a testi fáradsalmak, hogy közönséges szóval éljünk: a »strápcziák« szakadatlan lánczolatából áll, melyek lassan-lassan, egész észrevétlenül aláássák az egészséget, megdermesztik az izmokat tönkre teszik a csontrendszert, különösen a vérkeringés centrumától legtávolabb eső s az idő- és légváltozás szélsőségeinek leginkább kitett végtagokban, a kezekben és lábokban.

Ezekről a katonákról gondoskodott az a fensőbb, a mely előttük áll. Szerzett nekik

ingyenes helyeket azokban a gyógyerejű fürdőkben, vagy legalább méltányos kedvezményeket eszközölt ki számukra, melyek lehetővé teszik a kevésbbé tehetősek részére, hogy oda menjenek gyógyulást keresni bajukra, a hol azt valóban megtalálják, s a honnan az ily áldásos kedvezmények nélkül ki volnának zárva teljesen.

De megtette már ezt nemcsak az állam a saját alkalmazottjai javára és testi-lelki üdvére, hanem megtették már egyes nagyobb magánvállalatok is.

És hol vagyunk mi tűzoltók? Gondoskodott-e eddig valaki ezen a téren azokról a bajtársakról, a kik hasonló bajaikban a gyógyfürdők használatát, mint megváltó hajnalhasadást üdvözlnek? Bizony, bizony senkisé.

Pedig be sokan vannak közöttünk ilyenek!

A tűzoltónak élete, éppen úgy, mint a katonáé, telve van testi fáradsalmakkal, melyeknek végeredményére a fentebb mondottak után nem kell még külön is rámutatnunk. A szellős, kényelmetlen őrszobákban való éjjelezések, a gyakorlatok, esőben, szélben, hóban, fagyban való kivonulások, a vízzel való munka, munka közben azok a hirtelen lehűlések, hirtelen felmelegedések, az átmenetnélküli s igen nagymérvű léghőmérsékletváltozások, felhevült vagy csúron-víz állapotban való bevonulások stb. mind olyanok, melyek a tűzoltóra előbb vagy utóbb, de okvetlen megtermik káros utókövetkezéseiket, a csúzos, kösvényes csontbántalmakat. Vajjon az a tűzoltó, aki éppen úgy a köz szolgálatában szerzi meg ezeket a szerföltött fájdalmas betegségeket, mint az állam tisztviselője vagy katonája, nem megérdemlené-e, hogy felgyógyulására éppen úgy

megteremtessék a lehetőség mint annak a hivatalnoknak vagy katonának? Nem hisszük hogy erre a kérdésre valaki nemmel felelne.

Nem alapnélküli elmefuttatás ez hanem valódi szükségérzet kifolyása, melyet a valódi élet esetei napról-napra igazolnak. Hiszen nézze át bárki is — hogy hivatalos adatokra hivatkozzunk — az országos segélyző szövetség irattárát. Hány bajtárs folyamodik évenként segélyért, hogy tűzoltói szolgálat közben nyert baját valamely hazai gyógyfürdőn gyógykezelhesse, mert a hivatalos orvosi vizsgálat neki egyenesen ilyen kúrát javasol?!

A dolog úgy hisszük, már megérett arra, hogy megvalósíttassék. Ha talán ma még ingyenes helyek financiaiális okok miatt nem is létesíthetők,

de annyit kivihetőnek tartunk, hogy az ilyen gyógykezelésre szorult bajtársak a hazai gyógyfürdőkön vagy legalább azok némelyikén tetemes árkedvezményben részesüljenek.

Nem lehet feladata e cikknek részletes programjával állani elő az eszme megvalósításának. Mi csak az eszmét vetjük föl, mint a melynek valóvá tételét az idő immár sürgősen követeli.

Szilárd meggyőződésünk, hogy ha a dolgot az országos szövetség elnöksége vagy az országos segélyző szövetség választmányja veszi kezei közé, bármelyiknek országos tekintélye rövid idő alatt eléri azt, hogy realis valóság lesz az, a mi eddig csak jámbor óhajítás vala.

Öreg bajtárs.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv

felvétel Budapestén a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1898. évi április hó 2-án délután 1/4 órakor a »Szövetség központi irodájában« tartott ülésén.

Elnök: dr. Kék Lajos szöv. elnök.

Jegyző: dr. Szily József szöv. titkár.

Jelenvoltak: dr. Óvári Ferencz alelnök, *Bulyovszky* Aladár, *Polcz* Rezső és *Varga* Lőrincz felügyelő bizottsági-tagok, *Dorner* Béla, *Ecker* Sándor, *Kálmán* Géza, *Köhler* István, *Scossa* Zoltán, *Szabó* Gyula és *Vida* Pál előadók és *Tomcsányi* Béla pénztáros; végül, mint a szaklapok tudósítói dr. *Köncs* Boldizsár és *Breuer* Szilárd.

1. Elnök a jelenlevők üdvözlése után az ülést megnyitja.

2. Titkár azon jelentését, hogy dr. *Csányi* János és *Wagner* Manó előadók az ülésről elmaradásukat igazolták, az elnökség tudomásul veszi.

3. Titkár bejelenti, hogy az alcsuthi önkéntes tűzoltószakasz megküldötte a szövetségnek *József* kir. herczeg ő fensége engedelmével az általa 15 éven keresztül viselt tűzoltói sísakot. Intézkedést kér annak méltó elhelyezésére.

Többek hozzászólása után elhatározta az elnökség, hogy a minden tűzoltó előtt annyira becses ereklyét köszönettel elfogadja, annak a szövetség üléstermében leendő elhelyezésére díszes asztalkát készített, melyen üvegszekrény alatt felíratos polczon őrizendi a sísakot.

4. Titkár felolvassa a temesvármegyei szövetség átiratát, melyben az április hó 18-ikától április hó 24-ig Temesvárott rendezendő vármegyei tűzoltó-szaktanfolyam vizsgálataira szövetségi biztos kiküldését kéri.

Varga Lőrincz bejelenti, hogy a tanfolyam az ő vezérése alatt fog megtartatni, azon *Köhler* István előadó is résztvesz; tekintettel a vármegye nyelvi viszonyaira, a tanfolyam német nyelven fog megtartatni, a vezénylés azonban magyar nyelven történik. Országos érvényű bizonyítványok kiadása tervezetvé, kéri egy szövetségi biztos kiküldését.

Szabó Gyula és dr. *Óváry* Ferencz felszólalása után elhatározva az elnökség, hogy a temesvármegyei szövetség buzgó törekvését örömmel üdvözli, s a tanfolyam vizsgálatához a maga részéről biztos minőségben *Scossa* Zoltán előadót küldi ki.

5. Titkár felolvassa az országos magyar gazdasági egyesületnek a szövetség által a pusztai tűzoltóságok szervezése tárgyában hozzá intézett átiratra vonatkozó válaszát, melyben a pusztai tűzoltóságoknak úgyszólván teljes figyelmen kívül hagyásával arra kéri a szövetséget, hogy miként a gazdasági egyesület, úgy a szövetség is intézzen

főíratot a földművelésügyi m. kir. miniszteriumhoz, hogy a tűzbiztosítási törvény revíziójánál a biztosító-társaságok jövedelmeik bizonyos részének a tűzoltó-intézmények fejlesztésére és fenntartására való átengedésére köteleztesenek. Majd ismertetvén az ügy előzményeit, s előadván véleményét, dr. *Óváry* hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy mivel a szövetség a kötelező állami tűzkárbiztosítás tárgyában már ismételt állást foglalt, de sőt ez iránt már felterjesztést is intézett a kormányhoz, a biztosító-intézetek tervezete megadóztatásához annál kevésbé járulhat hozzá, mert az Ausztriában szerzett tapasztalatok szerint ezen újabb terhet a biztosítótársaságok a biztosító felekre hárítják át. Ezzel kapcsolatban a pusztai tűzoltóságok ügye újlag megsürgetendő.

6. Az ő Felsőge tiszteletére április hó 11-én rendezendő fáklyásmenet rendező-bizottságától érkezett meghívást az elnökség tudomásul veszi, s elhatározza, hogy a fáklyásmenetben Budapestén lakó tagjai által képviselteti magát.

7. *Donáth* Alajos pilis-maróthi parancsnok kéri, hogy a szövetség a császárbüncem alkalmából a tűzoltó-parancsnokok számára is eszközöljön ki emlékérmeket. A kérelem teljesítésére az elnökség magát illetékesnek nem tartván, a felett napirendre tér

8. Titkár jelenti, hogy a múlt évben közzétett felhívás folytán a török sebesültek javára eddig Gyöngyös 10 frtot, Török-Szent-Miklós 20 frtot, Miskolcz pedig 18 frt 35 krt. összesen tehát 48 frt 35 krt adakoztak. A »Tűzoltó Közlöny«-ben felhívandók a testületek, hogy a netán gyűjtött összegeket zárós határidőn belül küldjék be; egyben a fenti 3 testületnek az elnökség köszönetnek mond.

9. Titkár jelenti, hogy a mosonvármegyei szövetségből évek előtt kilépett rajkai testület ismételt felhívás és felvilágosítás daczára nem akar a vármegyei szövetségnek tagjává lenni, hanem csakis az országos szövetségnek.

Vida és *Óváry* felszólalásai után elhatározta az elnökség, hogy a mosonvármegyei szövetségtől a rajkai testület vonakodásának, valamint a vármegyei szövetség tétlenségének okairól felvilágosítást kér.

10. A turdossini községi tűzoltóság hátralékainak megfizetését, hivatkozással évek előtt bejelentett kilépésére, az adott felvilágosítások daczára megtagadja.

Tekintettel arra, hogy a kilépés a szövetséghez soha be nem jelentett, Turdossin község előljárósága felhívandó a hátralékok befizetésére.

11. Pénztáros bemutatja az év I. negyedéről szóló pénztári számadást, mely szerint az 1897. év végén volt pénztári maradvány 1959 frt 51 kr.; azóta bevétel 1471 frt

35 kr., kiadatott 813 frt 86 kr., s így a pénztári maradvány márczius 31-én 2617 frt, míg a tartalékalap 10.402 frt 80 krt tesz ki.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

12. Ugyancsak pénztáros jelentése alapján az elnökség az elnöknek és a titkárnak, kik a szövetséget az osztrák tűzoltók 1896. évi kongresszusán mint kiküldöttek képviselték, útiköltségeik megtérítése fejében 100—100 frtot engedélyez.

13. Titkár felolvassa a budapesti önk. tűzoltó-testületnek a múlt évben a Tűzoltó Közlönyben lefolyt hírlapi polemia tárgyában az orsz. választmány határozata folytán hozzá intézett átiratra adott választát, melyben egyúttal tudatja, hogy *Bárány N. Ernő* volt főparancsnok helyébe dr. *Szily József* ez időszertinti főparancsnok választatott főszerkesztővé.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi, egyúttal titkárt új állásában üdvözi.

14. Ezzel kapcsolatban *Dorner Béla* kérdi, vajjon *Bárány N. Ernő*, miután megszűnt tényleges tűzoltó lenni, elvi szempontból lehet-e a felügyelő-bizottságnak továbbra is tagja?

Elnök kijelenti, hogy *Bárány* a múltban szerzett érdemei alapján lévén megválasztva, nézete szerint a felügyelő-bizottsági tagság őt továbbra is megilleti. Elnök választát az elnökség tudomásul veszi.

15. Ugyanitt *Scossa Zoltán* kívánatosnak tartja, hogy a mintául szolgáló budapesti önk. tűzoltó-testület felkérressék, hogy az új rangjelzést a testületben példaadásul mielőbb behozza.

Elnök hasonló értelmű felszólalása után dr. *Szily József* kijelenti, hogy a testület márczius 27-én lefolyt közgyűlésében az ez irányban szükséges intézkedéseket már is megtette, mit az elnökség örvendetes tudomásul vesz.

16. *Köhler István* bemutatja az új rangjelzési szabályzathoz szükséges tárgyak fényképeit és egynéhány rajzát. Bejelenti, hogy 6000 példányban a boríték 44—50—54 frtba, a szöveg 76—100—116 frtba, 8 színes tábla 720 frtba, 9 tábla, 800 frtba, 12 tábla 1080 frtba kerül, úgy, hogy az egész mű a papír minősége szerint 9 táblával 920—970 frtba vagyis darabonként 16 krtba kerülne.

Szabó Gyula, valamint *Vida Pál* hozzászólásai után elhatározza az elnökség, hogy a szabályzatot a közepes minőségű papíron 6000 példányban bocsátja közre, az egyes táblák a szöveg sorrendjében hozzák az ábrákat, az ábrák közt szöveg ne legyen, csakis ábra és a lapszám legyen alatta megjelölve; a karkötő pótlólag a szabályzatba felvételnek, nemkülönbön egy új táblán egy tiszt, egy őrparancsnok, egy mászó és egy szivattyús teljesen felszerelt alakja legyen látható; az ábrák közti alap kreszínű legyen, a kefélenyomat az előadóknak az elkészítés sorrendjében megküldendő, úgy hogy azok esetleges észrevételeiket a kibocsátás előtt megtehessek. A szükséges rajzok mielőbbi elkészítésére az elnökség *Köhler Istvánt* megbízza.

17. *Szabó Gyula* jelenti, hogy az alapszabálymintát a kiküldött bizottság márczius 5-iki ülésében már megállapította. A községi tűzrendészeti szabályrendelet tervezetét is kidolgozta, mivel azonban *Bulyovszky Aladár* az összes eddig létező szabályrendeletek figyelembe vételével községek, rend. tan. városok és tvhatósági joggal felruházott városok számára külön-külön szabályzatokat akar kidolgozni, a bizottság abban megnyugodott. Végül jelenti, hogy a szolgálati szabályzat is kidolgozás alatt áll, s annak 10 fejezetéből 4 már elkészült, s mihelyt az egészszel készen lesz, a bizottság tagjainak meg fogja küldeni, hogy a további munkálatok folytathatók legyenek.

Elnök, dr. *Óváry* és titkár hozzászólásai után az elnökség a jelentést tudomásul veszi, s elhatározza, hogy az alapszabálytervezetet a Tűzoltó Közlönyben hozzászólás végett közzéteszi.

18. *Szabó Gyula* indítványára, elhatározza az elnökség, hogy a párisi kiállításra nagyobbszabású tűzoltói kirándulást vesz tervbe, melynek előkészítésével és a kellő javaslat megtételével megbízza *Köhler Istvánt* és a titkárt.

19. Végül *Szabó Gyula* azon jelentését, hogy a *Könyves Kálmán r. t. József kir. herceg Ó Fenségének* színnyomatú nagy tűzoltói képét díszes keretben 6 frtért hajlandó tűzoltóknak eladni, az elnökség tudomásul veszi.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti 6 órakor berekeszti.

Dr. Kék Lajos
elnök.

Kmf.

Dr. Szily József
jegyző.

Jegyzőkönyv,

felvétellett Budapesten a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetsége igazgató választmányának 1898. évi ápril hava 2-án, d. u. 6 órakor a szövetségi irodában tartott ülésén.

Elnök: dr. *Kék Lajos*.

Jegyző: dr. *Szily József*.

Jelen voltak: *Szabó Gyula* alelnök, *Vida Pál* és *Suda János* vál. tagok, dr. *Óváry Ferencz* az orsz. tűzoltó-szövetség képviselője és *Tomcsányi Béla* pénztáros.

1. Elnök a jelenlevők üdvözlése után az ülést megnyitja.

2. Az 1897. évi december 18-án tartott ülés jegyzőkönyvét a választmány hitelesíti.

3. Titkárnak az 1891. évtől kezdődőleg a tagok számát és a kiosztott segélyösszeg mennyiségét, nemkülönbön az ügyforgalmat és vagyoni állapotot feltüntető írásos jelentését a választmány tudomásul veszi.

4. Az 1897. évről szóló, s 14795 frt 75 kr. vagyont feltüntető zárszámadást a választmány tudomásul veszi.

5. Titkár indítványára elhatározta a választmány, hogy az első magyar általános biztosító társasághoz tűzoltói alapítványának jelen állásáról, s az évente felhasználható segélyösszeg nagyságáról kérdést intéz oly célból, hogy szükség esetén kellő javaslatot tehessen a segélyezés iránt.

6. Titkár bejelenti, hogy az első magyar általános biztosító társaság *Lehoczky Béla* ungvári tűzoltónak a javasolt 200 frt helyett csak 150 frtot hajlandó adni, míg néhai *Kabai István* alsúthi tűzoltó szüleinek, mint felmenő ágbeli rokonoknak, kik nem is teljesen vagyontalanok, segélyt nem engedélyezhet. Erről az alsúthi testület értesítettén, újból kér *Kabai* szülői részére segélyt.

Többek hozzászólása után a választmány kivételesen kegyelemből *Kabai István* hátramaradott szülei részére 50 frt segélyt engedélyez a szövetség pénztárából azzal, hogy az eset praecedensül a jövőre nézve nem szolgálhat.

7. *Miltner István* tűznél megsérült pásztoi tűzoltónak 10 frttal leendő segélyezése iránt előterjesztés tételik az E. M. Á. B. T. igazgatóságához.

8. *Kirchknopf József* tűznél megsérült kishoflányi tűzoltónak 25 frttal leendő segélyezése iránt a választmány előterjesztést tesz az E. M. Á. B. T. igazgatóságához.

9. *Harpf László* zombori tűzoltó segély iránti kérelmének, mivel a zombori testület a segélyező szövetségnek nem tagja, a választmány helyt nem ad.

10. A salgótarjáni önk. tűzoltó-testület a Szidanits árvák részére 48 frt 80 krt küldött be utalványon. Mivel azonban nem közölte, hogy a jelzet összeg miként használtassék föl, ez iránt a testület megkérdendő.

11. A segélyező szövetség által a Szidanits árvák részére engedélyezett s külön kezelt 500 frtról szóló alapító levél elkészítésével és előterjesztésével a választmány megbízza az elnökséget.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést esti 3/4 órakor berekesztette.

Kmf.

Dr. Kék Lajos
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

TECHNIKAI RÉSZ.

Újabb vívmányok a technika terén,
vagy egy minta tűzoltóság a németeknél.

A legutóbbi *kieli* tartományi iparkiallítás ujjlag tanúbizonyosságot tett arról a bámulatatos haladásról, melyet a tűzoltóügy tett s mely ép úgy felkeltette a szakember érdeklődését mint a laikus ember csudálatát. Magas értelmiség, gyakorlati felfogás, a hiányok pontos ismerete és hangyaszorgalom vállalva dolgoznak a már meglevő tűzoltószerek javításán és tökéletesítésén, valamint újabb és újabb szerek feltalálásán. Elénk figyelemmel kísérik a modern közlekedésügy vívmányait, melyeket a tűzoltóság céljaira igyekeznek kihasználni.

Az altonai hívatásos tűzoltók egy csomó szert állítottak ki, melyek gyakorlati haszna annyira szembevetendő, hogy érdemes azokra a szaktársak figyelmét is felhívni.

A kiállítás látogatóinak mindenekelőtt feltűnt egy kétülékes *kerékpár*, mely *Reichel* tűzigazgató, az *altonai* hívatásos tűzoltóság vezetőjének utasításai szerint lett a tűzoltóság céljaira berendezve és felszerelve. A kiállítotthoz teljesen hasonló 1894. év július hava óta van az altonai főtűzörségnél alkalmazva. Előnyei a következőkből tűnnek ki: 1894 júliustól 1896 márcziusig a kerékpár 286 esetben szerepelt. 12 esetben a kerékpáros tűzoltók a vészvonal megérkezése előtt első segítyt adhattak, 31 esetben a tüzet csirájában elfojthatták, 22 esetben pedig az őrsvonalat visszafordíthatták, miután vaklárma, kéménytűz stb. volt. A kerékpárosok az őrsvonalat vezetik, szabaddá teszik az utat, tájékozodnak a tűz színhelyéről, megnyugtatják a veszélyeztetett személyeket, visszatartóztatják esetleg elkövetendő baltettektől és a körülményekhez képest azonnal megkezdik a mentési műveletet. Az őrsvonalok megérkezésekor így a parancsnok azonnal képes a mentést észszerűen megkezdeni, mert elégséges a kerékpárosok rövid értesítései, teszem: »*második udvar — emberélet veszélyben — mentő ponyva!*« vagy: »*Összekötőszárny — asztalosműhely — tömlők*«, hogy a parancsnok azonnal a helyzetnek megfelelő tűzoltó- vagy mentőszereket alkalmazza. Kerékpárosokul a legtapasztaltabb tűzoltókat alkalmazzák, kik közül kettőnek állandóan a kerékpár mellett kell tartozkodniok. A kerékpár a kocsiszinben, közvetlen a sürgőnyoszoba mellett áll, honnan egy ablak nyílik a kerékpárszobába. Ezen körülmény lehetővé teszi a kerékpárosoknak úgyszólván a jelzés pillanatában útra kelni, míg az őrsvonal csak körülbelül 45 másodperc múlva kész az indulásra. A kerékpárosok rendszeren a szerint, a milyen a helyszín távolsága és a milyen az érintendő utak állapota, 1—5 perc-czel előzik meg az őrsvonalat. A kerékpár egy kötszertáskával, baltával, kis kézipetroleumfáklyával, nagyobb petroleumfáklyával, lámpással, szerszámtáskával, két ellen őrzőórával, egy jelzőharanggal és ostorral van ellátva. Súlya teljes felszereléssel együtt 57 kg.

Egy másik igen fontos újítás a tűzoltás terén, a szintén *Reichel* tűzigazgató által szerkesztett, a *König-féle Védősisakon* alkalmazott *szócső*. Az eddigi füstvédő készülékek-nél nem lehetett a tűzben álló tűzoltóval, összeköttetés hiányában, értekezni. Számtalan kísérlet, ama hiányt tele-

phen stb. által potolni, nem vált be. Ellenben a lég-bevezető tömlőnek szócsőként való felhasználása bevált. A *Reichel-féle* szerkezet lényege egy sajátságos alakú közép-rész szócső-szár-részszel, mely a védősisak legbevezető tömlőjében lett elhelyezve. Egy az ilyen *König-féle* védősisakkal ellátott tűzoltó a tűz között tett észrevételeit azonnal közölheti a kívül állókkal, míg viszont azok is képesek a tűzoltót figyelmessé tenni, valamint utasításokat adni bármikor. Az *amsterdami* tűzoltó-congressuson tavaly ezen készülék szűkebb körben szakembereknek bemutatott, s teljes elismerést nyert. Ezen bemutatás külföldben azt eredményezte, hogy sokan behatóan foglalkozhattak ezen szerkezettel s hogy ma már ezen *König-féle védősisak* a *Reichel-féle szócső-szerkezettel* Németországban számtalan hívatásos és önkéntes tűzoltóságnál, a *császári* tengerészetnél és másutt is alkalmaztatott. Ezen szócső bűvárharangoknál stb. s másutt is előnyös alkalmazást fog találni.

Tűzoltásnál és tűzből való életmentésnél nagy jelentőséggel bír az úgynevezett *horog-létra*. Ez egy keskeny, 4—5 méter hosszú, felső végén vas-kampóval ellátott falétra, melyet ablaknyílásokba stb. be lehet akasztani. Ezen létra sokszor az egyetlen út az utcáról vagy udvarról a felsőbb emeletekre az ablakokon keresztül való jutásra, ha tudniillik a lépcsőházakat a tűz már megemésztette, avagy keresztül nem hatolható füsttel vannak telve. A közönséges fogaslétra szárai egy darabból készülnek s hosszúságuknál fogva nemcsak hogy a tűzoltókocsikon nehezen helyezhetők el, hanem, — mi sokkal nagyobb baj — szűk, tekervényes folyosókon gyakran nem is szállíthatók oda, hol a tűz színhelyén szükségesek volnának. Igyekeztek ugyanezen hátrányon az úgynevezett csukólétrákkal segíteni, de még mindig nehéz ségekbe útközött azok használata hosszúságuknál fogva, tekintve a fentjelzett kedvezőtlen építkezéseket. *Reichel* tűzigazgató egy fogaslétrát szerkesztett a *nürnbergi* létra elve alapján, mely »*Zollstock*« módjára összecukukható. Kitalva a létra 4.46 m. hosszú, összetolva 90 cm. hosszú, súlya 13 kg.; összetolt állapotban egy 90 cm. hosszú csomagot képez, melynek szélessége 26 cm., magassága 28 cm., egy ember tehát könnyen viheti bárhová. Hordképessége pedig a közönséges horog-létráéval azonos. Rendkívüli előnyei tehát azonnal kitűnnek.

Nélkülözhetetlen mentőszer az *ugró-ponyva*. Akkor alkalmaztatik, midőn a veszélyeztetett egyén megmentése más eszközökkel, mint kötelek, létrák stb. által már lehetetlen. Az eddig használt ugró-ponyvák négyszegletűek, $3\frac{1}{2}$ egész 4 méter nagyok, négy szélükön foggantyúkkal ellátva és kezelésükhöz 24 ember szükséges. Ennélfogva az ugró-ponyva csak négyszegletes helyen használható, melynek oldalai körülbelül legalább 6 meter hosszúak és teljesen biztosan csak akkor, ha elegendő számú ember állt rendelkezésre. Ezen igen hátrányos hiányokat, *Reichel* tűzigazgató azon egyszerű módon szüntette meg, hogy az ugró-ponyva alsó részeire foggantyúkat alkalmazott, melyek segítségével az ugró-ponyvát különböző nagyságokban a rendelkezésre álló helyhez illetve legénységhez képest használhatjuk. Szükség esetén tehát a ponyva megfordítható, és az alsó foggantyúkkal is kifeszíthető. Ezen előkészület a már

meglevő ugró ponyvákön könnyen és minden nagyobb költség nélkül alkalmazható.

A régi elv, hogy a tűz kitörésének első pillanatában egy veder viz többet ér, mint egy félórával később egy egész sor nagy szivattyú működése, az altonai hívatásos tűzoltóságnál abban talál kifejezésre, hogy minden kocsin egy vízzel telt veder áll, melyet az első, a tűz színhelyére lépő tűzoltó magával visz. Rendkívül használható a legeslegelső mentési munkához az ugynevezett *Reichel-féle óltókanna*, melynek szerkezete és használati módja a képzelhető leg-egyszerűbb. Számtalan esetben sikerült már a helyszínre érkező tűzoltóknak, a keletkező tüzet ezen óltókanna segítségével teljesen elfojtani vagy legalább a továbbterjedést megakasztani addig is, míg erősebb óltási eszközök, mint tömlők stb., működésbe helyeztethettek. A Reichel-féle óltókanna ugyszolván valamennyi németországi hív. tűzoltóságnál, a német császári tengerészetnél, — a német császár »Hohenzollern« nevű Yachtján magán tíz ily kanna van — számtalan állami, városi és magán vállalatnál használatban van.

Egy nagyobb csoport kiállított minta és fénykép demonstrálta az altonai tűzoltó-testület berendezéseit. A tűzjelzés körében tett újításokat: siklórudat, melyet az őrszoba- és hálósobából a kocsiszinbe vezető lépcső helyébe alkalmaztak, szénsav-fecskendőket stb. Továbbá látható az 1894. évben, az altonai hívatásos tűzoltók gyakorlóterén alapincézett és szilárd anyagokból erősen épített négyemeletes épület (mászóház) fényképe, mely épület tisztán csakis a légénység gyakorlati kiképzésére szolgál. E célból úgy az épületben mint az épületen pince-, emelet-, fedél-tüzek stb. rakatnak, úgy hogy a légénységnek nem képleges, hanem valóságos tüzet kell legyőzniök.

Ezen újítás által elért eredményekről, belső berendezésekről, a szénsav-szivattyú alkalmazásáról és céljáról, valamint egy modern hívatásos tűzoltó-testület szervezésének módjairól egy későbbi cikkben fogunk majd foglalkozni.

Közli:

P. E.

Mivel kell ablakot betörni?

A minapában a székesfőváros területén előfordult egyik tüzesetről a napilapok által közölt tudósításban olvashattuk ismét azt a sokszor és aránylag nagyon sűrűn ismétlődő esetet, hogy egy tűzoltó, ki az égés helyét kívülről megközelíteni akarta s az utczaai ablakok egyikét öklével zúzta be, megsérült.

Hányadik eset ez már a tüzek krónikájában, ki tudná vajjon megmondani? Valószínűleg senki. Pedig ez a dolog éppen egyike azoknak a tűzoltás taktikájában, a melyre nézve — hogy úgy fejezzük ki magunkat — ös idők óta megállapodott elvekkel találkozunk, mely elvek ellen, a mióta csak azok tantételként megállapítva lettek, soha ellentétes nézet vagy vélemény fel nem merült még a dialektika kedvéért sem.

A tüzesetek igen-igen nagy részénél szokott előfordulni oly kényszerhelyzet, hogy a tűz keletkezési helyéig, de ha oda nem is, az égés színhelyére mindenestre nem a rendes, szokásos közlekedési úton, pl. ajtón, kapubejáráson, lépcsőn stb., hanem ott, a hol az még lehetséges, az ablakon át kell a mászónak, csövezetőnek behatolnia. Az

ilyen eseteknél természetesen feltételezzük, hogy az ablakok zárvák, s azokat kívülről kinyitni nem lehet. Csakis az ily esetek képezhetik e cikkekcskénk tárgyát, mert amaz eseteknél ablakbetörésekről szó sem lehet.

Az ilyen esetekben az ablakot természetesen be kell törni, mert másképen az ablakzárhoz hozzáférni s az ablakot kinyitni nem lehet.

Vagy távolról törjük tehát az ablakot pózna segélyével, esetleg a horoglétra vaskampójával, ha az ablak emeleten van, vagy pedig közvetlen közelből mászóbalta, vagy a sugárcső segélyével, midőn pl. földszinti ablakot kell betörnünk, vagy emeletit ugyan, de a melyhez dugó- vagy támasztólétra segélyével egészen közelre férközhetünk. Elég a baltával az ablakráma keresztfájára gyenge ütést mérnünk, vagy a sugárcső végével magát az ablakszemet belöknünk (ha pl. a csákány előszedéséhez vagy nincs elég időnk, vagy kezünk el van foglalva), hogy maga az üveg azonnal darabokra törjék s egyik karunkkal az ablakzárt megragadhatjuk. Sőt legtöbbszörre a már megindult sugárnak van annyi lököereje, hogy a műtétet egyszerűen ezzel végezhettük anélkül, hogy testi épségünket igen komolylyá válható veszélynek tennők ki. Mondanunk se kell, hogy arra szigorú gond fordítandó, hogy a lehulló, vagy pláne szertepattogó üvegdarabok senkit meg ne sértsenek. A le- eső üvegdarab a levegőben sűrűlődvé és lapos oldalán a légnomásnak engedve nagyon gyakran ívalakú utat tesz meg esés közben, s nem oda hull, a hová gondolná az ember. Még az is tehát, a ki az ablaktörést szabályszerint végzi, soha sem lehet ebben a dologban elég elővigyázattal mások iránt.

Túlbugzó és elhamarkodott természetű, vakon és megfontolatlanul cselekvő egyének minden szerszámot és elővigyázatot feleslegesnek véelve, *csupaszk ököl*lel mennek neki az ablaknak és zúzzák be azt. Ez szerfölött kárhoztatandó és elítélendő eljárás, és már számtalan bajnak, sőt gyakran megrázó szerencsétlenségnek lett okozója. Emlékszünk a 70-es évek elejéről egy esetre, midőn egy tüzesetnél (Ausztriában) egyik tűzoltó öklével verte be az ablakot; egy éles üvegdarab kettémetszette a kéz ütőerét s az azt környező összes idegszálakat; a szerencsétlennek csak éppen hogy elvérzését tudták nagy erőfeszítéssel megakadályozni, — ő maga egész életére béna és nyomorék maradt. Néhány évvel ezelőtt szintén fordult elő hasonló eset, és még bámulatraméltó szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy az óriási seb daczára az idegek nagy része sértetlen maradt; de az illető így is több héten át ágyban fekvő beteg és teljesen keresetképtelen volt. És még számos intő- és eljlesztőpéldát tudnánk felsorolni, és csak azt csodálhatják mindenki, hogy bár az ily balesetek jóformán ma is mindenki- nek az emlékezetében élnek, mégis mindennek daczára hasonló vigyázatlanságok bizonyos időközönként rendszeren előjönnek.

Pedig az ilyen esetek súlyos voltát sohasem hangsúlyozhatjuk eléggé. Egy kettémetszett in vagy ideg össze nem forr többé soha, s az ilyen sérülést szenvedett embernek egész életét számalomraméltó s örökösén mások segélyére szoruló állapotban kell áttengetnie.

Azt nem is említjük, hogy az ily meggondolatlan ember nemcsak magamagát teszi képtelenné a további működésre, hanem egy jó időre — talán éppen a leglányegesebbre — elvonja a munkától azt az egy-két embert is, a kiknek az ily szerencsétlenül járt részére az első segélyt kell nyújtaniok.

Örizzkedjék tehát mindenki az ilyen oktalan eljárástól. Hiszen még a legnagyobb szükség esetén is mindig van, kell lenni az illetőnek annyi idejének, hogy ellása magát oly szerszámmal, mely az ablakok betörésére alkalmas.

Ö. T.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Beszélő számok.

(Vége.)

Tanulságos eredményt tár elénk a tüzesetek számának és az azok által okozott károknak külön megfigyelése is. Az 1897. évre vonatkozó adatok ezidőszertig még nem állanak rendelkezésünkre, azért itt csak az 1895. és 1896. évekre vonatkozó, a hivatalos jelentésből kiszemelt adatokat vesszük. Természetesen csak úgy mérlegelhetők az adatok, ha nemcsak magát a város vagy község nevét vesszük, hanem kiváltképen azt a fontos körülményt is, hogy az illető városnak vagy községnek mennyi lakosa van. A lakosság számánál az 1890. évi hivatalos népszámlálás adatait vettük alapul.

Az ország minden lözségére itt ki nem terjeszkedhetünk, mert az óriási munka volna, de annak ismertetésére e lapok hasábjai nem is lennének elegendők. Véleményünk szerint tehát helyes fogalmat nyújthatunk olvasóinknak a dologról akkor, ha csupán azokra az adatokra terjeszkedünk ki, a melyek a törvényhatósági joggal felruházott vagy szabad királyi városokra, rendezett tanácsú városokra és olyan községekre vonatkozik, melyek 15.000-nél több lakossal bírnak. Nézzük legelőször a szabad királyi és törvényhatósági joggal bíró városokat.

A város neve	A lakosság száma az 1890. évi népszámlálás szerint	A tüzesetek száma		A tűzvész által okozott kár értéke	
		1895-ben	1896-ban	1895-ben	1896-ban
forint					
Arad, sz. k. v.	42.052	33	34	32.276	45.194
Baja, thj. f. v.	19.435	5	17	9.758	12.053
Budapest, székes-főváros	491.938	154	222	289.766	671.322
Debreczen, sz. k. v.	56.940	22	31	31.990	29.875
Győr, sz. k. v.	22.795	6	7	34.415	16.720
Hódmező-Vásárhely, thj. f. v.	55.475	34	25	7.520	6.695
Kassa, sz. k. v.	28.884	10	11	7.832	15.975
Kecskemét, thj. f. v.	48.493	30	23	6.365	7.357
Kolozsvár, sz. k. v.	32.756	16	10	49.474	15.416
Komárom, sz. k. v.	14.876	5	20	6.074	33.241
Maros-Vásárhely, sz. k. v.	14.212	—	7	—	22.559
Nagy-Váradi, thj. f. v.	38.557	9	11	7.663	10.918
Pancsova, thj. f. v.	17.948	9	9	2.455	3.881
Pécs, sz. k. v.	34.067	11	26	1.562	9.992
Pozsony, sz. k. v.	52.411	12	10	72.608	8.516
Selmecz- és Bélabánya, sz. k. v.	15.280	2	5	750	5.373
Sopron, sz. k. v.	27.213	6	9	3.070	36.485
Szabadka, sz. k. v.	72.737	59	72	10.622	14.700
Szathmár-Némethi, sz. k. v.	20.736	4	8	6.290	3.240
Szeged, sz. k. v.	85.569	74	40	16.603	383.853
Székesfehérvár, sz. k. v.	27.548	8	7	22.187	2.039
Temesvár, sz. k. v.	39.884	18	21	14.985	54.513
Ujvidék, sz. k. v.	24.717	6	7	8.072	35.492
Versecz, thj. f. v.	21.859	31	35	29.946	9.743
Zombor, sz. k. v.	26.435	8	15	2.826	6.710

E 25 város lakosainak száma tehát 1,332.867, s 1895-ben 572 tüzeset 668.739 frt kárt, 1896-ban pedig 682 tüzeset 1,461.862 frt kárt okozott. Megdöbbentő jelenség, hogy e számokban Budapest székes-főváros majdnem $\frac{1}{3}$ -rész erejéig érdekelve van; ámbár figyelembe veendő az is, hogy

Budapest népessége is körülbelül $\frac{1}{3}$ -részét teszi ki e 25 város összes lakosainak.

A rendezett tanácsú városoknál már sokkal kisebb számadatokkal találkozunk, a mi természetes is, ha megfontoljuk, hogy a lakosság számának összege is csak 546.669-ig emelkedik. A 23 rendezett tanácsú városra vonatkozó adatok a következők:

A város neve	A lakosság száma az 1890. évi népszámlálás szerint	A tüzesetek száma		A tűzvész által okozott kár értéke	
		1895-ben	1896-ban	1895-ben	1896-ban
forint					
Brassó, r. t. v.	30.789	9	4	40.945	20.205
Cegléd, r. t. v.	27.542	8	3	1.103	1.410
Eger, r. t. v.	22.427	11	5	11.242	5.672
Gyöngyös, r. t. v.	16.124	5	11	22.143	9.436
Gyula, r. t. v.	19.991	5	8	982	2.770
Hajdú-Böszörmény, r. t. v.	21.238	16	16	3.167	4.458
Jászberény, r. t. v.	24.351	12	11	4.204	5.544
Karczag, r. t. v.	18.197	9	17	644	4.190
Kis-Kún-Félegyháza, r. t. v.	30.326	24	10	8.969	3.342
Kis-Kún-Halás, r. t. v.	17.138	4	7	1.615	2.809
Makó, r. t. v.	32.663	12	13	5.264	4.489
Mézö-Túr, r. t. v.	23.757	14	17	5.361	5.335
Miskolc, r. t. v.	30.408	24	30	7.958	17.136
Nagy-Becskerek, r. t. v.	21.934	16	14	88.708	15.159
Nagy-Kikinda, r. t. v.	22.768	29	34	21.271	81.765
Nagy-Körös, r. t. v.	24.534	13	13	12.229	3.075
Nagy-Szeben, r. t. v.	21.465	2	10	504	4.344
Nyiregyháza, r. t. v.	27.014	17	20	9.338	14.245
Szentés, r. t. v.	30.791	17	26	5.581	8.130
Szolnok, r. t. v.	20.748	17	20	15.164	8.872
Szombathely, r. t. v.	16.133	2	1	7.935	150
Zala-Egerszeg, r. t. v.	20.619	9	4	7.522	2.487
Zenta, r. t. v.	25.725	19	20	15.639	25.540

Tehát a rendezett tanácsú városokban 1895-ben 293 tüzeset 303.853 frt kárt, 1896-ban pedig 313 tüzeset 250.563 frt kárt okozott.

Álljanak végül itt azok a nagyközségek is, melyek 15.000-nél több lakossal bírnak.

A nagyközség neve	A lakosság száma az 1890. évi népszámlálás szerint	A tüzesetek száma		A tűzvész által okozott kár értéke	
		1895-ben	1896-ban	1895-ben	1896-ban
forint					
Békés, n. k.	25.087	2	7	1.223	2.496
Békés-Csaba, n. k.	34.443	9	7	2.491	4.945
Csongrád, n. k.	2.802	11	17	4.472	12.366
Kalocsa, n. k.	18.176	10	7	11.216	2.340
Orosháza, n. k.	19.956	9	6	9.102	2.346
Szarvas, n. k.	24.393	6	2	3.657	3.015
Török-Szt.-Miklós, n. k.	18.772	12	7	7.781	1.595
Uj-Pest, n. k.	23.521	7	9	19.270	21.370

Ezen 8 nagyközség lakosainak száma tehát összesen 184.950, — a tüzesetek száma 1895-ben 66, 1896-ban pedig 62; e tüzesetek 1895-ben 59.212 frt kárt, 1896-ban pedig 50.473 frt kárt okoztak.

Közli:

Kb.

TESTŰLETEK KÖRÉBŐL.

Jegyzőkönyv,

felvételét Siófokon, az ö. t. e. 1898. január hó 30-án d. u. 3 órakor a község tanácstermében tartott rendes évi közgyűlésén.

(Vége.)

Megemlítjük még, hogy a következő tűzoltók kaptak f. évben szolgálati érmeiket: Szalay János X., Németh György, Frivolszky János, Borbély József és Fodor Károly V. éves szolgálati érmet.

Midőn dr. Óváry Ferencz országgy. képviselőt, mint a Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség elnökét a múlt évi közgyűlés a testület tisztb. főpar. megválasztotta, a következő levelet intézte a parancsnoksághoz:

Kedves bajtársaim!

Hálás köszönettel vettem azon megtisztelő bizalmat, hogy csekélységemet tisztb. főparancsnokukká megválasztani szíveskedtek.

Bár e kitüntetésre eddig érdemeimet nem szerezhettem, fogadják bajtársi szívből eredő igaz köszönetemet s azon ígéretemet, hogy nemes ügyöknek a mi ügyünknek szolgálatára mindenkor s a legnagyobb készséggel készen fognak találni.

A siófoki tűzoltó-egylet, Veszprém vármegye egyik legrégebb, s legképzettebb legjobban felszerelt egylete levén, a kitüntetést valóban dicsőségkép fogadom, s azt óhajtom, hogy egyletünk a humanizmus szolgálatában lankadatlan buzgalommal és nemes kitartással fejlődjék, virágozzék.

Bajtársi üdvözléssel Dr. Óváry Ferencz (s. k.)

Jelentjük még, hogy az elhunyt és feledhetlen volt főparancsnokunk Kariberger Gyula arczképét is megfestettük, s alkalmmalag leleplezni fogjuk.

S midőn végül a parancsnokság hálás köszönetét fejezi ki Méltóságos Than László minisztr. tanácsos úrnak, mint szeretett nejeének Méltóságos Than Lászlóné ő méltóságának a testülethez juttatott 400 frt gyűjtésük eredményeért, mely nemes tettük által lehetővé tették azt, hogy 50 öltözet ruhát és gépezetes tolólétrát beszerezhettünk magunknak, egyidejűleg köszönetet mondunk a község képviselőtestületének is, hogy f. évben 300 frttal járult költségünkhöz, az alapszabályok 34. §-a értelmében benyújtjuk lemondásunkat, s küldjük mindnyájan egy forró fohászt a Mindenhatóhoz, hogy óvja meg községünket az elemi csapásoktól, testületünkben pedig mindvégig béke, és működésünket az óhajtott siker koronázza.

Tisztelettel

A parancsnokság.

Ezután következett a választás, s minthogy senki sem kívánt élni az alapszabályokban előírt titkos szavazati jogával, elnök által a választás nyilvánosan rendeltetett el.

Közfelkiáltással megválasztottak: Alpar. Gerber Henrik. Osztálypar. Szmatona József, I. mászópar. Árvay István, II. mászópar. Szalay János, I. szivattyúpar. id. Kálmán István, II. szivattyúpar. Nagy Sándor szivattyúmester. Bagó József szertáros. Fodor Károly segédtsizt, Gerber Sándor.

Szolgálati érmeiket kaptak: Szalay János X., Frivolszky János V., Fodor Károly V. és Borbély József V. éves szolgálati érmet. Jegyzőkönyv hitelesítők lettek: Szűrszabó József, Kardos Ferencz, Freund Mór és Falusy György.

Minthogy ezek után több indítvány nem tétetett, elnök által a gyűlés bezáratott.

Kelt, mint fent.

Közli:

Gerber Sándor

ö. t. e. segédtsizt. Az enyingi járás tűzfelügyelője.

Az alcuthi önkéntes tűzoltó-szakasz jelentése az 1897. évről.

Császári és királyi Fenség!

Legkegyelmesebb Főparancsnok-Urunk!

Az elmúlt évről szóló s a szakasz 15-ik életévét illető alázatos jelentésemet pontokba foglalva legyen szabad magas színe elé a következőkben felterjeszteni.

I. Tüzesetek.

1. ápril 5. éjjel 12.30 h. Új-Barok, lakóháztetők, kazlak égése:

2. aug. 29. este 9 h. riadó Lovasberény felé;

3. okt. 31. d. u. 3 h. Alcuth, korcsma-istálló padlásban széna (belső) tűz; összesen 2 tűz, egy riadó.

Az új-baroki tűznél a község elhanyagolt tűzrendészeti állapotairól a vármegyei szövetség elnökségének tétetett jelentés, az alcuthi tűznél pedig a tűz fészében gyufaskatulya találtatván, a községi előljáróság képviselőjében ott levő jegyző szólítottatott föl a további lépések megtételére.

2. Kivonulások

1. márcz. 2. csász. és kir. Fenséged magas születésnapja alkalmából tartott misékre;

2. márcz. 19. csász. és kir. Fenséged magas névünnepe alkalmából tartott misékre;

3. áprilban a szokásos húsvéti szertartáshoz;

4. júniusban úrnapi egyházi szertartásokra;

5. aug. 18. ő Felsége, a király, legmagasabb névnapjára;

6. nov. 14. én az önkéntes és pusztai szakaszok egyesített százada, az önkéntes szakasz 15 éves főnnállása alkalmából szent-misére és az éremkiosztásra, mely alkalommal azon szerencsében részesült a szakasz, hogy császári és királyi Fenséged kegyteljes szavakkal emlékezett meg a szakasz 15-éves működéséről és sajátkezüleg tüzte föl 7 tűzoltónak a XV. éves érmeiket, megjutalmazva az illetők kitartását, 15 éven át tanusított buzgalmát és örökbecsű nappal gazdagítva a szakasz emlékeit.

3. Gyakorlatok.

Összesen 11 gyakorlat tartatott. Az augusztus 8-iki gyakorlatot csász. és kir. Fenséged magas jelenlétével — és azon páratlan jóságú tettevel, hogy Pap Gábor csővezetőnek, a toronyról ugrás közben betört fejét sajátkezüleg kötözte be — tette nevezetessé. A szept. 19-iki gyakorlathoz Vida Pál vármegyei szövetségi titkár és a bicskei tűzoltó tisztek jöttek át; a márcz. 21-ikén tartott gyakorlatot (9-szer lófogatokkal) a tata-tóvárosi tűzoltóság tisztjei, élükön Czizmadia László és Günther Ernő parancsnokkal, szemlélték végig.

4. Őrségek.

A kastélyőrségnél az ellenőrző órák rendszeresítették 6 állomással, ezenkívül az örök és szolgálati tisztek sippal és forgópisztolylyal láttattak el. Az őrség rendszeresítésére az újítás folytán az új szabályzat dolgoztatott ki és az örök az ór-óra ellátásáért is pótlékot nyervén, most az I. kastélyőr (estétől-éjfélig) járandósága 80 kr-ra emeltetett fel. Az újítás behozatalakor a szokásos kisebb-nagyobb elégedetlenségek, panaszok elnémultak, a rendetlenkedők felelősségre vonattak s most ismét a régi rendben láttatik el az őrszolgálat.

5. Pénztár.

Forgalma külön mellékletben. A kapott évi dotáció összegének hova fordítása a következőleg történt:

	Az évi kiadások összegének.	
1. őrségek, törzskürtös fizetésére	34'50	%-ja
2. titkos segélyre (egy vidéki tűzoltóparancsnoknak)	14'50	»
3. tűz- és működési pótlékokra	1'00	»
4. új beszerzésekre	15'60	»
5. szerek, ruházat, szerelvény föntartás, épület igazítás	3'00	»
7. szövetségek érdekében tett kiadások	7'20	»
8. áldomásra és vendégekre	8'00	»
9. anyagvétel, apró számlák	4'80	»
10. pósta, gyógyszerek, különfélék	6'50	»
	100'0	%-ja

6. Személyzet.

A létszám keveset ingadozott, a tavasz beálltával 57-re emeltetett föl katonaviselt egyénekből, egyrészt, hogy minden szer kellő számú legénységgel legyen ellátható és másrészt, hogy a gyakorlatok — a hiányzó szokásos quotiens daczára is — elegendő számú tagokkal legyenek megtarthatók. A tiszti létszámban belépett Honko Ödön főhercegi udvarmester, segédtszti ranggal. Az eltávozott nagyrészt a főváros vonzotta el. Köztük Hertelendi János csövezetőben (a millenárius tűzoltóversenyen az I. számú mászó) a szakasz legügyesebb és legbátrabb tagját és első mászóját veszítette el.

A szakasz dobosa, egyrészt hogy őt jobban ide-űzzük, másrészt, hogy külön fáradozása jutalmaztassék, külön havi pénzpótlékban (2 frt) részesítetik.

Az év folyamán baleset, betegség, sőt haláleset is fordult elő a tűzoltói szolgálat teljesítése közben. Balogh Gábor fecskendőparancsnok, influenzában, Imre György sziv., lábúzódásban betegedett meg és részükre az országos tűzoltó segélyző-szövetség segélyeket is folyósított.

Pap Gábor csövezetőnek ponyvaugrásnál tört be a feje, ugyanekkor még 2 tűzoltó szenvedett kisebb zúzódásokat. Részükre a szakasz pénztárából történt segélyezés, így a szövetségnél be sem jelentettek. Kabai István mászó, tűznél hült meg és hosszas betegség után tüdőgyulladás és hastyphusban halt meg. Hátramaradottjainak segélyezése iránt a segélyző szövetség — jelen ideig — még nem intézkedett véglegesen.

Ezen és más tekintetből határozott el legfelsőbb engedélylyel, hogy a szakasz a jövő évtől kezdve a nemzeti baleset biztosító-társaságnál — biztosíttassék baleset ellen. A tagok közül 7 XV-éves, egy pedig X-éves szolgálati érmet nyert az országos szövetség alapszabályai értelmében.

7. Különfélék.

Az országos szövetség elnöksége lelkes hangon tartott átiratot intézett a parancsnoksághoz, melyben csász. és kir. Fenségednek a legnemesebb munkában csurgott veritékével megszentelt és 15 éven keresztül viselt tűzoltói sisakját kéri, — mely a szakasz tulajdonába ment át, — hogy az egész hazai tűzoltóság ereklyéjeként méltó helyen megőrizhesse. Legmagasabb engedélylyel a szakasz a neki legtökép becses emléket átengedte, azon reményben, hogy a későbbi nemzedékek erőt és lelkesedést merítenek a magasztos példából követendő tetteikhez és szívük jobb érseihez.

Alázatosan alúlrított az országos szövetség ülésén, mint szakelőadó — a lehetőség szerint — vett részt. A vármegyei szövetség által Székesfehérvárról rendezett tűz-

oltói szaktanfolyámon pedig, — meghívásra — mint oktató működött.

A vármegyei elnökség megbízására a tűzoltók kollektív baleset-biztosítására — javaslat dolgoztatott ki.

A pusztai tűzoltóságok szervezésére az állam tanintézetek és földműves iskolák a földművelési ministeriumtól kapott azon felszólításra, hogy ilyeneket alakítsanak — egy része hozzánk folyamodott utbaigazítások és szabályzatokért, melyek mindenkor készségesen megadattak, annál is inkább, mivel éppen az országos szöv. ülésén (május 29.) határozott el, hogy e végből a ministeriumhoz fölterjesztés intéztessék. Az akció örvendetes sikerét legyen szabad ismételve jelen helyen is császári és királyi Fenséged magas színe előtt kiemelnem.

Partisch József (Eszék) impregnáló tűzmentesítő anyaga kipróbáltatott és annak idején a részletesen kidolgozott jelentés úgy legmagasabb helyen fölterjesztett, mint a dolog tűzoltói érdeke szempontjából egy közlemény a »Tűzoltó-Közlöny« és a »Tűzrendészeti Lapok« részére küldettek.

A tűzoltók baleset-biztosításának eszméjével alázattal alulírott már évek óta foglalkozott, de a kellő megoldás elé egy és más okból mindig akadályok gördültek. A szakasz belépése nem történt meg egyrészt, mivel az ily vidéki tűzoltóság eshetőleges baleseteivel szemben, a biztosítási díjak nem elég mérsékelteknek találtattak, másrészt, mivel úgy találtuk csak helyesen megoldottnak a biztosítás kérdését, ha a tűzoltók nemcsak tűzoltói, hanem polgári életükre is biztosíttatnak, főleg azért, mert sok esetben nehéz határvonalat vonni e tekintetben és mivel így a kollektív biztosításnál a polgári életre szóló biztosítási díjak csak $\frac{1}{9}$ -át teszik ki a tűzoltói szolgálatban állók után fizetett pénzösszegnek, tehát a nyújtott előnyös és megnyugtató helyzettel szemben — elenyészőleg csekélyek.

A kérdéssel foglalkozva a társaság díjtételeit tetemesen leszállította, s egy okból ez, másokból pedig a mind sürűbben előfordult balesetek is sietteték a kérdés megoldását. A kérdés méltányos végmegoldása úgy tervezett, hogy a tűzoltók tűzoltói balesetbiztosítása közös teher legyen, azt kulcs szerint a nem tűzoltókra elosztva viselje a község, a polgári biztosítás díjait pedig a tűzoltók sajátjukból fedezzék. A község előjárásához intézett átiratban kellőleg kifejtve, megmagyarázva és hangsúlyozva kéretett, hogy méltányos és igazságos dolog lenne, ha e terheket — tekintve, hogy Alcsuth községnek 15 év óta egy fillér kiadása sincs tűzoltóságra, tűzrendészetre — ezuttal a község terhének vállalják el. Mert mialatt a tűzoltók hivatásukat teljesítik, azalatt a község nem tűzoltó tagjai gondtalanul maradnak családjuk körében és elkerülhetik azt a sok veszélyt, melynek érettek és a közös vagyon védelmében a tűzoltók magukat kiteszik, mert nem kívánhatja azt senkisé a község lakosai közül, hogy míg egyik polgártársuk a tűzoltószakasz kötelékében áll, fárad, küzd a mások vagyonának megmentéséért és örökdi a közös vagyon veszélyeztetése ellen, addig a másik polgártárs közönyösen nézze végig, hogy mások ő helyette és érette fáradjanak. Hol volna itt az igazság? és miként volna lehetséges a dolog igazságos és méltányos megoldását megtalálni? Szerintünk úgy, ha mindazok, a kik a tűzoltószakasznak nem tagjai, nem tettel, nem saját munkájukkal, hanem munkájuk anyagi váltságával vesznek részt a közös munkában stb.

A községi gyűlésen az indítványt az előjáróság sok helytelen okoskodás után és azon bangoztatással, hogy csász. és kir. Fenséged fölmentette őket a tűzoltósi kiadások viselése alól, — tehát ezt sem viselhetik — nem fogadta el. A negatív eredmény után kifejeztetett előttük az, hogy erre elkészülve, a legmagasabb engedélyt már elnyertem, a biztosítás mindennek daczára nem fog elejtetni, a szakasz pénztárának terhére meg fog az köttetni, hanem sem igaz-

ságos, sem méltányos, sem nem dicsérhető eljárás, hogy saját fiaiknak a község érdekében kockáztatott egészsége stb. stb. iránti gondoskodás aránylag csekély költségeit sem vállalják magukra, és ebben is, mint minden dolgaikban csász. és kir. Fenségednek határt nem ismerő nemesége, jószívűsége és áldozatkészségére számítanak és azt kizsákmányolják. A biztosítás 1898 január 1-től megkötött, és a tűzoltók valamennyie, különösen az értelmesebb rész fölfogja a dolog lényegét, előnyét és örömmel járul hozzá a maga részéről is a biztosításhoz és hálás szívet mond köszönetet ezen újabb kegyességért.

A székesfehérvári déli vasut műhely-tűzoltósága részére a Stollár-lajt modellje utánkészítésre megkeresés folytán beküldetett.

8. Beszerzések.

A mozdonyfecskendő gummi szelei Geittner és Rauschnál érc-centralis szelepszeketre cseréltettek föl. Ugyancsak Geittner és Rauschnál 3 új horoglétra szereltetett be, s most a tornyon a létragyakorlatok 6 szerelő számmal végeztetnek egy vezényszó alatt. A szükséges új személyes szerelvények beszereztek. Parancsnok lakásán telephonberendezés készített. A II. sz. szertárépület tetőzete újra zsindelyeztetett, a gyakorlótérre populus pyramidalisok, a szertárudvarra gömbakácok ültettek. A nagy gyógyszerláda s a 4 mentőtáska megújított, részben más szerekkel láttatott el

9. Testületek.

A tata-tóvárosi tűzoltóság főtisztjei a márcz. 21-iki, a bicskei-testület tisztjei pedig a szept. 19-iki gyakorlat alatt szemlélték végig a szakaszt működés közben és örvendeztettek meg látogatásukkal.

Zászlószeg küldéssel, ünnepélyekre szóló meghívók és évi jelentések küldésével több testület adta tanújelét irányunkbani való szíves megemlékezésének.

10. Szekrények.

A szakasz tulajdonában volt s eddig sohasem használt (és nem is szükséges) 12 bórveder a községi előjáróságnak adatott át a lakosok közötti szétosztásra.

11. Egyenruha.

A régi téli egyenruhák kisorolt hányada olcsó árak mellett a szegényebb napszámos népségnek engedtetett át.

12. Geiger kamatok.

A Geiger alapítvány kamatai Papp Gábor csővezetőnek adattak át legfelsőbb szakaszparancsossal, a ki is, mint egyetlen földműves tűzoltó tag, ki 15 évig van már sorainkban, kitarásával és példás magaviseletével ezen kiüntetésre reászolgált.

13. Tanórák.

A szokásos kéthetenkinti téli tanórák rendben megtartattak.

Ezekben voltam bátor császári és királyi Fenségednek a szakasz életének mozzanatairól beszámolni. A szakasz számban megerősödve, a régi tradíciók hűségesebb megőrzésével haladt a nyomon, nem tévesztve szem elől sohasem azon czélt, hogy tetteiben, eljárásaiban a legmagasabb intenciókat hűségesen betartsa és érdemessé tegye magát legkegyelmesebb és páratlan jós gú urának további magas megelégedésére és áldásos kegyeire.

Dorner Béla,

parancsnok.

Az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet választmányának évi jelentése 1897. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Egyletünk 1897. évi tevékenységéről a következő jelentéssel számolunk be:

A tagok jelenlegi létszáma 5 alapító, 193 gyámoltó, 67 működő és 3 tiszteletbeli összesen 268.

A felügyelő bizottság által felülvizsgált számadás szerint az összes bevételek	1161 frt 71 kr.
A kiadások	1069 frt 59 kr.
Pénztári maradvány az 1897. évről	92 frt 12 kr.
Nagyobb adomány folyt be az Új-Arad és vidéki népbanktól	25 frt — kr.

Az egylet vagyona 1897. év végén a következő álladékot mutatja:

a) Rendelkezési alap	7 frt 78 kr.
b) Tartalékalap	1123 frt 41 kr.
c) Segélyalap	760 frt 21 kr.
d) Tűzoltó szerek és szerelvények a 2% érték leírás után	6641 frt 52 kr.

Összesen 8532 frt 92 kr.

A folyó ügyek 1 közgyűlésen és 6 választmányi ülésben, 52 határozattal lettek elintézve.

A műszaki osztály évi jelentése.

Az ügyek 5 parancsnoki ülésben lettek elintézve; azoknak fontosabb mozzanatait van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek a következőkben bejelenteni:

A tűzoltói kar beavatkozása csak is két tüzesetnél vált szükségessé és pedig két szalma tűznél, a melyeknek lokalizálása legjobban sikerült.

Továbbá beszerzése nyomó-tömlőknek, kijavítása a kaszárnya-utcában elhelyezett régi fecskendőnek átalakítása a zsigmondházi fecskendőnek 6 számú egységes csavarra, a beszerzett tárgyaknak a leltárban való felvétele, meghatározása a szokásos tavaszi és őszi gyakorlatoknak a legénység kiképzése tárgyában; a tisztelt választmánynak a parancsnoksághoz intézet határozata folytán — az új-aradi temetőben lévő Skultetty sírkő — tatarozásának realizálása. Továbbá Ternajgó Caesar volt tiszt. főparancsnok tisztos emlékének — a ki mult év június hó 13-án elhalálozott — megörökítése. Ugy szintén a legbensőbb részvétel nyilvánítása községünk szülöttjének Schlauch Lőrincz biboros érsek úr ö Exellentjának 1897. évi május hó 2-án megünnepeelt 50 évi áldozári jubileuma alkalmából — üdvözlő sürgöny küldése által. Végre műszaki tisztnek választása és új tagok felvétele illetve ezeknek elbocsájtása.

Megelégedéssel jelenthetjük a tisztelt Közgyűlésnek, hogy az összes szabályok és rendeletek a legpontosabban teljesítettek; és e végből vagyunk oly bátrak ugy a műszaki tisztség, valamint a legénység részére a teljes elismerés kimondását ajánlani.

A Skultetty-féle sírkő ügyben jelentjük, hogy Schaffer Béla helybeli főszolgabíró, Milenkovic Sándor cs. és kir. őrnagy mint a kis-szt. miklósi lovas üteg parancsnoka és a tűzoltó főparancsnok Martini Mátyás urak elnöksége alatt, továbbá 12 úrnak és pedig: Fehér Ferencz, Hackl Ignác, Prinz Fidé, Pommersheim János, Stransky Lajos, Hey Gusztáv, Szmolenszky Antal, Heinzl András, Theisz Miklós, Lambert Ferencz, Petuk Jakab és Klukovits Ádám — bevonása mellett — egy végrehajtó bizottság alakult, mely bizottságnak eredménye, hogy jótékony adakozás folytán eddig 660 frt 81 kr. összeg gyűlt egybe és ennél fogva a sírkő felállítása a legközelebbi jövőben várható!

Továbbá kötelességünknek tartjuk néhai Ternajgó Caesár egyesületünk főparancsnoka és több környékbeli tűzoltó-egylet tisztb. főparancsnokáról ez alkalommal is különösen megemlékezni, mint a ki 20 éven túl a legbúzóbban és legtevékenyebben működött a tűzoltó intézmény fejlődése és állandósítása tárgyában; és e téren kiváló szakképzettség, önzetlen ügybuzgalma valamint kiapadhatatlan áldozatkészsége által nemcsak saját egyesületünknek, hanem hazánk tűzoltó-ügyének oly rendkívüli szolgálatokat teljesített, hogy e téren szerzett érdemei egyesületünk látkörén kívül országszerte ismeretesek s mindenkor hálás előismerésben részesültek. E végből indítványunk odairányul, hogy a tisztelt Közgyűlés néhai Ternajgó Caesár egyesületünk felejtethetetlen főparancsnokának és az egyesület tulajdonképeni megteremtőjének emlékét jegyzőkönyvileg egyhangú határozattal örökítse meg — a határozat kivonatát a hátra hagyott családjával — mint az egyesület valódi s benső részvételének nyilvánítását — közölje.

El nem mulaszthatjuk ugyan csak ez alkalomból hálásan megemlékezni azon egyesuletekről is, a kik képviseltetés, illetve testületi megjelenésük által Ternajgó Caesár felejtethetetlen bajtársunk temetésén — gyászunkban osztozkodva — a végtiszteletnél részt vettek.

A működő egyesületi tagok állományát illetve bejelentjük, hogy az elmúlt év folyamán 4 új tag lépett be és 4 tag lépett ki és hogy az egyesületi tagok száma ez időszerint 67.

A) Tűzesetek.

Február 1-én Friesz Jakabnál Új Aradon. Szeptember 20. Biró-féle pusztán Zsigmondházán.

B) Képviseletések.

A zádorlaci tűzoltó kar zászló szentelő ünnepélyességénél testületi kivonulás, zászlóval együtt.

C) Kivonulások.

- a) Ünnepeknél,
- b) husvétii ünnepen,
- c) Szt.-Flórián ünnepen,
- d) a zádorlaci zászló szentelő ünnepen,
- e) Szt.-István ünnepen,
- f) Apostoli királyunk névünnepén.

D) Temetések.

Paulovits György, Wallinger Ferenczné, Watz Miklós, Ternajgó-Caesár, Dietzen Anna, Wagner György, Eicher Józsefné, Haus Miklósné.

Szomorú kötelességünknek velünk eleget tenni, ha elhunyt egyesületi tagjainkért részvételünket nyilvánítjuk.

E) Gyakorlatok.

A szolgálati könyv szerint 5 tavaszi, 7 őszi, valamint 2 zárgyakorlat tartatott, ezenkívül a szokásos tűzörség július hó 10-étől 31-ig foganatosított.

F) Mulatságok

Az egyesületi pénztár javára az év folyamán két táncvigalom rendeztetett.

Végtére kellemes kötelességünknek ismerjük egyesületünk jóakaróinak és támogatóinknak különösen pedig saját, valamint Zsigmondház községeknek nemkülönben a pártolótagoknak az egyesület irányában tanúsított anyagi támogatásokért legbensőbb köszönetünket nyilvánítani azon tiszteletteljes kérelem kapcsán, miszerint egyesületünket és annak nemes céljait a jövőben is támogatni ne terheltessenek.

Ugyszintén egyesületünk összes működő tagjaihoz azon tiszteletteljes kérelmet intézzük, miszerint a jövőben is legyenek jó bajtársak, s hű kötelesség tudatában továbbra is bajtársi szeretettel karöltve férfias erő és bátorsággal egyesületünk jó hírének fentartásáért küzdjenek.

A mindenható áldja tetteiteket.

Kérjük a tekintetes Közgyűlést, miszerint méltóztatnék évi jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni és nekünk a szokásos felmentvényt megadni.

Kelt Új-Aradon, 1898. évi február hó 12-én tartott választmányi ülésből.

Klukovits Ádám,
titkár.

Capdebó Ferecz,
elnök.

Martini Mátyás,
főparancsnok.

Kivonat

az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet 1898. évi márczius hó 6-án tartott XI. rendes közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

1. pont. Évi jelentés felolvasása.
Egyhangúlag elfogadtatik.
2. pont. Számadások felolvasása.
Egyhangúlag a szokott felmentvény megadatik.
3. pont. Az 1898. évi költségelirányzat előterjesztés.
Egyhangúlag elfogadtatik.
4. pont. Egy választási tag választása.
Egyhangúlag Schäffer Béla új-aradi járás főszolgabírája választatott meg.

Kivonat hitelül:

Klukovits Ádám,
titkár.

Galanthai Herczeg Esterházy Pál Ő Főméltósága védnöksége alatt álló

kismartoni önk. tűzoltó-testület választmány- és parancsnokságának jelentése az 1897. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

A kismartoni önk. tűzoltó-testület választmányja és parancsnoksága kötelességéhez híven jelentést terjeszt a tisztelt közgyűlés elé az 1897. évben kifejtett működéséről mindazon fontosabb tények- és eseményekről, melyek a múlt év folyamán a testületben felmerültek.

Egyike volt ez azon éveknek, melyekben a testület tisztán hivatási körének betöltésére, feladatainak pontos teljesítésére volt utalva.

Hogy pedig a testület feladatának megfelelt, hogy a választmány és a parancsnokság megbízatásukat lelkiismeretesen teljesítették, arról e jelentés részletei és különösen számadatai bárkit meggyőzhetnek.

Főtörekvésünk az volt, hogy míg egyrészt a tűzvész esetén a lehe-ő legnagyobb gyorsasággal igyekeztünk actióba lépni. másrészt gyakorlataink, kivonulásaink, valamint az elméleti és gyakorlati iskolázásaink által mindig arra törekedtünk, hogy testületünk reputációjának a legszigorúbb tűzrendészeti követelményeknek megfelelőleg történjék és a tűzoltó intézmény pártolása és fejlesztése nemcsak testületünkben, hanem azonkívül is mindinkább szélesedő körben terjesztessék; úgy másrészt minden lehető elköveltünk, hogy a testület fennállásának gazdasági tényezői kellő ápolásban részesüljenek, hogy testületünknek, mint a hazai tűzoltó-testületek terén elsőrangú tűzoltóságnak, erkölcsi súlyának növekedtével azon anyagi források is lehetőleg biztosíttassanak, melyek a testület létezésének alapfeltételeit képezik.

Ily alapfeltétele a testület fennállásának első sorban, hogy kellő számú tagja legyen. E tekintetben jelenthetjük a t. közgyűlésnek, hogy van jelenleg a testületnek pártoló tagja 242, működő tagja 135, összesen 377. Az 1897. évben volt pártoló tag 255, működő tag 142, összesen

397. A testület alapító tagjainak száma 51, a tiszteletbeli tagok száma 17, tehát a jelenlegi állomány összesen 445.

Belépett a testületbe az elmúlt év folyamán 10 működő, 11 pártoló, összesen 21, időközben kilépett vagy eltávozott 7 működő, 14 pártoló, összesen 21 tag, meghalt 1 alapító és 2 működő, kizárattott 4 működő tag.

Testületi pénztárosunk jelentése szerint a testületnek múlt évi összes bevétele 2088 korona 26 fillér, kiadása pedig 1761 korona 98 fillér volt; készpénz vagy 5758 korona 92 fillér.

A pénztár és az 1897. évi zárszámadások a számvizsgáló-bizottság által f. é. március hó 26-án felülvizsgáltattak és az illető számlákkal és nyugtatványokkal mindenben megegyezőnek találtattak.

Az 1897. év december hó 31-én felvett leltár szerint a testület szerelvényei 36,119 korona és 64 fillért képviselnek.

Ugyane helyről köszönetet mondunk első sorban Ö Herczegsége Esterházy Pál kegyelmes Védnök-Urunknak, ki testületünk érdekeit a lefolyt évben is nagylelkű anyagi áldozatával pártfogásában részesítette. Köszönettel adózunk továbbá Haller József kir. tanácsos Ö nagysága, Esterházy hercegi urad. központi igazgató úrnak. Kismarton szab. kir. város, Felső- és Alsó-Kismartonhegy községek tek. Tanácsának, a helybeli két takarékpénztárnak, néhai Mozelt Ferencz alapító s pártoló tag hátrahagyott családtagjainak, valamint az összes pártoló tagoknak évenként ismétlődő nemes célú adományukért.

Jelentjük továbbá, hogy a parancsnokság az 1896. évi február hó 26-án tartott gyűlésében elhatározta 24 tagból álló, állandó és önálló zenekar szervezését, melynek célja olcsó belépti díjak mellett nyilvános hangversenyeket, térzenét, nyáron kerti zenéket adni, valamint táncmulatságoknál és minden oly mulatságok-, ünnepségek- és temetkezésnél, hol zenére van szükség, közreműködni. Ezen zenekart Szabó Gyula úr parancsnokunk szervezte, hangszerekkel, zenedarabokkal és egyenruhával felszerelte. A szervezési költségeket parancsnokunk önkéntes adakozásból vélte fedezhetni, miután azonban az adakozásokból befolyt összeg a szervezési költséget nem fedezte, a 300 frtnyi kiadási többletet a választmány 1897. évi december hó 29-én tartott ülésén a testületi pénztárból törleszteni elhatározta. Ezen 300 frtnyi összeg ellenértéke gyanánt szerepel az 1113 frt 74 kr. értékű felszerelésnek a testület által való birtokba vétele.

A szervezet, egyenruha, rangjelzés és felszerelésre nézve a testület a magyar országos tűzoltó-szövetség által a magyarországi tűzoltó-testületek számára megállapított s a nmélt. belügyministerium által 1898. évi január 5-én 120,151/1897. szám alatt jóváhagyott szabályzat értelmében a XXV. közgyűlésünk napjától kezdve a parancsnokok, valamint a tisztetek (altisztek) rangjának megkülönböztetésére nézve a következő rangjelzést léptette érvénybe:

A) Parancsnokok.

A testületi parancsnok rézzel borított és körített, babérral díszített tarélyú, szélein rézzel szegélyezett fekete bőrsisakot (lipcei alak) visel, az ellenzők fölött körülfutó rávarrott vörös bőrszalaggal, két oldalán ötlevelű babérlombbal, kis oroszlánfejes rózsákból kiinduló és elől egybekapcsolt, bőrrel bélelt, kívül babérlevelekkel díszített rohamszíjjal, ezenkívül egy, a sisak belső részére varrt, fényezett fekete bőrből készült, rézcstos rohamszíjjal; a zubbony 5 mm. vastagságú, hátul háromkarikás vitézkötésbe átmenő színes beszövés nélküli, négyszögletes aranyzsinórral szegélyezett posztógallérján 3—3 aranyrózsát.

Az alparancsnok rézzel borított és körített tarajú, két oldalán keresztpántos, szélein rézzel szegélyezett, vörös bőrszalagos fekete bőrsisakot visel, egy, a sisak belső részére varrt, fényezett fekete bőrből készült rézcstos rohamszíj-

jal; a tiszt zubbony aranyzsinórral szegélyezett gallérján 2—2 aranyból himzett rózsát.

A szakasparancsnok az alparancsnokéhoz hasonló, rézzel borított és körített, de keresztpánt nélküli fekete bőrsisakot visel; a tiszt zubbony aranyzsinórral szegélyezett gallérján pedig 1—1 aranyrózsát hord.

A tisztviselő, u. m. titkár, szertárnok és orvos, szakasparancsnoki sisakot, a tiszt zubbony aranyzsinórral szegélyezett gallérján pedig 1—1 sárgarézéből készült tűzoltó-jelvényt viselnek.

B) Altisztek.

Az őrparancsnok rézzel borított taréjú, szélein rézzel szegélyezett, vörös bőrszalagos, fekete színbőrből készült, csattos rohamszíjjal ellátott fekete bőrsisakot és a legénységi zubbony 5 mm. vastagságú, négyszögletes, hátul háromkarikás vitézkötésbe átmenő, vörös teveször-zsinórral szegélyezett gallérján pedig 3—3 fehér rózsát visel.

A rajvezető rézzel szegélyezett taréjú fekete bőrsisakot, a zubbony vörös zsinórral szegélyezett gallérján pedig 2—2 fehér rózsát visel.

Az őrvezető egyszerű legénységi sisakot, a zubbony vörös zsinórral szegélyezett gallérján pedig 1—1 fehér rózsát hord.

A legénység (mászó, szivattyús és rendientartó) rézzel szegélyezett, bőrszalagos, csattos rohamszíjjal ellátott fekete bőrsisakot; a zubbony vörös zsinórral szegélyezett gallérján se a rózsák, sem pedig jelvény nincs.

A kürtös, dobos, valamint a zenekar tagjai legénységi egyenruhát viselnek, oly különbséggel, hogy a galléron 1—1 sárga érczlaant van.

A lefolyt évben tartottunk egy rendes évi közgyűlést, több választmányi ülést, melyeken az administrationális ügyek intéztettek el, és 10 parancsnoksági ülést, utóbbiaknak tárgyát leginkább a technikai és folyó ügyek képezték. Az iktatókönyvbe beiktatott 142 ügydarab teljesen feldolgoztattott; az országos, valamint a vármegyei tűzoltó-szövetség, nemkülönben a járás különböző vidékein levő testületektől, politikai hatóságoktól érkezett átiratok is mindenkor pontosan s a lehető rövid idő alatt nyertek elintéztést.

Az 1897. évben Szabó Gyula parancsnokunk Ö császári és kir. Fensége Jenő Főherceg által az 1871-ben alapított »Deutschen Ritter-Ordens«-be fölvétetett s Ö felsége a király által alapított »Mariani« lovagkereszt viselésére jogosítottatott. — A működő tagok közül ugyanazon évben szolgálati érmet XV-évest 1, X-évest 9 és V-évest 3 tag kapott.

Tűzesetünk volt: helyben 4, vidéken 2. Ezek közül 3 tetőtűz és 3 kéménytűz. — Az összes kár 22,284 korona; biztosítva volt 9240 korona, fedezetlen kár 13,044 korona.

Gyakorlat tartatott: 5 ösztálygyakorlat, 5 osztálygyakorlat, 4 tiszt gyakorlat és 1 menetgyakorlat; továbbá a tél folyamán több elméleti és gyakorlati előadás; a lefolyt évben tartottunk még több vásári és színházi őrszolgálatot s egyéb kivonulásokat.

A működő tagok elméleti ismereteinek gyarapítására a »Tűzoltó Közlöny«, »Tűzrendészeti Lapok«, »Deutsche Feuerwehr-Zeitung«, »Feuerwehr Signale« című szaklapokat járattuk, a könyvtár részére pedig több magyar és német tűzoltó szakművet hozattunk meg.

Részt vettünk Budapesten, Kapuvárott, Czinfalván és Veszprémben tartott tűzoltó-ünnepélyeségeken.

A társas élet és a testületi szellem fejlesztése és ápolása végett az elmúlt év folyamán egy jól sikerült táncestetélyt tartottunk, melynek tisztá jövedelmét testületi célokra fordítottuk. — Ügyszintén a testület 24 tagból álló zenekara is dicséretes előhaladást tett.

A parancsnokság tagjai közül a lefolyt évben Job Károly úr parancsnok és Kritsch Károly úr segédtsit szá-

kaszparancsnok kilépett. Érzékenyen érintette e veszteség a testületet, mert a két visszavonult tiszt, kik részint egészségi okokból, részint üzleti elfoglaltságuk miatt voltak kénytelenek a tényleges működéstől megválni, lelkes odaadással szolgálták a nemes és humánus tűzoltó-intézményt testületünkben. Különös hálás szívvel emlékezünk meg ez alkalommal is *Job* Károly úrról, ki 11 évi fáradhatlan munkássággal és önfeláldozással mozdította elő testületünk ügyeit.

Végül bánatos érzéssel emlékezünk meg néhai *Mózel* Ferencz alapító és pártoló tag elhunytáról. Több éven át hathatós anyagi és erkölcsi támogatásban részesítette testületünket. Elhunytak még ez évben *Eckhardt* István mászó és *Hanifl* Mátyás szivattyús működő tagok. A testület számos tagja részvétele mellett testületi zászló- és zenével kísérte el örök nyugalomra felejtethetlen bajtársainkat. Nyugodjanak békével!

Kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy az 1897. évről szóló ezen jelentésünket tudomásul venni és a felmentvényt a választmány- és a parancsnokságnak megadni méltóztassék.

Kelt a »Kismartoni önk. tűzoltó-testület« választmánya- és parancsnokságának 1898. évi márczius hó 31-én tartott gyűléséből.

Grüssner Antal,
elnök.

Szabó Gyula,
járási tűzrendészeti felügyelő
parancsnok

Az ácsi önk. tűzoltó-század parancsnoksági jelentése az 1897. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Kötelességemhez képest immár 15-ödször lépek parancsnoksági jelentésemmel a t. közgyűlés elé, hogy az egylet 1897-ik évi működéséről részletes jelentést tegyek.

Egy szerény egylet működésében 15 év nagy idő és ha visszatekintünk, hogy mily körülmények között és minden kezdettel járó nehézségekkel alakult meg egyletünk, úgy talán nem mondható éppen túlzásnak, ha illő megelégedéssel tekintünk vissza a lefolyt 15 évre. Mint minden egyesülésnél szokás, úgy kezdetben nálunk is számos tag belépett az egyletbe, de később annál több lépett ki és csak 14-et tesz ki azoknak száma, kik hívei maradtak egyletünknek és ma is a nemes emberbaráti cél szolgálatában állnak.

Miután előreláthatólag úgy is alkalmunk lesz 15 évi működésünkről külön is beszámolni, most ez alkalommal csak mult évi működésünkről kívánunk előterjesztést tenni.

Egyletünknek az 1897. év kezdetén 17 alapító, 18 pártoló és 85 működő tagja volt. A lefolyt év alatt többnyire a községből való eltávozás folytán 9 tag ki-, ellenben 1 tag belépett és így év végével egyletünknek 77 tagja maradt.

Nem mulaszthatjuk el felemlíteni, hogy az utolsó időben történt tömeges belépés folytán működő tagjainknak száma 93-ra rúg.

A lefolyt évben egy rendes köz-, két század- és három parancsnoksági ülés lett megtartva, melyeken 31 különféle ügy és 93 drb ügyirat nyert elintézés.

A működő tagok kiképeztetése céljából 11 különféle gyakorlatot tartottunk.

Biztonsági szempontból július 14-től október 1-ig, vagyis 77 éjjelen keresztül rendes éjjeli tűzörség volt szolgálatban.

Tüzesetre nézve a lefolyt év elég szerencsésnek mondható, a mennyiben csak egy nagyobb tüzeset fordult elő, mely egyletünknek teljes működését vette igénybe.

Megemlítést kell tenni arról is, hogy századunk Ó Felsőge, szeretett Királyunk, valamint Ó Felsőge a német

Császár és porosz Király Tatán való megérkezésük alkalomával egy 40—40 tagból álló küldöttséggel a rendfentartásban közreműködött.

Részt vettünk a komáromi tűzoltó-bajtársak 25-éves fennállási ünnepélyén is.

Egyleti közpénztárunknak a mult évi 22 frt 80 kr. pénztármaradvánnyal együtt 383 frt 92 kr., bevétele és 419 frt 44 kr. kiadása volt, tehát sajnosan 35 frt 52 kr. túlkiadással záródik, mely onnan ered, hogy a rendes kiadásainkon kívül a régi kútszivattyútartozásunkat rendezni kellett és kérem a t. közgyűlésnek a túlkiadásra nézve szives felmentvényét.

Segélyalapi pénztárunk a mult évi közgyűlésen hozott határozat szerint ruha-alapi pénztárra lett átfordítva, alapnak a mult évről fenmaradt 286 frt 34 kr. pénztármaradványával együtt 336 frt 52 kr. bevétele volt. Ezen pénztármaradványból a komáromi első takarékpénztárnál 25921. sz. betéti könyvecske szerint 289 frt 97 kr. kamatozás végett van elhelyezve, 46 frt 55 kr. pedig mint kint levő tagsági díjhátralék szerepel.

Miután ezen alapnak semmi kiadása nem volt, úgy az egész bevétel mint pénztármaradvány szerepel.

Tekintettel az említett nagy hátralékra, tisztelettel kérem a közgyűlést, sziveskedjék a Parancsnokságot felhatalmazni arra, hogy legalább a már kilépett tagoknál levő hátralék bíróság útján legyen behajtható.

Áttérve biztosítási alap-számadásainkra, jelenthetem, hogy a mult évről fenmaradt 31 frt 65 kr. pénztármaradvánnyal együtt 112 frt 86 kr. bevételenek 33 frt 59 kr. kiadás áll szemben, tehát 79 frt 27 kr. pénztármaradvány mutatkozik, mely összegből a komárom-vidéki takarékpénztárban 15323. számú betéti könyvecske szerint 32 frt 91 kr. van elhelyezve. A fenmaradt 46 frt 36 kr. pedig a kezelő pénztárnoknál van.

Egyleti leltárunk értéke, miután a lefolyt évben semmi-féle beszerzés nem történt, nem változott és most is 3918 frt 87 kr-ra rúg.

Szerelvényeinkre nézve jelenthetjük, hogy azok teljesen rendben vannak, miután kötelességünknek ismerjük az esetleg mutatkozó kisebb hiányokat rendbe tétetni és egyáltalában szerelvényeink jó karban tartására mindenkor a legnagyobb gondot fordítani.

A folyó évi költségvetésre nézve van szerencsém a következő előterjesztést tenni: Tekintettel az utolsó időben történt tömeges belépésre, a parancsnokság kénytelen volt újabb felszerelési tárgyakat megrendelni, melyekre nézve utólagos jóváhagyást kérek. Egy régi hiányon kívánok továbbá segíteni, ugyanis egy megtelemelő tömlőszárfőt felállítani, mely körülbelül 70 frtba kerül. miért arra nézve is a t. közgyűlés szives jóváhagyását kérem.

A folyó hó 13-án tartott századgyűlésen nyert meg bízás folytán felkérem a t. Közgyűlést, hogy a folyó évre eső 15-éves fennállásunk egy, egyletünknek megfelelő ünnepélylyel legyen megülve és kérem a parancsnokságot felhatalmazni arra, hogy az elnökségnek és választmánynak ez ügyben részletes jelentést tegyen.

Tekintettel arra, hogy ez alkalommal a 14 régi működő tag a 15-éves szolgálati érdemjelvénynyel lesz kitüntetve, szintén kérem a t. Közgyűlést, hogy ehhez is hozzájárulni és az érdemjelvényekért járó 28 frt kiadást megszavazni sziveskedjék.

Működő tagjainak alapos kiképeztésére ezentúl is kellő figyelemmel leszünk, hogy e téren is csak előmenetel mutatkozzék.

Midőn parancsnoksági jelentésemet befejezem, nem mulaszthatom el a t. Közgyűlésnek az egész tisztikar nevében köszönetemet kifejezni a belénk helyezett bizalomért, működő tagjainknak pedig szintén örömmel mondok köszönetet jó és többnyire példás magatartásukért és nagyon sok tagnak pedig kifejtett buzgóságáért, remélve, hogy

jövő alkalommal ugyanezt valamennyi működő tagnak mondhatom.

Magamat és tisztársaimat a t. Közgyűlésnek szíves jóindulatába ajánlva, vagyok az ácsi önk tűzoltó-század parancsnoka:

Csermák Hugó.

A galamboki ö. t. egylet évi jelentése az 1896. és 1897. évről.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Az alapszabályok által megszabott kötelességünkben kifolyólag van szerencsénk a galamboki önk. tűzoltó-egyesület 1896. és 1897. évi működéséről jelentésünket következőkben előterjeszteni:

A múlt 1896. és 1897. év folyamán az egyesület működő tagjai 26 nagy gyakorlatban vettek részt, 16-szor elméleti oktatásban részesültek.

Az egyesület kebelébe 10 új tag névszerint: *Simon József, Marton József, Molnár József, Kuti József, Kápolna János, Kovács György, Simon Ferencz, Horváth János, Horváth József és Borbós József* vétettek fel, kik teljesen kiképezettek és beosztva lettek. A működő tagok magatartása, úgy a kiképzés, mint a rend és fegyelem tekintetében teljesen kifogástalan.

Örségi szolgálatok minden éjjel pontosan teljesítve lettek és **igazolatlan mulasztás elő nem fordult.** A két évről egybe gyűjtött és minden nap pontosan beszolgáltatott örségi jelentésekből meggyőződés szerezhető, hogy ezen terhes és nagy áldozattal járó szolgálat teljesítése a községben elkerülhetlenül szükséges és a lakosságnak nyugalmaát biztosítja.

A községben tartani szokott bucsú és országos vásárokon a felügyelet 9 tagból álló örség gyakorolta, ezen kívül az egyesület a körmenetekre ünnepélyesen kivonult.

A lefolyt két évben húsz parancsnoksági és öt választmányi gyűlés tartatott, hol az egyesületet érdeklő és haladását biztosító ügyek nyertek elintézését.

Pártoló tagok száma hárommal szaporodott, névszerint: *Horváth Imre, Tóth Péter galamboki és Szabó József csáktornyai lakosok* vétettek fel, így ez idő szerint az egyesületnek 54 működő, 43 pártoló és 2 tiszteletbeli tagja van.

A működő tagok közül 7 részesült ingyenes orvosi gyógykezelésben dr. *Mayer Ferencz* egyesületünk orvosa által.

Az 1896. évben a község belterületén kétszer, a község határában fekvő szőlőhegyben egyszer, az 1897. évben a község belterületén egyszer volt tűz s mindannyiszor nagy erőfeszítéssel lehetett a tűz tovaterjedését megakadályozni. Négy tüzeset közül egy gyújtogatás, egy gondat-

lanság folytán keletkezett; keletkezésénél pedig a tűzkeletkezésének oka ismeretlen maradt.

A kis-récei majorban kiűtött tűz oltásánál is közre működött az egyesület. Itt felemlítjük, hogy a károsult ivánkai *Kherndl Imre* földbirtokos, úr hozzánk intézett levelében nagyon elismerően nyilatkozott tűzoltóink képzettségéről és az egyesület részére 10 frtot volt szíves küldeni.

Tormási Ernő szertárnok által bemutatott leltár szerint az egyesület vagyona 1972 frt 42 kr. értéket képvisel. A szerelvények nevezett szertárnok és a szolgálat vezető parancsnok közbe jöttével minden hét vasárnapján megvizsgáltatnak, azok tisztán és jó karban tartatnak.

Szabó Lajos egyleti pénztárnok úr által bemutatott számadás bevételeink és kiadásainkról bő tájékozást nyújt, mely szerint 1896. és 1897. években az összes bevétel 392 frt 61 kr., kiadás 314 frt 12 kr. volt, így pénztári készlet 78 frt 49 kr., melyhez a kint lévő 112 frt követelést hozzáadva összesen: 190 frt 49 krral rendelkezünk.

A szerencsétlenül járt tűzoltók nyomorának enyhítésére alakult »Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségé« be egyesületünk 1897. évi mártius hó 26-án belépett és az esedékes tagsági díj befizetett. Ezen jótékony célú intézmény a *tűzrésznel szerencsétlenül járt tűzoltókat 50 krtól 1 frt-ig terjedő napi segélyben részesíti, halál vagy munkaképtelenség esetén 500 frt segélyt ad.*

Hazánk ezeréves fennállásának emlékére rendezett ünnepélyeken is részt vett egyesületünk, nevezetesen 1896. évi május hó 10-én kivonult a község által tartott díszközgyűlésre s ugyanezen napon a helybeli és számos vidéki közönség jelenlétében egyesületünk *díszgyakorlatot* tartott, mely a közönség részéről teljes elismerésben részesült.

Ezeket kivül egyesületünk 34 taggal résztvett Budapesten 1896. évi augusztus hó 15—17 napjain tartott országos tűzoltó-congreszuson, hol ezen tagok a látottakból hasznos ismereteiket bővítették.

1897. évi június hó 7-én részt vett egyesületünk a zalavármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlésén és ugyanezen alkalommal a nagykanizsai önk. tűzoltó-testület 25-éves fennállása emlékére rendezett ünnepélyen. A szövetségi közgyűlés hasznos határozatai közül különösen örömmünkre szolgált, hogy a *szövetség székhelye Nagy-Kanizsára* helyeztetett át és annak elnökévé a tűzoltó intézmény fejlesztése körül kiváló érdemeket szerzett *Knortzer György*, a *nagykanizsai* tűzoltó-egyesület főparancsnoka nagy lelkesedéssel választatott meg.

Ezekben jelentésünket előterjesztve kérjük a mélyen tisztelt közgyűlést, hogy azt tudomásul venni szíveskedjék. Kelt Galambokon 1898. Jan. 23-án.

Juk József,

elnök.

Starzsinszky György,

főparancsnok.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter bemutatási záradékkal látta el ujabban a *villenci önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 52903/1898. sz. alatt, — és az *öcsödi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 56821/1898. sz. alatt.

— **A gyöngyösi önkéntes tűzoltó-testület** 1898. évi június hó 29-én a Csathó-kert nyári helyiségében jótékony-célú táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenkint 1 korona; kezdete esti 8 órakor.

— **A nagy-kőrösi önkéntes tűzoltó-testület** működő tagjai e hó 12-én a Széchenyi-fürdőkertben saját pénztáruk javára tombola-játékkal és népmulatsággal egybekötött zárt-körü táncvigalmat rendezett. A népmulatság díszkivonulásból, pózna-mászásból, zsákfutásból, szépség-versenyből,

táncversenyből, zsemlyeevési versenyből, többféle tréfás és mulattató játékokból és esti 8 óráig tartó táncból állott.

— **Zászlószentelés.** A nagy-atádi önkéntes testület f. hó 18-án és 19-én tartja zászlószentelési ünnepélyét a következő program szerint: I. *Szombaton, június 18-án:* 1. Vendégek fogadása és elszállásolása. 2. Este ismerkedési estély a »Mátyás király« vendéglőben. II. *Vasárnap, június 19-én:* 3. Reggel 5 órakor ébresztő 4. Reggel 6 órakor gyülekezés a »Széchenyi-téren«, ugyanott szolgálati érmek kiosztása, díszfelvonulás az elnökhöz és üdvözlés. 5. Dél előtt 9—12 óra között ünnepélyes r. kath. istentisztelet, zászlószentelés, s a zászlószegyek beverése. 6. Délután 1 órakor társas-ebéd a »Mátyás király« vendéglő kert-helyiségében. 7. Délután 3 órakor iskolaszerelés a gyakorló-téren: a) Kocsi fecskendő. b) Mozdony hydrofor.

c) Kétkarú horoglétra. d) Mászó kötél. 8. Este 8 óraker
»Műkedvelő előadással« egybekötött zártkörű táncmulatság.

— **Az ácsiak ünnepe.** Magasztos és lélekemelő szép ünnepség folyt le Ácson június 15-ikén; ugyanis akkor tartotta az *ácsi önkéntes tűzoltó-egylet* 15 évi fenállásának jubileumát. Az ünnepélyre hetek óta lázas munkálkodással készültek az ácsiak, mert tudatában voltak annak, hogy az egylet jubileuma egyszermind Ács község ünnepe is. Büszkék lehetnek az ácsi bajtársak ünnepélyükre, mert az mozgásba hozta nemcsak a vármegye közönségét, hanem a szomszédos Győr- és Veszprémvármegyék közönségét is, kik siettek az ü. nepely fényességét megjelenésükkel emelni. Az ácsi intelligencia válllvetve sietett tűzoltóinak ünnepélyét anyagi és erkölcsi támogatásban részesíteni. Az ünnepélyről egyébiránt tudósításunk a következő.

Az ünnepség hivatalos része délelőtt 11 óraker díszközgyűléssel vette kezdetét. A komáromi önkéntes tűzoltó-század a 10 órai vonattal érkezett Ácsra s az új főparancsnokkal *Sárkány Ferencz* főkapitánynyal élén zeneszóval vonult az uradalmi park bejárata elé. Az ácsi tűzoltó-század egy szakasza *Csermák Hugó* főparancsnokkal együtt az indóház előtt katonás üdvözléssel fogadta az érkezőket, kik között ott láttuk dr. *Óváry Ferencz* országgyűlési képviselőt, az orsz. tűzoltó-szövetség érdemes alelnökét, *Sándor Miklós* tiszteletbeli főparancsnokot stb. s a menethez csatlakozott. A vidám zeneszóra Ács község apraja-nagyja ellepte a templom előtti teret s innen gyönyörködött a tűzoltók festői csoportjában. Tizenegy óra felé sűrű kocsisorban vonultak fel a hölgyvendégek is s elhelyezkedtek az uradalmi kastély első termében, mely ez alkalomra zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel.

Jelenvoltak: *Antal Gábor* püspök, *Cser Vendel* plébános, *Csermák Hugó* főparancsnok, dr. *Óváry Ferencz* országos képviselő, az országos tűzoltó-szövetség alelnöke, *Sándor Miklós* és *Sárkány Ferencz* főparancsnokok, *Szabadhegy György*, *Fittler Dezső*, *Vimmer Béla*, *Falk Adolf*, *Lozerth Kálmán*, *Forstér Géza*, báró *Marschall Vilmos*, *Paulovics Dezső*, *Göbel László* stb. A teremben felállított pódiumon *Antal Gábor* elnök, tőle balról *Cser Vendel* és jobbról *Csermák Hugó* foglaltak helyet.

A díszközgyűlést pontban 11 óraker az egyesület érdemdús elnöke *Antal Gábor* dunántúli ev. re. püspök remek beszéddel nyitotta meg. Tőle már megszokott ékes-szóval fejtegette a tűzoltóság nemes hivatását, décsérettel emlékeztetve meg Ács község áldozatkészségéről, mely a tűzoltó adó behozatala által az egyesület fejlődését oly jótékonyan betolyásolta. Majd *Csermák Hugónak*, az egyesület lankadatlan buzgalomú szeretett főparancsnokának a 15 év történetét felölelő nagy gonddal összeállított jelentése került felolvasásra, melyből örvendetesen győződünk meg az egyesület hasznos tevékenységéről s kedvező vagyoni állapotáról.*) A jelentés felolvasása után újból *Antal Gábor* kért szót s a legmelegebb elismerés hangján emlékezett meg *Csermák* főparancsnokról, kit méltán nevezett az ácsi tűzoltók lelkének s az egyesület összetartó erejének. Előadta továbbá a püspök úr, hogy a század tisztikara — a hervadhatlan érdemek némi elismeréséül — megrajzoltatta a főparancsnok arczképét s a mai ünnepélyes alkalmat választotta ki annak leleplezésére. Lelkes éljenzés közben hullott le a lepel *Csermák* sikerült arczképéről. A főparancsnok meghatottan köszönte meg bajtársainak a kellemes meglepetést s ígéretet tett arra nézve, hogy teljes erővel fog iparkodni az egyesület felvirágoztatásán.

A főparancsnok beszédét a közönség hosszas éljenzései kísérték. Ezzel a díszközgyűlés a teremben véget ért.

Az ünnepelő közönség ezután a teremből kivonult a parkba, hol a tűzoltók XV, X, és V-éves szolgálati érem-

mel való dekorolása ment végbe. A szolgálati éremmel ki-tüntetett tűzoltókhoz *Antal Gábor* püspök, elnök, rövid, lelkesítő beszédet intézett, melynek végeztével sajátkezűleg tűzte fel az érmeket. XV-éves szolgálati érmet kaptak: *Csermák Hugó* főparancsnok, *Varga Bálint* helyettesparancsnok, *Héregi István*, *Tóth Ferencz*, *Csere István*, *Cseke István*, *Nagy Ferencz B.*, *Váradai István*, *Stromer József*, *Agoston József*, *Ásó József*, *Köröcs Ferencz*, id *Nagy István*, *Ötvös István*; X-éves szolgálati érmet kaptak: *Csere József*, ifj. *Csere István*, *Dancs Mihály*, *Farkas Imre*, *Gazdig János*, *Hegedüs Lajos*, ifj. *Jenei István*, *Köves István*, *Aszab Mihály*, *Mészáros Márton P.*, *Molnár István*, *Morotz János*, *Mészáros Mihály*, *Molnár Imre*, ifj. *Nagy István*, *Nagy József*, ifj. *Nagy József*, *Orbán József*, *Odor Ferencz*, *Szabó Sándor*, *Szabó Pál*, *Szigeti Péter*, *Soós József*, L *Tóth János*, *Zeke Sándor*; V-éves szolgálati érmei kaptak: *Nagy Károly*, *Farkas Mihály*, *Kazal Zsigmond*, I. *Csere István*, *Farkas Pál*, *Hegedüs István*, *Varga János*, *Pók Károly* és *Tóth Pál*. A díszgyűlést illetve éremkiosztást a század díszfelvonulása zárta be.

Déli egy óraker sikerült díszebéd volt az ácsi kaszinó nagytermében, melyen 80-an vettek részt. A felköszöntők sorát *Antal Gábor* nyitotta meg ősi magyar szokás szerint a királyra emelvén poharát. A felköszöntőt a jelenlevők állva hallgatták végig. Utána *Csermák* főparancsnok *József kir. herczegnek*, a legfőbb tűzoltónak egészségéért ivott. Dr. *Óváry Ferencz Antal* Gáborra, *Kelemen* ácsi ref. lelkész *Csermák Hugóra* emeltek poharat. *Sándor Miklós Szabadhegyi* Gyö gyöt az ácsi tűzoltók első parancsnokát köszöntötte fel, míg *Antal Gábor* dr. *Óváry Ferencz*et s a vendégek jelen levő tűzoltó-parancsnokokat éltette. *Csermák Hugó* a tűzoltó tisztikarra s e jelenlevő vendégekre üritette poharát. *Fehér Kálmán* újból felköszöntötte *Csermákot*, *Óváry Ferencz* pedig a bájos árusnők egészségéért ivott. Élénk tetszést keltett *Pály Zsigmond* szellemes felköszöntője, ki a tűzoltó-századok főparancsnokait, a parancsnokok feleségeit éltette. Az ebéd a leg-
rózsásabb hangulatban négy óra felé ért véget.

Időközben megérkezett a komáromi külön vonat is 1500 vendéggel. Özönlött a nép az »Ácsi Ósbudavárba«, hol a bazár és séta hangverseny 4 óraker nyílt meg. A kerti mulatság látogatottságát leginkább illusztrálja az a körülmény, hogy az elkészített 2000 jegy az első felóraban elkelt s a későbbi látogatók számára úgy kellett nagysebtében írott jegyeket hevenyészni. A parkba vezető utak izléses díszítése kellemes benyomást tett a szemlélőre, melyet a festői sátrak nagyban emeltek. A sátrak belsejéből az árusnők kedves arczocskái kandikáltak elő, kik a legszeretreméltóbb buzgalommal fáradoztak zsebeink kiürítésén. Az árusnők részben a mi bájos földikéinkből teltek ki, nem csoda tehát ha a viszontlátás örömei között a legfukarabb látogató is kített magáért. Hét sátorban folyt a különfélebbnél különfélebb árucikknek árulása s a »lózung«-gal meglehetnek elégedve az ácsi tűzoltók. A legjobb hangulat azonban a pezsgőkóstolóban uralkodott, hol példás gyorsasággal ürültek a poharak. A katonazene a pezsgőkóstoló előtti köröndön játszott s változatos műsorral gyönyörködtette a járókelőket. Hét óra felé a fő-úton óriás közönség tolongott. Ekkor kezdődött a tombolanyeremények kisorsolása, mely csak kilencz óra felé ért véget. A bicyckli versenynek, mely az országúton játszódott le, szintén igen sok nézője volt. Az első díjat *Kolbe Nándor* győri kerékpáros vitte el. Estefelé az ifjabb nemzedék kedvet kapott a tánczra is. A nép gyermekei a park hátsó részén a léghajó hintával szemben ropták a csárdást a 12. ezred cigányai-ból alakult zenekar muzsikája mellett, mely fáradhatlanul húzta a talp alá valót. A kaputos osztályhoz tartozók pedig a kastély egyik termébe vonultak vissza, hold Ferdi cigány muzsikája mellett a késő éjjeli órákig maradtak

*) Úgy a megnyitó beszédet, mint a jelentést jövő számunkban közölni fogjuk. Mindkettő megérdemli. Szerk.

együtt Terpsichore istenasszony nagyobb dicsőségére. Kilenz óra után a vendégek zöme a tűzijáték színhelye felé csoportosult. Élénk örömjongás közt törték az ég felé a rakéták szípkákai, messze bevilágítván a láthatárt. Majd sötét lett minden s a publikum komáromi része elindult az állomásra, hogy a 10 órai különvonattal hazautazzék.

Az ünnepély közel 2000 frt jövedelmezett, melylyel szemben 1300 frt kiadás volt. Tiszta jövedelem e szerint körülbelül 700 frtot fog kitenni. Az ünnepély végső akkordja még más napra is kinyúl.

A siker tekintetében hervadhatatlan érdemeket szereztek fáradságot nem ismerő működésükkel *Antal* Gábor püspök, az ünneplő egyesület tiszteletbeli elnöke és *Csermák* Hugó főparancsnok, kik, de kivált az utóbbi, fáradságot, időt, költséget nem kimélve, lankadatlan buzgalommal működtek az ügy sikere érdekében. A dicsőségben osztozkodtak az ácsi szép asszonyok és leányok, nemkülönbön néhány komáromi szép leány is, kik az ácsi »Ös-Budavár«-ban felállított bazároknak gyűjtötték össze az ácsi önkéntes tűzoltó-egylet fundamentumának erősítésére a filléreket.

— **Apróbb tüzesetek a székesfővárosban:** *Június* 8-án, reggel 4 óra tájban a X. ker. *Ligetelki dűlőben* *Szina* János városi kézbesítő telkén felhalmozott szemét ismeretlen okból meggyúladt. A X. ker. őrség kivonult, s jó negyedórai munkával szétszedte és eloltotta a lassú lánggal s nagy füsttel égő gázt, mielőtt a tűz belekapott volna a közvetlen mellette felhalmozott hatalmas trágyahalomba és az ugyanott elterülő, már sárgulni kezdő rozstáblába. Víz közelben nem volt és így az őrség az útról hirtelen összekapart sárral és földdel dolgozott. — *Június* 11-én este kigyúladt a *Vasadi dűlőben* levő 8528. hr. sz. telken épült ház, mely *Hevesi* Balázs tulajdonát képezi, s mire segély érkezhett, teljesen le is égett, közel 1000 frt kárt okozva a tulajdonosnak. A tűz okát kideríteni eddig nem sikerült. — *Június* 16-án éjjeli 11 órakor kigyúladt a *Szerb-utca* 17. sz. ház udvarán egy két lóra épült, zsindeyyel fedett istállónak a szomszéd telek tűzfalához támaszkodó tetőzete. Az adott tűzjelre bironult a IX. és IV. ker. őrség s a központi őrségről a pinczekocsi *Breuer* Szilárd inspekciós segédtszét vezénylete alatt és az önkéntesek 11 tagból álló éjjeli őrsége mozdonyal és szerkocsival Dr. *Köncs* Boldizsár szakasparancsnok vezetése alatt. Részint elegendő víz híján, részint pedig az égő terület kisebb volta miatt azonban csak egy őrség dolgozhatott. Ez is lokalizálta a tüzet 15 perc alatt. A két sugár tömlővezetéke a Kecskeméti-utczában levő vízvezetési hydransra szereltetett. A tűz oka valószínűleg gondatlanság. A kár 2—300 frtnyi. Az istállóban levő két ló a házban lakók által még a tűzoltóság megérkezése előtt szerencsésen kimentetett.

— **Tetőtűz a Thonet-udvarban.** Most 15-én, reggel 8 és 9 óra között érdekes látvány ragadta meg a Dunaparton sétálók figyelmét. A *Thonet-udvarnak*, a székesfőváros egyik legszebb négyemeletes Duna parti palotájának tetejéről sűrű füstgomolyok kezdtek felszállani.

Az óriási épületnek, mely 1870-ben épült, s melynek a Vigadó-térre, Duna-parti korzóra, Wurm-utczára és Mária-Valéria-utczára egy-egy 26 ablak szélességű művészies faragványokkal és szoborművekkel díszített homlokzata, négy kapuja, három udvara, négy lépcsőháza, hat légudvara, felhúzó gépje és központi fűtőkészüléke van, s melynek teteje a távíró és távbeszélő sodronyai egész tömegének nyugvópontjául szolgált, padlásán vagy a kora reggeli órákban, vagy még előtte való délután a felhalmo-

zott mindenféle (vendéglői berendezések, üzleti irományok, ruhák stb.) közül valamelyik tüzet fogott s reggeli 1/2 9-ig tartott, míg a tűz a tetőn kigyúladt. Mire a tűzoltóság akcióba lépett, akkor már mentésről egyáltalán szó sem lehetett.

A napilapok némelyike megjegyzi, hogy a tűzoltóság azért érkezett oly későn (?) mert a IV. és V. ker. őrségeknek nincs helye, a központi őrség pedig messze van. Csak mint érdekes dolgot említjük itt fel ezt a praecoccupált excusatiót, a nélkül, hogy különösebb ügyet vetnénk reá. Ha későn érkezett a tűzoltóság, remélhetőleg azért történt, mert a jelzés későn adatott; illetve az tételezhető fel, hogy a tűzoltóság a jelzéstől számítva a laktanyától a tűz színhelyéig való odamenetelhez szükséges minimális időtartam alatt megérkezett. Ha későn érkezett meg, kicsinyes ok lenne felhozni azt mentésül, hogy pl. a IV. ker. őrségnek nincs rendes laktanyája. Mert van, még pedig mindennel felszerelve, s nincs is messzebb egy csöppel sem, mint a régi helyén volt, sőt éppen felényire van a Thonet-udvartól a Károly-kaszárnya, mint a mennyire az Újépület volt. A IX. és VIII. ker. őrségek is elég közel vannak. Az sem volna komoly kifogás, hogy a központi tűzország messze van a Thonet-udvartól, mert ez az igazán csekély térbeli differenzia legfeljebb 2—3 percnyi időbeli különbséget okozhat a megérkezésnél. Ha tehát későn érkezett meg a tűzoltóság, az csak azért történhetett, mert a jelzés későn történt. Hiszen olyan ok, mint a központi vásárcsarnok égésénél állítólag szerepelt, most már elő sem fordulhatott; ezt megakadályozta volna most már az a nem régi keletű telefon-rendelet. Szóval alig hihető, hogy a tűzoltóságot mulasztás vagy késedelem terhelné, és pedig annál kevésbbé, mert talán akkor se tudott volna többre menni, ha *egy jó félórával* előbb érkezett volna meg.

Egyébként a tűzoltóság (IV., V., VI., VII., VIII., IX. kerületi és a központi, majd később a II. kerületi őrség is) fél tíz óra tájban megérkezett s 14 tömlővezetékekkel, ugyanannyi sugárral részint kívülről a tetőn a (a Vigadó-téri és Mária-Valéria-utczai homlokzat felől 2 tolólétra segélyével), részint pedig belülről a padlás felől (lépcsőkön át felvitt, és 4-ik emeletre csököttel segélyével felhúzott tömlőkkel) óriási apparatussal látott hozzá a teljes egészében égő tető és padlás víz alá borításához. E közben a rendőrség is kivonult nagyszámú lovas és gyalogos legénynyel. A rendfőntartásában és a nyomórudaknál a 6. gyalogezred egy százada is segített.

A tűzoltóságot még kiegészítette az önkéntesek 9 főből álló csapata, kik rendes napi foglalatosságukat félbehagyva gyülekeztek össze a tűzvésznek gyorsan elterjedt hírére.

Az oltást *Sczerbovszky* Szaniszló hiv. főparancsnok és *Hérmán* Ödön önkéntes osztályparancsnok vezényelték, kiknek a vezénylésben *Markusovszky* Béla hiv. segédtszét és *Hevesi* Jakab önkéntes szakasparancsnok segédkeztek. Valamennyi őrség szivatyút szerelt vízvezetékre. Egyik őrség ugyan eleinte közvetlenül a vízvezetési hydransra szerelte a tömlővezetéket s akart vizet küldeni a jó 5 emelet magasságú tetőre, de később meggyőződött róla, hogy szándéka kivihetetlen. Egy másik őrség gráci díugólétrával akarta megközelíteni a tüzet, azonban ennek felállítására a szűk és részben fődött udvarban legyőzhetetlen akadályokba ütközött, de meg csakhamar kitűnt, hogy a lépcsőn felhatolni a 4-ik emeletig, s onnan az ablakból ledobni a csökötetet s azon felhúzni a sugárcsövet, sokkal célirányosabb eljárás.

Egyébiránt a tűzoltóság munkája igen nehéz volt, mert az égés területe igen kiterjedt. A tető négy utcáról lángolt. Az oltáson kívül a tűzoltóság abban is fáradozott, hogy a szomszédos börze-épületet és a dunai gőzhajós-társaság kátrányfedeles raktárait óvja a tüztől. A mikor hozzáfogott a munkához, már a középső udvar padlás-

ajtáján lehetetlen volt a padlásra jutni. Az első udvar vasajtáját, a melynek kulcsát nem tudták előkeríteni, fejszékkel próbálták bedöngetni a fojtó füstben és hőségben, míg végre betört az ajtó. Ekkor már a roppant kiterjedésű padlás teljesen lángban állott és a tűz elterjedésének útját vágni nem lehetett. A lakók mindjárt a tűz keletkezésekor részint az utcára, részint a házban levő *Váray*-féle kávéházba és *Petánovics* József sörcsarnokába menekültek. A negyedik emeleten lakó *Horcher* nevű hivatalnok nejét és kis gyermekét, kik a rémülettől teljesen fejüket vesztették, maga *Hérmán* Ödön önk. oszt. parancsnok hozta le — az utóbbi karjai között — s helyezte biztonságba a már életveszélyessé vált füsttengerből. A negyedik emeleten lakók kirakták értékeesebb butoraikat a folyosóra. A tömérdek víz a legtöbb negyedik emeleti lakás menyezetét bedöntötte, sőt egyik lakónak a lakását a tűz el is pusztította. A tűzoltóságnak nehéz munkája akadt az egyik lépcsőházakban a fölvonógép körül, mely éppen a negyedik emeleten volt és a tetőzete tüzet fogott. A gépet hamarosan lebecsátották s a lépcsőház felső részén a tüzet elfojtották. Ugyanezt cselekedték az első és a második számú folyáró tetőzetével. Ez is leégett mind a kettő s a tűz már a lépcsőn lefelé a negyedik emeleti lakások irányában terjedt, mikor sikerült eloltani. Az első udvar üvegtetőzete beszakadt; a wurm-utczai részen az udvarban a negyedik emeleti zárt folyosó tizenegy óra után lezuhant. Leégett a ház egész tetőzete s a padlásán bennégett minden holmi, a többi közt *Petánovics* vendéglős kiállítási kocsmájának egész berendezése és a *délnémet gőzhajótársaság* levéltára is. Délben omladozni kezdett a ház külső párkánya, s lezuhant a dunai rész homlokzatáról a párkány 8—10 méter hosszúságban, s összezúzta a kávéház utczai butorait, a villámos lámpákat s összezaggatta a telefon-hálózatot. Különben a tetőn megolvadtak az összes táviró-értek is. 12 óra után lokalizálták a tüzet.

Csodálkozással tapasztaltuk hogy a *gőzfecskendők egyike sem* hozott ki a tűzhöz. Pedig szerény véleményünk szerint éppen az ilyen esetek azok, a melyeknél a gőzfecskendő kiválóan fontos, és semmi mással nem pótolható eredménnyel működhetik. Ha egy újpesti tűzhöz a gőzfecskendő kivitetik, mennyivel inkább helye van annak egy óriási méretű 4-emeletes palota égésénél, közvetlenül a Duna partján.

A kár több mint százezer forint; a ház biztosítva volt, az I. magy. ált. biztosítótársaságnál. A tűz okát még nem tudják biztosan. Említik, hogy a központi fűtőkészülék kéményéből pattant ki egy szikra, mások azt mondják, hogy tegnap telefon-munkások jártak a padlásán s azok okozhatták a veszedelmet. Az előbbi ok valószínűbb.

A szakértő-bizottság, mely a hatóság embereiből, a rendőrség és tűzoltóság képviselőiből alakult, nyomban a lokalizálás után fölment megvizsgálni a pusztulás helyét, s elrendelte a szükséges övintézkedéseket a beázott 4-ik emeleti lakások kiürítésére és bedőléssel fenyegető falazatrészek, párkányok és kémények azonnali lebontására vonatkozólag, és azt is, hogy a délután és éjjel folyamán hátrahagyott 2 tűzoltóból álló őrszemnek 8—10 ember állandóan segítségére álljon.

A füstölgő romhalmaz széthányása és locsolása csak a késő délutáni órákban ért véget.

A napilapok említették a többek közt, hogy a vész színhelyén megjelent nemsokára a tűz kitörése után *Márkus* József főpolgármester is, kinek *Szcerborszky* főparancsnok részletes jelentést tett. A *legkompetensebb* forrásból vett értesüléseink alapján kijelenthetjük, hogy ebből egy szó sem igaz. *Márkus* József főpolgármester csak 17-én tekintette meg először a pusztulás helyét. A tűz napján a Thonet-udvarnak közelében sem volt, tehát *Szcerborszky* főparancsnok neki jelentést sem tehetett.

Tűzesetek statisztikája. Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — április hóban előfordult tűzesetek száma márczius hónaphoz képest nagy csökkenést mutat. Áprilisban ugyanis összesen csak 928 tűzeset fordult elő, míg márcziusban 1408. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban *Torontál* vármegye 42 tűzesettel, mindjárt utánna *Bács-Bodrogh* vármegye 40 tűzesettel, majd *Bihar* vármegye 39, *Pest-Pilis-Solt-Kiskun* vármegye 32, *Zala* vármegye 29, *Krassó-Szörény* és *Szabolcs* vármegyék 28—28, *Háromszék* és *Vas* vármegyék 25 25, *Alsó-Fehér*, *Borsod* és *Somogy* vármegyék 22—22 tűzesettel stb. stb. Egy-egy tűzeset fordult elő: *Arad*, *Baja*, **Budapest**, *Hódmező-Vásárhely*, *Komárom*, *Pozsony*, *Selmecz- és Bélabánya*, *Székesfehérvár*, *Szabadka*, *Versecz* és *Zombor* városokban. Legtöbb község szenvedett a *Bihar* megyei 39 tűzesettől, számszerint 34, míg a *Torontál* vármegyei 42 tűzeset 28 községet sújtott. Összesen 789 azon községek száma, melyek között a 982 tűzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 82, öngyújtás 2, villámcsapás 22, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 40, világító szerekkel való gondatlan bánás 10, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 112 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 214, öngyújtás 6, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 53, világító szerekkel való gondatlan bánás 6, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 149 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 232 esetben. A gyújtogatás aránylag tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 296 esetben (márcziusban 491 volt). E tűzvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 12, nem halálos sérülést 50 ember. A kárvallottak összes száma 1860; az okozott károk összes értéke 808.927 frt; 11 község van olyan, melyben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tűzeset fordult elő, a károsultak között 6 van olyan, a ki egymaga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tűzesetek fordultak elő, a következők: *Szolnok* r. t. v. (ápr. 16.; a kár 10.714 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — *Mihályi*, Sopron m. (ápr. 4.; a kár 10.918 frt; a kárt szenvedtek száma 25; a tűz oka valószínűleg öngyújtás); — *Szepes-Sümege*, Szepes m. (ápr. 9.; a kár 13.100 frt; a kárt szenvedtek száma 4; a tűz oka ismeretlen); — *Ungvár* r. t. v. (ápr. 25.; a kár 21.571 frt; a kárt szenvedtek száma 40; a tűz oka ismeretlen); — *Réde*, Veszprém m. (ápr. 16.; a kár 24.882 frt; a kárt szenvedtek száma 70; a tűz oka gyermekek játéka); — *Duna-Álmás*, Komárom m. (ápr. 8.; a kár 27.881 frt; a kárt szenvedtek száma 18; a tűz oka hanyagság); — *Selmecz- és Bélabánya*. Hont m. (ápr. 14.; a kár 30.000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Fenyőfő*, Veszprém m. (ápr. 28.; a kár 30.000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka gyújtogatás); — *Szikszó*, Abauj-Torna m. (ápr. 7.; a kár 30.235 frt; a kárt szenvedtek száma 4; a tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Versecz* thj. f. v. (ápr. 14.; a kár 39.225 frt; a kárt szenvedtek száma 4; a tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Jászó-Mindszent*, Abauj-Torna m. (ápr. 4.; a kár 69.091 frt; a kárt szenvedtek száma 98; a tűz oka ismeretlen).

— **Tűzesetek a vidéken.** Az ugocsamegyei *Fakóbükk* telepen május hó 18-án *Küsbey* György ottani lakós háza kigyulladt s rövid idő alatt nemcsak a ház, hanem a közvetlen mellette levő istálló is, melyre a láng könnyen átcsapott, — nemkülömben a házban volt összes bútorzat, a padlásán levő összes ruhanemű s a kamrában levő összes élelmi szerek, takarmány stb. teljesen a tűz martaléka lett. A tűz — mint tudósítónk írja — akként keletkezett, hogy a kályha csőből — kémény nincs a házon — a szikra a szalma-tetőre esett, s ettől a gyúlékony anyag rögtön lángra lobbant. A kár meghaladja a 300 frtot, s annál érzékenyebben sújtja a szegény kárvalott gazdát, mert biztosítva semmi sem volt. — *Újpesten* június 6-án *Kozma*

Bálint asztalos mester háza a Lőrincz-utca 7. sz. alatt eddig ismeretlen okból kigyuladt, s mire az újpesti önkéntesek a helyszínére érkeztek, a tűz már átcsapott a Feith József szomszédos házára is. Az okozott kár értéke meghaladja a 7000 forintot. — A sárosmegyei Dobó községben június 5-én tűz ütött ki, s rövid idő alatt óriási arányokat öltött. Összesen 15 lakóház pusztult el s velök az összes melléképületek is. A kár több ezer forintra rúg. Számos család teljesen koldúsbotra jutott. — Ugyanakkor a Sárosmegyei Sívárott leégett a kincstári sóbánya villanyfejlesztő telepének egyik gépháza. Kár esett a villamos vezetékben is. — Orsován június 14-én kigyuladt a magyar folyam- és tengerhajózási társaság hajógyáranak egyik nagy raktára, s daczára a gyári tűzoltóság gyors beavatkozásának és óriási erőfeszítésének, teljesen leégett nemcsak az épület, de a benne nagy mennyiségben felhalmozva lévő készülétek is. A kár közel 50,000 frt, mely azonban a biztosító-társulatoktól megtérül.

— **Új találmány.** Egyik angolországi gépgyáros cég legújabbán egy villamos tűzi fecskendőt szerkesztett s hoz forgalomba, mely házi használatra való és hordozható. A fecskendő egy hordozható víztartóból áll, melynek födelén egy villamos motor által hajtott köriorgású szívó rész van megerősítve; ez utóbbit a motor csigaalkotású szerkezettel hozza mozgásba. A fecskendő minden lakásban alkalmazható, a falhoz erősíthető s a falba lehet dugni a motornak sodronyvégeit is, ha a fecskendő nincs működésben. A víztartóba körülbelül fél hektoliternyi víz fér el, s a szivattyúszerkezet igen erős és nagy lökő erejű sugarat ad. Egy modern kényelemmel berendezett lakásból valóban még csak egy ilyen új-módi villamos fecskendő hiányzott eddig.

— **Újabb kísérlet a Szpor-féle készülékkel.** Szpor Zdiszlav krakói vasúti hivatalnok, ki — mint arról lapunk múlt évi 5-ik számában megemlékeztünk — leesések megakadályozására szolgáló találmányának bemutatása alkalmával oly szerencsétlenül lezuhant egy ház 3-ik emeletéről a kövezetre, hogy ezen esése következtében két oldalbordáját, egyik karját és homlokcsontját eltörte, a napokban mutatta be találmányát a hatóság és a szakkörök képviselőiből alakított számos tagú bíráló-bizottság előtt. Szpor kifejtette, hogy az általa feltalált »Tutor« nevű fékező-készülék célja az, hogy leesés ellen biztosítson olyan egyéneket, kik hivatásuknál fogva magas helyeken foglalatostokodván, a lezuhanás veszélyének vannak kitéve, mint a zsindelezők, ácsok, kőművesek, kéménycsinálók stb. Maga a készülék egy sajátságosan készült egyszerű, kis ércfékből áll, mely a biztosító kötélre mozgathatólag van ráerősítve, a mely kötél aztán az illető egyénre rákötetik. Három egymásba kapcsolódó emeltyűkarocska és egy igen erős alkotású rugó szabályozzák, illetve mérséklük az eső egyén esésének gyorsaságát, egy csavar pedig a súrlódás intenzitását. Egyszerű kéznyomással ki lehet nyitni a készüléket, ha pedig azt kezünkben egyszerűen eleresztjük, akkor a készülék a kötélnek bármelyik tetszésszerinti pontján szilárdan megmarad. Ha a készüléket megterheljük, akkor az a rajta levő test csúszásának állandó ellenállást fejt ki, és pedig kétszer akkora, mint a minő a teher súly csuszamlásának megakadályozására elegendő. Rövid magyarázat után a találmány tulajdonosa kísérletekkel demonstrálta a készülék működését. A helyszínen egy háromemeletes ház állott, melynek tetején egy erkélyforma padlás-nyulvány volt; ezen erkélyről egy 10 milliméter vastagságú, takarmány felhúzás céljaira szolgáló sodrott kötél csüngött alá. Ezen kötél

mutatta be Szpor az ő kísérleteit. Megjegyzésre érdemes, hogy kézzel-lábbal ellene volt, hogy tekintettel előre nem látható balesetre, mentő- vagy ugróponyva alkalmaztassék. A hatóság azonban e tekintetben nem engedett. Szpor először az első emeletről ugrott. Nyugodtan tartá közepén a kötelet, és oly gyorsasággal ereszkedett le, a mely egy méternyi magasságról való leugrásnak felel meg. E kísérletet aztán ismételte a második emeletről hasonló eredménnyel. Végre a harmadik emeletről ugrott és pedig oly módon, hogy először egy méternyi szabadon esett s csak azután fékezett. Egy hüvelynyire a földtől aztán megállott. A kötél most a padlás belső részén lett megerősítve és oldalt kinyúlt több méter távolságra egy a tetőn fönt levő ablakig és a fék segítségével rákötött két zsáknyi zab, körülbelül egy emberi test súlyának megfelelő mennyiségben. Hogy valamely a tetőn foglalatostokodó ember lezuhanásáról a nézőknek fogalmat nyújtson, Szpor kidobta a két zsákot a tetőablakból. A zsákok eleinte szabadjára estek lefelé. Felemagasságban azonban a fék működni kezdett, s az esés gyorsasága jelentékenyen csökkent, miközben a kötél sajátságos zúgó hangot adott. Végezetül Szpor még egyszer ugrott az első emeletről és egész csöndesen talpra esett. E kísérletek által beigazolta a feltaláló a jelenvolt szakértők általános érdeklődése mellett, hogy készülékével a leesés gyorsasága tetszés szerint szabályozható, s hogy annak alkalmazásával a leeső oly sebességgel ér le a földre, a mely egy csak csekély magasságból való ugrásnál tapasztalható esésnek felel meg. A sikerrel véghezvitt kísérletekről hivatalos jegyzőkönyvet vettek fel.

— **Kérelem a zenekarral bíró tűzoltó-egyesületekhez!** Tisztelettel felkérem a zenekarral bíró vidéki tűzoltó-egyesületeket, kegyeskedjenek nekem címeiket, avagy azon ottani zenekar címét, melynek zenéje mellett kivonulnak, beküldeni, hogy nekik a kiadásunkban most megjelent legújabb, zenekarra átirat *tűzoltó-indulóit ingyen megküldhessem*. Tisztelettel *Klökner Gyula* zeneműkiadó, Budapest, VIII., József-körút 24., III., 29. (Beküldetett.)

Szerkesztői üzenetek.

Fazekas mester. Deés. Rendkívül sajnáljuk, de a beküldött cikket nem közölhetjük. Bárkinek kívánságára megtehetjük és szívesen meg is tesszük hogy nevét nem nyomatjuk ki az esetleg közölt cikk alá, — azonban az illetőnek nevét nekünk magunknak okvetlenül és minden esetben tudnunk kell, különösen akkor, ha a cikk tartalmával — így vagyunk az Önével is — nem értünk mindenben egyet, és így azt magunkévá nem tehetjük. Azt különben, hogy ne adjunk helyet a velünk nem egy nézetet valló cikkeknek lapunkban, még ha ellenünk iratnának is azok, *mi* sohasem tesszük.

H. V. G.-Sziget. Az idő derül, a levegő melegszik, úgy látszik szebb napok jönnek. Fel útra hát, czimborák. Kleofás meg a többiek epedve várnak. A kis »Butyko« is jó lesz akkoráig.

Cs. H. Ács. Köszönet a szíves és sürgős intézkedésért. A mi elfért már most hozzuk. A többi is jönni fog.

Ö. T. testület, Baglyasalja, Dobsina. A megrendelést közvettítettük. Menni fog a napokban.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSAR.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kut-szivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykut-szivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykut-szivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkut-szivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk

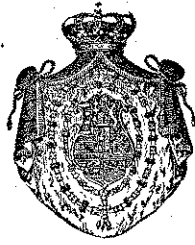
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

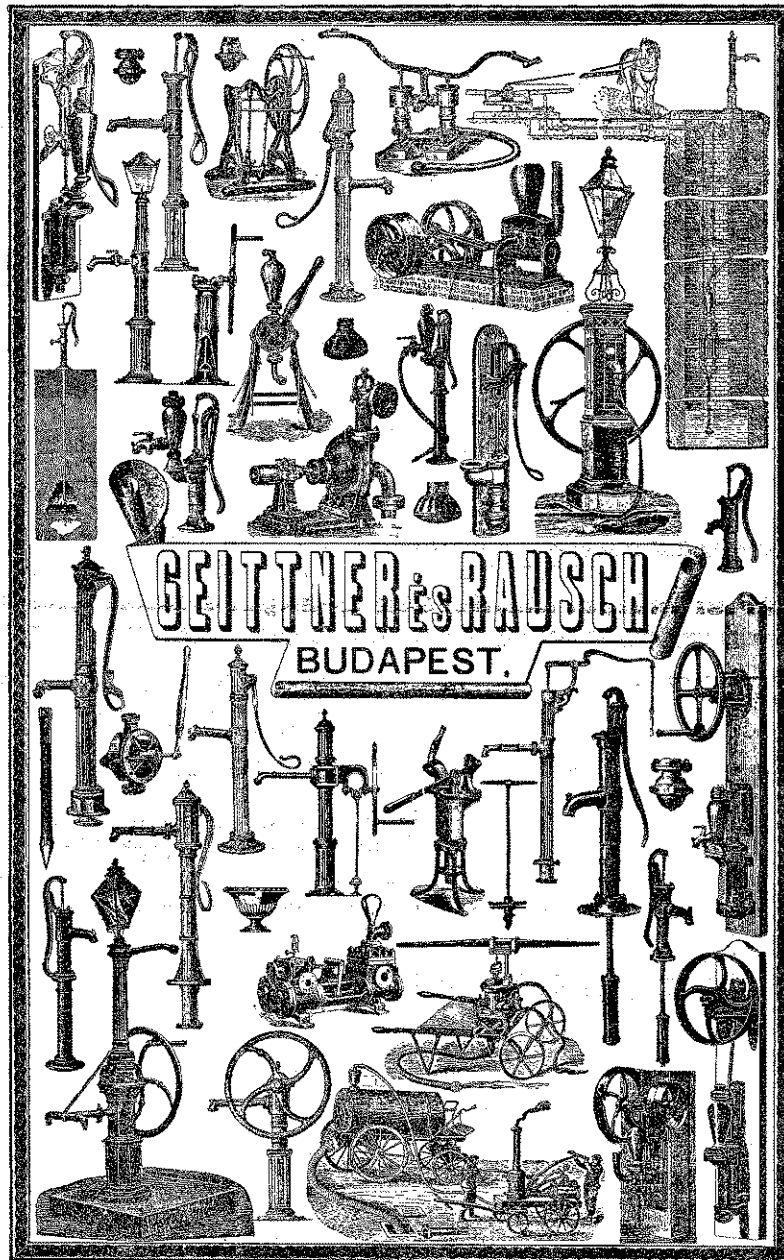
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szálitói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállitói.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyú-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenőspora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegödőtisztító készülékek.

Légszivattyúk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

A
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakaszparancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

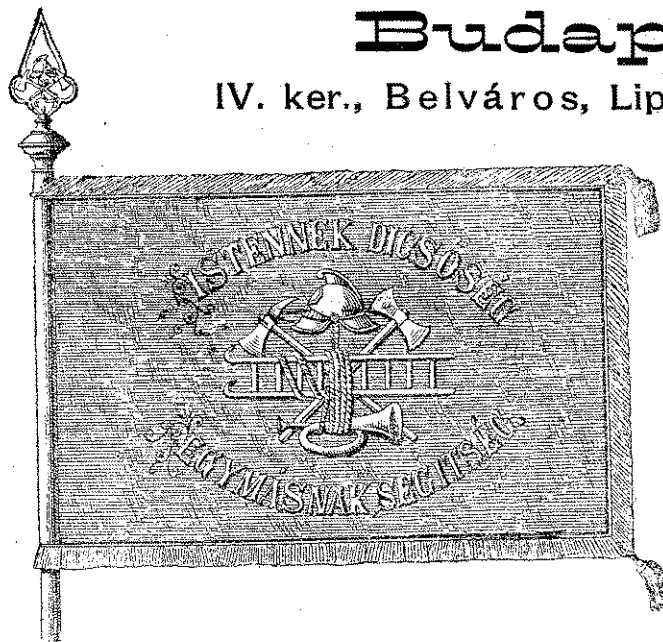
Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben
elkészített tűzoltó- és
egyéb társulati zászló-
kat festve vagy himezve
a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelben a
legjutányosabb áron.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számíttatnak.

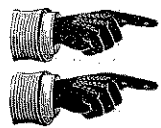
! Saját
műhímező-
intézet. !

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

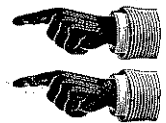
Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagyban termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os célokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

büzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

➔ Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. ➔

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Várház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többesziros hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Haladunk. Kápolnai E.-től. — A VII. orsz. tanfolyam. — *Hivatalos rész:* Belügyminiszteri rendeletek a VII. orsz. tanfolyamra vonatkozólag. — A Hevesvárm. szöv. Elnökének évi jelentése. — *Technikai rész:* Kéménytűzek. Közli: V. F. — *Általános rész:* Jelentés a budapesti áll. tanítóképezdei tanfolyamról. Szidanits Ferencztől. — A hevesi ünnepélyek s a hevesvárm. szöv. közgyűlése. Dr. Fazekas Ödöntől. — Mentőegyesület Egerben. Egri K.-tól. — *Testületek köréből:* A somogy-csurgói testület közgyűlése Reményi Samutól. — A székelyudvarhelyi testület titkárának jelentése 1894-98. évekről. L. Pintér Sándortól. — A bács-topolyai versenyek feltételei stb. — A budapesti test. közgyűlésének jkve. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Haladunk.

Változnak az idők, nagyot változtak csak az utóbbi rövid egy pár év alatt is. Maholnap mint meseszerű hajdankorra fogunk csak visszaemlékezni arra az időre, mikor tűzoltónak lenni keserves állapot volt; mikor a tűzoltó-testületek üdvös és eredményes munkájában nemcsak a társadalom részvétlensége, hanem valóságos ellenszenve, sőt nagyon sokszor gúnyja volt a nagy, a nagyon nehezen leküzdhető akadály.

Ma már, hála az idők haladásának, egészen más szelek fujdogálnak. A közönség belátja ezen üdvös és nélkülözhetetlenül szükséges intézmény hasznát, és nemcsak az egyes testületek ünnepein örömmel és tömegesen részt vesz, és pedig nem csupán maga a szoros értelemben vett publikum, hanem annak hivatalos reprezentálója: a hatóság is, — hanem igyekszik kisebb-nagyobb segélyezések alakjában megadni az intézménynek azokat az eszközöket is, melyek közönségesen elemi létfeltételeknek tekintetnek.

Sőt míg hajdan kicsinylő gúnyval követte a publikum a tűzoltóságok törekvéseit s mosolyogva fogadta egyik-másik téren elért sikereit, — addig ma azt látjuk, hogy igyekszik megtanulni azokat a tudnivalókat, melyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy valaki az eszme szolgálatában az átlagosnál magasabb pozíciót tölthessen be emberül.

Ime itt vannak mindjárt a tanfolyamok. Azelőtt (1890 előtt) hol léteztek ezek és hogyan? Bizony sehol és sehogy. Akkor vették kezdetüket a budapesti testület által életbe léptetett országos

tanfolyamok. Az első években azt mondhatni, hogy átlagos száma a hallgatóknak 24—26 között változott. A tavalyira már 33-an jelentkeztek. Az ideai tanfolyamra eddig jelentkezettek száma pedig már megközelíti a 40-et. És a hallgatók között mindig több és több azoknak a száma, a kiket nem az egyes vidéki testületek küldenek föl a tanfolyamra, hanem a városi, községi és járási közigazgatási hatóságok, a melyek valószínűleg igen érzik területükön a szervezett tűzoltóságok hiányát s a melyeknek ezáltal más céljuk nem lehet, mint az, hogy olyan férfiakra tegyenek szert, a kik ott, a hová a kellő szakismeretekkel ellátva visszatérnek, élére állhassanak, technikai szakképzettség tekintetében legalább, annak a mozgalomnak, mely az intézmény meghonosítását célozza, vagy a kik a már létező testületeket a szakmabeli tudás azon színvonalára emelhessek, a mely az igazán eredményes működésnek egyik leglényegesebb „sine qua non“-ja.

A publikum gondolkodásának gyökeres megváltozása eredményezte lassankint azt, hogy manapság már faluhelyen is találunk olyan önkéntes testületet, a milyent azelőtt városokon hiába kerestünk volna. Sőt vannak falvak, a melynek tűzoltóságát mintaképül említhetjük nemcsak a falusi, hanem ennél még jóval nagyobb kaliberű tűzoltóságok előtt is. Ott van — hogy messzebb ne menjünk — híres nevezetes Heves vármegyében egy, városi velleitásokkal egyáltalán nem bíró falu: Heves. Tessék megnézni annak a tűzoltóságát, nem annyira létszám, mint inkább fegyelmezettség, szaktudás és felszereltség tekintetében. Bizony el-

mondhatjuk, hogy a hevesi tűzoltótestület becsületére válnék bármely rendezett tanácsú városnak. Szertára frappáns hatást gyakorol, bámúlatba ejti a belépőt, a ki történetesen egy tisztességes falusi szertár látására készülve lép be oda.

Vagy hogy fölfelé menjünk a fokozásban, ott van Eger városa, megint csak Heves vármegye területén. Tűzoltósága minden tekintetben mintaszerű az egész országban. Helyiségei tágasak, kényelmesek, elegánsan berendezettek és egészen újonnan, tetemes költséggel vannak létesítve. Parancsnoksági termei, irodahelyiségei, irattára, olvasóterme, nagyszerű, kettős tekepályával berendezett díszes kerti helyisége stb. akármelyik kaszinóval vagy klubbal kiállja a versenyt. A testület technikai képzettségének magas színvonalát nem is említjük, mert az mindenki előtt ismeretes az országos versenyekről. Nem is említünk az egri testületről egyebet, mint azt, hogy ma már teljesen és mintaszerűen szervezett és felszerelt *mentőosztálya* van.

Milyen óriási a különbség a közönség mai és hajdani támogatása között. Ezelőtt 20—25 évvel ilyen állapotokról álmodni sem mertünk. És íme, ma már valóság az, a mi akkor még álom sem volt.

És ha más irányba tekintünk, milyen lélekemelő példáját látjuk ott fenn a Mátra vidékén a publikum, a hatóság elismerésének és annak a módnak, a hogy a hatóság a tűzoltók ünnepélyességében részt vesz. Salgó-Tarján község nemcsak ott van a saját tűzoltótestületének örömnepélyén, a melyen a testület számos tagját díszíté föl az V-, X- és XV-éves szolgálati éremmel, hanem maga a képviselőtestület szerzi be a kitüntetésre méltók számára az országos szövetségtől az érmekeket s külön határozattal egyhangúan szavazza meg az erre szükséges pénzüsszeget a község pénztárából.

Kell-e ennél szebb, tapintatosabb, lélekemelőbb elismerés a közönség részéről. Lehetnek-e az ilyen község tűzoltótestületének tagjai mások, mint a legmesszebb menő önfeláldozásig lelkes tűzoltók?!

Nagyot fordult a világ kereke. Változott az idő nagyot. Bárcsak így haladnánk fölebb ezentúl is, addig a fokig, a mely ezt az újabb időben sokszor mart intézményt joggal megilleti.

Kápolnai E.

A VII. orsz. tanfolyam.

Budapest, 1898. július 28.

Lapunk mai számának hivatalos részében közöljük a belügyminiszternek a tanfolyam ügyében részint a törvényhatóságokhoz, részint pedig az orsz. szövetséghez intézett rendeletét, melyből sajnálattal értesülünk, hogy a belügyminiszter úr az idén a tanfolyam felügyeletére miniszteri biztost nem küldött ki s ezen elhatározása mellett az országos szövetség elnökségének újabb sürgető felírata daczára is megmaradt. Igaz ugyan, hogy a miniszteri biztos jelen-

létének hiánya az előadásokon nem fogja csökkenteni a budapesti testület, illetve előadói kar buzgalmét és odaadását, mindamelllett óhajtandónak tartottuk volna sok okból, melyeknek részletezése itt fölösleges, hogy a régi szokás az idén és a jövőben is változtatlanul fentartassék. És reméljük, hogy az országos szövetség elnöksége és a budapesti testület parancsnoksága ki fogja mégis eszközölni legalább azt, — még van rá idő augusztus 20-áig elég — hogy a belügyminiszterium, ha már az előadásokon nem is, de legalább a vizsgálatokon képviselve legyen.

Egyik laptársunk — a »Tűzrendészeti Lapok« — a VII. orsz. tanfolyam fölött elmélkedve, azt az eszmét veti föl, úgyszólván csak futólag, hogy az orsz. tanfolyamot az orsz. szövetség rendezze s az előadók díjaztassanak, egyúttal azt is megjegyzi, hogy a budapesti testület ellenszolgáltatását az 5000 frt évi segélyért a tanfolyam rendezésével rója le.

Csak röviden a következőket vagyunk bátrak megjegyezni t. laptársunk ötleteire. Bocsnát az »ötlet« szóért; azért használjuk, mert t. laptársunk minden előzmény nélkül, vagy legalább ilyenek ismertetése nélkül hozza fel a dolgokat, a nyájas olvasóra bízva az a fölött való gondolkozást.

Az orsz. tanfolyamok rendezésére a budapesti testület kapta a belügyminiszteriumtól a megbízást, nem pedig az orsz. szövetség, jóllehet ez akkor már nagyon is létezett. Ha tudni akarja valaki az okát, hogy miért, tessék a belügyminiszteriumhoz fordulni, bizonyosan megmondják. Valószínűleg azért, mert ily tanfolyamok rendezésére Budapesten egyedül és kizárólag csak a budapesti testület alkalmas és képes, mint ezt a T. L. is elismeri. És pedig nemcsak ma, hanem mindaddig, míg egy tűzoltói »Kriegs-Schule« fel nem állítatik, a mi pedig — legalább a közel jövőben — alig remélhető.

Azt a T. L. is kijelenté, hogy ha az orsz. szövetség rendezné is in thesi e tanfolyamokat, de facto akkor is csak a budapesti testületnek kellene azt rendezni. Annak pedig aligha volna értelme, hogy ily körülmények közt az orsz. szövetség kapja a megbízást a rendezésre, ha csak azt nem akarná t. laptársunk, hogy ily módon az évi segélytől elessen a budapesti testület. Távol áll tőlünk, hogy ezt feltételezzük, mert tudja nagyon a T. L., hogy e nélkül az államsegély nélkül a budapesti testület nem léteznék, azt tehát nem akarhatja a T. L. sem, hogy e testület megszűnjék létezni, mert erre a testületre ezidő szerint — már csak a tanfolyamok miatt is — szükség van feltétlenül (ezt t. laptársunk is beismeri) és lesz is, míg a tűzoltói akadémia fel nem állítatik. Mi legalább nem hisszük, hogy akarná.

Ha oly annyira fontos volna az, hogy a megbízást az orsz. szövetség kapja, akkor megtehette volna már azt a belügyminiszterium még 1890-ben. De a miért nem tette akkor, ugyanazért nem teszi most sem. És valószínűleg — az előbb mondottak után ez bővebb bizonyítgatásra nem szorúl — a budapesti testület is aligha vállalkozhatnék arra, hogy más részére ő kaparja ki a parázsból a gesztenyét.

Lehet, hogy ha az orsz. szövetség rendezné az orsz. tanfolyamot és ő kapná a budapesti testület államsegélyét, díjaztatnának az előadók, ez már azért is hihető, mert másként aligha kapna előadót az orsz. szövetség. Ez azonban már csak azért sem szerepelhet ok gyanánt az eddi i viszonyok gyökeres és alighanem káros felforgatására, mert a budapesti testület parancsnokainak eddig soha sem volt óhajtásuk, hogy előadói működésükért díjazást kívánjanak. Az igaz, hogy az természetes, hogy ők, mint a testület tagjai, fontosabbnak tartják a tűzoltói intézményre nézve a testület fenmaradását, mint a saját előadói fáradságuk díjazását.

És végül: a budapesti testület nem azért kapja csupán az államségélyt, hogy orsz. tanfolyamot tartson, hanem sok más egyébért, a mit külön részletezni nem szükséges annak, a ki e testület működését nem ismerni nem akarja. És ama sok okokon kívül kapja főleg azért, hogy létezhesék. Mert léteznie kell, míg tűzoltó-akademia nem lesz.

Csak ennyit tartottunk szükségesnek a felvetett eszméhez megjegyezni, azt is csak félve, nehogy valaki ezúttal ugyan a budapesti testület, de közvetve és a legegyszerűbb vonatkozásban újra és ismét csak intézményünk védelmére felhozni merészelt indokainkat megint botrányos személyeskedésnek minősítse.

* * *

A tanfolyamon előadandó tantárgyak ugyanazok, a melyek már az előző tanfolyamokon is előadattak. Előadók lesznek a budapesti testület parancsnokai közül Dr. *Szily* József főparancsnok, *Hérmán* Ödön, *Szidanits* Ferencz és

Osztayky Lajos osztályparancsnokok, *Christe* Loránt, Dr. *Balogh* Dezső és *Kálmán* Géza szakaszparancsnok és *Köhler* István szivattyúmeister. Az előadói kar kiegészítésére a régi szokáshoz híven felkérettek még és közreműködésüket megígérték *Breuer* Szilárd és *Markusovszky* Béla a hív. tűzoltók segéd tisztjei, mint a testület volt szakaszparancsnokai is.

A tanfolyamra eddig a következő jelentkezések történtek u. m. Kis-Kun-Dorozsma 1, Mezőtúr 4, Ada 1, Várpalota 1, Szászvár 1, Baróth 1, Bába 1, Sepsi-Szent-György 1, Budapest 1, Baglyasalja 1, Salgó-Tarján 2, Szentey 1, Kaposvár 1, Székely-Udvarhely 4, Teke 1, Nagy-Kőrös 1, Csáktornya 1, Kishegyész 1, Dercsika 7, Szepes-Óvár 1, Csákvár 1, Rákospalota 2. Eddig tehát 36 hallgató jelentkezett, kiket részint egyes testületek, részint közigazgatási hatóságok küldöttek ki; vannak olyanok is, a kik teljesen önszántukból jelentkeztek. Az eddigi jelek után ítélve tehát az idei (VII.) tanfolyam impozásnak ígérkezik.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar kir. belügyminiszter.

56233. V. c.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének

Budapesten.

Vonatkozással folyó évi május hó 23-án 345/98. szám alatt tett előterjesztésére a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának tudósíttatása végett értesítem az Elnökséget, hogy az országos VII. tűzoltótiszti szaktanfolyam és képesítő vizsga tárgyában a törvényhatóságokhoz egyidejűleg a másolatban csatolt körrendeletet intéztem. A képesítő vizsgákhoz és általában a szaktanfolyam főfelügyeletére azonban miniszteri biztost ezúttal nem küldök ki.

Budapesten, 1898. évi június hó 6-án.

Perczel, s. k.

KÖRRENDELET valamennyi törvényhatóságnak.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület a mellékelt felhívás és tanterv szerint most már hetedizben országos tűzoltótiszti szaktanfolyamot nyit, mely f. évi július hó 31-től folyó évi augusztus hó 20-ig fog tartatni, a képesítő vizsgákra pedig augusztus hó 18-ik és 19-ik napjait tűzte ki.

E szaktanfolyam és képesítő vizsga célja az, hogy a vidéki városoknak, nagy és kisközségeknek, továbbá a vidéki önkéntes tűzoltó-testületeknek és községi kötelezett tűzoltóságoknak s végül a tűzoltás ügye iránt érdeklődőknek most is alkalom nyujtassék arra, hogy kiküldöttjeiket, illetve önmagukat a tűzoltói szakismeretekben elméletileg és gyakorlatilag kiképezhessék, tűzoltóságok szervezésére, begyakorlására és vezetésére alkalmasakká váljanak s további önképzésükre útmutatást és alapot nyerjenek.

Egyszersmind elhatározta nevezett testület, hogy a kevésbé tehetős községek vagy tűzoltóságok által kiküldendő tanfolyamhallgatók közül huszonötöt díjtalan csoportos laktanyaszerű elszállásolásban fog részesíteni.

A már hatizben megtartott hasonló tűzoltó-szaktanfolyamok növekvő sikerétől és üdvös hatásától indíttatva felhívom a törvényhatóságot, hogy a tűzrendészet és tűzoltás jól felfogott érdekéből az idén hetedizben Budapesten tartandó országos tűzoltótiszti szaktanfolyamot és az ezzel kapcsolatban kedvezményeket az illető közigazgatási hatóságok és tűzoltóságok figyelmébe hathatósan, a legkiterjedtebb módon, késedelmeskedés nélkül ajánlja; megjegyezve, hogy az ajánlkozások vagy felvilágosítások iránti

kérdézőkódések közvetlenül a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához (VIII., Kun-útca, központi tűzoltó-laktanya) intézendők.

Budapesten, 1898. évi június hó 6-án.

Perczel, s. k.

Magyar királyi belügyminiszter.

72422. V. c. sz.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének.

Budapesten.

Biztos tudatában annak, hogy az évenként tartani szokott tűzoltó szaktanfolyamokat vezető budapesti önkéntes tűzoltó-testületi tisztikar a folyó évben tartandó VII. tanfolyamot is az eddig tapasztalt köteleességtudással vezetendi, a belügyminiszterium, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság részéről az ellenőrzés tisztét gyakorló miniszteri biztosnak ezen szaktanfolyamra való kiküldését, s illetve a folyó évi június hó 6-án 56233. szám alatt az elnökséghez intézett rendeletemnek e részben való megváltoztatását ezúttal szükségesnek nem tartom.

Miről az elnökséget folyó évi június hó 30-án 411. szám alatt kelt előterjesztésére ezennel értesítem.

Budapesten, 1898. évi július hó 16-án.

A miniszter helyett:

Szell Ignác, s. k.
államtitkár.

Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség.

40/1898.

Elnöki jelentés a hevesvármegyei szövetség 1897. évi működéséről.

(Felolvasatott a szövetség 1898. július 10-én Hevesen tartott közgyűlésén.)

Tisztelt Közgyűlés!

Az elmúlt 1897. évről jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni:

1897 évvel a vármegyei tűzoltó-szövetség működésének negyedik évébe lépett, s a szövetség tulajdonképeni működése itt kezdődik, mert az első három évet a szervezés nehéz munkája vette igénybe, de másrészt a szövetség

anyagai eszközökkel sem rendelkezett céljai megvalósítása körül.

1897. évre azonban már életbe lépett Hevesvármegye új tűzrendészeti szabályrendelete, mely szerint minden község 6 frtot tartozik a szövetség pénztárába fizetni.

Ez tette azután lehetővé, hogy a szövetség pénztára a járási tűzfelügyelők úti költségeit fedezni volt képes, s így nagyon természetesen a járási tűzfelügyelők jórésze működött is.

A tűzfelügyelő járások száma 16 volt, minden járásban egy-egy tűzfelügyelővel.

A tizenhat tűzfelügyelő közül 11 tett eleget megbízásának, míg ellenben öt nem utazta be járását.

A tűzfelügyelők jelentései alapján a november hó 7-én tartott választmányi ülés megkereste a vármegye alispánját, hogy az egyes községekben talált, s úgy a tűzrendészeti kormányrendelet-, valamint a várm. tűzrendőri szabályrendeletbe ütköző mulasztások, hiányok megszüntetése iránt intézkedjék.

A vármegye alispánja ennek folytán a járási főszolgabírákat utasította a szükséges intézkedések megtételére s ezek foganatosítva is lettek.

A tűzfelügyelők ezen évi működéséből láthatjuk, hogy a megyei tűzoltó szövetség lelkei tulajdonképen ők, s a szövetség feladatát csak akkor képes betölteni, ha a tűzfelügyelők kötelességeiknek lelkiismeretes pontossággal tesznek eleget.

1897. évben egy választmányi és egy közgyűlés tartott. Az első közgyűlés a tagok részvétlensége miatt megtartható nem volt, mivelből május hó 2-ára újból közgyűlés hivatott össze.

E gyűlésen választottak meg s osztottak be a járási tűzfelügyelők.

A közgyűlés fontosabb tárgyai voltak:

Az 1896. évi számadás felülvizsgálása, melynek eredményéhez képest:

A bevétel volt	137 frt — kr.
kiadás	55 » 89 »

1897. évre áthozandó pénzmaradvány 81 frt 11 kr.

Az 1897. évi költségvetés pedig:

580 frt kiadással
783 » fedezettel

s így 203 frt, 1898. évre átvendő felesleggel fogadtatott el.

E helyütt örömmel kell megjegyeznem, hogy az 1897. évi számadás szerint, mely ugyanezen közgyűlésen lesz tárgyalva,

az 1897. évi bevétel 788 frt 01 kr.

tehát 5 forint és 01 krral több mint az előirányzat.

A kiadás pedig 486 frt 96 kr.

tehát 93 frt 04 kr. megtakarítás mutatkozik

s így az 1898. évre áthozott

pénzmaradvány 301 frt 06 krt

tesz ki, mely összeg takarékpénztárban van elhelyezve.

Ez adatokból látható, hogy a szövetség pénztára évről-évre gyarapodik s 1898. évben már oly helyzetben lesz, hogy szükségleteit teljes mérvben kielégítheti.

Tekintettel azonban arra, hogy a községek és tűzoltó egyletek által fizetett 6—6 frtból 2—2 frtot az országos szövetségnek kell fizetni, mi 117 egylet illetve község után évente 234 frtot tesz ki, indokoltnak tartom — a Tisztelt Közgyűlésnek előterjesztést tenni az iránt, hogy az országos szövetségi tagdíjak 2 frtról 1 forintra szállíttassanak le.

1897 évben egy rég vajúdo kérdés az egyenruházat és rangjelzés kérdése meg lett oldva.

Ugyanis az 1896 évben tartott országos tűzoltó közgyűlés által elfogadott egyenruházati szabályzatot a m. kir. Belügyminiszter 1897 év őszén megerősítette

Hogy mennyiben felel meg ezen új egyenruházati és rangjelzési szabályzat a célnak — ennek bíráltságába nem bocsátkozom, de mindenesetre óhajtandó volna, hogy végre az egész ország elfogadná e szabályzatot, illetve egyöntetű rangjelzés és ruházat használása a tűzoltóság tekintélyét növelné, másrészt, sok hiúsági kérdésnek, mely az intézmény komolyságának rovására van, véget vetne.

Az egyenruházati és rangjelzési szabályzat nyomása még csak most van folyamatba s az még részünkre megküldve nem lett.

Tisztelettel jelentem azonban, hogy annak az összes egyletek és községek részére leendő megküldése végett az országos választmány f. é. február hó 2-án tartott ülésében felszóllaltam.

Kötelességemnek tartom még bejelenteni, hogy a f. évi február hó 2-án Budapesten tartott országos választmányi gyűlésen indítványt tettem az iránt, hogy a szolgálati érem-alapszabályok, melyek 1884. évben Selmezbányán tartott országos közgyűlésen alkottattak meg, s melyek már elavúltak, átdolgoztassanak.

Ez indítványomban javaslatba hoztam, hogy az V-éves szolgálati érmek eltöröltessenek, s a legkisebb érem csak X-évi szolgálat után adassék, mert a tűzoltó-intézmény mai fejlődött állapota mellett már öt évi szolgálat oly érdemet, mely a kitüntetésre érdemes, nem képezhet, de másrészt is csekély szolgálat éremmel való kitüntetése az érmeiket értékükben csökkenti.

Indítványoztam továbbá, hogy a 20, 30- és 40-éves érmek alakja meghatározottassék, miután már ezekre is szükség van.

Indítványom a legközelebb tartandó országos közgyűlés napirendjére ki is lesz tűzve, s ott tárgyalatni fog. A legközelebbi országos tűzoltó közgyűlés Brassóban fog megtartatni 1899. év augusztus havában.

Javaslatba hozom, hogy a választmányt méltóztassék megbízni azzal, hogy az országos tűzoltó-közgyűlésen mikénti részvételünk tárgyában tervet készítsen s azt 1899. évi megyei közgyűlésnek terjeszse elő.

1898. évben új egyletek keletkeztek Fűzes Abonyban, Velpeléten, Felnémeten és Szarvaskő községekben. Az egri önkéntes tűzoltó-egylet kebelében pedig mentő-osztály is létesített, a mely működését 20 taggal f. évi július 1-én megkezdette.

Ezekben voltam szerencsés számolhatni a megyei tűzoltószövetség 1897. évi működéséről

Nem nagy eredmény ez, de ha figyelembe vesszük azt, hogy intézményünk még ma is mily nehézségekkel küzd, s hogy a tűzoltói intézménynek országunkban meg-honosítása alig harmincz évre vezethető vissza s hogy e harmincz év alatt a kormány részéről a tűzoltói intézmény alig részesült némi támogatásban, mely támogatás csak az 1888. évi 58888 sz. kormányrendeletben leli csekély alapját, akkor az eredménynyel nem csak hogy be kell érünk, de arra még büszkén is hivatkozhatunk, mert a mit létesítettünk, azt pusztán kevés erőnkkel létesítettük.

Eger 1898. július hó 10.

Ifj. Simonyi Károly.
elnök.

TECHNIKAI RÉSZ.

Kéménytűzek.

Mint tudjuk, a szobák, konyhák és egyéb helyiségek fűtésénél keletkező füst elvezetésére a kémények (kürtök) szolgálnak. Ezek kétféle alkatúak lehetnek. Vannak ugyanis olyanok, melyeket szűk nyílásuknál fogva csakis hosszabb vagy rövidebb zsinegre erősített és valamely súlyos tárgy alkalmazásával lebecsátható kéfékkel lehet tisztítani. Ezeknél alkalmasabbak azonban a bőnyilású kürtök, melyek belső alkotása megengedi, hogy a kéménysöprő a belső falakhoz hozzáférhessen és így alaposabb munkát is végezessen. Kisebb helyiségek fűtésére használt kályhákhoz többnyire csak keskeny kéményeket építenek, melyek vagy csak kevésbé, vagy, mint leggyakrabban, egyáltalán nem látszanak ki a falból. Czélszerű a kéményeket erősebb talapzatra, függőleges irányban lapos és egymásra fekvő kövekből építeni. Szokták a kéményeket különféle akadályok következtében rézsütosan is építeni; ezen eljárás, ha csak lehetséges, mindig mellőzendő, de a legfelsőbb emelet felett, vagyis a tető alatt és felett levő része a kéménynek okvetlenül függőleges legyen. A tető leégésekor az ilyen rézsütosan felmeredő alkotmányok többnyire összedőlnek és gyakori balesetek okozói

Mivel egy kémény leomlása a tűzoltóra nézve igen nagy veszélylyel jár, elősoroljuk itt ama rendszabályokat, melyek óvatosság szempontjából megérdemlik, hogy fel-
említessenek.

A tűzoltóparancsnok kötelessége, ha az módjában áll, az égő épület építészeti alkatáról és pedig különösen a kémények és a gerendázat minőségéről minél alaposabb információt szerezni. Ha például a kémények az égő gerendázatra vannak építve, a legénységnek azonnal oda kell hagyni az égő épületet. Tanácsos továbbá leégett épületek keskeny és aránylag túl magas kéményeit szemmel tartani és azok közeléből minél előbb távozni. Dűledező kürtök lebontása tűz alkalmával nem ajánlható, mert könnyen vonhat maga után valamely szerencsétlenséget.

A kéménytűz kitörésekor figyelmébe ajánljuk minden-
kinek a következőket.

A már kiütött kéménytűzet, ha a tető nem gyúlékony anyagból van építve és a levegő is csöndes s egyéb körülmények nem akadályoznak abban, hagyjuk nyugodtan, de kellő felügyelet mellett, teljesen kiégni. A tűz elmúlásával a kéményt okvetlenül alapos tisztításnak kell alávetni. Nagyobb erejű kéménytűzeknél már a teckendőhöz kell folyamodni. Ennek segélyével a kémény környezetét, különösen pedig a gyúlékonyabb természetű tárgyakat kell attól megvédeni, hogy a szétugró szikráknak ellentállhassanak. Minden emeleten egy-egy, vagy esetleg több ember állítandó fel, nehogy a kéményajtókon, szelelőlyukakon, vagy egyéb nyílásokon törjön ki a láng. Az illetőknek természetesen a kellő vízmennyiséggel kell magukat ellátniok, hogy a szikrákat vagy egyéb égő hulladékokat ártalmatlanná te-
hessék. — Főlöszleges megjegyezni, hogy ilyenkor a kémény közeléből, ha ez lehetséges, minden gyúlékony tárgyat el kell távolítani. Igen czélszerű, az esetleg támadó vagy már létező hasadékok és lyukak betömésére agyagot vagy egyéb tapasztásra szolgáló anyagot készletben tartani. Nagyobb veszélylyel jár azonban a kéménytűz erősebb szél vagy vihar alkalmával. Ilyenkor a tűznek minél előbbi elfojtására kell törekedni. Mint már fentebb említettük, semmi-
esetre sem szabad a kéményt akár kívülről akár belülről locsolni. Jó szolgálatot tesz azon eljárás, ha a kémény legalsóbb részében kisebb vagy nagyobb mennyiségű ként gyújtunk meg. Ezen anyag égésével keletkező gázok, ha kellő mennyiségben képződnek, rövid idő alatt teljesen elnyomják a tüzet. Az ilyen oltókészülék hiányával sokkal egyszerűbb eszközöket is használhatunk.

Ha az égő kémény felső nyílásán egy jókora csomó nedves szalmát avagy ehhez hasonló anyagot betömünk és ezt szakadatlanul, de nem túlságosan nedvesítjük, úgy ezáltal is csakhamar elfojthatjuk a tüzet. Az is megtörtént már, hogy egy kiütött kéménytűz elnyomására egy élő ludat bocsátottak le a kémény felső nyílásán át.

Még egyszer megjegyezzük, hogy a kéménytűz eloltásával az illető kéményt azonnal tisztíttatni kell.

V. F.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Jelentés a budapesti test parancsnokságához az 1897/8. tanévben, a budapesti I. ker. férfi tanítóképezde IV. oszt. hallgatóival megtartott tűzoltói szaktanfolyamról.

Tekintetes Parancsnokság!

A midőn a lefolyt tanfolyamról jelentésemet betesztem, megjegyzés nélkül nem hagyhatom, hogy ezen tanfolyamra csupán oly növendék került, kik közül egyetlen egy sem birt tűzoltói előismerettel. Ehhez járult még az is, hogy az eddig megtartott ily tanfolyamoknál a hallgatóknak legalább két éven át kellett a tanórákon részt venni,

azonban két év óta miniszteri rendelet folytán már csak a IV. elemi képzőben adható elő a tűzoltás. Ebből kifolyólag minden növendék már most csak egy iskola évben hallgathatja a tanfolyamot, és ezt is csak szeptembertől húsvétig.

Mindezeket tudva arra kellett törekedni, hogy az előadói órák (minden hétfőn 1-3 és szerdán 2-3) a legpontosabban betartassanak, és arra, hogy rendkívüli órákban is foglalkoztassam a hallgatókat, és csak is így volt lehetséges az előírt feladat sikeres megoldása. Sőt — a mikor a tanítványok utazásokra ki lettek a magas minis-
terium által rendelve, pótlólag a tanfolyam órái a gyakorlati részből június haváig ki lettek nyújtva.

A tanfolyam lefolyását egyébiránt a következőkben választhatom.

Rendes óra tartatott:

1897. szeptemberben	13. 15. 22. 27. 29.	összesen	5
» októberben	6. 11. 13. 18. 20. 25. 27.	»	7
» novemberben	3. 8. 10. 15. 17. 22. 24. 29.	»	8
» decemberben	1. 6. 13. 15. 20. 22.	»	6
1898. januárban	3. 5. 10. 12. 17. 19. 24. 26. 31.	»	9
» februárban	7. 9. 14. 16. 21. 23. 28.	»	7
» márcziusban	2. 7. 9. 14. 17. 23. 25. 28. 30.	»	9
» áprilisban	4. 6. 13. 18. 20. 25. 27.	»	7
» májusban	2. 4. 9. 11. 16. 18. 23. 25.	»	8
» júniusban	1.	»	1

Mindössze: 67

Rendkívüli óra tartatott:

1898. 6. 6. 8. 8. 12. 12. 19. 19. 22. 22. 26. 26. 27. 27. = 14.
májusban: reg. reg. este reg. reg. este este
1898. 9. 9. 11. 11. 12. 12. . . . . = 6.
júniusban: reg. este reg.
Mindössze = 20.

Tehát rendes óra 67, rendkívüli 20, összeségében 87 óra. Ebből volt 71 elméleti 16 gyakorlati óra.

Az elméleti vizsga 1898. május hó 8-án d. e. 9—11 óráig, a gyakorlati pedig 1898. június 12-én d. e. 8—9 óráig tartatott. E vizsgákon jelen volt *Bulyovszky* Aladár minist. szakbiztos, *Hevesi* Jakab ö. t. szakasparancsnok, *Gyertyánffy* István intézeti igazgató, *Balló* Rezső intézeti osztályfőnök, a tanári kar mint vendég, és *Szidanits* Ferencz ö. t. osztályparancsnok, mint előadó tanár.

A vizsgát az összes IV. elemi képző oszt. hallgatói letették.

Sorsz.	Név	Születési hely	Születési év	Vallás	Kapott osztály.
1.	Büttel Károly	Székes-Fehérvár	1879. máj. 9.	r. kath.	I.
2.	Diamandi Milán	Ozóra	1877. nov. 9.	gör. kel.	I.
3.	Emhó Gyula	B.-Gyula	1878. máj. 3.	r. kath.	I.
4.	Kosvai Lajos	Budapest	1879. máj. 12.	ev. ref.	I.
5.	Kovács Károly	Komárom	1879. július 5.	ev. ref.	I.
6.	Kovács Lajos	Csákvár	1879. aug. 29.	ev. ref.	I.
7.	Kupcsék Ede	Iklad	1879. ápr. 18.	ág. ev.	II.
8.	Malaky Mihály	Budapest	1879. szept. 4.	gör. kel.	I.
9.	Molnár Mihály	Nagy-Sucska	1879. febr. 19.	r. kath.	I.
10.	Mózer Ferencz	Sovátz-Gatona	1878. nov. 15.	r. kath.	II.
11.	Nagy József	Orosháza	1879. máj. 20.	ág. ev.	I.
12.	Ogonovszky Ernő	Karánsebes	1879. aug. 12.	r. kath.	II.
13.	Pédery Gyula	Budapest	1879. máj. 18.	r. kath.	I.
14.	Rigler Rezső	Győr	1879. nov. 29.	r. kath.	I.
15.	Simon Ferencz	Zalán	1879. okt. 3.	ev. ref.	I.

A mint fenti kimutatásból kitűnik a 15 hallgató közül 12 kitűnő és 3 jeles tiszté minősített, mely szép eredmény csak ernyedetlen szorgalom, pontos látogatás és példás magatartás, valamint a tárgyiránti ronkszeny és buzgóságával volt elérhető.

A midőn ezen tanfolyamot, a mely eddigelé is igen szép számú tűzoltótisztet adott a hazának, kik közül sokan a működés terén ma is tevékenyek, a Tekintetes Parancsnokságnak becses figyelmébe továbbra is ajánlom, maradok

Budapest, 1898. június hó 20-án

a tekintetes Parancsnokságnak hű tagja

Szidanits Ferencz

oszt. par. mint előadó tanár.

A hevesi ünnepélyek és a hevesvármegyei szövetség közgyűlése.

(Külön tudósítónktól).

Heves, 1898. július 10.

Csúnya, borongó és esős nap volt még délelőtt 11 órakor is, mikor a vonatról Kaál állomáson leléptem, hogy átszálljak a mátrai vasútra, mely Kaálból mintegy 20 perc múlva indul Heves felé. Az eső erősen szitált, s a gyöngyösi hegyek közül oly sűrű és olyan terhes felhők gomolyogtak arra lefelé a jázságnak, mintha az ég elszánta volna magát

arra, hogy hét hétig ki nem derül csak azért sem. A szél itt lenn alig volt érezhető. Hideg tehát nem volt, csak az a hűvösség volt érezhető, a mit a levegő nedvessége okozott. H . . . bajtárs, a ki szintén Hevesre igyekezett velem együtt, mégis okosan cselekedte, hogy magával hozta a jást. Nem volt melege benne egy csöppet sem.

A vonat, a mely bennünket Kaálig elhozott, ment tovább a maga útján Miskolcz felé, mi pedig helyet foglalva a mátrai viczinális egyik fülkéjében csöndes resignációval fújtuk szivarjainból a füstöt, s vártuk a vonat indulását, a mi nagy nehezen aztán meg is történt.

Arról a 40 perczről, melyet az út Erdőtelken át Hevesig igénybe vett, nem szándékozom hosszasan írni, csak annyit említek meg, hogy nem hiába híres Heves a dinnyeyéről, de valóban a vasút mentén egyebet sem lat az ember, mint dinnyeföldet, meg aztán megint dinnyeföldet. Itt-ott dohányültetvények szakítják meg a dinnye-folytonoságot; ebben a határban terem a híres kaáli dohány is.

A vonatnak valamennyi első- és másodosztályú fülkéje tömve volt Hevesre utazó úri közönséggel, mely körülmény bennünket, a kik utazó közönségre alig számítottunk, módfelett meglepett. Én voltam ugyan Hevesen ezelőtt mintegy 20—22 évvel, de akkor még Heves egy közönséges falu volt, s ime ma már ekkora vonzó erővel bír a közönségre. — Később aztán, mikor Hevesre megérkeztünk, megtudtuk, hogy biz az most is ép olyan falu mint ezelőtt 22 évvel volt, csak hogy ma a faluban nagyszabású esküvő lesz, s az érkezett utasok valamennyien lakodalmi vendégek. Csakugyan úgy is volt, mert a hevesi állomásnál volt ugyan vagy 15 szebbnél-szebb fogat, de azokat egy pillanat alatt ellepte a lakodalmas sokaság — lévén az mind úri magánfogat. No, gondoltuk magunkban, ez valami világra szóló esküvő lesz, a hol csak a vidéki vendégek száma közel 40-re rúg. A délután folyamán volt aztán alkalmunk látni a lakodalmi felvonulást. Nem volt ugyan világraszóló látványosság, de látványosságnak változatosság kedvéért elég volt.

Épen a delet harangozták, mikor a pompás Szerelmu-úton berobogott velünk a hevesi fiakkerek legelsője. (A másik a legutolsó, tudvalévő dolog u. i., hogy csak kettő van.) Az úton kérdezte a kocsis, hogy »Hova tesszik szállani kérem.« — Hát, mondom én, mint helyismerő, a nagy vendéglőbe, ott a templom mellett mindjárt. — »Ott kérem már nincs vendéglő, csak valamikor nagyon régen volt; hanem a »Zöld hordó«-ba talán jobb lesz. — (Persze 22 év nagy idő.) — »Hát már miért lesz jobb oda?« — »Azért kérem, mert ott vacsorálnak ma este a tűzoltó urak, aztán meg Hevesen nincs is más vendéglő.« — Ez az argumentum aztán győzött, és mi behajtottunk a »Zöld hordó«-hoz, a mely, hogy ha már hordó, hát Isten neki, de hogy miért épen zöld, azt mai napig se tudom, de nem tudja az okát Hevesen se senki. Valószínűleg azért, — én legalább a tapasztaltak után úgy képzelem s ebben velem H . . . bajtársam is egyetértett, — hogy a vendéglős erős nemzeti érzületű ember, és van bora piros is fehér is, (még pedig milyen bor!) csak zöld nincs; legyen legalább a hordó zöld. Így aztán kijön a nemzeti szín.

Mi azzal a jámbor elhatározással jöttünk Hevesre 9-én délben, hogy ebéd után egy nagyot pihenünk s csak este jövünk ki a napvilágra az ismerkedési lakomához. De mi terveztünk, a hevesi főparancsnok azonban másképp végzett. Ezt a tervünket ugyanis *Maczki* Emil úgy összekészálta, a hogy csak az ő páratlan vendégszeretetétől kitelhetett. Pedig véletlenül esett a dolog, mert ő bennünket csak este felé várt Füzes-Abonyból az egriekkel. Soha ki nem szokott mozdulni otthonról ebéd után, s ma az egyetlen-egyszer, maga se tudja, hogyan, hogyan nem, az a gondolata támadt ebéd után, hogy elmegy fekete-kávézni, a »Zöld hordóba.« El is jött. Hanem annyit mondhatok, hogy Emil barátomat ugyan várhatták otthon a fekete-kávé

után, mert annak akkor lett vége, mikor kimentünk este felé az egriek elé a községháza udvarára.

Míg az egriek megjöttek, volt időnk megtekinteni *Maczki* főparancsnok, *Czeisler* és *Popovics* parancsnokok és *Megó* Laczi segédtsit kalauzolása mellett a hevesiek őrtanyáját és szereit, meg a szertárat. Azt a hatást, a mit a tapasztalt állapotok nemcsak reám, de H. . . -ra, a veterán tűzoltóra magára is gyakoroltak, leírni én nem tudom. Mi a kik falura jöttünk s falusi állapotokat vártunk, szóhoz alig tudtunk jutni a meglepetéstől. H. . . bajtárs szavait idézve, a ki pedig a dícséretet egy csöppet se szokta pazarul osztogatni, a miket Hevesen az egyszerű faluban láttunk, az nem egy falunak, de az ország bármely rendezett tanácsú városának becsületére válnék.

A hevesi önkéntes tűzoltó-testület történetéből egyébiránt tanulságosnak tartom e helyütt a következő mozzanatokat kiemelni. A testület 1882. évi június hó 8-án alakult meg *Korponay* István segédszolgabíró, *Tomka* Miklós bírósági végrehajtó és *Maczki* Emil jelenlegi főparancsnok kezdeményezése és fáradozásai folytán. Már a megalkulásnál érezhető volt a közönség áldozatkészsége és a belépett működő tagok lelkesedése, s ez tette lehetővé, hogy a testület működését, mindjárt egy 800 frt értékű »Geitner és Rausch«-féle kítűnő fecskendővel a szükséges mászószerek beszerzésével kezdhette meg, sőt a testület saját vagyonából a működő tagok részére sisakot, a mászóknak köteleket, baltákat és lámpákat oszthatott ki mint testületi vagyont.

A község az első néhány évben meglehetősen mostohán viselkedett a testülettel szemben, de látva annak életképességét és a közönség erős pártolását 1885. évben már évenként 200 frt állandó segélyt biztosított és a községház udvarán egy szertár építésére engedélyt adott; ez időtől fogva fejlődött rohamosan a testület, mert most már állandó otthonnal bírván, a nyári és téli táncmultságok, a pártoló tagok évi díjai és a községi 200 frt subventio oly tekintélyes tőkét növelt, hogy 1887. évben Pozsonyból a »Seltenhoffer« czégtől egy 750 frt értékű fecskendőt és 1889. évben Geitner és Rauschtól egy 1300 frt értékű fecskendőt szerezhetett be; ezenkívül készíttetett egy szerkocsit, mászó szerelvényeket pedig az igényeknek megfelelően teljes számban szerezhetett be, készíttetett továbbá 6 lajtot (48 hektoliter űrtartalommal), továbbá 600 méter kendertömölöt, 6 drb. éjjeli viharlámpát, továbbá multságokhoz szükséges asztalokat, székeket, 100 személyre terítéket, függő lámpákat stb. 1896. évben szentes fel az egylet zászlaját s ugyanekkor V-, X- és XV-éves érmekeket osztott ki. Szóval az egylet szépen felvirágozott, de jelenleg is folytonosan fejlődik.

Az egylet első főparancsnoka *Korponay* István volt 1882. június hó 8-tól 1883. évi december 31-ig; utánna 1884. január 1-től 1888. február 1-ig *Maczki* Emil; 1888. február 1-től 1889. december 1-ig *Szirmay* Szilárd; 1889. december 1-től 1891. május 1-ig *Farkas* Gyula; majd 1891. május 1-től és jelenleg is *Maczki* Emil áll az egylet élén s különösen övé az érdem, hogy a testület azon a fokos áll, a melyen ma. Ő oktatta és tanította a testületet a legelső »vigyázz!« vezényszóval kezdve, mint szivattyús alparancsnok s a fegyelem és lelkesültség fenntartását nagyban munkálta mindig a tagokhoz minden valamire való alkalommal intézett buzdító, lelkesítő beszédeivel. Látni is a tagok viseletén, mennyire szeretik a főparancsnokot.

Örömteljes szemlélődésünkből a testületi kürtös díszjele zavart föl, a ki a szövetségi elnök és kísérete érkezését jelenté. Siettünk aztán ki az utcára, a hol az érkezők togadására már egybegyűlve voltak *Remenyik* József a hevesi testület elnöke, *Korponay* István főszolgabíró, *Poncsák* György szolgabíró, *Zsoldos* Sándor s többen a községi előljáróság és képviselő-testület tagjai közül. Csakhamar

elé is robogtak aztán a fogatok — számszerint 7 — az egri vendégekkel, élükön *Simonyi* Károly egri főparancsnok, a vármegyei szövetség elnöke, *Perger* Ignác alparancsnok, *Loór* Gyula, a várm. szöv. titkára, *Polereczky* Kálmán, *Cselényi* István s az egri testület több tagja.

A kölcsönös üdvözlések után *Maczki* Emil, a legeretretreméltőbb házi gazda aztán mindjárt ott az udvaron előterjesztette, hogy lakoma van ugyan tervezve a vendégbajtársak tiszteletére, de csak holnapra, mert a többi vidékiek, köztük pl. Gyöngyös 20 taggal, csak holnap fognak érkezni. Miután azonban a vendégek már ma ily szép számmal együtt vannak, nem lenne-e jó a lakomát már ma este megtartani ha csak részlegesen is. Azonban nem láttuk czélszerűnek az indítványt, mert holnap közgyűlés, díszgyakorlat és majális lesz; jó lesz korán lefeküdni. Az lett tehát a határozat, hogy menjen kiki a szállására, ott öltözzék át s este együtt vacsorálunk a Zöld Hordóban s azzal a mai programm ki lesz merítve.

El is széledtünk aztán mindannyian. Mi ketten, H. . . bajtárs és én, harmadiknak meg *Perger* Náci, a paphoz jutottunk, *Puchlin* Kázmérhoz, a kinek mint házigazdának jellemzésére elég csak annyit mondanom, hogyha nem lett volna hivatalos a lakodalmas házhoz, hát bizony aligha hiába nem vártak volna bennünket a Zöld Hordóba vissza. Mikor azonban ő elment hazulról, mi is szedtük a sátorfát és mentünk vacsorázni a többiek közé.

Hát hiszen, a mi azt illeti, meg is vacsoráztunk mi elég hamar. Arról aztán nem tehetünk, hogy Zöld Hordó piros és fehér bora közül egyik jobb mint a másik; meg arról se tehetünk, hogy *Korponay* Pista jobban kezeli a gordonkát, *Loór* Gyula pedig ügyesebben kezeli a nagybögrőt mint akármelyik cigány a vármegyében. Csináltunk is kedvet a többieknek — magam primásnak álltam a triumvirátusba — hogy fél kettő volt éjfél után, mikor hazavetődünk. Ezen a vacsorán a cigánynak épen olyan dolga lehetett, mint az egyszerű török basának, a kiről azt tartja a néma, hogy olyan nagy úr volt (a mostaniak már sokkal kisebb urak), hogy ha sétálni ment, egy eunuch vitte csibukkját, egy másik meg szította, s a basa csak köpködött.

Épen akkor jött haza *Puchlin* Kázmér plebános úr, a mi kedves szállásadó gazdánk is a lakodalomból, mikor mi hárman hazaértünk. Még belénk akart diktálni egy üveg ménesit, de mire a pinczéből előkerült, akkor már mind a hárman úgy aludtunk, mint a bunda. Ő beszélt el másnap reggelizés közben az ő szokott józú humorával, hogy »de kérem, mire én észrevettem magamat, hát senki sem volt az ebédlöben; utánna néztem, hát úgy aludtak az urak, hogy el lehetett mondani róluk korhely-dialektus szerint, hogy ezek mind a hárman megdöglöttek. Mit volt mit tennem, sajnáltam felkölteni az urakat, hát szépen csendesen magam is eltettem magamat holnapra.«

Másnap július 10-én volt a vármegyei szövetség közgyűlése, melyre már a gyöngyösi is megjöttek *Kozmáry* Dezső főparancsnok vezénylete alatt. Kocsin tették meg az utat Gyöngyöstől Hevesig 6 óra alatt.

Reggelre kelve gyönyörű idő váltotta fel a tegnapi zimankót. Meleg nap sütött, s a szél nem csak a felhőket űzte szét, hanem a sarat is teljesen felszárította. De hát mi is a hevesi király-dínyés homoknak egy kis egynapos nyári eső!

A gyűlés a község székházának nagy tanácstermében volt *Simonyi* Károly elnöklete alatt a hevesiek s a Hevesre egybegyűlt összes vidéki bajtársak teljes számban való részvétele mellett.

Simonyi Károly megnyitva az ülést, örömét fejezi ki a közgyűlés látogatottsága fölött s üdvözlő az impozáns számban egybegyűlt bajtársakat.

Az elnök üdvözlő szavai után *Loór* Gyula szöv. titkár olvasta fel az elnök jelentését a szövetség múlt évi működéséről.

déséről. A tartalmas jelentést, melyet sikerült egész terjedelmében megszereszem, s melyet e levelemmel egyidejűleg tettem postára, lelkes éljenzéssel vették tudomásul. (Lásd a »Hivatalos Rész«-ben. Szerk.)

Örömmel vették aztán tudomásul a szövetség 1897. évi zárszámadását, mely daczára a tetemes kiadásoknak, 300 frton felüli pénztári maradványt tüntet föl, — úgyszint az 1898. évi költségvetést is, mely 700 frtnyi kiadás mellett 249 frt pénztári maradványt irányoz elő.

Majd a tűzrendőri vizsgálatok tekintetében határozott a közgyűlés, elrendelvén, hogy azokat az egyes tűzfelügyelők július és augusztus hónapokban foganatosítsák, miután e két hónap épen az, a melyben az éber felügyelet legszükségesebb. Együttal kimondta a közgyűlés azt is, hogy sürgős esetben az illető tűzfelügyelő ne csak a vármegyei szövetséghez tegyen jelentést, mert míg a megyei szövetség intézkedést kér a vármegyei alispáni hivataltól, ez megteszi a szükséges intézkedéseket s azokat az illető főszolgabírói hivatalok foganatosítják, azalatt az intézkedések már többnyire fölöslegessé váltak. Tehát sürgős intézkedést igénylő esetekben forduljon a tűzfelügyelő egyenesen a főszolgabíróhoz s ezzel egyidejűleg tegye meg a vármegyei szövetséghez is jelentését.

A tűzfelügyelők utazási költségeinél felszólalt Goics Endre detki főparancsnok és kívánatosnak tartaná, hogy a tűzfelügyelők az eddigi rendszer helyett kilométerpénzt vagy napidíjat kapnának a szövetség pénztárából.

Loór Gyula czélszerűbbnek tartja az eddigi állapotot, mert az utazásoknál nem a kilométer szerinti távolság, vagy az eltöltött napok száma, hanem az út minősége a határozó. A mátravidéki községekben egy pár kilométerre fekvő községek megközelítése gyakran sokkal többbe kerül, mint az alföldön egyes 4-szerte olyan nagy kerületek bejárása. Esetet hoz föl saját tapasztalatából, mikor egy igen közelfekvő községbe igyekezve, mindenféle alkalmatosságot, szárazföldi és vízi járművet igénybe kellett vennie, hogy kitűzött céljához juthasson. Az ilyen utazásra sem a napidíj sem a kilométer-pénz nem volna elég; viszont másutt meg a tűzfelügyelő a napidíjnak, vagy más díjnak $\frac{2}{3}$ -át sem költené el. Sokkal czélszerűbbnek tartja tehát az eddig követett üzust, hogy t. i. a tűzfelügyelőknek *kiadásai* térítésenek meg.

Maczki Emil pártolja a Loór Gyula nézetét, mert szerinte a szövetség pénztára meg fogja bírni ezen kiadásokat.

Simonyi Károly elnök maga is ebben a nézetben van s utal a múlt évi fölöslegre s arra, hogy az 1898. évi költségvetés, bár az eddigi szokást vette e téren alapul, mégis nem csekély fölösleget tüntet fel.

A közgyűlés meg is hagyta az eddigi szokást.

Az országos tagdíjak leszállítására kerülvén a sor, az elnök indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a legközelebbi országos kongresszuson indítványt terjeszsen a megyei szövetség arra nézve elő, hogy az országos szövetség tagdíjai 1 frtra szállíttassanak le. Ezzel kapcsolatban elfogadták Goics azon indítványát is, hogy e mozgalom pártolása végett intéztesse átíratok a többi vármegyei szövetségekhez kellő időben.

Az ülés végén Maczki Emil emelt szót s ecsetelve azon visszás állapotot, hogy a hevesvármegyei szövetség hivatalos lapja a »Tűzrendészeti Lapok« és nem a »Tűzoltó-Közlöny, holott az utóbbi egy társtestületnek képezi tulajdonát, tehát önkéntes tűzoltóké, s az intézmény védelmében példászerű lelkesedéssel szállott síkra csak a legközelebbi múltban is, és általán szólva az önkéntes tűzoltói intézménynek a szó szoros értelmében igaz bajnoka, míg a Tűzrendészeti Lapokat olyan irányzat lengi át, a mi kell, hogy megbotránkoztasson minden önkéntes tűzoltót, és lehet mondani, hogy az önkéntes tűzoltóságoknak egyenesen diszcredítálására, sőt lealacsonyítására törekszik: *indítványozza,*

hogy a heves vármegyei szövetség vonja meg eddigi indokolatlan pártolását és a hivatalos jelleget a Tűzrendészeti Lapoktól és ajándékozza meg azzal a Tűzoltó-Közlönyt mint a mely lap arra eddig is elég érdemekeket szerzett.

Polereczky Kálmán örömmel magáévá teszi Maczki Emil indítványát nemcsak azért, mert a Tűzrendészeti Lapok önkéntes ellenes iránya már ezidőszerint nagyon is leplezetlenül mutatkozik, hanem mert a Tűzoltó-Közlöny pártolása által támogatjuk épen azt a budapesti testvér-egyesületet, a mely e támogatást nemcsak azért érdemli meg, mert önkéntes testület, mint mi vagyunk, hanem azon megmérhetlen szolgálatoknál fogva is, melyet a testület a tűzoltói intézmény fejlesztése érdekében évtizedek óta tesz.

Ez értelemben szólottak még a tárgyhoz *Kozmáry Dezső, Goics Endre, Cselényi István, Perger Ignác, Megó László és Loór Gyula* is. Az utóbbi még kérdést intézett az iránt is, hogyan történhetett az meg, hogy a hevesvármegyei szövetség hivatalos lapjának a Tűzrendészeti Lapokat választotta, melynek szerkesztői közt egy önkéntes tűzoltó sincs, nem pedig a Tűzoltó-Közlönyt, a melynek pedig szerkesztői és munkatársai között egy sincs, a ki ne volna önkéntes tűzoltó.

Simonyi Károly elnök a maga részéről szintén örömmel üdvözli Maczki Emil indítványát, a melynek kapcsán kifejtett nézetekben ő teljesen osztozik annál is inkább, mert a Tűzrendészeti Lapok múlt évi magaviselete és ez évi, és ok nélküli támadásai intézményünk s a budapesti testvérek ellen, teljesen elegendők meggyőződése szerint arra, hogy elforduljunk ezen laptól, még akkor is, ha annak idején elegendő ok lett volna arra, hogy hivatalos lapként ez a lap és ne a Közlöny választassék. Ő emlékszik arra a megyei szövetségi ülésre, melyen a hivatalos lap gyanánt a Tűzrendészeti Lapok választottak, de azt hiszi, hogy ez pusztán akkori elnök-elődje, Pásztor Bertalan indítványára pusztán személyi sympathia alapján történt, anélkül, hogy a Közlöny mellőzésére a legcsekélyebb ok is forgott volna fenn. Az indítványt annál nagyobb örömmel üdvözli, mert elérkezettnek látja az időt, hogy a szövetség ezen helytelen intézkedést reparálja s együttal példát adjon a többi vármegyei szövetségnek is, a melyek szintén ezen tévedésbe estek. Nem mondja azzal, hogy a Tűzrendészeti Lapokat ezentúl ne járassa senki sem; mert utóvégre az is csak szaklap, de kívánatos, hogy a Tűzoltó-Közlöny, mint testestül-lelkestül önkéntes szaklap, mint legrégebb magyar szaklap, és mint az orsz. szövetségnek is hivatalos közlönye, elnyerje azt a pozíciót, a mely minden más szaklap fölött megilleti. Mivel azonban az indítvány csak most terjesztett elő az ülésen előszóval, nem pedig a közgyűlés napját 3 nappal megelőzőleg írásban, ez okból ő, mint elnök, mint a szabályok őre, nem terjesztheti szavazás alá az indítványt, ha azt csak egy hang is aggályosnak találná. Kérdi tehát, nincs-e a közgyűlés tagjai közül valaki, a kinek az indítvány szavazásra bocsátása ellen aggályai volnának.

Kozmári Dezső jobban szereti, ha a szabályok szigorúan megtartatnak és a praecedensek elkerültenek, mintsem, hogy a szövetség eltérjen az önmaga alkotott szabályoktól, — jóllehet csak sajnálható, hogy az indítvány értelmében ma határozat nem hozatik. Azonban az elnökség ügyi megteheti a kellő előkészítő intézkedéseket a jövő közgyűlésig, különösen az irányban, hogy az előfizetések ügyében a kellő változtatás megtéessék. (Közbekialtások: fogadjuk el most az indítványt, éljen Maczki Emil! stb.)

Simonyi Károly: Mivel akadt *egy* hang, mely a szabályok megtartását óhajtja, az indítványt szavazás alá nem bocsáthatom s határozat tárgyává nem tehetem, hanem kénytelenek vagyunk felkérni az indítványozó Maczki Emil főparancsnok urat, hogy indítványát a jövő közgyűlésre a kellő időben írásban adja be.

Kozmári a gyűlés berekesztése előtt kérdést intéz az elnökséghez, hogy miért nem tartatnak ma versenyek, holott

erre nézve már közgyűlési határozat kötelezi az elnökséget?

Elnök megjegyzi, hogy a szövetség eddig még nem volt olyan helyzetben, pénzügyileg véve, hogy versenyek lettek volna rendezhetők. Ha azonban a szövetség pénztára úgy halad, mint eddig, akkor a legközelebbi alkalommal már valószínű, hogy tarthatunk versenyeket is

Polreczky Kálmán örömmel jelenti, hogy a budapesti Geittner és Rausch cég neki kötelező ígéretet tett, miszerint a várm. szövetség által rendezendő versenyek céljaira 100 frtot adományoz. (Élénk éljenzés.)

Végül a közgyűlés még határozatilag kimondta, hogy a jövő évben Brassóban megtartandó kongresszuson Heves vármegye, mint ilyen, tömörülve vegyen részt, mire elnök annak kijelentésével, hogy a legközelebbi közgyűlés valószínűleg Egerbe fog összehívni a jövő évben, a mikor az egri testület úgyis jubilálni fog, az ülést feloszlotta.

* * *

Az ezermester házigazda, Maczki Emil, most egy mellékajtot nyitott meg, s egy hosszú asztal tűnt szemünkbe, mely a roskadásig volt rakva a villásreggelihez szükséges mindennemű jófélével, töpörtös pogácsával, tormás virslivel, sörrel stb. Csak azt sajnáltuk, hogy e kellemes foglalkozással sokáig nem tölthettük az időt, mert ebéd előtt még díszgyakorlat volt tervezve, a mi el is kezdődött azonnal.

Először billenő szerkezetű taliga-fecskendőt szereltek (iskolaszerelés) nem várt nyugodt szabatossággal a község-ház udvarán, mely után jelképes tüztámadást intéztek egy hosszú földszintes épületre, miközben a feladat szerint két szomszédos épületet kellett megvédelmezni a tűzveszélytől. Maczki főparancsnok által megadott vészjelre gyors galoppban rohogott elő négy szivattyú egy szerkocsival, egy toló létrával és a megfelelő számú vízszállító lajtkokkal, s négy sugárral egyszerre támadott, kettő az égő tetőn, kettő pedig a védelmezendő épületeken. A nagyszámú nézőközönség zúgó éljenzéssel és viharos tapsal jutalmazta az első vízugarat, mely az adott vészjeltől számítva 2 perc, 31 másodperc alatt szökött elő a sugárcsőből. Majd »mászik vissza« vezényelt Maczki, és »mászik állj«-t, aztán újból támadást, mire általános visszaserelés következett. Minden meglepő praecizitással. A legutolsó sugár sem várattott magára tovább 2 perc- és 30 másodpercnél. Végezetül még a főparancsnok intézett buzdító szavakat az udvarban sorakoztatott legénységhez, s ezzel a tanulságos gyakorlat is véget ért.

Mi aztán visszakerültünk ismét a Zöld Hordóba, hol a lakoma emelkedett hangulatban kezdődött és csak a késő délutáni órákban ért véget. A lakomán résztvettek: *Remenyik* József földbirtokos, testületi elnök, *Simonyi* Károly várm. szöv. elnök, *Nemcsik* József kir. ít. táblai bíró, a helybeli járásbíróság elnöke, *Puchlin* Kázmér esperes-plebános, *Maczki* Emil főparancsnok stb. stb. Este végül nyári táncvigalom zárta be az ünnepek sorozatát, a melyen — mondani is fölösleges — a község és vidék színe-java — köztük *Dobóczy* Ignác a kerület orsz. képviselője család-jával együtt — részt vett.

En azonban ennek végét már nem vártam be, mert őszintén szólva, nem akartam még egyszer »megdögölni.« Titokban elővezetett paripámra vetettem magam és *Megó* Laci barátom átkozódásai daczára észrevétlenül kerekelt odoztam az erősen terjedő esti szürkületben.

És azóta még mindig zeng a fejemben a *Loór* Gyula nótája, hogy azt mondja, hogy »Mit szól mindezekhez Ön,

dr. Fazekas Ödön?« — és mondhatom, hogy addig nem halok meg, míg egyszer még Hevesre el nem kerülök valamikor, elfogyasztani az ott hagyott »kis üstön fött« papramorgót.

Dr. Fazekas Ödön.

Mentő-Egyesület Egerben.

Az egri önkéntes tűzoltó-egyesület már az elmúlt évben elhatározta, hogy egy mentő-osztályt létesít kebelében.

Ez elhatározását azonban csak most valósíthatta meg, s július hó 1-én a mentő-osztály már meg is kezdette működését.

A mentőket dr. *Glósz* és dr. *Cziegler* mentő orvosok képezték ki május és június hónapokban.

A mentő-osztály tagjai csak működő tűzoltók lehetnek. A mentők száma 22.

A baleseteket a városba már három év óta bevezetett állami telephonokon jelzik az elmúlt évben épült szép új őrtanyára, hol éjjel-nappal 9 fizetéses tűzoltó és 8 ló van készenlétben.

Balesetekhez tehát első sorban a fizetéses tűzoltók, illetve mentők vonódnak ki a kitűnő szerkezetű és szép mentő kocsival és mentő szerekkel. A mentő-osztály rövid két heti fennállása óta már 6 kivonulás történt.

A első balesetnél, mi köszénbánya fúrásánál történt, s mely egy 3 méteres vasfúró leesése folytán a munkavezetőt súlyosan összetörte, ifj. *Simonyi* Károly önk. tűzoltó-főparancsnok, ki a mentői teendőkből szintén kiképezte magát, működött közre, illetve ő nyújtotta az első segélyt, mi a sebek kimosásából, bekötözéséből, s a sebesült eszméletre hozásából, s haza szállításából állott.

A második eset egy égő pinczében összeesett, s eszméletét veszített embernek a veszélyes helyről mentő sisakkal való kihozatala, s életre hozatala volt.

A másik négy balesetet esések, elgázolás, hirtelen rosszüllések okozták.

A hat mentési eset sikerét az is bizonyítja, hogy a mentettek ma már mind jobban vannak.

A mentő-osztály felszerelése 1600 frtba került, s azt az egyesület saját pénztárából fedezi, mert a város szomorú anyagi helyzeténél fogva nem képes ahhoz hozzájárulni.

Hevesvármegye székvárosában a tűzoltók működési körüket egy nagyon szép, de terhes munkakörrel egészítették ki, s ezzel is bizonyítani kívánják a tűzoltói intézmény életrevalóságát.

Kivánatos, hogy e példát az ország többi nagyobb vidéki városai is kövessék, s ezzel annak a zászlónak dicsőségét, mely alatt mindannyian küzdünk, embertársaink s a közjó javára növeljék.

Egri K.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A somogy-csurgói önk. tűzoltó-egylet közgyűlése.

A somogy-csurgói tűzoltó-egylet f. évi január hó 23-án tartotta XXIV-ik rendes évi közgyűlését. A főparancsnok 1897. évi jelentésében előadja, hogy a múlt évben az egyleti életre egyedül kiható esemény, hogy az egylet 20 tag által képviseltette magát a nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet 25-éves emlékünnepe.

A működő tagok létszáma az év elején: 40; jelenleg: 38 A pártoló tagok voltak: 55-en, jelenleg 56-an vannak. Alapító tag: volt 8, van most 8. Tiszteletbeli tag volt: 4, jelenleg van 4.

Gyakorlat volt: 10, elméleti előadás: 1, díszkivonulás: 2. Tüzeset volt: 10.

Beérkezett és kiadott összesen: 53 ügydarab, és pedig beligazgatási 29 drb, szolgálati 24 drb.

Pénztárnok előterjeszti ezután az egylet zárszámadását 1897. évről a következő részletezés szerint:

Bevétel.

Pénztári készlet 1897. január 1-én	25	frt	27	kr.
Csurgói városi segély	300	»	—	»
Tagsági díjakból	147	»	—	»
Csurgói takarékpénztár ajándéka	20	»	—	»
Fuvardíjakból	348	»	50	»
Lakbérből	170	»	—	»
Ügynökségi jövedelem	60	»	—	»
Báli jövedelem	37	»	27	»
Tűzoltó-alap	78	»	90	»
Hátralékos egyenruha árából	7	»	—	»
Vegyesekből	23	»	98	»
Összes bevétel	1217	»	92	»

Kiadás.

Országos szövetségi tagsági díj	6	frt	—	kr.
Országos tűzoltó-segélyszövetség	3	»	70	»
Lótartás	502	»	90	»
Szolga fizetése	40	»	—	»
Adósság-törlesztés	200	»	—	»
Kamatokra	118	»	39	»
Új eszközökre és javításra	87	»	35	»
Épület-tatarozás	60	»	65	»
Fűtés, világítás	20	»	95	»
Tűzbiztosítási díj 2 évre	20	»	90	»
Egy kocsi beszerzése	70	»	—	»
Gyógyszertár 2 évre	7	»	98	»
Állami adóra	9	»	47	»
Bútorra	7	»	50	»
Póstadíjakra	2	»	15	»
Vegyesekre	33	»	05	»
Összes kiadás	1190	frt	99	kr.
Pénztári maradvány	26	»	93	»

A leltár értéke: 13.100 frt, tartozás: 1400 frt. Tiszta vagyon: 11.700 frt.

Főparancsnok indítványozza, hogy a nyár folyamán ismét tűzoltó-tanfolyam tartassék a falusi tűzoltók kiképzésére.

A közgyűlés a parancsnokság jelentését tudomásul veszi. A tisztújítás megejtetvén: *Reményi* Samu újból egyhangulag főparancsnokká választatik, *Buss* Mátyás I. oszt. parancsnokká, *Henczler* Ferencz II. oszt. parancsnokká, *Kohn* Lajos I. szakasparancsnokká, dr. *Nagy* Sándor jegyzővé, *Szabó* Lipót pénztárnokká, *Jakab* József szertárnokká, dr. *Kovács* Henrik orvossá választatnak. Bizottsági tagok: 1. *Simon* Pál, 2. dr. *Horváth* József, 3. *Petruszálek* Ferencz.

Reményi Samu,
főparancsnok.

A székelyudvarhelyi önkéntes tűzoltó-egylet titkárának jelentése az 1894—1897. és részben 1898. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

A székelyudvarhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület alapszabályai 19. §-a értelmében, kötelességévé teszi az egyesületi titkárnak, — hogy egyletünk által legutóbb 1894. év márczius hó 11-én tartott közgyűlés óta mai napig, — egyletünk működéséről, s vezetéséről évi jelentést terjeszzen a közgyűlés elé. Ezen tiszteből folyólag, én mint ezen tisztelt egyletnek ez idő szerint titkára, egyletünk 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. évi márczius hó 13-áig minden előfordult nevezetesebb mozzanatát, vagy eseményét van szerencsém a következőkben jelenteni.

Mielőtt ezt előterjeszteném, áttérek magára a tárgyra, s engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy a székelyudvarhelyi önk. tűzoltó egyletnek 14 év előtt, mikénti alakulását és annak sok akadályokba s ellenszenvbe ütközése után, mikénti alakulása és létrehozataláért fáradozott polgártársaink kiváló érdemeit e helyen bár röviden előadjam.

Országszerte, de különösen a székely fővárosban Székelyudvarhelyt élénk érdeklődés kelt úgy egyesek, valamint társas körökben, a tűzoltói intézmény létrehozatala és szervezése, felállítására és tovább fejlesztése iránt, hogy azt a nyugat-európai államok nivójára emelje; mert már köztudomású tény az, hogy a tűzoltói intézmény országos és helyi érdekű fontossággal bír; minden nagyobb és kisebb városban, faluban, pusztákon, bányatelepeken, gyártelepeken és katonai hatóságoknál is felismerték ennek elkerülhetetlen szükségét. — Nemes Székelyudvarhely város *hazafias polgársága is 28 évvel ezelőtt ez irányban mozgalmat indított széleskörben.*

Ebből folyólag Székelyudvarhely város tisztelt képviselőtestülete 1872. év október hó 2-án 127. k. b. sz. alatt egy tűzoltói testület létrehozatalát határozta el, s beterveztett erre nézve egy terjedelmes javaslatot véleményezés végett, ebből folyólag egy bizottságot küldött ki, mely bizottság némi csekély jövedelem forrást biztosított. — 1883. év december hó 9-én a tűzoltói szervezést újból napirendre tűzte, hosszabb értekezlet után, elnök és jegyző megválasztván, ezen időtől az erélyes szervezkedés megindult s biztos alapon kezdett haladni. Az 1884. év január 1-ső felében megtartott gyűlésen, *az ujonnan önként beállott 160 önkéntes tűzoltó felvére lett, kik begyakorolva, működésüket megkezdték.* Később minden községi előjárásnak a nagyméltóságú m. kir. belügyminisiteriumnak 53888/888. számú magas rendeletével meghagyatott a tűzrendészet és tűzoltói intézmény kötelezettsége a nagymérvű tüzek által okozott károk korlátozása tekintetéből, s egyúttal elrendeltetett, hogy minden honpolgár 20 évestől 40 éves koráig köteles tűzoltó lenni. — A kötelező tűzoltóság számbatartásával a helyi rendőrkapitányság biztatván meg, ez feladatát híven és pontosan teljesítette, s az évi jutalékok az önk. tűzoltóparancsnokságnak kimutatásba foglalva beküldötte.

Mai napon az önkéntes tűzoltó-testület következő létszámból áll: 3 tiszt. főparancsnok; 1 tiszt. alparancsnok, 1 vezénylő főparancsnok, 1 vezénylő alparancsnok, 1 titkár; 2 segédtsz, 1 szertárnok, 1 pénztáros, 2 szivattyú-mester, 1 mérnök, 1 építész és 4 orvos; a legénység száma 86 tagból áll.

Gyakorlat volt 1884. évben 33, 1895. évben 32, 1896. évben 36, 1897. évben 40, Felolvasás a tűzrendészettről 24-szer volt, 1884—1897. évig újonnan belépett 42 tag, kilépett 17. Kizárattatott fegyelmileg 14, felmentetett

5. Önként eltávozott 2, meghalt 1. Tüzeset volt 1894—1898.
6. Melynél egyik tűzoltó megsebesült, gyógykezelését az egylet eszközölte.

Pénztár állaga 1884. évtől 1897. évig, a pénznapló adatai s okmányai szerint következő: 1894-ben bevétel 1126 frt 43 kr., kiadás 1129 frt 94 kr., szembevéve a kiadást a bevétellel 1894. december 31-én maradt adósság 3 frt 51 kr., — 1895-ben bevétel 1025 frt 58 kr., kamatok 9 frt 03 kr., összesen 1034 frt 61 kr., a kiadások összege 870 frt 49 kr., tehát 1895. decz. 31-én maradvány 264 frt 12 kr., — 1896-ban bevétel 1021 frt 95 kr., kamat 20 frt 11 kr., összesen 1306 frt 18 kr., a kiadások összege 774 frt 28 k., maradt tehát 1897. évre 531 frt 90 kr., — 1897-ben bevétel egy fáklyás-zene kiadásaiból fenmaradt 26 frt 50 kr., 1897. évi takarékpénztári kamat 15 frt 70 kr., összesen 574 frt 10 kr. Ezzel szemben a kiadások összege 591 frt 99 kr., tehát 1897. decz. 31-én maradt adósság 17 frt 89 kr. Itt meg kell jegyezni, hogy a városi pénztárból mai napig 1897. és 1898. évre még egy fillér se lett az önk. tűzoltói pénztárba beutalva.

A budapesti országos tűzoltószövetség szabályai értelmében a helyi 5 és 10 évet szolgált tűzoltó tagok közt a már korábban megküldött bronz és ezüst érmek kiosztattak ünnepélyesen. Ezután a parancsnokok állásaikról lemondván új választás lett megejtve. *Minthogy azonban az új szervezési szabályzat folytán a tűzoltói alapszabályok is módosításon mennek keresztül*, melyet a közgyűlés rövid időn megkészt, — felkérte a polgármester a már lemondott parancsnokokat, hogy állásukat rövid időre tartsák meg és vezessék az egylet ügyeit mindaddig. A jelenlevők ezt helyeselve, a parancsnokok ideiglenesen következők lettek: Főparancsnok Nagysolymosi *Koncz* Ármin, alparancsnok *Csillag* József, titkár *L. Pintér* Sándor, pénztárnok *Fartzady* K. Lajos, szertárnok *Szibian* György, szivattyú-mester *Budik* László és *Papp* Gyula, mérnök *Línky* Kálmán és *Hoffman* Sándor, építész *Haberstumpf* Károly és *Galter* János, orvosok dr. *Kassay* Albert, dr. *Mézei* Ödön, dr. *Rátzkövy* Sámuel, dr. *Görgényi* Károly és dr. *Lengyel* József, segédtszít *Ferentzy* György és *Kassay* F. Dezső, mászó-osztály-parancsnok *Szabó* József, szakasz-parancsnok *Papp* Gyula és *Czeriák* Lajos, I. szivattyús-osztály-parancsnok *Csillag* István, szakasz-parancsnok *Budik* László és *Szabó* Ödön, II. szivattyús-osztály-parancsnok *Jakabos* Miklós, szakasz-parancsnok *Varga* Márton és *Papp* Gyula, vízszállító osztály-parancsnok *Biró* János, vízszállító szakasz-parancsnok *Székely* Lajos és *Fülöp* István, rendfentartó-osztály-parancsnok *Nagy* Ferencz, szakasz-parancsnok *Perszián* János és *Fekete* József.

Midőn az új parancsnokság ideiglenesen helyét elfoglalta, indítvány tétetett két »Hydrofor« és több méter tömlő beszerzésére nézve, s az határozatba is ment.

Végül az ülés jegyzőkönyve a Tűzoltó-Közlöny szerkesztőségének a titkári jelentéssel kapcsolatosan, közzététel végett megküldetni rendeltetik.

Ezután főp Koncz Ármin az ülést feloszlatta.

Kelt Székelyudvarhelyt, 1898. márczius 13.

L. Pintér Sándor

titkár.

Az 1898. évi szeptember hó 7-én Bács-Topolyán rendezendő tűzoltói versenyek sorrendje, feltevélei, a használandó szerek leírása és tájékoztatás.

I. Sorrend.

1. pont. Mély medenczéjű szívó-nyomó szerkezetű *kecsifecskendő* iskolaszereleése 2 szívótömlő- és 2 nyomótömlőtekerccsel. (Szerelők: 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető és 4 szerelő.)

2. pont. Gyorsszerelés (támadás) ugyanazon *kocsitecskendővel* 2 szívótömlő- és 2 nyomótömlővel *vízfordóból* vett *vízrel* és 2 darabból álló *angol dugólétrával* a mászóal I. emeletének középső ablakába beszállással. (Szerelők: 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető, 2 létrakezelő és 4 szerelő.)

3. pont. Előkocsival ellátott 4 kerekű *billenő rendszerű*, szívó-nyomó szerkezetű *mozdonyfecskendő iskolaszereleése* 3 szívótömlő, 3 nyomótömlőtekerccsel. (Szerelők: 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 1 csővezető, 4 szerelő, 1 tömlőszerelő.)

4. pont. Gyorsszerelés (támadás) ugyanazon 4 kerekű *mozdonyfecskendővel* 3 szívótömlő, 3 nyomótömlőtekerccsel *vízfordóból* vett *vízrel* és 3 darabból álló *gráci dugólétrával* a mászóal II. emeletének középső ablakába beszállással. (Szerelők: 1 tiszt, 1 felügyelő altiszt, 5 létrakezelő, kiknek elsője a csővezető teendőit végzi a támadásnál, 1 segéd csővezető, 4 szerelő, 1 tömlőszerelő.)

5. pont. a) Iskolamászás 3 darab egykarú, egyhorgú létrával a mászóal III. emeleti ablakáig zárkapcsolással.

b) Gyorsmászás ugyanazon létrákkal az összes mászóknak III. emeleti ablakba való beszállásával és rögtön visszajövetelével, (úgy az iskola, valamint a gyorsmászásban ugyanazon 3 mászó vesz részt.)

6. pont. *Kötélen leereszkedés* II. emeletről zárkapocscsal egy kötélen (oly korlátozással, hogy abban egy testület részéről egy, legfeljebb két tag vehet részt.)

II. Versenyfeltételek.

A versenyek 1898. évi szeptember hó 7-én, délután 2 órakor tartatnak meg B. Topolyán.

Versenyre a megyei tűzoltó-szövetség minden tagtestülete jelentkezhetik.

Jelentkezni csakis írásban és pedig a *topolyai ö. t. test. parancsnokságánál* lehet.

A *elnevezés végső határideje* 1898. évi szeptember hó 5.

A bejelentés alkalmával világosan *kiteendő*, hogy *mely pont alatti versenyben kíván részt venni.*

Nem egészen határozott, avagy *föltételekhez* kötött, esetleg későn *ékező* bejelentés figyelembe nem vétetik.

Az 1., 2., 3., 4., 5. vers.-nyponatok közül valamely testület csakis egy csoportot, — a 6. versenypontra egy, legfeljebb két tagot jelenthet be.

A *szerelési eljárásra* nézve az országos tűzoltó-szövetség *egységes gyakorlati szabályzatának* (1895.) *második javított kiadásában foglalt elírás* mérvadó, és a versenyzők minden teendőikben *ahhoz kötelesek alkalmazkodni.* Minden attól való eltérés hibául rovatik föl.

Ugy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megérsztendők, a tömlővezetékek kiigazítandók stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak.

A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csoport vezénylője a »víz indulj« jelet a kéthangú jelzővel megadta.

A visszaszerelés csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A gyorszerelésnél, illetve támadásnál minden külön vezényszó mellőzésevel a jelek kéthangú jelzővel és sípall adandók meg.

A szükséges nyomó legénységéről a helybeli tűzoltó-testület gondoskodik, de szabadságában áll a versenyző testületnek a nyomó legénységet saját tagjaiból is összeállítani.

Az alább ismertetett szereknek megfelelő szereket jogukban áll a versenyzőknek magukkal hozni; mindazonáltal a jury hatáskörébe tartozik annak megállapítása, vajjon azok a versenyekhez alkalmazásba vehetők-e, avagy nem.

Midőn egyes versenypontra külön versenydíj állapítatik meg, mely mint első díj elismerő okmány kíséretében adatik ki a nyertesnek, míg a második díjként elismerő okmányok adatnak.

Egyebekben a versenyekre nézve az országos tűzoltó-szövetség általános versenyszabályai, valamint az egységes gyakorlati szabályzat II. kiadása mérvadó.

III. A versenyeken használandó szerek.

1. A 120 mm. hengerátmérőjű *kocsifecskendő* négykerekű, mélyen fekvő medenczéjű és szívó-nyomó szerkezettel bír; a kocsi erős rugókra van építve; a kocsi rögzítésére két faék, — mely hátul a ládájában van, — szolgál. A merevítő farudakkal ellátott 4 drb szívótömlő a szívó odalon levő tartó villákban van leszíjazva; a két nyomórúd két oldalt a kocsi keretére csavarral van erősítve.

A nyomó tömlők kettős tekerccsekbe rakva hátul a tömlőkosarakban, melyek fölfelé nyílnak, — vannak elhelyezve. A sugárcső a nyomó oldalon a víztartón erősített állványon vízszintesen szíjjal van oda-csatolva; míg a szűrő elől a jobboldali ülés alatt a fecskendő-talpra van csavarva.

A váltócsap bent a medenczéjében jobb oldalt van. Szerelésnél a kocsirúd kiveendő.

2. A négy kerekű előkocsival ellátott billenő mozdonyfecskendő szívó-nyomó szerkezetű, melynek váltócsappal ellátott szívónyílása jobb oldal van. A fecskendő maga a kocsikerethez elől és hátul egy-egy zárcsappal van megerősítve, mely zárcsap akkor nyílik, ha a kocsit hosszgelyével egy irányba helyeztik.

A kocsikereten két oldalt tartóvillákban merevítő rudas szívó-tömlők szíjjal vannak megerősítve. A nyomórúdakat két oldalt az emeltyű karokra csavarokkal vannak odaerősítve.

A sugárcsővek álló helyzetben a medenczetalp előrézérére, míg a szívók a medenczetalp hátsó részére vannak csavarva.

A nyomótömlők kettős tekercsekben az előkocsi ülése alatt levő tömlökösárban vannak. A fecskendő le és felemeléséhez a medenczetalp elő és hátsó részén 2—4 fogantyú van, melyek mellett elől még egy-egy bőrről bevont emelőlánc is van a kettős számú szerelők által leendő használatra.

3. A nyomótömlők valamennyi fecskendő alaknál kívül fekvő csavarvégekkel kettős tekercsekbe vannak rakva.

A tömlők magyar egységes csavarzattal vannak ellátva és egyenként 15 méter hosszúak.

A szükséges tömlőkészletről legcélszerűbben a jeientkezők maguk gondoskodnak.

4. A 2. pont alatt használandó dugólétrák két darabból álló egyenként 193 ctm. hosszú négyszegletes karokkal legömbölyített fogakkal bíró összedugható angol dugólétrák.

5. A 4. pont alatt használandó dugólétrák 3 darabból álló egyenként 3 m. 76 ctm. hosszú összedugható gráci dugólétrák. A 3 m. 93 ctm. hosszú támrudak csuklyóüzületes zárcsappal lesznek a középső és alsó létra végein levő nyíláson keresztül alkalmazva. Az alsó végén marokra fogható va fogantyú van. A villás támrud 3 m. 63 ctm. hosszú, egyik vége villában végződik. A legalsó létra erősen vasalt hegyben végződik; a legfelső létra felső végein vastokok nincsenek.

6. A horoglétrák egykarúak, egyhorgúak, 4 m. 76 ctm. hosszúak, 13 kgr. súlyúak.

7. A mászófal elől símára gyalult 3 függélyes ablakosorral bíró III. emeletes épület, melynek hátsó részén az ablakosoroknak megfelelően erkélyszerű folyosó van. Az ablakok úrbeli szélessége 1 m., úrbeli magassága 1 m. 50 ctm.

IV. Tájékoztató.

A fecskendőszelési versenyek, hacsak egyes versenypontokra nagyon sokan nem jelethetnének, az egyes testületekkel külön-külön fognak megtartatni s ez esetben a vezénylest a versenyző csapat tisztje teljesíti.

Úgy az iskolaszervezésnél, valamint a támadással egybekötött gyorszerelésnél a nyomó-legénységnek a kellő időben leendő fölvonulása iránt intézkedni és a »Víz indulj« jelet a befejezett szerelés után ez esetben is a versenyző csapat tisztjének kell megadnia.

A szerelés az 1., 3. pontok alatti versenyeknél víz nélkül történik.

A 2—4. pont alatti versenyeknél szívó- és nyomótömlők alkalmazása mellett a működés vizes lajtól vett vízzel történik és a szerelés csak a víznek a sugárcsőből leendő kiövellésénél tekintetik befejezettnek.

A 2. pont alatti versenyeknél a csővezető háttára vetett sugárcsővel hatol föl a létrakezelő által felállított támasztó létrán és beszáll az I. emelet ablakán az erkélyre, míg a létrakezelő a létra mellett marad.

A 4. pont alatti versenyeknél a négy létrakezelő által, a csővezető esetleges segítségképe mellett felállított gráci dugólétrán a csővezető ugyancsak háttára vetett sugárcsővel hatol föl a létrán és beszáll a II. emelet ablakán az erkélyre, őt követi a létra felső végéig az I. sz., ezt az alsó létra felső részéig a 2. sz. létrakezelő, míg a többiek a létra mellett, a támasztó rudaknál maradnak.

Az 5. pont alatti verseny a) részénél az 1. sz. a III., a 2. sz. a II., a 3. sz. az I. emelet ablakánál zárkapcsolják be magukat, míg b) részénél a létrák beavatása után az összes mászók felhatolnak a III. emeletre, beszállnak annak erkélyére és mindkét lábbal érintvén annak padlóját, a 3. sz. létrakezelő nyomban kiszáll és gyorsmászásban visszatér. Őt követi a 2. sz., majd az 1. sz. létrakezelő, miközben a létrákat visszaszerelik.

A 6. pont alatti versenyeknél, melyben egy testület részéről csakis egy, legfeljebb 2 tag vehet részt, a leereszkedés a rendező-bizottság által, kipróbált és a II. emeleti ablak alsó részének közepén, az ablak belső párkányán megerősített kötélen történik. A kötelet a zárkapocsra a versenyző csavarja rá, azonban az ereszkedés csak adott jelre veheti kezdetét. A leereszkedés sisakban, övvel és baltával történik.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1898. évi márczius hó 27. napján délután 12 órakor a VIII. kerület kún-utcai tűzoltó-örtanyán a budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlésén

Jelenlevők: *Anderko* Rafael, dr. *Balogh* Dezső, *Barát* Sándor, *Benes* László, *Berger* Ödön, *Bilesch* József, *Bolla* Rezső, *Boross* Soma, *Bulyovszky* Aladár, *Conti* Antal, *Christe* Loránd, *Csekó* Pál, *Csermák* Albin, *Ehrlich* Dániel,

Feldmann Ármán, *Flóris* Áron, *Gajdos* Pál, *Gruber* József, *Halász* Zsigmond, *Haussegger* Menyhért, *Havass* Ede, *Hévesi* Jakab, *Hérmán* Ödön, *Heltinger* Alajos, *Hudovernik* György, *Jakovovics* Lajos, *Jobbágy* Károly, *Julinác* Száva, *Kasztriner* József, *Király* Lajos, *Klein* Géza, *Klímes* Károly, *Köhler* István, dr. *Köncs* Boldizsár, *Köncs* Géza, *Kőporossy* Tivadar, *Köteles* Géza, *Kucsák* János, *Malics* Antal, *Nagy* Gyula, *Repsinszky* Ignác, *Révész* József, *Scharnbeck* Rezső, *Schmahl* István, *Schneider* Jakab, *Schwerth* Frigyes, *Schmidt* János, *Stern* Henrik, *Strausz* Albin, *Szabó* Albert, *Szabó* László, *Szebenyi* Gyula, *Szecsényi* Ferenc, *Szente* András, *Székely* Ede, *Székely* János, *Szidanits* Ferenc, dr. *Szily* József, *Szmetena* István, *Tauber* Ernő, *Tauber* Gyula, *Weidlinger* Ede, *Weisse* Arthur, *Weisz* Béla, *Wessely* Ferenc, *Wolf* Márkus, *Zettner* János, *Zsigmond* József, *Zubcsék* Alajos, *Benedek* Antal, *Bundschuh* Pál, *Krohn* Soma, *Olejak* Károly.

Dr. *Szily* József főparancsnok-helyettes elfoglalván az elnöki széket, a névsor felolvasása után konstatálja, hogy a szövetségre jogosított működő tagok létszámának az alapszabályok 21. §-ában megkívánt $\frac{2}{3}$ -a jelen van, a közgyűlést határozatképesnek nyilvánítja. Üdvözlő a megjelent tagokat; komoly és higgadt tanácskozással kérvén fel őket, a maga részéről megígéri, hogy a közgyűlés vezetését pártatlanság és igazságszeretettel fogja végezni. Bejelenti, hogy *Bárdny* N. Ernő főparancsnok f. hó 3-áról a parancsnoksághoz intézett levelében — sokoldalú eltölgaltsága miatt — a testületben viselt főparancsnoki tisztségéről lemondott s a tagok sorából kilépett; méltatja a volt főparancsnoknak a testület alapítása és annak fölvirágoztatása körül 28 év alatt szerzett érdemeit és elismeréssel adózván a távozóknak, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1. Közgyűlési jegyzőve *Kőporossy* Tivadar közfelkiáltással megválasztatik.

2. A jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság rendes tagjaivá közfelkiáltással megválasztatik *Jobbágy* Károly és *Benes* László, póttagokul pedig *Havas* Ede és *Tauber* Gyula.

3. A parancsnokság évi jelentésének felolvasását, minthogy az a Tűzoltó-Közlöny legutóbbi számában megjelent és így mindenki tudomást szerzett arról, a közgyűlés mellőzi s azt felolvasottnak tekinti.

Dr. *Szily* József elnök felhívja mindazokat, kik a jelentéshez hozzá szólni kívánnak, hogy előterjesztésüket adják elő mire következő felszólalások tételnek:

a) *Tauber* Gyula a gyakorló mesterek kiküldésére vonatkozólag azon kérdést intézi a parancsnoksághoz, hogy van-e jogosítva egy őrpáncsnok vidéki testületek kiképezésére vagy csak az, kit a parancsnokság saját kebeléből kiküld?

Elnök a parancsnokság nevében kijelenti, hogy ők *Haussegger* Menyhért őrpáncsnokot a szent-gotthárdi önkéntes tűzoltó-testület kiképezésére ki nem küldötték, de utólag tudomásul vették azt és jóváhagyták.

A tárgyhöz szólnak meg *Haussegger* Menyhért és *Köhler* István, mire a közgyűlés tudomásul veszi az elnök válaszát.

b) *Haussegger* Menyhért az iránt tesz kérdést, hogy *Hérmán* Ödön osztályparancsnok 25 éves működésének évfordulója alkalmából nyert legfelsőbb kitüntetésnek az évi jelentésbe történt bevétele mellett miért nincs felemeltve egy másik parancsnok kitüntetése?

Flóris Áron szakaszparancsnok, ki a szultán ő felségétől kapott kitüntetést, arra vonatkozólag kijelenti, hogy az érdemrend nevét nem tudja s így azt hivatalosan a parancsnokságnak még be sem jelenthette.

Elnök a parancsnokság nevében a közgyűlés tudomására hozza, hogy ők a kitüntetésről nem lévén értesítve, azt a jelentésbe fel sem vehették. A közgyűlés tudomásul veszi az elnök válaszát.

c) *Haussegger* Menyhért megjegyzi, hogy az évi jelen-

tésben örömmel olvasta, hogy a legénységnek a szolgálat minden ágában leendő teljes és szakszerű kiképzését céloztatik. Kéri tehát a parancsnokságot, hogy jövőre az őrparancsnokoktól lefelé minden tag úgy a szivattyús, mint a mászószerekkel gyakoroltassék. A közgyűlés a kérelemnek helyt ad, s azt a jövő parancsnokság figyelmébe ajánlja.

d) Berger Ödön az iránt intéz kérdést a parancsnoksághoz, hogy dr. Köncs Boldizsárnak mi alapon engedte-tett meg, hogy a mászó vizsga letétele után 6 hó letelése előtt tehessen őrparancsnoki vizsgát, míg ő, habár a parancsnokság buzdítására tanfolyamot is végzett, mászó képesítésétől csak 2½ évre tehetette le az őrparancsnoki vizsgát?

Elnök a kérdésre jelenti, hogy a parancsnokság, tekintettel az előre haladott téli időre, dr. Köncsnek csak 13 napot engedett el, de ezt nem első ízben tette meg méltányosságból; a mi a Berger őrparancsnoki vizsgáját illeti, e tekintetben a parancsnokságot jogos vád annál kevésbé terhelheti, mert a parancsnokság álláspontja az, hogy azok, kik a tanfolyamot jó eredménnyel elvégezték, fél év alatt folyamodhatnak az őrparancsnoki vizsga engedélyezéséért.

Hogy Berger ezen jogának érvényt szerezni nem akart saját hibája.

Berger Ödön a választ nem veszi tudomásul. A közgyűlés elnök felvilágosítását tudomásul veszi.

e) Weisse Arthur őrparancsnok a legénységi őrszoba rendezése tárgyában kéri a parancsnokságot, hogy tegye azt megfelelőbbé és tekintettel szűk voltára, csak 10 embernek hagyassék benne — 14 helyett — fekvő hely.

Elnök kijelenti, hogy a laktanyában az önkéntesek csak ideiglenesen vannak elhelyezve s a városi tanács bármikor jelölhet ki számukra más helyet, ennél fogva költséges átalakítás nem eszközölhető, de igyekezni fognak a helyzeten javítani.

A tárgyhoz szólnak még Köhler István, Boross Soma, Haussegger Menyhért. A közgyűlés elnök választát tudomásul veszi.

f) Berger Ödön kérdést intéz a parancsnoksághoz, hogy miután tudomása volt arról, hogy a parancsnokság egyes tagoknak kölcsönt adott, ő is folyamodott, de 1897. április 1-én kelt parancsnoki határozattal elutasított, s mégis később más kapott kölcsönt, kérdi, mi alapon?

(Folyt. köv.)

HÍREK.

— **Miniszteri megerősítés.** A belügyminiszter Dr. Szily Józsefnek a budapesti testület főparancsnokává történt megválasztását jóváhagyta 1898. évi június hó 28-án 67,298. V.-b. szám alatt.

— **Adakozás.** Vaszary Kolos herczegprimás saját pénztárából 300 frt segélyt küldött a tavaly októberben tűzvész által elpusztult *Drégely-Palánk* község nyomorba jutott lakosságának.

— **Kitüntetett főparancsnok.** Ferenczy Jánost, a szatmár-németii testület főparancsnokát a *honvédelmi miniszter* abból az alkalomból, hogy a Szatmár-Németiben állomásozó honvédelegénységet a tűzoltási szolgálatban az idén már ötödízben képezte ki, díszesen kiállított *elismerő okirattal* tüntette ki.

— **Tudomásul,** A VII. orsz. tanfolyam hallgatói igen mérsékelt árak mellett étkezhetnek Tausz Jánosné vendéglőjében VIII. Kun-utca és Újvásártér sarkán, a központi tűzoltókaszárnnyával szemben. A mennyiben az étkezés csoportosan és közösen történik s előzetesen tudomására hozatik a vendéglősnek, az esetben egy ebéd 50 krba, egy vacsora pedig 30 krba kerül. *(Beküldetett.)*

— **Gyakorló-mesteri kiküldetés.** Szidanits Ferencz, a budapesti önk. testület II osztályparancsnoka, a *pankotai* testület begyakorlására a budapesti testület parancsnoksága által 14 napra Pankotára kiküldetett. Gyakorló-mestereket kértek még ezenkívül az *isaszeghi* és a *nagykún-madarasi* önkéntes tűzoltó-testületek is.

— **A vasvármegyei önk. tűzoltó-egyletek szövetsége** folyó 1898. évi augusztus hó 7-én *Vasvárott*, a »Zöldfa« vendéglő helyiségében tartja *VI-ik közgyűlését*, melynek tárgyai: 1. Titkár jelentése a szövetség ügyeiről. 2. Választmány jelentése a pénztári számadásokról. 3. Költségvetés megállapítása. 4. Tisztújítás. (Elnök, alelnök, 2 titkár, pénztáros, 30 felügyelő, 12 választmányi tag). 5. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása. 6. Beérkezett panaszok és indítványok tárgyalása. Ugyancsak 1898. évi augusztus hó 7-én, d. u. 2 órakor tartja a *vasvármegyei önk. tűzoltó-egyletek szövetségének választmányra* Vasvárott, a »Zöldfa« vendéglő kistermében *előkészítő ülését*, melynek

tárgyai: 1. A közgyűlés ügyeinek előkészítése. 2. A megbízó levelek átvétele.

— **A temesvármegyei tanfolyam.** A temesvármegyei szövetség által ápr. 11-től ápr. 24-ig terjedő időben rendezett tanfolyamon 19 hallgató vett részt. A megejtett vizsgálatok után e 19 hallgató közül 5-nek jeles, 10-nek jó, 2-nek elégséges osztályzat adatott, 2 pedig csupán látogatási bizonyítványt kapott. A tanfolyam szakelőadói voltak: Köhler István, a budapesti test. szivattyúmestere, az orsz. szöv. elnökségi referense és Varga Lőrincz, az orsz. szöv. felügyelő-bizottságának tagja, temesvármegyei tűzfelügyelő. A záróvizsgálatokon jelen volt az országos szövetség kiküldöttjeként Scossa Zoltán, orsz. szöv. referens, a szabadkai hiv. tűzoltók parancsnoka is. Az előadások reggel 6 órától 12-ig s délután 2 órától 7-ig tartattak. A kiállított bizonyítványok, melyeket az orsz. szövetség kiküldöttje is aláírt, nem tartalmaznak tisztí és altisztí minősítést.

— **A szigetvári önk. tűzoltó-testület** f. évi aug. 20-án zászlószentelési és 15-éves jubiláris ünnepélyt tart, a következő sorrend szerint. *Augusztus 19-én:* a vendégek fogadása és elszállásolása; este 8 órakor lampion-menet és esteli zene a zászlóanya tiszteletére; 9 órakor ismerkedési estély. — *Augusztus 20-án:* reggel 5 órakor ébresztő; 6 órakor gyülekezés a vasúti vendéglőben; vendégek fogadása és felvonulás a zászlóanya lakásához; 10 órakor mise, zászlószentelés, szegbeverés, vidéki zászlók megkoszorúzása; díszfelvonulás a zászlóanya és kísérete előtt; díszgyakorlat és szolgálati érmek kiosztása és Salamon Gyula tb. főparancsnok arcképének leleplezése; délutáni 1 órakor társasébred; 4 órakor felvonulás a Zrinyi emlékhöz, annak megkoszorúzása és a város megtekintése; esti 8 órakor tűzoltási élőképek; 9 órakor táncz-estély. — *Augusztus 21-én:* a vendégek kikisérése a vasúti állomáshoz.

— **A szatmár-németii testület** az idén már ötödízben tartott tanfolyamot az ott állomásozó honvédelegénységgel s oktatta ki azokat a tűzoltás teendőiben. A tanfolyamon az idén összesen 2 tizedes, 2 őrzetű és 8 honvéd vett részt. A tanfolyam május 16-tól június 25-ig tartott s az előadások és gyakorlatok, a rendes szünnapokat kivéve, naponta délután 2 órától 4 óráig tartattak. Az ezen idő alatt előadott tananyag feloleli a tűzoltás és tűzrendészet összes elméleti ismereteit. Előadók voltak: Ferenczy János főparancsnok, Thurner Albert segédtsitz-titkár és Mónus

Lajos tűzfelügyelő. A vizsgálatok június 27-én délután 5 órakor tartattak meg Pacor Vilmos dandárparancsnok jelenlétében, mely alkalomra Hérmán Mihály polgármester a város szereit és az őrtanyát készségesen átengedte. A vizsgálatok sorrendje a következő volt: I. A tűzoltás elmélete; vizsgálta Thurner Albert segéd-tiszt-titkár. II. Iskolaszereelés a szivattyúval; vezényelték Habina Ádám és Üveges László tizedesek. III. Iskolamászás különféle létrákon; IV. Mentési gyakorlatok zsákkal és ponyvával; V. Önmentés egyes és kettős kötélén; vezényelte Mónus Lajos tűzfelügyelő. Végül VI. Jelképes tűztámadás a kétemeletes mászóház tetőzetére; vezényelte Ferencz János főparancsnok.

— **Gyászrovat.** A miskolczi önkéntes tűzoltó-egylet mély fájdalommal jelenti feledhetetlen emlékü főparancsnokának: székudvari Horváth László úr, a koronás aranyéremkereszt, a török Tachlisie életmentő rendjel és a szolgálati arany érdem tulajdonosának, folyó 29-én, reggeli 8 órakor, életének 66-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. — Domian István kútépítőmester, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület volt működő tagja, folyó hó 9-én délután, 69 éves korában meghalt. — Vincze Bélát, a tordai testületnek országszerte ismert szakasparancsnokát súlyos csapás érte. Neje, született Wroblewszky Erzsébet, folyó hó 21-én szívszélhűtésben váratlanul elhunyt.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — május hóban előfordult tüzesetek száma április hónaphoz képest emelkedést mutat. Májusban ugyanis összesen 1007 tüzeset fordult elő, míg áprilisban 928. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban Torontál vármegye 53 tüzesettel, mindjárt utána Bihar vármegye 44 tüzesettel, majd Bács-Bodrogh vármegye 43, Szabolcs vármegye 41, Krassó-Szörény és Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegyék 39—39, Arad vármegye 32, Somogy és Vas vármegyék 28—28, Zala vármegye 27, Nyitra vármegye 25, Gömör és Temes vármegyék 24—24, Borsod és Tolna vármegyék 23—23, Bereg és Fehér vármegyék 22—22 tüzesettel stb. Egy-egy tüzeset fordult elő: Baja, Budapest, Debreczen, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvar, Nagy-Várad, Pécs, Pozsony, Selmecz és Bélabánya, Sopron, Szatmár-Németi, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Versecz, és Zombor városokban Legtöbb község szenvedett a Bihar megyei 44 tüzesettől, szám szerint 39, míg a Torontál vármegyei 53 tüzeset 36 községet sújtott. Összesen 849 azon községek száma, melyek között a 1007 tüzeset megoszlók. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 68, öngyújtás 4, villámcsapás 65, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 54, világító szerekkel való gondatlan bánás 5, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 111 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 234, öngyújtás 5, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 85, világító szerekkel való gondatlan bánás 6, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 146 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 224 esetben. A gyújtogatás aránylag tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 302 esetben (áprilisban 296 volt). E tüvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 11, nem halálos sérülést 99 ember. A kárvallottak összes száma 2443; az okozott károk összes értéke 1,171,744 forint; 20 hőzség van olyan, melyben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 4 van olyan, a ki egymaga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10 000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő a következők: Hardicsa, Zemplén m. (máj. 29; a kár 11,165 forint; a kárt szenvedtek száma 21; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — Klucsarka, Bereg m. (máj. 25; a kár 12,205 forint; a kárt szenvedtek száma 19; a tűz oka gyermekek játéka); — Sztrópkó, Zemplén m. (máj. 35; a kár 12,325 forint; a kárt szenvedtek száma 24; a tűz oka ismeretlen); — Mateóc, Szepes m.

(máj. 30; a kár 12,700 forint; a kárt szenvedtek száma 9; a tűz oka ismeretlen); — Porcsalma, Szatmár m. (máj. 20; a kár 12,755 forint; a kárt szenvedtek száma 6; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Igal, (Dada-puszt), Somogy m. (máj. 16; a kár 12,919 forint; a kárt szenvedtek száma 9; a tűz oka gyermekek játéka); — Lompérd, Kolozs m. (máj. 4; a kár 13,050 forint; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka ismeretlen); — Mosóc, Turóc m. (máj. 21; a kár 13,350 forint; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka gyújtogatás); — Maczonka, Heves m. (máj. 3; a kár 15,700 forint; a kárt szenvedtek száma 32; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — Gajdel, Nyitra m. (máj. 24; a kár 16,564 forint; a kárt szenvedtek száma 31; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Alsó-Sajó, Gömör m. (máj. 9; a kár 17,637 forint; a kárt szenvedtek száma 53; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Barakony, Abaúj-Torna m. (máj. 1; a kár 19,111 forint; a kárt szenvedtek száma 29; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — Broczkó, Nyitra m. (máj. 3; a kár 21,000 forint; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka hanyagság); — Halmi, Ugocsa m. (nov. 19; a kár 21,825 forint; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka hanyagság); — Örló, Sáros m. (máj. 23; a kár 30,466 forint; a kárt szenvedtek száma 36; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Sztrabicsó, Bereg m. (máj. 18; a kár 31,330 forint; a kárt szenvedtek száma 41; a tűz oka ismeretlen); — Hardicsa, Zemplén m. (máj. 21; a kár 45,165 forint; a kárt szenvedtek száma 65; a tűz oka valószínűleg gyermekek játéka); — Nagy-Bereg, Bereg m. (május 11; a kár 47,504 forint; a kárt szenvedtek száma 64; a tűz oka valószínűleg gyermekek játéka); — Fridmau, Szepes m. (máj. 17; a kár 48,792 forint; a kárt szenvedtek száma 102; a tűz oka valószínűleg gyermekek játéka); — Törpény, Besztercze-Naszód m. (máj. 20; a kár 173,832 forint; a kárt szenvedtek száma 96; a tűz oka vélelmezett hanyagság).

— **Tüzesetek a székesfővárosban.** (A budapesti önk. testület tűzi jelentései nyomán.) Június 27-én: II. kerület kapás-utca 34. sz. alatt tetőtűz. Riasztás 4 óra 8 perczkor. Egy, körülbelül 10 méter hosszú, 4 méter széles, 3 méter magas földszintes épület teljesen leégett. Az oltásban résztvett az önkéntes őrség 12 taggal Haussegger Menyhért szakasparancsnok vezetése alatt s az I. és II. ker. őrségek. — Július 1-én: VI. Vörösmarty-utca 42. sz. alatt tetőtűz. Pollák Fülöp háztulajdonos házában Eckenberg S. gőzpörkőldjének teteje s az istálló leégett. Riasztás 3 óra 14 perczkor. Az önkéntes őrség 12 taggal Jakobovits Lajos őrparancsnok vezetése alatt kivonult s dugólétra segítségével támadott 1 sugárral a tető alá. Az oltásban résztvettek a VI. és VIII. ker. őrségek is. Fővezénylő volt Breuer Szilárd I. segéd-tiszt. — Július 4-én: VI. ker. Szondy-utca 9. sz. alatt tető- és műhelytűz. Riasztás éjjel 2 óra 13 perczkor. Az önkéntes őrség kivonult 9 taggal Haussegger Menyhért szakasparancsnok vezetése alatt. Leégett Gellért Ignácznak földszintes, körülépített csavar- és gépgyára, belül a belső berendezés és a tető 30 □-méter területen. — Július 6-án: IX. Lónyay-utca Gregersen-féle gyártelep, bútór- és parket-gyár égése. A tüzet 1 óra 34 perczkor éjjel után a toronyőrség jelezte. Az oltásban résztvett az önkéntes őrség 8 taggal Weisse Arthur őrparancsnok vezetése alatt; továbbá a II., III., V., VI., IX. és X. kerületi és központi őrségek Markusovszky Béla segéd-tiszt vezénylete alatt. Fővezénylő volt Szerbowski Szaniszló hiv. főparancsnok. Az önkéntes őrség a Csepel-rakpart felőli oldalon, kapcsolatban a IX. és I. ker. őrségekkel, két sugárral támadta meg a műhely-épület tetejét és belső részét. A tűz reggel 7 órakor fojtatott el. Az oltásban résztvett összesen 2 tiszt és 82 tűzoltó (önkéntes és városi). Kivonult a gőzfecskendővel együtt összesen 20 szer. Szerelve volt 19 sugár, felhasznált tömlő hossza 1626 méter. A kár körülbelül 140 ezer forint. A tűz oka valószínűleg gyújtogatás. — Július 7-én: V. ker.

külső váci-út 124. sz. alatt *tető-* és *műhelytűz*. A tüzet a toronyórség jelezte 11 óra 30 perczkor. Kivonult az önkéntes órség 12 taggal dr. *Köncs Boldizsár* szakasparancsnok vezénylete alatt; továbbá az V. és VI. ker. órségek. Fővezénylő volt *Janicsék Andor* tűzfelügyelő. A Zarczeky-örökösök tulajdonát képező egyemeletes épület emeleti helyiségeiben műhelynek, földszinti részeiben pedig istállónak használtatott, mely utóbbiból a lovakat a háznép idejekorán kimentette. Az épület teteje és belseje teljesen leégett, a hozzá épített 30 méter hosszúságú földszintes zsindefedelő istállót azonban sikerült megmenteni. A VI. ker. órség hátulról az ablakon át az V. kerületi dugólétrával a tetőn, az önkéntes órség pedig az udvar felőli ajtón át támadta meg egy-egy sugárral a tüzet. 2 órakor az önkéntes és VI. ker. órség bevonult. — **Július 26-án:** A délelőtti órákban az újpesti úton lévő jutagyár ismét kigyúladt s eddig félmilliónál többet érő anyag lett a tűz martaléka. Miután az oltási műveletek lapunk zártakor még folyamatban vannak, részletesebb tudósítást jövő számunkban fogunk közölni.

— **Tüzesetek a vidéken.** *Méhész* abaúj-tornamegyei községben június hó 17-én tűz támadt s a falu nagy részét elhamvasztotta. A falu népe künn dolgozott a szántóföldön, úgy hogy mire az oltáshoz foghattak, már több ház lángban állott. Egyik házban egy fiú bennégett. — *A csetneki* Konkordia vasgyár- és bányatársulat polczai vasgyára június hó 18-án éjjel teljesen leégett. A tűz a gyárral összeköttetésben levő asztalos-műhelyben támadt. Odaégett az összes vasanyag, mintakészlet és kész öntvény mennyiség; továbbá nagyszámú csövek az öntőben, a gépház, az asztalos-műhely, az összes gépek, felszerelések és a berendezés. A kár mintegy ötvenezer forint, de 32.700 frt értékű árú biztosítva volt. — A gálszécsi járásban tekvő *Bécse* községben július 3-án nagy tűz volt; 97 ház égett le. A kár 150.000 frt; a házak közül csak kevés volt biztosítva. — *Bak* zalamegyei községben július 3-án negyven lakóház és számos gazdasági épület pusztult el. A kár mintegy harmincezer forint. — *Halason* folyó hó 9-én reggel kigyúladt Molnár K. Jánosnak 309. sz. alatti nád-fedeles lakóháza, a mely két melléképülettel együtt porrá égett; de sem emberéletben, sem állatban kár nem esett és az épület biztosítva volt; a tűz oltása a vízhiány és a fecskendők rossz karban tartása miatt nagyon nehezen ment. — E hó 6-án délután *Szeged* és *Oroszlámos* között egy tehervonat külföldi waggonja kigyúladt s a benne levő árú teljesen elégett. — *Töketerében* július 7-én erős szélben tűz ütött ki. Tizenkét ház melléképületekkel és harmincz csűr sok takarmánnyal elhamvadt. — A hont-megyei *Hidvég* községben július 23-án nagy tűz volt, hatvankét házat hamvasztott el a hozzájuk tartozó gazdasági épületekkel együtt. A veszedelem igen szerencsétlen pillanatban támadt. Nagy szél dühöngött, a falu népe pedig künn dolgozott a határban, úgy hogy mikor a tüzet észrevették, már a mentésről szó sem lehetett. — *Moson-Szolnok* községben is tűz volt július hó 24-én. Szerencsére gyorsan megérkeztek a szomszédos *Moson*, *Magyar-Óvár*, *Hegyes-halom* és *Levél* községek tűzoltói, kik elhárították a veszedelmet. Tizenkét ház égett le és néhány nagyobb gazdasági épület. A kár így is tetemes.

— **Elmlítésreméltó külföldi tüzesetek.** *Nisni-Novgorodban*, az orosz birodalom eme nevezetes városában a múlt hó 27-én óriási tűzvész pusztított, a mely állítólag 10.000 házat pusztított el. — *Bécsben* a Práterben levő lóvasúti istállóknak és takarmányraktárakban nagy tűz ütött ki. Az összes istállók leégtek. — *Konstantinápoly* Kadikoi nevű külvárosa, az európaiak és örmények nyári üdülőhelye, e hó 20-án éjjel egészen a lángok martaléka lett, 180 lakóház pusztult el. A tűz a késő éjjeli órákban ütött ki, minek következtében a legtöbb család életénél egyebet nem is menthetett meg.

— **A pécsi testület** impozáns ünnepet rendezett e hó 3-án fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából. Már 2-án a szombat esti vonattal érkező *Pallavicini* örgrófnét, a zászlóanya képviselőjét impozáns küldöttség fogadta a vasúti állomásnál, majd a híres »Pécsi dalárda« rendezett szerenádot esti 9 órakor a népszerű és jótékonyágáról nevezetes grófné lakása előtt, mely szerenádnál a díszben kivonult tűzoltóság lampionokkal képezte a környezetet.

Vasárnap, 3-án, reggel tábori mise volt a vásártéren *Magenheim* József belvárosi plebános pontifikálásával, a katonazenekar és a »polgári daloskör« kísérete mellett, melyen jelen volt a város intelgentiájának színe-java. Ott voltak *Fejérváry* Imre főispán, *Pallavicini* Edéné örgrófné leányával, *Sávell* Kálmán törvényszéki elnök, *Balogh* István kir. táblai tanácselnök, *Trixler* Károly alispán, *Majorossy* Imre polgármester, *Zsolnay* Vilmos gyáros, *Ternovszky* Alajos, h. pénzügyigazgató, *Opris* Péter posta- és táviratigazgató, *Hanny* Gábor és *Pozsgay* József kanonokok, *Inczedy* Dénes főgymn. igazgató, *Bogyay* Vincze csendőrszázados és *Zurna* Károly tábornok az összes törzstisztek társaságában. A teret az ünneplő testület és a Zsolnay-féle gyár és bányatelep tűzoltósága és a nagyközönség foglalta el. A mise befejezte s *Magenheim* plebános szép beszédének elhangzása után a testület részére ajándékozott zászlószalagok feltűzése, majd pedig szolgálati érmek kiosztása következett.

Most *Reeh* György főparancsnok élére állott a tűzoltóságnak, és a 150 emberből álló, díszbe öltözött csapat, hat szerrel tisztelegve vonult el a zászlóanya helyettese és a jelenlévő vendégek előtt a katonazenekar által játszott induló hangjai mellett. Az egész vásártéri ünnepély valóban megható volt s különösen a díszfelvonulásért maga a jelenlévő *Zurna* Károly tábornok is elismerését fejezte ki a főparancsnoknak.

Este látványos mutatványok hosszú sora és táncvígalmom zárta be az ünnepélyességek sorozatát, mely mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben fényesen sikerült.

A testület Perczel Dezső belügyminisztert táviratilag üdvözölte, mint volt tagját, a jubiláris ünnep alkalmából. A belügyminiszter a következő levéllel válaszolt az üdvözlésre:

A t. cz. pécsi önkéntes tűzoltó-egyletnek Pécsen. Két napra távol levén a fővárostól, csak ma vettem kézhez szíves üdvözlő sügönyüket, melyben szépen lefolyt jubiláris ünnepélyük alkalmából rólam, mint az egylet volt működő tagjáról megemlékezni szívesek voltak. Fogadja a testület e kitüntető figyelméért őszinte köszönetem kifejezését, azon biztosítással, hogy mindig örömmel gondolok vissza a tűzoltó intézménynek Pécsen való meghonosítása ügyében több barátom társaságában kifejtett szerény működésemre és nem egy kellemes emlékét őriztem és őrzendém meg ezért is a pécsi önkéntes tűzoltó-testület kebelében eltöltött napoknak. Őszinte üdvözléssel
Perczel Dezső.

Egy mozzanatot — írja tudósítónk — azon sok közül, melyekre a miniszter, akkor pécsi joghallgató — mint mondja — örömmel gondol vissza s melyeknek emlékét megőrizte, — mi is megőriztünk s ebből az alkalomból tovább adjuk megőrzés végett Perczel Dezső, mikor a pécsi önkéntes tűzoltók egyesületét megalakítani segített, joghallgató volt a pécsi püspöki jogakadémian. Tevékeny része volt az egyesület alapkövének letételében, mégis a testület működő tagjai között nem kért elsőbbséget mások fölött, hanem szerényen meghúzódva, mint egyszerű tűzoltó végezte a dolgát, mikor az egyesület az első modern tűzifecskendőt meghozatta s ez a vasúton megérkezett, ezt nagy ünnepek között hozták be a városba. Levonult az önkéntes tűzoltók hatalmas csapatja s úgy fogadta azt a fecskendőt, mint valami győzelmi ágyút. Ekkor *Perczel Dezső* volt az a boldog tűzoltó, a ki az új fecskendő bakján

ülve, büszkén hajtotta az akkori pécsi püspök négy szürkéjét, melyeket erre a díszmenetre kikönyörögve, az új fecskendő elé fogtak. A század utolsóelőtti esztendejében vánszorgó ember nem érti meg, miért kellett a ma már megint csak primitívnek talált, de akkor teljesen modern fecskendőért ekkora ünnepséget csapni; nem érti, mert nem tudja, mekkora becsülete volt egy ilyen fecskendőnek — akkor. A tűzveszedelemnek fészke volt akkor Pécs az ő, bizony legjavarészt zsuppal fedett zeg-zug épített külvárosi putrijaival és bizony legjavarészt faszindelylyel fedett — nemkevésbé zeg-zug összepréselt belvárosi házaival. Annak az akkor modern, ma már messze fölülmúlt fecskendőnek még ma is nagy a becsülete. A tűzoltótestület kijávitatta, szépen kifestette s úgy őrzi kegyeletesen azt a fecskendőt, melyen Magyarország mai belügyminisztere, mint egyszerű tűzoltó büszkén hajtotta az eléje fogott püspöki négy szürkét.

— **Veszélyes összeütközés.** Július 1-én reggel a gyakorlatra kivonuló X. ker. őrség oly szerencsétlenül ütközött össze a villany-utczában egy villanyos kocsival, hogy a mozdonyon lévő 4 városi tűzoltó, névszerint: *Várossy Gyula* őrparancsnok, *Szoldik János*, *Somogyi Jónás* és *Takáts Ferencz* veszedelmes sérüléseket szenvedtek s kórházba kellett őket szállítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Budapest székesfőváros tanácsa 1898. május 18-án tartott rendes közgyűlésén 684. sz. alatt hozott határozatával a budapesti önkéntes tűzoltótestületnek az ápr. 11-iki hódoló fáklyásmenet alkalmával a rend fentartásában való közreműködésért »összinte köszönetét« nyilvánította s ezt a testülettel *Halmos János* polgármester jegyzőkönyvi kivonattal tudatta.

— **A nagykorúsi önk. testület** újabban a laktanyának a toronyórséggel telefonvezeték által leendő összeköttetését tervezni, s erre nézve már a szükséges előmunkálatok meg is kezdődtek.

— **Új tűzcsap.** Az első magyar kovácsolható vasöntvény-gyár a gyártelepen (V. Váci-út 148/A. sz. alatt) egy tűzcsapot létesített, a melyet a vízvezeték igazgatósága e hó 2-án próbált ki és plombált le.

— **Utánzásra méltó község.** Salgó-Tarján község képviselő-testülete május hó 31-én rendkívüli közgyűlést tartott és egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy az ottani önk. testület azon tagjai részére, kik a testületnek 5, illetve 10 éven át működő tagjai, tehát összesen 33 tűzoltó részére maga a község előljárósága szerezzék meg az országos szövetségtől a szolgálati érmeiket. A képviselő-testület utasította az előljáróságot, hogy e határozatot azonnal foganatosítsa, s egyúttal a község házipénztárából az érmeik beszerzési árát — 34 frtot — azonnal kiutalványozta, egyúttal pedig elrendelte, hogy ezen követésre méltó határozat minden egyes, az éremviselésre jogosított részére kézbesíttessék. A közgyűlés ezen határozatát érdemesnek tartjuk szóról-szóró közzé tenni.

147. kgy. sz. 1898. — Olvastatott a *salgótarjáni önkéntes tűzoltó-egylet* választmányának az 5 es 10 éven át működött, s a magyar országos tűzoltó-szövetség szolgálati-érem-szabályai értelmében V., illetve X-éves érem elnyerésére igényt tartó egyleti működő tagok névsorát magában foglaló jegyzőkönyvi jelentése.

Határozat: Tekintettel arra, hogy a *salgótarjáni önkéntes tűzoltó-egyletnek* 12 évi fennállása óta annak működő tagjai nemcsak az év folyamán tartatni szokott gyakori műszaki gyakorlatok, s az általuk teljesített tűzörségi szolgálatok, de számos esetben a közvagyon megmentése céljából a vész helyén kifejtett odaadó közreműködésük által — nemcsak munka- és időmulasztás és hasonló egyéb tekintetekben is anyagi áldozatokat hozva, hanem működésük közben egészségük kockáztatása, sőt kisebb-nagyobb, esetleg halálos kimenetelű sérüléseknek is kitéve, — az önkéntes tűzoltó-egylet életképességét minden tekintetben bebizonyították, és odaadó sikeres működésükkel az egész község elismerését kiérdemelték: ezen elismerésnek siet a községi képviselőtestület is nemcsak jegyzőkönyvileg kifejezést adni, hanem az önkéntes tűzoltó-egylet azon működő tagjait, kik az egyletben már 5, illetve 10 éven át kitartással és fáradhatatlan buzgalommal közreműködtek, s mint működő tagok még ma is az egylet kötelékébe tartoznak, maradandó emlékek is kiténteti. E célból egyhangúlag határozattal kimondja, hogy a *salgótarjáni önkéntes tűzoltó-egylet* vá-

lasztmánya által kimutatott azon 8 működő tag részére, kik 1887. január hó 1. napjától számított 10 éven át, s illetve azon 23 működő tag részére, kik később léptek ugyan a község kötelékébe, de 1898. április hó végéig már teljes 5 éven át az emberbaráti célú szolgálatában megszakítás nélkül működtek, a magyar országos tűzoltó-szövetség szolgálati érem-szabályainak megfelelően, a 10 éven át működők részére a II. fokozat szerinti (10 éves működés jelölésére szolgáló) ezüst, az 5 éven át működők részére pedig az I. fokozat szerinti (5 évi működés jelölésére szolgáló) bronzérmet megrendeli, s az érmeik beszerzési árát — 34 forintot — a község házipénztárából fedezi s feljogosítja községi birót ezen összeg utalványozására.

Miről a *salgótarjáni önkéntes tűzoltó-egylet* elnöksége és parancsnoksága külön-külön értesített, s ezen határozat egy példánya *elismert okmányként* az érmeik kiosztása alkalmával a X- és V-éves szolgálati érem viselésére jogosított önkéntes tűzoltók mindegyikének kézbesíttetni rendeltetik.

— **Megvadult lovak.** A pécsi Zsolnay-gyári tűzoltókat a városban támadt legutóbbi tűzhez kivonulásuk alkalmával nagy szerencsétlenség érte. Ugyanis a hegyről lefelé tartva, a fékező felmondta a szolgálatot, minek folytán a két első kerék a hátsó pár lónak lábait felhorzsolta, a hátulról kapott lökéstől a lovak annyira megvadultak, hogy az első lovak is vad futásnak eredve, keresztül-kasúl vágatva ragadták el a fecskendőt. Az elől magányosan lovagló tűzoltó-tisztet a kocsiba fogott lovak paripával együtt feldőntötték, minek folytán a lovas rögtön szörnyet halt, erre a lovak valamennyien elestek, a szivattyú felborult a rajta ülő tűzoltókkal együtt, kik közül 3-an halálos sérülést kaptak, kettő pedig könnyebb horzsolásokat és ficzomokat.

— **Egy derék tűzoltó.** *Ondracsek Józsefet*, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület mászóját, most a negyedik kitüntetés érte szorgalma-, törekvése-, pontossága- és iparágában tanúsított kiváló szakképzettségéért. Legelső ízben Párisban, 1896-ban keltett nagy feltűnést kiválóan csinos ízlésű királyi, főnemesi, katona-főtiszt, altiszt (és közlegénység) számára készített lovagló-szereivel (kengyelvas, zabla, sarkantyú, nyereg díszvasalásaival), úgyannyira, hogy a kiállítási igazgató: *Beutser Emil* felkérte őt arra, hogy engedné át az ott kiállított tárgyait díjmentesen az állandó iparmúzeum számára. *Ondracsek* remekei azóta a párisi állandó múzeumban vannak, minek az lett a következménye, hogy számos francia előkelőség közvetve és közvetlenül nála rendelik meg a sarkantyús mesterségbe vágó tárgyakat. A millennium alkalmával két érmet nyert, a kormány csakhamar észrevette a kitudnó iparosnak ízléses munkáit, melyből kifolyólag a honvédszárság és a földmívelésügyi ministerium fenhatósága alatt álló méntelepések számára készítenő lovagló-szerszámokra ő megrendelést kapott. Azonkívül szállít Bulgária és Szerbia számára is. Most legutóbb pedig az országos iparegyesület ezüst éremmel tüntette ki. Érdekes, hogy 1880-ban Csehországból, *Neuhütten* községből jött Budapestre, azóta a magyar nyelvet tökéletesen elsajátította, különösen az önkéntes tűzoltó-testület adott neki kedvet a magyar nyelv elsajátítására, a mennyiben az itteni idegen ajkúak egymással, a régi úzusból kifolyólag, versenyezve törekednek a magyar nyelv elsajátítására. Most újból tömeges munkát szállít a párisi világkiállításra. Mi csak gratulálunk a testtel-lelekkel magyarrá vált iparosnak elért sikereihez.

— **A selmeczbányi önk. testület** e hó 24-én és 25-én ünnepelte meg 25-éves fennállását fényes ünnepélyességekkel, melyeknek főbb pontjait július 24-én ismerkedési estély, 25-én pedig hajnali riadó, ünnepélyes istentisztelet, díszközgyűlés, szolgálati érmeik kiosztása, díszgyakorlat, délben lakoma, este pedig nyári táncvígálmom képezték.

— **A tomesvári önk. testület** III-ik (belvárosi) parancsnoksága augusztus 19—22. napjain jubeláris és zászlószentelési ünnepélyt rendez. A ünnepségek főbb részei: 19-én vendégek fogadása, esteli zene és ismerkedési estély; — 20-án reggel riadó, ünnepélyes istentisztelet, zászlószentelés,

díszbéd és délután díszgyakorlat; — 21-én közös reggeli után díszközgyűlés, közös ebéd, este táncvizgalmom; — 22-én kirándulás a buziási gyógyfürdőbe.

— **Kérelem!** A szigetvári önk. tűzoltó-egyletnek folyó évi aug. 19-20-án tartandó zászlószentelési és jubileumi ünnepélyére szóló meghívók szétküldése alkalmával, tévedésből nem lett a lakhely egy testvéregylet meghívójára reá írva; ennél fogva az a testület csak a zászlószentelést kapta meg. Minthogy a meghívó csupán hibás címzés miatt nem jutott rendeltetési helyére s e hibát másként nem hozhatjuk helyre: ennél fogva ez úton kérjük fel ama testvéregyletet, a melyik szegyet kapott meghívó nélkül: legyen szíves bennünket arról értesíteni, hogy a meghívót a bejelentési ívvel utólag megküldhessük. *Kopátsy, titkár. (Beküldött)*

Szerkesztői üzenetek.

Ö. T. testület, Beszterezbánya. A tavalyi 3. számot elküldöttük.

Dr. H. J. Bács-Topolya. A mai számban már jön.

H. I. A.-Domboru. Bocsanát a kevés késedelemért; azt hittük, hogy a mostani számmal együtt is elég korán lesz, azért vártunk; miután azonban meg méltóztatott sürgetni, elküldöttük hamarabb.

K. J. Duna-Bogdány. Levelét rendeltetési helyére juttattuk.

H. J. B. L. — T. Z. A tanfolyamra vonatkozó mindennemű tudnivaló bőven megvan abban a felhívásban, melyet a budapesti testület kibocsátott, s a melyet egész terjedelmében közöltünk lapunk ez évi 5-ik számában. Legyenek szívesek azt elolvasni, és ne tessék rossz néven venni, ha mindazokat, a mik abban a felhívásban vannak, külön-külön privátlevelekben nem ismételtük. A kérdéses lapszámot egyébiránt önk részére külön is megküldöttük.

P. E. A mi a tüzeset lefolyását illeti, az úgy történt, a mint megírtuk; és tessék meggyőződve lenni, hogy az egész felháborodás csak azért történt, mert mi bátorkodtunk észlelni egy-pár olyan baklövést, a mikről a »hivatalos« jelentés hallgatott, tehát a melyet a Tűzrendészeti Lapok is czélszerűbbnek tartottak nem említeni. Hogy miért? Mert a »hivatalos« jelentésben nincs benne. Hogy a Tűzr. Lk. tudósítói maguk szerkesztik a »hivatalos« jelentést, az mellesleg. Az a fő,

hogy arra, mint tekintélyre hivatkozhatnak, és a maguk tudósítását azért tartják egyedül olyannak, a mely az igazságnak megfelel, mert azok a »hivatalos« jelentéssel megegyeznek. Azokat a hibákat már ott nyomban konstataálták ahhoz nagyon is értő emberek, s annyira hihetetleneknek látszottak már akkor a Tűzr. Lk. illető tudósítója előtt, hogy ad oculos demonstrálni kellett, hogy elhigye. Ma már persze szépítik a dolgot, hogy parancs folytán történt stb. Igen, az a létraszerelő parancs folytán szerelt, de annak az őparancsnoknak valljon ki parancsolta, hogy ilyent vezényeljen? Bizony az a saját feje után tette. Az sem való, hogy a tömlőt akarták kiszabadítani, mert tömlőt ezek még csak azután szereltek. — Nem tételeztük mi fel a rosszat, a viláért sem. Attól a hivatalos őparancsnoktól mi nem is várunk többet, mint a mennyire képes; — csak azt akartuk demonstrálni, hogy micsoda remek diszpozíciókat fogunk mi majd láthatni, ha a most készülő tűzr. szab. rend. folytán a »hivatalos« őparancsnokok fogják dirigálni az önkéntesek főparancsnokát. Nem áll az kérem, hogy a két szaklap tudósításai eltérők egymástól; mert maga az eset egyforma mindkét tudósítás szerint; hanem a dolog úgy áll, hogy a »Tűzrendészeti Lapok« tudósítása a »hivatalos« jelentés után készült s abban természetesen nincsenek észlelve azok a dolgok, a mi lapunk észlelt, tehát a »Tűzr. Lapok.« szerint »nem is igazak« és így a tudósításban sincsenek. A mi tudósításunk közvetlen tapasztalatokon alapszik, mert a tudósító csupán a saját tapasztalatait írta meg, és hogy mi tudósításainkat a napilapokból vennők, az közönséges ráfogás semmi egyéb, a mit elég volna egyszerűen visszatámasztanunk. Külömben tessék elhinni, hogy a »Tűzr. Lk.« önmagának mond ellent, mikor azt monnja egy helyütt, hogy mi a napilapok után megyünk, és ugyanott mindjárt két sorral alább azt veti szemünkre, hogy a napilapokat czáfogatjuk! A napilapok képtelenségekkel mentik hiv. bajtársaink késedelemét, a nélkül, hogy valaki kérdezte volna t. bajtársainkat, hogy mért jöttek későn. Mi nagyon jól tudjuk, hogy az ilyen előlegezett mentségek hogyan és miért kerülnek a napilapokba, és épen ez a hibánk, meg az, hogy nem hivatalos szemmel látjuk a dolgokat. Mi azért ellenségek nem vagyunk, ámbár elmondhatjuk, hogy venit summa dies. Csak azt nem értjük, hogy hivatalos bajtársaink, leendő fővezénylőink képtelen dispositiói miatt mért ócsárolják a Tűzrendészeti Lapok a mi lapunkat? És ha komolyan kellene felelni erre a kérdésre, talán ők maguk sem tudnák.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSÁR.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakaszparancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzhajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk.

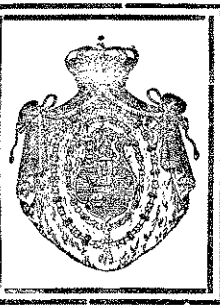
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik ütöntözésre.

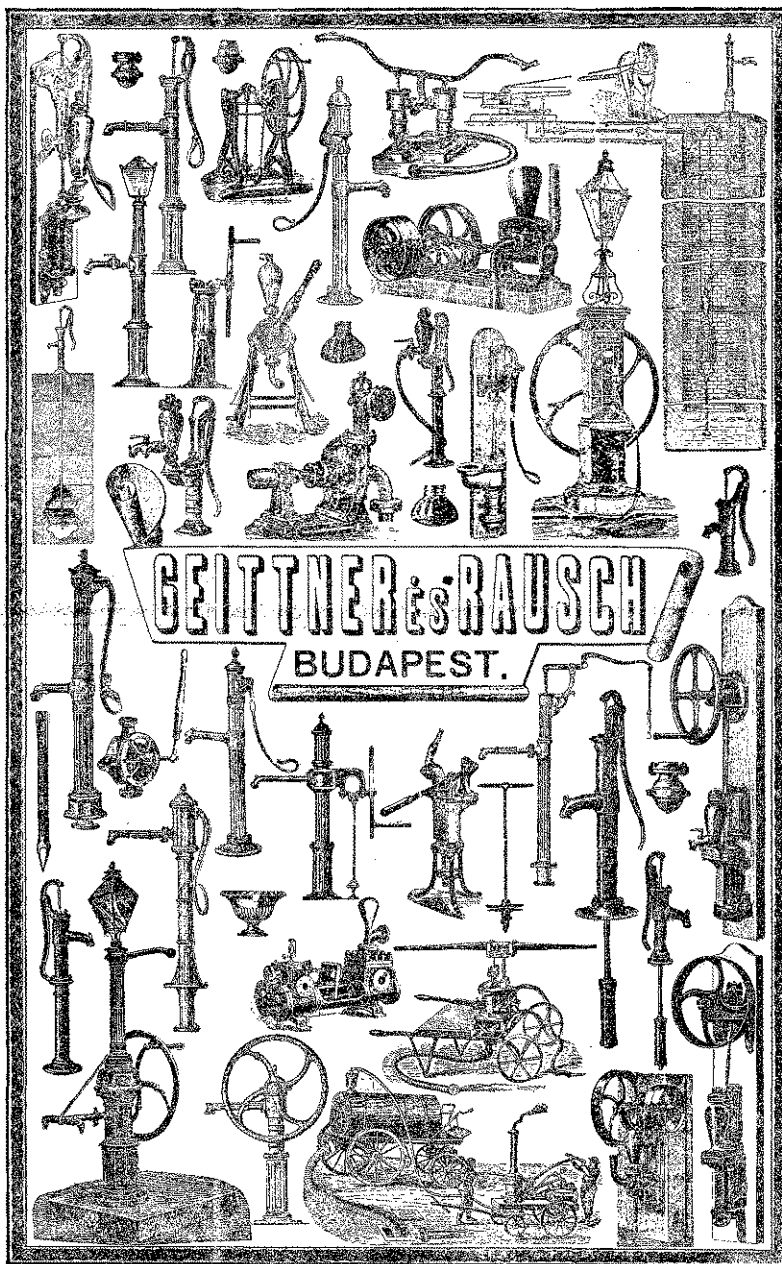
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár ércöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánnak.

Vaj-köplők.

Borfejtő szivattyuk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé-szivattyuk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegődtisztító készülékek.

Légszivattyuk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb áron.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

**Saját
műhímző-
intézet.**

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

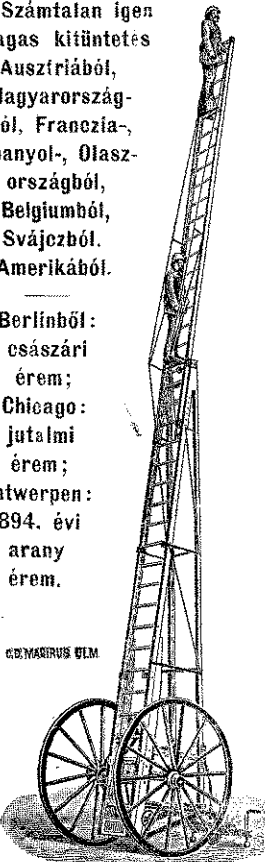
Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybari termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Tűzoltó-szerek gyára

Számtalan igen magas kitüntetés Auszriából, Magyarországból, Francia-, Spanyol-, Olaszországból, Belgiumból, Svájcából, Amerikából.

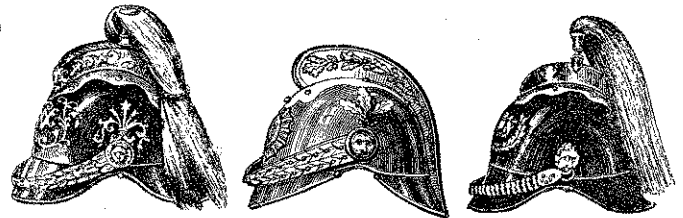
Berlinből: császári érem;
Chicago: jutalmi érem;
Antwerpen: 1894. évi arany érem.

©MAGIRUS GEM

MAGIRUS C. D.

ULM ^{a/D.}

A legjelentékenyebb szállítási képességgel bíró gyár a következő tárgyakban:

Személyes felszerelési tárgyak tűzoltók részére: Sisakok, övek, zárkapcsok, balták, kötelek, lámpák stb. — *Ujdonság!* Mászólampák javított légvezetővel és oly szerkezettel, hogy a lámpa minden helyzetben merőleges állásban marad.

Mentő-szerek: Mentőtömlők, ugróponyvák, mentőzsákok, füstkészülékek, légvezető szerkezettel és a nélküli Magirus rendszere szerint, gyaloghintók, betegszállító kocsik stb.

Fecskendők mindenféle szerkezettel és nagyságban: Városi és falusi fecskendők, mozdonyfecskendők, taliga-fecskendők, hydrophorok, házi és kerti fecskendők, extincitorok; — továbbá: tömlők, tömlőcsavarok, sugárcsővek, tömlőkötők, tömlőjavító szerek, tömlőkocsik, hydranskocsik, vizes lajtok stb.

Létrák mindenféle minőségben: Gépezetes létrák a legtekélyesebb szerkezettel, két- vagy négykerekűek, maguktól működő zárhorgokkal, toliélétrák, dugólétrák, horog- és tetőlétrák.

Árjegyzékek, költségvetések és rajzok

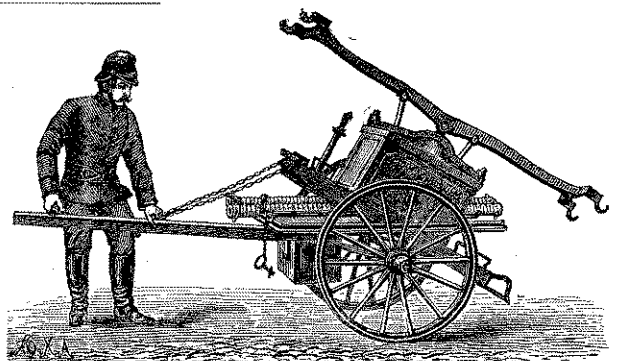
mindenkor kaphatók.

Bővebb felvilágosításokért tessék fordulni

a cég magyarországi főképviselőjéhez:

PICHLER JÁNOS úrhoz,
BUDAPEST,

VII., Elemér-utca 39. sz. alatt.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

 harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

büzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

TÜZOLTÓ-ÉRTESÍTŐ

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 kr., félévre 1 forint 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség köteleikébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 forint 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetések tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. — Interpelláció. Ecker Sándortól. — *Hivatalos rész:* A belügymin. 72422. sz. leirata az orsz. szöv. Elnökségéhez. — U. a. nak 33737. sz. leirata Budapest szlov. közönségéhez. — *Technikai rész:* A gyöngyösi parkettgyár egése (1 ábrával), Vargha Tivadartól. — A legújabb oltóanyag. — *Általános rész:* Visszapillantás a nagyenyedi t. egyesület 25-éves múltjára, Lázár Istvántól. — A VII. orsz. tanfolyam. — Az elnökség 1898. aug. 27-iki ülése. (Első Közlem.) — Az ácsi század 15-éves története. — *Testületek köréből:* — A bpesti test. közgy. jkve. — A Sopron várm. szöv. közgy. jkve. — A nagyenyedi test. közgy. jkve. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Interpelláció.

Tekintetes Országos Tűzoltó-szövetség! Olvastam a Nmltsgú Belügyminister úr 33737/1897 V sz. alatt Torda-Aranyos megyéhez intézett előleges határozatát.*) Valóban, mondhatom, megdöbbenve olvastam, hogy a minister úr, nagyon gyorsan elfelejtette illetve visszavonja a mit néhány hónappal ezelőtt jóváhagyott; — emlékeztet ez egy operában előforduló énekre, a mely a nőről mondja, hogy ingatag és csalfa s hogy holnap megbánja a mit ma ígért — mert halomra dönti az évtizedeken át nagy keservességgel az országos szövetség által felépített alkotmányt.

Ha már a kötelezett tűzoltóságra kimondja, hogy *törvényes alap hiányából* nem lehet őket kötelezni, hogy az országos szövetségnek tagjaivá legyenek, részben elfogadhatónak tartom. ámbár ez sem helyes, de hogy az önkéntes testületekre is kimondja ezt — legalább is balfogásnak kell nevezni! Mert hová vezet ezen elv és önkény? csak is a — feloszlásra és a nemösszetartás fejlesztésére! egyenetlenségre! Úgy is halljuk és olvassuk naponta a panaszokat, hogy minden ember mást akar s statust a státusban kíván képezni, tehát széthúznak nem értenek egyet! s ime a belügyér úr ő nmltsga maga adja reá a jogot és maga fújja meg a riadót!

Azt kérдем, mitevő legyen akkor az alsóbb közeg, ha a kormánynál az első ember, a szakminister, maga tanusít és utal ily eljárásra? Ezen határozat folytán mást nem várhat a még eddig

lelkes tűzoltóság, mint azt, hogy a megyei és járási hatóságok még kevesebbet fognak tenni, ezen a közönséget és közvagyonot oly közel érintő üdvös intézménynek fejlesztése tárgyában.

Amúgy is eleget tapasztalhatjuk, napról-napra a közigazgatási hatóságok részéről a lenézést s az ellenszenvet hogy miért? — ezt valóban nem tudom! Hisz mi tűzoltók, teljesen önzetlenül teljesítjük felebaráti s önként vállalt minden díjazás nélküli kötelességeinket, feláldozzuk időnket, életünket sőt sok esetben vagyonunkat a közczélnak, az eszmének a nélkül, hogy csak némi elismerésre számítanánk! nem úgy mint sok más ember, ki tisztán csak nagyravágyásból, érdekhajhászásból vagy nem tudom mi okból, hogy más kitüntetést vagy jutalmat is kapjon, mint a közönség elismerését, — teljesíti valahogy elkerülhetlen de megfizetett munkáját.

Valóban szomorú jelenség az édes hazánkra nézve, hogy azon önzetlen munka, mint a melyet a tűzoltóság az országos szövetséggel az élén teljesít, még a kormány részéről is ily mostohán, lehet mondani ellenszenvesen mérlegeltetik; vagy talán félnek a kormánynál valami ismeretlentől, a mi nem is létezik és a mi a tűzoltóság között, szervezetüknél fogva nem is létesülhet, ha meg is adatnék a tűzoltóságnak egy kis jog és hatáskör? nem pedig csak teher és felelőség?!

Ennek nézetem szerint csak abban találom az okát, hogy az V. ügyosztályban nem ülnek *szakemberek*, kik a tűzrendészetet és tűzoltóságot gyakorlatból is ismerik, hanem jó lehet csak theoristák; — mert praktikus, szakavatott ember alig hozhatott volna

*.) Lásd a »Hivatalos Rész«-ben. Szerk.

ily határozatot mint a milyen a 33737/1897. V. szám alatt hozott elvi határozat s kivált ennek 4. és 5. bekezdésü passzusa.

Elég baj is az a tűzoltói intézményre, hogy a kormány oly kislelkű és bátortalan volt akkor, mikor a szervezési és rangjelzési szabályt, az ismert famozus indokolással hagyta helyben, daczára, hogy a hadügyér úr ő nmltsága teljesen helyesnek és elfogadhatónak találta és ajánlotta.

Mint látszik a belügyér úr ő nmltsága még ma is azt hiszi, hogy a tűzoltóság és ezzel a tűzrendészet — sport! és azért nem mondotta ki a kötelességet a szervezésre és egyenruházatra nézve, és hagyja tovább a tűzoltóságot, ott a hol, világcsúfjaképpen papagály formában járni; — bár volna a tűzoltóság sport, jobb lenne ez a közönség és a közvagyronra nézve is! — csakhogy a rideg való másra int és tanít!

Ha a testületek tudomására esik, hogy a belügyminister úr így érvelődik, egyetlen egy testület — kivált a vidéki — sem lesz tagja az országos szövetségnek, mert a községek egyenesen megtagadják a járuléknak megfizetését é nem lesz reá eset, hogy ezt valami módon kieszközölni hehetne; ezzel kapcsolatban megszűnnének a járási és megyei szövetségek is, s így az országos szövetség feles-

leges és visszaesünk a régi setétségbe — felbomlik minden.

Ha a Belügyér úr ezt kívánja, akkor csak haladjon ezen az úton, nagyon jó sima parketirozott utat választott és sok jó embert fog ezzel magának szerezni, de nem a józanon gondolkozók közül, kik ügyünk és intézményünk hasznos oldalát jobban elismerik mint az elfogult magyar kormány.

Ezek után kérdem a tekintetes Elnökséget, valljon az Országos tűzoltó-szövetség, mint olyan nagyon hirdetett *szakközége a kormánynak*, mit szándékozik mindezen morális arczülütésekkel — u. m. alapszabályok jóváhagyásának halasztgatása, egyes testületek alapszabályainak és tűzrendészeti szabályoknak az országos szövetség vagy meghalgtatása nélküli vagy ennek véleménye ellenébeni jóváhagyása szervezési és rangjelzési szabályzatnak nem hivatalos foganatosítása és a jóváhagyott országos szövetségi alapszabályok diszkreditálása s még több ilyforma ügyek — szemben, mint a milyenek még több ízben érték, tenni?

Mint magyar embert, hazáját és a tűzoltó intézményt szerető egyént, kell hogy az előbb ecsetelt állapotok elszomorítsák és kifakadásokra indítsák.

Somorja, 1898. augusztus 18.

Ecker Sándor.

HÍVATALOS RÉSZ.

A m. kir. belügyminister 72.422/V. c. sz. leirata a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez.

Értesítem az elnökséget, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága által tartott országos tűzoltó-szaktanfolyamnak folyó évi augusztus hó 18-án és 19-én megtartandó képesítő-vizsgáira miniszteri biztosul Bulyovszky Aladár miniszteri titkárt küldtem ki.

Budapesten, 1898. évi augusztus hó 10-én.

A miniszter meghagyásából:

Dr. Sélley,
miniszteri tanácsos.

A m. k. Belügyminister 33737/1898. V. c. sz. leirata Budapest székesfőváros közönségéhez.

A magyar országos tűzoltó-szövetség hozzám intézett felterjesztéseiben már ismételtten abbéli nézeének adott kifejezést, hogy a szövetség jóváhagyott alapszabályainak 6. §-a alapján az országban létező összes tűzoltótestületek és így a kötelezett községi tűzoltóságok is kötelezhetők és kötelezendők arra, hogy az országos tűzoltó-szövetségbe tagokul belépjenek.

Minden további felmerülhető kétely eloszlatása végett kijelentem, hogy a községi kötelező tűzoltóságok szervezését célzó szabályrendeletekbe oly rendelkezés felvétele, mely szerint a szervezendő tűzoltó csapatok az orsz. tűzoltó-szövetségbe való belépésre s ennek folyamánként tagsági díjak fizetésére köteleztessenek, törvényes alap hiányában helyet nem foglalhat. Nem szolgálhat erre alapul a neve-

zett szövetség 110659. sz. a. kormányhatóságilag látta-mozott alapszabályainak 6. §-ában foglalt azon kijelentés sem, hogy a szövetségnek tagja — Budapest fizetéses tűzoltóságát kivéve — az ország minden szervezett tűzoltó-testülete.

Tekintettelugyanis arra, hogy valamely egylet alapszabályai csupán az egylet szervezetén belül álló egyleti tagokkal szemben állapíthatnak meg kötelezettségeket, de nem állapíthatnak meg ilyeneket az egyleten kívül álló személyekkel jogalanyokkal, még kevésbé közigazgatási szervezetekkel szemben a szóban levő alapszabályzati kijelentés a fizetéses vagy kötelező tűzoltóságot létesített r. t. városok vagy községek illetve önkéntes tűzoltóegyesületek irányában a fennálló jogelvek és törvények értelmében kötelező jellegűnek el nem ismerhető.

Az alapszabályzat kérdéses meghatározásának a mondotaknál fogva egyéb értelmet tulajdonítani nem lehet, mint hogy az 1888. évi 53888. sz. itteni körrendelet értelmében alakítandó rendszeres, szakszerű díjazott és köteles (községi) tűzoltóságok mint községi intézmények, úgy szintén az önkéntes tűzoltótestületek, az országos tűzoltó-szövetség kötelékébe léphetnek az esetre, ha a község vagy önkéntes tűzoltótestület a belépésre magukat önként elhatározzák.

Felhívom ennél fogva a város közönségét, hogy erről a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségét hivatkozással a Torda-Aranyos vármegye által a kötelező tűzoltóságról alkotott szabályrendelet tárgyában 1896. évi márczius hó 27-én 1927. sz. a tett felterjesztésére megfelelően értesítse.

Budapesten, 1898. július hó 14-én.

Perczel Dezső s. k.,
belügyminister.

TECHNIKAI RÉSZ.

A gyöngyösi parkettgyár égése.

(1 ábrával).

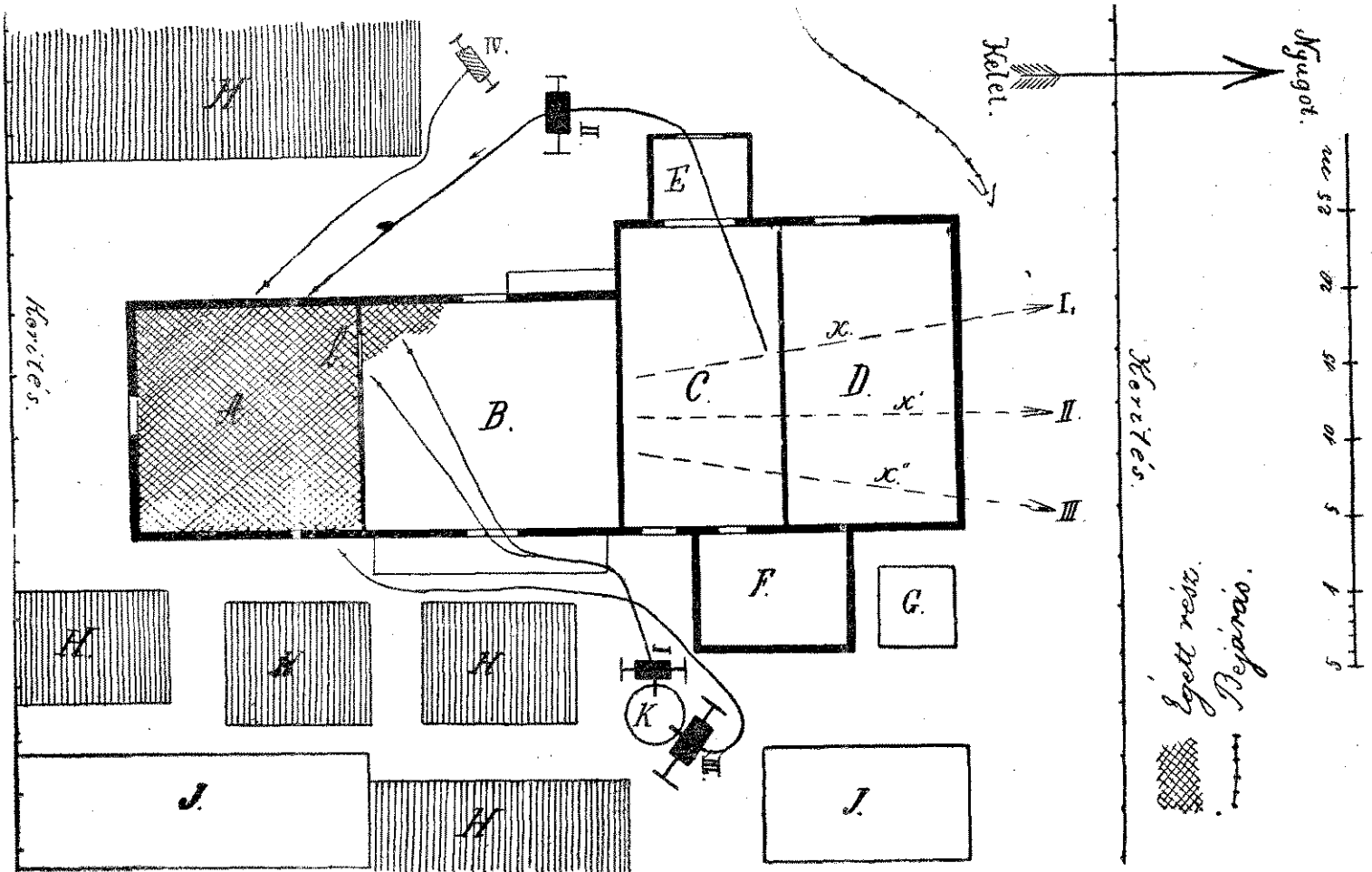
Augusztus hó 14-én szándékozott a gyöngyösi önk. tűzoltó-egylet rendes évi díszgyakorlatát, gyakorlat után pedig nyári táncmulatságát megtartani

Délután két órakor volt a gyülekezés. A kivonuláshoz már az összes előkészületek meg voltak t.ve. Két mozdonyfecskendő vízfordó-kocsikkal, egy kocsifecskendő, szerelőkocsi, támrudas dugólétra, tolólétra stb állottak készen az indulásra. Már csak az utolsó vezényszó hiány-

A B osztály földszintje az átviteli gépek helyisége, emelete pedig részint a parkett-kikészítő gépeknek ad helyet. Ezen helyiségből délre keskenyvágányú vasút vezet a nagy fatömbök felszállítására, déli oldalán pedig földtől erkélyszerű építmény van.

C a gépház, E előcsarnok, F iroda, D hengermalom, G a gyár kéménye, K a kút, melynek átmérője 4 m., mélysége 15 m., állandó vízmagassága pedig 11 m.

Az oltást állandóan Kozmáry Dezső főparancsnok vezette s ebben neki Dudás Adolf alparancsnok és Winkler Lőrincz osztályparancsnok segédkeztek.

zott, midőn a toronyőr az őrszoba telefonján tüzet jelez. A város keleti részén levő parkettgyárban tűz van.

A tűzoltóság futólépésben szerek mellett terem, fel szállanak, a vonatok megindulnak és 2½ perc alatt a vész helyén vannak.

A gyár fekvése a következő: A gyár helyiségei az állomás mellett fekszenek. Az épülettest 54 m. hosszú, keleti vége 16 m., nyugoti része pedig 28,5 m. Az épülettesttől északra és délre az udvaron nagy mennyiségű fa van felhalmozva, részint szabadon (H.), részint színekben (J).

A gyárépület emeletes, melynek A földszinti osztályában vannak elhelyezve a famunkáló gépek, pinczehelyiségében vannak az átviteli erőt eszközölő gépek, emeletén pedig az asztalos műhely foglal helyet. Padlása némely anyagok raktárául szolgált.

A tűz délután 2 óra 45 perczkor jeleztetett, melynek megtámadását Kozmáry Dezső főparancsnok a következő módon eszközölte:

A tűz az A osztály emeletén, az asztalos műhelyben keletkezett és mivel a körítő kőfalakon kívül az összes belépítmény csupa fa, irtózatossággal terjedt úgy le, mint felfelé, nagy mennyiségű gyúanyagot találván az ott felhalmozott és szállításra kész munkákban is. Gépek kihozásáról szó sem lehetett, mivel az asztalos műhelyben levő gépek mindjárt leszakadtak. A rendkívüli heves szél iránya állandóan nyugoti volt, XI.—XII. és XIIII., miáltal a tűz összes ereje a (b) földszinti és emeleti tágas ajtókon át a B osztály illető részeire vettetett, sőt a lemozdonyozáskor már a B tetőrésze is tüzet fogott.

Az I-ső számú mozdonyfecskendő a K kútnál szerelt és az északi égő rész veszélyes sarka ellen támadt létrával.

Ugyanakkor a kocsifecskendő III. sz. osztóvillával behatolva a B emeleti helyiségébe, a már ott égő fahalmazt, másik sugarával pedig az égő tetőrészt feketítette be. Majd nyomban utána mindkét sugárral a (b) ajtón át a tűz gőcpontjára támadt, figyelemmel kísérvén egyúttal a már eloltott tetőrészt is.

Egy másik fecskendő (II. sz.) a déli oldalról a B földszinti helyiségébe hatolt be. A már égő részeket befeketítvén, az átvezető ajtót a csővezetők téglával eltorlaszolták. Miután itt munkájukat elvégezték, az A részt délnyugoti veszélyes sarka felől támadták meg.

A nagy szél a gyantás sűrű füstöt a B osztály helyiségein keresztülhajtotta, mi által az itt működő tűzoltóknak emberfeletti erőt és kitartást kellett kifejteniök: egyaránt küzdve a vágható sűrű füsttel és a szemközt jövő tüzzel.

A II. sz. mozdonyfecskendő kezdetben a gőzgép vízvezetéke által tápláltatott.

Az oltás hevében a gyöngyös-püspökiek kocsifecskendője is megérkezvén, az A rész déli oldala ellen irányítottatott. (IV.)

A tűz nemcsak mint gyárégés érdemel különös figyelmet, de sajátlagos helyzete is érdemes a megemlítésre. Az épülettől északra és délre nagymennyiségű fa volt felhalmozva alig pár lépésnyire. Ha a tűzoltóság csak pár perczzel érkezik későbbben, a gyár teljesen, feltétlenül leég. Tekintve tehát a szél erejét és irányát, a támadást feltétlenül szemközt, a legveszélyesebb pontokon kellett eszközölni. A kár így is körülbelül 15 ezer frt.

Esteli hét órára a tűz el volt fojtva, a befeketítés eltartott egész éjjelig.

A támadásban három fecskendő szerepelt két támasztólétrával és állandóan dolgozott 52 tűzoltó. Szereltek összesen 238 m. hosszú nyomótömlőt. Mikor a gyár kútja kiürült, öt vízfordó kocsi 41 hordó (1 hordó 7 hl) vizet szállított. A felhasznált vízmennyiség, — a kútfecskendezés alatti forrás ereje is figyelembe véve, — 167.165 m³, vagyis 1671.65 hl. Eltekintve néhány pillanatnyi rosszulléttől, néhány hólyagszívástól, egy tűzoltónak sem esett komolyabb baja.

Bár mindenik tűzoltó csupa korom, locs-pocs, csuron víz volt, a táncmulatságot még sem engedték el. Olyan későn kezdtek, a mikor lehetett, de kárpótlásul ki is nyújtották másnap délig.

Vargha Tivadar,
szakaszparancsnok.

A legújabb oltóanyag.

— Pyrosbest. —

»Kittel és társa« bécsi czég az általa újonnan feltalált »Pyrosbest«-nek nevezett vegyi összetételű oltóanyag alkalmazását f. hó 4-én mutatta be Budapesten, az Orczy-úti tűzoltói gyakorló-téren számos hatóság emberekből és szakférfiakból álló bizottság előtt, mely bizottságban jelen voltak a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokai, azonkívül a próbán jelen voltak a VII. orsz. tűzoltó-tanfolyam hallgatói is.

Ha általában az eddig feltalált részben elvetett, s még részben létező oltószereket tüzetesebb vizsgálat alá vesszük, úgy kitűnik, hogy ezek többnyire különböző hát-

ránnyal bírnak s az egyetemes hatást nem gyakorolják.

1. Sok feltűnő hatású oltószerek különös gépi előkészületeket igényelnek.

2. Maró hatásúak, elrontják tehát a leöntözött tárgyakat, továbbá tűzifecskendőhöz teljesen használhatlan, miután a géprezseket megrongálják.

3. Más szerek pedig a romlásnak vannak kitéve, ellenőrizni és idő mulva teljesen újítani szükséges.

4. Egy néhány csakis korlátozottan alkalmazható és bizonyos helyeken p. o. a különféle oltóbombák, melyek csakis zárt helyiségekben és a tűz kezdeténél bírnak hatással.

5. Végül sok szernek azon hátránya van, hogy igen drága és az ára az eredménynyel nem áll arányban. A Pyrosbestnél ezek a hátrányok nem fordulnak elő a felalátók állítása szerint. És e hátrányok nélkül az a nevezetes előnye van, hogy *csékely mennyiségek alkalmazásánál mindennemű tüzet, nevezetesen fát, szalmát, kátrányt, zsíradékot, benzint, olajat, petroleumot* stb. rögtön alaposan elolt.

Különösen előnyös a »Pyrosbest« szoba, áruraktár és raktárhelyiségeknél kitérő tüzeknél, a hol rendszeren a sokaság folytán, az oltásnál használt nagymennyiségű víz több kárt okoz min mag a tűz. Könnyen hozzáférhető helyeken t. i. lakásokban, gyárakban, áruraktáraknál, szállodákban magányos épületeknél stb felállítva kitérő, vagy már kitért tüzeknél hathatós védelmet és rögtöni segílyt szerez. Kezelése igen egyszerű, úgy hogy *asszonyok sőt gyermekek* is könnyen és eredménynyel kezelhetik.

A szer hatása olyan, hogy p. o. egy tűzivederrel belőle teljesen elegendő, hogy több méternyi égő tésztét rögtön eloltson és az ezen szerrel leöntözött vagyis már egyszer eloltott tárgyakat *hosszú időn át meggyújtani nem is lehet.* A »Pyrosbesttel« eloltott tárgyak *közvetlen* az oltás után *kézbe vehetők*, a nélkül, hogy a testbőr, bár milyen kellemetlenséget szenvedne.

Miután a »Pyrosbest« savakat nem tartalmaz, a leöntözött (eloltott) tárgyakat nem rongálja meg, s pl. a vele megöntözött szövetek, ha már szárazak, a legcsekélyebb folt sem marad vissza, csupán lekefelendők.

A savmentesség folytán nagyobb tüzeknél fecskendő is *szolgálhat*, mert ennek rézlemezeit nem támadja meg.

Ha kezünket a »Pyrosbest«-be mártjuk, képesek vagyunk melegség érzése nélkül égő tárgyakat, u. m. függönyöket, terítöket, szőnyegeket s más ilyenfélétet pusztá kézzel azonnal eloltani.

Az arcot ezen szerrel megnedvesítve, lehetővé teszi a tűzhelyhöz való egész közeli lépést.

Gőzkazán-tüzeknél szükség esetén csupán egy veder »Pyrosbest« elegendő a rögtöni eloltásra.

Csakis 10° hidegben fagy, tehát zárt helyiségekben felállítva sohasem.

Miután a »Pyrosbest« előállításánál használatba jövő vegyialkatrészek úgy csomagolási állapotában, mint vízzel vegyítve, illetve használatra készen felállítva semminemű *változtatásnak* alávetve nincsenek, a szer évekig állhat a nélkül, hogy ez hatására káros befolyással volna.

A »Pyrosbest«, miután minden csomag 200 liter vízre van kiszámítva, megfelelő nagyságú előzőleg jól kimosott hordókban vagy kádakban felállítandó. Az ilyen hordókat legjobb könnyen távolítható tetővel ellátni s ehhez alkalmas rudat a közelben készletben tartani, miután a »Pyrosbest« használat előtt jól felkeverendő.

A már elpárolgott víz időnként egyszerűen hozzáöntéssel pótolandó.

A próbán, mely kizárólag a tanfolyamhallgatók közreműködésével tartatott meg, először jutaszövet darabokon mutatta be a feltaláló, hogy az oltóanyagba mártott kézzel a tüzet könnyen el lehet nyomni minden veszély nélkül. Aztán ugyanezt szalmával megtöltött zsákon produkálta, a zsákra ráöntött s meggyújtott petroleum égő gázait

nyomkodván el pusztá kézzel. — Majd 2 földbe vájt gödör közül az egyikben kátrányt, a másikban gyantát kőolajjal leöntve gyújtott meg. Mindkettő hatalmas füstgomolyokat fejlesztve égett. Egyetlen vedernyi pyrosbest rázúdítása elég volt, hogy elaludjék. Ugyanezt üres, petroleummal leöntözött hordókkal is bemutatta. Egy vedernék jól irányított közönséges víztartalma itt ugyanazon eredményt produkálta. Végül egy a mászóház szögletétől 10 méter távolban felállított keményfarakásra került a sor. A fahasábok közei szalmával voltak megdugdosva s az egész petroleummal volt leöntözve. Meggyújtása után a lobogó máglya sugárzó melege 20 méterre is elég erősen volt érezhető. A kik azonban kezüket és arcukat a pyrosbest folyadékkal

megnedvesítették, azok egy lépésnyire meg tudták közelíteni az égő farakást. A szalmászsákokat pyrosbestbe mártva, földobták a máglya tetejére s az a 14 percbe, a meddig a máglya égett, 6 percet kiállott, a nélkül, hogy tartalma meggyúlt volna. 12 perc leteltével a hordóból szivattyúzott pyrosbest sugara azonnal leverte a lángokat.

Gyártelepek, különösen kőolajfinomítók, határozott hasznát láthatják a pyrosbest készenlétben tartásának. S nem kicsinyelhető az az erkölcsi eredmény, melyet a pyrosbest hatását ismerő laikusban az a tudat ébreszthet, hogy olyan anyag *birtokeában avatkozhatik be* valamely keletkező félben lévő tűz eloltása céljából, a mely anyag az ugyanoly mennyiségű közönséges víznél feltétlenül nagyobb hatású.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Visszapillantás a nagy-enyedi ö. t. egyesület 25-éves múltjára.

Emlékbeszéd.

(Az egyesület 25-évi közgyűlésén tartotta Lázár István főparancsnok.)

Tisztelt Közgyűlés!

Mindig haszonnal jár gondolkodó emberre, ha elmúlt idők emlékét újítgatja. Az életnek ez a legbölcsebb tanító-mestere. Megtanít arra, hogy egyes emberben s a nagy társadalomban ugyanazon törvények érvényesülnek, mint az egész természetben. Az év termése lehet gyöngé, el is pusztulhat egészen; de a természet azon ereje, mely a föld termékenységében nyilvánul meg, örökké tartó. Az egyes ember is gyöngé és múlandó; de állandóan él az emberiség, folytonosan élnek és működnek az eszmék, melyek az embert magasabb erkölcsi világba emelik. A múltak emléke megtanít arra, hogy előttünk is voltak lelkes, sőt tán minálunk lelkesebb férfiak, kik ifju erővel s a buzgó tevékenység nemes ösztönével híven szolgálták a társadalmi ügyeket. És ha eltávoztak közülünk vagy előlünk az emberi múlandóság változatlan, törvényei szerint: kötelességünk időnkint meggyújtani az elismerő emlékezet oltár-tüzét, s hálával adózni az eredményekért, melyeket az emberi művelődés végtelen folyamatában reánk hagyományoztak. A tenger mélyét nem láthatja, a csillagok pályáját nem kutathatja mindenki; azért mégis ismerjük mind a kettőt, mert előttünk és helyettünk mások felkutatták. S ámbár a háláérzet soha sem volt erős oldala az embernek, mert mindig könnyebben emlékszünk vissza azon hiányokra, melyek a múltból ránk szállottak, mint az előttünk megvalósított eredményekre; meg aztán a jelen igényei is jobban lefoglalnak bennünket, mint hogy elég időnk volna az emlékezésre: mégis, ezen természetes önzés mellett is, jusson eszünkbe, hogy mi is csak úgy számíthatunk rá, hogy helyet találunk az utódok jó emlékezetében, ha megadjuk a múlt érdemeinek ezt a könnyű és nemes elismerését. Állítsunk tehát, tisztelt bajtársaim e perczekben emléket egyeletünk 25-éves múltjának s igyekezzünk az emlékezésből tanulságot meríteni!

Láttam egy szép címert mélységes értelmű felírással. A címer közepét lapta foglalta el, melyet egy játszó gyermek botjával vert fel a magasba. Alatta római nyelven ez a mondás állott: »Ha csapás ér, felemelkedem.« Ilyen volt a magyar nemzet is a szabadságharcot követő törvénytelen korszak két tizedének letelte után. Alig hangzott el a feltámadás riadó szava: a magyar közelet elnyomott

ereje hatalmas rugékonysággal pattant fel terhe alól, s a mindenképen szétzilált társadalom, százados mulasztások példái okulva, tömörülni kezdett a humánus és közművelődési intézmények szolgálatára. Ekkor alakult városunkban az Önkéntes Tűzoltó-Egyesület.

Azon privát természetű lelkes kezdeményezés után, mely közkedveltségű városgazdánk nevéhez fűződik, 1873-ban Imre Ferencz főparancsnoksága alatt kezdett szervezkedni a tűzoltóság. Imre Ferencz még azon évben meghalt s utána Diemár Károly vette kezébe és fejezte be a szervezést. Leikes, szép idők voltak ezek. Megmozdult az egész város; vetélkedve jelentkeztek működő, pártoló, sőt alapító tagoknak; úgy, hogy a tagok száma egy év alatt 281-re emelkedett; összes bevétele pedig 2380 frtot tett ki. Mászótoronyt építenek, zenekart és segélypénztárt alakítanak s az egyleti élet elevenségével annyira meg tudják nyerni a közönség rokonszenvét s az erdélyi testületek figyelmét, hogy már a következő év folyamán szövetségi gyűlésre hívják és fogadják ezen testületeket. A vígan pezsgő ifjú erőnek szép produkciója volt ez a rohamos fejlődés. De utána csakhamar fáradtság következett. Már 1878-ban Csató János főparancsnok arról panaszkodik az évi rendes közgyűlésen, hogy a buzgalom rendkívül megapadt a tagokban, egyetlen gyakorlat sem volt megtartható; Veress Gábor, a következő év főparancsnoka, két rendkívüli közgyűlést tart, hogy a hideg közönyösséget orvosolhassa, sőt le is mond tisztéről s csak nehezen bírható rá, hogy a megválasztást újból elfogadja. Az a páratlan ügybuzgalom és példátlan közérzet, mely mintául szolgált az erdélyi egyesületeknek, teljesen kiveszett; helyét politikai pártoskodás és ennek természetes következménye: az egyenetlenség foglalta el. Kicsinyes és személyi kérdéseket helyeztek a közügy elé, úgy, hogy valóban bámulattal kell adóznunk azon parancsnokok erélyének, kik ily nehéz körülmények közt is fel tudták kelteni és tartani valamennyire a kötelességteljesítés ösztönét. A háztulajdonosokat pártolásra szólítják; őrszolgálati szabályzatot készítenek s a pontos végrehajtást szigorúan ellenőrzik. De a lanyhaságon sem a felhívás, sem a szabályzat nem segíthetett; a 152 pártoló tag 46-ra apadt 1881-ben a városi képviselőt a működő tűzoltókat a közmunka és katonatartás kötelezettsége alól felmenti, ezzel is támogatni akarván buzgóságukat.

Igy változik lelkesedés és közönyösség az első évtizedben; de azt a panaszt, melyet a vezetők sokszor ajkaikon viseltek, a későbbi idők történetírójának nem kell mindig szó szerint tekinteni. A vezetőknek az a vágyakozásuk, hogy a tagok minél több időt foglalkozzanak az egyesület ügyeivel; hogy pontosak legyenek, soha se hiányozzanak; az a vágyakozásuk, hogy a buzgalom soha se apadjon meg se a működésben, se a pártolóban; és ha ez a vágyuk

fontosabb magánügyek miatt nem mindenkor és mindenben teljesülhet: hanyatlásnak jeleit látják, kedvüket vesztik, a miért, hogy minden igyekezetükkel sem lehet egy színvonalon tartani a buzgóságot. Lehet, hogy néha egyéni hangulat színein át sötétebben látnak a kelletténél. Pedig mindenütt így van: nappalt az éjszaka, áradást apadás, nyarat a tél váltja fel; de mindenütt ott van, ha szünnyad is, a természet ereje. A közönyösség jegét megrepeszti és hatalmas erővel tör útat magának, ha ideje elérkezik, ha szüksége mutatkozik, a humanitás eszméje.

A második évtized történetéből annak a férfiúnak a tevékenysége emelkedik ki különösen, a kinek nevével városunk minden intézményének fejlődése örök kapcsolatba jutott. Kovács Gyula tb. főparancsnok volt az, a ki nemcsak mint polgármester, hivatalos állásában mindent megtett az egyesület támogatására, hanem két esztendőn át személyesen is vezette az ügyeket. Az ő ismeretes lelki ereje s a belőle származó biztosság és bölcsesség az a szilárd pont, melyen a múltak emlékei közt járó szemünk jól eső érzéssel megpihenhet. Ott nincs idegesség, nincs fölösleges mozgalom; de van sikeres tevékenység akkor, mikor szükség van rá! Ha a társadalmi pártolás megcsappant: a hatóság pártolása sohasem szünetelt. Sőt elmondhatom, hogy ennek a testületnek mai önkéntes jellegét az ő bizalma és biztatása tartotta fenn akkor, mikor az eszközök az egyleti célok megvalósítására nem látszóttak elégségeseknek.

Az 1891. évben új mászóház épült a városi hatóság és a Bethlen kollégium közreműködésével. Ugyanez évben a testület egyik tagja városi segélylyel részt vett a budapesti önkéntes tűzoltói tanfolyamon. Aztán ismét az egyesületi élet hanyatlásáról szólnak jegyzőkönyveink. Gyakorlatok ritkán vannak, az őrség vagy szünetel, vagy nem felel meg eléggé a céljainak. Kiemelendő mozzanat nem mutatkozik; de azért működik titkon az eszme, ha akcióban talán nem, de a későbbi kor okulására bizonyosan.

Okuljunk tehát a 25-éves múlt történetéből. Tanuljuk meg azt, hogy minden tűzoltói vizsgálat mellett első: az egyesülethez való őszinte ragaszkodás és olyan lelkesedés, mely a kötelesség teljesítésében nyilatkozik. Tanuljuk meg azt az örök igazságot, hogy vezetni szóval és fegyelmezzéssel nem lehet, hanem csakis a buzgalom és ügyszerelet példájával. Tanuljuk meg, hogy polgárságunk java mindig ragaszkodott egyesületünkhöz s hogy benne és városunk bölcs vezetőjében mindig biztos támogatóra számíthatunk; és tanuljuk meg végül azt, hogy nem elismerésért és haszonért fáradozunk, hanem hogy városunk közügyei iránt szívosen felajánlott s így annál szigorúbb kötelességet teljesítsünk. Ezért pedig igazi jutalmat csak a jó lelkiismeret juttathat.

A lenyugvó nap mikor végigtekint még egyszer az ismerős vidékeken, bearanyoz, ragyogó színbe von mindent szépséges sugáiraival. Az én megnyugvásra készülő lelkem is vonzalmának színaranyával vonja be az elmúlt idöket. Meghatva állok meg az eszme hatalmas előtt, mely egy negyedszázadon keresztül, sok válság között is, mindig tudott hűséges vezéreket, hű munkásokat és szép sikereket teremteni. Ezen hosszú idő összes munkásai helyett felémletem vezéreiket és azon bajtársainkat, kik kezdettől fogva szolgálták egyletünket. Főparancsnokok: Imre Ferencz, Diemár Károly, Csató János, Veres Gábor, Vajna Károly, Kovács Gyula, Ungerpek Miklós, dr. Winkler Albert. Huszonöt éves tagok: Dancs Mózes, Jakab Károly, Incze Samu, Mátyás Lajos, Richárd Mihály. *Tisztelettel hajtom meg személyük vagy emléküik előtt az egyesület lobogóját. Kísérje őket azon óhajtásunk, hogy a kik élnek, sokáig érdeklődhessenek még rokonszenvükkel egyesületünk fejlődése iránt; öreg korukban pedig édesen emlékezzenek azon szép jelmondatra, melynek vezérlete alatt polgári kötelességeiket*

nemcsak törvényes, hanem eszményi módon is igyekeztek teljesíteni: »Istennek dicsőség, egymásnak segítség.« A kik nyugalomra tértek ez idő alatt, azoknak emlékéket őrizze meg, kegyeletes színekbe vonva, a bajtársi szeretet.

Kevés szavam van még hátra a 25 év rövid, igazán csak vázlatos történetéhez; azt is csak a történet teljessége végett hozom fel, 1894. május 14-én vette át az új parancsnokság az ügyek vezetését. Azokban a ha nem is veszedelmes, de bizonyára kritikus napokban, midőn a mesterségesen felizgatott vidéki tömegek mozgalmi veszélyeztették megyénkben és környékünkön a közbiztosságot és kétszeres kötelességünké tették a szakadatlan éberséget. Négy év alatt a parancsnokság újból kiképezte a tagokat, új szolgálati szabályzatot szerkesztett, az őrséget új alapon szervezte, behozta a napostisztai intézményt, új őrtanyába költözött, kiegészítette a testi felszereléseket és a szertári készletet, végre két lovat szerzett, a melylyel a legsürgősebb szükségnek sikerült eleget tennie. A zenekar jó karban van, városi hatóság és közönség jó indulattal és támogatással segíti fejlődésünket. Hiányok vannak még, a mint hogy minden emberi dologban lesznek örökkön örökké. De annyit azért talán nyugodt lélekkel elmondhatunk, hogy elődeink buzgalmához nem lettünk méltatlanok; sőt a csendes, feltűnés nélküli, de annál biztosabb virágzásnak, ha szabad mondanom: férfikorába sikerült egyesületünket juttatni.

Midőn így a múltak emlékeit felújítom és kijelentem, hogy boldognak érzem magam, ha Önökkel városunk közjavanak munkálásában négy éven át együtt működhettem; midőn kijelentem, hogy életem legszebb órái közé fogom sorolni azokat, a melyek az Önök kedves társaságában bennünket egymás becsülésére tanítottak: lezárás a jelent is a 25 év keretébe és átadom a jó emlékezetnek. Higgyék el nekem, hogy szép és nemes ennek az ügynek szolgálata; mert itt semmi érdek, csak a kölcsönös becsülés és az egyesületi célok hűséges és vidám kultusza fűz össze bennünket. Rövid az idő, melyet még együtt tölthetünk; a mi erő és lelkesedés még szünnyadoz bennünk, ébreszszük fel, hogy abban a lelkes hangulatban válhassunk el egymástól, a mely a teremtő lelkesedés ifjú korának napjaiban együvé hozott. Akkor ünnepeljük meg igazán egyesületünk alapításának huszönötödik évfordulóját

A VII. orsz. tanfolyam.

A budapesti testület története ismét egy eredményes momentummal gazdagodott. Befejeztetett a VII. orsz. tanfolyam is, melynek eredménye ha nem is múlta fölül a tavalyi (VI.) tanfolyamét, de nem is sokkal maradt mögötte. Múlt számunkban közöltük azokat a testületeket, hatóságokat stb., kik jelentkeztek, illetve a kik bejelentették, hogy a tanfolyamra hallgatót küldeni szándékoznak. A jelentkezéseket, — minthogy azok szabályszerűen eszközöltettek, — a budapesti testület acceptálta is valamenynyit, mindazonáltal a tényleges jelentkezés eredménye némileg elütő volt az előzetes bejelentésektől, mert egyrészt nem mind érkezett meg a ki jelentkezett, (: Budapestről 1, Dercsikáról 7:), másrészt pedig olyanok is jelentkeztek július 31-én, a kik előzetesen bejelentve nem voltak (: Bátorról 1, Ó-Radnáról 1:).

A kitűzött napon megjelent összesen 30 hallgató, kiknek nevei és a reájok vonatkozó egyéb lényeges adatok az itt közölt táblázatos kimutatásban vannak szemléltetőleg feltüntetve.

A VII. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam hallgatóinak névsora.

Folyó szám	N é v	L a k h e l y		Életkor	Vallás	Polgári foglalkozás	Tűzoltói rang	Kiküldötte	Hány éve tűzoltó?	Elszállásolás	Melyik katonai csapattestnél szolgált és milyen ranggal?
		k ö z s é g	m e g y e								
1	Beke Antal	Baróth	Háromszék	34	r. k.	vendéglős	szertáros	ö. t. testület	3	csoportos	2. gy. e. — őrvez.
2	Bender Lajos	Rákos-Palota	Pest-P.-S.-Kisk.	23	ág. ev.	tanító	—	ö. t. testület	—	saját	—
3	Csankó Géza	Báta	Tolna	23	r. k.	tanító	alparancsnok	ö. t. testület	3	csoportos	—
4	Cseri László	Nagy-Kőrös	Pest-P.-S.-Kisk.	29	ev. ref.	tanító	szakaszpar.	ö. t. testület	$\frac{3}{4}$	csoportos	38. gy. e. — pótt.
5	Csillag József	Székely-Udvarhely	Udvarhely	38	r. k.	tak.-pénzt. tisztv.	alparancsnok	ö. t. testület	14	csoportos	62. gy. e. — szak. v.
6	Dézi Balázs	Székely-Udvarhely	Udvarhely	25	r. k.	kereskedő	—	ö. t. testület	—	csoportos	82. gy. e. — őrvez.
7	Dobos Lajos	Mező-Túr	Jász-Nk.-Szoln.	49	ev. ref.	kovács	gépezelő	ö. t. testület	3	csoportos	7. honv. gy. e. — őrv.
8	Érsek Antal	Szentes	Csongrád	35	ev. ref.	cipész	csővezető	városi tanács	10	csoportos	—
9	Gyárfás Zsigmond	Sepsi-Szt.-György	Háromszék	36	ev. ref.	nyerges	őrparancsnok	ö. t. testület	14	csoportos	2. gy. e. — szak. v.
10	Holcsek Antal	Salgó-Tarján	Nógrád	32	r. k.	tanító	segédtiszt	ö. t. testület	6	csoportos	13. honv. zászl. — tized
11	Hritz János	Kaczin	Szepes	48	r. k.	tanító	parancsnok	főszolgab. hív.	5	saját	38. honv. gy. e. — pótt.
12	Jakabos Miklós	Székely-Udvarhely	Udvarhely	39	r. k.	szabó	szakaszpar.	ö. t. testület	5	csoportos	23. vad. zászl. — közv.
13	Kántor Rezső	Kiskún-Dorozsma	Csongrád	24	r. k.	közs. aljegyző	szakaszpar.	ö. t. testület	$2\frac{1}{2}$	csoportos	32. gy. e. — pótt.
14	Kiss Lajos	Mező-Túr	Jász-Nk.-Szoln.	48	ev. ref.	tornatanár	alparancsnok	ö. t. testület	$2\frac{1}{2}$	csoportos	—
15	Klug János	Ada	Bács-Bodrogh	34	r. k.	városi hivataln.	segédtiszt	ö. t. testület	$2\frac{1}{2}$	csoportos	3. husz. e. — szak. v.
16	Konnerth János	Bátos	Kolozs	26	ág. ev.	segédjegyző	alparancsnok	főszolgab. hív.	$\frac{1}{2}$	csoportos	62. gy. e. — őrmester
17	Kovács János	Csákvár	Fehér	28	ág. ev.	fazekas	őrparancsnok	ö. t. testület	10	csoportos	—
18	V. Kovács József	Várpalota	Veszprém	38	ág. ev.	városi hivataln.	segédtiszt	ö. t. testület	5	csoportos	66. gy. e. — őrmester
19	Krempaszky Alajos	Szepes-Ófalu	Szepes	44	r. k.	tak.-pénzt. tisztv.	—	főszolgab. hív.	—	saját	67. gy. e. — közl.
20	Limbek Pál	Kishegyes	Bács-Bodrogh	30	r. k.	közs. aljegyző	alparancsnok	ö. t. testület	3	csoportos	44. gy. e. — tizedes
21	Markovich Gusztáv	Baglyasalja	Nógrád	40	ág. ev.	tanító	szakaszpar.	ö. t. testület	9	csoportos	—
22	D. Molnár Lajos	Mező-Túr	Jász-Nk.-Szoln.	28	ev. ref.	csizmadia	szakaszpar.	ö. t. testület	9	csoportos	—
23	Muresian Miklós	Ó-Radna	Besztercze-Nasz.	32	gőr. k.	tanító	—	főszolgab. hív.	—	csoportos	—
24	K. Nagy Sándor	Mező-Túr	Jász-Nk.-Szoln.	27	ev. ref.	városi hivataln.	szertáros	ö. t. testület	6	csoportos	—
25	Polesinszky Emil	Csáktornya	Zala	28	r. k.	tanító	szertáros	községi előlj.	8	csoportos	20. honv. gy. e. — pótt.
26	Rónay Albert	Kaposvár	Somogy	30	izr.	megyei hivataln.	szakaszpar.	—	$6\frac{1}{2}$	csoportos	13. gy. e. — őrmester
27	Strauch Árpád	Rákos-Palota	Pest-P.-S.-Kisk.	21	r. k.	tanító	—	ö. t. testület	—	saját	—
28	Szemerjai Károly	Székely-Udvarhely	Udvarhely	24	ev. ref.	könyvkötő	—	ö. t. testület	—	csoportos	82. gy. e. — őrmester
29	Vanschura Viktor	Szászvár	Baranya	29	r. k.	bádogos	szakaszpar.	ö. t. testület	$3\frac{1}{2}$	csoportos	52. gy. e. — közl.
30	Varga László	Budapest	Pest-P.-S. Kisk.	29	ev. ref.	mészáros	—	—	—	saját	5. gy. e. — tizedes

Az előadók még ugyanaz napon megkapták az egyenruhát és a teljes felszerelést a budapesti testület szertárából s azon 25 hallgató, kik csoportos elszállásolást kívántak, s ebbeli óhajukat kellő időben bejelentették, nyomban elhelyeztettek a csoportos szállásra, melyet a testület az idén is a VIII. ker. Bezerédy-útczai iskola tágas és célszerűen szellőztethető tornatermében rendezett be a székesfőváros gazdasági hivatalától kölcsönözött ágyak- s egyéb szükséges tárgyakkal.

Aznap este 8 $\frac{1}{2}$ óraker ismerkedési vacsorára gyűltek még össze az előadók és hallgatók a József-főherczeg szálló egyik földszinti éttermében, hol megtörténtek a kölcsönös bemutatkozások; másnap reggel 7 óraker aztán megkezdődtek az előadások, melyek vásár- és ünnepnapok kivételével az elméleti részből d. e. 7 órától 9-ig, és 11-től 12-ig, a gyakorlati részből pedig d. u. $\frac{1}{2}$ 4-től $\frac{1}{2}$ 8-ig tartattak.

Az előadott tananyag tárgyai külömben az egyes előadók között az alábbi kimutatás szerint voltak felosztva.

Tantárgy	A tantárgy részletes felosztása	A tanórák		Előadó
		száma	mely napon tartatnak?	
Szervezés	a) alakulás, szervezeti tagozás, szövetségek, szolgálati szabályok, adminisztráció	3	1, 2, 4.	Dr. Szily József
	b) egyenruha, rangjelzés és szem. felsz.	2	2, 4.	Dr. Szily József
Tűzrendészet	a) kormányrendelet és egyéb tűzrendészeti rendeletek	2	6, 6.	Dr. Szily József
	b) megelőző tűzrendészet és a tűzrendészet kezelése	4	2, 9, 13, 17.	Markusovszky Béla
	c) az építkezés elemei	1	5.	Breuer Szilárd
Tűzoltó-szerek	a) a szivattyú szerkezete, működése és annak alkalmazása	5	1, 3, 3, 5, 5.	Köhler István
	b) szivattyúk kipróbálása	2	11, 11.	Köhler István
	c) a szivattyú gondozása és működési zavarai	2	11, 13.	Szidanits Ferencz
	d) mászó, mentő és egyéb szerek és azok alkalmazása	3	3, 4, 9.	Kálmán Géza
Vízszerezés	folyam, vízvez., kutak, medenczék stb.	3	8, 8, 9.	Dr. Szily József
Tűzjelzés	kürt, harang, sürgöny és telefon	1	1.	Breuer Szilárd
Tűzoltás és védelem (taktika)	a) a tüzek minősége, támadása és oltása; csővezetés, takarítás; támadási tervek megoldása	8	6, 8, 10, 10, 12, 12, 16, 16.	Breuer Szilárd
	b) mentés	2	13, 17.	Szidanits Ferencz
Első segély	első segély baleseteknél	4	10, 12, 16, 17.	Dr. Balogh Dezső
Gyakorlati rész.				
Rendgyakorlatok		5	1, 1, 3, 5, 8.	Christe Loránd
Szerek gyakorlati ismertetése	szivattyúszerek			Dr. Szily József
	mászó- és mentőszerek	1	1.	Hérmán Ödön
Szivattyú-szerelés		13	2, 2, 3, 4, 4, 5, 6, 6, 8, 9, 9, 10, 10.	Szidanits Ferencz Christe Loránd
Mászó- és mentőgyakorlatok		9	2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11.	Hérmán Ödön Osztetky Lajos
Támadás és vezénylés		5	11, 12, 13, 16, 17.	Dr. Szily József Hérmán Ödön Szidanits Ferencz Breuer Szilárd Markusovszky Béla

A rendes elméleti és gyakorlati előadásokon kívül a tanfolyamhallgatók részt vettek még a »pyrosbest« nevű újonnan feltalált oltó-anyag próbáján, az elevátor gőz-

szivattyú-berendezésének kipróbálásánál, megtekintették a várbeli Mátyás-templom toronyörségét, az önkéntes mentő-egyesület laktanyáját és felszerelését, a Gizella-gőzmalom

és a m. kir. Opera tűzbiztonsági berendezését, a IX. ker. tűzörséget, a *Geittner* és *Rausch*, valamint a *Walser*-féle tűzoltószer-gyárakat, a hiv. és önk. tűzoltóságok gyakorlatait, azonkívül valamennyien megjelentek a M. Á. V. gépgyáranak önkéntes tűzoltó-testülete által a gyártelepen rendezett nyári mulatságon.

Az előadások augusztus 17-én bevégeződvén, 18 án és 19-én a záró vizsgálatok tartattak meg, melyre a belügyminiszterium mégis kiküldötte biztosát az idén is, mint az előző években gyulafalvi *Bulyovszky* Aladár min. titkár személyében. Aligha akadna egyébként ember a belügyminiszteriumban, a ki e tisztet oly odaadó buzgósággal és annyi szakavatottsággal lenne képes betölteni, mint *Bulyovszky* Aladár, a kinek e téren már több éven át szerzett tapasztalatai vannak. Az idén is szokott tapintatával végzé feladatát a vizsgálatokon s csak sajnálatos félreértés volt az oka, hogy a miniszteri biztos funkciója az idén csak a vizsgálatoknál kezdődött. Az országos szövetséget az idén is *Szabó* Gyula előadó kismartoni főparancsnok képviselte, a ki már szintén ismert és nem kevés rokonszenvenvel látott alakjává vált az orsz. tanfolyamoknak.

A vizsgálatok egyébként az alább következő sorrendben folytak le:

Nap	Óra	Előadó	T a n t á r g y
a u g u s z t u s 18	d. e. 7— $\frac{1}{2}$ 8	Dr. Balogh	Első segély baleseteknél
	" $\frac{1}{2}$ 8—8	Dr. Szily	Szervezés (alakulás, szerv.tagozás stb.)
	" 8— $\frac{1}{2}$ 9	"	" egyenruha, rangjelzés stb.)
	" $\frac{1}{2}$ 9—9	Breuer	Az öngyújtás kármé
	" 9— $\frac{1}{2}$ 10	"	Tűzjelzés
	" $\frac{1}{2}$ 10—10	"	Szünet
	" 10— $\frac{1}{2}$ 11	Köhler	A szivattyú szerk., működ. és alkalm.
	" $\frac{1}{2}$ 11—11	"	" kipróbálása
	" 11—12	Breuer	Tűzoltás és védelem (tűzek min. stb.)
	d. u. 4—5	Christe	Rendgyakorlatok
" 5—6	Szidanits Christe	Szivattyú-szerelés	
" 6—7	Hérmán Oszetzky Kálmán	Mászó- és mentőgyakorlatok	
a u g u s z t u s 19	d. e. 7— $\frac{1}{2}$ 8	Dr. Szily	Kormányrend, egyéb tűzrend. rendlk.
	" $\frac{1}{2}$ 8—8	"	Vízszerezés
	" 8— $\frac{1}{2}$ 9	Kálmán	Mászó- és mentőszerek
	" $\frac{1}{2}$ 9—9	Szidanits	A szivattyú gondoz. és műk. zavarai
	" 9— $\frac{1}{2}$ 10	"	Mentés (taktika)
	" $\frac{1}{2}$ 10—10	Markusovszky	Megelőző tűzrendészet
d. u. $\frac{1}{2}$ 4—7	Dr. Szily Hérmán Szidanits Breuer Markusovszky	Támadás és vezénylés	

A vizsgálatok befejeztével azonnal értekezletre gyűlt össze az előadók kara s hosszas beható tanácskozás alapján a min. biztos s az orsz. szöv. kiküldött hozzájárulásával megállapította a vizsgálatok eredményét s nyomban megejtette az osztályozást. E szerint:

A 30 hallgató közül időközben elmaradt 2, névszerint *Bender* Lajos és *Varga* László; a vizsgálatról visszalépett 2, névszerint *Hritz* János és *Krempaszky*

Alajos, tehát vizsgázott összesen 26 hallgató. A vizsgázottak közül *tisztté* minősítettett 20, *altisztté* 6 hallgató. És pedig:

tisztté minősítettettek:

a) *jeles* eredménnyel letett vizsga alapján:

1. *Cseri* László,
2. *Rónai* Albert,
3. *Kántor* Rezső,

b) *jó* eredménnyel letett vizsga alapján:

4. *Strauch* Árpád,
5. *Polesinszky* Emil,
6. *Holcsek* Antal,
7. *Markovich* Gusztáv,
8. *Csillag* József,
9. *Konnerth* János,
10. *Csankó* Géza,

c) *elégséges* eredménnyel letett vizsga alapján:

11. *K. Nagy* Sándor,
12. *Limbek* Pál,
13. *Szemerjai* Károly,
14. *V. Kovács* József,
15. *Klug* János,
16. *Kiss* Lajos,
17. *Muresian* Miklós,
18. *Jakabos* Miklós,
19. *Gyárfás* Zsigmond,
20. *Dézi* Balázs,

altisztté minősítettettek:

21. *Kovács* János,
22. *D. Molnár* Lajos,
23. *Vanschura* Viktor,
24. *Beke* Antal,
25. *Dobos* Lajos,
26. *Érsek* Antal,

csupán látogatási bizonyítványt kaptak *Hritz* János és *Krempaszky* Alajos.

Esti 9 óra múlt, mikor *Bulyovszky* Aladár mint az értekezlet elnöke s mint miniszteri biztos kihirdette a hallgatók előtt az eredményt s a szent ügyért a jövőben is kifejtendő buzgó és lelkes tevékenységre lelkesítő beszédet intézve hozzájuk s köszönetet mondva az előadónak fáradozásukért, a VII. orsz. tanfolyamot berekesztette. Az előadók és a budapesti testület nevében dr. *Szily* József főparancsnok mondott köszönetet támogatásukért a belügyminiszternek, az orsz. szövetségnek és kitartó szorgalmukért a hallgatóknak.

A tanfolyam-hallgatók és az előadók ezután búcsúzó vacsorára gyülekeztek össze a külső-kerepesi-úti *Spalt*-féle vendéglő akáczfái alatt s éjfél felé járt az idő, mikor a társaság széjjeloszlott.

Az elnökség ülése.

Budapest, 1898. augusztus 27.

Ma délután az orsz. szövetség elnöksége hosszú, ápr. 2. óta tartó szünet után ismét ülést tartott az orsz. szöv. irodái helyiségeiben. Jelen voltak: Dr. *Kék* Lejos elnök, Dr. *Szily* József titkár, *Tomcsányi* Béla pénztáros, *Christe* Loránt, *Csányi* János, *Ecker* Sándor, *Dorner* Béla, *Kálmán* Géza, *Köhler* István, *Szabó* Gyula, *Vida* Pál, *Wagner* Manó előadók és *Varga* László felügyelő bizottsági tag.

Elnök délután 4 órakor megnyitja az ülést s üdvözlő a szép számban megjelent elnökségi tagokat.

Mindenek előtt a megelőző ülés jegyzőkönyve olvasatik fel, s miután ellene észrevétel senki nem tesz, hitelesítésére elnök *Köhler* István és *Vida* Pál előadókat, a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére pedig *Vida* Pál és *Szabó* Gyula előadókat kéri fel.

Titkár bemutatja ezután *Dorner* Béla előadónak 1898. április 28-án kelt levelét, melyben az előadói tisztségről lemond.

Dorner Béla kijelenti, hogy az okok, mik őt akkor lemondásra kényszerítették, ma már megszűntek, s így a levelet ez idő szerint ő maga kéri tárgyalannak, illetve visszavontnak tekintni. (Helyeslés.)

Napirend előtt *Vida* Pál interpellálja az elnökséget azon késedelem miatt, mely az új rangjelzési szabályzat szétküldésében nyilvánul. Jóllehet meggyőződése volt az elnökségnek, hogy azt gyorsan kell elkészíteni s a tagtestületeknek a nyár folyamán lett volna legjobb idejük és alkalmuk arra, hogy azt megvalósítsák, mindennek daczára a szabályzatnak ma a nyár utolján még híre sincs. Kérdi, mi oka ezen megfoghatatlan hanyagságnak.

Elnök mindenekelőtt siet elhárítani magáról az odiumot, mert ő is, meg a titkár is számtalanszor sürgették a dolgot szóval is írásban is. Felvilágosítást legjobban adhat *Köhler*, a ki a kinyomatással megbízva volt.

Köhler István megjegyzi, hogy a késésnek oka az volt, hogy a vállalkozóval, a ki pedig már foglalót is adott, meg kellett szakítani a kontaktust, s másra kellett bízni a munkát. Annyit azonban ma már jelenthet, hogy a nyomtatás a jövő hét végén megkezdődik. A munka külföldben oly nagy méretű, hogy nem csuda, ha lassan halad. 4 kö már kész a rajzokról s a jövő hét végéig feltétlenül kész a többi is. Az ábrák száma külföldben szaporodott egy hát- és egy oldalmetszettel. Jelenti, hogy a színnyomatok 1182 frtba fognak kerülni.

Vida Pál tudomásul veszi az adott felvilágosítást s megnyugszik a hallottakban.

Titkár ezzel az ügygyel kapcsolatosan jelenti, hogy a múlt ülésen kimondott utasítás értelmében a tervezet az előadónak megküldött, megjegyzéseket azonban csak *Vida* Pál küldött be. A nyomás egyébiránt — miután a köveknek száradni kell, — csak 2 hét múlva kezdődik, és így a kész munka expedálása csak 5—6 hét múlva történhetik meg.

Tudomásul vétetik.

Titkár bemutatja dr. *Óváry* Ferencz sürgönyét, melyben elmaradását betegségével igazolja.

Tudomásul vétetik.

Bejelenti a 200 frt államsegély kiutalványozását és és inkasszálasát is, a mi szintén tudomásul szolgál.

Bejelenti végül, hogy a budapesti testület által rendezett VII. orsz. tanfolyamra a belügyminiszter *Bulyovszky* Aladárt, az orsz. szövetség pedig illetve utólagos jóváhagyás reményében az elnök *Szabó* Gyula előadót küldötte ki biztosul, illetve képviselőül.

Az elnökség a belügyminiszteri intézkedést tudomásul veszi, az elnöki kiküldést pedig jóváhagyja.

Szabó Gyula mindjárt be is jelenti, hogy a VII. orsz. tanfolyam július 31-én kezdődve, most e hó 20-án ért véget s a vizsgálatok eredményét ismerve, elmondhatjuk, hogy a budapesti testület arra csakis önérzettel gondolhat. Indítványozza, hogy a budapesti testületnek az elnökség a tanfolyam rendezéseért s annak sikereért köszönetet szavazzon, s erről a budapesti testület jegyzőkönyvi kivonatban értesíttessék.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi s az indítványt egyhangúlag elfogadja.

Tárgyalás alá került a *Heves vármegyei szövetség előterjesztése*, mely arra kéri az elnökséget, hogy terjesszen elő indítványt a jövő évi orsz. kongresszuson Brassóban az orsz. szövetségi tagdíjaknak 1 frtra leendő leszállítása iránt. Ezen előterjesztést a hevesiek megküldötték a többi vármegyei szövetségeknek is, hogy azok is pártolják az eszmét s hasonló előterjesztést tegyenek. *Veszprém* vármegye már meg is cselekedte s annak előterjesztése a hevesivel együtt szintén tárgyalás alá vétetett.

Vida Pál helyesli az eszmét, s előre is jelzi, hogy *Heves* és *Veszprém* vármegyékhez *Fehér vármegye* legközelebb csatlakozni fog.

Elnök indítványozza, hogy ez a tárgy az orsz. közgyűlést megelőző elnökségi ülés napirendjére tűzessék ki. Elfogadtatik.

Ezután szőnyegre került a pozsonyi ügy. Dr. *Michaélis* Béla Pozsony vármegyei tűzrend. felügyelő ugyanis előterjesztést adott be az iránt, hogy az új rangjelzési szabályzatot az elnökség külön adja ki német nyelven is. (Folyt. köv.)

Az ácsi önk. tűzoltó-század 15 éves története.

A nyolcvanas években, midőn a magyar társadalom intéző körei a közhasznú intézmények sikeres keresztülvitelét már szükségesnek látták, megyénkben is mozgalom indult meg a tűzoltó-egyletek létesítése iránt.

A megyei alispán úr 4446/882. számú körrendeletében felhívta Ács községet is tűzoltó-egylet szervezésére.

1882. évi augusztus 29-én tartott községi képviselő-testületi közgyűlésen ezen felhívás felolvastatott, az a község közhajának felelőleg meg, egyhangúlag elhatározott az ácsi önk. tűzoltó-egylet felállítására és az előmunkálatok kidolgozására, továbbá egy a helyi körülményeknek megfelelő tervezet és alapszabály szerkesztése és beadására egy bizottság kéretett fel azzal, hogy ez ügybeni javaslatát mielőbb adja be.

Ugyanezen év november 11-én tartott képviselő-testületi közgyűlésen a kiküldött bizottság betérjesztette az ácsi tűzoltó-egylet mikénti felállítására vonatkozó javaslatát, melyben az alapszabályok kidolgozására egy tágabb bizottság kiküldését javasolta.

A tett javaslat elismeréssel fogadtatott s *Szabadhegy* György elnöklete alatt álló bizottság küldetett azon megbízással, hogy az alapszabályokat kidolgozva és a legszükségesebb szerelvényekről a költségvetést megkészítve, az alakuló gyűlést mielőbb hívják össze.

Az ácsi önk. tűzoltó-egylet megalakulása ügyében december 10-én tartott közgyűlésen *Szabadhegy* György bizottsági elnök a kidolgozott alapszabályokat betérjesztette, melyek miután elfogadtattak, a m. kir. belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett felterjesztetni határozattak.

Ezen alakuló közgyűlésen kibocsátott aláírási ívet 3 alapító és 26 működő tag azonnal aláírván, az egylet megalakultnak kimondatott s annak daczára, hogy az alapszabályok csak 1883. május 15-én 28.183. sz. a. nyertek jóváhagyást, egyletünk működése az alakuló közgyűléstől vette kezdetét és tisztikara a következőképpen választott meg:

Elnök: báró *Marschall* Farkas, főparancsnok; *Szabadhegy* György, alparancsnok; *Péntek* Pál, tb. alparancsnok; *Csermák* Hugó, titkár; *Thuri* Etele, pénztáros; *Pály* Zsigmond, orvos; dr. *Bielitz* Antal.

Midőn egyletünk így megalapítva és tisztikara megválasztva lett, hozzá foghatott a kezdeményezés nehéz munkájához.

Az egylet megalakulásához és a szerelvények beszerzéséhez Ács község 300 frttal járult és azonkívül átadta a tulajdonában levő fecskendőt és lajtos kocsit.

Felhívás intéztetett a község lakosaihoz, egyes biztosító-társulatokhoz, mely felhívásra az ácsi cukorgyár és a cukorgyárak biztosító-társulata 100—100 frttal, az első magyar általános biztosító-társaság 50 frttal, *Glyczy* Kálmán, báró *Marschall* Farkas, *Szabadhegy* György, dr. *Beke* Antal, *Páli* Zsigmond, *Borvendég* Mátyás és idősb *Péntek* István 15—15 frttal járult.

A nemeslelkű adakozásokból és a tagsági díjakból

befolyt összeg képezte az egylet vagyonát, melyből a leg-szükségesebb tűzoltó-felszerelést beszerezni iparkodtunk. E végből egy bizottság küldetett ki azzal a megbízással, hogy a szükséges szerelvényt, valamint a belépett működő tagok részére az egyenruhát szerezzék be.

A működő tagok kiképzetése a legfőbb feladatok egyike volt s felkérésünkre *Prodovszky* Lajos a komáromi önk. tűzoltó-egylet mászó-osztály parancsnoka szíves volt ezt magára vállalni.

Bár egyletünk anyagi tehetségei miatt oly összeget, — melyet megérdemelt fáradságáért méltán várhatott — az akkori körülmények között nem adhatott, de neki megfizethetetlen önfeláldozó szívességéért az ércnél maradandóbb erkölcsi elismerést és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A működő tagok kiképzetése 1883. november 4-én egy nagyobb szabású gyakorlattal lett befejezve, melyen a környékbeli testvér-egyesületek is jelen voltak.

Egyletünk működését megkezdvén, folyton azon iparkodott, hogy az alig életre kelt egyesület anyagi és erkölcsi támogatásban részesíttessék.

E végből a községben több ízben bocsátottunk ki megleghangú felhívásokat, melylyel az egylet részére alapító, pártoló- és működő tagokat iparkodtunk beszerezni, de — sajnos — a község lakosai között ezek alig keltettek visszhangot.

1884-ik évben uralkodó herczeg *Liechtenstein* János főméltósága, az ácsi uradalom tulajdonosa 200 frtot, *Szabadhegy* György egyleti főparancsnok pedig egy szerkocsit ajándékozott egyletünknek.

Mindig bíztunk egy szebb jövőben s lankadatlan buzgalommal iparkodtunk a község lakosságát nemes célunk elősegítésére buzdítani, új tagokat nyerni, hogy egyesített erővel könnyebben küzdjünk ügyünkért.

De minden nagy eszmének, mely magát sikerre akarja felküzdeni, meg kell vívnia azon többnyire ellentétes erőkkel, melyek elhaladásának útját kereszteszik: mert az emberi társadalomban épp úgy mint a természetben minden felmerülő új eszme szellemi súlyával szerez tért magának, mint amott a természeti tárgy anyagi erejével.

Még a kezdet nehézségein sem estünk át, midőn báró *Marschall* Farkas elnöki tisztéről lemondott. Mely sajnálattal vettünk tudomást elhatározásáról, mert általa egyletünk egyik legrokonszenvesebb tagját veszítette el, a ki egyletünk iránt mindig meleg érdeklődést tanúsított s nem egyszer hozott anyagi áldozatokat intézményünkért.

Az 1885. évi január hó 11-én megtartott rendes évi közgyűlés őt az elnöki tisztében szerzett kiváló érdemei elismerésüül közfelkiáltással örökös tiszteletbeli elnökké és helyébe *Szabadhegy* György, tiszteletbeli főparancsnokká pedig *Csermák* Hugót megválasztotta.

Ebben az évben egyletünkre nézve rendkívül fontos és már égetően szükséges változás állt be, a mennyiben a községi képviselőtestület határozata folytán egyletünk részére új fecskendő-, szín- és őrszoba lett építve, melyek elkészülésük után azonnal rendelkezésünkre bocsátattak.

Kifogástalan és sikeres működésünk ez által jobban biztosított, mert míg őrszobánk nem volt, a rendes éjjeli őrszolgálatot — melyek különösen a nyári hónapokban valnak szükségessé — nem teljesíthettük.

Az 1886-ik évben a lelkesültségnek még mindig alig észrevehető jelenségei mutatkoztak, mert új tagok kevesen léptek egyletünkbe. Az év elején 16 alapító, 9 pártoló és 42 működő tag volt.

Pénztárunk is úgy állt, hogy erre az évre csak 23 frt rendes bevételre lehetett számítani. Remélve azonban, hogy nemes intézményünket a község lakosai támogatni fogják, *Forster* Géza javaslatára megkerestük a községi előljáróságot, hogy lelkes felhívásával oszlassa el az uralkodó közönyt és a község lakosait buzdítsa az egylet támogatására oly módon, hogy pártoló tagokul lépjenek egyletünkbe.

A minden oldalra kiterjedő fáradozást mégis siker koronázta, a mennyiben a község kisebb birtokosai ezen felhíváshoz 210 frttal járultak.

Törhetetlen buzgalommal láttunk hozzá, hogy a pártoló közönség áldozott filléreiből létesült egyesület a folytonos küzdelmek dacára kivívja lételet, hogy az elvetett mag erős gyökeret verjen, és terebélyes áldást hozó fává növekedjék fel.

Év végén már oly szerencsés helyzetben voltunk, hogy leltárunk értéke 1168 frtra emelkedett és hogy az eddig annyira nélkülözött nagy kútat az őrtanya udvarán létesíthettük, mely által tűzvész esetén kiszámíthatatlan előnyökhöz jutottunk.

Az 1887-ik évben az alapító és pártoló tagok számában jelentékeny szaporulat volt, a mennyiben alapító volt 19, pártoló pedig 27. működő tag pedig csak 44.

Szerelvényeinken történt javítások és beszerzések közt fontos helyet foglal el az előző évben készített kútnak — *Csermák* Hugó tb. főparancsnok által kidolgozott terv szerint — egy megfelelő szivattyúval történt ellátása, melylyel másodpercenként 300 liter vizet a rendelkezésünkre álló tömlőkkel minden pazarlás nélkül bárhová képesek vagyunk szállítani.

A czukorgyárak biztosító társulatának is előadván e tervet, az annyira fontosnak találta annak keresztülvitelét, hogy a költségek fedezéséhez azonnal 300 frtot utalványozni kegyeskedett, és így leltárunk értéke 1451 frt. 42 kr-ra emelkedett.

E helyen is meg kell emlékeznünk ez évben elhunyt alparancsnokunkról *Péntek* Pálról, ki egyletünknek egyik legbuzgóbb és legáldozatkészebb tagja volt, kinek halála feletti fájó részvétünknek jegyzőkönyvíleg is kifejezést adtunk.

Az 1888-ik évben az egylet tisztikarában változás állt be, mert *Páli* Zsigmond pénztárnok úr ezen állásától megvált, és helyébe *Nagy* Imre szolgálatvezető kéretett fel.

Pénztárunk is már elég kedvező kelyzetben volt, mely csak arra adott alkalmat, hogy tűzoltó-szerelvényeinket gyarapítsuk, mi végből egy kisebb szerkezetű szívfecskendőt vásároltunk; a segélyalapi pénztárból pedig 48 tűzoltónak nyári egyenruhát készíttünk.

1889-ben egyletünk beléletében fontos fordulat következett be, a mennyiben a magas belügyministeriumnak 1888. évi 53/888. sz. a. kibocsátott tűzrendészeti szabályrendeletéhez képest egyletünk szolgálati szabályzata újra át lett dolgozva, mely a megyei hatóságtól 340. sz. a. nyert jóváhagyást.

Az újjaalakítási munkálatok megalkotása és keresztülvitele nehéz volt, de már csak tovább kellett építeni az alapot, hogy a célt elérjük.

Az évkönyvekből számtalan nevet tudnánk felsorolni, melyeket mindig összeforrva találunk az előhaladás eszméjével, mely a tűzoltószázad történetében magát kiolthatatlan betűkkel írta be.

A községi képviselőtestület a nagyobb kiadások fedezésére egy nagyobb összeget is biztosított egyletünknek s ezzel fennállásunk — mely az eddig lefolyt hat év alatt is csak nagy küzdelmek után volt lehetséges — biztosított.

Midőn egyesületünket hosszú viszontagság után szilárd alapra helyeztünk hittük, oly fordulat következett be, mely mindazokra leverőleg hatott, kik intézményünk iránt melegebben érdeklődtek. Egyletünk feje, *Szabadhegy* György elnök és főparancsnok eddig viselt tisztéről lemondott.

Lemondását az 1890. évi június hó 8-án egybegyűlt közgyűlés mely sajnálattal vette tudomásul s e tisztében szerzett kiváló érdemeit a jegyzőkönyvek megörökítették.

Szabadhegy György leköszönésekor az elnöki székre *Antal* Gábor úr kéretett fel, a főparancsnoki teendőket és az egylet vezetését pedig *Csermák* Hugóra bízott.

1890. évi június 8-ik napja szép ünneppel gazdagította

egyletünk történetét, melyen az egylet alakulásakor belépett működő tűzoltók az 5 éves szolgálati érdemjelvényt megkapták. Ezen kitüntetés nagyban fokozta a fiatalságban az ambíciót, hogy tűzoltóvá legyen, mert az év végével már 68 működő tag tartozott egyletünkhöz.

Nevezetes fordulat volt az is, hogy ebben az évben a pártoló tagok által teljesített évi fizetések megszűntek és most vettetett ki először a községi tűzrendészeti szabályok 8-ik §-ban meghatározott tűzrendészeti adó, mely által egyletünk vagyoni állapota nagyban javult, mert az évi 350 frtnyi összeget egyletünk megfelelő felszerelésére fordíthattuk.

1891—92-ik . . . . . években egyletünkben fontosabb mozzanat nem volt.

1893. évben érte el az egylet 10 éves fennállását, melyet tűzoltóságunk ezen esemény méltóságához képest fényesen meg is ünnepelt. Ez alkalommal a 10 éves szolgálati érdemjelvények is kiosztattak.

Leltárunk gyarapodott 60 méter nyomótömlővel és 5 drb. létrával. A községtől annak idején átvett fecskendőt pedig 280 frt költséggel átalakítottuk.

1894-ik évben nem merült fel fontosabb esemény.

1895-ik évben egyletünk saját költségén a község nyugoti részére a második nagy kútat megépíttette 352 frt költséggel, melyet az őrtanyánál már levő kútfelszerelés mintájára, 265 frt értékben szivattyúval is ellátott. Most már az igényeknek minden tekintetben megfelelő két oly víztartányunk van, melyek által egyletünk működési képessége rendkívül fokoztatott.

Talán nem válik egyesületünk érdemeinek kisebbítésére ha felemlítjük, hogy a tűznél esetleg megsebesült vagy elhalt bajtársaink özvegyei és árváinak sorsa arra indította a parancsnokságot, hogy összes tagjaival az orsz. tűzoltóság-szövetségbe 1896-ik évben belépett és az összes működő tagokat baleset ellen is biztosította. Míg az országos tűzoltóság-szövetségbe való belépésünkkel azt értük el, hogy a szolgálatban történt megsebesülések és betegségek folytán beállott mulandó munkaképtelenség esetén az illető tagnak naponként 50 krtól 1 frtig terjedő segélyezést nyújtunk, addig a nemzeti baleset biztosító-társaságba való belépésünkkel tagjainknak teljes munkaképtelenség vagy halálesetén 500 frtig terjedő segélynyújtást biztosítottunk, mely segélyezés a visszamaradt családra is kiterjed.

Egyesületünk 15 éves történetében ez a legutolsó fontosabb intézmény, mert az 1897-ik évben kimagasló mozzanat nem volt.

A szervezéskor belépett működő tagok közül 14 taggal dicsekedhetik az egylet, kik megszakítás nélkül fáradtak az egylet lételéért. Mai napon a működő tagok száma 93.

A lefolyt 15 év alatt tartottunk 121 ülést és 180

gyakorlatot. Éjjeli őrseg 943 éjjel volt szolgálatban és 61 tüzesetnél működünk.

Szertárunknak jelenlegi értéke 4270 frt, mely összeg a következő szerelvényekben fekszik:

van 3 tűzifecskendőnk 350 méter nyomótömlővel, 2 kúthydrofor, 1 szer-, 2 lajtos- és 2 tömlőszállító kocszi és 100 működő tag részére teljes felszerelés.

Az itt előadottakhoz szabadjon még a következőket fűzni:

Egyesületünk egy ruhaalap felett is rendelkezik, mely összeget a működő tűzoltók által egyenkint fizetett évi 60 krtól gyűjtöttünk össze és már két ízben voltunk oly kellemes helyzetben, hogy működő tűzoltóinkat nyári egyenruhával láthattuk el.

Közpénztárunk gyarapítása czéljából évenként farsangi mulatságot is rendezünk, s ez által is kívánjuk a nagyközönség és a tagjaink közötti jó viszonyt fenntartani.

Az a társadalmi mozgalom, mely nálunk 15 év előtt a tűzoltóság ügyében megindult eddigi fejlődésében és küzdelmeiben már azért is tanulságos, mert mint a reform-eszmék egyike érdekes tanulságot nyújt arra nézve, hogy a nemes mag bármily csekély legyen is, a kedvezőtlen talaj és folytonos küzdelmek daczára kivívja lételét és erős gyökeret ver.

Csekély volt ugyan az az anyagi erő, melylyel tűzoltóságunk eszméjének létesítése megindult, ezenkívül mint ez oly kisebb nemzetek körében történni szokott, melyek százados létküzdelmük által a haladás minden irányában megbénítva, a rendelkezésükre álló csekély erőt kénytelenek szétosztani; ennek daczára képes volt ez intézmény is kevés idő alatt oda jutni, hogy számbavehető eredményeket mutathat fel.

Buzgósággal, lelkesedéssel szolgáltuk a közügyet s legalább biztos alapot vetettünk arra, hogy a község minden lakosa érdeklődik intézményünk iránt s a kik tehetik erejüket, tevékenységüket az emberbaráti intézménynek felajánlják.

Nem vetünk sorompót magunk elé, mert akarunk tovább haladni és fényesebb eredményeket elérni az eddiginél. — Ama nemes csoportnak pedig a kinek köszönhetjük azt a magvetést, melynek gyümölcseit ma már az egész község élvezi, e helyütt is szabadjon leróni a hála és elismerés kötelei adóját.

Mielőtt jelentésünket bezárnánk, legyen szabad Ács községnek mint erkölcsi testületnek és a nagyérdemű közönségnek is hálánkat kifejezni, hogy egyesületünket 15 éven át támogatni és ezáltal intézményünk sikerét biztosítani kegyesen voltak. Engedjék remélnünk, hogy jövőre is számíthassunk jóakarató támogatásukra, hogy Ács község javára működhessünk.

Csermák Hugó,
főparancsnok.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten, 1898. évi márczius hó 27. napján délután 1/24 órakor a VIII. kerület kún-utcza-i tűzoltó-örtanyán a budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlésén.

(Folytatás és vége.)

Dr. *Szily* József elnök kijelenti, hogy a parancsnokság egyes kivételes esetben adott kisebb összegeket a tagoknak kölcsön, de csak ha kellő biztosítékot nyújtottak, már pedig kérvényező biztosítékot nem ígért, s így el kellett utasítani. A közgyűlés elnök válaszáat tudomásúl veszi.

g) *Kasztiner* József a tüzeseteknél történt segélyezésekre vonatkozólag felhossa, hogy ő egy tűznél cipőjét

elégetvén, annak megtérítését kérte, de a parancsnokság elutasította.

Elnök megjegyzi, hogy cipő megtérítési alap nincs, s csak az esetben segítették a károsultat, ha a tűzveszélytől megmentett gyáros vagy háztulajdonos a működők segélyére pénzbeli adományokat küldött. Elnök válasza tudomásúl vétetik.

h) *Benedek* Antal őrparancsnok felszólal az iránt, hogy a halottak napján szokásos díszmenet vezetése a parancsnokság tapintatlanságából az egyik elhalt bajtárs atyjára bízott.

Szidanis Ferencz osztályparancsnok kijelenti, hogy *Wagner* Ferencz volt tagtárs sírjához ő vezette a legénysegét, de boldogult fia sírjához *Hevesi* Jakab őrparancsnok.

Indítvány nem tétetvén, a közgyűlés a felszólalás felett napirendre tér.

Az évi jelentéshez több felszólalás nem tétetvén, elnök annak elfogadását és tudomásul vételét kéri. — A közgyűlés a parancsnokság évi jelentését egyhangúlag elfogadja és tudomásul veszi.

4. A számvizsgáló-bizottság jelentését a bizottság nevében *Berger* Ödön felolvassa, mely szerint úgy a pénztár, mint a szertár rendben levőnek találtatott. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

Weisz Béla indítványozza, hogy jövőre az évi mérleg nyomattassék ki, s azt minden testületi tag kapja meg, hogy így a testület vagyoni állását pontosan tudhassa.

Dr. *Szily* József elnök az indítványt mint feleslegest kéri mellőzni; a számvizsgáló-bizottság kötelessége mindent pontosan átvizsgálni, s a szabályellenességet jelentésébe felvenni; kéri a felmentvényt megadni a pénztáros, szertáros, a parancsnokság és számvizsgáló-bizottság tagjai részére. Többek hozzászólása után a közgyűlés *Weisz* Béla indítványát mellőzi, s a pénztáros, szertáros, a parancsnokság és számvizsgáló-bizottság tagjai részére a felmentvényt egyhangúlag megadja.

5. Az 1898. évre elkészített költségelőirányzat felolvasatván:

Jobbágy Károly őrparancsnok a költségelőirányzatnak a Tűzoltó-Közlöny szerkesztésére vonatkozó tételére megjegyzi, hogy a szerkesztés tetemes kiadással jár, míg hirdetésekben alig folyik be valami, kéri a szerkesztőt, hogy a jövedelem szaporításáról gondoskodjék.

Schwerth Frigyes őrparancsnok kéri, hogy járulékkal a szerkesztés költségeinek fedezéséhez a magyar orsz. tűzoltó-szövetség, melynek a Tűzoltó-Közlöny hivatalos értesítője?

Benedek Antal őrparancsnok a hírekre vonatkozólag felemlíti, hogy azok a napilapok után vannak sokszor kifizetve s nem felelnek meg a tényeknek és a czélnak.

Dr. *Szily* József elnök kifejti, hogy a közlöny szerkesztéséhez a magyar országos tűzoltó-szövetség költséggel nem járul, de mivel a budapesti önkéntes tűzoltó-testület 5000 frt államsegélyben részesül, míg az országos szövetség csak 2000 frtot kap, kell, hogy a testület az országos érdekekért is nagyobb áldozatokat hozzon és ha csak ezen segélyt veszélyeztetni nem akarja, a szerkesztés költségeit viselni kell.

Dr. *Köncs* Boldizsár mint a lap szerkesztője megjegyzi, hogy hirdetések szerzése a nagy verseny miatt igen nehéz, a gyárak maguk adják ki hirdetéseiket; a mi pedig a híreket illeti, kénytelen azokat a napilapok nyomán közölni, mert minden tüzesetnél jelen nem lehet, sem helyettest nem küldhet, de az őrség parancsnoka tudósíthatná minden egyes tűzről s akkor ő aszerint közölné, kéri tehát az őrparancsnokokat, hogy ezt tegyék meg.

A tárgyhöz szólnak még *Hérmán* Ödön, *Boross* Soma stb.

A költségelőirányzat többi tételeihez felszólalás nem tölténik. A közgyűlés az 1898. évi költségelőirányzatot 6690 frt bevétellel és ugyanannyi kiadással változatlanul elfogadja.

6. **Felelőbeszések:** a) *Fink* Conréd csövezető felelőbeszése a parancsnokság 331/97. sz. jkvi, őt a testület kebeléből kizáró határozata ellen.

Dr. *Köncs* Boldizsár h. titkár felolvassa a felelőbeszést és az ahhoz pótlólag beadott indokolást, valamint a parancsnokságnak a kizáró határozat fentartása iránt előterjesztett javaslatát.

Többek hozzászólása után a közgyűlés a parancsnoksági határozat megváltoztatásával szótöbbséggel elhatározza *Fink* Conréd csövezető visszavételét.

b) Dr. *Szily* József felelőbeszése az 598/97. sz. jkvi határozat ellen.

Tekintettel arra, hogy az elnök felelőbeszését előszóval terjeszti a közgyűlés elé, ennek tárgyalása alatt az elnöki tisztelet *Hérmán* Ödön osztályparancsnoknak adja át, ki azt azonnal átvevén, a tárgyalást folytatja.

Dr. *Szily* József a tényállást következőleg adja elő:

A Tűzoltó-Közlöny volt felelős szerkesztője, *Kálmán* Géza szakaszparancsnok a lap hirdetéseit a parancsnoksággal kötött jegyzőkönyvi megállapodás értelmében 400 frt évi bérért kivette. 1897. év elején szerkesztő változás állott be s a lap szerkesztését és kiadását a 3 első hónapban a volt szerkesztő, *Kálmán* Géza magára vállalta s ez időre járó szerkesztői tiszteletdíját fel is vette. Midőn a hirdetési díjbérlét $\frac{1}{4}$ évre eső részletének megfizetésére a volt szerkesztő felhivatott, a parancsnokságtól ezen összeg elengedését kérelmezte s a parancsnokság 598/97. számú határozatával a fizetési kötelezettség alól fel is mentette. Szerinte ezen felmentés jogellenes lévén, kéri a közgyűlés végleges döntése alá bocsátani az ügyet.

Többek támogató és ellenvéleményei után dr. *Köncs* Boldizsár ügyész kifejti jogi véleményét, mely szerint a $\frac{1}{4}$ évre eső hirdetés bérletidj jogosan követelhető, de méltányosság szempontjából az ügy más elbírálás alá eshetik.

Dr. *Szily* József ezek után kifejti még, hogy a szerkesztési feltételek igen kedvezőtlenek voltak az előbbeni szerkesztőre, mert 5 oldalnál több hirdetést a közlönybe fel nem vehetett, már pedig egy oldalért 60 frtot fizettek csak s így minden évben többet kellett fizetnie a bérléért, mint a mennyi befolyt a hirdetésekért, méltányosság szempontjából tehát nem ellenzi a parancsnoksági határozatot, de a közgyűlés érdemleges elbírálása alá bocsátása végett felelőbeszete meg azt. A közgyűlés helyben hagyja a parancsnokság határozatát s *Kálmán* Géza volt felelős szerkesztőt felmenti a 100 forintnyi, $\frac{1}{4}$ évi hirdetési díjból be nem folyt 85 forint fizetési kötelezettsége alól.

A határozat kimondása után *Hérmán* Ödön az elnöki széket újból dr. *Szily* József főparancsnok-helyettesnek adja át.

c) *Bárány* N. Ernő felelőbeszése a 18/98. számú határozat ellen a konstantinápolyi kiküldetése alkalmából a testület ellen felmerült követelése után kamat fizetése iránt.

Elnök felolvassa ezen általa szóbelileg előadott felelőbeszés visszavonására vonatkozólag *Bárány* N. Ernő levelét. Tekintettel arra, hogy a felelőbeszés visszavonott, a közgyűlés napirendre tér felette.

7. **Kérvények.** a) *Peck* István kérvénye a testületbe leendő visszavétele tárgyában.

Dr. *Köncs* Boldizsár h. titkár felolvassa a kérvényt, melyhez többen hozzá szólnak. A közgyűlés határozatilag kimondja, hogy *Peck* István volt őrparancsnokot a testület kebelébe vissza nem veszi.

b) *Szidanits* Ferencz kérvénye a nála volt telefon díjának $\frac{3}{4}$ részben általa leendő megfizetése alól felmentése, illetve az általa már befizetett összeg visszafizetése iránt.

Titkár felolvassa a vonatkozó 125/97. jkvi határozatot s megjegyzi még, hogy a telefon bevezetését a parancsnokság elvben ugyan engedélyezte, azonban csakis az esetre, ha *Szidanits* Ferencz osztályparancsnok kieszközli, hogy feldíjat fizessen s ez esetre a parancsnokság vállalkozott a feldíj felének viselésére. Mivel pedig a kedvezmény kieszközlése előtt bevezettette a telefont, a parancsnokság az egész díjnak $\frac{3}{4}$ részét vállalta magára, míg $\frac{1}{4}$ részének megfizetésére *Szidanitsot* kötelezte.

Szidanits Ferencz erre vonatkozólag megjegyzi, hogy a bevezetést *Bárány* N. Ernő főparancsnok engedélyével eszközölte.

Többek hozzászólása után a közgyűlés *Szidanits* Ferencz osztályparancsnokot a nála volt telefon összes díjainak fizetése alól felmenti, illetve az általa már befizetett díjak visszautalását határozatilag kimondja.

8. *Indítványok.* I. *Berger* Ödönnek 6 pontból álló indítványát a titkár felolvassa s azután annak részletes tárgyalásaként minden egyes pontra vonatkozólag felolvassa a parancsnokság véleményét.

A) Rangjelzés a belügyminiszterium 120,151/V. 97. sz. határozata szerint változtassék meg stb.

Titkár felolvassa erre vonatkozólag a parancsnokság indítványát. E szerint tekintettel arra, hogy a szövetség (orsz.) az új rangjelzési, szervezési stb. szabályzat életbe léptetésére vonatkozólag még a szükséges intézkedéseket nem tette meg, s legalább testületünk ily intézkedésekről tudomással még eddig nem bír, ennél fogva a mostani közgyűlésen még csakis a most érvényben levő alapszabályok értelmében történik meg a parancsnokság megválasztása; — mivel azonban az új rangjelzési stb. szabályzat ha életbe lép, alapszabályok, szolgálati és vizsgaszabályok módosítását teendik okvetlenül szükségessé, utasítja a közgyűlés a parancsnokságot, hogy ezen átalakulásra vonatkozólag annak idején készítsen az új orsz. szövetségi rangjelzési szabályzattal összhangzásban álló javaslatot. A parancsnokság ezen indítványt egyhangúlag elfogadtatott.

B) A budapesti önszegélyző népbankban levő pénzek mondassanak fel és más pénzintézetekbe helyezendők gyümölcsösztetés végett.

Titkár felolvassa a parancsnokság javaslatát, mely szerint: tekintettel arra, hogy a parancsnokság már megtette a kellő lépéseket s ennek folyamánként a testület pénzeinek a budapesti önszegélyző népbankból való kivétele és a pesti hazai első takarékpénztárnál való elhelyezése már folyamatban van, e tárgyban külön közgyűlési határozat hozatala teljesen fölösleges. A parancsnokság ezen javaslata egyhangúlag elfogadtatik.

C) A ruhaalpból sapkák szerzendők be a testület tagjai számára s a tűznél elégett vagy megsértett lábbelikért kárpótlás adassék.

Titkár felolvassa a parancsnokság javaslatát, mely szerint: a parancsnokság elfogadhatónak tartja, hogy az új egyenruházati szabályzatnak megfelelő sapkák a ruhaalap terhére beszereztessek; az elégett vagy megsértett lábbelikért adandó kárpótlásra vonatkozólag azonban ne hozzon a közgyűlés általában kötelező határozatot, hanem bízza a parancsnokság belátására, hogy esetről-esetre a körülmények szigorú mérlegelése alapján, meggyőződése szerint szavazzon meg a ruhaalpból ily kárpótlási összeget. A parancsnokság ezen javaslata egyhangúlag elfogadtatik.

D) A parancsnoksági üléseken egy-egy őrparancsnok mindig jelen legyen.

Titkár felolvassa a parancsnokság véleményét, mely szerint: ez indítvány merőben alapszabályellenes, miután a parancsnokság úgy is az őrparancsnokok közül választatik és így végre sem volna hajtható. A közgyűlés magáévá teszi ezen véleményt.

E) A testületi tagoknak az 1898. évi közgyűlés napjái szolgálati mulasztásaikból származó bírságtartozásaik elengedtesse.

Titkár felolvassa a parancsnokság javaslatát, mely szerint: a parancsnokság kifejezetten azon indokból, hogy ez által a testület pénzügyei könnyebben rendezhetők legyenek és azon feltétellel, ha egyszersmind azt is kimondja a közgyűlés, hogy ezentúl felmerülendő bírságpénzek minden tekintet félretételével behajtassanak s azok, kik bírságtartozással hátralékban vannak, sem előléptetésben nem részesülhetnek, sem pedig a segélyalap semminemű jótéteményeit nem élvezhetik, elfogadhatónak vélelmezi.

A tárgyhöz többen szólnak. A közgyűlés határozatilag elengedi a testület tagjainak 1898. márczius 26-ig az őrség délutáni gyakorlat és előadás mulasztásokból származó tartozásait, illetve a parancsnokság javaslatát magáévá teszi.

F) A testület pénzből előleg ne adassék s a kint levő tartozások egy éven belül behajtassanak.

Titkár felolvassa a parancsnokság véleményét, mely szerint az indítvány azon részét, mely az előlegek adásának általában beszüntetésére vonatkozik, a parancsnokság nem tartja elfogadhatónak, mert rendkívüli esetekben az előleg adás nem kerülhet el, nem lehetvén kívánni, hogy esetleg egyesek hivatalos funkciókkal járó nagyobb mérvű kiadásokat sajátjukból fedezzenek s ilyen kiadásokat a testületnek ők előlegezzenek; — a másik rész tekintetében pedig, mely a künn levő kölcsönök egy év alatt leendő behajtását kívánja, a parancsnokság, miután kötelességét eddig is megtette, fölöslegesnek tartja a közgyűlési határozatot. A közgyűlés kimondja, hogy mindenben a parancsnokság véleményében osztozik s ily értelemben hozza meg határozatát.

II. *Weisz Béla* 3 pontból álló indítványa.

A) Az alapszabályok 22. §-ának 11 pontja úgy módosíttassék, hogy 3 tagból álló számvizsgáló-bizottság helyett 5 tagú felügyelő-bizottság választassék egy évre a legénységi állományból stb.

Titkár felolvassa a parancsnokság véleményét, mely szerint az alapszabályok módosítása nem engedélyezhető és indítványát mellőzendőnek tartja.

Weisz Béla indítványát módosítja, hogy a számvizsgáló-bizottság hagyassék ugyan meg, de engedtesse meg, hogy az bármikor megvizsgálhasson mindent.

Dr. Szily József elnök ezen indítványt elfogadhatónak tartja, de mivel a pénzszekevény kulcsai nem egy kézben vannak, javasolja, hogy a bizottság szándékát a vizsgálásról mindig 8 nappal előbb jelentse be. Elnök indítványa elfogadtatik.

B) A bírság elengedését és buzdításul házi versenyek tartását indítványozza.

Titkár felolvassa a parancsnokság véleményét, mely mindkét irányban mellőzendőnek tartja az indítványt. A közgyűlés az indítványt a parancsnokság véleménye alapján mindkét irányban elveti.

C) A Tűzoltó-Közlöny beszüntetését javasolja.

Titkár felolvassa a parancsnokság véleményét, melyet a közgyűlés magáévá téve, az indítványt elveti.

9. A parancsnokság megválasztása három év tartamára.

Dr. Szily József főparancsnok-helyettes a maga, valamint tisztársainak nevében, megbízatásuk lejártával, bejelenti a parancsnokság lemondását és az új elnök megválasztásáig korelnök választását indítványozza. Korelnökül egyhangúlag *Bulyovszky Aladár* megválasztatik.

Bulyovszky Aladár korelnök elfoglalván az elnöki széket, első sorban javasolja, hogy a lemondott parancsnokság részére bizalom szavaztassék, ez által is elismervén annak a testület vezetésében kifejtett buzgalmát. A közgyűlés a lelépett parancsnokságnak egyhangúlag bizalmat szavaz.

Elnök indítványozza, hogy főparancsnokul *dr. Szily József* főparancsnok-helyettes választassék meg. A közgyűlés főparancsnokul közfelkiáltással *dr. Szily Józsefet* megválasztja három év tartamára.

Dr. Szily József főparancsnok megköszönve a bizalmat, a közgyűlés vezetését újra átveszi.

A főparancsnok-helyettesi állást az elnök indítványára a közgyűlés üresedésben hagyja.

A parancsnokság többi tagjainak megválasztásához *dr. Szily József* elnök a kandidáló bizottságba maga mellé veszi *Christe Lorándot*, a közgyűlés részéről választandó bizottsági tagra elrendeli a szavazást. A közgyűlés részéről szótöbbséggel *Benes László* választatott meg.

A kandidáló bizottság tanácskozásának tartamára az elnök a közgyűlést $\frac{1}{4}$ órára felfüggeszti. Majd elnök a közgyűlést újból megnyitván, a szavazatszedő-bizottság tagjává *Weisse Arthur*, *Berger Ödön* és *Székely János* megválasztatnak.

A mászó osztályparancsnoki állásra közfelkiáltással az első helyen jelölt *Hérmán Ödön* megválasztatik.

A szivattyús osztályparancsnoki állásra *Ossetzky Lajos*, *Szidanits Ferencz* és *Christe Loránd* jelöltetvén, a beadott 57 szavazat közül *Ossetzkyre* 11, *Szidanitsra* 33, *Christere* 9 esett; 4 szavazólap pedig üres volt; s így szivattyús osztályparancsnokká *Szidanits Ferencz* szótöbbséggel megválasztott.

Első mászó szakasparancsnokul az első helyen jelölt *Ossetzky Lajos* közfelkiáltással egyhangúlag megválasztatik.

Második mászó szakasparancsnokul első helyen jelölt *Christe Loránd* közfelkiáltással egyhangúlag megválasztatik.

A harmadik mászó szakasparancsnoki állásra *Tomcsányi Béla*, *Kálmán Géza* és dr. *Balogh Dezső* jelöltetvén, a beadott 57 szavazatból *Tomcsányira* 13, *Rálmánra* 10, dr. *Baloghra* 28 esett, míg 6 lap üresen adatott be. Minthogy az alapszabályok 22. §-ában megkívánt általános szótöbbség el nem éretett, *Tomcsányi* és dr. *Balogh Dezső* között új választás rendeltetett el, mikor is a beadott 58 szavazat közül dr. *Baloghra* 30, *Tomcsányira* 25 esett, 3 lap üres volt, minek folytán harmadik mászó szakasparancsnokká dr. *Balogh Dezső* szótöbbséggel megválasztott.

Az első szivattyús szakasparancsnoki állásra jelöltettek: *Tomcsányi Béla*, *Kálmán Géza* és *Flóris Áron*, a beadott 53 szavazat közül *Tomcsányira* 5, *Kálmánra* 20, *Flórisra* 25 szavazat esett. 3 lap üresen maradt és így általános szótöbbség hiányozván, *Kálmán Géza* és *Flóris Áron* között új választás rendeltetett el, midőn is a beadott 60 szavazatból 39 *Kálmán Gézára*, 20 *Flóris Áronra* esett, 1 pedig üres volt s így első szivattyús szakasparancsnokká *Kálmán Géza* szótöbbséggel megválasztatik.

A második szivattyús szakasparancsnoki állásra *Tomcsányi Béla*, *Flóris Áron* és *Hevesi Jakab* jelöltetett. Második szivattyús szakasparancsnokká egyhangúlag *Hevesi Jakab* megválasztatik.

A harmadik szivattyús szakasparancsnoki állásra *Tomcsányi Béla*, *Flóris Áron* és *Haussegger Menyhért* jelöltetvén, harmadik szivattyús szakasparancsnokká egyhangúlag *Haussegger Menyhért* megválasztatik.

Titkárrá az első helyen jelölt dr. *Köncs Boldizsár* egyhangúlag megválasztatik.

A pénztárosi állásra jelöltetik: *Tomcsányi Béla*, *Berger Ödön* és *Oleják Károly*; a beadott 56 szavazat közül *Tomcsányi Bélára* 20, *Berger Ödönre* 24, *Oleják Károlyra* 9 esett és 3 lap üres volt. Minthogy általános szótöbbség el nem éretett, új választás rendeltetik *Tomcsányi Béla* és *Berger Ödön* között, midőn is a beadott 57 szavazatból *Tomcsányi Bélára* 29, *Berger Ödönre* 27 esett, 1 lap pedig üres volt s így pénztárossá szótöbbséggel *Tomcsányi Béla* megválasztott.

Szertárossá az első helyen jelölt *Szidanits Ferencz* egyhangúlag megválasztatik.

A szolgálatvezetői állásra jelöltetik: *Haussegger Menyhért*, *Oleják Károly* és *Köporossy Tivadar*. A beadott 53 szavazatból *Haussegger Menyhétre* 32, *Oleják Károlyra* 1, *Köporossy Tivadarra* 19 szavazat esett, 1 lap üresen adatott be s így szolgálatvezetővé szótöbbséggel *Haussegger Menyhért* megválasztott.

Muzeum és könyvtárórré *Köhler István* egyhangúlag megválasztott.

Az első szivattyúmeisteri állásra *Walser Ferencz* egyhangúlag megválasztatik.

A második szivattyúmeisteri állásra *Köhler István* egyhangúlag megválasztatik.

Orvosokká dr. *Gerber Béla*, dr. *Lisznai Elemér* és dr. *Balogh Dezső* egyhangúlag megválasztatik.

Gépész mérnökké *Kajlinger Mihály* egyhangúlag megválasztatik.

Építész mérnökké *Grundl József* egyhangúlag megválasztatik.

Parancsnoksági tagokká a parancsnokság ajánlatára *Bulyovszky Aladár*, *Boross Soma*, *Peringer Ferencz* és *Schlesinger Pál* egyhangúlag megválasztattak.

Ügyészszé egyhangúlag dr. *Köncs Boldizsár* megválasztatik.

10. Három rendes és három póttagból álló számvizsgáló-bizottság egy évi időtartamra megválasztása. A számvizsgáló-bizottság rendes tagjaivá *Weisz Béla*, *Tauber Gyula* és *Oleják Károly*, póttagokká pedig *Benes László*, *Havas Ede* és *Szebenyi Gyula* egyhangúlag megválasztattak.

Ezek után az elnök a közgyűlést $\frac{1}{2}$ órákor éjjel berekesztette.

Kelt mint fent.

Dr. Szily József,
közgyűlési elnök.

Köporossy Tivadar,
közgyűlési jegyző.

Bulyovszky Aladár,
korelnök.

A közgyűlés kiküldő határozata folytán hitelesítjük:
Jobbágy Károly,
örparancsnok.

Bénes László,
csóvezető.

Jegyzőkönyv

felvétellett Sopron vármegye és városa tűzoltó-testületei szövetségének 1898. évi április hó 23-án Sopronban tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: *Rösch Frigyes* szöv. elnök, *Szabó Gyula* alelnök, dr. *Ajkay Béla* titkár, *Hillebrandt János* pénztáros, továbbá *Magyar József*, *Kokas Ferencz*, *Németh István*, *Németh József*, *Fliegler János*, *Démy Sándor*, *Kund Frigyes*, *Békeffy József*, *Bálint Árpád*, *Simon Elemér*, *Kruesz János*, *Mersich István* választmányi tagok. Távolmaradásukat igazolták, dr. *Baán Endre* alispán, *Feuchtinger György*, *Rehmann József*. Elnök szívélyesen üdvözli a szép számban megjelent választmányi tagokat és az ülést megnyitja.

Ezek után az elnök a következő jelentést terjeszti a választmány elé u. m.:

1. A legutóbbi m. é. nov. 27-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve a bevett szokáshoz képest a »Tűzrendészeti Lapok«-ban közzé tétetett és miután ellene semmi nemű kifogás nem emeltetett, hitelesítettnek tekinthető.

2. A legutóbbi választmányi ülés határozatához képest megkeresés intéztetett az alispáni hivatalhoz az iránt, hogy Siklós községben önk. tűzoltó egyesület újból való felállítása iránt a szükséges intézkedéseket megtenni szíveskedjék.

F. évi jauuár hó 29-én kelt átiratában az alispáni hivatal értesítette a szövetség elnökségét, hogy a nagymártoni járás főszolgabírójának jelentése szerint Siklóson az önk. tűzoltó egyesület még a múlt év folyamán újra megalakult, azt a járási tűzrendészeti felügyelő közbejöttével megvizsgálta s teljesen rendben levőnek találta.

3. Ugyancsak a m. é. december 17-én megkeresés intéztetett az alispáni hivatalhoz az iránt, hogy a vármegyei törvényhatósági közgyűlés által elfogadott s Sopron vármegye területének tűzrendészeti kerületekre való felosztásáról s az ezzel kapcsolatos tűzrendészeti eljárásról szóló szabályrendelet a községeknek mielőbb megküldessék.

F. é. január 12-én az alispáni hivatal a szövetségi elnökséghez jelzett szabályrendeletnek 30 példányát azon értesítéssel származtatta át, hogy a szabályrendelet f. évi márczius 1-én életbelép. Elnök még ugyanazon a napon mindegyik tűzrendészeti felügyelőnek, valamint a választmányi tagoknak a szabályrendeletnek egy-egy példányát megküldötte.

Ennek kapcsán az elnök utal arra, hogy mivel így most a községek a tűzrendészeti felügyelők jogairól és kötelességeiről értesítve vannak, ezentúl a tűzrendészeti vizsgálatoknál a főszolgabírók által aláírt nyomtatványok használata mellőzhető s a főszolgabíróhoz intézett egyszerű értesítés, hogy a tűzrendészeti vizsgálat jelzett időben foga-

natosították s az erre vonatkozó értesítés az illető tűzoltóságokhoz illetve községekhez elegendő lesz.

4. Az elnök utal azon körülményre, hogy a tűzrendészeti felügyelők kötelesek a vármegye területén létező összes tűzoltóságokat megvizsgálni, mert a szövetségi alapszabályok 3. §. szerint a szövetségnek tagja a Sopronvármegye és városa területén felállított összes tűzoltóság.

Ezért az ismeretlen beadott kilépési nyilatkozatok, melyek azt czélozzák, hogy az illető tűzoltó testületek a tagsági járulék fizetése alól meneküljenek, tárgytalanoknak tekintendők s szövetségünk mindaddig míg a tűzrendészeti felügyelők hivatalos szemle utazásaiknál felmerülő költségeiknek némi megtérítését csakis a szövetség pénztárából húzott évi tiszteletdíjtól nyerhetik: kénytelen ragaszkodni az alapszabályok fenti hivatkozott szakaszának végrehajtásához és a vármegye területén létező összes tűzoltóságok részéről az évi tagsági díj befizetését követelni.

5. Ugyanilyen elbírálás alá esik *Prédl* János dőri körjegyzőnek a szövetségi elnökséghez intézett levele, melyben arról értesít, hogy a csornai szolgabíróhivatal meghagyása szerint Rába-Pordány község részéről az 1896. és 1897. évekre 6—6 frt tagsági díj volna befizetendő. Amde a község az 1896. évre 6 frtot a kezei közt levő nyugta tanúsága szerint befizetett s egyidejűleg bejelentette a szövetség kötelekéből való kilépését, mely nyilatkozatát annál inkább fentartja, mert a szövetségi alapszabályok 3. §. értelmében a községek nem tagjai a szövetségnek és így nem kötelezhetők a tagsági díj fizetésére sem. Eltekintve azon ténybeli tévedéstől, mintha a tagsági díjak fizetése Rába-Pordány község részéről az 1896. és 1897. évekre követeltetnek, mert 1897. és 1898. évekre követeltetik azoknak beszolgáltatása, nevezett levélben foglalt fejtegetések tarthatatlansága a fentebbiekből eléggé kitűnik.

6. Elnök sajnálattal jelzi, hogy a tagsági díjak befizetése sok nehézséggel jár. A szövetségi alapszabályok szerint a tagsági díjak január hóban volnának befizetendők és ennek daczára márczius hó 7-én megkeresést kellett intézni az alispáni hivatalhoz, mert az 1897. évre szóló tagsági díjának több mint egy harmadrésze hátralékban volt, Azóta a kapuvári és csornai kerületekből sok hátralék befolyt és csak a csepregi kerületben áll fenn azon viszszás helyzet, hogy 24 tűzoltó testület közül 1897-re csak öt testület fizette be tagsági díjait.

1. Az országos tűzoltó szövetség f. é. február hó 1-én tartott ülésén, a titkár jelentette, hogy a belügyministerium az új szervezési és rangjelzési szabályrendeletet jóváhagyta, de sem annak általánosan kötelező alkalmazása, sem az egyes tűzoltó testületek kötelező belépése el nem rendeltett azon indokból, hogy azt a szövetség autonom jogai nem engedik.

Az országos szövetség a szabályrendeletet színes ábrákkal ellátva 5000 példányban kinyomatja, minden tűzoltótestületnek — nem tagoknak is — a közigazgatási hatóságoknak megküldi oly utasítással, hogy azt az 1899. évben Brassóban tartandó congressusig életbe léptessék. Ezen congressusból fog a ministerium újból felkéretni, hogy az egyenruházás kérdését rendeleti úton szabályozza.

8. Az elnök jelenti, hogy a választmány határozatához képest *Breuer* Szilárd úrral az előfizetés a »Tűzrendészeti Lapok«-ra és azok függelékét képező »Feuerpolizeiliche Blätter«-re a korábbi feltételek mellett megújított.

9. Az elnök jelenti, hogy a magyarországi tűzoltótestületek segélyező szövetségének alapszabályzata német nyelvre lefordítottatott és kinyomatván a »Feuerpolizeilichen Blätter«-ben közzététetett.

10. Az elnök bemutatja az alispáni hivatalnak f. évi április hó 18-án kelt átiratát, melyben értesít, hogy a szövetségi tagsági díjak behajtása körül állandó zavart okoz azon körülmény, hogy számos község szomszédos községekkel szövetkezve, közösen tart fenn tűzoltó testületet s

a tagsági díjat is egy testület után közösen fizetik. A szövetségi elnökség azonban községenként veti ki a tagsági díjat. Ennek folytán az alispáni hivatal megkeresi a szövetségi elnökséget, hogy nyilvántartási könyveit a csatolt jegyzék szerint kiegészítse s a tagsági díjak befizetése után betérjesztendő nyugtákat is ennek megfelelően állítsa ki.

Ezen átiratra vonatkozólag az elnök megjegyzi, hogy szövetségünk ezen körülményre eddig is tekintettel volt, s ennek daczára a községeknek háromnegyed része nem fizette be pontosan a tagsági díjakat.

11. Elnök jelenti, hogy *Schnitz* János főparancsnok f. évi január hó 14-én arra való tekintettel, hogy a csepregi kerületben 1897-ben tűzrendészeti vizsgálat nem volt, kimerítő jelentést terjesztett be a lövői önk. tűzoltótestületnek 1897. évi működéséről. Ezen jelentésből kitűnik, hogy az egyesület az elmúlt évben sok jelét adta tevékenységének és működése általában teljes elismerést érdemel.

12. Elnök előadja, hogy f. évi márczius hó 28-án a rétfalui tűzoltó egyesület betérjesztette az 1897. évre szóló számadását, melyből kitűnik, hogy az egyesületnek 1024 frt 97 kr. vagyona van. Figyelmet érdemel a község hozzájárulása 251 forinttal, melyet a háztulajdonosoktól a községi eljáróságoktól beszedett s a tűzoltóságnak kiszolgáltatott és a mely a házfórintokból gyűlik össze. Ezen példa valóban követésre méltó.

13. Elnök sajnálattal emeli ki, hogy daczára sokszoros sürgetésnek a tűzjelentések igen szórványosan érkeznek be. Nevezetesen a legutóbbi választmányi ülés óta mindössze 9 ilyen jelentés küldetett be, melyekből a folyó évre 4 esik.

14. Végül elnök jelenti, hogy az új gyakorlati szabályzattól nagy készlet maradt meg s kéri a választmány felhatalmazását, hogy azon régi készletet mint makulatura papirost eladhassa.

A választmány a szöv. elnöknek ezen minden mozzanatra kiterjeszkedő, kimerítő jelentéseért meleg köszönetét és elismerését fejezi ki, a jelentés egyes pontjaira nézve pedig a következő határozatokat hozza u. m.:

1. A múlt választmányi ülés jegyzőkönyve hitelesítettnek nyilváníttatik és annak közretétele helyeslő tudomásul szolgál,

3. A választmány *Szabó* Gyula alelnök indítványára kimondja, hogy a Sopronvármegye területének tűzrendészeti kerületekre való felosztásáról s az ezzel kapcsolatos tűzrendészeti eljárásról szóló szabályrendeletet — tekintettel a német ajkú községekre — német nyelvre lefordíttatja a szövetség költségén 600 példányban kinyomatja s minden tűzoltó egyesületnek 2—3 példányban megküldi.

A szabályrendeletnek német nyelvre való lefordításával *Szabó* Gyula alelnök bizatik meg.

4. A választmány magáévá teszi az elnök fejtegetéseit s a maga részéről is ragaszkodik ahhoz, hogy az évi tagsági járulékok a szövetségi alapszabályok 3. §. értelmében a vármegye területén létező összes tűzoltó testületek részéről fizetendők és a kilépési nyilatkozatokat hatálytalanoknak tekinti.

A választmány egyuttal felkérendőknek határozza főszolgabíró urakat, hogy a tagsági díjak beszedésénél közreműköni sziveskedjenek. Ezzel kapcsolatban *Szabó* Gyula alelnök legnagyobb elismeréssel és hálával emlékezik meg *Wolf* Lajos, kismártoni főszolgabíró úrról, a ki a tűzoltóügy iránt valóban meleg érdeklődéssel viseltetik s a ki őt a tűzrendészeti felügyelői teendőiben mindig a legnagyobb jó akarattal támogatja és az ő erélyes közreműködésének nagy része van abban is, hogy a kismártoni kerületből a tagsági díjak mindenkor oly pontosan befolyanak. Ennek folytán indítványozza, hogy a választmány *Wolf* Lajos főszolgabíró urnak a tűzoltóügy érdekében kifejtett buzgó tevékenységeit jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzon.

A választmányi alelnök ezen indítványát általános lelkesedéssel magáévá teszi.

5. *Prédl* János, dőri körjegyzőnek bemutatott levelére nézve a választmány *Szabó* Gyula alelnök indítványára kimondja, hogy nevezett körjegyző urat ténybeli tévedés helyre igazítása mellett állításainak tarthatatlansága felől felvilágosítja.

6. A választmány míg egyrésztől örvendetes tudomásul veszi a szövetségi elnök azon jelentését, hogy legtöbb tűzrendészeti kerületben a tagsági díj hátralékok összege lényegesen apadt és a legteljesebb elismerését fejezi ki azon tény felett, hogy a kismartoni kerületből a tagsági díjak már a folyó évre teljesen befolytak, másrésztől legmélyebb sajnálatát fejezi ki azon viszás körülmény felett, hogy a csepregi kerület tűzoltótestületei közül alig egy néhány tett eleget fizetési kötelezettségének s a hátralékok mielőbbi befizetését szorgalmazza

7. A választmány örömmel üdvözlí az országos tűzoltószövetség által az egységes szervezés és rangjelzés érdekében megindított mozgalmat s ha majd a szabályrendelet nyomtatásban megjelenik behatóbb tárgyalásába kíván bocsátkozni.

8. A »Tűzrendészeti Lapok«-ra való előfizetés megújítása helyeslő tudomásul szolgál

9. A választmány szövetségi elnöknek azon jelentését, hogy a magyar országos tűzoltó-testületek segélyező szövetségének alapszabályzatát német nyelvre lefordította és a »Feuerpolizeiliche Blätter«-ben közzétette, helyeslő tudomásul veszi és szövetségi elnöknek az alapszabályzatnak lefordításaért és közvetítéseért jegyzőkönyvileg köszönetét fejezi ki.

10. A választmány elnök jelentéséből örömmel értesül a lövői önk. tűzoltó egyesület elismerésre méltó tevékenységéről, nemkülömben Rétfalu községnek a tűzoltóügy iránti lelkes áldozatkészségéről, buzgó támogatásáról.

11. A tűzjelentések rendetlen beküldését a választmány sajnálattal veszi tudomásul ufolag sürgeti azoknak pontos beadását.

12. A választmány felhatalmazza a szöv. elnökét, hogy a régi gyakorlati szabályzatból megmaradt nagy készletet mint makulaturpapirost elárúsíthassa.

13. *Hillebrand* János sz. pénztáros a szövetségi pénztár állapotáról következő jelentést terjeszti elő u. m :

Pénztári maradvány 1897 június hó 7-én	474 frt 77 kr.
Bevétel	978 frt 10 kr.
	<hr/>
Összesen	1452 frt 87 kr.
Kiadás	630 frt 89 kr.

Pénztári maradvány 821 frt 98 kr.

Tagsági díj hátralék összege 1897-től 282 frt.

A választmány pénztári jelentést helyeslő tudomásul veszi s egyben fölkéri a főszolgabíró urakat, hogy a hátralékok behajtásánál szövetségünket tőlük lehetőleg támogatni szíveskedjenek.

III. A folyó évi rendes szöv. közgyűlés helyeül Lövő község, határnapjaul pedig f. é. június hó 19-ike tűzetik ki.

Simon Elemér, választmányi tag indítványozza, hogy a szövetségi közgyűlés alkalmával versenygyakorlat is rendeztessék és e célra 2 aranyat felajánl.

A választmány midőn *Simon* Elemér úr szíves ajánlékáért köszönetet mond, indítványát magáévá teszi olyképen, hogy a versenyben csak a csepregi kerület tűzoltó testületei vehetnek részt.

A versenyszabályok megállapítására a választmány *Rösch* Frigyes szöv. elnök elnöklete alatt *Szabó* Gyula al-elnök, *Simon* Elemér és *Bálint* Árpád urakból álló szűkebb körű rendező bizottságot küldi ki

A verseny programja közgyűlési meghívóba felveendő.

Elnök bemutatja, *Groidl* Gyula levelét, melyben az »Illustrirte Feuerwehrzeitung« című lapjának anyagi támogatását kéri,

A választmány kimondja, hogy tőle telhetőleg iparkodni fog a lapnak előfizetőket szerezni.

Az elnök a postgármester úrnak a terem átengedése miatt hálás köszönetet mond.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettven, elnök meleg köszönetet mond a megjelent választmányi tagoknak szíves érdeklődésükért és az ülést bezárja.

Rösch Frigyes

elnök.

Dr. Ajkay Béla

titkár.

A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesület 1898. évi február hó 6-án tartott XXV. évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen vannak: *Lázár* István főparancsnok, *Kovács* Gyula tb. főparancsnok, *Dancs* Mózes alparancsnok, *Papp* János szolgálatvezető osztályparancsnok, *Jakab* Károly és *Kövér* János osztályparancsnok, *Székely* János, *Kovács* Sándor, *Telegdy* Árpád szakaszparancsnokok, *Mátyás* Lajos szertárnok, *Vajda* Péter pénztárnok, *Folbert* Tamás segéd-szertárnok, több érdeklődő és a tűzoltó-egylet működő tagjai nagy számban és mint közgyűlési jegyző *Székelyhidy* Ödön egyleti titkár és segédtsizt.

1. *Lázár* István, az egyesület főparancsnoka, az elnöki széket elfoglalván, a közgyűlést lendületes beszéddel nyitotta meg. (E beszédet legközelebbi számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk. Szerk.)

Kovács Gyula tb. főparancsnok indítványára elhatározza a közgyűlés, hogy a szép megnyitó beszéd jegyzőkönyvbe vétetik s a főparancsnoknak az egyesület ügyeiben szerzett érdemeiért elismerés szavaztatik.

2. *Kovács* Gyula tb. főparancsnok, utalva azon örvendetes körülményre, hogy e közgyűlés a tűzoltó-egyesületet megalakulása óta 25-ik évi működésében találja, valamint azon körülményre is, hogy a főparancsnok megnyitói beszéde épp az egyesület 25 évi történelmével foglalkozik, indítványozza, hogy a jelen közgyűlési jegyzőkönyv kinyomassék és egy-egy példánya a testület tagjainak, érdeklődőknek, valamint a szomszédos tűzoltó-egyleteknek megküldessék.

Az indítvány elfogadásával kimondja a közgyűlés, hogy a jelen jegyzőkönyvet 200 példányban kinyomatja s megbízza a parancsnokságot, hogy a testület tagjainak, érdeklődőknek, valamint a szomszédos tűzoltó-egyleteknek megküldje.

3. Főparancsnok a gyűlést határozatképesnek nyilvánítja és felkéri jelen jegyzőkönyv hitelesítésére *Dancs* Mózes alparancsnokot, *Aron* János és *Bauer* Antal működő tagokat.

Az ajánlat elfogadásával jelen jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek *Dancs* Mózes alparancsnok *Aron* János és *Bauer* Antal működő tagok.

4. *Jakab* Károly osztályparancsnok, egyike azon egyesületi tagoknak, kik a megalakuláskor is tagjai voltak az egyletnek, határozatot kér hozni az iránt, hogy az egyesület 25 évi jubileumát illő ünneppel megülje az egyesület, és annak előkészítésére bizottság kiküldését hozza javaslatba.

Ezen előterjesztés folytán a közgyűlés örömét és háláját fejezi ki az egyesület fennállása és virágzása fölött s elhatározza, hogy a 25-évi jubileumot ez év nyarán kedvező alkalmalval megünnepli s az ünnep előkészítésével s módozatainak megállapításával a parancsnokságot bízza meg.

5. Főparancsnok felhívja *Székelyhidy* Ödön egyesületi titkár a titkári jelentés felolvasására, ki azt eszközli is. (A tartalmas jelentést legközelebb részletesen meg fogjuk ismertetni olvasóinkkal. Szerk.)

A helyesléssel fogadott titkári jelentésért, valamint az az egyleti ügyekben mutatott buzgalmaért a titkárnak a közgyűlés elismerését fejezi ki.

6. Egyleti titkár a parancsnokságnak folyó év és hó 5-én tartott parancsnoksági ülésében hozott határozatok alapján a következő indítványokat terjesztette elő a közgyűlésnek:

I. Tekintettel azon körülményre, hogy a lefolyt 1897. évben Papp János szolgálatvezető osztályparancsnok úr a legnagyobb elfoglaltsága közepette is az egylet szolgálati ügyeit a leglelküsemertesebben végezte s az oktatás teendőit a legnagyobb szakavatottsággal teljesítette s ezenkívül még a lószerezés és az arra szükségeltető pénz előteremtésére is hathatósan közreműködött, indítványozzuk, hogy ezen érdemeire való tekintettel a közgyűlés Papp János szolgálatvezető osztályparancsnok urat jegyzőkönyvi elismerésben részesítse.

II. Miután az 1897. év folyamán az oktató parancsnoki állás üresedésbe jött és a parancsnokság azt nem is töltötte be, tekintettel arra, hogy ezen állás az alapszabály keretébe nincs is bevonva, csak közgyűlési határozattal, ideiglenesen állíttatott fel, s hogy ezen állásra már jelen

körülmények közt semmi szükség sincs, indítványozzuk: mondja ki a közgyűlés, hogy az oktató parancsnoki állás töröltessék.

III. Az oktató alparancsnoki állás törlése által több tisztii állást kellett a parancsnokságnak ideiglenesen helyettesítés által betölteni. Parancsnokságunk, élve alapszabályszerű jogával, a helyettes szakaszparancsnoki állásra Telegdy Árpádot helyettesítette, a szertárnoki teendőkkel pedig, az eddigi szertárnok nagyfokú elfoglaltsága miatt, Folbert Tamás egyl. tag bízott meg; ennél fogva indítványozzuk, hogy Telegdy Árpád a szakaszparancsnoki, Folbert Tamás pedig a segéd-szertárnoki állásban a jelen közgyűlés által erősítették meg.

IV. A nagyenyedi Kisegítő takarékpénztár az 1897. évben egyesületünknek 50 frtot ajándékozott; indítványozzuk, hogy a közgyűlés e kegyes adományért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon, értesítvén az intézet igazgatóságát ezen határozatról.

(Folyt. köv.)

HÍREK.

— **A belügyminiszter jóváhagyta** újabban a *Csanád vármegyei tűzoltó-szövetség* alapszabályait 18.621/98. sz., — a *szásznádasi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 57.802/98. sz., — a *vasrendeki önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 64.024/98. sz. — és a *röthi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 73.325/98. sz. alatt.

— **Gyászhir.** Székesfehérvár szab. kir. város önkéntes tűzoltó-egyletének működő tagjai fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejthetetlen bajtársuk stb. főparancsnokuk Paulovits Ferencz úrnak f. évi augusztus hó 1-én d. e. 10 órakor, életének 41-ik és tűzoltói működésének 25-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. Székesfehérvár, 1898. augusztus 1-én.

— **Minisztertanácsi elvi jelentőségű határozat.** Egy konkrét esetből kifolyólag (753/1898. B. M. kih. sz.) a m. kir. minisztertanács kimondotta folyó évi február 16-án hozott határozatában, hogy tűzrendőri kihágással kapcsolatosan, hatósági közeg ellen elkövetett tiszteletlen és illetlen cselekmény miatt tett feljelentés elbírálása a közigazgatási hatóság s nem a bíróság hatáskörébe tartozik.

— **Pályázat.** Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdetett 1400 frt évi fizetés, 100 frt ruhaátalány és természetbeni lakással javadalmazott I. oszt. tűzoltói segéd-tisztii állásra, továbbá a fokozatos előléptetés folytán esetleg megüresedő 1200 frt évi fizetés, 100 frt ruhaátalány és természetbeni lakással javadalmazott II. oszt. segéd-tisztii állásra. A folyamodványok határideje ma járt le, s a pályázók között van a budapesti testület két derék szakaszparancsnoka: *Christe Loránt* és *Kálmán Géza* is, lapunk munkatársai. Bármelyik a kettő közül csak díszére válik az állásnak, melyet a pályázat sikere esetén betölteni hivatva leend.

— **Hirtelen halál.** *Csernova* Ferencz körmöczbányai rajvezető, az ottan augusztus 14-én rendezett népünnepély alkalmával ötödmagával, mint kirendelt tűzörség, őrszolgálatot teljesített. Egyszerre egész váratlanul összeesett, s mielőtt orvosi segély érkezhett volna, meghalt. Az eset kínos benyomást keltett az ünnepélyen résztvevett közönség sorai között. *Csernova* Ferencz özvegyet, és 4 kiskorú árvát hagyott maga után.

— **Fegyelmi ügyek.** A következő sorok közlésére kéretünk föl: A »Tekintetes Szerkesztőség! Van szerencsém tisztelettel felkérni, méltóztassék b. lapjában a következőket közhírré tenni: A *nagykún-madarasi* önkéntes tűzoltó-egylet

parancsnoksága közhírré teszi, miszerint *Krecsmár* Albert oszt. parancsnok és *Kiss István* segéd-csővezető a szolgálati szabályzat 31. §-ába ütköző *konok engedetlenség miatt* az igazgató-választmánynak folyó évi augusztus 17-én 181898. sz. a. hozott s illetve a folyó évi augusztus 28-án tartott rendkívüli közgyűlésnek ezt jóváhagyó 22. sz. a. határozatával, *előzetes lefokozás után az egyletből kitiltattak* Kiváló tisztelettel, Nagykún-Madaras, 1898. augusztus 31. Pap Zoltán főparancsnok.

— **A nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egyesület** folyó évi szeptember hó 11-én, fennállásának huszonötödik évfordulóját ünnepli a következő sorrend szerint: Szeptember 10-én este 8 órakor *ünnepi takarodó* s utána dísz-örség, tartja az egész egyesület. — Szeptember 11-én reggel 5 órakor *ünnepi ébresztő*; délelőtt 9 órakor vendégek fogadása a vasúti állomáson; 8 és 10 órakor *ünnepi istentiszteletek*; 11 órakor felvonulás a sétátra, hol *díszgyakorlat* fog tartatni; délután 1 órakor testületi *társasbéd*; 4 órakor a város nevezetességeinek megtekintése; 6 óratól *táncmulatság* a sétatéri fedett tánchelyiségben A mulatság tiszta jövedelme a jubiláris ünnep költségeire fordítatik.

— **A siklósi képviselő-testület** Belicsek Gyula községi bírónak 1894-ben történt indítványára kimondotta, hogy a rendes szolgálatot tevő rendőrök egyszersmind tűzoltók is legyenek. A négy évvel ezelőtti eszme kitűnőnek bizonyult. Ők nemcsak a személy- és vagyon-, hanem a tűzbiztonság felett is örködnék, a tűzrendészeti szabályoknak pontos keresztülvitele leginkább ezen nagyszerű eszme következménye. Őket, valamint a többi tűzoltókat, *Tarlóczy* Lajos főparancsnok oktatja. Idősb *Tormásy* Sándor, a jelenlegi bíró pedig a jelenlegi tűzoltó-rendőröket felváltva hivatalból az olyan szomszéd községekbe küldi el, hol a tűzoltók nyári begyakorlása a szakavatott tisztek hiányán múlik. Ezen üdvös intézmény valóban követésre méltó különösen ott, a hol a fizetéses tűzoltóság szervezése az anyagiak miatt megfeneklik. A fizetéses rendőr-tűzoltók ezek: *Nagy György*, *Haraszti István*, *Baranyai János*, *Novoszelella János*.

— **Törvénykezési szemle.** Az első magyar általános biztosító társaságnak a magy. kir. államvasútak elleni 28.186 frt 16 kr. tűzkár megtérítése iránti perében annak

idején közöltük a budapesti kir. törvényszék ítéletét, mely a vaspályának kártérítési kötelezettségét a mozdonyból kihulló szikrák okozta tűzkárért megállapította, mert a vasútnak a tűzvést előidéző vonata, daczára a dühöngött szélviharnak, közlekedett s így az okozatos összefüggés a vasút cselekvése és a bekövetkezett kár között fenforogván, a vaspálya felelősséggel tartozik. A *budapesti kir. ítélőtábla* 2373/98. sz. a. hozott ítéletével az elsőbíróság ítéletét megváltoztatta és felperest keresetével elutasította, mert ha kétségen felül is volna helyezve, hogy a tűz a mozdony füstjével kirepült szikrák által keletkezett, a vaspálya felelőssége még akkor sem volna megállapítható. A mozdony ugyanis a lehető legjobb karban tartott amerikai szerkezetű szikrafogóval volt ellátva s arra, hogy a vasút alkalmazottjai bármilyen szabályellenességet elkövettek volna, semmi adat sem merült fel sem a büntető, sem a polgári peres eljárás során. Ha tehát a gőzmozdony kémenyén kitódult füstben szikrák repültek volna is ki s azok a tűztávlaton kívül álló épületet felgyújtották is, az egyedül annak tulajdonítható, hogy az akkor éppen dühöngött orkánszerű északi szél oly rendkívüli erővel és gyorsasággal kapta el a gőzkazán füstjét s csapta le az épületre, hogy a szikrafogó daczára kiröppenhetett szikrák gyújtó képességüket a tűztávlaton belül el nem veszíthették, az így keletkezett tűzkárért pedig a vaspálya nem felelős.

— **A zombori tostület** e hó 16, 17. és 18 án ült meg fennállásának 25 éves évfordulóját. Az ország különböző részéből nagy számban voltak jelen tűzoltó-bajtársak. Képviselettek magukat: az apatini, bresztováci, kolluthi, szontai, prigl.-szt.-iváni, topolyai, baranya-kopácsi, mohácsi, vukovári, nagy-kikindai, szegedi, szabadkai, temesvári, rétfalvi, bezdáni, ó-kanizsai és a glozsán-csébi tűzoltó-testületek. Ott volt dr. *Kék Lajos*, az országos tűzoltó-szövetségnek elnöke is. Szombaton este a jubiláris egyesület fáklyásmenetet rendezett *Trischler* Ferencz polgármester tiszteletére. Másnap reggel a szent-háromság-téren tartott meg a szent-mise, mely a att enn a tűzoltó toronyban az egylet zenekara régi magyar egyházi Mária-éneket játszott. A mise után a városház előtt felállított emelvényről *Trischler* Ferencz polgármester lelkes beszéd kíséretében a szolgálati érdemeket osztotta ki, mely után a polgármester a városi tanácsccsal együtt a Csitaonica elé vonult, hogy végig nézze a díszmenetet, a melyet az egyesületek az ő tiszteletére rendeztek, 11 órakor volt a díszközgyűlés, a melyen *Trischler* Ferencz polgármester elnökölt. A díszközgyűlésen nyujtotta át dr. *Danninger* Ádám szép szavak kíséretében a bajtársai részéről emlékül beszerzett emlékkönyvet *Czédler* János parancsnoknak. A könyv díszes aranyozott és értékes bőrkötés; *Trischler* Károlynak *Czédler* Jánoshoz intézett beszéde van beleírva. Délben 2 órakor a «Vadászkürt» nagytermében banket volt, délután 6 órakor pedig díszgyakorlat volt a vásártéren, mely kitűnően sikerült. Este a «Vadászkürt»-ben táncmulatság, másnap, hétfőn délelőtt *Czédler* Jánosnál künn a szőlőben villásreggeli volt, este pedig a «Sikara» erdőben népünnepély zárta be az ünnepélyek sorozatát.

— **A sepsiszentgyörgyi önk. tűzoltó-egylet közgyűlése.** Sepsi-Szent-György, jun. 20. Vasárnap tartotta meg a helybeli önk. tűzoltó-egylet közgyűlését. A közgyűlésen a tagok szép számmal vettek részt s végig nagy érdeklődéssel kísérték a tárgysorozat lefolyását, mely a következő volt: *Benedek* János főparancsnok röviden üdvözlővén a megjelent tagokat, a gyűlést megnyitja s kiküldötték a jegyzőkönyv hitelesítésére a bizottságot. Következett a parancsnokság évi jelentése. A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul s elhatározta, hogy a jelentés közlésére felkéri a «Székely Nemzet» és a »Tűzoltó Közlöny« szerkesztőségét. Ezután a pénztárvizsgáló bizottság tette meg jelentését. E szerint az egylet vagyoni állapota a múlt évben a következő volt: bevétel 2093 frt 38 kr. kiadás 1370 frt 73

kr, maradt pénztári fölösleg 722 frt 65 kr. Kupferstich József pénztárnoknak a felmentvényt megadták s a pénztár pontos kezeléséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Felolvasatott az egyleti szertárt megvizsgáló bizottság jelentése, melyszerint a szertár értéke volt a múlt év végén 5045 frt 80 kr. A közgyűlés ezt a jelentést is tudomásul vette s Fülöp János szertárosnak a szokásos felmentvényt megadta s működéséért a jegyzőkönyvben szavazott elismerést. Ezután éremkiosztás következett. Érmek kaptak 15 éves szolgálatukért: *Fülöp* János, *Hankó* Sándor, *Fischer* János, *Bogdán* Arthur, *Deák* András, *Hódosi* Sándor, *Szabó* Mózes. *Orendt* Ferencz, *Téglás* Áron, *Czintos* József, *Kiss* Dávid, *Karácson* Ferencz és *Bartos* József; 10 éves szolgálatukért: id. *Szabó* András. *Kovács* Domokos, *Molnár* Károly, *Szilágyi* Dávid, *Szovoboda* Gyula, *Serester* Sámuel, *Kocsis* Károly, *Gyárfás* Vsigmond, *Ütő* Sándor, *Daragics* György, *Kovács* Ferencz, *Gzintos* József, *Gyárfás* Béla, *Balló* Zsigmond; 5 éves szolgálatukért: *Stefán* András, *Kádár* József, *Gal* József *Ütő* Mózes, *Gal* Ferencz, *Császár* András, *Csulak* József, *Magyarósi* Gyula, *Gyárfás* Ferencz, *Ferenczi* Ferencz, ifj. *Dancs* János. ifj. *Váncsa* István, *Váncsa* János, *Daragics* Gy. János, *Benkő* Mór, *Csáki* Sándor, *Nagy* S. Mihály. Ezek után megállapította a közgyűlés a költség-előirányzatot, mely szerint lesz a bevétel 980 frt s a kiadás is 980 frt. Az általános tisztújítás következett. A lelépő parancsnokság nevében *Benedek* János köszönte meg az eddigi bizalmat, melylyel a tagok viseltek a parancsnokság irányában: *Benkő* Mór egyleti tag lelkes szavakban méltatva az eddigi parancsnokság működését, kérte a közgyűlést, hogy közfelkiáltással válasszák meg újra őket, kimutatva így ragaszkodásukat és bizalmukat irántuk, kik oly szép eredménnyel vezették eddig is az egylet ügyeit. Ez indítvány alapján a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újra megválasztotta a régi parancsnokságot. Parancsnoksági tagok lettek és pedig: főparancsnok *Benedek* János, alparancsnok *Bogdán* Arthur, mászó osztályparancsnok *Csinádi* Lajos, szivattyús osztályparancsnok *Császár* Lajos, rendfentartó osztályparancsnok *Dedk* András, pénztárnok *Kupferstich* József, szertárnok *Fülöp* János, egyleti orvos dr. *Daday* Vilmos, parancsnoksági tagok: ifj. *Gödri* Ferencz hivatalból, mint a város polgármestere, *Bartos* József, *Lurcz* Gyula. *Sükösd* Tamás. Végül kimondta a közgyűlés *Bartos* József tagtárs indítványára, hogy azon tűzoltó temetésén, ki 15 évi szolgálat után az egylet kötelékéből kilépett s azután halt el, az egylet zászlóval s zenekarral vesz részt. Ezek után a közgyűlés *Benedek* János főparancsnok zárszavai után az új parancsnokság életésével véget ért. A komoly munka után derék tűzoltóink majálisra mentek, hol jó kedvvel folyt a mulatság és táncz kivilágos kivriradtig.

— **A nagy-szöllősi önk. tűzoltók** f. hó 21-ikén tartották meg az ez évi záró nagy gyakorlatokat. A működő csapat trombitása reggeli 1/25 órakor megkezdte fujni a hívogató tárogatót. A buzgó legénység 3/46 órakor csaknem teljes számban együtt volt a laktanya előtt. A főparancsnok *Ladányi* Károly katonás rövidséggel kiadta a napi parancsot. Elhangzottak a csapatbizottság vezényszavai s egy pillanat alatt megmozdult a jól fegyelmezett csapat, szerével egyetemben katonai rendben vonult a zárgyakorlat helyére, az áll. iskolák udvarára. Alig helyezkedett el a csapat, pont 6 órakor megjelent *Schulcz* Lajos az egyesület elnöke s tiszteletbeli főparancsnoka, az egyesület megteremtője a titkár kíséretében. A főparancsnok jelentést tett a legénység létszámáról az elnöknek, a ki jelt adott a gyakorlat megkezdésére. A csapat a meneteléseket a legkatonásabb precizitással végezte. Sorra kerültek a szerekl való iskola gyakorlatok, ez is kifogástalanul ment. Különösen kitűntették magukat ugy a menetelésben, mint az iskolaszereklési gyakorlatokban a veterán tűzoltók, a kik az egyesület fennállása óta tagjai a működő csapat-

nak. A szerelési gyakorlatok után 10 percznyi pihenés vezényeltetett; mire elnök zárt borítékban főparancsnoknak a következő feladatot nyújtotta át: I. Lángokban áll a takarékpénztári épület nyugoti szárnya, a Krausz Salamon háza és a ref. iskola épület veszélyeztetve van II. Oltás-közben jelentik, hogy az új ref. iskolaépület kigyuladt. III. A csapat a rom. kath. templom melletti téren készenlétben sáll. A vészjel a helyszínéről adatik. E feladat átadása után elnök kíséretével együtt a takarékpénztár elé vonult, s kiadta a vészjelt. A vészjel és első sugár megjelenése között 4 percz telt el. Az első sugarat a kis fecskendő adta. A nagy fecskendő kettős sugara 6 percz alatt jelent meg a vészjeltől számítva. A leszerelés és újból való felszerelés közt 5 percz idő telt el. Tehát a tűztámadást is teljes precizitással ejtette meg a működő csapat.

Ezzel a tulajdonképeni zárógyakorlat befejezést nyert. Most a csapat az őrtanya elé visszavonult. Itt következett az ünnepély legjelentősebb mozzanata Schulcz Lajos elnök ecsetelve a működő csapat humánus, szép feladatát, a melyből elismerésre méltóan kivette a maga részét az egész csapat az egylet elismerésének kifejezésekké s az ifjabbaknak példaadásul, az öt éves szolgálati érmet sajátkezüleg feltűzte: *Ladányi* Károly főparancsnoknak, *Doktor* István, *Tisza* Pál csapatparancsnoknak, *Deli* András szer-tárnok-csövezetőnek, *Jámbor* Árpád csövezető- és *Egri* Károly, *Popovics* László, *Szabó* József, *Zimánik* Ferencz, *Amort* József, *Gyalai* János köztűzoltóknak, *Németh* György szivattyumesternek. Nagy sajnálattal kell konstatálnunk, — írja tudósítónk — hogy Nagy-Szőllős város közönsége, de még előljárósága se tanusított csak akkori elismerést se, hogy ezen ünnepélyes aktus jelentőségét jelenlétével emelte volna. Egyébiránt úgy látszik, hogy a működő csapat a nemes jócselekedet tudatától áthatva, halad a maga útján s bár alakulásakor a helyi viszonyok alapos ismerősei nem hosszú életet jósoáltak neki, folyton erősödik s szaporodik kitarásban és létszámban.

Délben a működő csapat a Hungária szállodában banketre gyűlt. A banketten felköszöntők mondattak Schulcz Lajos tiszteletbeli főparancsnok, elnök és az egylet megteremtőjére, *Ladányi* Károlyra, a fáradhatatlan buzgalmu s kitaró főparancsnokra, a legénységre s az egylet legrégibb tagjaira. — Ebéd után a legénység jókedvűen járta a csárdást és azután példás rendben hazavonult.

— **A szigetvári tűzoltó-ünnepély.** (Saját tudósítónktól.) Díszes és lélekemelő ünnepély volt e hó 20-án Szt.-István napján Szigetvárott. Az ottani önk. tűzoltó-egylet szenteltette fel díszes zászlaját, melyet a jótékony-ságáról híres turonyi *Biedermann* Rezsőné Ö Nagysága ajándékozott az egyletnek és a zászlóanyai tisztet is elso-gadta. Az ünnepély összeesett az egylet 15-éves fennállá-sának jubileumával, melynek lefolyásáról dióhéjban foglalva a következőkben számolunk be. Az ünnep előtti nap délután és este vasuton érkező tűzoltók díszes fogadtatás-ban részesültek, azután zárt sorokban a tűzoltó-örtanyához vonultak zenészó mellett, a honnét elszállásoltattak. Este az összes tűzoltók részvétele és óriás közönség kísérete mellett fényes fátylászmenet és szerená a zászlóanya tisz-teletére, lakása előtt üdvözlés, melyre a zászlóanya szép beszédben válaszolva megköszönte a megtiszteltetést.

Kellemes benyomást gyakorolt a vendég tűzoltókra a város érdemes közönségének meleg részvéte, melyet azzal is tanusított, hogy az egész út mentén, a melyen felvonulás történt, minden ablak fényesen volt kivilágítva és virágokkal díszítve, a házak pedig fellobogózva. Ezek után ismerkedési estély a »Sörház« vendéglőben, a hol kedélyesen folyt a mulatság a késő éjjeli órákig. Az idegen tűzoltók száma mintegy 200-ra tehető.

Reggel 4 órakor ebresztő taraczklovésekkel és zenével, 8 órakor gyülekezés a vasút állomáson, onnét

díszfelvonulás az őrtanyára, majd az összes parancs-nokok felmentek a zászlóanyáért, a ki hűsz szebbnél-szebb koszorús-leány és az összes tűzoltók kísérete mellett a szentelés színhelyére vonult. A szentmisét és felszentelést *Troll* Ferencz pécsi helyettes püspök fényes segédlettel végezte egy táborig oltár előtt, melyet a szegedek beverésének kissé hosszadalmas aktusa követett, de ezt megelőzőleg szép beszédben méltatta az ősz főpásztor a tűzoltóság nemes hivatását és önzetlen működését, majd dr. *Löwy* Ferencz nagy-atádi rabbi tartott igazán liberális szellemű remek beszédet, a minőt zsidó paptól még alig hallott az ott összegyűlt tengernyi (vegyes vallású) közönség.

Délután 2 órakor társasbéd egy külön e célra épített nagy sátorban, melyen a püspök, a zászlóanya, *Olay* Lajos képviselő és a város egész intelligenciája részt vett. A szellemes tósztokban, melyben ismét a püspök, a rabbi, és az ibafai öreg plébános tündököltek, nem volt hiány. A gyakorlat időhiány miatt elmaradt. A szigetvári tűzoltók tiszteletük jeléül elkészítették *Salamon* volt főparancsnok életnagyságú arczképét, és azt ez alkalommal leleplezték.

Délután 4 órakor ismét díszfelvonulás a Zrinyi emlék-hez melyet a vendég tűzoltók megkoszorúztak. A koszorút egy a szolgálatban legidősebb tűzoltó a következő beszéd kíséretében helyezte az emlékmű talapzatára.

»Kedves bajtársak! Mély megilletődéssel állok itt, a hova gyermekkorom óta vágyódtam, hogy megláthassam azt a vérrel áztatott szentelt helyet, a hol hős Zrinyi Miklós és vitéz társai a haza becsületéért vérüket ontották, és életüket áldozták fel. Száljunk kedves bajtársak egy pillanatra magunkba és hasonlítsuk össze a mi önzetlen-ségünket, a mi áldozatkészségünket azokéval, a kiknek emlékére ezen emlékmű felállítatott, és azt fogjuk látni, hogy mily parányi mindaz a mit mi teszünk a mit mi a haza oltárán áldozunk, mily elenyésző csekély a mi önfel-áldozásunk a mi önzetlenségünk az ő mérhetlen haza-szeretetük és határt nem ismerő önzetlenségükkel szemben, és mégis, mi zúgolódunk, hogy ha dolgaink nem folynak símán, mi félre állunk ha akadályok gördülnek utainkba, mi félre lökjük és akár pusztulásnak engedjük át, az álta-lunk képviselt egész intézményt, ha esetleg szeméyes ambícióknak nem talál kielégítésre. Száljunk magunkba és mérítsünk az itt porladozó hősök dicső emlékeiből erőt és kitarást, lebegjen az ő önfeláldozásuk és hazaszeretetük mindenkor mintaképpen a mi szemünk előtt, és akkor nem fognak ajkainkról panaszszavak elhangzani, hanem férfias kitarással és türelemmel fogjuk teljesíteni a magunkra vállalt honfűi köteleességeket és önkéntes tűzoltói intéz-ményünket, mely szinte a hazának tett szolgálat, a töké-letesítés ösvényén biztosan előbbre visszük.«

Este a vendégek nagyrésze hazatavazott, kellemes emlékekkel gazdagodva, melyért dicséret illeti *Varga* Sándor főparancsnokot a sikerült rendezésért, az egész tűzoltókart, és Szigetvár város közönségét.

Tűzesetek statisztikája. Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — június hóban előfordult tűzesetek száma május hónaphoz képest csökkenést mutat. Júniusban ugyanis összesen 875 tűzeset fordult elő, míg májusban 1007. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban *Bihar* vármegye 38 tűzesettel, mindjárt utána *Bács-Bodrog* vármegye 37 tűzesettel, majd *Szabolcs* vármegye 36, *Krassó-Szörény* vármegye 31. *Zemplén* vármegye 30. *Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún* és *Vas* vármegyék 29—29, *Nyitra* és *Torontál* vármegyék 26—26, *Arad* és *Szatmár* vármegyék 23—23 tűzesettel stb. Egy-egy tűzeset fordult elő: *Arad*, *Baja*, **Budapest**, *Debreczen*, *Hódmező-Vásárhely*, *Kecskemét*, *Kolozsvár*, *Pancsova*, *Pécs*, *Pozsony*, *Szabadka*, *Szeged* és *Székesfehérvár* városokban. Legtöbb község szenvedett a *Bihar* megyei 38 tűzesettől, számszerint 32, míg a *Bács-Bodrog* vármegyei 37 tűzeset 31 községet sújtott. Összesen 747 azon községek száma,

melyek között a 875 tüzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 52, öngyújtás 5, villámcsapás 100, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 42, világítószerekkel való gondatlan bánás 6, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 74 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 103, öngyújtás 7, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 37, világítószerekkel való gondatlan bánás 4, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 112 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 231 esetben. A gyújtogatás aránylag tehát ismét igen nagy számmal szerepel, összesen 245 esetben (májusban 302 volt). E tüvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 11, nem halálos sérülést 49 ember. A kárvallottak összes száma 2405; az okozott károk összes értéke 1,487.719 frt; 20 község van olyan, melyben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 7 van olyan, a ki egymaga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő, a következők: *Szinna*, Zemplén m. (jún. 10.; a kár 10.011 frt; a kárt szenvedtek száma 10; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Szulóc*, Nyitra m. (jún. 4.; a kár 10.607 frt; a kárt szenvedtek száma 55; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Homok*, Bereg m. (jún. 27.; a kár 11.380 frt; a kárt szenvedtek száma 21; a tűz oka ismeretlen); — *Nagy-Mihály*, Zemplén m. (jún. 26.; a kár 12.429 frt; a kárt szenvedtek száma 12; a tűz oka ismeretlen); — *Krivány*, Sáros m. (jún. 15.; a kár 13.276 frt; a kárt szenvedtek száma 27; a tűz oka gyermekek játéka); — *Győrffy*, Zala m. (jún. 23.; a kár 15.345 frt; a kárt szenvedtek száma 31; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Orosháza*, Békés m. (jún. 19.; a kár 16.730 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka ismeretlen); — *Hévíz-Györk*, Pest m. (jún. 4.; a kár 16.800 frt; a kárt szenvedtek száma 2; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — *Megyesfalva*, Maros-Torda m. (jún. 24.; a kár 17.700 frt; a kárt szenvedtek száma 1;

a tűz oka villámcsapás); — *Mándok*, Szabolcs m. (jún. 29.; a kár 18.374 frt; a kárt szenvedtek száma 39; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Hegyhát-Sál*, Vas m. (jún. 6.; a kár 18.578 frt; a kárt szenvedtek száma 25; a tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Sumjác*, Gömör m. (jún. 16.; a kár 38.484 frt; a kárt szenvedtek száma 59; a tűz oka gyújtogatás); — *Orsova*, Krassó-Szörény m. (jún. 10.; a kár 40.000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — *Kún-Taplócza*, Gömör m. (jún. 8. 9; a kár 43.500 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — *Osztro* Ung m. (jún. 20.; a kár 43.805 frt; a kárt szenvedtek száma 47; a tűz oka gyermekek játéka); — *Turán*, Turóc m. (jún. 9.; a kár 56.311 frt; a kárt szenvedtek száma 109; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Vécse*, Zemplén m. (jún. 26.; a kár 134.520 frt; a kárt szenvedtek száma 113; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Sumjác*, Gömör m. (jún. 17.; a kár 154.018 frt; a kárt szenvedtek száma 228; a tűz oka gyújtogatás); — *Budapest* székes főváros (jún. 15.; a kár 170.941 frt; a kárt szenvedtek száma 29; a tűz oka ismeretlen).

Szerkesztői üzenetek.

F. Á. Budapest. A mai számból térszűke miatt kizorult azonban legközelebbi számunkban okvetlenül hozni fogjuk.

O. K. Budapest. Köszönet a megemlékezésért, jönni fog. Máskor is szívesen látjuk.

Cz. I. 1. Nem lehet, mert nem engedik a szabályzatok. 2. Kapható minden könyvkereskedésben. 3. Az orsz. szövetség elnöksége azonnal megküldi, csak tessék hozzá fordulni. 4. Ez minden testületnek belülege, a mibe senki bele nem avatkozhatik.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSAR.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt.

SAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETES.

Pályanyertes mű.

Irta:

Dr. Sily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzgéphajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk.

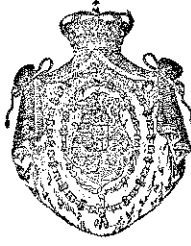
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik ütöntözésre.

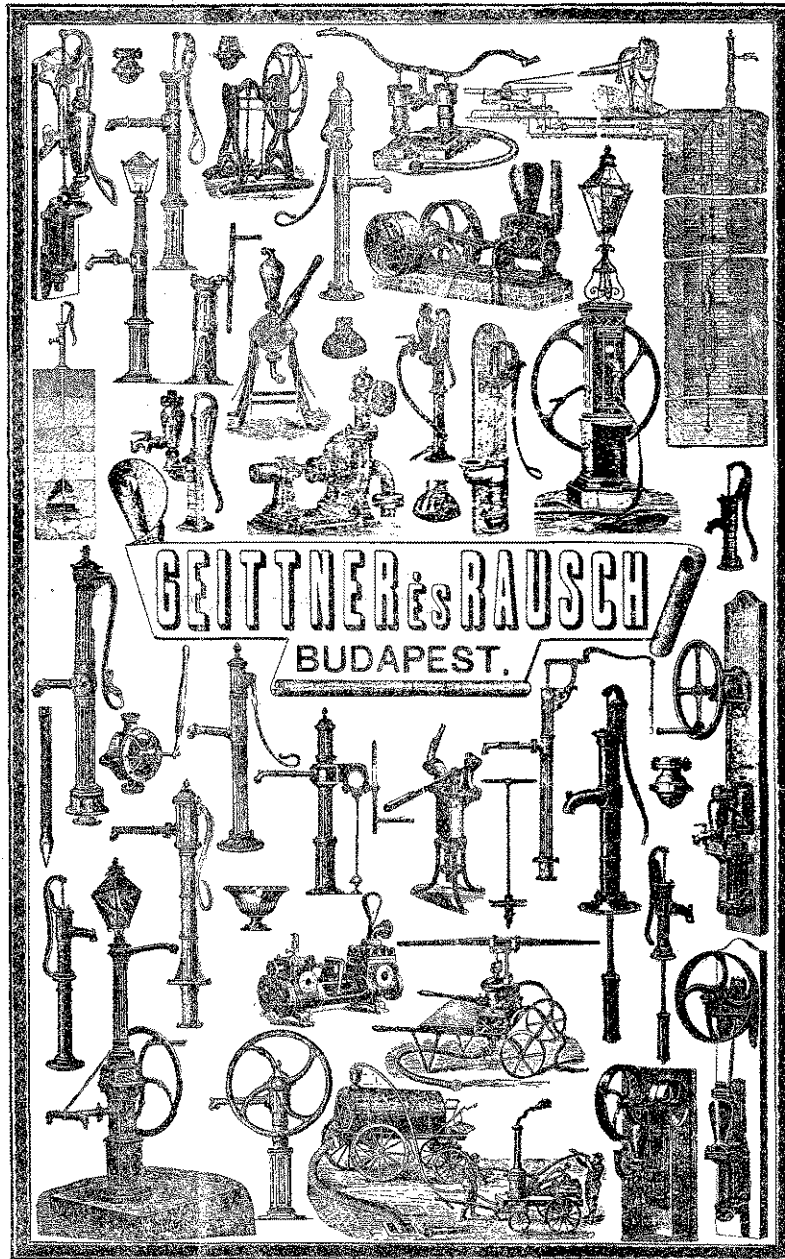
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szálítói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szálítói.

BEITNER és RAUSCH
 BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palaczkmosó- és töltő-gépek.

Palaczkdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegödörtis. titó készülékek.

Légszivattyúk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben
elkészített tűzoltó- és
egyéb társulati zászló-
kat festve vagy himezve
a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelben a
legjutányosabb árakon.

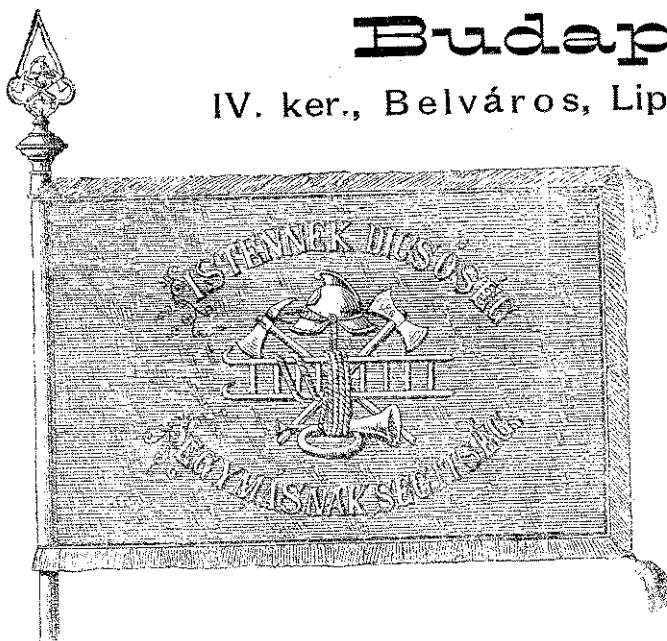
Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számíttatnak.

**Saját
műhímző-
intézet.**

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

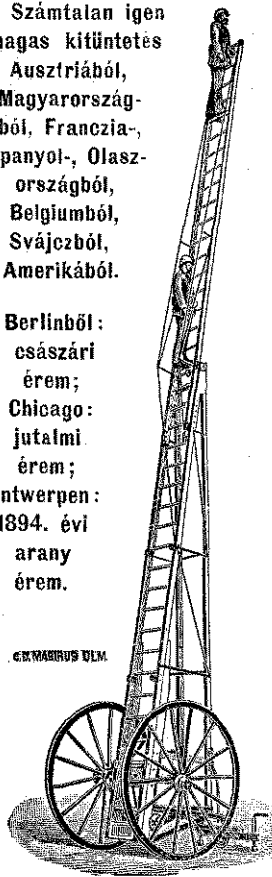
**Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagyban termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.**

Tűzoltó-szerek gyára

Számtalan igen
magas kitüntetés
Ausztriából,
Magyarorszá-
ból, Francia-
spanyol-, Olasz-
országból,
Belgiumból,
Svájcából,
Amerikából.

Berlinből:
császári
érem;
Chicago:
jutalmi
érem;
Antwerpen:
1894. évi
arany
érem.

©MAGIRUS ULM

MAGIRUS C. D.

ULM ^{a/d.}

A legjelentékenyebb szállítási képességgel bíró gyár a következő tárgyakban:

Személyes felszerelési tárgyak tűzoltók részére: Sisakok, övek, zárkapcsok, balták, kötelek, lámpák stb. — *Ujdonság!* Mászólámpák javított légvezetővel és oly szerkezettel, hogy a lámpa minden helyzetben merőleges állásban maradjon.

Mentő-szerek: Mentőtömlők, ugróponyvák, mentőzsákok, füstkészülékek, légvezető szerkezettel és a nélkül Magirus rendszere szerint, gyaloghintók, betegszállító kocsik stb.

Fecskendők mindenféle szerkezettel és nagyságban: Városi és falusi fecskendők: mozdonyfecskendők, taliga-fecskendők, hydrophorok, házi és kerti fecskendők, extinciorok; — továbbá: tömlők, tömlőcsavarok, sugárcsövek, tömlőkötők, tömlőjavító szerek, tömlőkocsik, hydranskocsik, vizes lajtok stb.

Létrák mindenféle minőségben: Gépezetes létrák a legtökéletesebb szerkezettel, két- vagy négy kerekűek, maguktól működő zárhorgokkal, tolólétrák, dugólétrák, horog- és tetőlétrák.

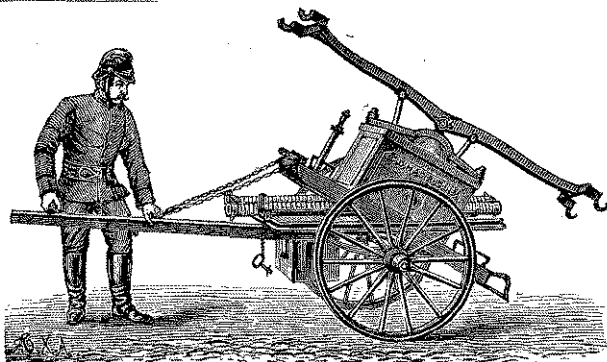
Arjegyzékek, költségvetések és rajzok
mindenkor kaphatók.

Bővebb felvilágosításokért tessék fordítani

a cég magyarországi főképviseelőjéhez:

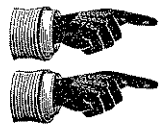
**PICHLER JÁNOS úrhoz,
BUDAPEST,**

VII., Elemér-utca 39. sz. alatt.

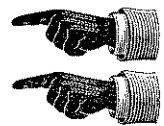

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilvá-
nos czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

büzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

➔ Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. ➔

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ.
HIVATAL:
 Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
 9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., félévre 1 ft 20 kr.
 A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
 évre csak 1 ft 20 kr.
 Egyes példánynak ára 20 kr.
 Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK
 a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
 mellett vétetnek fel.
 Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
 mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. — Tűzoltó- és mentőegyesület. F. Á.-tól. — A központi állandó ezredévi gyümöcsfaültetési bizottságnak az ö. t. parancsokhoz intézett felhívása. — *Technikai rész:* A mászás tanítása. O. K.-tól. — *Általános rész:* Az elnökség 1898. aug. 27-iki ülése. (Befejező Közlem.) — Veszprémvárm. alispánjának körrendelete a várm. tanfolyam tárgyában. — Antal Gábor püspök beszéde az ácsi test. jubiláris közgyűlésén. — *Testületek köréből:* A nagyenyedi test. közgyűlésének jkve. (Befejező Közlem.) — A szigetvári test. zászlószentelése és 15-éves jubileuma. — A sepsi-azent-györgyi ö. t. egylet egy éve. *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Erzsébet királyné

Nagyasszonyunk, a magyarnak
 legőszintébb pártfogója,
 édes hazánk szenvedő védangyala.

Imádott emléke, mig magyar lesz, élni fog!

Tűzoltó- és mentőegyesület.

A társadalom n apról-napra szaporítja mindazon jótékony és emberbaráti egyesületeket, melyek az állam minden egyes honpolgárát szükség esetén védeni, gyámolítani, segíyezni hivatottak, ezen egyesületek fogadják magukhoz azon szerencsétleneket, kik előtt néhány évtizeddel előbb zárva volt minden ajtó, melyet bezárt az önzés, a könyörtelenség s az ilyen szerencsétlenek ép úgy elpusztultak ily egyletek hiánya miatt, mint a segély nélküli hajótöröttek.

A humánus egyesületek ily hajótörötteknek, szerencsétleneknek nyújtanak segédkezet, megvédik a vagyont a tűzvészől, kárpótlást nyújtanak, ha a tűzvész, árvíz vagy jégeső elpusztította a tulajdont, kényelmes nyughelyet, ápolást, orvoslást és táplálást nyer a beteg a kórházakban, megkapja betegsegélypénztárától a havi, heti betegsegélyösszeget. Ha megszületik a csecsemő, ki bűnbán fogantott, kinek atyja ismeretlen, vagy apasági kötelemét leróni vonakodik, vagy képtelen erre, kinek anyja magával tehetetlen, szegény, sőt mások ápolására szorúl, gyámolítja a Fehérkereszt-egylet, ha pedig meghal, tisztességes eltakarításáról azon egylet gondoskodik, a melybe életében beiratkozott.

Mindezen egyleteknek célja nem más, mint a szerencsétlenségre jutott embertársnak segítése.

Ha logika útján haladunk, önkéntelenül az a kérdés tárul elénk, hogy nem lenne-e jobb oly humánus egyletet felállítani, mely feladatává azt tűzné ki, hogy a szerencsétlenségek száma a legcsekélyebbre apadjon, a felelet nagyon egyszerű, t. i.: »Csaknem a lehetetlenséggel a határos.«

Lehetetlenség meggátolni azt, hogy a villám a kazalt fel ne gyújtsa, hogy valaki beteg sohasem legyen, hogy valaki örökké éljen s így el ne temetessék.

Bármily drákói, szigorú törvényekkel sem érhetjük el azt, hogy a lelencz-házakat valamikor becsukjuk, hiszen még azt sem tudjuk megakadályozni, hogy a lóvonat, villanyvonat vagy bármely más jármű az emberben kárt tegyen; sem a gyilkosoknak, sem a rablógyilkosoknak, sem az öngyilkosoknak kezeit nem lehet lekötöni, sőt a társadalom legmagasabb rétege szolgáltatja azon gyilkosokat, kik párbajban oltják ki egymás életét, kik aránylag rövid ideig tartó kényelmes fogságaikat kitöltve, néha még nagyobb respektusban, tiszteletben részesülnek, mint a legjámborabb, tisztességes honpolgár, de mint minden szabály alól, úgy itt is némi kivételt találunk.

A hygiénia szabályainak betartásával elkerülhetjük a typhust, kolerát, a veneriás betegségeket, de csakis azokat, melyek fertőzésen alapúlnak, a takarékoság szabályainak betartása megment az elzülléstől, a koldusbottól.

Minden óvintézkedési szabályok között a tűzrendészeti szabály vált be eddig a legsikeresebbnek. A budapesti régibb tűzoltók jól tudják azt, hogy 15—20 évvel ezelőtt 2—3-szor annyi tüzeset fordult elő, mint ma. Manapság már csak a jutagyiári és a kőolajfinomító gyári tüzek a gyakoriak.

Néhány év előtt a Pálfi-téri katonai raktár emelkedett ily hírnévre, mert daczára a katonai őrizésnek, csaknem minden évben kigyúladt, pedig az hihetetlen, hogy ezen szénaraktártűz a szomszédos Ganz-gyár kéményéből jött tüzes sziporka által gyúladt volna meg.

Ha valaki a tűzoltó praxisból vett tapasztalatait, kémiai ismereteit előszedve, a tűz keletkezésének okát kutatta volna, bizonyynal más okot talált volna erre, mint a Ganz-gyár kéményének szikráját.

A széna közé keveredett kakasgyufa vörös fejét ha az egér megrágja, okvetlen tűz keletkezik; ha valaki olajos kenderkócztot koromba, széntörmelékbe márt s ezt a kazal tetejére nyáron feldobja, ezzel a kazalt felgyújthatja, valamint az is, ki a kazal közepe tájára néhány métermázsza friss takarmányt rakat.

Ha a phosphort mély tányérba teszem, rögtön leöntöm petrolummal, úgy hogy belőle csak 1—2 mm.-nyi magasságú phosphor álljon ki, a petrolumra pedig vizet öntök. annyira, hogy a phosphor benne jól elmerül, ha most ezen edényt a széna közé, jutába, a padláson az eresz alá, a fűszer-üzletben az éghető tárgyak közé teszem, okvetlen tüzet csinállok, sőt kísérlet után kiszámíthatom matematikai pontossággal azt, hogy hány hét, hány nap, óra és percz múlva fog meggyúladni. Az ily épületet hiába őrzik a katonai és polgári örök még akkor is, ha minden 10 lépésnyire őrt állítanak, mert mihelyt a víz elpárolog, a phosphornak a legcsekélyebb része is a szabad levegővel érintkezik, azonnal annyi oxigént szív magához a levegőből, hogy $\frac{1}{2}$ percz alatt okvetlenül óriási nagy kalóriát produkálva, sűrű, fehér, fojtó lánggal elég. Felmelegíti annyira a petrolumot, hogy égő állapotban 2—3 méternyire is elfcskendezik.

A kik könnyen meggazdagodni akarnak, bebiztosítják vagyonaikat; 5—6 ilyen phosphoros tányért elhelyeznek, felállítják a nappali és éjjeli öröket s a tűz kitörésekor telefonon értesítik a mindig készenlétben álló fővárosi tűzoltóságot és mégis a vagyomból semmit sem tudnak megmenteni.

Ha valamely háznak vagy kazalnak tetejére úgy helyezzük el a szélkakast, hogy ennek merőleges vasrúdja alul egy csészében mint mozsárban a mozsártörő, forog, ha most a mozsárba, t. i. a csészébe pikrinsavat és homokot teszünk s ha egy kis szellő is leng, ez mozgásba hozza a szélkakast, ezzel együtt forog a merőleges vasrúd, melynek alsó vége a csészében keveri, dörzsöli az ott lévő pikrinsavas homok keveréket, mire ez fellobban és tüzet gerjeszt. Ugyanígy robban a clor-kali is, az így elkészített csészében szintén robban a salétrom, ha szénporral elegyítjük, továbbá a clor-kali, tannin és glicerinn keveréke, hasonlóképp a clor-kali és szénpor.

Ha erősen hígított nitró-glycerint üvegestől könnyen gyúló tárgyak közé helyezek, néhány óra múlva robban és tüzet fog. Ugyanígy keverés nélkül robban az egyenlő mennyiségű légenysav, sósav és nux vomicanak tinctúrája, oldata is.

A brom és alkohol keveréke üvegedénybe téve, kazalba vagy gyúlékony helyre elhelyezve, lánggal felrobban és tüzet gerjeszt.

Az egyenlő mennyiségű clor-kali, vasas clor-oldat és glicerinn melegben néhány óra múlva robban.

Még számos ily kémiai elegy készítenőd, mely vagy melegtől, vagy a felvett oxigéntől lánggal felrobban és elég De mindezekről másutt teszünk említést. Csak azért soroltam fel mindezeket, hogy jelezzem azt, hogy a természetben semmi ok nélkül nem történik, hanem ha okozatot találunk, kvalifikált észszel megtalálhatjuk az okát is, mely ezt előidézte. Ezek után nevétség olyat állítani, hogy a tűz magától támadhat.

A tűzrendészeti szabályok az ok és okozatnak szakszerű megfigyeléséből, egybevetéséből állítottak össze, a minek azt az üdvös következményét látjuk, hogy a tüzesetek évről-évre kevesednek.

Ha a tűzrendészeti szabály még messzebb menő óvintézkedésekkel toldatik meg, ha ezen régi és betoldandó szabályok a legnagyobb pontossággal betartatnak, ha a hatóság ennek betartásában a legnagyobb szigorot gyakorolja, egynéhány évtized múlva a rendezett viszonyoknak örvendő községekben oly ritka lesz a tüzeset, hogy kérdés fog idővel felmerülni, hogy mire valók hát a tűzoltók, ha soha sincs tűz?

Hogy ezen kérdést örök időkre elodázzuk, menjünk vissza a tűzoltóság felállítására alkalmával gróf Széchenyi Ödön által kijelölt útra, ő ugyanis mentő és tűzoltó-egyletet alapított.

Ha valamely tűzoltó ebben kételkednék, azt a kérdést

intézem hozzá, hogy mi tulajdonkép a tűzoltónak legelső kötelessége, ha a tűz helyszínére megérkezett? Legelső megtudni azt, hogy forog-e élet veszélyben, és ezt megmenteni, azután oltani.

Valamint a tűzoltói technika kezdetleges volt gróf Széchenyi Ödön idejében, hasonlóképp volt a mentési eljárás is, de a tűzoltói szerek, gépek, eszközök évről-évre tökéletesedtek, a taktika fejlett, csak a mentési művelet s az életmentő eszközök maradtak a régi, kezdetleges stádiumban.

Fejlesztjük tehát mind a tűzoltói, mind a mentői szakmába vágó dolgokat párhuzamban. Legyen minden tűzoltó, különösen pedig minden fizetéses tűzoltó egyszersmind mentő is.

Magyarországon csak két egyetem van, csak 2 helyütt van orvostanhallgatókból alakult mentő-egyesület, a többi városban, községben ép oly könnyen érhet mindenkit baleset, mint Kolozsvárott vagy Budapesten, a többi községek sem mondhatják el azt, hogy nekik ilyenre soha szükségük nincs.

Csak egyedül a tűzoltó-egylet van hivatva egyszersmind mentő-egyesületi dolgokat, életmentést stb végezni.

A tűzoltó-egylet csak úgy részesülhet kellő elismerésben, gyámoltásban, becsülésben, ha egyszersmind mentő-egyesület leendő.

Előttünk van néhány városnak példája, a szabadkai és egri tűzoltóság, ott a tűzoltó egyszersmind mentő is.

A budapesti önkéntes mentő-egyesület igazgatója dr. Kresz Géza és parancsnoka dr. Kóvács Aladár a legnagyobb készséggel adnak felvilágosítást azon egyleteknek, melyek magukat a *szakszerű* mentés terén kiképeztetni akarják.

Használják fel tehát az alkalmat, a mely kínálkozik, tegye minden tűzoltó-testület kötelességévé azt, hogy ezen eszmét a legközelebbi parancsnoksági ülésükön tárgyalni fogják.

F. Á.

A központi állandó ezredévi gyümölcsfaültető bizottságnak az önkéntes tűzoltó-parancsnokokhoz intézett felhívása.

Tisztelt Honfitársak!

Egész világ előtt elismert tény az, hogy a francziákat nem a német katonák, hanem a német tanítók verték meg. Tehát a német tanítók szélesítették ki a német birodalom határait, a német tanítók szereztek büszkeséget, dicsőséget, felvirulást hazájuknak. Legtöbb helyütt ők szervezték a torna-egyletet, melyből sok esetben a tűzoltó-egylet később kifejlett.

Ezen tudat készített bennünket, a Budapest, IX. ker. polgári iskola tanárait arra, hogy a milleniumi ünnepek kezdetén, sokat szenvedett, jobb sorsra érdemes hazánknak oly szolgálatokat tegyünk, mely nemzetgazdasági szempontból a messze jövőbe kihát.

Mi nemcsak azokat nevezzük tanítóknak, kik a csekély értelemmel bíró kis embereket bevezetik az írás olvasás, számolás művészetébe, tanítóknak tartjuk mindazokat, kik a szépnek, jónak, nemesnek és a humanizmusnak áldást hozó magvait honfi társaik között elhitegetik.

Ebből a szempontból tekintve tanítóknak tekintjük a tűzoltó-parancsnokokat is. És valamint senkinek sem jut eszébe megdorgálni a tanítót azért, hogy ő a faültetési dolgokba, — mely sem az írás, sem az olvasás mesteriségének keretébe nem vág, — a gyermekeket bevezeti, hasonlóképp hiszszük azt, hogy senki sem utasít el bennünket kérelmünkkel azon kijelentéssel, hogy: »Ez nem tűzoltói dolog.« Annyival is inkább, mivelhogy az önkéntes tűzoltók nagyrésze hazánkban földműves.

Kétségbeejtő volt azon panasz, mely a szőlőtelepek elpusztulása, a marhavész, a sertésvész miatt a magyar ajkán elhangzott, mely csapás tönkretette a viruló községeket; az a község, mely 10 év előtt könnyen lefizette adóját, most az adósságból kilábolni nem tud; a mely község bővelkedett borban, zsírban, húsban, búzában, most azon koldusbotra görnyed, mely koldusbot a szocializmust, a vallástalanságot szülte.

A szegénységet a szolgaság követi. Így van ez az egyesekkel, így van az ország számos községével, melyeknek kezéből a filoxera kivette a kenyeret s melynek lakói tömegestül napszámosokká, szolgálkká lettek.

De most itt a határ, itt a Rubicon, itt a cselekvés ideje, nehogy idővel az egész ország a rohamos elszegényedés elé nézzen. Fel kell rázni a népet a kétségbeesésből, meg kell neki mutatni a megélhetés útját, vezetni kell karonfogva, míg bele nem törődik a haladás útjának fáradaibaiba.

Bár erre a tanítók, lelkészek volnának leghivatottabbak, de az önkéntes és fizetéses tűzoltó-parancsnokságnak igen hálás tér nyílik őket pótolni, avagy munkájukban gyámoltítani. Hiszen nem tagadhatja senki, hogy ez némileg a tűzvédelemhez tartozó dolog, mert a gyümölcsfák egyszersmind a tűznek tovaterjedését jelentékenyen meggátolják. A tanítókhöz, lelkészekhez majd hirlapilag, majd levélben, már eleve megtettük felhívásunkat.

A tapasztalatokból kifolyólag tudjuk, hogy a magyar negyedfél századig idegenkedett a kormánytól, a legüdvösebb intézményeitől is fázott, innét ered azon közöny, a melylyel a magyar a jelenlegi földművelésügyi miniszterrel szemben is viselkedik, annak dacára, hogy *Darányi* miniszter minden gondolatát, egész lényét, minden idejét a magyar földműves jobblétének előmozdítására szenteli s méltó követője a vasembernek, az eszmék, a tettek emberének, néhai *Barossnak*, mindazonáltal a nép sokkal szívesebben hallgat községének elüljáróira, vezetőire, a papra, a tanítóra, kiket gyakran lát, kikkel gyakran érintkezik, legbizalmasabb azonban tűzoltó tisztjei iránt, ha az illető polgár egyszersmind tűzoltó is.

Darányinak, a jelenlegi földművelésügyi miniszternek gyors, üdvös intézkedései feleslegessé teszik a mi működésünket, de a népnek közönyössége miatt kívánatos, sőt szükséges.

Poharazás közben fel kell világosítani a népet arra, hogy nemcsak a bor, füstölt disznóhús, lencse, borsó, bab, hordóbeli káposzta áll el télre, hanem a kerekrepa, zöldbab, tök, zöldborsó, szárított gomba, szárított paradicsom (előbb lekvárrá főzve) is. Csak hogy az eltevés módját ismerni kell.

Meg kell magyarázni a népnek, hogy a nagyban való pulyka-, lúd-, kacsatenyésztés, hizlalás, a tyúktojás okszerű kezelése mindenkor a legjobban jutalmazza a munkát; hogy nemcsak a borseprű- és törkölyből, hanem meggy-, cseresznye-, körte-, szederből, ribizliből, érett egresből is lehet kitűnő pálinkát főzni, belőle kitűnő ecetet lehet készíteni. El kell mondani a népnek, hogy a második ezredév megköveteli a magyartól azt, hogy még az utakból, a mocsarakból is pénzt teremtsen. A sárga fűz, a nád, a kosárfonásra való káka, a rák- és haltenyésztés, a halpeteköltő mesterséges tavacsok mindmegannyi eszközök arra, hogy az eddig hasznot sohasem hajtó térségekkel a nép jóléte legyen előmozdítva.

A második ezredév megkívánja azt, hogy a dűlő- és országutak, kazlak melletti, ház ereszkörül térség, utca szélek, a tűzoltó gyakorlótér körös-körül gyümölcsfákkal legyenek beültetve, a melyek terméséből az útmester, az útkaparó bére és a községi adó legyen fedezve, (hiszen ezen adóból fizetik a tűzoltói kiadásokat is,) ennek terméséből gyümölcs-bor, gyümölcs-pálinka, aszaltas készíthető, s így télen is kereskedésbe hozható.

Az előttünk feltetszett új ezredév megkívánja, hogy a magyar ne másod, harmadkézből szerezze be szükségleteit, hogy ne a kovácstól vegyen szenet, hanem a bányából, hogy bármínemű termésének árát ne a lelketlen üzerek, hanem saját maga vagy az együttesen eladó község szabja meg.

A második ezredév felhív bennünket arra, hogy a gazda téli idejét ne úgy morzsolja le, mint eddig szokta, disznótorban és lakodalmakban, csapszékben. hanem a foglalkozása legyen 1-ször a föld javítása, melyet akár más minőségű földnek ráhordásával, akár iszappal való javítással, akár állati hulladék, akár erdei falevel-trágyával érhet el. 2-szor a többi családtagok háziiparral foglalkozzanak, milyenek a kosárkötés, szőnyegkészítés, szövés, kalapfonás, selyemgombolyítás stb.

Amerika fényesen bebizonyította, hogy csak azon állam képes az életre, a hatalomnak megtartására, a mely gazdag. Amerikának hevenyében összetoborzott serege megverte a rendszeres spanyol hadakat. Ha pénz van, minden van. Viszont: Szegénység-szolgálat!!

Egy másik kenyérkereseti forrást kell a népnek bemutatni. a mely az esetben biztosítaná megélhetését, ha a jég, a fagy, az árvíz, a tűz elpusztította a földnek terményeit.

Ki kell a magyart vetköztetni eddigi káros jellemző vonásaiból, bizonyos üzleti szellemet, vállalkozó szellemet kell a magyarba oltani, mert nem elég a munka, az imádság, ehhez az üzleti szellem, a számító ész is kell, a mitől a magyar mindig fázott, pedig e nélkül a nép munkája mit sem különbözik az igavonó, ekét húzó állat munkájától. És ha a magyar észre veszi, hogy tényleg a pénz teszi őt szabad, független, rendelkezésre jogosított emberré, akkor talán ritkábban feledkezik meg a mértékletesség és józanság szabályairól, akkor talán nem fogja a szocialista tanokat oly mohón magába venni. Ha megismeri azon utakat, melyeken haladva, magának jobb sorsot teremthet, nem fogja a földek felosztását kívánni. Ha ezen irányú munkájának gyümölcseit megízlelendő, nem fog eszébe jutni az önönmagával, a társadalommal, kormányval és istenséggel való meg hasonlítás, a hit nélküli élet, s a szocializmusban való túlságos, vérmes reménykedés alább fog szállani.

A fentebb elsorolt dolgokat a maga idejében, a maga sorrendjében az állandó milleniumi gyümölcsfa-ültetési bizottság megvalósítani törekszik.

De a mi erőnk semmi, számba sem vehető, ha nekünk a község előljárói, vezetői, különösen az igen tisztelt tanító és tűzoltó urak segédkezet nem nyújtanak.

Mi messze menő intézkedések által alkalmasint lehetővé fogjuk tenni, hogy azok, kik céljaink elérésében bennünket támogatnak, kellő elismerésben, esetleg jutalmazásban részesítsük.

Hogy nekünk mily irányban tegyenek az igen tisztelt tanító urak szolgálatot, azt időről-időre közölni, illetve kérni fogjuk.

Jelen esetben pedig nyolcz kéréssel fordulunk igen tisztelt honfi- és üggyársainkhoz:

1. Szíveskedjék községében gyümölcsfa-ültető bizott-

ságot és tűzoltó egyletet alakítani. A bizottság alakításához nem szükséges alapszabály sem. A hazafiság minden alapszabályt pótol, az ezen irányban való ténykedést nem hogy elítélni, hanem követni, minden igaz hazafinak erkölcsi kötelessége. Nem szükséges a címnek hivatalos úton való megváltoztatása sem, csak egymás között használtassék ezen megtoldott cím.

2. Szíveskedjék a tűzoltókat buzdítani arra, hogy minél több körte-, alma-, barack-, szeder- és szilvamagot gyűjtsenek s a gyűjtött magvakat parancsnok úrnak adják át.

3. Mivelhogy a község jegyzőjét és lelkészét már a múlt hó közepén tervünk felül értesítettük, ezekkel egyetemesen szíveskedjék oda hatni, hogy a községi előljárók a gyümölcsfa-ültetési bizottságnak a temetőt, a temetőárkot vagy erre alkalmas védett helyet engedjenek át, hová most ősszel vagy tavasszal a tűzoltók, bizottsági tagok által gyűjtött magvakat elültethessék.

4. Szíveskedjék a lelkész, bíró, főjegyző és előjáró urakkal egyetértve. valamely vasárnap délután a tűzoltókat. a község vagyonosabb, értelmesebb polgárait az iskola helyiségébe meghívni s előttük ezen felhívásunkat felolvasni. A központi gyümölcsfa-ültetési bizottság szeptember hó közepén minden vármegyében az erre önként jelentkező fiatalabb, kezdő ügyvédek közül vármegyei és járási faültető biztosokat nevezend ki.

5. Szíveskedjék a kinevezendő, bennünket képviselő, faültetési járási biztos urat annak idején tudatni, hogy jelen felhívásunkra mikor alakult meg a gyümölcsfa-ültető bizottság? ki az elnök? és hányan vannak a tagok? hány négyzögöl térséget engedett át a községi előljáróság céljainak? kertet-e? rétet-e? temetőt-e vagy minemű földet? Van-e a községnek faiskolája? Mekkora?

6. Ha netalántán annyi gyümölcsfamag gyűlne össze, hogy felesleg maradna, szíveskedjék azt a kinevezendő faültetési biztos úrnak, újból szétosztás végett elküldeni, de a gyümölcsfa magvak gyűjtése sohse hanyagoltassék el.

7. Időnkint küldendő, felolvasásra szánt értekezletünket szíveskedjék a polgárok közt fölolvasni s azt megőrizni.

8. Az ültetést szíveskedjék az önkéntes tűzoltók és bizottsági tagok által a parancsnokság felügyelete alatt végeztetni. (Az ültetés módját legközelebb tudatjuk.

Tudjuk, hogy ezen eszme minden hazafinál kellő visszhangra fog találni, de annak dűlőre viteléhez ember kell, ki ernyedetlen szorgalommal, kitartással folyton szítsa, élészse a hazafiságnak ez irányban nyilvánuló szent tüzét, mert nemcsak karddal, és észszel, hanem ekével és kapával is kell a haza felvirágzását munkálni.

Mi, a központi permanenciában levő milleniumi gyümölcsfa-ültetési bizottság, hiszszük, hogy az igen tisztelt parancsnok urakban feltaláljuk a keresett embert.

Budapest, 1898. szept. 1-én.

Hazafias üdvözlettel

a milleniumi gyümölcsfa-ültetési bizottság nevében

Flóris Áron,
elnök, ö. t. őrpapancsnok.

TECHNIKAI RÉSZ.

A mászás tanítása!

Azt a mozgást, mikor valamely tárgyakon felfelé függőleges vagy rézsútos irányba saját erőnkkel akarunk feljutni, *mászásnak* nevezzük. A lefelé való mozgás saját erőnkéből, tehát akár kötélén, akár létrán (lábtón): *ereszkedés*.

Tűzoltói szempontból tekintve a mászást, tekintsük a czélt a mit elérni óhajtunk akkor, midőn a mászás tanítá-

sával foglalkozunk. Mászni a tűzoltónak nemcsak azért kell, hogy a sokszor másképp meg nem közelíthető tetőt, mint a tűznek szokott székhelyét megközelíthesse, hanem azért is, hogy erejét bátorságát fejlessze; mert gyenge és bátortalan tűzoltóval mentési kísérletet tenni egyáltalán nem lehet.

A mászásnál működésbe jönnek a kar izmai ép úgy, mint a láb izmai.

A mászás történhetik többféle tárgyon. Így lehet

kötelen, még pedig egy, vagy két kötelen; rúdon, egy, két, sőt három rúdon is. Történhetik továbbá létrán is. Tűzoltói szempontból csak az utóbbi érdemel említést. Tűzoltói létra van többféle u. m. a *grácsi* és *angol* dugólétra a *tetőlétra*, *párkánylétra*, *tolólétra* stb. Ezen létrák majdnem mind egyikén a felhatolás, mivel rézsútos irányba történik, könnyebb; azért ezeknek magyarázatával nem foglalkozom. De igenis foglalkozom a horoglétrákkal (kampólétrák) mint olyanokkal, a melyekkel bármily magasságu épületekre kívülről fel lehet batolni, s mivel e létrákkal függőleges irányba haladunk felfelé; azért ezeken a mászás újszólván a legnehezebb.

A horoglétrák egy, vagy kétkarúak, az egykarúak mindig egy sima, vagy fogazott kampóval, a kétkarúak majd egy majd két kampóval vannak ellátva. E horoglétrákat tetőlétráknak is lehet használni. A mászás kétféleképpen történhet: vagy az emeletek számához arányítva 2-es, 3-as, 4-es, sőt 5-ös csoportokban, vagy csak személyenként egy létrával. A mászás tanítása szintén kétféleképpen történik.

Vannak olyanok, a kik a mászást úgy tanítják, hogy egyszerre elmagyarázzák a tanulóknak (ujoncoknak) a mászás mikéntjét, s rögtön mászatnak s így mászás közben bontják fel az anyagot, úgy, hogy csak azután, ha lejött a mászó, figyelmeztetik az egyes hibákra, s mikor már mászni tud, akkor tanítják arra, hogy miként kell a szerkezethez menni vagy attól elvonulni. Sőt a horoglétrával való mászást előbb tanítják, mint a dugólétrákkal való mászást.

Az e módja a tanítónak az úgynevezett *felbontó tanítás*, t. i. mikor az egész anyagból térünk annak részeire. E tanítást a fecskendő szerkezetének tanításánál talán igen

jól lehet alkalmazni, de a mászásnál érvényesíteni nem lehet.

A másik módja a mászás tanításának ennek az ellenkezője, t. i. a hol azt annak részeiből tanulja meg a tanítvány, s a részeket tökéletesen bírván a tökéletes egész tudatához jó.

Mi nálunk, hála istennek, az utóbbi használatos, de vannak vidékek, a hol az előbbivel küzködnek. Így tehát minden egyes tanításkor ügyeljünk arra, hogy ugyan melyik az a mód a melyiknek használatával hamarabb fogják fel s hamarabb sajátítják el az előadandó tárgyat az ujoncz tűzoltók.

Ifjú tapasztalataim alatt olyat is tapasztaltam, hogy egyes létrával előbb tanultak mászni, mint csoportokban. Így persze ez nem ment. A haladás megállt, a tanítványok megunták az örökös egyformaságot, a tanító pedig erősen mondogatja: »míg ez nem megy, nem megyünk tovább.« Ennek azután következménye az, hogy a tagok elkedvetlenednek a gyakorlatoktól, s később kilépnek az egyesületből. Az egyes létrával való mászásnál is csak fokozatos legyen a haladás. Először felhatolni az emeletre és ülés az ablakba, felemelni a létrát és kifordítani, de onnan azonnal visszatenni és lemászni, azután felhatolni, beülni, kifordítani, kifordítva feltolni a következő emelet feléig, innen visszakeresztelni, feltolni, beülni stb. beakasztani és vissza stb. mindig csak részletekben, figyelmeztetve mindig azonban a legkisebb hibákra is.

Ha a mászás tanítása ily részletesen taglalatik, akkor az bizonyára jó eredményre fog vezetni. Minden egyes részletet azonban az összeseknek külön-külön kell végezni, a többiek pedig addig bírálgassák az illetőt akár írásban is.

O. K.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az elnökség ülése.

Budapest, 1898. augusztus 27.

(Befejező közlemény.)

Szabó Gyula nem pártolja a kérelmet. Igaz ugyan, hogy a Sopron várm. szövetség — bár ott a tűzfelügyelők mind magyarok, s a vezényszó is mindenütt magyar — valamenynyi szabályzatot és rendeletet német nyelven is kinyomatott, de még ez a várm. szövetség is csak annak küldi ezt meg, a ki külön kéri. Tegyen így az orsz. szövetség is. Az új rangjelzési szabályzatot Köhler István szóló tudomása szerint úgy is megkésztetett német nyelven, s küldi is mindenkinek, a ki akar belőle. Már ez okból is főlösegesnek véli, hogy az orsz. szövetség egy külön német kiadást rendezzen és azt minden tagtestületnek megküldje, még annak is, a ki talán meg sem értené. Az ellen nincs azonban kifogása, hogy hozassék tudomására a tagtestületeknek, hogy németnyelvű szabályzatot is kaphatnak, ha akarnak.

Vida Pál hozzájárul előtte szóló véleményéhez, s kéri, hogy ez a körülmény hozassék nyilvánosságra a szaklapokban.

A határozat ki is mondatik ily értelemben, s egyúttal az is, hogy a szabályzatot az orsz. szövetség, miután arra szükség nincs, nem adja ki külön.

Titkár előadja, *Stoller* Márton *győr-szent-mártoni* parancsnok panaszát. E szerint a testület mult évi közgyű-

lésének határozatából bizottság küldetett ki az alapszabályok módosításának előkészítésére. Az elnök azonban e bizottságot nem hívta össze, hanem június 29-én egy általa kidolgozott tervezetet fogadtatott el a közgyűléssel, mely csak utólag vette észre, hogy az új alapszabály másra nem való, mint arra, hogy a testületet alapszabályban rendítse meg. 57 tagból 43-an felterjesztést is menesztettek a belügyminiszteriumhoz, azzal a kéréssel, hogy az új alapszabályokat ne hagyja jóvá. E 43 tag nevében *Stoller* arra kéri a szövetséget, hogy hasson oda, miszerint kérelmük teljesítessék.

Elnök mindenekelőtt az iránt tartja szükségesnek megbizonyosodni, vajjon 57 tagból csakugyan 45 tag irta-e a kérvényt, mert a szövetséghez beterjesztett panasz egyedül a főparancsnok aláírásával van ellátva, a ki ügylátszik a testület elnökével ellentétbe került. Különböző véleménye az, hogy a panaszos helyesebben tette volna, ha meglévén hozzá az abszolút többség, újabb közgyűlés egybehívását követelte volna.

Titkár megjegyzi, hogy ez meg van és hogy sok időt nem lehet vesztegetni, mivel az alapszabályok már felterjesztettek.

Ecker Sándor szerint, a míg az alapszabályokat nem látja az elnökség, nem igen lehet a dologhoz hozzászólni. Mivel azonban a látszat a mellett van, hogy erőszakoskodás fordult elő vagy pedig szabálytalanság, mi a tagok kijátszásával történt: azért vizsgálat megindításának szükségé forog fenn.

Elnök határozatilag kimondja, hogy a belügyminis-
terium figyelme, a beérkezett panasz alapján fel fog hivatni
arra, hogy mielőtt az új alapszabályait a győr-szt.-mártoni
egyesületnek sanctionálná, előbb ejtessen meg vizsgálatot.

Felolvastatott ezután *Ecker* Sándornak az elnökséghez
írásban beadott interpellációja azon leirat miatt, melyet a
belügyminiszter az elnökségnek az orsz. szövetségbe való
köteles belépés tárgyában hozzá intézett felterjesztésére adott.
Ecker szóval is ismerteti az indokokat, mik őt a felszólá-
lásra birták, s hangsúlyozza, hogy az eddigi sajnálatos
állapotokat a min. leirat még inkább rontott.

Köhler István nagyon viszásnak találja a belügymi-
niszter eljárását azon szép nyilatkozatok után, a miket az
utóbbi egy-két alkalommal a tűzoltók ügyére vonatkozólag tett.

Elnök előterjesztést javasol, melyben az elnökség még
jobban kifejtene álláspontját a miniszter nézetével szemben.
Ha most talán nem lenne is ennek hatása, majd lesz a
jövőben. De legalább ott lesz a nyoma az akták közt an-
nak, hogy a hivatalos felfogás helytelensége ellen tiltakoztunk.

Dr. Szily jelenti, hogy *Dr. Óváry* Ferencz levélben
kilátásba helyezte, illetve ígérte, hogy a miniszter a helyes
irányban informálni fogja; véleménye szerint az előterjesz-
tés megtétele előtt célszerűbb lenne bevárni az alelnök eljá-
rásának eredményét.

Ebben a véleményben van *Köhler* István is.

Vida Pál üdvösnek tartaná, ha a kérdés a lapokban
szellőztetnék. Annak valószínűleg nagyobb hatása lenne,
mint az előterjesztésnek.

Elnök is nagyon szívesen látná azt, bár figyelembe
véve az ignorantiát, mit a lapok az elnökség és egyáltalán
a tűzoltóságok ügyében tanúsítanak, nem hiszi, hogy azok
védelmükbe vennének bennünket. Aztán meg dolog így sok
pénzbe kerülne, a mire pedig az elnökségnek pénze nincs.
Örömmel hallja, hogy alelnök informálni készül a minisz-
tert, de azért nézete az, hogy az elnökség csak tegye meg
az előterjesztést, beadni azonban csak akkor abba be, a mikor
az alelnök annak tartalmáról a minisztert kellően informálta.

A határozat ily értelemben hozatik meg.

A királyhelmecki testület kérelmezett szolgálati érme-
ket, azonban azok nem volt adhatók, mert 2 testületi tag
szolgálata nem volt folytonos, most újból kéri, hogy e
megszakítástól az egyszer tekintsen el az elnökség, miután
az egyik tag *Bajkai* Imre 2 évig és 7 hóig olyan helyen
lakott, a hol nem volt tűzoltóság, a másik pedig *Kosár*
János a családjában előfordult megbetegedési eset miatt
volt kénytelen szolgálatát 14 óra megszakítani.

A kérelem feltétlenül elutasítatik.

Titkár bemutatja Gölniczbánya város kötelezett tűz-
oltósága szervezéséről szóló szabályzatát, melyre nézve a
helyi viszonyokat ismerő *Breuer* Szilárdnak a véleménye
is kikérte. Az általa javasolt változtatások jóváhagyólag
tudomásul vétettek s a miniszteriumhoz fel fognak ter-
jesztetni.

Szabó Gyula jelenti, hogy a minta-alapszabály kidol-
gozására kiküldött bizottság munkálatát befejezte. A ter-
vezet a *Tűzoltó-Közlönyben* már közzé is volt téve. Az
egységes minta a helyi viszonyokhoz képest módosítható.
Kéri a szabályzat elfogadását és kinyomatásának, mely
később is eszközölhető, az elrendelését.

Titkár bevérandónak tartaná, hogy a többi szabály-
zatok is elkészüljenek. Az alapszabályukat módosítani akaró
testületek addig mintául vehetik a lapban közzétett tervezetet.

Csányi János dr. is elhalasztandónak tartja a dolgot,
már csak a többi szabályzatokkal való összefüggés miatt is.

Szabó Gyula az esetre, ha a szabályzat megvitatása
a legközelebbi ülés napirendjére kitézetik, hajlandó indít-
ványát visszavonni.

Határozatba megy, hogy mihelyt a többi szabályzatok
is elkészülnek, a minta-alapszabály az ülés napirendjére
kitézetik.

Titkár bemutatja az egységes szolgálati szabályokat,
melyeket szintén *Szabó* Gyula előadó dolgozott ki, s a
melyre *Vida* Pál és *Szily* József dr. észrevételeiket már
megtették ugyan, de bizottsági közös ülésen való tárgyalásra
még nem volt idő. A szabályzat különben 96 írott oldal.

Annai példányban a hány elnökségi tag van, ki fog
nyomatni s azután részletes tárgyalás alá beterjesztetni.

Ezután *Tomcsányi* Béla pénztárnok terjeszté be jelen-
tését az orsz. szövetség pénztári állapotáról az 1898. év
II. negyedéről.

A jelentés, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett,
a következő adatokat tünteti fel:

Bevétel.

1. Pénztármaradvány az I. negyedről . . .	frt 2617.03
2. Tagsági díjak:	
a) Önálló tagtestületektől . . .	204.—
b) Alsövetségben állóktól:	
aa) Háromszék vm. szöv. útján	frt 50.—
bb) Pozsony » » » »	2.—
cc) Sopron » » » »	146.—
dd) Veszprém » » » »	2.—
ee) Közvetlenül fizettek (4 test.) »	30.— » 434.—
3. Kivett tőke takarékt. kamatai . . .	» 20.52
4. Szakkönyvekért . . .	» 6.72
	Összesen . . .
	frt 3078.27

Kiadás.

1. Irodai ügykezelési, postaportó és kézbesítési kiadások . . .	frt 12.87
2. Tisztviselői tiszteletdíjak és irodai takarítás bére . . .	» 370.—
3. Irodahelyiség lakbére . . .	» 97.—
4. Kiküldetések és útiköltségek megtérítése . . .	» 298.80
5. Előfizetés szaklapra . . .	» 3.—
6. Pénztári maradvány mint egyenleg . . .	» 2296.60
	Összesen . . .
	frt 3078.27

A tartalékalapban 10,817 frt 11 kr. van ez idő szerint.

Titkár jelenti, hogy az együttes párisi kirándulás
tárgyában az adatokat összegyűjtötte. Három vállalat nyúj-
tott be ajánlatot: a párisi Somogyi-féle 280 frtért 11 napig
ad teljes ellátást, 3 napig az úton, 8 napig a Párisban tar-
tózkodás ideje alatt, a hol társas kocsirol, lakásról és belépő-
jegyekről is gondoskodik. A másik ajánlatot a gyógyfürdők
és üdülőhelyek vállalata terjesztette be; ez sorsjátékkal
egybekötve rendezti a kirándulást, 240 frtért 500 frt nyere-
ményre is játszik az utazó. Az elszállásolás, étkezés azon-
ban csak 7 napig tart. A harmadik, a legelőnyösebb ajánlat
végre a máv. városi menetjegy irodájáé, mely csak azt
köti ki, hogy legalább 300 legyen a résztvevők száma, és
hogy a kirándulók visszafelé is ugyanazon útvonalat válas-
zák, mert máson a jegy nem érvényes. A II. osztályú
jegy oda-vissza ma, a mikor a francia vasutak még nem
állapították meg kedvezményeiket 165 frt, a III-ad osztályú
jegy pedig 135 frt. Ezért azonban az úton kívül 7 napi
ingyenes párisi tartózkodás is biztosítva van.

Elnök indítványára a határozathozatal egyelőre el-
halasztatik.

Szabó Gyula tekintettel arra, hogy igen gyakran merül
fel díszesebb okmány kiállításának a szüksége, bemutatja
Stornó Ferencz freskóművésznek egy skizzéjét, melyet az
eddig divatos német motívumok mellőzésével, a művész
hajlandó díjtalanul kidolgozni.

Az elnökség az ajánlatot köszönettel tudomásul veszi
s felkéri *Szabó* Gyula előadót, hogy a legközelebbi ülésre
a kész rajtot mutassa be.

Titkár jelenti, hogy magánkörülményei arra kény-
szerítik, hogy eddigi lakását felmondja és a Kossuth Lajos-
utcza 8. szám alatt béreljen egy másikat. Minthogy pedig
a titkári teendőket csak az esetben tudja ellátni, ha az

orsz. szövetség irodája is ugyanott van, a hol ő lakik, kéri, hogy a szövetség is mondja fel az irodahelyiség bérletét, s béreljen e célra helyiséget ugyancsak a Kossuth Lajos-utca 8. sz. alatt.

Az elnökségnek ez ellen kifogása nincs, csak azt köti ki, hogy az irodahelyiségnek külön bejárata legyen, s gázvilágítással birjon.

* * *

Nyomban ezután következett az orsz. segélyző szövetség választmányának ülése is, melyen a következő határozatok hoztak.

1. *Marosi* István részére, ki Pakson, tűznél szenvedett zúzódás következtében 14 napig munkaképtelen volt, 20 frt segélyt szavazott meg a választmány.

2. *Papp* Gábor, Alcsúthon tűz után tüdőgyulladást kapott, részére 16 frt utalványoztatott.

3. *Pintér* Sándor részére, ki Török-Szent-Miklóson tűznél térdizületi gyúladást szerzett, 33 frot szavaztak meg.

4. *Lauffer* Béla Léván, még egy 1896-ban előfordult tűz után lett beteg, de csak most kér segélyt. Előbb az orvosi bizonyítványt fogják bekíválni.

5. *Bayler* Péter Verseczen, kötélben való leereszkedésnél leesett, mert a kötél elszakadt alatta, s alsó lábszárát törte; új orvosi bizonyítvány betérjesztésére hívták fel, melyet megfognak sürgetni.

6. *György* József, Maros-Vásárhelyt gyakorlaton megsérült, 10 napig volt munkaképtelen, 10 frot utalványoztak számára.

7. *Jancsics* Lukács, Török-Kanizsán tűznél megsérült; az I. magy. általános biztosító társasághoz előterjesztés ment 25 frt kiutalványozása végett.

8. *Komáromi* József, Nagy-Igmádon tűz után 5 napig volt munkaképtelen, rögtöni segély címén 5 frt küldetett neki.

9. *Liskovits* Jenő, Szigetvárott tűznél megégette a kezét, 7 napig volt munkaképtelen, 5 frot kap.

10. *Winzer* József, Ó-Kanizsán tűznél a karján égési sebet szenvedett, az orvosi bizonyítvány szerint 6-18 napig lesz munkaképtelen, az I. magy. általános biztosító társasághoz terjesztetik elő.

11. *Horváth* Gyula, Pásztón tűznél a derekán zúzódást szenvedett, 15 napi munkaképtelenség folytán 15 ftra terjesztik elő az I. magy. ált. biztosító társasághoz.

12. *Boross* János részére, ki Pakson tűznél a balkarján megsebesült, melynek 5 napi teljes munkaképtelenség 10 napi korlátolt munkaképesség lett a következménye; 10 frot szavazott meg a választmány.

Antal Gábor püspök, ácsi ö. t. egyleti elnök megnyitó beszéde az egylet jubilaris diszközgyűlésén, 1898. június 5-én.

Igen tisztelt ünneplő Közgyűlés!

Mélyen tisztelt Vendégeink!

A közművelődés és közjólét szolgálatában álló nagy eszmék, nemes célok megértése, azok megvalósítására való törekvés jelzik az emberiség haladásának, tökéletesedésének útját. A hazának minél több fia, a nemzetnek minél több tagja átérti és átérzi ezeket, minél többen egyesülnek komoly akarattal arra, hogy a társadalmat azoknak megfelelőleg alakítsák: annál érettebb a nemzet a szabadságra, az ország a függetlenségre és a nép arra, hogy saját sorsának ura legyen.

A közművelődés és közjólétet szolgáló ezen fontos eszmék és nemes célok iránti érdeklődés felkeltésére, azok ápolására van hívatva első sorban az iskola, a mely emberi kebelben istentől beplántált szépnek, igaznak, jónak csírát kifejleszti a nevelés által.

De az iskola csak az alapokat rakja le, az emberiség haladásához, a társadalomnak feladata, hogy azokra tovább építsen.

Kétségtelen, hogy az ember testi, szellemi, erkölcsi erői fejlődésének irányát az iskola adja meg, de hogy az ott kicsirázott és fejlődésnek indult nemes növény, életerők fájává növekedjék és az emberiség javára hasznos és édes gyümölcsöt teremjen, ahhoz a társadalmi élet egészséges termő talaja, testvéries érzületének melege, a méltánylás üdítő harmata és esője, s a közérzület nevelő napfénye kívántatik.

Az egyes ember nemesebb rendeltetését csak úgy töltheti be, ha a szépet, jót, igazat nem kényszerítésből, mások utasítása, parancsa folytán, de saját meggyőződése és belső ösztöne indításából valósítja és a nemzetet csak úgy lehet nagygyá, hatalmassá, ha fiai önként és hazafias érzületből hozzák meg azt az áldozatot, a mit a közjólét és közszabadság biztosítása, a természeti erők vagy az emberi szenvedélyek által okozható veszélyek elhárítása megkíván.

Hogy az egyes ember lemondva pillanatnyi ösztönei, vágyai kielégítéséről, magasabb rendeltetését betöltsse, hogy az embernek nagy tömege ellentállva az önzés követelésének, a közügyért áldozatot hozzon, az nagy önmegtagadással jár: feláldozásával sokszor pillanatnyi hasznunknak, kényelmünknek, de igen sok esetben vagyunknak, sőt életünknek.

Erre az ember csak úgy lesz képes, ha a társadalom közszellemében erre buzdítást talál, ha nem áll jó szándékkal magában egyedül, de lát hasonérzületű és gondolkodású társakat maga mellett és ha az önmegtagadás erényének következtében rokonérzésű társainak példája által vonzatik, belegyakoroltatik.

A nagy eszmék, nemes célok diadalra juttatásának ezek feltételei magasabb, mint alacsonyabb fokon, szűkebb és tágabb körben egyaránt. Nem csoda tehát, ha az erkölcsiség és polgári erény ott indul erőteljesebb fejlődésnek, a hol az ember egyéni és társadalmi tevékenysége a szabadság éltető levegőjében akadálytalanul mozoghat.

Nálunk Magyarországon is azzal kezdődött a nemzeti szellem ébredése, hogy a művelődés terén úttörő kiváló hazánk fiai a nemzetet öntevékenységre sarkalták. A mióta pedig hazánk és nemzetünk önrendelkezési jogát a belélet terén visszanyerte az 1867. évi kiegyezés által, azon idő óta kezdettek a társadalom különböző osztályai kezdeményezőleg fellépni azon irányban, hogy jóllétünk előmozdítását, érdekeink megvédését, a veszélyek elhárítását ne csak az állami és egyéb hatósági közegek intézkedéseitől várjuk, de saját és embertársaink közérdekét önerőnkkel, hatósági intézkedés nélkül is igyekezzünk előmozdítani, esetleg megvédeni.

A legtöbb ember vagyoni jóllétét egészségét, életét leggyakrabban fenyegető veszély volt mindig a tűz pusztítása, a mely különösen a múltban rendszeren nem is egyes embereket, de egész falvakat tett tönkre, mérhetetlen nyomorral sújtván különösen a szegény osztályt, elpusztítván annak szerény hajlékát, a hol magát megvonta s rendszeren elhamvasztván önfentartási készleteit is, a melyet keserves munkával összeszerzett.

Ezen pusztító elem hatalmának ha nem is megtörésére, de nagy mértékben való korlátozására alakultak hazánkban az önkéntes tűzoltó-egyesületek. Két nagy eszme képezte életre jövetelük alapját, az önszegély és az ember baráti részvét, a melyek mindegyikének élni kell minden ép érzésű emberi kebelben.

Mert mindenkinek be kell látni azt, hogy a természet nagy hatalmával szemben az egyes ember gyarló és tehetetlen, annyival tehetetlenebb, mert a veszély percében rendszeren csak magára, saját vagyónának és életének megmentésére gondol, a mi miatt legtöbbször nem hogy elhárítaná, sőt növeli a veszélyt. E mellett a természet nagy hatalmával való sikeres szembeszállások előre látást, meg-

fontolást, szakérzelmet, gyakorlatot, mindezek felett előkészületet kíván, a melyet az egyes ember magára hagyatva meg nem szerezhet. De ha többen egyesítik erejüket a fontos célra, képesek megküzdeni a veszedelmes elemmel. Az önszegély szempontjából való társulásnak nagyelőnye a veszélyekkel szemben éppen abban van, hogy azért az áldozatért, a mit saját erőnkől másoknak, tulajdonképen a közügynek adunk, másrésztől százszorososan kapjuk azt saját javunkra vissza.

De még ha magunkat nem fenyegetne is közvetlenül a veszély, nem e a legfelségesebb lelki örömmel töltheti el kebelünket, ha segélyre sietünk annak, a ki a legnagyobb szorongatások között van, ha megmenthetjük annak vagyonát, a kit a szerencsétlenség tán földöntutóvá tenne, ha oda állhatunk a kétségbeesett mellé, mint mentő angyal, kibem bizodalomát helyezheti, ha segélyt nyújthatunk a végső veszedelemben lévőnek és letörölhetjük a szenvedő könnyeit.

Bizonytal az emberbaráti részvételnek ily minden elfogultság és mellékes tekintetek nélküli szeretetből származó megnyilatkozása, felemeli való rokonságát, azzal a jó atyával, a ki maga tiszta jóság és szeretet. Maga ezen két szempont, az önszegély és emberbaráti részvét elismerésre méltóvá teszi azok munkáját és fáradozását, a kik nálunk is az önkéntes tűzoltó egyesületet szervezték, azok munkájában tényleg részt vettek, azok felvirágzását pártolásokkal, támogatásokkal előmozdították.

Azonban azon erkölcsi jó és polgári erény, a mely a tűzoltó egyesületek alakításában, működésében nyilvánul, oly előnyös és közhasznú, a melyek közremunkálnak egyéb terén is a társadalom, a közélet és a haza javának előmozdítására.

Azok között, a kik a közös veszély elleni védekezésre társulnak, fejlődik ki az igazi bajtársi érzület, hogy minden más téren is egy mindnyájáért, mindnyájan egyért helyet álljanak, az képezi pedig a polgári társadalomban is az erős közszellem alapját. Mert a szorosabb egyesülés által ismerik ki az embert egymás gondolkodása módján, tehetségeit, jellemét, megbízhatóságát.

A közös védekezésre való társulás által fejlődik ki a tűzoltó egyesületek tagjaiban az önbecsérzet és a mások érdemei elismerése iránti érzék, mert ezen egyesületben az egymással szövetkezett társak jogaikban és köteleességeikben egyenlők, megkülönböztetést közöttük nem a rang, a születés, a vagyon és más személyes tekintetek alkotnak, hanem a szolgálati érdem, a melyet maguk a bajtársak bírnak el és méltányolnak legjobb meggyőződésük szerint.

A közös védekezésre való szövetség növeli a tagokban a férfias bátorságot és képezi a jellemet. Mert valamint a katonánál is az képezi a vitézség egyik alapját, hogy fegyver van kezében és érzi, hogy azzal bánni tud, úgy a tűzoltó is önbizalmat nyerve a maga feladatának teljes ismerete, gyakorlottsága által, minden helyzetben és pillanatban könnyen feltalálja magát, képes gyorsan határozni és azt tervszerűen végrehajtani, míg a kinek ezen önbizalma nincs meg, az a veszélylyel szemben ingatag, habozó, félénk, nem tudja magát elhatározni mihez kezdjen. Ezen a téren oly nagy erkölcsi hatása van az önkéntes tűzoltó-egyesületnek, hogy előnyös változást idéznek elő az egyes községek gondolkodásában, korlátaiban társadalmi életében, kifejezésre juttatván a férfias szellemet, a mi a szabad embernek fő-ékessége.

Az önkéntes tűzoltó-egyletek rendhez, pontossághoz szoktatják a tagokat és erősítik köteleességérzetüket, ezáltal előmozdítják más téreken is a polgároknak azon törekvést, hogy a mit tőlük a családfenntartás, a községi ügyek előbbre vitele vár, lelkiismeretesen teljesítsék, a mi bármely téren rájuk bízatik, azt elvégezzék, a hova a polgári, egyházi élet hívja őket, ott emberül megálljanak.

Ács község érdemes lakossága is belátta azt, hogy azon nagy veszedelmek ellen, a melyeknek pusztító hatását,

fájdalom, a múltban, különösen 1854-ben kénytelen volt nagy mértékben viselni, legjobb védelem az önszegély, a melyet a tűzoltó-egyesület alakítása által érhet el. E község lakosságának kebelében azonkívül mindig élénken élt a felebaráti szereteten nyugvó igaz részvét, mert ezen község, valahányszor a szerencsétlenek részére segélyért megkeresetetett, mindig jó példával járt mások előtt.

Azért csak saját magához volt hű és szive nemes érzését követte a község lakossága, a midőn ezelőtt 15 évvel az önkéntes tűzoltó-egyesületet megalakította. A község lakosságának és vezetőinek főérdeme azonban nem abban van, hogy az egyesületet megalakították, hanem sokkal inkább abban, hogy az fokozatosan fejlesztették és erősítették úgy a tagok számában, azok kiképzésében, mint a felszerelés gyarapításában. Az egylet, mely 24 taggal kezdve működését, ma 95 tagot számlál és a felszerelés, melyet a községtől és az ev. ref. egyháztól pár ócska fecskendőben vett át, ma 4270 forint értékét képvisel.

Egyetértéssel működtek itt közre az egylet tagjai és a község lakossága, hogy az ácsi tűzoltó-egylet nemes törekvésű hasonló társai között tisztességgel megállhason, még az erősebb, több eszközökkel rendelkező városi egyesületeket is elérni törekedhessék.

A tagok megtették köteleességüket, úgy a mint kevés egyesületben, mert úgy a tisztikar, mint a legénység megjelent a gyakorlatokon és éjjeli őrsegeken, pontosságukból meglátszott, hogy értik mi cím az erkölcsi köteleesség. Megtette köteleességét a község is, mert nagy vidéken e községben léptetett életbe a tűzoltó adó, mert a község minden lakosa elég hazafias érzülettel birt annak belátására, hogy a közérdek szolgálatából, ha tényleg nem teljesítheti is azt mindenki, a vele járó teher alól senki magát ki ne vonja.

A mai ünnep is tehát, a midőn az ácsi önkéntes tűzoltó-egylet működésének 15-éves örömmünnepét üli, közös ünnepe az egész községnek, szegénynek, gazdagnak, de mindenestre szép ünnepe az ácsi tűzoltó-egyesület vezetőinek, legénységének, a kik az egyesület eddigi működésére lélekemelő önérzettel tekinthetnek vissza.

Úgy ezen szép múlt, mint azon kedves vendégeink megjelenése, a kik mai ünnepélyünk díszét eljöveteleikkel emelni szivesek voltak s ezzel egyletünket megtisztelték, szolgáljon buzdításul az egylet tagjainak a jövőre nézve, hogy köteleességüket mindig megtegyék, szolgáljon például a jövőendő nemzedéknek, hogy a köteleesség teljesítéséért előbb-utóbb megjön az elismerés, tehát ezen nagy és fontos ügy iránti érdeklődésük, buzgóságuk soha ne lankadjon, hanem nemes törekvésük folytán álljon fenn ezen egylet és viragozzék a község és a segélyre szorultak javára. A jó Isten pedig, a ki eddigi törekvésünket és munkánkat sikerrel koronázta, adja szent áldását az egyletre, annak tagjaira, pártfogóira, jóakaróira, legyen ennek védelmezője kegyelmével és jóságával továbbra is.

Veszprémmegye alispánjának körrendelete valamennyi község birájához, a vármegyei tűzoltó-tanfolyam tárgyában.

Hivatalos uton értesültem, hogy a tűzoltó szakképzettség fejlesztése és a községi tűzrendészet körül létező hiányok pótlása céljából a vármegyei tűzoltó-szövetség által kiadott azon felhívásnak, mikép a községek a vármegyei tűzoltó szövetségtől — a szövetség pénztárának terhére, tehát a községi pénztárak megterhelése nélkül — szakférfiak kiküldését vegyék igénybe, vajmi csekély eredménye lett, s miután a járási tűzfelügyelők sem idővel sem anyagi eszközökkel nem rendelkeznek ezen szakoktatás teljesítésére, a tűzrendészetnek és tűzoltásnak a községekben meg mindig rendkívül sok hiánya van.

Mivel a tűzrendészeti kormányrendelet 34 § és az 1109 — 25632/891. sz. törvényhatósági szabályrendelet köteletségévé teszi a vármegye területén a tűzrendészet javítását és feljelentését, készséggel teljesítem a vármegyei tűzoltó-szövetségnek azt a kérését, hogy neki a Veszprémben folyó évi szeptember hó 19 — 25 közti időben tartandó tűzoltói szaktanfolyam rendezésében segédkezzem.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség ugyanis folyó évi július hó 3-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a tűzoltói szakismeretek fejlesztése céljából a vármegye székhelyén Veszprémben 1898. évi szeptember hó 19 — 25. közötti 7 napon saját költségén szaktanfolyamot rendez, melynek tartama alatt az abban résztvevők díjtalan csoportos elszállásolásban részesülnek, és mérsékelt áru együttes étkezésükről is gondoskodva lesz.

Utasítom ennél fogva a község biráját, hogy ezen tanfolyamra egy lehetőleg katonaviselt értelmes és egészséges testalkatu egyént küldjön be, s azt a község pénztárának terhére utiköltséggel és megfelelő napidíjjal lássa el.

A tanfolyamra küldendő egyén köteles:

1. Folyó évi szeptember hó 19-én ü. e. 9 óráig Ifj Jenőffy Ferencz szövetségi jegyzőnél a Veszprém város tulajdonát képező Buhin utcza régi laktanya épület helyiségében — a hol az előadások is tartatni fognak — jelentkezni:

2. Törülközöt és egyéb személyes tisztogatási kellékeket magával hozni:

3. A község birájának megbízó levelét magával hozni és jelentkezésekor átadni.

Ha a községi küldöttek közül valaki a szövetség által rendezett közellátást és közelszállásolást igénybe venni nem óhajtja, jogában áll azokról saját költségén gondoskodni.

Azon községekben melyekben önkéntes tűzoltó testület létezik, kívánatos, hogy a községi kiküldött megválasztását a községi bíró és a tűzoltó-testület parancsnoka

együttesen teljesítsék, — valamint kívánatos az is, hogy a községi kiküldöttek tűzoltó-egyenruhában jelenjenek meg, de ez nem zárja ki a tanfolyamon polgári ruhában való részvételt.

A tanfolyam hallgatói a tanfolyam tartama alatt a tűzrendészeti kormányrendelet 19 és 20 § ai értelmében és a vármegyei szabályrendelet 42. § hoz képest mint szolgálatban álló tűzoltók közhatalósági személyeknek tekintetnek, — mint ilyenek a tanfolyam vezetőségének fegyelmi hatósága alatt állanak, s a kiadandó rendeleteknek engedelmeskedni tartóznak.

A tanfolyam befejeztével az abban részt vevők — ha mulasztást nem követnek el és arra érdemeseknek találtnak általam és a tűzoltó-szövetség megbízottja által aláírt igazolványt kapnak, nevük pedig a szövetségi törzskönyvbe bevezetve lesz.

Azon községi kiküldöttek azonban, a kik a tanfolyam tartama alatt mulasztást követnek el, nemcsak igazolványt nem kapnak, hanem ha a mulasztás nagyobb foku, és kiképeztetésük nem sikerül, a községtől nyert utiköltségeiknek és napidíjaiknak visszafizetésére is kötelezteni fognak.

Megjegyzem, hogy a tanfolyamra megbízottjának kiküldését minden községre kötelezőnek tekintem, és ha valamely községnek megbízottja ott nem jelenik meg, és a távolmaradást a községi bíró igazolni nem tudja, a bírót komolyan felelősségre fogom vonni.

Végül fölhivom a község biráját, hogy azt, miképp kiküldöttje a tanfolyamon részt vesz, előleges tájékozással a tűzoltó-szövetség elnökségénél szeptember hó 15-ig jelentse be.

Veszprém, 1898 szeptember hó 3-án.

Kolossváry József

alispán.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesület 1898. évi február hó 6-án tartott XXV. évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

(Befejező közlemény.)

Ezen indítványokat a közgyűlés magáévá tévén, azokat minden megjegyzés nélkül egyhangúlag elfogadja és határozattá emeli.

7. Kovács Gyula tb. főparancsnok, mint az 1897. évi zárszámadások felülvizsgálatára kiküldött bizottság elnöke, felolvassa a számadásról szerkesztett kimutalást, mely szerint az egyesület évi bevétele 602 frt 05 kr., kiadása 492 forint 26 krajczár volt. Ajánlja a közgyűlésnek, hogy Vajda Péter egyesületi pénztárnok buzgó és lelkiismeretes munkálkodásáért köszönetét fejezze ki és a felmentvényt adja meg.

A már előzőleg tételről tételre megvizsgált számadás elfogadtatik; a pénztárnoknak a felmentvény a fentartandók fentartásával megadatik; lelkiismeretes munkálkodásáért a közgyűlés köszönetet szavaz.

8. Előterjesztetik a tűzoltó-egyesület 1897. évi vagyoni állapotáról szerkesztett kimutatás, mely szerint a nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egyesület vagyona a következő: I. Pénzvagyont 1819 frt 60 kr., II. Leltári vagyont 7265 frt 20 kr., összesen: 9084 frt 80 kr.

Ezen előterjesztést örvendetesen veszi tudomásul a közgyűlés és ezzel kapcsolatosan a főparancsnok indítványára Kovács Gyula tb. főparancsnok polgármesternek — mint a ki legnagyobb elfoglaltsága közepette is nagy ér-

beklődéssel viseltetik egyletünk iránt — elismerését és jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánítja.

9. Vajda Péter egyesületi pénztárnok az 1898. évi költségvetési előirányzatot a következőkben terjeszti elő: I. *Bevétel*: a) Pénztár-maradvány 109 frt 79 kr., b) Város segélye 200 frt, c) Pártoló tagdíjból 95 frt, d) Multságok jövedelme 80 frt, e) Ajándékokból 50 frt, f) Vízszállításért 420 frt, g) Egy eladott hangszerért 10 frt, Összesen 964 frt 79 kr. — II. *Kiadás*: a) Hiánylat ló tartásban 11 frt 37 kr., b) Zenekarra 180 frt, c) Fentartási költségekre 100 frt, d) Javításokra 80 frt, e) Kocsis fizetése 198 frt, f) 2 ló tartása 180 frt, g) Törlesztés 200 frt kölcsönre 20 frt, h) Tarnóczynak részlettízetés 85 frt, i) Segélyezésekre 35 frt, Összesen 889 frt 37 kr., *Mutatkozó többiek* 75 frt 42 kr.

A költségvetést a közgyűlés Papp János és Jakab Károly osztályparancsnokok hozzászólásai után minden változás nélkül elfogadja.

10. Főparancsnok előterjeszti, hogy a segély-alapból 35 frt áll kiosztás végett a közgyűlés rendelkezésére. A parancsnokság kellő időben közhírré tette a működő tagok közt, hogy a ki e segélyezésre igényt tarthat, kellőképp megokolt kérvénnyel járuljon a közgyűléshez.

E felhívás folytán négyen jelentkeztek és pedig Gánya János, Krecsák Károly, Henlich Ferencz önkéntes tűzoltók és Reichmann Károly fizetéses tűzoltó. Ez utóbbi, miután az egyesülettől megfelelő javadalmazásban részesül, a segélyre igényt nem tarthatván, a 35 forint a három önkéntes tűzoltó között lenne felosztandó.

A parancsnokság már előzőleg foglalkozván a segélyösszeg felhasználásával, ajánlja a közgyűlésnek, hogy ezen

35 frtból 15 frt *Gánya* Jánosnak, 10 frt pedig *Krecksák* Károly és *Henlich* Ferencnek adassék ki.

Az ajánlat elfogadásával a 35 frt segélyből *Gánya* Jánosnak 15 frtot, *Krecksák* Károlynak és *Henlich* Ferencnek 10—10 frtot határoz kiadni a közgyűlés.

II. A tárgysorozat ki lévén merítve, a főparancsnok felhívja az egyesület tagjait, hogy a jubiláris évben lelkesen és pontosan feleljenek meg önként magukra vállalt köteleességeiknek; köszönetet mond az egyesület tagjainak és az érdeklődőknek szíves megjelenésükért és az egyesület XXV. évi rendes közgyűlését bezárja.

K. m. f. *Lázár* István s. k. főparancsnok. *Székelyhidy* Ödön s. k. egyleti titkár.

Jelen jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítették és aláíratták. Nagy-Enyed. 1898. április 1-én *Dancs* Mózes s. k. alparancsnok. *Aron* János s. k. őrpáncsnok. *Bauer* Antal s. k. őrpáncsnok, jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldött bizottsági tagok.

A sepsi-szent-györgyi önk. tűzoltóegylet egy éve.

— Parancsnoksági jelentés. —

Ismét letelet egy év a végtelen időből. Ha vissza tekintünk az elmúlt évre, nyugodtak lehetünk, mert ez évben is ügyekezünk megfelelni köteleességünknek, törekedtünk előbbre és előbbre vinni a tűzoltóság magasztos ügyét.

S ez talán sikerült nekünk . . . De ítéljen a tisztelt közgyűlés!

Egyesületünk 1897. évi működéséről jelentésünket van szerencsénk a következőkben megtenni:

Egyesületünk előhaladására ez évben is megtettünk mindent, mi véges erőnkől kitelhetett, ápoltuk egymás között az egyetértést, a bajtársi szeretetet, törekedtünk arra is, hogy egyesületünk tagjai a szerek kezelésében s általában a tüzek oltásánál kellő jártassággal bírjanak s ez által a veszély perczében hidegvérüket megtartva szolgálhassák sikerrel a célt, melyet magunk elé tűztünk: megmenteni embertársaink vagyonát.

E czélból tartottunk 8 gyakorlatot.

A lefolyt évben tüzeset kevés volt, mindössze 3 esetben kellett kivonulnunk és pedig: 1897. április 21-én *Izsák* János üzleti helyisége, november 9-én *Barabás* András szénakazala és decemberben a város majorjában levő csűr gyulladt ki.

Mindhárom esetben egyesületünk majdnem teljes számban vonult ki s hathatós közreműködésével sikerült a tüzet a meggyúlt tárgyat lokalizálni.

Parancsnokságunk a lefolyt évben az ügyek elintézésére 6 gyűlést tartott, s ezen gyűléseken lelkiismeretes megvitatás után hozta egyesületünk működésére vonatkozó adminisztratív határozatait.

Egyesületünk működő tagjainak száma volt a múlt évben 121.

Az év folyamán kilépett a városból való eltávozás miatt 5, lemondás miatt 8, összesen 13; felvétetett 10 és így a tagok száma csökkent hárommal.

Összes működő tagok száma tehát 118.

A tagok ez év folyamán működésüknek megfelelően voltak beosztva:

a) a tisztikarba	9
b) mászó osztályba	33
c) szivattyús osztályba	44
d) rendfentartó osztályba	12
e) zene osztályba	20

összesen . . . 118

Az őrséget a múlt évben is egy nappali őr, egyesületi szolgálta és 4 fizetéses éjjeli őr rendszeren teljesítette

Alapító tagjaink száma egygyel szaporodott és pedig *Benke* András 100 forinttal lépett be alapító tagnak. *Özv. Málnási* Antalné 50 forinttal járult még a múlt évben tett 50 forintos alapítványához s így ő is 100 forinttal alapító tag.

Ezen összegek kamatoztatnak s csak a kamatok használatnak fel kiadásaink fedezésére.

A kérlelhetetlen halál ez évben sem kímélte egyesületünket. *Benke* András alapító tagunk halt el. Temetésén az egyesület zászlóval és zenével vett részt.

Fegyelmi ügyben 8-szor kellett bíraskodnunk, 8 tagtársunkat kellett nagymérvű hanyagságukért megfeddeni.

Múlt év június 6—7-én *Árkoson* megtartott Háromszékvármegyei önkéntes tűzoltó-szövetség közgyűlésén és ugyanakkor a sepsi-árkosi önkéntes tűzoltó egylet zászlószentelési ünnepélyén egyesületünk mintegy 60 tagjával, zászlóval és zenekarral vett részt.

Nagyban hozzájárultunk megjelenésünkkel az ünnepély fényének emeléséhez s Háromszékmegye minden részéből összesereglett előkelő vendégekre jó benyomást tett legénységünk jó kinézése s zeneosztályunk precíz játéka.

A testvéregyesület zászlószeggel is megtisztelte egyesületünket, melyet megbízatásunk folytán főparancsnokunk vert be a zászló nyelébe.

Kivonult még egyesületünk márczius 14-én, midőn városunk is megünnepelte a szabadság ébredésének évfordulóját. Zeneosztályunk szebbnél-szebb hazafias nóták hangoztatásával teljesítette kötelességét: lelkesedést s hazaszeretetet ébreszteni minden szívbe.

Nem akarunk dicsekedni, de talán nem lesz szerénységtelenség, tisztelt közgyűlés, ha megelégedett szívvel s némileg dicsőséggel tekintünk ez intézményünkre, mely teljesen bevált eddig minden alkalommal.

De nem szabad megállani a félúton, csak előre, zeneosztályunk tagjai tartsák mindig az egyetértést szem előtt, a czívdadás dudvája ne üsse fel fejét; legyen közöttük mindig egyetértés, szeressék egymást mint bajtársakhoz illik, mert csak így és csakis így mutathatnak fel igazán szép eredményt.

Múlt év június hó 20-án ünnepelte vármegyénk és városunk *Potsa* József v. b. t. t. ő nagyméltósága főispánságának 20 éves jubileumát. Nem szükséges e helyen jobban kiemelni *Potsa* József érdemeit, melyet ő a tűzoltóság terén szerzett áldozatkészségével s tényleges működésével. Mi, tűzoltók mindnyájan ismerjük működését, tudjuk mit tett értünk úgy is mint a háromszékvármegyei önkéntes tűzoltó-szövetség elnöke, úgy is mint egyesületünk tiszteletbeli főparancsnoka.

Örömmel ragadtuk meg az alkalmat, hogy egyesületünk ragaszkodását és jókívánóságait tolmácsolhassuk. Az ünnep

előestélyén zeneosztályunk is kivonult s egyesülve városunk többi fáklyavívő polgáraival, az ünnepeltnek szerenádöt adott.

Tiszteletbeli főparancsnokunk ó nagyméltóságának egyesületünk iránti érdeklődését s jóakarátát bizonyítja az is, hogy a vármegyénél levő s nevét viselő alapítványa kamatait 20 forintot, melyek arra vannak eredetileg rendelve, hogy azok segítségével egy rokkant tűzoltó a vármegyei szegények menházába elhelyeztessék, mivel ilyen tűzoltó jelenleg nincs, a parancsnokság ajánlatára 1897. évtől kezdve folyósította egy a parancsnokság által kijelölendő tűzoltónak.

Parancsnokságunk Szócs Bénéiamot jelölte ki, ki az egyesületnek alapítása óta folyton tagja s még most is a legszorgalmasabbak egyike.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül a Háromszéki takarékpénztár áldozatkészségét, mert ezen intézet mint ezelőtt, úgy most is ezen évben 50 forintot szíveskedett adományozni. Fogadja érte halás köszönetünket.

Gerbár István hagyományozott az egyesületnek 30 forintot, özv. Molnár Sámuelné utóda az egyesületnek 50 forintot adományozott s ezért az egyesület a kegyelet lero-vása végett mindkettőjük temetésén zászlóval és zenekarral vett részt.

Múlt év február 13-án egy táncmulatságot is rendeztünk, mely egyeletünk pénztárának 101 forint 16 kr. jövedelmet hozott.

A szokásos tavaszi mulatságot 1897. május hó 30-ik napján tartottuk meg. Ezen mulatság egyesületünk pénztárának 4 frt 85 krt jövedelmezett.

Zeneosztályunk szintén rendezett augusztus havában egy nyári mulatságot, mely szintén jövedelmezett 14 frt 30 krt egyesületünknek.

Vagyonai viszonyaink állapotáról tisztelettel jelentjük a következőket:

Szertári vagyoni értékünk az év végén a szokásos elhasználási százalékot leütve 5045 frt 80 kr értéket képvisel.

Pénztári állapotunk következő volt számadás szerint:

a) bevételünk 2093 frt 38 kr., b) kiadásunk 1370 frt 73 kr., pénztári maradék 722 frt 65 kr.

Ezenkívül takarékpénztári kezelés alatt áll: 1. Takarékpénztári könyvben 856 frt 25 kr. 2. Bogdán Istvánné alap. 313 frt 19 kr. 3. Segélyalap 164 frt 84 kr. 4. Alapítványok 405 frt 63 kr. 5. Toronyőr óra 47 frt 43 kr. 6. Künnle Józsefné-féle alapítvány: a) Kötvény értéke 100 frt, b) konvertálási fölösleg 24 frt, c) alapítvány kamatai 142 frt 59 kr, összesen 2053 frt 93 kr. Ehhez hozzáadva az elmúlt év pénztári maradékát 722 frt 6 krt, összes pénztári vagyonunk kitesz tehát 2776 frt 58 krt.

A szigetvári önk. tűzoltó-egylet zászló-szentelése és 15-éves jubileuma *)

A szigetvári önk. tűzoltó-egylet 15-ik évének küszöbén állott, midőn 1898. febr. 20-án tartott évi rendes közgyűlése — a parancsnokság előterjesztésére — határtalan

*) Bár ez ünnepélyről lapunk előbbi számában már közöltünk tudósítást, e közleménynek mégis, mint a multkorinál még részlete-sebbnek, a szigetvári bajtársak kívánsága folytán kész örömmel adunk helyet. Szerk.

öröm- és lelkesedéssel kimondotta, hogy az összetartozandóság jelvényét — a díszzászlót — megszerzi s azt megfelelő fény- és ünneppésséggel felszentelteti s hogy a 15-éves jubilaris ünnepélyt is megtartja. Ezen határozatából folyólag általános lelkesedés- és helyesléssel kimondotta azt is, hogy a zászló-anyai tisztre nagyságos turonyi Biedermann Ottó, szeretett elnökének kellemdús és nemeslelkű nejét, algyesi Tüköry Margit úrnőt kéri föl küldöttségileg. Együttal a küldöttség tagjaivá hegyesi Hegyessy János alelnök, Vargha Sándor főparancsnok, Nicsovits Vazul alparancsnok és Kopátsy Nándor titkár választattak meg. S az ünnepély programjának megállapításával és végrehajtásával a parancsnokságot bízta meg.

Nemsokára a küldöttség tisztelgett nagyságos turonyi Biederman Ottóné úrnónél, a mely alkalommal szokott nyájas és leereszkedő szívélyes fogadtatásban részesültek a küldöttség tagjai. S miután jövetelök czélját előadták, a legmélyebb hódoló tisztelettel kérték föl a zászlóanyai tisztség kegyes elfogadására. Az anyai és polgári erényekben tündöklő háziasszony az előterjesztett kérelmet meghallgatván, az örömtől bensőleg megindulva kijelentette: hogy a zászlóanyai tisztet igen szívesen elfogadja s önként felajánlotta, hogy az egyesületnek díszzászlót adományoz. Ezen nem várt kellemes válasz és nagylelkűség a küldöttség tagjaiban még nagyobbra növelte az eddigi határtalan tiszteletet és becsülést.

Ezután lázas sietséggel hozzáfogott a parancsnokság az ünnepély részleteinek megállapításához és az ünneppésség napjaul augusztus hó 20-ikát, Szent István, első dicső királyunk névünnepe tüzte ki. Majd hozzáfogott a meghívók és zászlószegek szétküldéséhez. Meghívó 2000, zászlószege 520 lett a szélrózsa minden irányába küldve. A bejelentési-ívek visszaérkezéttel útnak indítottak a vasúti kedvezményes jegyekre szóló igazolványok. Mert az egyesület kérelmére, a magyar államvasutak és a déli vasutak igazgató-ságai mérsékelt árú jegyek használatát engedélyezték.

Részvételre jelentkezett 16 testvéregylet 215 taggal. József főherczeg kegyelmes leiratban és gróf Széchenyi Ödön basa sajtákezűleg irt meleghangú levélben okadolták meg nem jelenésüket s a felajánlott zászlószege beverésére testületünk főparancsnokát kérték föl, üdvözölve egyeletünket, sikert és áldást kívántak. A többi meghívott testvéregyletek szinte üdvözölő levélben tudatták elmaradásukat s a szeg beverésével a főparancsnokunkat hatalmazták meg.

Időközben megérkezett a zászlóanya által kegyesen ajándékozott díszzászló a szallaggal. A zászló nehéz biborpiros brokátelyem, úgy a stilszerű kompozitio, mint kivitel tekintetében remek mű. A kettős zászlószallag nehéz vörös és fehér moiréből, színarany szegéllyel és rojtokkal; az egyik részén »Turonyi Biedermann Margit« a másikon pedig »A szigetvári önk. tűzoltó-egyletnek« feliratot viseli.

Az ünnepély napjai közeledvén, megkezdődött a tűzoltó-laktanya szomszédos terén a munka s lázas sietséggel folyt az utolsó perczig, mert a díszítés és a sok sátor felállítása rendkívüli dolgott adott.

A város közönsége már 19-én fellobogózta a házakat, ez által is nyilvánítván meleg rokonszenvét az egyesület és vidéki bajtársak irányában.

Augusztus 19-én az esti vonatokkal érkező vendégek elszállásolása után a zászlóanya tiszteletére 200 főből álló lampionos menet volt, a melyhez a nagyközönség is csatlakozott s a melyen a pécsi Zsolnay-gyári és az alsó-domborui tűzoltó-zenekarok működtek közre. Ez alkalommal az összes ablakok ki voltak világítva. A menet valóban ritka szép látványt nyújtott. A zenekarok felváltva szebbnél-szebb darabokat játszottak. A zene elhallgatása után Vargha Sándor egyesületi főparancsnok meleg szavakban üdvözölte a zászlóanyát. Mire az, érczes hangon megköszönve a kitüntető figyelmet, kijelentette, miként

szívesen fogadja a zászlóanyai tisztet. A zajos éljenzések lecsillapultával a zenekarok még néhány darabot eljátszottak s azután a menet, a mely sorokban jött, ismét elvonult a tűzoltó-laktanyába, a honnét a testületek tagjai ismerkedési estélyre mentek a sörház-vendéglőbe.

Augusztus 20-án már kora reggel bejárták a zenekarok a várost s csakhamar talpra állították a város közönségét. A reggeli vonatokkal érkező vidéki bajtársak fogadása után a tűzoltó-testületek felvonultak a Zrinyi-terre, a honnét küldöttségileg meg lett hívva a zászlóanya a felszentelési ünnepélyre. Majd azután a zászlóanya gróf Széchenyi Ernő karján nyitotta meg a menetet, utánna számos koszorúleány vőfélyeikkel. A jótékony és izraelita nőegyleti; városi képviselő-testületi, egyéb egyesület tagjai s igen nagy közönség szintén sorakozott a menethez, a melyet a tűzoltók csapata nyitott meg és zárt be.

Az ünnepély színhelyére érkezve Troll P. Ferenc választott püspök, pápai praelatus, a misesátorban tábori misét mondott fényes segédlettel. A melynek végeztével felszentelte az egyesület díszzászlóját áhítatos beszédet tartva. Majd következett a zászlószegek beverése, az elsőt a zászlóanya a másodikat Biedermann Ottó elnök, a harmadikat Hegyessy János alelnök, a negyediket Salamon Gyula tb. főparancsnok; Troll Ferencz egyet az egyház, egyet pedig Hetey Sámuel püspök nevében, József főherczeg és gróf Széchenyi Ödön basa megbízásából a szegeket Vargha Sándor főparancsnok verte be. Azután sorrendben következett Olay Lajos országgyűlési képviselő, a főhivatalok, hatóságok, városi képviselőtestület; az izraelita hitközség nevében dr. Lövy nagyatádi rabbi verte be a szeget magvas beszéd kíséretében, fejtegetve a zászló simbolumát; különféle egyesületek és magánosok, legvégül a tűzoltó-testületek.

Összesen: 174 szeg lett elhelyezve.

A szegbeverés végeztével a koszorúleányok az ujonnan felszentelt szigetvári s úgy a pécsi és n.-atádi testvéregyletek zászlóit koszorúzták meg kék és fehérszallagos babérkoszorúkkal.

Miután a zászlóanya és kísérete elfoglalta helyét a dízsátorban, díszmenetben tisztelegve vonultak el előtte a tűzoltó-testületek, melyben résztvettek: a pécsik 67, barcsiak 2, budapesti M. Á. V. nyugoti műhely 2, aszódi 1, csurgói 4, dombovári 1, kaposvári 8, légrádi 2, marczali 12, komáromi 1, alsó-domborui 20, harkányi 9, nagy-atádi 12, kacsótai 19, kovásnai 1, pécsi Zsolnay-gyári 30 és a szigetváriak 52 taggal.

A díszfelvonulás után Hegyessy János alelnök meleg hangú szavakkal tüzte fel az országos tűzoltó-szövetség által adományozott szolgálati érdemeket a jogosultaknak, XV-éves érmet kaptak Salamon Gyula, Kain Károly, Szabó János, Erdődy József, Roder Jakab, Schopp János. X-éveset Weiner Rezső, Hrobák György, Nicsovits Vazul. V-éveset Fusics János, Kovács Sándor, Eckelsberger Rudolf és Sztankó János.

Ezután következett az ünnepély egyik fénypontja, a szigetvári önk. tűzoltó-egylet alapítójának, sok éven át volt fő- és jelenlegi tb. főparancsnokának, Salamon Gyulának, arckép leleplezése. Melynek dr. Raksányi Árpád kórházi fő- és egyesületi orvos tartott szép beszédet, méltatva az ünnepeltnek leirhatlan érdemeit.

A tervezett díszgyakorlat, tekintettel az idő előrehaladottságára, elmaradt.

Majd ezután következett a díszbebéd, 230 terítéssel. A lakomán résztvettek a zászlóanya, férje Biedermann Ottó, Troll Ferencz, gróf Grundemann, gróf Széchenyi Ernő, Salamon Gyula és családja, Hegyessy János és családja, dr. Krist Béla és neje, Svastits Nándor, Ivánkovits István, Zsiga Károly, dr. Piszár Antal, Tóth István, dr. Szabó István, dr. Berkes Móricz, Szabó Sándor és családja, Hangai Nándor, dr. Ujházi Jakab, dr. Raksányi

Árpád, a vidéki tűzoltó-parancsnokok s a vidéki és helyi közönségből többen, úgy az összes tűzoltó-legénység.

Az első felköszöntőt Hegyessy János alelnök Ő felségére a királyra mondotta, azután dr. Szabó István városbíró lendületes beszédben köszöntötte fel a zászlóanyát, Fülöp István vicarius József főherczegre mint a tűzoltók fővédnökére; Vargha Sándor főparancsnok Troll Ferenczre; Oberhammer Antal pécsi főp. a tűzoltókra; dr. Berkes Mór a vidéki tűzoltó-egyesületekre; dr. Ujházi Jakab Vargha Sándor főparancsnokra mondottak tóztot. Szidanits Ferencz a budapesti ö. t. test. osztályparancsnoka, a marczali, nagysomkúti és nagykikindai testvéregyletek üdvözlő táviratokat küldtek.

A társaság a legkedélyesebb hangulatban késő délutánig együtt maradt víg cigányzene mellett.

Délután négy órakor sorakozó fúvatott, mire a tűzoltók csapatokba felállottak és zeneszóval fölvonultak a Zrinyi-emlékszoborhoz, a hol Reményi Samu csurgói tűzoltó-főparancsnok a vidéki tűzoltó-testületek nevében koszorút helyezett a szoborra, kegyelet jeléül. Ezután a vidéki bajtársak megtekintendő a várat, a templomot és a városházán őrzött Zrinyi-zászlót, széteszlottak.

Esti 8 órakor kigyúladtak a lámpák és lampionok az ünnepély színhelyén. A mikor bengálfény mellett élőkép lett bemutatva és közkívánatra az elmaradt díszgyakorlat részben megtartva. Mászó-iskolai gyakorlat tartatott, különféle mentési módokkal, szabályos, precíz kivitelben, melyet Szabó János parancsnok vezényelt. Úgy az élőkép, mint a gyakorlat a közönség tetszését és a szakértők egyhangú elismerését vívta ki.

Nemsokára a fiatalság tánczra perdült, három helyen is tánczoltak s kivirradtig legjobb hangulatban együtt maradt a nagyszámú közönség.

Aug. 21-én reggel a visszamaradt vidéki bajtársak zenével kikísértettek a vasúthoz. Miután legszívélyesebb búcsúzással elváltunk, víg zeneszó mellett elrobogott a vonat.

Vendégeink elutazása után testületünk a zászlóval fölvonult Vargha Sándor főparancsnok lakása elé, a hol Lázár Benedek korásnai (Erdély) önk. tűzoltó-egylet al- és helyettes főparancsnoka egylete nevében baltájával verte be a szeget »Istennek dicsőség, egymásnak segítség« jel-igével. A mit hosszas éljenzés követett.

Ezek után Nicsovits Vazul alparancsnok, a zászló átvételére és megőrzésére kérte föl Vargha Sándor főparancsnokot. Mire a főparancsnok a zászlót átvevén, azt szeplőtlenül megőrizni ígérte.

Délben a tűzoltó-egyesület tisztikara a »Korona« szállodában ebédet adott, melyen Hegyessy János alelnök, Salamon Gyula tb. főparancsnok, Lázár Benedek korásnai főp. helyettes, dr. Kriszt Béla, Vargha Sándor főparancsnok, Nicsovits Vazul alparancsnok, Szabó János alparancsnok, Kain Károly szertárnok, Verböczy János segédtszt, Kopátsy Nándor titkár és dr. Raksányi Árpád egyesületi orvos vettek részt. Az élvezetes ebéd után tóztokban sem volt hiány, Vargha Sándor főp. Kopátsy Nándor titkárra, Hegyessy János Salamon Gyula tb. főparancsnokra, dr. Raksányi Árpád, dr. Kriszt Béla Hegyessy Jánosra üritette poharát. Majd Hegyessy János felköszöntötte a korásnai vendéget, a ki humoros székely stulysban felelt. A kis társaság legjobb hangulatban késő délutánig együtt maradt.

Eközben megérkeztek a szigetvári önk. tűzoltó-egylet tagjai, a kik néhány hordó sör és víg zene mellett egész estig mulattak.

Zászlószeg címen a következő adományok folytak be: turonyi Biedermann Ottó, neje algyesi Tüköry Margit zászlóanya és Biedermann Tibor 50 frt, Biedermann Josefín 20 frt, a zászlószentelés alkalmával többektől 150 frt, Szigetvári takarékpénztár 40 frt, Fuchs Zsigmond 25 frt, Szigetvár város, szigetvári segélyegylet, délsomogyi takarékpénztár 20—20 frt, a magyar-francia bizt. társaság 15 frt,

Hetyey Sámuel, gróf Jankovits László, Duchon Ödön, szigetvári olvasó-egylet, Lázits Kornél, Fischmann Adolf, Tüköry Antal, Stefaich Pál, gróf Széchenyi Ferencz, gróf Szécsényi Ernő, Nádassy Elek, Biedermann Viktor, gróf Somsich József, dr. Kriszt Béla, világosi tűzoltó-egylet 10—10 frt, Hegyessy János, dr. Szabó István, Balog József, jótékony nőegylet, Kainer Adolf, kir. posta- és távirada-hivatal, Ehrenfeld Vilmos, községi iskolai tantesztület, kir. adóhivatal, Szabó Sándor, Chevra-Kadischa, izraelita hitközség, izraelita betegsegélyző-egylet, Duchon József, gróf Grundemann, vasúti állomásfőnökség, szigetvári ipar-testület, Deutsch Dávid, polgári önszegélyző-egylet, szigetvári kath. legényegylet, dr. Raksányi Árpád, Visy Sándor, Honig L. M., Ocsodál Gusztáv, dr. Berkes Mór, Svastits Nándor, Kammerer Ferencz, Ballis Ferencz, dr. Hoffmann Jakab, Nagy Ernő, magyar általános biztosító-társaság, plébániai hivatal, Zsiga Károly, Szalay József, Hirling Nándor, Ocsodál János, Maár Gyula, Ország Lajos, Tóth István, Salamon Gyula, izraelita nőegylet 5—5 frt, önk. tűzoltó-testület, m. á. v. Kolozsvár 8 frt, a sümegi, Ganz és társa gépgyári, alberti, irsai, dunaföldvári, mezőtúri, váraplotai, nagyszombati, breznóbányai, dombovári, fehértemplomi, resiczai, mátészalkai, zilahi, harkányi, kapuvári, oraviczbányai, löcsei, ordonai, mramoraki, dobsinai, egyeki, b.-derenkei, szilágyosmlyói, szécsényi, karánsebesi, buda-

pesti m. á. v. északi főműhelyi, csurgói, légrádi, székesfehérvári, mária-radnai, egri önk. tűzoltó egyesület 5—5 frt, a tolnai, aicsuthi, győri, homoliczi, kabai, mohácsi, bajai, bácsi tűzoltó-testületek, szigetvári szent-ferenczrendi zárda 3—3 frt, Hanny Gábor, a moósi, körösladányi, segesdi, kúnmadarasi, gyulai, pásztói, szentendrei, nagybuttyini önk. tűzoltó-egyletek 2—2 frt, a kúnfélegyházai önk. tűzoltó-egylet és Vörös Nándor 1—1 frt, Walthier Konstans 5 frt.

Ez halvány vonásokban a szigetvári önk. tűzoltó-egyesület kettős ünnepélyének képe; a ki tanúja volt, elismeréssel szolt az ünnepélyről és annak sikere felett szívből örvendett. Vidéki vendégeink is elégedetten s elismeréssel távoztak körünkből.

A szigetvári önk. tűzoltó-egyesület hálatelt szívvel köszönetet mond ez úton is mindazoknak a hatóságoknak, egyeseknek, egyleteknek és testületeknek, kik a zászló-szentelési és jubileumi ünnepségen személyes jelenlétükkel az ünnepély fényét emelni, házaikat feldíszíteni, ablakaikat kivilágítani, vidéki bajtársainknak szállást adni, továbbá kik bármi czímen adományaikkal az anyagi sikerhez hozzájárulni kegyeskedtek.

Szigetvár, 1898. évi augusztus hó 28-án tartott parancsnoksági ülésből:

Kopátsy Nándor,
titkár.

Vargha Sándor,
főparancsnok.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter ujabban bemutatási záradékkal látta el a *weidenthali önkéntes tűzoltó-egyesület* alapszabályait 73,978/1898 sz. alatt.

— **Megerősítések.** A belügyminiszter megerősítette ujabban Jász-Nagykun-Szolnok vármegyének a *községi éjjeli örködés szabályozásáról* alkotott szabályrendeletét 68,542/98 sz. alatt.

— **Személyi hír.** Dr. *Szily* József a budapesti testület főparancsnoka, orsz. szöv. titkár a múlt hó végén Veszprém-ben tartott vármegyei tűzoltó-tanfolyamon a szövetség elnökségének meghívása folytán mint előadó vett részt, s 8 napon át tartott előadásokat a vízszerezés-, szervezés-, csövezetéstaktikából. Távollétében őt főparancsnoki tisztében *Hérmán Ödön* I. oszt. parancsnok helyettesítette.

— **Kitüntetés.** *Flóris* Áron székesfővárosi tanár, szigorló orvos, a budapesti testület működő tagja a török sebesültek javára 2400 piasztert kitevő adományáért a török Szultán által a *Hamiet-Vatanie* éremmel lett kitüntetve. *Flóris* Áronnak ez már második kitüntetése a török Szultántól. A *Tachlisie* ezüst érmet 1892-ben kapta, mikor Széchenyi basa 30-éves jubileuma alkalmával a konstantinápolyi basák által adott lakomán a török-magyar barátságára *török nyelven* mondotta pohárköszöntőjét.

— **Gyászrovat.** A *bács-topolyai* önkéntes tűzoltó-egylet mély gyászszal jelenti az egylet tevékeny tagja-, odaadó bajtársa-, titkára-, az 5-éves szolgálati érem tulajdonosa- és 10-éves tagjának *Krämer* Rezsőnek, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után augusztus hó 20-án délután 1½ órakor történt elhunytát.

— **Gyakorló-mesteri beszámoló.** *Szidanits* Ferencz, a budapesti testület II. oszt. parancsnoka e hó elején terjeszté be terjedelmes jelentését a testület parancsnokságához *pankotai* kiküldetésének eredményéről. A terjedelmes jelentésből kitűnik, hogy a begyakorlás július 7-én kezdődött és 15 napig tartott. Ezen idő alatt az elméleti előadások d. e. 9 óratól

11-ig, a gyakorlatok pedig d. u. 4-től 8-ig tartattak, s ezeken nemcsak a *pankotai*, hanem a *világosi kurticsi*, *gyoroki*, és *fazekas-varasdi* testületek is részt vettek, úgy, hogy összesen 5 testület gyakoroltatott be.

— **Tűzesetek a székesfővárosban.** (A budapesti ö. t. test. tüzi jelentései nyomán.) — *Aug. 1.* Jelzés 9 ó. 15 p. este. Elindulás 9 ó. 19 p. A II. ker. Bomba-téren — hol a vízvárosi bucsú alkalmából a tér telve vásári és komédiás vászonbódékkal, — egy ily komédiás bódének kocsija, mely lakásul is szolgált, valószínűleg vigyázatlanság következtében kigyúladt és teljesen le is égett. A tűz tovább terjedését a közelfekvő I. ker. őrség akadályozta meg s mire az önk. őrség a központi laktanyából *Hanssegger* M. szakasparancsnok vezetése mellett a helyszínére ért, már lokalizálva volt. Bevonulás, illetve visszaérkezés 10 ó. 20 p.-kor. — *Aug. 9.* Riasztás reggeli 4 ó. 5. p. Színhely IX. Külső Soroksári-ú. 9. — Tető- és műhelytűz. — Az őrség *Haussegger* M. szak. parancsnok vezetése alatt a vész helyére megérkeztek az L. alakú 30 m. hosszú, 20 m. széles szappangyári földszintes épületnek (*Meisner* Ignác tulajdona) teteje, s részben a belseje is, továbbá az udvarban levő, teljesen fából épült magas szárító készülékek, valamint az istállók már lángokban állottak. A VIII. és IX. ker. hív. őrségek két sugárral a tűz tovább terjedésének megakadályozására dolgoztak, az önk. őrség pedig egy sugárral az égő részek leoltására vezényeltetett. Az oltási munkálatokban részt vett ezeken kívül még a VIII. IX. és X. ker. és központi őrségek *Markusovszky* B. városi segéd-tiszt vezénylete alatt. Működés közben a helyszínére érkeztek *Szidanits* F. osztályparancsnok vezetése mellett a tanfolyamhallgatók is. Szerelve volt és működött 4 sugár. Bevonulás 5 ó. 45. p. — *Aug. 21.* 9 ó. 15 p. Szénaraktár-tűz a M. Á. V. józsef-városi pályaudvarán. Bevonulás a teljes lokalizálás után 11 ó. 45 p.-kor. Az önk. őrség *Jobbágy* Károly őrparancsnok vezénylete alatt a VI. ker. őrséget váltá fel. Fővezénylő volt *Markusovszky* B. hiv. segéd-tiszt. — *Szept. 12.* Kivonulás 12 óra 50 perczkor. Színhely VI. ker. Szabolcs-útca M. Á. V. 22. számú petroleum-rak ára a nyugati pályaudvarnak a városliget felőli részén. Ki-

vonult az önkéntes őrség *Osztetky* Lajos tb. osztályparancsnok vezénylete alatt, továbbá *Brener* Sz. városi segédtsízt vezetése alatt a központi, továbbá II. V., VI. és VIII. ker. őrségek, nemkülönben részt vett az oltásban és elsőnek érkezett a vész helyére a nyugoti főműhely tűzoltósága is. Megérkezéskor lángban állott a *Bihar-Szilágyi petroleum-gyár* részvénytársaság tából épült raktára melybe csak a napokban raktároztak be 250 hordó petróleumot. A raktár magaslaton lévén, a tűz kiütésekor az égő petróleum a szétrepesztett hordókból folyini kezdett, s folyás közben felgyújtott 2 bódét és a közeli vasuti viadukt faszerkezetét. Az óriási hőségtől lobbot vetett a zsidókorház közeli fakerítése is, melyet szét kellett szedni, hogy a tüzet tovább ne szállíthassa. Az önk. őrség az égő vasúti hidat, majd egy részben lángban álló üres petróleumos hordó-rakást (2500 drb.) támadta meg, miközben az égő kerítést is gondjai alá vette, — összesen 3 sugárral. Az égő petróleum oltása homokkal is eszközöltetett, melyet egy közeli építkezéstől talicskáztak. A kifejtett hőség oly óriási volt, hogy a granit követet koczkái ökölnyi darabokban rakéták gyanánt pattogtak szerte-széjjel, nagyban veszélyeztetve a működő legénység testi épségét. A vízvezeték nyomása mindenütt kicsiny lévén, mindenütt fecskendő közbeiktatása vált szükségessé. A működés folyamán megjelent *Scherbovszky* Sz. hiv. főparancsnok is, a ki a tüzhöz kivezényelt 1 gőzfecskendőt is, a mely azonban működésbe nem hozott. A tüzet valószínűleg valamely mozdonyból kipattanó szikra okozta. A raktár és a rakomány biztosítva volt. Bevonulás reggel 4 ó. 10 p.-kor. — *Szept. 27.* Reggeli 3 óra 45 perczkor. Színhely V. kerület, Felső-rakpart 16. szám alatt fatelep-és istálló-tűz. A jelzett helyre érkezve a Felső-rakpart, Ipoly-útca és Kárpát-útca által határolt, *Hass* Lipót fakereskedő tulajdonát képező, 300 méter hosszú és 130 m. széles, deszkakerítéssel körülvett telken épült földszintes épületek, melyek istállóként és lakásul szolgáltak és az ott felhalmozott deszka-, lécz- és gerendarakások, továbbá nehéz társzekerek, nagy lánggal égtek. Miután a Felső-rakpart felől már a II. és V. őrség 4 sugárral támadott, az önk. őrség *Hanssegger* M. szak. parancsnok vezényletére a Kárpát-utcában lévő Erzsébet-gőzmalom gőzfecskendőjéről 180 m. hosszú tömlővezetékekkel egy sugarat szerelt, melylyel eleinte a Kárpát-utcai ácstelepet védelmezte, később pedig az égő épületek oltását vette munkába a többi sugarakkal együtt. Fővezénylő *Janicsék* Andor tűzfelügyelő volt; az oltásban részt vett a városi tűzoltók II. V. VI. kerületi és központi őrsége és az Erzsébet-gőzmalom tűzoltósága. Szerelve és működésben volt összesen 10 sugár. Az istállók egyikében *Weisz* Hermann fuvaros 9 lova benn égett. Az őrség bevonult 6 ó. 45 perczkor reggel.

— Tüzesetek statisztikája. Az ország területén

— Fiume várossal és kerületével együtt — július hóban előfordult tüzesetek száma június hónaphoz képest emelkedést mutat. Júliusban ugyanis összesen 1113 tüzeset fordult elő, míg júniusban 875. Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban Pest-Pilis-Solt-Kiskún- és Krassó-Szörény vármegyék 74—74 tüzesettel, mindjárt utána Bihar vármegye 59 tüzesettel, majd Bács Bodrog vármegye 54, Torontál vármegye 48, Temes vármegye 44, Szabolcs vármegye 31, Nyitra vármegye 27, Pozsony vármegye 26, Jász-Nagykún-Szolnok vármegye 24, Tolna- és Zemplén vármegyék 23—23 tüzesettel stb. Egy-egy tüzeset fordult elő: Arad, Baja, Budapest, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Nagyvárad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Temesvár, Újvidék, Versecz és Zombor városokban. Legtöbb község szenvedett Pest-Pilis-Solt-Kiskún megyei 74 tüzesettől, számszerint 55, Bihar vármegyei 59 tüzesettől 44, Krassó-Szörény vármegyei 74 tüzesettől 43, Temes vármegyei 44 tüzesettől 35, Torontál vármegyei

48 tüzesettől 32, Bács-Bodrog vármegyei 54 tüzesettől 31 és Nyitra vármegyei 27 tüzesettől 24 község. Összesen 856 azon községek száma, melyek között az 1113 tüzeset megoszlik. A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt gyújtogatás 84, öngyújtás 3, villámcsapás 54, gyermekek játéka vagy pajkossága gyúfával 72, világítószerekkel való gondatlan bánás 2, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 142 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 220, öngyújtás 4, gyermekek játéka vagy pajkossága gyúfával 66, világítószerekkel való gondatlan bánás 5, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 168 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 293 esetben. E tűzvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 8, nem halálos sérülést 47 ember. A kárvallottak összes száma 2503; az okozott károk összes értéke 1,609.314 frt; 24 község van olyan, melyben 10 000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 12 van olyan, a ki egymaga 10.000 frtnál több kárt szenvedett. Azon községek, melyekben 10.000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordultak elő, a következők: Tószeg, Pest-Pilis-Solt-Kiskún m. (július 31.; a kár 11.398 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Alsó-Meczenzéf, Abaúj-Torna m. (júl. 16.; a kár 11.900 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Nagy-Surány, Nyitra m. (júl. 30.; a kár 12 300 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka kétségtelenül bebizonyított hanyagság); — Lajos-Komárom, Veszprém m. (júl. 22.; a kár 12 445 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — Felső-Damanya, Ung m. (júl. 4.; a kár 14.312 frt; a kárt szenvedtek száma 19; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Baracska, Fejér m. (júl. 3.; a kár 15.427 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka ismeretlen); — Tőke-Terebes, Zemplén m. (júl. 6.; a kár 16.403 frt; a kárt szenvedtek száma 46; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — Vág, Sopron m. (júl. 27.; a kár 16 472 frt; a kárt szenvedtek száma 47; a tűz oka gyermekek játéka); — Temesvár, Temes m. (júl. 26.; a kár 17.230 frt; a kárt szenvedtek száma 6; a tűz oka ismeretlen); — Patak, Liptó m. (júl. 26.; a kár 18.410 frt; a kárt szenvedtek száma 21; a tűz oka ismeretlen); — Hidvég, Hont m. (júl. 23.; a kár 19.319 frt; a kárt szenvedtek száma 48; a tűz oka ismeretlen); — Ó-Becse, Bács-Bodrog m. (júl. 26.; a kár 21.696 frt; a kárt szenvedtek száma 101; a tűz oka ismeretlen); — Zólyom, Zólyom m. (júl. 10.; a kár 22.273 frt; a kárt szenvedtek száma 4; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Polhora, Árva m. (júl. 3.; a kár 26.150 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Zsigárd, Pozsony m. (júl. 27.; a kár 26.239 frt; a kárt szenvedtek száma 33; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Gerencsér, Pozsony m. (júl. 28.; a kár 26.391 frt; a kárt szenvedtek száma 41; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — Csákova, Temes m. (júl. 20.; a kár 26.811 frt; a kárt szenvedtek száma 6; a tűz oka kétségtelenül bebizonyított gyermekek játéka); — Zaturcsa, Turóc m. (júl. 19.; a kár 27.377 frt; a kárt szenvedtek száma 12; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Bak, Zala m. (júl. 1.; a kár 40.219 frt; a kárt szenvedtek száma 47; a tűz oka ismeretlen); — Jobbaház, Sopron m. (júl. 26.; a kár 42.819 frt; a kárt szenvedtek száma 38; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás); — Vadkert, Nógrád m. (júl. 16.; a kár 51.854 frt; a kárt szenvedtek száma 129; a tűz oka kétségtelenül bebizonyított hanyagság); — Szolnok, Moson m. (júl. 22.; a kár 53.545 frt; a kárt szenvedtek száma 13; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Brassó, Erdély (júl. 30.; a kár 140.000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett hanyagság); — Budapest székesfőváros (júl. 7.; a kár 151.000 frt; a kárt szenvedtek száma 1; a tűz oka vélelmezett gyújtogatás).

Szerkesztői üzenetek.

H. Z. T. . . . . r. Beküldött cikkét nem használhatjuk, mert annak tartalma és iránya nem egyezik meg lapunk programjával. Mi kizárólag szakdolgozokkal s az egyes testületeket vagy valamennyit, *mint ilyent*, érdeklő ügyekkel foglalkozhatunk.

P. E. K. . . . . a. Üdvözlét innen felülről. Hogy ment végbe a Mihály-napi ünnep-ly? Írhatnál róla egy pár sor tudósítást.

K. G., F. J. és P. M. K. . . . . g. Járásai tűzfelügyelők minden vármegyei szövetség területén vannak. Hogy mik a teendői ezen felügyelőknek? az attól függ, hogy a vármegye viszonyai milyenek. Rendesen a vm. szöv. szokta megállapítani valamelyik közgyűlésén. Egyébiránt szolgáljon Önöknek útbaigazításul azon »Utasítás«, melyei a Heves vármegyei szövetség a saját járási tűzfelügyelői számára alkotott, s mely ezen várm. szövetségnél ma is érvényben van.

Az »utasítás« így szól: 1. §. A járási tűzfelügyelők járásukat minden polgári évben legalább egyszer és pedig lehetőleg a nyári hónapokban beutazni tartoznak. — 2. §. A beutazás megkezdése előtt az illetékes I. fokú tűzrendőri hatóságtól (főszolgabírák, rendőrkapitányok) igazolvánnyal láttatnak el. — Igazolványukat az ügyvivő elnök útján tartoznak beszerezni. — 3. §. Ha a járási tűzfelügyelő valamely községben a tűzrendőri vizsgálat megejtése végett megjelen, a hatósági igazolványt az előljárásnak s a vizsgálandó önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság parancsnokának felmutatni tartozik s a vizsgálatot csak ennek megtörténte után kezdeti meg — 4. §. Ha a vizsgálat bárki által is megakadályoztatnék, az elnökségnek azonnal kimerítő jelentés teendő. — 5. §. A vizsgálatokról jegyzőkönyv veendő fel, mely az önkéntes tűzoltóság parancsnoka, vagy ennek helyettese, avagy ha önkéntes tűzoltóság nincs, akkor a kötelezett tűzoltóság és az előljárárság által aláíratandó. — 6. §. A vizsgálatról felveendő jegyzőkönyv a vizsgálat megtörténte követő 14 nap alatt jelentés kíséretében a szövetségi ügyvivő elnöknek betérjesztendő. — 7. §. Ott, hol önkéntes tűzoltóság nincsen, köteles a járási tűzfelügyelő a vizsgálat alkalmával oda hatni, hogy önkéntes tűzoltóság szerveztessék; de természetesen csak kellő tapintattal s minden legkisebb erőfeszítés nélkül. — 8. §. A vizsgálat a

mellékelt jegyzőkönyvben feltett kérdőpontokra terjesztendő ki. — Az 5. és 6. §-okban említett jegyzőkönyvek 17 kérdést tartalmaznak, mely kérdések a következők: 1. Van-e a községben s mióta önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság? — 2. Hány tagja van az önkéntes vagy kötelezett tűzoltóságnak? — 3. Névszerint kikből áll az önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság parancsnoksága? — 4. Tartattak-e a folyó évben gyakorlatok; hány ízben és mily eredménnyel? — 5. Járult-e s mily összeggel a község a folyó évben a tűzoltóság segélyezéséhez? van-e tűzoltói segélyai? — 6. Mily tűzoltói gépek és eszközökkel rendelkezik az önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság, esetleg a község? — 7. Hol és mily helyiségben vannak elhelyezve a gépek és eszközök? — 8. — Mily karban vannak a gépek, könnyen járnak-e a dugattyúk a hengerben, nem-e szelel a gép valamely helyen, ha a nyomónyílás befogatik; megvannak-e a kocsí tengelyei kenve; van-e a gépkocsin lámpa; s abban gyertya? — 9. Hány méter szívó és nyomó tömlő van; s mily karban vannak azok; s hol vannak elhelyezve? — 10. Van-e vízfordó kocsí (lajt)? Hány? Hol vannak elhelyezve? Megvannak-e töltve tiszta vízzel? — 11. Vannak-e létrák, csákányok, horgok, fejszék, vasvilág és lapátok, s mily mennyiségben? — 12. Van-e a tűzoltóknak felszerelése? (sisak, öv, balta, kötél, ruha) s mily mennyiségben? — 13. Van-e clég kút a községben; s mélységüknél fogva alkalmasak-e a szivattyúzásra (7¹/₂ méternél mélyebb kutak alkalmasnak nem tekinthetők). — 14. Mikép jeleztetik a községben kiütött tűzvész? — 15. A m. tűzrendészeti kormányrendelet értelmében a tüzesetek után tartatik-e vizsgálat? Ki által s mikép? — 16. Hány tüzeset fordult elő az elmúlt évben? Hány a folyó évben, ez ideig? Mennyi a múlt évben előfordult tüzek által okozott kár? — 17. A megyei és községi tűzrendészeti szabályrendeletek be vannak-e tartva?

Ennyiből, azt hisszük, elég tájékozódás meríthető. Egyébiránt bármily szakkérdésben szívesen szolgálhatunk felvilágosítással bármikor.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNC S BOLDIZSAR.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt.

SAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Alapítattott 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kut-szivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykut-szivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykut-szivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkut-szivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzgéphajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk

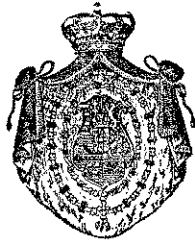
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

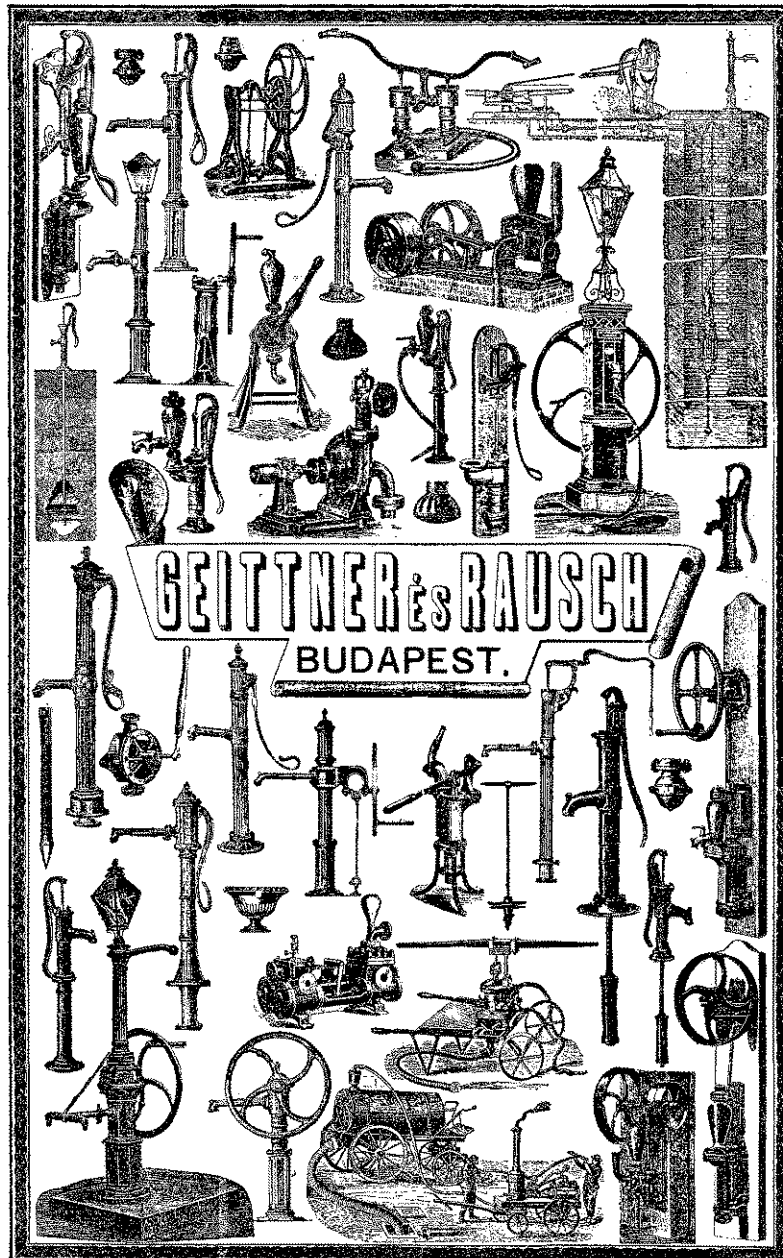
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyú-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kának.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordó-töltésre.

Szagtalanul működő pöczegödörtis-tító készülékek.

Légszivattyúk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapítattott 1865.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben
elkészített tűzoltó- és
egyéb társulati zászló-
kat festve vagy himezve
a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelben a
legjutányosabb árakon.

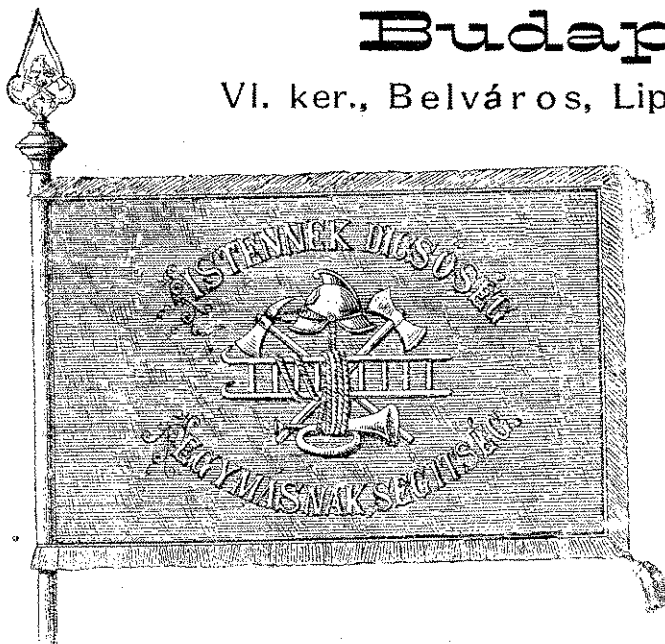
Budapest,

VI. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolesőbban
számítatnak.

**Saját
műhímző-
intézet.**

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

**Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagybani termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.**

Tűzoltó-szerek gyára

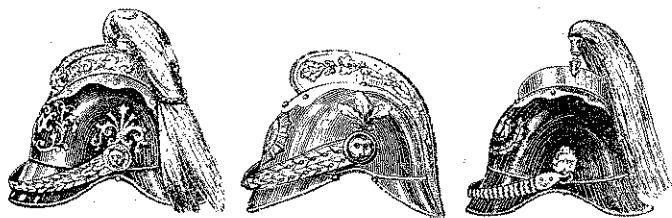
Számtalan igen
magas kitüntetés
Ausztriából,
Magyarorszá-
ból, Francia-
spanyol-, Olasz-
országból,
Belgiumból,
Svájcából,
Amerikából.

Berlinből:
császári
érem;
Chicago:
jutalmi
érem;
Antwerpen:
1894. évi
arany
érem.

G. MAGIRUS ULM

MAGIRUS C. D.

ULM ^{a/d.}

A legjelentékenyebb szállítási képességgel bíró gyár a következő tárgyakban:

Személyes felszerelési tárgyak tűzoltók részére: Sisakok, övek, zárkapcsok, balták, kötelek, lámpák stb. — *Ujdonság!* Mászólámpák javított légvezetővel és oly szerkezettel, hogy a lámpa minden helyzetben merőleges állásban marad.

Mentő-szerek: Mentőtömlők, ugróponyvák, mentőzsákok, füstkészülékek, légvezető szerkezettel és a nélkül Magirus rendszere szerint, gyaloghintók, betegszállító kocsik stb.

Fecskendők mindenféle szerkezettel és nagyságban: Városi és falusi fecskendők, mozdonyfecskendők, taliga-fecskendők, hydrophorok, házi és kerti fecskendők, extincorok; — továbbá tömlők, tömlőcsavarok, sugárcsővek, tömlőkötők, tömlőjavító szerek, tömlőkocsik, hydranskocsik, vizes lajtók stb.

Létrák mindenféle minőségben: Gépezetes létrák a legökéletesebb szerkezettel, két- vagy négy kerekűek, maguktól működő zárhorgokkal, tolólétrák, dugólétrák, horog- és tetőlétrák.

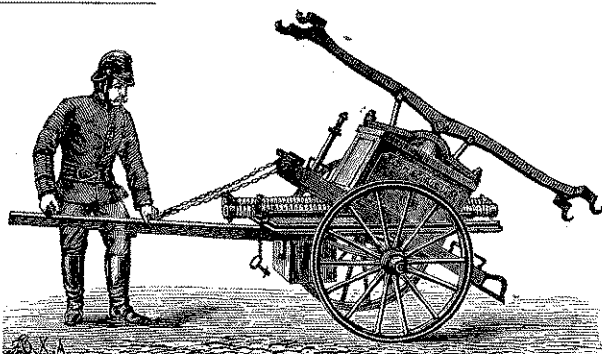
Árjegyzékek, költségvetések és rajzok

mindenkor kaphatók.

Bővebb felvilágosításokért tessék fordulni
a cég magyarországi főképviseelőjéhez:

**PICHLER JÁNOS úrhoz,
BUDAPEST,**

Rákos-Szt.-Mihályon (József-főherceg-telep)
Battyány-utca, Szabó Ferencz-féle nyaraló.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

 harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

bűzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

—== készít és ajánl a ==—

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Vármű-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 kr., félévre 1 forint 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 forint 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatik a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. — Képtelen állapotok; Peturtól. — *Technikai rész:* A selyem magától is meggyúlad; Ö. T.-tól. — Az épületek szerkezete tűzbiztonság szempontjából. (Első közlem.) — *Testületek köréből:* A nagyenyedi testület 1897. évi jelentése. — A székelyhídi testület 1897. évi jelentése. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Képtelen állapotok.

Furcsa idők járnak.

Az ország közönsége önkéntes tűzoltó-testületekbe szervezkedik. A kormányrendelet megadja nekik a hatósági jelleget.

Akadnak már egyének. sőt mind sűrűbben és sűrűbben találkozunk nemcsak egyes funkcionáriusokkal, de hatósági szervezetekkel is, kik ezt az attributumunkat konfiskálni szeretnék.

Az egyes testületek összetömrülnek, s megalkotják az országos tűzoltó-szövetséget. A kormány ezt mint szakközeget, mint véleményező organumot maga mellé veszi.

És ime újabban a kormány, mely pedig eddig mindenkor közvetlenül szokta apostrofálni az országos szövetséget, leíratot küld a székesfővárosnak s abban válaszol az orsz. szövetség közvetlen felterjesztésére, utasítva a székesfővárost, hogy adja tudtára az országos szövetségnek a kormány választ.

Egyenes lefokozása ez az összeségnek az individuuum színvonalára.

Az országos szövetség dolgozik lelkiismeretesen, a kormány helyett is. Dolgozik a köznek javára. Hogy munkája eredményesebb legyen, kéri a kormányt annak kimondására, hogy minden testület tagja legyen az országos szövetségnek, mert csak így lehet azok munkáját ellenőrizni, s csak így érhető el, hogy egyik-másik testület élete és működése ne csupán az alapszabály megcsinálásából álljon.

Megtagadtatik. Megtagadtatik oly indokolással, mely rideg szószálhasogatásnál s a betűk élettelen formájához való kárhozatos ragaszkodásnál egyébrek nem tekinthető.

Az országos szövetség egységes szabályzatokat alkot a szervezkedésre, a rangjelzésre, az egyenruházatra stb. Kéri a kormányt, hogy annak betartására minden testület köteleztessék; vagy legalább azok, melyek már tagjai az országos szövetségnek, és azok, melyek most és ezentúl alakúlnak.

Megtagadtatik ez is. Az indokai szakasztott oly módon jellemezhetők, mint a kötelező belépés ki nem mondásának indokai

Mintha csak szántszándékos volna az akadályok gördítése a humanus eszme önzetlen harcosainak útjába!

Mintha a magas kormányának egyéb feladata nem is volna, mint a létező statutális intézkedéseknek magyarázása az eszme diadaláért önzetlenül küzdő harcosok törekvésének, s ezen törekvés igazi sikerének, és épen ezáltal egyenesen a közjónak hátrányára.

Ime egy újabb eset. Az idők jele ez is, meg kell róla emlékeznünk

Egyik vidéki kötelezett (nem is önkéntes) tűzoltóság a főparancsnok vezénylete mellett közgyakorlatot tart. A sorban álló legénység egy tagja mit sem hederítve vezényszóra, fegyelemre, »vigyázz,, állásra. s holmi egyéb ily apró »haszontalanságok«-ra, pipázik nyugodtan és erősen, mint egy lokomotív. A fővezénylő felszólítja, hogy tegye el a pipát, de az ipse rá sem hederít, sőt ismételt és erélyes felszólításra kereken kijelenti, hogy ő bizony a pipát el nem teszi tegyen a főparancsnok úr, a mit akar. A renitenst erre a főparancsnok lelépteti s megteszi a feljelentést a közigazgatási hatósághoz. A főszolgabíró és az alispán nagyon helyesen elmarasztalják az illető urat a megfelelő pénzbírságban. És most felkerül az ügy fellebbezés folytán a belügyminiszterhez.

A miniszter felmenti az illetőt minden pénz-bírság fizetése alól, s indokolja ezt a nevezetes felmentő határozatot azzal, hogy az illető kötelezett tűzoltóság szervezetét megállapító statutumban nincs kimondva az, hogy gyakorlatok alatt a sorban pipázni nem szabad, s hogy a sorban való pipázás külön fegyelmi vétségnek minősítve nincs, s nincs arra, mint ilyenre külön büntetési tétel statuálva. Tehát nem marasztalható.

Ennyit mond az indokolás; sem többet, sem kevesebbet.

Nem veszszük fejtegetés alá az illető tűzoltóság statutumát, bár bizonyára találnánk annak rendelkezései közt olyant, a melynek alapján az ilyen és hasonló botrányos magaviseletek megtorolhatók; csak általános elvi szempontból és az intézmények politikája szempontjából volnánk hajlandók a nevezetes bölcs határozat megfogalmazójától kérdezni, hogy vajjon megnyugvást keltett-e az ő lelkében ennek a határozatnak a meghozatala? És vajjon, ha valaki egy gyakorlat alkalmával a vezényszó és parancs teljesítése helyett, mondjuk hogy épen tűz eset alkalmával, oda menne és a fővezénylőt egyszerűen felpofozná, vajjon az ilyen delikvenst is felmentendőnek találná-e csupán azért, mert a statutumban a fővezénylő vagy feljebbvaló felképelése fegyelmi vétségnek deklarálva nincs?

Nem a léleknélküli betűhöz való rideg ragasz-

kodás-e ez inkább, mint felemelkedni és behatolni tudás a szabályok lelkébe s átérteni tudása a törvények céljának és az intézmények rendeltetésének?

Vajjon nem gondolkozott-e azon az illető határozat meghozója, hogy ha ez a felfogás jut uralomra és kifejezésre az intéző körökben, nem fog akadni senki, a ki vállalkoznék az egyes tűzoltóságok vezetésére, mert bolond lenne az, a ki olyan szerepre vállalkoznék, a hol nemcsak hogy elismerést nem kap, de minden inzultusnak és megalázásnak egyenesen és megtorlás reménye nélkül kiszolgáltatatik.

Hogy a szóban forgó esetben az illető főparancsnok épen az önkéntesek főparancsnoka volt, az csak súlyosabbá teszi a helyzetet, mert bizvást állíthatjuk, hogy ilyen tűzoltóság élére az önkéntes főparancsnokot többé megfogni aligha lehet. De ily kilátások mellett nem fog arra vállalkozni más sem, az már bizonyos.

Hány ily esetet tudnánk még felsorolni, a melyek aggodalommal tölthetnek el bennünket, és csak arra valók, hogy fokról fokra kiöljék belőlünk az eddigi lelkessedést. Pedig azt nem fogja pótolni ez időszert semmi más, és az árát csak a közérdek adja meg.

Ovidius versét volna kedvünk eszébe juttatni azoknak a kiket illet a szemrehányás a mellőzésekért, a tapasztalható sérelmekért:

Sic vos non vobis.

Petur.

TECHNIKAI RÉSZ.

A selyem magától is meggyúlad.

Csak kevesen ismerik a selyemnek azt a tulajdonságát, hogy az önmagától is meggyúladhat. E tulajdonsága eleinte ismeretlen volt, s csak mintegy 5—6 évvel ezelőtt jöttek rá érdekes észleletek után, mely észleleteket később szakszerű kísérletek eredményei bizonyították, hogy a selyem is »begyúladhat«. Az események, melyek a selyemnek ezen fontos tulajdonságát beigazolták, a következők.

Egy selyemtrikó-gyárban ugyanis tűz ütött ki. A kárbecslés alkalmával a tűz okát nem tudták megállapítani, illetve kideríteni. Ráfogták tehát, hogy a száraz selyemanyagból bizonyos mennyiség, egy csomó pl., ráesett a kályhacsőre, s így keletkezett a tűz. Ennek megállapítása után a tűzvizsgálatot teljessítő és kárbecslő urak felvették a hivatalos jegyzőkönyvet és »rebus bene gestis« eltávoztak. Rövid idő múlva ugyanazon gyárban ismét tűz ütött ki, és pedig a csínózó műhelyben. Miután pedig a gyárnak ezen helyiségét se nem fűtötték, se nem világították, magán a gyár egész területén pedig a legszigorúbb dohányzási tilalom volt életben, s miután továbbá — a mi még fontosabb körülmény — a nagy skrupulózitással megejtett kísérletek beigazolták, hogy maga a selyemanyag csak addig ég, míg az égő lánggal közvetlen érintkezésben van, ennél fogva fogalma sem volt senkinek, hogy mi okozhatta a tüzet. Végre a kellő szigorúsággal és pontossággal meg-

ejtett technikai kísérletek világosságot derítettek a már titokzatossá vált dologba, s megmutatták mindkét tüzesetnek az igazi okát.

Ugyanis a gyártáshoz szükséges selyemfonál a megfonás után nyomban felgombolyítatik, aztán a kötő- és fonógépek által feldolgoztatik. Ezen műveletnél a fonalak beitatását nem eszközlik. A kötőgép 25 méternyi hosszúságú tömlőformájú darabokat készít, melyek a szokásos csínózásnak vettettek alá. Az ehhez használt selyemfonalak vékony fátolselyemből és nyersselyemből (hulladék) valók.

A második tüzesetet megelőző este a munkaidő letelte után még 10 drb 25 méter hosszúságú tömlőt készítettek, melyet kivittek ugyan a szárító műhelyből, de mivel már későre járt az idő, nem göngyölték össze, mint rendszeren szokták, hanem összehányták egy csomóba a göngyöltő gép asztalára.

A következő nap reggelén a műhelyfelügyelő a helyiséget sűrű füsttel telve találta s rögtön észrevette, hogy a rakásra hányt selyemszövet ég. A tűzszínhely megvizsgálása után látták, hogy a legfölül levő darabok csak részlegesen égtek meg, a göngyöltő gép felső része pedig egészen sértetlen. A talaj felé, tehát lefelé menő irányban, az egyes daraboknak csak a széle volt annyira-mennyire felismerhető állapotban, míg a közepe már mindegyiknek meg volt szenesedve. Az égés felülről lefelé haladt.

Tudvalévő dolog, hogy a nyers selyem kezelése kimo-

satlan állapotban, egész a kimosásig, kiváló vigyázatot igényel. A selyemanyagot ezen fajtáját, az úgynevezett hulladékselymet fonás előtt rendszerint beitatják. Hogyha aztán az ilyen fonázból készült szövés nedves állapotban rakásra halmoztatik, akkor már saját súlyánál fogva is (egy-egy darabnak a súlya körülbelül 8 kl.) összeáll, megszorul, s a csomóban vegytani processus keletkezik, melynél melegség szabadul fel, a mely meleg aztán égést, elszenesedést okoz. E processus láng nélkül megy végbe, s a hátramaradt égési maradványokon tisztán szemléltető az elszenesedés.

Előfordulhat a selyemnek ily begyűladása a vasutakon szállított bálónál, illetve bálozott selyemnél is nagyon könnyen. Épen ilyen eset fordult elő egy ízben a varsói teherpályaudvar egyik raktárában is, a hol a Lyonból bálozott állapotban szállított fekete sodrott fátolselyem-szállítmány begyűlt. Ekkor is tapasztalták azonnal, hogy a selyem maga — kivált ha a lég hozzáfáramlása korlátozva van — közvetlenül nem ég, hanem a bál belső részéből kiindulva lassanként elszenesedik, vagyis még praecisebb kifejezést használva az anyag belül porhanyó és törékeny lesz, míg a külső rétegek többnyire sértetlen állapotban maradnak. A selyemnek ezen hajlandóságát a begyűlásra (szörnyszóval élve: öngyűlásra) különösen az anilinnal feketére festett és az olajjal erősen beitatott, úgynevezett raktározott selyemnél tapasztalták, melyek Belgiumban és Franciaországban készíttetnek, s melyeknél az oxidatio (élenyülés) veszedelmes melegfejlesztéssel jár.

A begyűlható dolgokhoz tehát, mint a friss széna trágya, olajos rongy, gabona stb. a selyemkelme méltán sorolható.

Ö. T.

Az épületek szerkezete tűzbiztonság szempontjából.

E thémáról értekezve, mindenek előtt elnézést kérek a nyájas olvasótól, ha becses figyelmét egy időre lefoglalni szándékozom a magam részére. A kérdés teljes felölelése kiterjedt és sokoldalú ismereteket és tapasztalatokat igényel a tűzoltás (taktika) terén.

Előre kell bocsájtanom, hogy az alábbi fejtegetések folyamán látszólag az építészeti szempontok vannak inkább szem előtt tartva, mint a tűzoltói taktika szempontjai. De ez csak látszólagos dolog, a melynek az olvasót megtevésztene korántsem szabad. Mert a tűzoltásra nézve nem fontos dolog ugyan, hogy tudja azokat a szabályokat, a melyeket az építkezéseknél betartania kell a technikusnak; ez igaz; de a hibák ismerete, melyek építkezések alkalmával nem annyira az építési technika, mint inkább a tűzbiztonság szempontjából elkövethetők, és gyakran el is szoktak követetni, e hibák ismerete minden szakszerűen képzett tűzoltónál, a ki pusztán a szivattyú vagy a mászó- stb. szerek egyszerű szerelésénél magasabb ismeretekre törekszik, elengedhetetlen.

A régiebb időkben, mikor még az építkezés módja bizonytalan és mindennekfelett tűzveszélyes volt, oly sok épület maradt meg a jelenkorig, s e szerint a régi, nagyon régi, ósdi mód szerint még ma is oly sok helyen építkeznek, hogy nem lesz érdektelen e helyütt egy nagyon rövid történeti visszapillantást tenni.

A régi építkezéseknél a tűzbiztonság követelményeinek ijesztő mérvben való figyelmen kívül hagyását látjuk. A vándorló (nomád) népek teljesen megelégszenek a régi időben (természetesen csak Európáról beszélek, mert a más világrészekben lakó s ma is nomád életet élő népek megelégszenek ma is) könnyen elkészíthető faépülettel. Sőt ez az építkezési mód teljesen fedezi az ő szükségleteiket még abban a későbbi korban is, mikor egy-egy néptörzs letelepszik s az állami lét első phasisait éli. Kedvező körülmények között ezen épületek az úgynevezett czölöpépítmények zsúp-, vagy zsindey-tetővel, a milyenek hegyes vidékeken, mint pl. Schweitzban, de hazánkban is az északi és délnyugati vidékeken és Erdélyben ma is találhatók. Leggyakoribb a rekeszes (fókos) rendszer. A dongaforma fából készült váz gerendák, támoszlopok és závarok segítségével egyes rekeszekre (fókokra) osztatik, s az így származott rekesz karózással egészítették ki. A karók hasított fából vagy rudakból készíttetnek, szalmakötelekkel körülcsavartatnak, a rekesz oszlopai közé ékeltetnek és agyaggal betapasztatnak. Ezen építkezésnél is a tető vagy zsúpból, vagy nádból, vagy zsindeyből készül. Tüzelés czéljából nem volt külön kályha, vagy takaréktűzhely, a nyílt tűzhelyről felszálló füst tetszés szerint kereshetett magának kijárást a tető nyílásain s egyéb ily helyeken; a zárt tűzhelyek jóval későbbi időkben valók. Az ily házban emberek és barmok, házi bútorok és a mezei gazdálkodás termékei mind együtt voltak egy kalap alatt. Ily módon készült épületeket, melyeknél persze tűzbiztonságról szó sem lehet, találhatunk eleget ma is. A tiroloknál például igen sok, aránylag elég solid módon épült házat találhat az ember, melyeknek belső lakott térfogatát a nyílt házi tűzhely nagy részben elfoglalja, s a füst egyszerűen a tetőnek egy erre készült nyílásán takarodik ki a lakásból.

A stukatura is ép ily kezdetlegesen egyszerű volt; a szarufákra ráhelyezett deszkaréteg ugyanis az alsó résznek teteje, a felső résznek pedig alja volt egyidejűleg. Ha most ehhez hozzávesszük még azt is, hogy kiszáradás folytán az ily padlózat, illetve mennyezet egyes deszkái között hézagok keletkeztek, melyeken keresztül a gőz és füst akadálytalanul közlekedhetett, akkor beláthatja mindenki, hogy egy ily épületben a legkisebb mérvű szobátűz is végzetes, mert kifejlődésének és tovább terjedésének semmi sem áll útjában. Pedig ilyen tetőszerkezettel még manapság is nagyon sok helyen találkozhatunk.

(Folyt. köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A nagy-onyedi testület évi jelentése 1897-ről.

(A testület közgyűlésén felolvasta Székelyhídi Odön titkár.)

Tisztelt Közgyűlés! Kedves Bajtársak!

Midőn e negyedszázados év hajnalán szerencsém van kedves bajtársaimat és ügyünk iránt érdeklődőket e helyen szívélyesen üdvözölni, nincs szándékomban e nevezetes év kezdetén egyesületünk 25 évi történetét jelentésemben fejtegetni egyrészt azért, mert tisztelt főparancsnokom már eleve szép megnyitó beszédében foglalkozott vele, másrészt pedig nagy reményem van, hogy egyesületünk negyedszázados évfordulóját ez évben fényesen fogja megünnepelni és akkor majd lesz alkalmunk bővebben megemlékezni humánus egyesületünk történetéről. Jelen előterjesztésemben csak a lefolyt 1897. évi munkálkodásunk eredményét akarom ismertetni; erre vonatkozó titkári jelentésemet van szerencsém a következőkben megtenni:

Hogy kellőleg megfeleltünk-e a lefolyt évben elvállalt köteleességünknek, nem magam vagyok hivatva megbírálni, de a tények és szolgálati könyvünkben tett feljegyzések bizonyítják ezt be. Nem mondom, hogy mindig és föltétlen korrektséggel feleltek meg egyesek mindenkor, de ha némelek nem is lehettek jelen a gyakorlatokon és egyéb a testület körébe tartozó ügyeknél, ez bizonyára a tagok részéről nem az ügygyel való nembánomságot jelenti, hanem elfoglaltságuk, úgy szólva életfentartási iparuk üzése nem engedte nekik a pontos megjelenést.

Hogy egyesületünk működése a lefolyt évben nem volt meddő, azt azon tények bizonyítják, hogy több ízben fenyegette városunkat a tűzvész veszedelme, s valahányszor a harangok rémes zúgása, avagy a kürtös riadója jelezte a mindent pusztító elem felléptét: egyesületünk tagjai búzgon siettek a vész helyére, hogy jelenlétükkel s önfeláldozó működésükkel óvják meg lakosságunk vagyonát a pusztító elem által való megsemmisítéstől. Emlékeztünk azon borzalmas éjjelre, a mikor a város belterületén levő Klemm-féle faraktár ismeretlen módon kigyúladt s szinte az egekig felmenő lángoszlopok s egymásra felhalmozott nagy fameny nyiség iszonyú recsegése télemlítette meg városunk lakosságát. E tüzet gyorsan kivonult egyesületünknek sikerült lokalizálni s 8 órai kemény munka után pedig teljesen kioltani, úgy, hogy a tűz színhelye közelében fekvő szalmafedelű házakba a tűz még be sem kaphatott. E tűznél bal eset is érte egyesületünk egyik tagját, amennyiben a kerítés ledöntése alkalmával jobb kezén súlyos sérülést szenvedett, ez okon vagy 14 napon keresztül munkáját nem bírván végezni, parancsnokságunk a segélyalapból 15 frtot utalt ki részére, kárának és gyógyszer-költségeinek részben való fedezésére. Ezen nagyobb szabású tűzön kívül még több tüzeset adta elő magát; mindeniket sikerült testületünknek gyorsan eloltani. Hogy gyorsan megjelenhettünk minden tűznél nagyban elősegítette azon örvendetes körülmény, hogy a már nagyon is szükségessé vált lovakat egyesületünk részére betudtuk szerezni s ezen beszerzés folytán nem vagyunk jövőre kitéve annak, mint voltunk a múltban, hogy szereinket a kölcsönkért lovaknak késedelmessége miatt csak nagy későn tudtuk a vész színhelyére szállítani.

A lefolyt évben gyakorlatok is megfelelő számban tartattak, részint a sétatéri mászóháznál, részint a leányiskola udvarán. A nagygyakorlatokon kívül Papp János szolgálatvezető osztályparancsnok úr 12 órparancsnok-jelölttel 21 napon keresztül egy folytatásban tartott gyakorlatot, a minek bevégezése után a jelöltek az órparancsnoki vizsgát úgy szóbelileg, mint gyakorlatilag sikeresen letették, részükre

kiadatván a parancsnokság és a meghívott érdeklődők jelenlétében a díszes oklevél.

A mi egyesületünk társadalmi szereplését illeti, örömmel jelezhetem, hogy több nevezetesebb ünnepélyen vett részt egyesületünk az 1897. évben. Megjelent, élén zenekarával, Ó Felsége születésnapján ünnepélyén, továbbá névnapja alkalmából, a midőn a város közönsége impozáns módon ünnepelte meg azt; megjelent zenekarunk főparancsnokunknak becses névnapja estéjén, hol nagyon szívélyes fogadtatásban részesült.

Testületünk a múlt évben egy nyári táncmulatságot is rendezett, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült. Ez alkalomra Habermann Rudolf nagyszabeni sör-gyáros 4 hordó sörrel ajándékozta meg egyesületünket. Fogadja egyesületünk szívélyes köszönetét adományáért.

Egyesületünk működési programjába felvette a hasznos estvéli felolvasásokat, melynek sorozatát Papp János o. p »A vízszerezés módozatáról« című értekezéssel nyitotta meg, mely értekezést a megjelent tagok és érdeklődők nagy figyelemmel hallgattak végig. A nagyon szépen kidolgozott hasznos értekezés a megjelentek közt élénk vitát provokált, a helybeli sajtó is nagyon elismerőleg nyilatkozott a beszédről, közölve annak nevezetesebb pontjait.

Testületünk személyes ügyeit illetőleg sajnálattal kell megemlékezni egyesületünk két buzgó tagjának elhunytáról, megjegyezvén, hogy nevezettek elhunyt feletti fájdalomukat parancsnoksági üléseinkben jegyzőkönyvileg örökítettük meg. Az elhaltak id. Lázár Károly tb. pénztárnok és Moga István tűzoltó, előbbi 1897. január hó 16-án, utóbbi pedig január 26-án halván el. Mindkét elhunyt bajtárs temetésén egyesületünk testületileg jelent meg.

A parancsnokság kebelében időközi változás történt. A mennyiben egyik parancsnok lemondásával Telegdi Árpád a szakaszparancsnoki, Polbert Tamás pedig — a szertárnok elfoglaltsága miatt — a szertárnoki teendőket bizattak meg.

Mint minden évben, úgy ez évben is áldozott egyesületünk a kegyeletnek; halottak napján a zenekar dr. Kovács Odön, Fánta József, özv. Mangezius Frigyesné és Zaida Jánosné sírja felett gyászdalokat zenélt.

Fegyelmi tekintetből azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy, eltekintve egy súlyosabb beszámítás alá esőtől, testületünk tagjairól megelégedéssel szólhatunk.

Egyesületünk működéséről, tagjainak létszámáról és vagyoni állapotára vonatkozólag pedig a következő kis statisztika számol be.

1897 évben akcióba lépett egyesületünk 5, és pedig a Klemm-féle faraktár égésénél, a határon kigyúladt lóhere kazlaknál, egy szobátüznél és több kéménygyúlásnál. Megemléztendőnek vélem itt azt, hogy Klemm Pál egyesületünk részére 35 frtot, a Duna biztosítótársaság pedig 100 frt jutalmat küldött. Mindkettőjüknek egyesületünk szívélyesen köszöni meg az adakozást. Éji őrszolgálatot teljesített egyesületünk minden tagja, ugyszintén a napostiszi teendőket is a parancsnokság tagjai buzgalommal teljesítették. Gyakorlatot tartott 25; e 25-ben foglaltatik azon gyakorlatok száma, melyek az órparancsnoki vizsgák előkészítői voltak.

A tagok létszáma a következő: Tiszteletbeli tag 5, alapító tag 4, a működő tagok létszáma 75, a pártoló tagoké 67. Egyesületünk összesen 151 tagot számlál

I. Pénz-vagyon	1819.60 frt,
II. Leltári vagyon	7265.20 »
	<hr/> 9084.80 frt.

Egyesületünk nevezetesebb ügyeit egy közgyűlésen, 12 parancsnoksági ülésen tárgyaltuk. Iktatónk tanúsítása

szerint 20 ügyszer érkezett be, mely mind elintéztetett.

Midőn pedig az 1897. évi működésünkről ennyire beszámoltam, még egyszer szívéliesen üdvözölve tagtársaimat és a megjelent érdeklődőket, jelentésemet azon hő kívánattal zárom be, vajha egyesületünk, mely városunknak erkölcsi és anyagi szolgálatot tesz, sokáig virágozzék és e negyedszázados működés pedig jövőre nézve álljon példaként egyesületünk minden tagja előtt, mert meg vagyok győződve, hogy, ha mindnyájan megfelelőnk szép kötelmeinknek, ez egyesület sokáig fog fennállani, mert ez az az egyesület, mely egy városban sem nélkülözhető, és egy ilyen egyesületnek mindig élni és virágozni kell!

A székelyhídi testület parancsnokságának 1897-ik évi jelentése.

(Előterjesztetett az 1898. április 24-én tartott rendes évi közgyűlésen.)

Tekintetes Közgyűlés!

A parancsnokság 1897. évi jelentését van szerencsénk a következőkben előterjeszteni.

A lefolyt 1897. évben tartatott egy rendes közgyűlés és két parancsnoksági, melyeken a következő felemlítendő határozatok hozattak; u. m.: Az üresedésben lévő segéd-tisztai állásra Dr. *Penkert* Mihály szakaszvezető egyhangúlag elválasztatik; — az Árpád-téri ezredéves emlékszóbor alapra egyesületünk tíz forintot adományoz, ezenkívül annak leleplezési ünnepélyén testületileg részt vesz, és reá koszorút helyez; — az éremjogosultak következőleg állapítatnak meg: XV-éves szolgálati érem viselésére jogosultak: *Hajdu* Lajos, *Vincze* Zsigmond, *Kovács* Lajos. X-éves szolgálati érem viselésére pedig: *Handzó* Antal, *Szécsenyi* Lajos, *Szőnyi* István; — a szokásos zászlószentelési évforduló-ünnepély megtartására augusztus 22-ike tüzetik ki; Öszinte sajnálattal veszi tudomásul *Lipták* Lajos úr lemondását, és az egyletből való kilépése alkalmából, készséggel ismeri el buzgó működésével kivívott érdemeit, és erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíti; — a megüresedett mászócsapatvezetői állást ideiglenesen *Simarovszky* Gyula mászószakaszvezetővel tölti be. Meghívót kaptunk az elmúlt évben a salgótarjáni önkéntes tűzoltó egylettől annak zászlószentelési ünnepélyére. Résztvételre jelentkezők hiányában az ottani alparancsnokot kértük fel az ünnepélyen való helyettesítésünkre.

1897. évben tartatott 12 gyakorlat, és pedig a téli időszak alatt öt elméleti, alkalmas időszer beállítását hét külső. Őrség tartatott 365. Ebből mint rendesen május elsőől szeptember 30-ig eső őrséget az önkéntes és fizetéses tűzoltók, a többit pedig a fizetéses tűzoltók látták el.

Számottevő tüzeset volt a következő kettő:

1. Augusztus hó 23-ikán délelőtt $\frac{1}{2}$ 11 órakor a Schvarzer Emil tulajdonát képező Árpád-tér 2. sz. ház telkén, egy körülbelül 80 □ m. területen épült nádfeleles csűr gyúladt ki. Az épület maga felerészében takarmánnyal volt megrakva, és oly közelében feküdt a különböző gyűlékony épületeknek, hogy azok már pusztán a hőség miatt is minden perczen kivoltak téve a lángalobbanás veszélyének. A tűz jelzése az őrtanyáról mondhatni a tűz kitorése pillanatával egyidejűleg történt. Ama rövid idő alatt azonban, mely szükségeltetett gépeinknek alkalmas helyeken való felállítására, már a kigyúladt csűr közvetlen közelében lévő *szindelyes istálló és ólépület* is lángra lobbant. A veszély súlyosbbitásához nagyban hozzájárult a bár csak szakadozott áramokban kikitörő délkeleti szél, mely az ez irányban elhelyezett szérűskertek felé iparkodott azt tovaterjeszteni.

Mindennek daczára a leszerelés befejezésével és a vízsugarak megeredésével a veszély nagysága is megtört, ugyannyira, hogy sikerült annak tovaterjedését megakadályoznunk, sőt a már égő ölfedél is felerészében megmentetett. Kivonult négy szivattyu, egy szerkocsi és három gyűjtőkocsi. Az oltási műveletben résztvett 55 tűzoltó.

2. Augusztus hó 27-én este $\frac{1}{2}$ 6 órakor a Nagyvárad-utca 268. sz. Grosz Márton-féle ház telkén egy nádfelelő és gyepükertítés gyúladt ki ismeretlen okból. A tűz jelzése és a kivonulás menten eszközöztetett. Időközben az égő öl mellett, a régi vágóhíd évtizedeken át zsírral itatott deszkáiból készült *magtárnak* a tűz felé eső része is égni kezdett. Ekkor lövelte az I. sz. gép az első vízsugarat, csakhamar a II. és IV. sz. gépek is működésbe jövének, a vész, eme stádiumában, rövid háromnegyedórai működés után lokalizáltatott. A munkálódás oly biztonsággal történt, hogy több gép leszerelése nem vált szükségessé. Az említett szerelvényeken kívül e tüzeset alkalmával működött 1 szerkocsi, 2 gyűjtőkocsi és az oltási műveletben részt vett 54 tűzoltó.

A most elsorolt események alapján a lefolyt 1897. év közönséges mozaiklapja lenne egyesületünk életének, ha, fájdalom, egy mindnyájunkat mélyen lesújtó gyász eset könnyörtelenül a legsötétebb feketére nem színezte volna azt. Deczember 16-án mély megilletődéssel vettük u. i. hírül szeretve tisztelt alparancsnokunk nevének, *Fándly* Józsefnének gyászos elhunytát. A mindenható eme keserű parancsának teljesültekor sokan láttuk egymást először könyezni életünkben. Volt reá okunk, mert legbuzgóbb hivatást vesztette benne ügyünk. Ki ne ismerné fáradhatatlan tevékenységét, melyet egyesületünk fennállása óta annak érdekében, minden egyes alkalommal kifejtett. Záróköve volt összetartásunknak, és elismerője győzelmeinknek. A megboldogultnak emléke örökké élni fog köztünk, s ez emlék összetartásra és üdvös munkálkodásra segít. Résztvételünk megoszló szeretve tisztelt alparancsnokunk fájdalommal, a kinek kívánjuk, hogy adna az ég újabb életerőt a megtört szenvedések után, hogy élünkön továbbra is áldásosan működhessék, azoknál keresvén vizsgáztatást, a kik vele érezünk.

Öszinte kegyelettel emlékezünk itt meg néhai özv. *Toronkő* Károlyné úrnő kegyes végrendeletéről, melylyel egyesületünk részére 50 frtot hagyományozott.

A mult 1897 évben egyesületünket anyagilag támogatni szivesek voltak még a következők: *Diósi* Ignác fia, Lajos 10 frt, *Kulcsár* József 60 kr, *Szamos* János 1 frt, *Timár* Imre 1 frt, *Nuszbau* József 1 frt, *Tunyogi* Ferencz 62 kr., *Nagy* György 2 frt, *Vágó* Károly 2 frt, *Fülöp* Józsefné 1 frt 53 kr., *Csehek* Bálint 1 frt, *Milotai* Sándor 40 kr., *Szabó* Károlyné 90 kr., özv. *Bancsik* Sándorné 2 frt, *Rutkay* Albert 20 kr. Ez összesen 24 frt 25 kr. Továbbá befolyt: Lámpapénzből 33 kr., egy régi fecskendőért 50 kr., özv. *Toronkő* Károlyné hagyománya 50 frt, Székelyhíd város évi segélye 100 frt. Az összes bevétel 175 frt 08 kr. A szokásos zászlószentelési ünnepély tiszta jövedelme pedig, mely a zenekari alapot illeti, 5 frt 86 krt tesz ki. Egyesületünk rendes bevételei a pénztári számadás során fognak előterjeszteni.

Tisztelettel indítványozzuk, hogy az adakozóknak ezen jelentésünk megküldése által fejezze ki a t. Közgyűlés köszönetét.

Vagyonunk állása a következő: a) szerelvényekben 5411 frt 56 kr., b) segélyalap 635 frt 72 kr., c) pénztári

készlet 239 frt 28 kr., összesen 6286 frt 56 kr. 1896. évben volt 6156 frt 77 kr., és így a szaporodás 129 frt 79 kr.

Egyleti tag volt 1896. december 31-én: alapító 6, pártoló 28, működő 151. — Egyleti tag van 1897. évi december 31-én: alapító 6, pártoló 28, működő 171. — Ezek szerint a működő tagok száma 20-al emelkedett, míg az alapító és pártolóké változatlan maradt.

Ezekben évi jelentésünket előterjesztvén, kérjük az adományokra vonatkozó indítvány elfogadását, további részében pedig szíves tudomásul vételét.

Székelyhíd 1898. április hó 23.

Dr. Penkert Mihály,
segédtsízt.

Penkert Mihály,
főparancsnok.

HÍREK.

— **Megerősített szabályrendeletek.** A belügyminiszter ujabban a következő szabályrendeleteket erősítette meg: *Losonc r. t. város tűzrendészeti szabályrendeletét* 92.489/98 sz. alatt és *Heves vármegye tűzrendészeti szabályrendeletét* 98.418/1898 sz. alatt.

— **Köszönet és adomány.** Az első osztrák jutefonó és szövő gyár magyarországi fiókgyártelepe a következő levelet intézte a budapesti testülethez. „*Ujpest, 1898. szeptember 27. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület tekintetes Parancsnokságának Budapestben. A gyártelepünkön folyó évi július hó 26-án kiütbött tűz oltása körül tanúsított buzgó fáradozásáért hálás köszönetet mondva van szerencsénk melékelve, elismerésünk szerény jele gyanánt 50 frtot a T. Czím által meghatározandó célra átnyújtani. Kitünő tisztelettel: Az első osztrák jutefonó és szövőgyár magyarországi fiókgyártelepének képviselősege, Götzelmann T.*“

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter ujabban a következő alapszabályokat látta el a bemutatási záradékkal: a *maklári önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 80.232/1898 sz. alatt, a *zsirai önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 80.437/1898 sz. alatt, a *káptalan-vissi és nemesvissi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 80.438/1898 sz. alatt, a *kis-demeteri önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 85.996/1898 sz. alatt, a *zala-szent-györgyi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 94.507/1898 sz. alatt, a *temes-ujfalusi önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 96.178/1898 sz. alatt, a *vradisti önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 98.921/98 sz. alatt és a *vas-dobrai önkéntes tűzoltó-egylet* alapszabályait 99.045/1898 sz. alatt.

— **Gyászrovat.** Welzer János, a *váci* önk. tűzoltók mászó-osztályparancsnoka, a testület alapító-tagja s a szolgálati arany-érem tulajdonosa f. hó 22-én éjjeli 1/2 12 órakor, életének 56-ik, és tűzoltói szolgálatának 25-ik évében rövid szenvedés után öröklétre szenderült. A tűzveszély elleni védelemben és a tűzoltó-ügy fejlesztésében hervadhatatlan érdemeket szerzett bajtárs váratlan elhúnytát kiterjedt rokonság és minden bajtársa mély fájdalommal vette. A gyász eset fölött az elhunyt közvetlen bajtársai a *váci* önkéntes tűzoltók külön készített gyászjelentésben fejezték ki fájalmukat.

— **Köszönetnyilvánítás.** A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség a következő levelet intézte a bpesti test. parancsnokságához: »*Tekintetes Parancsnokság! A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség által rendezett tűzoltó-szaktanfolyam f. hó 25-én véget ért. Sietünk hálás köszönetünket és bajtársi üdvözlésünket kifejezni a tek. Parancsnokságnak azon kegyes tényeért, hogy főparancsnokát, nagyságos Dr. Szily József urat hozzánk a tanfolyam előadójául kiküldeni méltóztatott. Dr. Szily József főparancsnok úr f. hó 18-án körünkben megjelent, a tűzoltó-tanfolyam vezetését átvette és lankadatlan erélyvel, fáradhatatlan buzgalommal 7 napon keresztül eredményre,*

sikerre vezette. A 149 községi küldött valóban várakozáson felüli sikert produkált f. hó 25-ikén, midőn a vármegyei tűzoltó-szövetség, a vármegye tisztikara és a szomszéd fehérmegyei tűzoltó-szövetség elnöksége előtt nyilvános vizsgájá kiálotta és gyakorlati képzettségét bemutatta. A budapesti önkéntes tűzoltó-testületének ezért öröklé hálások maradunk. Bajtársi üdvözlésünket küldve vagyunk a Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség képviselőjében: Veszprém, 1897. szept. 27. Blázy Imre szövetségi főjegyző. Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök.

— **Pályázati hirdetés.** Budapest székesfőváros tanácsa egy előléptetés folytán megüresedett 1200 frt évi fizetés, 100 frt ruhaátalány és természetbeni lakással javadalmazott II-od osztályú segédtsízi állásra három évi próbaidő kikötése mellett, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Főhivatnak tehát azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ez iránti kérvényüket a származásuk, életkoruk, magyar állampolgárságuk, eddigi alkalmaztatásuk, esetleg a tűzoltás terén szerzett elméleti és gyakorlati képzettségük, ezenkívül a székesfőváros szolgálatban nem álló folyamodók jelenlegi alkalmaztatásukat igazoló szolgálati bizonyítvány és egészségállapotuk (hatósági orvosi bizonyítvány) igazolására szolgáló okmányokkal felszerelve s a székesfővárosi tanácshoz címezve ennek igtatójában (IV. ker., Ujváros-háza, földszint) 1898. november 15. napjának déli 12 órájáig annál inkább nyújtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Olyan pályázók folyamodványai, kik nem magyar állampolgárok, kik életük 18-ik évét még be nem töltötték, vagy a törvényes életkort (40 év) meghaladták s a székesfővárosnál rendszeres állásban még alkalmazva nincsenek, vagy korengedélyvel nem bírnak, avagy kérvényüket a kellő okmányokkal a legpontosabban fel nem szerelik, egyszerűen vissza fognak utasíttatni.

A múltkor hirdetett I. oszt. segédtsízi állásra a tanács Breuer Szilád II. oszt. segédtsíztet választotta, kinek állása tehát ezen megválasztása által üresedésbe jött. Ennek betöltését czélozza a most újonnan kiirt pályázat.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagykovácsi testület a következő átiratot intézte a testület parancsnokságának: „*A budapesti önkéntes tűzoltó-testület tekintetes parancsnokságának! A mai aluhrott napon tartott igazgató-választmányi ülésünkön Cseri László szakasziparancsnok tűzoltótiszt oklevele bemutatván, az örvendetes tudomásul vétetett, egyben a midőn a választmány határozatából és megbízásából hálás köszönetünket fejezzük ki a tek. parancsnokságnak a kiképeztetés felett, bajtársi és hazafias üdvözléssel vagyunk Nagy-Kovács, 1898. október 1-én, Az önk. tűzoltó-testület igazgató választmánya: Pókay, elnök. Schlachta Lajos, tükár.*“

— **Helyiségváltás.** Az országos tűzoltó-szövetség hivatalos helyiségei f. é. november 1-től fogva IV. Kossuth Lajos utca 8. sz. alatt a III. emeleten vannak. Ezentúl az országos szövetséghez intézett mindenféle postai küldemények ide címzendők.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az ország területén — Fiume várossal és kerületével együtt — augusztus hóban előfordult tüzesetek száma nemcsak július hónapához képest mutat tetemes emelkedést, de meghaladja a közelmúlt összes tapasztalatait. Augusztusban ugyanis összesen 1762 tüzeset fordult elő, míg júliusban 1113.

Legnagyobb mérvben vannak képviselve ezen számban Krassó-Szörény vármegye 86 tüzesettel, mindjárt utána Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún vármegye 82 tüzesettel, majd Bács-Bodrog és Bihar vármegyék 70—70 tüzesettel, azután Torontál vármegye 66, Jász-N.-K.-Szolnok vármegye 62, Szabolcs és Temes vármegyék 59—59, Vas vármegye 50, Heves és Nyitra vármegyék 46—46, Borsod és Zemplén vármegyék 40—40, Pozsony és Tolna vármegyék 38—38, Arad és Zala vármegyék 37—37, Szatmár vármegye 35, Nógrád vármegye 33, Csongrád vármegye 31, Fehér vármegye 30, Abauj-Torna vármegye 29, Hajdú és Máramaros vármegyék 28—28, Békés vármegye 27, Baranya és Sopron vármegyék 26—26, Hunyad, Somogy és Trencsén vármegyék 25—25 és Bereg vármegye 23 tüzesettel stb. Egy-egy tüzeset fordult elő: Arad, Budapest, Debreczen, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Nagyvárad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár és Versecz városokban.

Legtöbb község szenvedett a Krassó-Szörény megyei 86 tüzesettől, számszerint 66, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún vármegyei 82 tüzesettől 61, Bihar vármegyei 70 tüzesettől 54, Vas vármegyei 50 tüzesettől 46, Bács-Bodrog vármegyei 70 tüzesettől 45, Temes vármegyei 59 tüzesettől 40, Torontál vármegyei 66 tüzesettől 39, Szabolcs vármegyei 59 tüzesettől 37, Zemplén vármegyei 40 tüzesettől 37, Pozsony vármegyei 38 tüzesettől 35, Zala vármegyei 37 tüzesettől 35, Nógrád vármegyei 33 tüzesettől 33, Heves vármegyei 46 tüzesettől 32, Szatmár vármegyei 35 tüzesettől 32, Borsod vármegyei 40 tüzesettől 31, Arad vármegyei 37 tüzesettől 29, Jász-N.-K.-Szolnok vármegyei 62 tüzesettől 28, Abauj-Torna vármegyei 29 tüzesettől 27, Fehér vármegyei 30 tüzesettől 25, Somogy vármegyei 25 tüzesettől 24, Tolna vármegyei 38 tüzesettől 24 és Sopron vármegyei 26 tüzesettől 23 község. Összesen 1314 azon község száma, melyek között az 1762 tüzeset megoszlik.

A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt: gyújtogatás 139, öngyújtás 1, villámcsapás 78, gyermekek játéka vagy pajkossága gyúfával 116, világító szerekkel való gondatlan bánásmód 4, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 177 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 391, öngyújtás 13, gyermekek játéka vagy pajkossága gyúfával 101, világító szerekkel való gondatlan bánás 10, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 276 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 456 esetben. E tüzvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 21, nem halálos sérülést 67 ember. A kárvallottak összes száma 5015; az okozott károk összes értéke 3,045.248 frt; 55 község van olyan, melyben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 21 van olyan, a ki egymaga 10,000 frtnál több kárt szenvedett.

Azón községek, melyekben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő, a következők:

Mohács, Baranya m. (aug. 15; elégett 10,000 frt értékű takarmány; kárt szenvedett 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Jász-Kis Ér*, Jász-N.-K.-Szolnok m. (aug. 24; elégett 10,000 frt értékű gabona, asztagban; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Vác*, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún m. (aug. 28; elégett 10,214 frt értékű gabona-asztag, takarmány és gazd. eszközök; károsult 1 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Gicz*, Veszprém m. (aug. 8; elégett 10,300 frt értékű gazd. épület, gabona-asztag, takarmány és fakészlet; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Varbó*, Nógrád m. (aug. 22; elégett 10,381 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gazd. eszközök, takarmány stb.; károsult összesen 26 ember; a tűz oka hanyagság); — *Gyöngyös*, Heves m. (aug. 14; elégett 10,500 frt értékű gőzfűrész gyári felszerelés, árukészlet stb.; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Nagy-Ölved*, Esztergom m. (aug. 27; elégett 10,540 frt értékű lakóház, gazdasági épület, takarmány, fakészlet stb.; károsult 23 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Budapest fő- és székvaros*, (aug. 9; elégett 10,550 frt értékű épület és árukészlet; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Tác*, Fehér m. (aug. 23; elégett 10,550 frt értékű gabona-asztag, gazd. eszközök stb.; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Székesfehérvár*, Fehér m. (aug. 25; elégett 10,960 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztagban, takarmány, fakészlet stb.; károsult 26 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Horpács*, Sopron m. (aug. 8; elégett 11,224 frt értékű lakóház, gazdasági épület, házi állatok, gabona asztagban, takarmány, ipari eszközök stb.; károsult 12 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Csarnahó*, Zemplén m. (aug. 23; elégett 12,115 frt értékű lakóház gazd. épülettel, házi eszközök, gabona-asztag, gazdasági eszközök, fakészlet stb.; károsult 24 ember; a tűz oka gyermekek játéka vagy pajkossága); — *Egervölgy*, Vas m. (aug. 26; elégett 12,307 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztagban, takarmány, gyári eszközök, fakészlet, stb.; károsult 26 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Nyalka* Győr m. (aug. 4.; elégett 13,282 frt értékű lakóház, gazdasági épületek, gazdasági eszközök, gabona asztagban, mű- épület és tűzifa, stb.; károsult 18 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Pányok*, Abauj-Torna m. (aug. 22.; elégett 13,395 forint értékű lakóház gazd. épülettel, takarmány, szalma, gazdasági eszközök stb.; károsult 8 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Nagy-Mihály*, Zemplén m. (aug. 15.; elégett 13,738 frt értékű lakóház, gazd. épülettel, gazdasági, házi és gyári eszközök, fa- és árukészlet, stb.; károsult 11 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Nyitra-Ladány*, Nyitra m. (aug. 25.; elégett 13,909 frt értékű gazdasági épület, takarmány, szemes gabona, fakészlet, stb.; károsult 2 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Brassó*, Erdély, (aug. 20.; elégett 14,000 frt értékű árukészlet; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Szolnok*, Jász-N.-K.-Szolnok m. (aug. 24.; elégett 14,805 frt értékű takarmány és szalma; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Török-Szent-Miklós*, J.-N.-K.-Szolnok m. (aug. 20.; elégett 15,000 frt értékű gabona asztagban; károsult 1 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Halmi*, Ugocsa m., (aug. 29.; elégett 15,379 frt értékű gabona asztagban, takarmány és szalma; károsult 2 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Vát*, Vas m. (aug. 19.; elégett 15,770 frt értékű gazdasági épület, gabona asztagban, takarmány, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Göncz-Ruszka*, Abauj-Torna m. (aug. 22.; elégett 15,864 frt értékű lakóház, gazd. épülettel, iskola, takarmány, stb.; károsult 5 ember; a tűz oka hanyagság); — *Banka*, Nyitra m. (aug. 22.; elégett 16,101 frt értékű lakóház gazdasági épülettel, házi állatok, takarmány, szemes gabona, stb.; károsult 15 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Vista*, Kolozs m. (aug. 21.; elégett 17,167 frt értékű lakóház, gazdasági és ipari épületekkel, gazdasági eszközök, gabona, fakészlet, stb.;

károsult 26 ember; a tűz oka hanyagság); — *Zabidó*, Árva m. (aug. 7.; elégett 18,093 frt értékű lakóház, gazd. épülettel, gazdasági eszközök, szemes gabona, takarmány, mű- és épületfa, stb.; károsult 15 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Kúti*, Fejér m. (aug. 20.; elégett 19,470 frt értékű lakóház, gazdasági épület, szemes gabona, gazdasági eszközök, fakészlet stb.; károsult 44 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Bikszád*, Szatmár m. (aug. 18.; elégett 20,000 frt értékű középület, bútor, ruhane-mű és házi eszközök; károsult 3 személy, a tűz oka ismeretlen); — *Maniga*, Nyitra m. (aug. 7.; elégett 20,447 frt értékű lakóház, gazdasági épület, takarmány, gabona, stb.; károsult 49 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Csornok*, Nyitra m. (aug. 26.; elégett 21,405 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztagokban, gazdasági-, gyári- és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 56 ember, a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Nagy-Tálya*, Heves m. (aug. 15.; elégett 21,841 frt lakóház gazdasági épülettel, gazdasági és ipari eszközök, gabona, takarmány stb.; károsult 30 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Erdő-Tarcsa*, Nógrád m. (aug. 9.; elégett 22,000 frt értékű gabona asztagokban; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Alsó-Attrak*, Nyitra m. (aug. 22.; elégett 22,925 frt értékű gazd. épület, gabona asztagban, takarmány, gazdasági eszközök stb.; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Sávósd*, Fejér m. (aug. 7.; elégett 23,850 frt értékű gazdasági épület, gazdasági eszközök, szemes gabona, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka világító szerrel való gondatlan bánás); — *Karácsonyfalva*, Zala m. (aug. 14.; elégett 24,116 frt értékű lakóház, gazd. épülettel, házi állatok, gabona asztagokban, gazdasági eszközök, takarmány stb.; károsult 16 ember; a tűz oka hanyagság); — *Zics*, Somogy m. (aug. 24.; elégett 25,483 frt értékű gazdasági épület, gabona asztagokban, takarmány, gazdasági eszközök stb.; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Radvány*, Abauj-Torna m. (aug. 15.; elégett 28,619 frt értékű lakóház gazdasági épülettel, gabona asztagokban, takarmány, gazd. eszközök stb.; károsult 59 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Zetelaka*, Udvarhely m. Erdély. (aug. 16.; elégett 28,912 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztag, takarmány, gazd. eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 45 ember; a tűz oka hanyagság); — *Szany*, Sopron m. (aug. 9.; elégett 36,516 frt értékű lakóház, gazdasági épület, házi állatok, takarmány, gabona, gazdasági eszközök stb.; károsult 59 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Hővej*, Sopron m. (aug. 25.; elégett 36,598 frt értékű lakóház gazdasági épülettel, házi állatok, gabona asztag, takarmány, gazdasági eszközök stb.; károsult 26 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Nagy-Mátyás*, Bars m. (aug. 24.; elégett 38,367 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztag, takarmány, gazdasági eszközök, fakészlet stb.; károsult 5 ember; a tűz oka hanyagság); — *Vajdáciska*, Zemplén m. (aug. 16.; elégett 39,243 frt értékű lakóház, gazdasági és ipari épület, házi állatok, gabona asztag és szemes gabona, takarmány, áru- és fakészlet, stb.; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Alsó-Szrnye*, Trencsén m. (aug. 7.; elégett 42,766 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztag, takarmány és szemes gabona, gazdasági eszközök stb.; károsult 35 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Znió-Váralja*, Túróc m. (aug. 12.; elégett 43,281 frt értékű lakóház, gazdasági- és ipari épület, gabona asztag, takarmány, áru- és fakészlet, stb.; károsult 30 ember, a tűz oka hanyagság); — *Pinnye*, Sopron m. (aug. 9.; elégett 43,722 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztag, takarmány és szemes gabona, gazdasági eszközök stb.; károsult 62 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); *Köpcseny*, Moson m. (aug. 3.; elégett 45,710 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona asztag, takarmány stb.; károsult 28 ember; a tűz oka hanyagság); — *Budapest* fő;

és székváros, (aug. 9.; elégett 50.000 frt értékű ipari épület, házi állatok, gyári felszerelések, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Nagy-Bossány*, Nyitra m. (aug. 8.; elégett 51,548 frt értékű lakóház, gazdasági és ipari épület, gabona asztag, takarmány stb.; károsult 31 ember; a tűz oka hanyagság); — *Bücs*, Esztergom m. (aug. 27.; elégett 53,224 frt értékű lakóház, gazdasági és ipari épület, szemes gabona, takarmány, gazdasági és ipari eszközök stb.; károsult 37 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Csicser*, Ung m. (aug. 22.; elégett 56,682 frt értékű lakóház, gazdasági épület, takarmány, gabona, gazdasági és ipari eszközök stb.; károsult 77 ember; a tűz oka hanyagság); — *Lazán*, Nyitra m. (aug. 2.; elégett 63,854 frt értékű lakóház, gazdasági és középület, gabona asztag, takarmány stb.; károsult 63 ember; a tűz oka világító szerrel való gondatlan bánás); — *Radimó*, Nyitra m. (aug. 5.; elégett 63,946 frt értékű lakóház, gazdasági épület, gabona, takarmány, stb.; károsult 81 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Ároktó*, Borsod m. (aug. 15.; elégett 82,323 frt értékű lakóház, gazdasági és ipari épülettel együtt, gabona, takarmány, szalma, gazdasági eszközök, stb.; károsult 172 ember; a tűz oka hanyagság); — *Lubina*, Nyitra m. (aug. 20.; elégett 89,266 frt értékű lakóház, gazdasági és ipari épülettel együtt, gabona asztagokban, takarmány, gazdasági és ipari eszközök stb.; károsult 171 ember; a tűz oka a gyermekek játéka); — *Feketeváros*, Sopron m. (aug. 1.; elégett 100,424 frt értékű lakóház, gazdasági épület, takarmány, gabona asztag, fakészlet, stb.; károsult 71 ember; a tűz oka ismeretlen).

A nagy tüzek száma tehát e hónapban oly nagyra növekedett, a minőt csak igen ritkán tapasztalhatunk. A múlt 1897. év augusztusában pl. a tüzesetek száma 1697 volt, az idén ez a szám felszökött 1762-re. A múlt évi augusztusban a nagy tüzek száma 37, az idén már 54. Ijesztő felszökkenés. Meg is látszik az eredményen, mert míg a kárösszeg a múlt évben augusztusban 2,629,409 frt volt, addig ezen ősszeg az idén 3,045,248 frtra rug. Kimondani is borzasztó. A múlt évi augusztus adatára a »megdöböntet« jelzőt használtuk. Miféle jelző illenek a mostanira? Egyetlen hónapban 3 millió forintnál többel csökkent a nemzet vagyona.

— **Tüzeset.** *Halason* i. hó 9-én reggel 1/4 órakor kigyuladt *Molnár* K. Jánosnak I. tized 309. hsz. alatti nád-fedeles lakóháza, a mely két melléképülettel együtt porrá égett; de sem emberéletben, sem állatban kár nem esett. Az épület biztosítva volt. A tűz oltása a vízhiány és a fecskendők rosz karban tartása miatt nagyon nehezen ment. (*Beküldetett.*)

Szerkesztői üzenetek.

Öreg bajtárs. Az ablakok betöréséről szóló cikkekcskét egyik munkatársunk bocsátá rendelkezésünkre, ki nem jogosított fel bennünket arra, hogy nevét lapunk e helyén kiírjuk. Azomban személyes találkozás esetén előszóval készséggel fel fogjuk fedni ön előtt e titkot, s bemutatjuk Önöket egymásnak. Azt hisszük különben, hogy régi ismerősére fog találni benne. Egyébiránt azt a cikket átvette tőlünk az »Esti Hírlap« is. Abban is olvashatta bárki is.

A T. L.-ban a mi cikkünk után megjelent »Miért nem szabad tűznél az ablakokat bezúzni« című közlemény — mint Ön mondja nagyon helyesen — egy szavát se czáfolja meg a mi cikkünknek. Nem is hisszük mi sem, hogy czáfolatnak íródott volna, bár a két cím egy-zerű elolvasásából annak gondolhatná is az ember. Külömben »De internis non iudicat praetor« s ha czáfolat akar lenni, akkor ugyan annak nagyon ügyetlen. Mert mi nem mondtuk egy szóval sem, a mi cikkünkéről még a legvakabb rosszakarat sem mondhatja el, hogy

benne arra tanítgatnánk a bajtársakat, hogy mihelyt valamely tűzhöz megérkeznek, hát hajrá! azonnal verjenek be ész nélkül minden ablakot még ott is a hol nincs. Dehogyan mondtuk mi ezt!! A mi cikkünk értelme (józan ész szerint) nem lehet más, mint a mi abból kiolvasható, az t. i., hogy ha valahol ablakot kell betörni, hát azt így meg így tegye a tűzoltó, nehogy vigyázatlanságával egész életére tönkre tegye magát vagy pláne az életét kockáztassa. A mi elvünk is — mint minden józan tűzoltóé — az, a mivel T. L. (Őn szerint) nagy iontoskodással ránk dupláz, hogy t. i. ablakokat nem kell betörni mikor nem muszáj. Ezt ugyan mondani se kell — reméljük — egy tűzoltónak se. De azt már igenis kell, hogy: ha azomban mégis muszáj, hát akkor stb. stb. — Mi tehát — és az Ön ismert jelleme ezt tőlünk nem fogja rossz néven venni — e dologban nem vagyunk egy véleményen Ön és mi. Mert mi a legnagyobb jóakarat mellett sem vehetjük czáfolatnak a T. L. cikkét. Csak abban az esetben vehetnők annak, ha a kérdéses cikk azt állítaná és arról akarná meggyőzni velünk ellentétben a híveit, hogy ablakot betörni soha de soha sem szabad és nem is lehet. Mivel pedig ezt mondani, úgy látszik, ők magok sem akarták, ennél fogva, nem annyira az éles hangja miatt, hanem mivel véleményünk szerint az ilyen czáfolatra legmegfelelőbb replika a mosolygó hallgatás, a mennyiben t. i. az a cikk czáfolat akarna lenni: az Ön dolgozatát nem tesszük közzé, hanem bocsánatát kérve tisztelettel visszaküldjük Önnek, hozzátéve még azt, hogy nem bocsátkozhatunk polémiába olyan cikk miatt, a mely mi egészen egyetértünk s a mely csak a mi cikkünk erősítésére szolgál.

P . . . . p J . . . . s, F . . . . s. A . . . . y. A testület begyakorlására két mód a legcélszerűbb, vagy felküldi a testület egyik

vagy másik tagját valamelyik tanfolyamra t. i. az országosra vagy a megyeire, h) van megyei szövetség és szokott rendezni tanfolyamot, ez a tag aztán hazakerülve begyakorolja a testületet, — vagy pedig a nyár folyamára 2—3 heti időtartamra gyakorló mestert kérnek a budapesti testülettől. Mindkét móznak megvannak úgy az előnyei mint a hátrányai. A tanfolyam díjtalan, az illető haligatónak azomban a maga pénzéből kell le- és felutazni Budapestre (ha t. i. az országos tanfolyamot választanak) és itt fenn magát kosztolnia. A gyakorló mesternek önként csak a szállásáról és esetleges fuvarjáról kötelesek gondoskodnia, minden más egyébre a kiküldő testület látja őt el a szükséges költséggel. Mi egyébiránt inkább ajánljuk az országos tanfolyamot.

Tarnamentinek. Egyiköknek se volt igaza teljesen. A főszerkesztő a Dunántúlról, a felelős szerkesztő pedig a Tiszántúlról való. Külömben ma már mindketten budapesti illetőségűek. Az előbbi tisztiorvos Budapest IV. kerületében és főparancsnoka, az utóbbi pedig gyakorló ügyvéd, és titkárja és ügyésze s mint ilyen egyik szakasparancsnoka a budapesti testületnek. Mindkettő házas ember.

Ö. T. testület K . . . . a. A legközelebbi ülés nem tudjuk mikor lesz. Annak idején különben közölni fogjuk róla a részletes tudósítást.

Satellesnek. De ugyan minek! Annyi vigasztalása már csak hadd legyen meg az után a »stróf« után. Úgy se hiszi azt el nekik senki.

Kápolna. Hol marad a tudósítás? Várjuk! Hogy vagytok?

Főszerkesztő:

DR. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

DR. KÖNCS BOLDIZSÁR.

HIRDETÉSEK.

A TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KIADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX., Vámház-körút 9. szám alatt.

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Sily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utcza.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzgéphajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk.

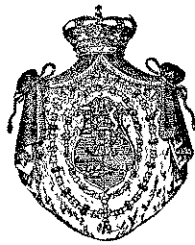
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik útöntözésre.

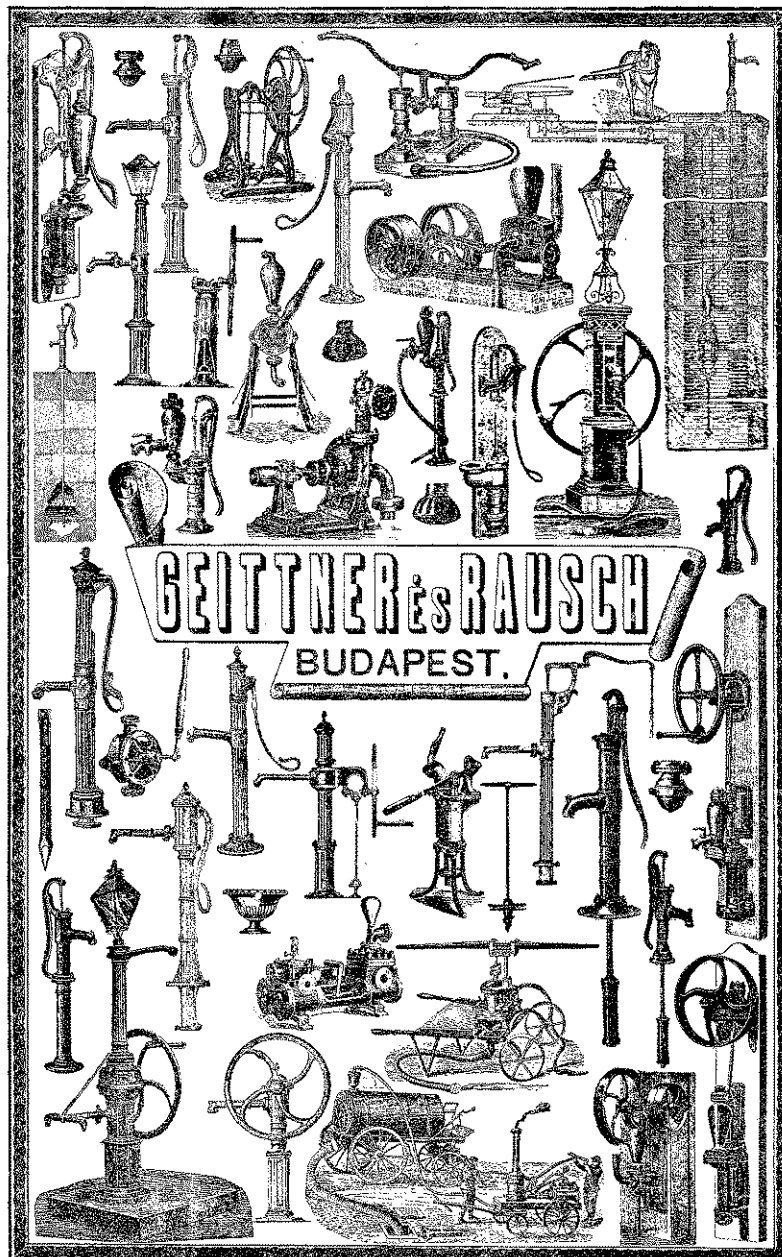
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyú-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánnak.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palacszkmosó- és töltő-gépek.

Palacszkdugasoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenospora-fecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegödőtis titó készülékek.

Légszivattyúk gázegető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

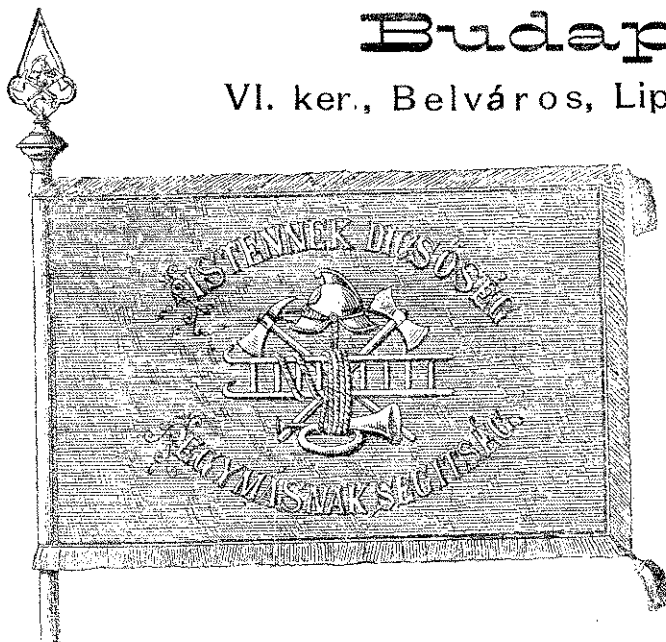

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára.

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb áron.

Budapest,

VI. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számítatnak.

! Saját
műhímsző-
intézet. !

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Tűzoltó-szerek gyára

Számtalan igen magas kitüntetés Ausztriából, Magyarországból, Francia-, Spanyol-, Olaszországból, Belgiumból, Svájcából, Amerikából l.

Berlinből: császári érem;
Chicago: jutalmi érem;
Antwerpen: 1894. évi arany érem.

CH. MAGIRUS ULM

MAGIRUS C. D.

ULM a/D.

A legjelentékenyebb szállítási képességgel bíró gyár a következő tárgyakban:

Személyes felszerelési tárgyak tűzoltók részére: Sisakok, övek, zárcapsok, balták, kötelek, lámpák stb. — *Ujdonság!* Mászólámpák javított légvezetővel és oly szerkezettel, hogy a lámpa minden helyzetben merőleges állásban marad.

Mentő-szerek: Mentőtömlők, ugróponyvák, mentőzsakok, füstkészülékek, légvezető szerkezettel és a nélkül Magirus rendszere szerint, gyaloghintók, betegszállító kocsik stb.

Fecskendők mindenféle szerkezettel és nagyságban: Városi és falusi fecskendők: mozdonyfecskendők, taliga-fecskendők, hydrophorok, házi és kerti fecskendők, extinciorok; — továbbá: tömlők, tömlőcsavarok, sugárcsővek, tömlőkötők, tömlőjavító szerek, tömlőkocsik, hydranskocsik, vizes lajtok stb.

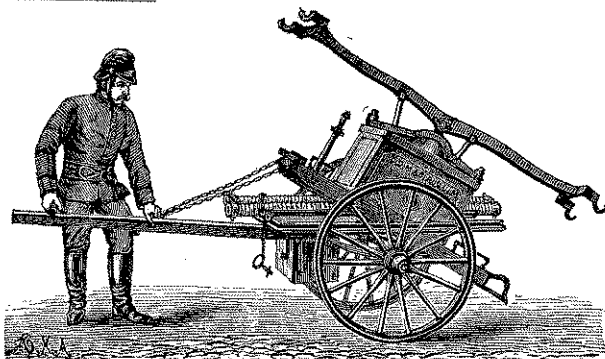
Létrák mindenféle minőségben: Gépezetes létrák a legökéletesebb szerkezettel, két- vagy négy-kerekűek, maguktól működő zárhorgokkal, toliélétrák, dugólétrák, horog- és tetőlétrák.

Árjegyzékek, költségvetések és rajzok
mindenkor kaphatók.

Bővebb felvilágosításokért tessék fordúlni a cég magyarországi főképviselőjéhez:

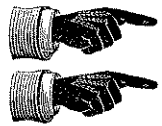
PICHLER JÁNOS úrhoz,
BUDAPEST,

Rákos-Szt.-Mihályon (József-főherceg-telep)
Battyány-utca, Szabó Ferencz-féle nyaraló

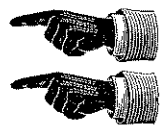

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
nos célokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

büzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

➡ Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. ➡

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ. HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Vámház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Hejyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. — Tennivalók; Pap Endrétől. — *Hivatalos rész:* Értesítés az elnökségtől. — Körlevél az új rangjelz. stb. szabályzat tárgyában. — Az elnökség aug. 27. ülésének jkve. — A segélyző szöv. aug. 27. ülésének jkve. — *Technikai rész:* Színházak tűzveszélyessége; Böhm Gusztávtól. — Az épületek szerkezete tűzbiztonság szempontjából. (2-ik közlem.) — *Általános rész:* A veszprémvárm. tanfolyam; Dr. Szily Józseftől. — *Testületek köréből:* A nagy-kanizsai test. 1897. évi jelentése. — A fehérvárm. szöv. máj. 19. közgyűl. jkve. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Tennivalók.

A mit e lapok múlt számában »Petur« elpanaszol, azt érezzük, tudjuk és látjuk, mondhatnám mindannyian, kik a tűzoltással és tűzrendészettel behatóan foglalkozunk, már régen, — már nagyon régen.

Honnan eredt, miből támadt a baj, mi volt végelemzésben annak oka, azt itt most nem fejtegetem; nincs rá sem idő sem tér. Hamarosan alig is lehetne ráfogni erre vagy arra a dologra, hogy ime a végok. Hanem annyi bizonyos, hogy a mi állapotaink már régóta nem olyanok, mint a mi nőknek lenni kellene. Visszások azok már nagyon régtől fogva, sőt igaza van »Petur«-nak, ma már nem is visszások, hanem képtelenek. Egyenesen és nyíltan kimondva, annyira képtelenek, hogy nem-sokára nevetségesek lesznek.

Sok az ellenségünk nagyon. És az újabb időben nagyon megsaporodott a számuk. S ez még nem is volna nagy baj, hanem az már nagyon komoly dolog aztán, hogy az ellenségek a saját sorainkban is felszaporodtak az utóbbi időben. Ezek mosolygó arczczal barátainknak mutatják magukat, pedig bensejükben elkeseredett gyűlölet fészkel úgy intézményünk, mint annak egyes személyei ellen.

Hiszen szemünk előtt folyt le az eset, mikor egyik lelkes bajtársunkat, a ki ügyünket intézményünk kebelén kívüli egyénektől jövő támadások ellen nagy készütséggel és alapos tudással, s mindenekfölött lángoló lelkesedéssel védelmezte, éppen ezért saját bajtársai nem állották megtámadni és amazokat védelmükbe venni, a kik a támadást ügyünk tisztasága ellen intézték.

No hát kérem, az illetők, a kik az intézmény védelmére síkra szálló bajnokot oktalanul lehurrogni igyekeztek, vagy nem tudták, mit csinálnak, vagy pedig tudatosan, valamely célzattal cselekedtek. Ha nem tudták, akkor okosabb lett volna hallgatniok és a kérdéssel tisztába jönniök, — ha pedig tudták, akkor céljuk semmi esetre sem lehetett intézményünk java és üdve.

Ezek is képtelen állapotok. Támadnak bennünket idegenek s ha akad a ki velük síkra száll érdekeink védelmében, akkor mi magunk saját katonánkat akarjuk lelőöldözni.

Hát kérdelem most már, hogy ha mi magunk vagyunk annyira korlátolt elméjűek, hogy — mint az egyszeri cigány — magunk alatt vágjuk a fát, akkor ne panaszkodjunk, hogy földre pottyanunk; akkor magunk vagyunk az okai annak, hogy képtelenekké váltak állapotaink.

Ha mi magunk cselekszünk önmagunk ellen, hogy kívánhatjuk, hogy a szolgabíró, vagy az alispán, vagy pláne a belügyminiszter komolyan vegyen bennünket. Ily körülmények között ezek a hatóságok nem tesznek mást velünk, mint a mit mi teszünk önmagunkkal.

Ha mi egyszerűen elnézzük azt, hogy saját, mondjuk legsajátabb dolgainkba idegen elemek, olyan egyének, a kik arra sem compententiával, sem sok más egyébbel nem bírnak, beleavatkoznak, (lásd az új rangjelzési stb. szabályok dolgát) hát akkor ne csodálkozzunk, ha minden dolgunk úgy sikerül, mint a szabónak egy oly kabát, a melynek valaki levágta mind a két újját és minden gombját.

Bizony, bizony, a mi állapotaink egy csöppet sem lélekemelők. A képtelen jelző erre már nem

elegendő. A hogy velünk bánni kezdenek, az már egyenesen az önérzetet sérti.

Az ok bennünk, önmagunkban rejlik. Mi magunk vagyunk az okai mindennek, a mi újabb időben velünk megesett. Ezt én állítom. Bár akadna valaki, a ki meggyőzne az ellenkezőről.

Azomban, ha így van is, erről tennünk kell. Sőt még inkább.

Az orsz. szövetség az ilyen minucziózus dolgokkal csak akkor törődik, ha azok éle már ő belé is belevág. Ez az oka, hogy az állapotok ennyire el vannak képtelenedve. Azonban most már az is megmozdult, s kifejezést adott abbeli meggyőződésének, hogy nem úgy bánnak velünk, mint kellene.

Az orsz. szövetség ez a megmozdulása igazi örömmel töltött el engemet, de hiszem, hogy ez érzésben velem minden bajtársam osztozik. Hassunk oda, hogy ez a megmozdulás állandó forrongássá izmosodjék, a melynek intenzivitása fokozódjék egész

a brassói közgyűlésig, s ott csúcsosodjék ki egy olyan határozatban, a mely mint okozat méltó legyen az okhoz. Mondjuk ott ki országos határozatként, hogy vagy megadatik nekünk az, a mi a miénk, vagy pedig, ha az eddigi arczúl csapások rendszere továbbra is megmarad, a mely rendszerrel kioltják egyedüli mozgató erőnk a lelkesedést keblünkéből, akkor ne csodálkozzék senki, ha letesszük a baltát és sisakot, s kijelentjük azoknak, a kiket illet, hogy fogjanak maguknak igavonó állatot, mert mi ütlegekért szolgálni hajlandók nem vagyunk.

Rajta tehát, míg nem késő; fejlesszük ki önmagunkban az önérzetet és azt a képességet, a melylyel barátainkat ellenségeinktől megkülömböztetni tudjuk, s majd aztán ama nagy napon egyszerűen, minden teketória nélkül állítsuk élére a helyzetet. hadd düljön arra, a merre akar.

Aut Caesar, aut nihil!

Pap Endre.

HÍVATALOS RÉSZ.

727.
1898. sz.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. tagtestületek tudomására adni, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség központi irodája ez idő szerint Budapesten, IV. Kossuth Lajos-utca, 8. sz. alatt van, hol is naponta délután 3—5 óra között a netalán személyesen jelentkezőknek a szükséges felvilágosítások megadatnak. Egyben felkérjük a t. tagtestületeket, hogy késedelmek elkerülése végett a postai küldeményeket jövőben a kerület, utca és házszám pontos megjelölésével címezzék.

Kelt Budapesten, 1898. évi november hó 23-án.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. sz.

728.
1898. sz.

Körlevél

Magyarország összes tűzoltó-testületeihez.

A negyedszázadot meghaladó múlt, melyre hazai tűzoltóságunk visszatekinthet, mindinkább érezhetővé tette azon hátrányokat, melyek, daczára a magyar országos tűzoltó-szövetség ezirányu törekvéseinek, az egyes tűzoltó-testületek szervezete, egyenruházata, rangjelzése és felszerelése tekintetében állandóan megvoltak, s melyek lehetetlenné tették azt az egyöntetűséget, melyre intézményünk fölvirágzásánál föltétlenül szükségünk lett volna.

A magyar országos tűzoltó-szövetség hivatásának tudatában ismételt kísérletet tett ezen meg nem felelő állapotoknak megváltoztatására, de sajnos, törekvései sikerre nem vezettek, mert habár tűzoltó-testületeink jó része meg-

értette a hívó szót, a nagy többség érthetetlen módon távol tartotta magát ezen mozgalmaktól.

Am a mit évtizedek munkássága nem tudott megteremteni, azt megteremtette egy lelkes pillanat, az a pillanat, midőn szeretett hazánk ezeréves fennállását ünnepeelve, ezer év küzdelmeire és tanulságaira visszatekintve, megszálta hazánk tűzoltóságát az ihlet, s a XIV. országos tűzoltó közgyűlésre egybegyűlt több ezernyi tűzoltó áthatva ügyünk szeretetétől, szakítva a múltak hagyományaival, egyesült erővel lépett sikra azon elvek mellett, melyek az életben megvalósítva arra lesznek hivatva, hogy az ügyünkhöz tartozókat minden tekintetben bajtársakká, megjelenésben, működésben, gondolkodásban és az ügy szeretetében egyaránt egy testté forraszszák.

Különösen korszakalkotó volt ezen közgyűlés egyéb fontos határozatai mellett azon egyhangu határozat, mely félretéve minden mellékérdeket, egyedül a nagy célú tartva szem előtt, megteremtette főbb irányelveiben az egységes szervezetet, egyenruházatot és rangjelzést, rábizván a szabályzat részletes kidolgozását azon elnökségre, melyet a közgyűlés és az országos választmány bizalma a szövetség ügyeinek vitelére megválasztott.

Az ide csatolt, s a m. kir. belügyminiszterium által 120151/97. sz. a. jóváhagyott szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat hosszas, kitartó, törekvő munkásság eredménye s melyhez nemcsak az elnökség és az orsz. választmány tagjai, hanem hazánk összes tűzoltói hordták össze nagy fáradsággal az anyagot, hogy valahára megteremthessék az egységesség biztos alapját.

Az ezen szabályzatban foglaltak immár a magyar tűzoltóság közkincsévé lesznek, melyet megőrizni, megvédeni, megtartani minden tűzoltónak feladata leendő.

Jól ismerjük azon nehézségeknek, melyek ezen szabályzat végrehajtásánál föl fognak merülni, tudjuk, hogy ez is, mint minden újítás, habár az egésznek javára szolgál, egyesek érdekeinek némimemű sérelmével van összekötve; de hát a magyar kormány a szabályzatnak általa történt jóváhagyása és helyeslése daczára ismételt előterjesztéseink ellenére megvonta tőlünk azt a hatósági támogatást, melyre pedig a mentül gyorsabb és kiterjedtebb eredmény céljából az ezzel egybekötött nagy érdekek valóban rászolgáltak, mégis hisz-

szük és reméljük, hogy hazánk tűzoltósága a kitűzött nagy cél érdekében önként is iparkodni fog sikra szállni azon cleveland mellett, melyek mellett az ezredéves közgyűlésen oly szép egyértelműséggel megnyilatkozott.

E reményben és meggyőződésben, felhívjuk hazánk tűzoltó-testületeit, hogy a szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzatban foglaltakat teremtsék meg, valósítsák meg mielőbb testületükben, változtassák meg, ha szükséges alapszabályaikat, szervezzék ha kell újra testületüket, dobják el maguktól mindazt a fölösleges rangot és díszet, mely csak a hiúság legyezgetésére, de valójában az ügynök kárára volt, lépjen a tisztí és altisztí kar, ha kell, alacsonyabb rangba, s teljesítse e talán kevésbé díszes sorban ép úgy önzetlen kötelességeit, mint azt annak előtte a hangzatos címek és aranyzsinórok korában tette, mert még a mai rideg felfogású világban is nem annyit ér az ember, a mennyit mutat, hanem a mennyire működésével reá szolgált.

A jól teljesített, önzetlen és becsületes munkálkodás, lelkünk tiszta öntudata adja meg nekünk az igazi díszet, a nemes fényt, melyet el nem homályosíthat semmi, mert az a mi bensőnk aranytiszta talajából nyeri állandó táplálékát.

Hogy intézményünk negyedszázados múltja dacára még mindig nem emelkedett fel azon fokra, melyet hazánk, polgártársaink és önönmagunk érdeke is megkívánna, annak oka az volt, mert az egyes testületekben lakozó erőket maig sem sikerült még egyesíteni. Hazánk sok ezer tűzoltó-testülete közül eddig csak 1200 lépett be tagúl a magyar országos tűzoltó-szövetségbe, és alig 15 vármegyében működik még csak a vármegyei tűzoltó-szövetség, míg a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségéhez évente 100—130 testület csatlakozik csak tagjaival.

Ilyen viszonyok között valóban elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy hazánk összes tűzoltó-testületeit, tekintet nélkül azok jellegére, felhívjuk arra, hogy

1. a belügyminiszterium által helyesléssel fogadott alapszabályaink 6. §-a értelmében a magyar országos tűzoltó-szövetségnek tagjává legyenek;

2. tagjaikat a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségénél önönérdekükben jelentsék be;

3. a vármegyei tűzoltó-szövetségek mielőbbi megalkotását sürgősen tűzzék ki célul maguknak;

4. használják föl minden módot és alkalmat arra, hogy a tűzoltói szakképzettség fokozásával tagjaikat a tűz elleni védekezésre mentül inkább képesítsék, végül

5. teljes erővel és akarattal, ha kell önfeláldozással is hassanak oda, hogy a szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzaiban foglaltakat, de különösen a szervezet és rangjelzésre vonatkozó részt, mielőbb, legkésőbb azonban a jövő 1899. év nyarán Brassó városában tartandó XV. országos nagygyűlésig saját kebelükben végrehajtsák, és annak végrehajtására a szomszédos testületeket is szorgalmazzák.

Ha valamire, úgy valóban a tűzoltó-testületekre alkalmazható a régi igazság, hogy sikereket csak egyetértő működéssel lehet elérni. Ez igazságot szemünk elől sohse téveszünk el. A legönzertlenebb, a legnemesebb érzés, a felebaráti szeretet állított bennünket egy sorba, ez érzés hevítsen, vezéreljen bennünket ezután is, hogy önfeláldozó munkálkodásunk nyomán mindig áldás fakadjon.

Kelt Budapesten, 1898. évi november hó 23-án.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,

elnök.

Dr. Szily József,

titkár.

729.

98.

Jegyzőkönyv

felvétellett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének a szövetség központi irodájában 1898. évi augusztus hó 27-én délután 4 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szö. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József szö. titkár.

Jelen voltak: *Christe* Loránd, dr. Csányi János, *Dorner* Béla, *Ecker* Sándor, *Kálmán* Géza, *Köhler* István, *Szabó* Gyula, *Vida* Pál és *Wagner* Manó előadók, *Varga* Lőrincz felügyelő-bizottsági tag és *Tomsányi* Béla szö. pénztáros.

1. Elnök üdvözlö a megjelenteket és az ülést megnyitja.

2. Az 1898. évi április hó 2-án tartott ülésről fölvevett s a titkár által fölolvastott jegyzőkönyv hitelesítésével az elnökség megbízta *Köhler* István és *Vida* Pál előadókat.

3. A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével az elnökség megbízta *Szabó* Gyula és *Vida* Pál előadókat.

4. Dr. *Óváry* Ferencz a lelértök betegsége miatt a mai ülésen meg nem jelenhetvén, elmaradását az elnökség igazolja.

5. Titkár felolvassa *Dorner* Bélának az előadói tisztségről változott viszonyaival indokolt lemondását. Elnök felvilágosításai után *Dorner* lemondását tárgyalannak kéri tekinteni, miért is az elnökség a fölött napirendre tér.

6. *Vida* Pál napirend előtt a szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat tárgyában szót emel és felvilágosítást kér az elnöktől, mi okozza a szabályzat kinyomatása körül a nagymérvű késedelmet.

Elnök kinyilatkoztatja, hogy úgy ő, valamint a titkár a kivittel megbizott *Köhler* Istvánt sokszorosan sürgették, miért is felkéri *Köhler* a felvilágosítások megadására.

Köhler István előadja, hogy a kívül a munkálatokra első ízben megállapodásra jutott, azzal a contractus mint megbízhatatlannal meg kellett később szakítani, s új vállalkozót keresni. A rajzok elkészítése nagy pontosságot és sok időt igényelt különösen azért, mert ha egyes részleteken több ember dolgozhatott is, az egyöntetűséget végett nagy egészében egy embernek kellett azokkal foglalkozni. A színek sokfélesége miatt 12 köre kellett rajzolni. Ez idő szerint 4 könek rajza teljesen készen van, a még hiányzó kövek 2 két múlva elkészülnek, s akkor a nyomás kezdetét veheti, jelzi azonban, hogy az ugyancsak 4 hetet igénybe fog venni s mivel a táblák száma kettővel szaporodott, a színnyomatok 1182 írtba fognak kerülni.

Szabó Gyula hasonértelmű felszólalása után titkár bejelenti, hogy a kefelelyomat annak idején az elnökség tagjainak netaláni észrevételek megtétele végett megküldetett, s azok ellen észrevétel nem tétetett.

Vida Pál, valamint az elnökség a nyert felvilágosításokban megnyugszik.

7. Titkár azon bejelentését, hogy a 2000 frt államsegélyt a belügyminiszterium kiutalványozta, az elnökség tudomásul veszi.

8. Titkár jelenti, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által f. évi július 31-től augusztus hó 20-ig megtartott VII. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam vizsgáira a belügyminiszterium a szövetség előterjesztésére ismételtén *Bulyovszky* Aladárt küldötte ki ministeri biztosúl, míg a szövetség részéről elnöki intézkedés folytán *Szabó* Gyula bizatott meg. A jelentést az elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi.

9. *Szabó* Gyula előterjeszti írásos jelentését a VII. orsz. tűzoltó-szaktanfolyamról. A jelentést az elnökség tudomásul veszi, egyúttal úgy a tanfolyamot rendező testületnek, nemkülönben az előadó parancsnokoknak önzetlen működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

10. A hevesvármegyei és veszprémvármegyei szövetségek előterjesztést tesznek az iránt, hogy a szövetség a XV. nagygyűlés elé terjeszsen indítványt az iránt, hogy a vármegyei szövetségek a hozzájuk tartozó testületek után 2 frt helyett 1 frt tagsági díjat legyenek csak kötelesek az orsz. szövetséghez befizetni. *Vida* Pál a fehérmegyei szövetség nevében csatlakozik az előterjesztéshez.

Az indítványt az elnökség a közgyűlést megelőző ülés napirendjére tűzi.

11. Titkár felolvassa dr. *Michaélis* Béla pozsony-járási és városi tűzrendészeti felügyelő előterjesztését, hogy a szövetség, tekintettel a németajkú tűzoltók nagy számára, a szövetség összes szabályzatainak német nyelven leendő kiadásáról gondoskodik. *Szabó* Gyula bejelenti, hogy a sopronvármegyei szövetség az összes rendeleteknek és szabályzatoknak német nyelven való kiadásáról máris gondoskodott, s a vármegyei szövetség bárkinek kérelmére a könyvet megküldi. *Köhler* István kijelenti, hogy a szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzatot saját költségén fogja kiadni, és azt akárki kéri, tőle díjtalanul megkapja. Úgy *Szabó* Gyula, valamint *Köhler* István kijelentéseit az elnökség tudomásul veszi, azt a szaklapokban közzéteszi s elhatározza, hogy dr. *Michaelis* indítványa fölött mint szükségtelen fölött napirendre tér.

12. A győrszentmártoni testület parancsnoka panaszt tesz az ottani elnök ellen az alapszabályok önkényes megváltoztatása miatt.

Titkár indítványára elhatározza az elnökség, hogy a belügy-ministeriumot fejtérjesztéssel kéri fogja, hogy ezen ügyben saját hatáskörében ejtse meg a vizsgálatot.

13. Titkár felolvassa a belügyministeriumnak a székesfőváros tanácsa útján leküldött leiratát, melyben kijelenti, hogy a szövetséghez csatlakozás általános kötelezettségének elrendelésére nem vállalkozik. Ezzel kapcsolatban felolvassa Ecker Sándornak ez ügyben benyújtott interpellációját, ki az abban foglaltakat élőszóval is illusztrálván, a legerélyesebb intézkedések megtételét sürgeti. Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a belügyministeriumnak a szövetség sértő eljárása ellen az alelnök és titkár közbenjöttével feliratot készít, melyet az alelnök a belügyminister úr előzetes információja után terjesszen be.

14. A királyhelmecczi testület azon kérelmét, hogy a *Bajkay Imre* szolgálatában mutatkozó 2 év és 7 havi, a *Kosár János* szolgálatában mutatkozó 1 év és 2 havi megszakitás daczára nevezettek tűzoltói szolgálatának folytonossága kimondassék, mint az éremszabályzattal ellenkezésben állót az elnökség nem teljesíti.

15. Titkár felolvassa Gölmiczbánya városnak a kötelezett tűzoltóság szervezése tárgyában alkotott szabályrendeletére a belügyministeriumhoz fölterjesztett véleményét, melyet az elnökség jóváhagyólag tudomásul vesz.

16. A kiküldött bizottság által előgizott minta-alapszabály tervezet tárgyalását az elnökség a jövő ülés napirendjére halasztja, a midőn előreláthatólag a szolgálati szabályzat tervezete is a bizottság által előterjeszhető lesz.

17. Titkár bejelenti, hogy Szabó Gyula a szolgálati szabályzat tervezetét elkészítette, arra a bizottság egyes tagjai észrevételeiket megtették, de együttesen még nem tárgyalhatták. Indítványára elhatározza az elnökség, hogy a bizottság a szabályzatot vegye mielőbb beható tárgyalás alá, nyomassa ki a tervezetet, s küldje szét az elnökség tagjainak tanulmányozás végett, hogy az egész a jövő ülésen tárgyalható legyen.

18. Pénztáros jelentést tesz az 1898. év II. negyedéről. E szerint az I. negyed végén pénztármaradvány volt 2617 frt 03 kr., a II. negyedben bevétel volt 461 frt 24 kr., míg a kiadás kitett 781 frt 67 kr., úgy hogy a maradvány a II. negyed végén 2296 frt 60 kr. A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

19. Titkár jelentést tesz a tervezett párisi utazás tárgyában beérkezett ajánlatokról, melyek szerint a Somogyi-féle vállalat 260 frt, a gyógyfürdők és üdülőhelyek utazási vállalata 240 frt, végül a magyar államvasúti menetjegy-iroda 165 frtért hajlandó a magyar tűzoltóságot az 1900. évi párisi kiállításra szállítani II. osztályú gyorsvonaton és vissza, az úton és Párisban 7 napi ellátással stb. Utóbbi vállalat különvonatnál eset még nagyobb engedményeket is hajlandó lesz adni.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi, de mint korai dolgot későbbre halasztja.

20. Szabó Gyula bemutat egy a sopronvármegyei szövetség részére készülő díszokmány tervezetet, s egyben ajánlja, hogy az orsz. szövetség készíttessen ilyeneket, hogy egyrészt a versenyeknél azokat használhassa, másrészt a testületeknek olcsó áron rendelkezésre bocsáthassa. Jelenti, hogy a tervezetet Storno freskó-művész díjtalanul megkészténé, s csak a köre rajzolás kerülne a szövetségnek pénzébe.

Az elnökség felkéri Szabót, hogy készíttessen új tervezetet, s azt mutassa be a legközelebbi ülésen.

21. Titkár jelenti, hogy az elnök, alelnök és több előadó tudomásával és hozzájárulásával az irodahelyiség bérletét felmondotta, s a IV. Kossuth Lajos u. 8. sz. a. bérelt új helyiséget, melyet november hó 1-én fog elfoglalni. Az elnökség a tett intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul veszi.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést esti 1/27 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos

elnök.

Szabó Gyula.

Hitelesítjük.

Dr. Szily József

jegyző.

Vida Pál.

204. sz.
1898.

Jegyzőkönyv

felvett Budapesten a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetsége igazgató választmányának 1898. évi augusztus hó 27-én esti 1/27 órakor a szövetség központi irodájában tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. elnök

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula alelnök, Vida Pál vál. tag, és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitja.

2. Az 1898. évi április hó 2-án tartott ülés jegyzőkönyvét a választmány hitelesíti.

3. Titkár bejelenti, hogy az első magyar általános biztosító-társaság által Ó Felsőgei ezüst menyegzője alkalmából tűzoltás közben szerencsétlenül járt tűzoltók segélyezésére létesített s a belügyministerium által kezelt alapítvány az 1897. év december 31-én 27817 frt 30 1/2 krt tett ki. A jelentést a választmány örvendetes tudomásul veszi.

4. Titkár bejelenti, hogy Wiltner István pásztói, és Kirchknopf József kishöflányl tűzoltók részére az I. M. A. B. T. alapítványából a választmány által javasolt 10, illetőleg 25 frt. segély kiutalványoztatott. Tudomásul szolgál.

5. Titkár jelenti, hogy Marosi István paksi tűzoltónak 10 frttal Papp Gábor alcsuthi tűzoltónak 16 frttal, és Pintér Sándor törökszentmiklósi tűzoltónak 33 frttal leendő segélyezése iránt az elnökség előterjesztést tett az I. M. A. B. T.-hoz, mely a javaslatba hozott összegeket időközben ki is utalványozta. A jelentést a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

6. A lévai testület kérelme Laufer Béla segélyezése iránt későn érkezvén be, de egyébként is a szabályoknak meg nem felelő lévén főszerelve a testület az elnökség által július 1-én a hiányok pótlására levélben felhivatott, azonban arra a mai napig sem adott választ. A testület a válasz megadására újból felhívandó, s a kérelem addig függőben hagyandó.

7. György József, gyakorlat közben megsérült marosvásárhelyi tűzoltó részére az elnökség 10 frt segélyt utalványozott, melyet a választmány jóváhagyólag tudomásul vesz.

8. Bailer Péter verseczi tűzoltó iránti kérelme hiányosan lévén főszerelve, a hiányok pótlására a testület az elnökség által július hó 1-én felhivatott, azonban eddig arra választ nem adott. Újból felhívandó s a kérelem addig függőben hagyandó.

9. Titkár jelenti, hogy Jancsity Lukács törökkánizsai tűzoltónak 25 frttal leendő segélyezése iránt az elnökség előterjesztést tett az I. M. A. B. T.-hoz. Tudomásul szolgál.

10. Titkár jelenti, hogy az elnökség Komáromy József nagyigmándi, és Siskovits Jenő szigetvári tűzoltók részére 5—5 frt segélyt engedélyezett. Jóváhagyólag tudomásul vétetik.

11. Vinczer József ókánizsai tűzoltónak 8 frttal, Horváth Gyula pásztói tűzoltónak 15 frttal, és Borsos János paksi tűzoltónak 6 frttal leendő segélyezése iránt a választmány javaslatot tesz az I. M. A. B. T.-hoz.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti 1/28 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,

elnök.

Dr. Szily József,

jegyző.

TECHNIKAI RÉSZ.

Színházak tűzveszélyessége.

A Berlinben megjelenő »Lokal-Anzeiger« hasábjain érdekesen szól hozzá e kérdéshez Barnay Lajos, a közelmúltban kiváló német színész s mint ilyen a berlini közönségnek kedvence. Egy csöppet se tartom fölöslegesnek, hogy az érdekes és magában Berlinben nem csekély érdeklődést keltett értekezéssel a »Tűzoltó-Közlöny« révén a hazai bajtársakat is megismertessem. A cikk maga, mely már azért is érdekes, mert nem szorosán vett szakember, nem tűzoltó tollából került ki, de a ki remcsak a színházak szerkezetét ismeri, hanem mint látszik, van

érzéke a tűzrendészet fontos feladatai iránt is, s a mely most szeptemberben látott napvilágot, s melyre engemet Berlinben, ott időzésem alatt, egyik ismerősöm, ki tudja rólam, hogy itthon szenvedélyes tűzoltó vagyok, figyelmeztetett, a következőkben reprodukálható:

»A berlini rendőrhatalóság által rövid idővel ezelőtt kiadott rendelet, színházakban esőkészülékek kötelező behozatala iránt, ösztönöz engemet arra, hogy ismételen visszatérjek egy oly intézményre, melyet a színházlátogató közönség védelme és oltalma érdekében már régóta létesítve látni szeretnék és ez a tűzrendészeti védőcsapat, tűzrendészeti őrség. (Feuerpolizei-Schutzmannschaft) Ezen

védőcsapat működési módjáról alább fogok szólni. Ezt megelőzőleg ki akarom mutatni, miért tartom én ezen őrcsapatot feltétlenül szükségesnek.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a vasfüggöny nem felel meg — még akkor sem, ha pontosan és szabályszerűen működik — azoknak a követelményeknek, a miket vele szemben formálni szoktunk. Ha tűz kitörése alkalmával a vasfüggöny lebecsáttatik, mindenesetre elzárja a színpadot a nézőtértől és megakadályozza egy ideig azt, hogy a színpadon támadt tűz a nézőterre is átharapózzék. De ugyanakkor egy más, nem kevésbé borzalmas és emberirtó állapot veszi kezdetét: a pánik, a halálfélelem, az ijedtség s a törekvése minden egyesnek, hogy saját magát minden áron, még embertársai testi épsége és élete árán is megmentsse.

Ezt a rettenetes pánikot a vasfüggöny megakadályozni nem képes, sőt inkább okozza azt, mert mihelyt a vasszőrnyeteg akcióba lép, egész biztosra veszi minden színházlátogató, hogy öt most már komoly és gyorsan bekövetkező életveszély fenyegeti és a »sauve qui peut« egész brutális és ész nélküli mivoltában — legtöbbször saját vesztére uralomra jut.

Emlékszem számos esetre: — ilyen pl. az a tűzlárma is, a mely a berlini színházban Julius Caesar előadása közben esett meg. Ezen az estén én Antonius szerepét játszottam, és ama két fárasztó és idegrontó jelenet után — Caesar meggyilkolása és a halotti beszéd — öltözömbe mentem, hogy egy kissé pihenjek, s a Philippi-i csatához öltöztem, mikor egyszerre borzasztó lármát és kiabálást hallok. Kinyitom az öltöző ajtaját és hallgatódzom — csakugyan! a lárma és tombolás zaja növekszik. Mit jelenthet ez? — Tudtam azt, hogy az épen folyamatban lévő 4-ik felvonás Brutus sátorában játszódik, tehát a színpadon nagyobb csoportnak dolga nem lehet, a mely ilyen lármát csaphatna, és minden további fontolgatás nélkül kiszabadítom magamat az öltöztető kezei közül és sietek a színpadra. — Ott lármás tömeg rohan szemközt velem, színeszek, kóristák, színházi munkások, hivatalnokok. — »Ne menj! — tűz van! — tűz van!« — »Eresszettek!« — kiáltom én. Mind hasztalan. Megfogtak karomnál fogva, ne menjek, meneküljek! Nem tudtam másképen a tolongásból menekülni, minthogy kirántottam a színházi kardomat s nagy dühvel elkiáltottam magamat: »A ki útam-ból nem megy, szétvágom a fejét!« És valóban kénytelen voltam néhány csapást szétosztani köztük, melyek természetesen csak daganatot és kék foltokat hagytak magok után — de végre mégis tovább mehettem. A lárma, hangzavar, összevisszakiabálás a nézőtéren egyre erősödött — felrohanok a színpadra. A függönnyet épen bocsátották lefelé, megragadom a súlyos függönnyet azonnal s megakadályozom, hogy teljesen lebecsássák. »Fel a függönnyel! Világot!« kiabálom az általános fejvesztettség közepette, és hála Istennek kezdenek rám figyelni. — Gyorsan sikerült aztán a felzgatott közönséget lecsillapítanom, és az előadás nyugodtan folyhatott ismét tovább. Ha a függönnyet lebecsátották volna, megs akadott volna a színpad és a nézőtér között az összeköttetés, s nem lett volna mód rá, megszüntetni a pánikot, és a vak tűzlármának bizonyára sok emberélet esett volna áldozatul.

Mondták aztán később nekem, hogy ennél a vaklármanál tanúsított magatartásom rokonszenvet és bizalmat keltett irántam a berlini publikumnál. Szép dolog! — Bizonyosan tudták az embereim, hogy a szigorú fegyelem és kötelességteljesítés tekintetében elnézést nem ismerek — de valjon vonhatott volna-e engemet felelősségre valaki, ha a jegyszédők és hivatalnokok fejüket vesztve valamennyien szétfutottak volna? Aligha bizony.

A bécsi ringszínház borzalmas szerencsétlenségeinél elítélték a direktort azokért a bűnökért, a mit tulajdonképpen a rendőrség és a tűzoltóság követett el. Mert a

rendőrség és a tűzoltóság kötelessége, nem pedig a színházi direktoré, azok vannak hivatva gondoskodni az ember-tömeg biztonságáról, mely valamely teremben összegyülekezik. Mit ért ehhez a direktor? Nagyon keveset! Semmivel sem többet, mint a mennyit ért a rendőrség és a tűzoltóság egy új tag szerződtetéséhez, egy új darabhoz, vagy a helyes inscenírozáshoz, a mihez aztán a direktornak kell jobban érteni.

Ennyit a vasfüggönyről, a mely a lángok ellen véd és a mely pánikot okoz, vagy azt legalább is fokozza.

Arra pedig, hogy hát akkor mit cselekedjünk, a következőket felelhetem.

Ha az egyik ellenség, a tűz ellen, elővigyázati rendszabályokat gondoltunk ki és alkalmaztunk, akkor ez érvényes, hatályos a másik nem kevésbé veszélyes ellenség, a pánik legyőzésére is, és erre nézve véleményem szerint minden oly helyen, a hol sok ember szokott összegyülekezni, de legkivált színházakban, egy állandó tűzörségi szolgálat létesítése a legalkalmasabb eszköz. Én ennek a szolgálatnak a részleteit, nagy vonásokban, körülbelől a következőképen képzelem.

Csapatot kell szervezni és begyakorolni, legénységet, a mely minden tűzoltószert és tűzvédelmi berendezés megvizsgálása után teljes egyenruhában a nézőtér kijáratainál előadás alatt posztot áll, és pedig az illető ajtó belső oldalánál, tehát voltaképpen a nézőtéren, a melynek aztán az lenne a feladata, hogy pánik kitörésekor a közönségre megnyugtatólag és rendet csinálólág hasson.

Ezt az eszmémet én egy ízben, évekkel ezelőtt *Richthof*, az elhunyt rendőrfő-előtt már kifejtettem, a ki legelőször is azt kérdezte tőlem: »Ki fogja az ezen szolgálattal járó költségeket viselni?« Én azt feleltem rá, hogy: »A színházi igazgatóságok.« És ismétlem ezt a szót most is, kitéve magamat annak a veszélynek, hogy egykori kollegáimnak kiolthatatlan gyűlölete a nyakamba zúdul. — A beszélgetés további folyamán *Richthof* semmiféle technikai nehézséget nem hozott fel az én tervem ellen, azonban a téma fölötti discussiót azzal a tréfás mondással fejezte be, hogy: »Ugyan kérem! Ha a színházban tűz üt ki, akkor mindenki elveszti a fejét s ott ugyan nem használ semmiféle védőcsapat.« Én ugyan más véleményen voltam, de nem ért semmit, a dolog el lett temetve. — Éppen most a propos olvasom egy kezeim közé véletlenül került bécsi újságban az előtte való napon az Ottakringi plébánia templomában tűzi lárma miatt keletkezett pánik alkalmából a következő szavakat: »Csak az előrohanó biztonsági őrség energikus felszólításának és megnyugvást keltő figyelmeztetésének köszönhető, hogy sokkal több emberélet nem esett áldozatul.«

Úgy látszik, hogy az elhunyt rendőrfő véleménye még sem volt egészen helyes — és én abban a meggyőződésben vagyok és maradok, hogy az egyenruhás tűzvédelmi őr a rejtvesztet tömegre nagy hatást gyakorol, megnyugtatója azt, rendre inti és saját őrhelye által az összekavarodott, izgatott sokaságnak mindenkor legbiztosabban mutatja, hol van a szabadba kivezető út.

A jegyszédők legtöbbször olyan emberek, a kik rendes foglalkozásuk mellett az esti órákban mellékkeresetre akarnak szert tenni, hogy családjukról jobban gondoskodhassanak; ezektől nem is igen lehet rossz néven venni, ha pánik esetén éppen úgy fejüket vesztik, mint többi polgártársaik a nézőtéren, és egyszerűen elfutnak; az általam képzelt tűzvédelmi őrnél, ki a nézőtéren belül nem pedig azon kívül tartózkodik, a ki tehát a pánik keletkezését, fokozódását és kitérését megakadályozni van hivatva, ilyenmitől bizonyára nem kell tartanunk; az ő kötelességérzete és szigorú fegyelemtudása őt mindaddig helyén tartják, míg csak egy emberélet oltalomra és megmentésre vár, a nélkül, hogy önmagát is a legnagyobb életveszélynek tenné ki.

Voltam tehát oly bátor e helyütt ezen eszméket érinteni. Fontolják meg ezeket az arra illetékes hatóságok.

Találkozni fog esetleg még e helyütt más is, a ki hozzászól a dologhoz, akár pártolva, akár ellenezve azt, és így valószínűleg majd csak ki lesz vájva a kő, el lesz hártva az akadály.»

Igy szól az értekezés, melynek igyekeztem eszmenetét híven követni. Mindenesetre jellemző magára az íróra nézve is, hogy cikkében nem egy véletlenül s pillanat alatt keletkezett ötletet, hanem olyan gondolatokat tárgyal, mely az illető zseniális művész agyát éveken át foglalkoztatta.

Ha csak egy is találkozik hazai bajtársaim közül, a ki e sorokat érdeklődéssel végig olvassa, az eszme javára irányuló szerény igyekezetem dúsan jutalmazva leend.

Riga, (Oroszország) 1898. november havában.

Böhm Gusztáv,
a budapesti ö. t. testület tagja.

Az épületek szerkezete tűzbiztonság szempontjából.

(Folytatás.)

A IX. században a bolthajtás már ismeretes, de ritkán alkalmaztatik, s nem sokára ismét feledésbe megy. Csak a XI. századtól kezdve kezdődik — mint erről az akkori időkben maradt történelmi adatokból meggyőződhetünk — a bolthajtás alkalmazása templomoknál; és mindezek mellett is az építő művészet története számtalan oly esetről tesz említést, midőn egy templomot, vagy egy kolostort a tűzvész pusztít el.

A városokban s a kolostorokban az építkezés módja ugyanis egy hajszálnyival sem volt jobb és czélszerűbb, mint a nyílt falvakban. Az épültek a legszűkebb térre szorítottak össze egy rakásra, hogy könnyebb legyen a védekezés a kívülről jövő ellenséges támadások ellen; az aztán, hogy a legveszélyesebb belső ellenségek egyike ellen, a tűz ellen is védekezzenek, jóformán eszükbe sem jutott. Csak jóval később, a műveltség és az anyagi jóllet fejlődésekor tapasztalhatjuk különösen oly városokban, melyekben a kereskedelem élénkebb, tehát a kereskedő-városokban, hogy a házak földszinti részét, melyeket árúraktárak gyanánt használnak, boltozattal, bolthajtással látják el; az épület többi részeiben azonban még ekkor is mindig fa alkalmaztatik építő anyagul a legváltozatosabb módon és legkiterjedtebb mértékben.

A XVII. század közepe táján, tehát a 30 éves háború korában már találkozunk ellenáramlattal is, egyes hangokkal, melyekkel állást foglalnak a dívó építkezési anyagok, különösen a fa ellen. Az eredmény azonban édes kevés. De ezen nem lehet csodálkoznunk, ha meggondoljuk, hogy az akkori háborús időkben, midőn egyes apró nemzetek, törzsek, népfajok, államok évtizedeken át hadi lábón állottak egymással, s pusztították egymást a hogy csak lehetett, a hol csak érték, ha épített is valaki, egyedüli gondja az volt, hogy minél hamarabb készen legyen vele s minél kevesebbe kerüljön az, hogy ha az ellenség szétrombolja vagy felégeti holnap, hát mentül kevesebb kárt okozhasson. Később pedig az idők és korszellem változtával a folytonos háborúskodás okozta általános elszenyedés volt az akadály a tűzbiztonsági szempontból kifogástalanabb, és épen ez okból jóval költségesebb építkezésnek.

A mi a mai kor építkezését illeti, nagyon sokszor halljuk azt a panaszt, hogy 100—150 évvel ezelőtt szolidabban és jobban építkeztek mint manapság. E panasz, legalább az építő művészet megcsontosodott szabályainak figyelembe vételére vonatkozólag, némileg alapos lehet; de bizony az akkori idők építészének bátran a szemébe mondhatnók, hogy a tűzbiztonság követelményeire nem sok gondjuk volt. Nem is említék egyebet, mint azokat a szűk s még hozzá többnyire csigalépcsőket, a csinosan készített,

de többnyire a padlózat és födél gerendázatával összekötésben álló kandallókat, aztán a kéményeket, melyek többnyire fatámasztékon nyugodtak, aztán az emeletes házfödeleket, melyekhez szintén igen sok fa anyag kellett. Aztán tudjuk azt is, hogy a farészeket mily nagy mértékben elfaragták a tetőzet alkatrészeinek összeillesztésénél és egyebütt is; pedig a tapasztalat már számtalanszor megmutatta, hogy oly gerendáknak, melyeket a tűz már meglehetősen megromgált, melyek már jó ideig égtek, belül még elég szilárd részük van, mely nem megvetendő ellenállási képességgel bír; de ha egyszer a kötéseknél a fagerendának felét lafaragjuk, bizony az ilyen gerendának a tűz csakhamar végére jár. A gerendák ily nagy mértékű bemetszésétől egyébiránt még a mai korbéli építészek sem tudnak eléggé tartózkodni.

Még egy visszás helyzetre akarom felhívni a t. olvasó figyelmét, a mely az ily magas, emeletes háztetőknél előfordulhat. Ha u. i. a fedélgerendák közvetlenül a tetőgerendákra vannak állítva, akkor az utóbbiak sz összeköttetés helyénél többnyire kiljebb nyúlnak egy darabbal, részint azért, hogy a főpárkányzatot képezzék, részint, hogy el legyen kerülve az, hogy a gerenda vége véssessék ki az összeeresztés céljából; e miatt aztán szükséges a lecsuszamlás megátlására is szolgáló pótszarufa, a mi magával vonja azt is sokszor, hogy a tetőzet síkja megtöretik, s előáll egy alsó tető és egy felső tető. Ez még hagyján; de ehhez hozzájárul sokszor az is, hogy a felső tető is más anyaggal van befödve, meg az alsó is. Sőt nem egyszer előfordul, — hogy még nagyobb legyen a visszásság — hogy a tető alsó része zsindelyvel födöttik be, a felső része pedig szilárdabb fedő anyaggal pl. palával; biz' ez elég veszélyes állapot.

Ezek a hibák többé-kevésbé mindig szembeötlők; azonban van ezeken kívül még elég olyan szemmel nem látható hiba is az ily építkezéseknél, a melyek andandó alkalommal nemcsak az építész, de kivált a tűzoltóra nézve igen kellemetlen meglepetéseket szűlnek. Érdemesnek tartom, hogy egy esetet megemlítsék, a melyet saját szememmel láttam. Egyik nagyobb városban egy bolti raktárpépület (sarokház) látszatra igen erős, pedig kőből, félig téglából készült szilárd alkotásnak látszott, vastag falakkal; mikor azonban a falon egy nyílást vájtak, hogy oda valami vastartót helyezzenek el, kitűnt, hogy a fal belseje nem egyéb mint csupa merő hulladék-anyag, a mely érintésre szétmállik, elporlik. Láttam ismét egy másik épületet, a melynél egy 35 cm. vastagságú kőfal csupán egy úgynevezett vak fundamentumon nyugodott.

E visszapillantás után azt kérdezheti tőlünk bárki, hogy vajjon mi jelenkorbeli emberek jobban építünk-e hát különösen a tűzbiztonság szempontjából, és vajjon utódaink nem fognak-e majd rólunk is ép oly érköcsi bizonyítvány kiállítani, mint a minőt mi elődeinkről kiállítottunk? Erre a kérdésre szolgáljanak feleletül azok, a miket alább elmondandó vagyok.

Hát bizony legelőször is őszintén be kell vallanunk, hogy bár sok téren mutatkozik javulás, és igen sok tekintetben nevezetes törekvést látunk, mégis nagyon, de nagyon sok még mindig az, a mi rossz állapotban leledzik és javításra szorúl. Legelső sorban azokat a házakat kell említenünk, melyek keletkezésének végoka és célja nem a közszükséglet és ennek kielégítése, hanem csupán az üzérkedés, a speculáció. Gyakran foglalkoznak ezzel oly emberek, a kik már műveltségük alacsony fokánál fogva sem bírnak ilyen vállalatokra egyáltalán semmiféle képességgel, s a kiknek aztán egyedüli céljuk és törekvésük az, hogy minél rövidebb idő alatt minél kevesebb költséggel készen legyen a ház — az épület solidsága szóba sem jön — hogy aztán minél előbb, s minél nagyobb nyereséggel túladhassanak rajta. Az új tulajdonos hadd törje aztán a fejét, hogy a csakhamar mutatkozó hibákat hogy reparálja meg. Mi gondja arra a spekulánsnak! Bizony a hatóságok soha

se vigyáznak eléggé az ilyen egyénekre, és soha se követelhetik eléggé szigorúan az ilyenektől az építkezési szabályok legpontosabb betartását.

A külseje az ilyen épületeknek nagyon tetszetős. Kiugró párkányok, csúcsok, tetőcsavarodások és hajlítások az ablakok és ajtók fellett, oszlopok, erkélyek stb. stb. De közelebbről vizsgálva látni fogja minden figyelmes és ahhoz értő ember, hogy az egész remek pompa, az összes dísz és czífrázat értéktelen malterből van, melyet egy-két év alatt teljesen elborítanak a repedések és a lepattogzás helyei.

Az az egy egészen bizonyos, hogy az ily párkánydíszítések nagy része a legelső tüzesetnél leomlik; és épen ez okból a tűzoltót, kinek kötelessége teljesítése ugyanis annyi önfeláldozást kíván, még jobban veszélyeztetik.

A tapasztalat által beigazolt tény, hogy a legjobb martel (habarcs) is aránylag igen kevés ellenállást tanúsít tűzben s aránylag igen rövid idő alatt leválik. Hogyan is lehet a fedél és a lépcsőzet aljának védelmére használni olyan anyagot, melynek rendes körülmények között alig van összetartása, mely porlik és hull már egy szeg beverésénél is. Az ilyen anyaggal találkozhatunk nagyon sokszor. Én ugyan részemről az ilyen spekulációra épült házaknál szívesebben látnám, ha a habarcshoz homok helyet földet használnának.

De még olyan épületeknél is, a melyeket több gondnal és szaktudással készíttetnek, találkozhatunk igen sok veszedelmes dologgal; mondhatok rá példát is. Az erkélyeknél u. i. gyakorta alkalmaztatik támasztékul az emelet-geren-

dázat gerendái közé elhelyezett vastartó, mely egyik közfalból kiindulva a körülvevő falanyagból megfelelő hosszúságban kiáll. Hát hiszen tekintettel arra, hogy a falnak a szilárdsága ezáltal normális állapot fölé emeltetik, ez a szerkezet jónak mondható. Egész másként áll azonban a dolog, ha alúl, az ilyen falazat alatt tűz támad. A vas a melegben meglehetősen mértékben kiterjed, mire aztán az őt körülvevő falazat nagyon elvicszti szilárdságát, könnyen szétmálik, s a vége az, hogy lezuhan. Az volna tehát ily esetben a legfontosabb feladat, hogy a vas maga külön is meg fogok röviden emlékezni) vételessék körül, hogy a vas eléggé megvédve legyen a melegség káros behatásától. A vas egyáltalán nagyon sok esetben olyannak bizonyult, mely nem nyújt elég biztonságot a tűz ellen. Erre a témára különben még vissza fogok térni. Csak egy szerkezetről akarok még említést tenni itt, a mely ugyan nem tartozik a szorosán vett építkezés körébe, de nem árt ha róla futólag megemlékezzünk. Értem ezalatt azokat a nagyrészt vasból készült csarnokszerű alkotmányokat, melyek Európa majd minden nagyobb városában találhatóak, pl. a vasúti pályaházak csarnokai, vagy hogy még eklatánsabb példával szolgáljak: az egyes kiállítások alkalmával készült nagyobb pavillonok; melyeknek kiváló tulajdonságuk, hogy tűzveszedelem esetén feltétlen bizonyossággal beomlanak, összedőlnek, mint egy kártyavár. Pedig vasból vannak csinálva. Pedig egy-egy ily szerkezetnek hirtelen összeomlása nagyon sok szomorú balesettel járhat.

(Főlyt. köv.)

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szaktanfolyam.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség f. évi szeptember hó 19 - 25-én rendezte a II. vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamot.

Hogy a tanfolyam rendezhető volt, abban legfőbb érdeme dr. *Óváry* Ferencznek, a vármegyei szövetség elnökének volt, a ki párját ritkító önfeláldozással és buzgalommal dolgozik vármegyéjében minden, a közjót érdeklő dologban, s ki nem sajnál semmi áldozatot, semmi fáradságot, ha avval a közügynek hasznára lehet. Valóban nagy szerencséje a vármegyei tűzoltó ügynek, hogy vezetésére őt tudta megnyerni, mert alig pár évi működése által úgy szólván a semmiből teremtette meg vármegyéje összes községeiben a tűzoltóságot.

Ezen, nagy részben kötelezett tűzoltóságok működésre képesítése volt a jelen, és a közel jövő faladata, s erre kiválóan alkalmasnak mutatkozott oly vármegyei tanfolyam szervezése, melyben mentül számosabban nyervén kiképeztetést, lehetőleg minden egyes községnek legalább egy embere legyen, ki úgy béke, mint háború esetén helyét mint tűzoltó megállja, legfőképen pedig a fecskendő hozzáértő gondozásával a községet vagyoni károsodástól megóvjá.

Hogy ezen közszükségletet képező eszme oly szép eredménnyel volt megvalósítható, az *Kolossváry* József alispánnak köszönhető, ki ez alkalommal is megmutatta, hogy kellene nemcsak Veszprémben, hanem valamennyi vármegyéjében a hatóságok fejeinek a tűzrendészet érdekeit szíven viselni. Körrendeletben kötelezte az összes községeket, és pedig a bírák személyes anyagi felelősségének terhe alatt, hogy a tanfolyamra legalább egy katonaviselt egyént küldjenek s azt megfelelő napidíjakkal lássák el.

E szigorú rendelkezésnek meg is volt hatása, mert a vármegye 185 községe közül 149 felelt meg a felhívásnak, ellátván a kiküldötteket 10—25 forintnyi költséggel. A tanfolyamon nem képviselt községek fele már elő-

zetesen méltányolást érdemlő okok alapján kötelezettsége alól felmentést nyert, míg a többiek ellen az eljárást az alispán megindította.

A tanfolyam maga szeptember 19-én kezdődött. A délelőtti a jelentkezők felvételével és elszállásolásával telt el, s nem csekély munkát okozott *Jenőfy* Ferencz szövetségi pénztárosnak. Dél felé járt az idő, mire dr. *Óváry* Ferencz a tanfolyamot buzdító szavak kíséretében megnyithatta.

A tanfolyamhallgatók az üresen álló régi kaszárnya termeiben kaptak katonás szállást, s ugyanott tartattak az előadások is. Az ebéd és vacsora 50 krért lett kiszolgáltatva.

Az előadások 19-én délután 3 órakor vették kezdetüket egy általános bevezetéssel a tűzoltói feladatokról, melyet a fecskendők gyakorlati ismertetése követett esti 7 óráig. A következő napokon délelőtti 8— $\frac{3}{4}$ 12-ig negyedórai megszakítással elméleti előadások délután 3— $\frac{3}{4}$ 7-ig gyakorlatok tartattak. A gyakorlatokhoz a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület engedett át egy kocsi-fecskendőt, egy tömlő-orsót, egy szerkocsit megfelelő felszereléssel és két billenő-mozdonyfecskendőt.

Az előadások során dr. *Óváry* Ferencz Veszprémvármegyei tűzrendészeti és építkezési szabályrendeleteit ismertette kapcsolatban a tűzrendészeti kormányrendelettel 4 órán át, míg a tűzoltás többi részének ismertetésére magam vállalkoztam. A gyakorlatoknál kiváló segítségemre volt *Blázy* Imre a vármegyei szövetség főjegyzője, kinek közreműködése nélkül valóban lehetetlen lett volna a 149 ember gyakorlati kiképzése. Engedtesse meg, hogy hálás köszönettel viszonzozhassam szíves szolgálatait.

A vizsgálat szeptember 25-én délelőtti 9 órakor vette kezdetét *Kolossváry* József alispán elnöklése alatt. Jelen voltak *Burghard-Bélaváry* Rezső, a fejezővármegyei szövetség alelnöke, *Vida* Pál a fejezővármegyei szövetség titkársja, a veszprémi testület tisztikara *Csomasz* Béla parancsnok vezetésével, továbbá *Takács* Adám vármegyei árvaszéki

elnök, Kovács polgármester, Kloczár Ferencz főszolgabíró és Doktorics Sándor szolgabíró. Előbb az elméleti vizsgálat tartatott meg, mely alkalommal a hallgatók mindegyike kivétel nélkül kapott kérdéseket, s dicséretükre legyen mondva, azoknak meg is feleltek. Az elméleti vizsgálat befejeztével dr. Óváry Ferencz tartott szép beszédet, majd Kolossy József alispán méltatta lelkes szavakkal a tűzoltók magasztos működését. Mindkettő érdemen felüli méltatásban részesítette rövid egy heti tevékenységemet, melyhez Zsilavi Kálmán somlyó-vásárhelyi parancsnok is hozzáfűzte a hallgatók köszönetét, viszont pedig magam az eredményvel végzett munka örömeivel buzdítottam a hallgatókat további működésre.

Majd kezdetét vette a gyakorlati vizsgálat; ki nem válogatott legénységgel iskola és gyorszerelések, végül támadás rendeztetett. Úgy az elméleti, nemkülönb a gyakorlati vizsgálat eredménye valóban meglepte a jelenlevőket és méltán dicséretre válik a veszprémmegyei szövetségnek és a tanfolyamhallgatóknak egyaránt, kik maguk is megelégedett örömmel siettek az egy heti munka után pihenést jelző s dr. Óváry által felajánlott sörös hordók csapjaihoz.

Mielőtt azonban az megtörtént volna, előállott az enyingi járás 15 tűzoltója, s szeretetük és köszönetük kifejezéséért nagy meglepetésemre egy csinos bronzintartót nyújtottak át nekem szép beszéd kíséretében. Hálás köszönetemet e helyen nyilvánítom nekik figyelmükért, s legyenek meggyőződve, hogy értékénél tetemesen nagyobb becsben tartandom meg azt legkedvesebb emlékeim közt, mint bajtársaimtól jövő elismerés jelét.

Ezek után engedtessek meg nekem, hogy ezen tanfolyamból kifolyólag egy néhány tanulságot vonhassak le a jövőben rendezendő tanfolyamok számára.

Egyik az, hogy a vizsgálat daczára képesítő bizonyítványok nem adtak ki, hanem csakis látogatási bizonyítványok, mert hisz kétségtelen, hogy 149 embernek képesítés alapjául szolgáló lelkiismeretes megvizsgálása rövid fél nap alatt meg nem történhetik, mit igazol az is, hogy az orsz. szaktanfolyamok 30 hallgatójának vizsgálata a legnagyobb iparkodás daczára is teljes két napot vesz igénybe. Bármily üdvösnek, szükségesnek tartjuk tehát a vármegyei tanfolyamokat, az azokra fordítható rövidebb időt hosszú vizsgálatokkal meg ne rövidítsük, s ezen tanfolyamok kétségtelen értékét a valódi képzettsége feltüntetni nem tudó bizonyítványokkal ne csökkentjük.

Tekintettel azután arra, hogy ily vármegyei tanfolyamok tartama nézetem szerint egy hétnél több időt igénybe nem vehet, a tananyag úgy osztandó be, hogy míg egyrészt az felölelje magába a tűzoltói ténykedés egészét, mégis a főszóly arra fektetessék, hogy a hallgatók a fecskendők szerkezetének, azok gondozásának és kezelésének ismeretében a legapróbb részletekig kiképeztesse, hogy azok minden csínyját-bínyját ismerve, baj esetén késedelem nélkül segíthessenek.

Fektessünk továbbá súlyt arra, hogy az egyes előadott igazságokat lehetőleg a gyakorlatból vett példákkal illusztráljunk, mert ha talán az ismertett elmélet az emberek megterhelt emlékezetéből ki is megy, az életből merített példára mindig vissza fog a hallgató emlékezni s abból a megfelelő tanulságot levonni.

Mivel pedig általános az a nézet, hogy mihelyt valaki tűzoltói ruhába bújít, már oly tűzoltóvá lett, kit buzgalma egymaga is képesít a tűzoltói hivatásra, iparkodjunk első sorban meggyőzni a hallgatókat arról, hogy nekik a tűzoltást úgy kell megtanulni, és e célból a szakképzés minden módját lelkiismeresen felhasználni, mert egyedül ez teszi a tűzoltót tűzoltóvá.

Végül: a tanításnál a szerek, de különösen a fecskendők szerelésének mikéntje a legapróbb részletességgel magyaráztassék meg s azután adassék alkalom mindenkinek,

hogy a vezérletet maga is gyakorolja, még pedig ne csak száraz vezérszavakkal, hanem úgy, hogy a vezérszó kiadása előtt az egyes szerelők teendőit is elmagyarázza hasonló részletességgel, s ekként önmagát és társait is a tanításba begyakorolja.

Ezek után be is fejezhetném közleményemet, ha nem merültek volna föl ezen tanfolyamon oly körülmények, melyek ha talán kicsinyeseknek látszanak is, reám oly benyomást tettek, hogy azokat ha elhallgatnám, előbb-utóbb az oldalamat fúrnák ki.

Mondhatom, kellemetlenül érintett, midőn a jelentkezés alkalmával a 149 főnyi nagy csapatban alig 10 tűzoltót láttam, míg a többiek — egynéhány az értelmiséghez tartozó egyént leszámítva — kivétel nélkül földművesek voltak. Nekem őszintén megvallva, felette nagy aggodalmaim támadtak a tanfolyam sikere iránt s igazán félve fogtam bele feladatomba.

Már az első nap igazolta aggodalmaim alaptalanságát, mert látva a fegyelmezettséget, a jóakarátú buzgalmat, a fáradságot nem ismerő kitartást és a későbbi napok folyamán a mindegyikben megnyilatkozó természetes észjárását és intelligenciát, lehetetlen volt kételkednem a jó eredményben. Meglátszott rajtuk kivétel nélkül a volt katona, de sőt ez az egy, ki mint a hallgatók Benjaminja, nem részeshülhetett még a katona élet áldásaiban, s kit községe bírja csak a legnagyobb mentegetések kíséretében merészelt a tanfolyamra kiküldeni, — még ez is iparkodott tőle telhetőleg kihúzni magát, s a mit mozdulatainak kissé esetlen voltával hibázott, pótoita bőven elismerésre méltó sok jó akarattal.

Természetes, hogy ily öröndetes kilátások mellett nagy ambícióval és a 150 embernek, nemkülönb a nagy teremnek és a nagy udvarnak megfelelő nagy hanggal fogtam hozzá a munkához. Meg is adtam az árát, mert harmadnapra azon vettem észre magamat, hogy alaposan berekedtem, úgy hogy dr. Óvárynak kellett tárgyába belefogni, míg én nagy élvezettel gyönyörködtem tanulságos és igazán szép előadásában. A hangom ugyan a tanfolyam tartama alatt meg nem jött többé, de azért az előadások meg nem akadtak, mert a mit én nem győztem hanggal, azt győzték a hallgatók füllel, győzték mélységes hallgatással és példátlan figyelemmel.

Az előadások utolsó dele elérkezvén, rémülettel konstatáltam, hogy azok sorát legalább 2 órával meg kell toldani, s mivel az utolsó gyakorlat tartamát sem volt szabad megrövidíteni, mert e napra támadási gyakorlatok voltak kitűzve, kihirdettem, hogy a tananyagot nem lévén képes befejezni, délután 1 órakor az előadást tovább fogom folytatni, de csak az jelenjen meg azon, a ki akar, a ki érdeklődik.

Nem ecsetelhetem, mily öröm fogott el, midőn 1 órakor megjelenve a tanteremben, egytől-egyig mind ott találtam őket helyükön ülve várakozásban. Jó kedvemben fel is szólítottam őket, hogy mivel most a tanfolyam utolsó napján hangomat kimélni már nem kell, s ebéd után jól esik egy pipadohány, gyűjtsanak rá. Tiszteletteljes tiltakozás hangzott egyszerre a terem mineen oldaláról. Egy sem gyűjtött rá és én pár pillanatig elnémulva ültem helyemen, miközben elgondolkoztam azon a lehetetlen nagy problémán. miként lehetne minden tűzoltó-testületben megteremteni azt a fegyelmet, azt a felebbvaló iránti tiszteletet és azt az ügybuzgalmat, melyet a nagy általánosságban oly sajnosan nélkülözünk s mely oly szép harmoniában meg volt ezekben az egyszerű, gondolkodásban és érzésben oly becsületes emberekből.

Jól esik lelkemnek, hogy itt a nyilvánosság előtt is kalapot emelhetek előttük, és azt a tiszteletet és szeretetet, melyet irányomban köztük létem alatt tanúsítottak, s melylyel engem fáradságos munkámért bőven kárpótlak, sokszorozva viszonzhatom.

Nem tartozik ugyan már a szakmához, de mint magyar ember, nem hagyhatom szó nélkül azt az örvendetes tényt, hogy a tanfolyamon eléggé képvisel németiség kivétel nélkül birta nyelvünket, s bár kissé törten, de azért megtörhetetlen kitartással feleltek és magyaráztak édes nyelvünkön, mi mindenestre szép tanubizonysága Veszprém vármegye magyarosodásának.

Végül, hogy visszatérjek közleményem elejére, bocsánatot kérek dr. *Óváry* Ferencztől, hogy hazánk tűzoltósága előtt említésbe merészeltem hozni a sok közül hirtelenében egynémely érdemeit, melyeket ő szeret titokban tartani. de higgye meg, kevesebbet mondanom róla lehetetlen volt,

többet mondani pedig, éppen szerénységére tekintettel, nem akartam.

Legyen meggyőződve róla, hogy nem a személyi kultusz kedvéért hoztam szóba, mert hisz' a ki engem ismer, tudja, hogy én sem magammal, sem másokkal szemben annak barátja nem vagyok, de igenis azt tartom, hogy az az elismerés, melyet a bajtárs bajtársának ad, a legbecselebb elismerése az igaz érdemnek

Dr. Szily József,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoka,
az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

TESTŰLETEK KÖRÉBŐL.

A nagy-kanizsai testület 1897. évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A tölgy a fák között a leghosszabb ideig él, mert ha egy kissé megerősödött, a legrombolóbb viharok is képesek ellentánni s ezért a legnagyobb gondozásra fiatal korában van szüksége. Így vagyunk e tűzoltó-testülettel is. Ezelőtt 27 éve adtak életet neki nemesen gondolkodó férfiak és ma már örömmel tapasztalhatjuk, hogy ha nem is teljes erejében áll, de mindenestre életképes fává nőtt és azt hiszszük, hogy oly gondos kezek művelése alatt, mint a minővel a jelen alkalommal kezeltek, nem fogunk reményeinkben csalatkozni, mert a város áldozatkész közönsége pártfogása mellett oly nagygyá növekszik, hogy nem kell tartanunk a felosztástól.

Ezt azonban csak lépésről lépésre tudjuk elérni, nem pedig egyszerre, mert ha figyelemmel kísérjük az ily fejlődéseket, csakugyan így is találjuk, mert bárminek rohamos fejlődése az alkatrészek hiányos képződését és ennél fogva annak idő előtti megsemmisülését vonja maga után. A testület ily módoni tova fejlődéséhez tetterő, akarat és egyetértés szükséges, a melynek csírmagva, úgy látszik. — a múltból merített tapasztalatok alapján — a testületi tagokban nagyon is feltalálható s ennél fogva minden nagyzás nélkül bátran elmondhatjuk, hogy tűzoltó-testületünk ismét az elmúlt évet ismereteinek gyarapítása és áldásos hivatásának lelkiismeretes teljesítése mellett adta át a múltnak.

Most pedig áttérünk jelentésünk tulajdonképpeni részére. Testületünk adminisztratív ügyeit alapszabályaink értelmében a közválasztmányi és parancsnoksági gyűlés intézvé, tartatott a lefolyt évben 1 rendes évi közgyűlés, 1 díszközgyűlés, 2 választmányi és 7 parancsnoksági gyűlés, a melyeken 76 ügydarab nyert elintézését.

A lefolyt évben csakis 1 nagy gyakorlat tartatott a testület 25 éves fennállásának jubileuma alkalmával június hó 7-én, vagyis pünkösd másodnapján délután 1/2 órákora a főtéren álló herczeg Batthyány épületén, a mely áll iskola- és roham-gyakorlatból, mentési kísérletekkel egybekötve, továbbá 8 kis szerygyakorlat az őrtanya udvarhelyiségében s ezenkívül az esti őrség ideje alatt a tagok az illető őrparancsnoktól iskolai oktatásban részesültek.

A parancsnokság belátva, hogy a szolgálati szabályzat által előirt egy órai őrségi idő vajmi kevés arra, hogy ez idő alatt a tagokkal csak a legegyszerűbb szobai gyakorlatot, avagy egyes gépeket alaposan megismertethessen az illető őrparancsnok, ennél fogva az eddigi egy órai őrséget úgy telen mint nyáron 2 órára meghosszabította és annak fontos betartását szigoruan elrendelte.

Az elmúlt évben 9 tüzeset fordult elő. Minőség szerint volt 2 tető, 10 félszer, 11 istálló, 1 szalma, 1 szoba, 2 bolt és 1 malom-tűz.

Elégett 2 szalmafedeles ház, 10 szalmafedeles pajta, 11 istálló, 1 kocsi szalma, 80 szekér széna, 1 és 1/2 öl vágott fa, nagymennyiségű könyv és írószer, több gazdasági felszerelés és a Franz-féle gőzmalom 1/4-ed része. Az elégett épületek 1 kivételével mind biztosítva voltak. Az összes kár 68,512 frtra tetődött.

Működésben állott az önkéntes tűzoltó-testületen kívül a helyben állomásozó Ernő főherczeg nevét viselő cs. és kir. 48-dik gyalogezred, valamint a magyar kir. nagy-kanizsai 20-dik honvéd gyalogezred legénysége.

Ezen malom égése alkalmával a testületi tagok ismét szakképzettségüknek adták tanujelét, s volt alkalma Nagy-Kanizsa város közönségének meggyőződhetni arról, hogy a tűzoltó-testület mily csudálatos dolgot képes művelni akkor, ha a romboló elem legnagyobb ellensége a víz kellő mennyiségben áll rendelkezésre, mert valóban párját ritkító és csodaszámba vehető az, ha elgondoljuk, hogy egy ily ajtó által elválasztott, több osztályt magában foglaló egy fedél alatti malom-épület 3/4 részét teljes épségben meglehetett menteni s ezt csakis a nagy vízbőség és a testületi tagok leleményessége és merész önfeláldozásának köszönhető, a mely merészség könnyebben végzetessé is válhatott volna reájok, ha a kitartásuk csak legkevesebbet is lankad. Azonban a kötelességüket mindenkor híven teljesíteni tudó tűzoltóknál ez soha-

sem tapasztalható, mert képesek inkább saját életüket a legnagyobb veszélynek kitenni, semhogy csak egy csekély tárgyat is könnyelműen engednének át martalékul a romboló elemnek. Mert ugyanis a tüzeset a tűzoltók hadjárata, a mely ellen valóságos harcztot viselnek s a melyből legtöbb esetben már az első 1/2 órai heves küzdés után ők jönnek ki mint győztesek.

Az év elején volt a testületnek 105 pártoló tagja, évközben belépett 4, kilépett 5, maradt az év végével 104.

Működő tag volt az év elején 104. felvétellett az év folyamán 14, kilépett 10, szolgálat mulasztásért törölletett 5 és elhalt 2, maradt az év végével 101. Apadás tehát ez évben 3.

Szolgálati időt tekintve, a következő adat áll: 27 évi szolgálati idővel van 7 tag, 26 évvel 1, 21 évvel 1, 20 évvel 1, 19 évvel 2, 16 évvel 7, 15 évvel 5, 13 évvel 1, 12 évvel 1, 8 évvel 9, 7 évvel 7, 6 évvel 6, 5 évvel 15, 4 évvel 4, 3 évvel 17, 2 évvel 4, 1 évvel 13 tag.

Polgári foglalkozásra nézve: ügyvéd 1 orvos 2, hivatalnok 6, építőmester 2, tanító 2, gyáros 1, lakatos 4, asztalos 1, kőfaragó 1, kereskedő 1, cipész 14, szabó 1, szállító 2, fodrász 1, ács 6, kőműves 18, bádogos 1, kovács 3, csizmadia 1, földmives 10, bogrnár 2, déli-gyümölcsárús 1, kosárkötő 1, kárpitos 1, aranyozó 1, mészáros 1, kéményseprő 2, kádár 1, korcsmáros 3, köteles 1, molnár 5, festő 2 és hivatalosolga 2.

Rangfokozatra nézve parancsnok és tisztviselő 23, őrparancsnok 7, csővezető 10, mászó 17, vizsgázott szivattyús 2 és szivattyús 42.

Az év folyamán a testület felszerelési alapja javára nagyságos *Karczag* Béla és *Karczag* István urak Nagy-Kanizsáról történt távozásuk alkalmából 100—100 frtot és a testületi zenekar felszerelése javára szintén egyenkint 50 50 frtot voltak kegyesek adományozni, úgy-szintén *Franz* Lajos úr a gyárában szeptember hó 3-án kiűtött őriasi tűzvész gyors lokalizálása folytán a tűzoltók serénységét méltányolva, a testület felszerelési alapja javára 100 frtot, nemkülönben a cs. és kir. szab. osztrák *Phönix* biztosító társaság igazgatósága, a kinnél *Franz* Lajos úr gyára több 100.000 forintot a biztosítva, a helybeli ügynökség információja alapján belátva azt a rendkívüli tapintatosságot és tevékenységet, a melyet a tűzoltók ezen gyár égésénél a romboló elem ellen — nagy részben az ő javukra — kifejtettek, azt megjutalmazandó, a testület felszerelési alapja javára 200 frtot volt kegyes adományozni, a mely adakozásokért a parancsnokság annak idején levélileg mondott köszönetet, de ezuttal is fogadják a nemesszívű adakozók ezen humánus testület hálás köszönetét. Végül megemlíttük, hogy néhai *Mattschich* Józsefné szül. *Putz* Mária végrendeletileg a testület felszerelési, valamint zenekar-alapja javára egyenkint 25—25 frtot volt szíves hagyományozni, a mely összegek végrendelező hagyatékára, az illető alapok javára már telekkönnyűleg biztosítva is lettek.

A kérelhetetlen halál az elmúlt évben is kivánt áldozatot a testületi tagok közül s így elhalt az év folyamán a testületnek már 20, illetve 11 év óta szakadatlanul buzgon működő két tagja, nevezetesen *Mácsék* János és *Csikós* Sándor, kik iránt a kegyelet adóját lerovandó, teljes számban jelen volt a testület temetésükön.

Az év folyamán az őrtanyán mindennap rendes, azonkívül a színházban kellő számú jól ellenőrzött őrség volt jelen.

Szabadságotlatott 1—3 havi időre 4 tag, szolgálat mulasztásért megintetett 25 tag, a tagok sorából törölletett 5 tag.

A magyar országos tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének az elmúlt évben 104 taggal volt tagja testületünk s azt egy esetben vettük 50 frt erejéig igénybe és saját segélyalapunk terhére szntné egy tagot 6 frttal segélyeztünk.

Ünnepélyes kivonulásban testületünk a nagyszombati és úrnapi körmeneten vett részt.

Örvendetes tényről teszünk jelentést, a midőn az év végével 13 tagtársunknak névszerint: *Erdélyi* János, *Grác* Antal, *Győry* János, *Horváth* István, *László* Boldizsár, *Lengyel* Lajos és *Mesko* István 15 évet, *Brück* Sándor, *Gáspár* Pál, *Juh* István, *Réti* Lajos, *Szakács* György és *Tancsis* Ignác 5 évet meghaladott önkéntes tűzoltói szolgálatuk elismeréséül 15- és 5-éves szolgálati éremmel leendő kitüntetésüket ünnepeljük.

A megyei tűzoltó-szövetség vándorközgyűlése ez évben — tekintettel testületünk 25-éves fennállása alkalmából rendezett ünnepélyre — kivételesen helyben tartatott meg, a melyen 14 testület 171 taggal volt jelen.

Ezen gyűlésen úgy Nagy-Kanizsa városát, mint a tűzoltó-testületet nagy kitüntetés érte, mert, ugyanis Nagy-Kanizsa város lett tűzoltóilag a megye székhelye és a testület főparancsnoka a szövetség elnöke. Ez ismét egy oly elismerés a testületre nézve, a minővel egy magyarországi város sem dicsekedhetik, a mely nem megyei székhely.

Az év folyamán épp úgy, mint az előző években, a helyben állomásozó Ernő főherceg nevét viselő cs. és kir. 48-dik gyalogezred, valamint a nagy-kanizsai 20-dik honvéd gyalogezred legénysége a gépek czélszerű kezelésében a testületi tisztikartól oktatást nyertek hetenkint egyszer, vagyis minden szombaton délután az őrtanya udvarhelyiségében.

Az elmúlt évben 1 db kis hydrophor szereztetett be a régi beváltása és 230 frt ráfizetés mellett, mely által a testület ismét egy jó géppel szaporította felszerelését.

A testület 25-éves fennállását folyó évi június hó 7-én, vagyis pünkösöd hétfőjén ünnepelte meg, a melyre a város előkelőségét és a megyebeli testvér testületeket is meghívta

A *mentő-osztály* az elmúlt év vége felé tagjainak számát oly módon bővítette ki, hogy a városi rendőrséget a rendőrtisztviselőkkel egyetemben tagjai sorába felvette és azokkal is a mentő gyakorlatok betanítását már megkezdte. Ezt azon oknál fogva látta czélszerűnek, miután a rendőrség veszt ügyis legtöbb esetben a baleset, avagy szerencsétlenségről először tudomást, így tehát az illető rendőr is mint betanított mentő minden kétsédelem nélkül segélyt nyújthat. Az év folyamán az osztály részére a messzebb helyen előfordulható esetek gyors megközelíthetése végett 2 db biciklit szerzett be a parancsnokság 165 frt s hivatását az osztály az elmúlt évben 18 esetben gyakorolta.

A testületi pénztár összes bevétel 1505 frt 6 kr., kiadása 1480 frt 1 kr. Marad pénztári készlet 25 frt 5 kr. Segélyalap az év elején volt 3154 frt 29 kr., ennek 2 félévi kamata 138 frt 25 kr. Összesen 3292 frt 54 kr. Tagok baleset elleni biztosítására kiadott 10 frt 70 kr. Egy tag segélyezésére 6 frt, összesen 16 frt 70 kr. A segélyalap tehát az év végével 3275 frt 84 kr. Felszerelési alap I—V. ker. 670 frt 29 kr., VI—VII. ker. 72 frt 04 kr. Mentő alap 267 frt 61 kr. A felszerelések értéke 8725 frt 50 kr. Az összes vagyon tehát 13036 frt 32 krt tesz ki.

Ezekben foglaltuk össze röviden elnöki és főparancsnoki jelentésünket, a melyhez még csak azt a kérésünket csatoljuk, hogy Nagy-Kanizsa város áldozatkész közönsége ezen humánus testületet a jövőben is a múlthoz hasonló mérvben anyagilag támogatni szíveskedjék.

Nagy-Kanizsa, 1898. évi január 30.

Lengyel Lajos,
elnök.

Knortzer György,
főparancsnok.

Réti Lajos,
titkár.

A fehérvármegyei szövetség Székesfehérvárott 1898. május hó 19-én tartott ülésének jegyzőkönyve.

(Kivonatás közlemény.)

Jelen voltak: Verebi Végh István szöv. alelnök és Vida Pál titkár; a megyebeli testületekből képviseltették magukat: Pátka (Káka János), Mohács: (Tóth János), Hercegfalva: (Virág Ferencz), Tárnok: (Lautner Ignác), Lovasberény: (Helfer Pál), Seregélyes: (Bödő István), Moór: (Utz Nándor és Hajós József), Keresztes: (Baday Dezső) és Seregélyes: (Vida Gyula). Külön meghívás folytán részt vettek az ülésen: Burchard-Béla Gyula, a sárbogárdi járás tűzr. felügyelője és Lenk Béla, a duna-adonyi járás tűzr. felügyelője.

1. Alelnök ismertette azon intézkedéseket, melyeket 1897. okt.

17 óta az elnökség ülésen kívül teljesített. Az ülés a teljesített intézkedéseket jóváhagyja.

2. Elnök jelenti, hogy a múlt évi ülés határozata folytán minden szolgabírói járás területére egy-egy tűzrendészeti felügyelő kinevezése iránti lépések annak idején megtételén, főispáni határozattal kinevezettek a fehérvári járásba Br. Mawndorf Géza, a moóri járásba Dr. Burchard-Béla Gyula, a sárbogárdi járásba Balassa Gyula, a vaáli járásba Tamásy Árpád, és a duna-adonyi járásba Lenk Béla. Erről a főispán a vármegye alispánját is értesítette, kérvén a felügyelők hatósági támogatását. Ennek alapján az alispán a járási főszolgabírákat megfelelőleg utasította is. Ezek után jelenti, hogy Tamásy Árpád időközben felmerült akadályai miatt a kinevezést el nem fogadhatta. Az ülés a jelentést örömdetes tudomásul vette, utasítván az elnökséget, miszerint az üresedésben levő vaáli tűzr. felügyelői állás betöltése iránt sürgősen intézkedjék.

3. Miután a múlt ülés azon utasítást adta az elnökségnek, hogy a tűzoltóknak általános baleset biztosítása iránt a legközelebbi ülés elé javaslatot terjeszzen be. ennél fogva jelenti elnök, miszerint úgy a Hazai, mint a Ponciére biztosító intézetektől a tömeges biztosítás feltételeiről adatokat szerzett be az elnökség, azonkívül magán úton is tájékozódott ez ügyben; és mindezek alapján azon tapasztalatra jutott az elnökség, hogy a tömeges és általános baleset biztosítás, — bár egyenként tekintve igen üdvös intézmény — de a szövetség közreműködésével é. a közigazgatási hatóságok bevonásával annak behozatala nagy nehézségbe ütközik; másrészt a biztosítás ez újabb neme a községi lakosság körébe még korán sem oly ismeretes, sem hogy a tűzoltóság tagjait sajátjukból való csatlakozásra sikeresen buzdítani vagy erre a községek előjáróságát községi hozzájárulásra megnyerni lehetne, a mi szorosan véve nem is a szövetség hivatalos, hanem az érdekelt biztosító vállalatok saját üzleti magán feladata lehet; ugyanekért az elnökség azon javaslatot terjeszti elő, miszerint az általános baleset biztosítás előmozdításában a szövetség annál kevésbé működjék közre, mivel az országos szövetség kebelében fennálló segélyző alap a 10 kr. évi díj mellett a tűzoltóknak ezen hivatásuk közben ért balesetek esetén sokkal ocsóbb és előnyösebb segélyt nyújt. A választmány magáévá tevén az elnökség indokolását, határozatilag kimondta, miszerint az általános baleset biztosítás érdekében a szövetségi úton lépéseket nem tesz, hanem inkább a testületeknek az országos tűzoltói segélyalapba leendő belépését javasolja.

4. Tárgyaltatott a pénztárnok jelentése a szövetségi pénztár 1897. évi forgalmáról, mely szerint az évi bevétel 1469 frt 01 krt tesz ki, mivel szemben 1041 frt 37 kr. kiadás merült fel; pénztári maradvány 427 frt 64 kr. A szövetség törzsvagyona 2664 frt 75 kr érték-papirokban, mely összegben a múlt ülés határozatából beszerzett 500 frt névértékű regále-kötvény is bennfoglaltatik. A számadások felülvizsgálatára Lautner Ignác, Helfer Pál és Babay Dezső küldetvén ki, nevezettek a számadást tételenként s a vonatkozó számlákkal egybe-hasonlítva megvizsgálták, azt teljesen rendben találták, miért is a választmány úgy a pénztárnok mint az elnökség részére a felmentvényt megadta.

5. Vida Pál szöv. titkár javasolja, hogy az előre haladott évszak miatt a tavaszra tervezett járásonkénti ismétlődő tanfolyamok folyó évben már ne tartassanak meg, hanem a tűzveszélyesebb nyári időszak beálltakor a községekhez figyelemztető körlevél intéztessék a tűzveszt kitérés elleni óvintézkedések betartása tárgyában, melyekre nézve a járási felügyelők szemléjük alkalmával felügyelők különösen kiterjeszték. A javaslat elgondatván ily értelmű intézkedésre az elnökség felhivatott. (Ezen utasításnak az elnökség tudunkkal még július elején eleget is tett. Szerk.)

6. Következtek a választások. Verebi Végh István alelnök a maga részéről kijelenti, hogy magánviszonyai miatt netáni újból választását el nem fogadhatná. Megválasztottak: elnökké Kempelen Imre mohai (Agnés-forrás) főparancsnok, alelnökké Dr. Burchard-Béla Gyula velencei tb. alparancsnok, titkárrá Vida Pál a mohai (Agnés-forrás) segédtitkár, pénztárnok: Böröndy Béla.

Egyszermind Verebi Végh István volt alelnöknek a szövetség vezetése és általában a megyei tűzrendészet fejlesztése körül kifejtett érdemeiért a választmány köszönetet szavazván annak jegyzőkönyvi megörökítését elrendelte.

HÍREK.

— A belügyminiszter megerősítette Bars vármegye építkezési szabályrendeletét 104,413/1898. sz. alatt.

— Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter újabban bemutatási záradékkal látta el a várföldi önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 99,060/1898. sz. alatt, — és a sármoházi önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 105,886/98. sz. alatt.

— Köszönet és elismerés. A Veszprém vármegyei szövetség a következő levelet intézte dr. Szily Józsefhez, a budapesti testület főparancsnokához, lapunk főszerkesztő-

jéhez a Veszprém vármegyei tanfolyam sikeres befejezése alkalmából:

(320/1898. sz.) Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség. Nagyságos dr. Szily József úrnak, mint a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnokának, a magyar országos tűzoltó-szövetség titkárának stb. Budapest. Nagyságos Főparancsnok Úr! Szeretve Tisztelt Barátunk! A Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség halás köszönettel emlékezik vissza azon soha nem feledhető szívességedre, hogy a vármegyei szövetség által rendezett tűzoltó-szaktanfolyam

vezetését átvenni és befejezni kegyes voltál. A tanfolyamhallgatók szeretetét és tiszteletét kivívtad. A mi tiszteletünk és szeretetünk régibb keletű. A mióta csak a tűzoltó-intézmény iránt érdeklődünk, látjuk, tapasztaljuk azt a nagy munkásságot, melylyel a hazai tűzoltó-ügyet szolgálod. Áldjon meg a jó Isten érette! Hálánkat szívünkbe zárva, köszönetünket ismételve vagyunk hazafias üdvözlettel a Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség képviselőjében Veszprém, 1898. szeptember 28. *Óváry Ferencz*, ügyvezető-elnök. *Blázy Imre*, főjegyző.

— **A Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség** választmánya decz. 5-én, d. u. 5 órakor Veszprémben a városház tanácstermében ülést tart, melynek tárgyai: 1. elnöki jelentés; 2. a múlt választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv hitelesítése; 3. a tűzfelügyelők járásaik tűzrendészeti állapotáról szóló újabb jelentéseinek tárgyalása; 4. a pénztárnok jelentése a pénztár állapotáról; 5. tűzkár-statisztika; 6. indítványok.

— **A nagy-kanizsai testület** évi rendes közgyűlését f. évi január hó 30-án tartotta meg. Az évi jelentés tudomásulvétele után a zárszámadásokról tett jelentést a zárszámadást vizsgáló bizottság, mely jelentés alapján a felmentvény minden irányban megadatott. A bevétel ezek szerint 1897. évben 1505 frt 06 kr. volt, melyben Nagykanizsa város évi segélye is (1000 frt) benne van. A kiadások összege 1480 frt 01 kr. volt; pénztári maradvány tehát 25 frt 05 kr. Elfogadtatott aztán 1898. évre a költségeloirányzat is, és pedig a bevétel 1487 frt 05 krban, mely összegben bennfoglalatik az 1000 frt városi segélyen kívül a takarékpénztár adománya 50 frt, pártoló tagok fizetségei 312 frt, általán az I. magy. általános biztosítótársaságtól 50 frt, ugyanattól ügynöki provísió 35 frt stb., a kiadások ugyancsak 1487 frt 05 krban. A kiadások főbb tételei: 3 szolga bére 876 frt, ruhája 166 frt 80 kr., jutalmazása 25 frt; kürtösök jutalmazása 35 frt; tüzi szolgálatok (fogatok, fáklyák, *üditő italok*) 30 frt; titkár és orvos tiszteletdíja 125 frt; szerek javítására 40 frt; szerek biztosítására tűz ellen 5 frt; új beszerzésekre 100 frt stb. A testület tiszta vagyona készpénzben és leltári tárgyakban ez idő szerint 13.036 frt 33 kr. Végül pedig a szolgálati érmekeket osztották ki az arra jogosultak között, és pedig XV-éves érmet kaptak: *Erdélyi János, Grác Antal, Győry János, Horváth István, László Boldizsár, Lengyel Lajos, Messkó István*; V-éveseket kaptak: *Brück Sándor, Gáspár Pál, Juk István, Réti Lajos, Szakács György, Tancsics Ignác*.

— **A miskolczi testület** évi rendes közgyűlését folyó évi február hó 13-án tartották meg a városháza nagyszobájában. Az évi jelentés felolvasása, továbbá a zárszámadások jóváhagyása és a folyó évi költségvetés megszavazása után felállott *Kún Kálmán* felügyelő-bizottsági tag, s kijelenté, hogy *azon 50 frtot, melyet ő az egyesületnek minden évben adományozni szokott, az egyesület 25-éves fennállásának emlékére évi 100 frtra emeli fel, s ezentúl minden évben ennyit fog ajándékozni az egyesületnek*. Majd a választásokat ejtették meg; megválasztottak pedig: elnökek *Horváth Lajos* (már 26-odszor); felügyelő-bizottsági tagoknak *Kún Kálmán, Forcs János, Bartányi Gyula*, dr. *Izél Soma, Forster Rezső*; titkárnak és ügyésznek dr. *Varga Pál*; parancsnoknak (az új szabályzat értelmében) *Horváth László*; alparancsnoknak (helyettes parancsnoknak) *Szombaty Sándor*; orvosnak dr. *Kazai Mór*; pénztárosnak *Fischer Lajos*; mérnöknek *Adler Károly*; szertárosnak *Türy József*; mászó-szakasparancsnoknak *Pasteiner Győző*; szivattyús-szakasparancsnoknak *Kócs Sándor*; segédtesteknek *Eötvös Lajos* és *Darvas László*; zászlótartónak *Kolni András*; helyettes szertárosnak *Bátorfy Ferencz*.

— **Kegyelet.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület halottak ünnepén ismét leróta a kegyelet adóját volt két

tagja, *Wagner Ferencz* és ifj. *Szidanits Ferencz* sírjánál, mindkét helyen díszes koszorút helyezve a sírkeresztre. Az utóbbinak sírjánál Dr. *Balogh Dezső* szakasparancsnok, testületi orvos újította fel szivhez szóló és lendületes szavakkal a nemrég elhunyt bajtárs emlékét. Jóleső benyomást tett a szép számban kizarándokolt bajtársakra az új fehér márvány emlékkő, melyet a budapesti szövetség gyűjtésből emeltetett. A leleplezési ünnepélyt a budapesti szövetség csak a nyáron, a gyászos haláleset évfordulóján fogja megtartani; most csak koszorút helyezett a sírra, melyet Dr. *Szily József* szöv. alelnök és *Markusovszky Béla* titkár vittek ki a temetőbe.

— **Királyi kitüntetés.** Ő Felsege f. é. november 20-án Gödöllőn kelt legmagasabb elhatározásával *Márkus József* főpolgármesternek a Lipót-rend lovagkeresztjét, *Halmos János* polgármesternek pedig a III. oszt. vaskoronarendet adományozta. — Szívvel örvendünk a székeslőváros e népszerű két vezérének, intézményünk e két nemeskeblű barátjának ezen legújabb keletű kitüntetésén

— **Tüzesetek statisztikája.** Az augusztus havi »eredmény« e téren megdöbbenhetett minden komoly embert. Mi magunk is, az előző hónapokhoz s a múlt év augusztusához hasonlítva, kénytelenek voltunk ijesztőnek jelezni az óriási mérvű pusztítást. De az is volt valóban. Mit szóljunk azonban most, mikor a szeptember hóra vonatkozó statisztikai adatok előttünk vannak. Milyen jelzővel élünk ezeknek a sötét adatoknak a jellemzésére. Ha az augusztusi adatokat nézzük, szinte hihetetlennek tűnik fel, hogy legyen ennél még szerencsétlenebb hónapja is a hazának. Pedig bizony a szeptemberi állapot még szerencsétlenebb. A tüzesetek száma 1762-ből 1788-ra szaporodott, a kárösszeg pedig 3 millió 45 ezer 248 frtról felszökött 3 millió 136 ezer 305 frtra. Majdnem 100,000 frttal több, mint augusztusban.

Legtöbb tüzeset fordult elő Bács-Bodrog vármegyében, számszerint 94, mindjárt utána következik Krassó-Szörény vármegye, majd Bihar vármegye 74, azután Torontál vármegye 70, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún vármegye 67, Nyitra vármegye 64, Jász-Nagy-Kún-Szolnok vármegye 55, Temes vármegye 51, Vas vármegye 50, Arad vármegye 47, Pozsony vármegye 44, Zemplén vármegye 43, Abauj-Torna vármegye 42, Szatmár vármegye 41, Borsod vármegye 37, Szabolcs vármegye 35, Maros-Torda vármegye 34, Somogy vármegye 31, Csongrád- és Heves vármegyék 29—29, Békés vármegye 28, Hajdú- és Zala vármegyék 27—27, Baranya- és Bereg vármegyék 26—26, Szilágy- és Tolna vármegyék 25—25, Gömör vármegye 24, Kolozs- és Komárom vármegyék 23—23 tüzesettel stb. Egy-egy tüzeset fordult elő: Arad, Baja, Budapest, Debreczen, Győr, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Nagyvárad, Pancsova, Pécs, Sopron, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Versecz- és Zombor városokban.

Legtöbb község szenvedett a Bács-Bodrog vármegyei 94 tüzesettől, számszerint 49; a Krassó-Szörény vármegyei 84 tüzesettől 61, Bihar vármegyei 74 tüzesettől 61, Torontál vármegyei 70 tüzesettől 48; Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún vármegyei 67 tüzesettől 50, Nyitra vármegyei 64 tüzesettől 57, Jász-Nagy-Kún-Szolnok vármegyei 55 tüzesettől 28, Temes vármegyei 51 tüzesettől 40, Vas vármegyei 50 tüzesettől 45, Arad vármegyei 47 tüzesettől 37, Pozsony vármegyei 44 tüzesettől 38, Zemplén vármegyei 43 tüzesettől 32, Abauj-Torna vármegyei 42 tüzesettől 34, Szatmár vármegyei 41 tüzesettől 33, Borsod vármegyei 37 tüzesettől 24, Szabolcs vármegyei 35 tüzesettől 27, Maros-Torda vármegyei 34 tüzesettől 30, Somogy vármegyei 31 tüzesettől 28, Csongrád vármegyei 29 tüzesettől 9, Békés vármegyei 28 tüzesettől 18, Hajdú vármegyei 27 tüzesettől 11, Zala vármegyei 27 tüzesettől 26, Bereg vármegyei 26 tüzesettől 23 és Tolna vármegyei 25 tüzesettől 23 község.

Összesen 1362 azon községek száma, melyek között az 1788 tüzeset megoszlik.

A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt: gyújtogatás 144, öngyújtás 5, villámcsapás 5, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 127, világító szerekkel való gondatlan bánásmód 7, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 236 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 411, öngyújtás 13, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 108, világító szerekkel való gondatlan bánás 8, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 267 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 457 esetben. E tüzvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 24, nem halálos sérülést 55 ember. A kárvallottak összes száma 5078; az okozott károk összes értéke 3.136,305 frt; 58 község van olyan, melyben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 20 van olyan, a ki egymaga 10,000 frtnál több kárt szenvedett.

Azon községek, melyekben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő, a következők:

Gát, Bereg m. (szept. 5.; elégett 10,000 frt értékű gabona asztag; kárt szenvedett 1 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Jamnik*, Liptó m. (szept. 22.; elégett 10,100 frt értékű fakészlet; kárt szenvedett 2 ember; a tűz oka hanyagság); — *Városlód*, Veszprém m. (szept. 14.; elégett 10,170 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, takarmány, stb.; kárt szenvedett 14 ember; a tűz oka hanyagság); — *Uppony*, Borsod m. (szept. 16.; elégett 10,228 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, számos gabona, árukészlet, stb.; károsult 26 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Szélőcse*, Nyitra m. (szept. 16.; elégett 10,696 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szalma, szemes gabona, fakészlet, stb.; károsult 33 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Léher*, Bars m. (szept. 4.; elégett 11,238 frt értékű lakóház, gazd. épület, házi és gazd. eszközök, szemes gabona és egyéb tárgyak; károsult 6 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Felső-Geller*, Komárom m. (szept. 2.; elégett 11,411 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, takarmány, gazd. eszközök, fakészlet s egyéb tárgyak; károsult 6 ember; a tűz oka gyermekek játéka); — *Erdő-Horváti*, Zemplén m. (szept. 4.; elégett 11,425 frt értékű lakóház gazd. épülettel, házi állatok, butor, takarmány, szalma, gazd. eszközök, stb.; károsult 18 ember; a tűz oka hanyagság); — *Molna-Szecsöd*, Vas m. (szept. 15.; elégett 12,233 frt értékű lakóház gazd. épülettel, házi állatok, gabona asztag, takarmány, szalma, gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 25 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Zsebegnyő*, Zemplén m. (szept. 13.; elégett 13,340 frt értékű lakóház, gazd. épület, butor, gabona asztagokban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, stb.; károsult 12 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Pusztadaróc*, Szatmár m. (szept. 23.; elégett 13,790 frt értékű takarmány, szalma, gazd. eszközök; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Szepszi*, Abauj-Torna m. (szept. 20.; elégett 14,007 frt értékű lakóház, gazd. épület, házi állatok, gabona asztag, takarmány, szalma, gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 15 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Német-Keresztúr*, Sopron m. (szept. 26.; elégett 14,341 forint értékű gazd. épület, házi állatok, takarmány, szalma s egyéb tárgyak; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Agárd*, Zemplén m. (szept. 8.; elégett 14,482 frt értékű lakóház gazd. épülettel, házi állatok, takarmány, szalma, gazd. és egyéb ipari eszközök; károsult 26 ember; a tűz oka hanyagság); — *Rába-Kovácsi*, Vas m. (szept. 16.; elégett 14,510 frt értékű lakóház, gazd. épületek, gabona asztagokban, takarmány, szalma, gazd. eszközök, egyéb ipari eszközök, stb.; károsult 12 ember; a tűz oka világító szerrel való gondatlan bánás); — *Galgóc*, Nyitra m. (szept. 7.; elégett 15,220 frt értékű lakóház, gazd. épület, házi állatok, gabona asztag, takarmány, gazd. eszközök,

gyári felszerelések, fakészlet, stb.; károsult 14 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Duka*, Vas m. (szept. 15.; elégett 15,815 frt értékű lakóház, gazd. épület, középület, házi állatok, gabona asztag, takarmány, szemes gabona, gazd. eszközök, fakészlet, egyéb tárgyak stb.; kárt szenvedett 26 ember; a tűz oka gyermekek játéka gyufával); — *Szirák*, Borsod m. (szept. 18.; elégett 16,350 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szalma, szemes gabona, gazdasági és gyári eszközök, fa- és árukészlet, stb.; kárt szenvedett 22 ember; a tűz oka hanyagság); — *Szénás*, Zólyom m. (szept. 9.; elégett 16,360 frt értékű lakóház, gazd. eszközök, gazd. épület, takarmány, szalma, áru- és fakészlet, egyéb tárgyak, stb.; károsult 17 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Ürmincz*, Nyitra m. (szept. 16.; elégett 16,556 frt értékű lakóház, gazd. épület, házi állatok, butor, házi és gazd. eszközök, takarmány, szalma, szemes gabona, gyári felszerelés, áru- és fakészlet, stb.; kárt szenvedett 36 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Zabola*, Háromszék m. (elégett 16,614 frt értékű gőzfűrés, ipari épület, házi és gyári eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 2 ember; a tűz oka hanyagság); — *Pincz*, Nógrád m. (szept. 11.; elégett 16,677 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagokban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazdasági és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; kárt szenvedett 33 ember; a tűz oka hanyagság); — *Budapest fő- és szék-város*, (szept. 27.; elégett 16,770 frt értékű gazd. épület, házi állatok, házi eszközök, árukészlet, stb.; károsult 3 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Harsány*, Bihar m. (szept. 22.; elégett 17,022 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szemes gabona, fakészlet, stb.; károsult 36 ember; a tűz oka gyermekek játéka gyufával); — *Rába-Hidvég*, Vas m. (szept. 24.; elégett 17,174 frt értékű gazd. épület, gabona asztagokban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. és ipari eszközök, fakészlet, stb.; károsult 2 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Nagy-Bárkány*, Nógrád m. (szept. 10.; elégett 17,244 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, házi és gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 30 ember; a tűz oka gyermekek játéka gyufával); — *Tormafalu*, Sopron m. (szept. 17.; elégett 17,822 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szalma, gazdasági és ipari eszközök, fakészlet, stb.; károsult 19 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Felső-Schönborn*, Bereg m. (szept. 24.; elégett 18,946 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szemes gabona, házi és gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 14 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Szabolcs*, Fehér m.) elégett 19,000 frt értékű gazd. épület, takarmány, szalma, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Ujlacska*, Nyitra m. (szept. 14.; elégett 19,850 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szemes gabona, házi- és gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 4 ember; a tűz oka világító szerrel való gondatlan bánás); — *Adorján*, Veszprém m. (szept. 2.; elégett 21,435 frt értékű lakóház, gazd. és ipari épület, gabona asztagokban, számos gabona, házi-, gyári, ipari- és gazdasági eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 61 ember; a tűz oka hanyagság); — *Göncz-Ruszka*, Abauj-Torna m. (szept. 15.; elégett 21,552 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, házi, gazd. és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 46 ember; a tűz oka hanyagság); — *Facset*, Krassó-Szörény m. (szept. 14.; elégett 22,996 frt értékű lakóház, gazd. és ipari épület, takarmány, szemes gabona, áru- és fakészlet, stb.; károsult 8 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Köves-Källa*, Zala m. (szept. 19.; elégett 23,328 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagokban, takarmány, szemes gabona, házi- és gazd. eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 40 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Czabaj*, Nyitra m. (szept. 14.; elégett 23,404 frt értékű gabona asztagokban, takarmány, szalma, gazd. eszközök,

áró-készletek, stb.; károsult 1 ember: a tűz oka ismeretlen); — *Szerep*, Bihar m. (szept. 23.; elégett 24,009 frt értékű takarmány, szalma, szemes gabona, gyári felszerelések, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Brassó*, Erdély. (szept. 28.; elégett 24,000 frt értékű gazd. épület, gabona asztag, takarmány, szalma, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Kis-Keresnye*, Bars m. (szept. 23.; elégett 24,615 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, szemes gabona, házi, ipari és gazd. eszközök, stb.; kárt szenvedett 28 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Budapesti*, fő- és székváros, (szept. 12.; elégett 25,350 frt értékű gazd. és egyéb épület, áru-készlet, stb.; károsult 3 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Kis Sáró*, Bars m. (szept. 8.; elégett 26,543 frt értékű lakóház, gazd. és középület, takarmány, szalma, szemes gabona, fakészlet, stb.; károsult 27 ember; a tűz oka hanyagság); — *Gesztes*, Gömör m. (szept. 3.; elégett 26,893 frt értékű lakóház, gazdasági épülettel, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, házi és gazd. eszközök, áru-készlet, stb.; károsult 41 ember; a tűz oka hanyagság); — *Nádas*, Arad m. (szept. 8.; elégett 27200 frt értékű faraktár, áru- és fakészlet, stb.; károsult 2 ember; a tűz oka hanyagság); — *Rúzs*, Krassó-Szörény m. (szept. 4.; elégett 28,832 frt értékű lakóház, gőzfűrés, ipari eszközök, fakészlet, stb.; károsult 1 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Bánkeszi*, Nyitra m. (szept. 6.; elégett 29,657 frt értékű lakóház, gazd. és középület, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 43 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Nagy-Ladna*, Gömör m. (szept. 30.; elégett 30,210 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagokban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 31 ember; a tűz oka gyermekek játéka gyufával); *Verbó*, Nyitra m. (szept. 14.; elégett 3,527 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd., gyári és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 95 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Szilincs*, Pozsony m. (szept. 22.; elégett 34,078 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. és ipari eszközök, fakészlet, stb.; károsult 45 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Kehida*, Zala m. (szept. 13.; elégett 35,360 frt értékű gőzmalom, szemes gabona, gyári felszerelés, árukészlet, stb.; károsult 2 ember; a tűz oka hanyagság); — *Nagy-Vitéz*, Sáros m. (szept. 10.; elégett 36,088 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 27 ember; a tűz oka hanyagság); — *Nagy-Sáros*, Sáros m. (szept. 23.; elégett 38,376 frt értékű lakóház, gazd. ipari és középület, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 32 ember; a tűz oka valószínűleg gyujtogatás); — *Öttevény*, Győr m. (szept. 16.; elégett 39,808 frt értékű lakóház, gazd., ipari és középület, takarmány, szemes gabona, szalma, gazd. és ipari eszközök, fakészlet, stb.); károsult 39 ember; a tűz oka valószínűleg gyujtogatás); — *Csönge*, Vas m. (szept. 8.; elégett 45,167 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, fakészlet, stb.; károsult 60 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Grid*, Fogaras m. (szept. 17.; elégett 46,978 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, szemes gabona, takarmány, szalma, gyári felszerelés, fakészlet, stb.; károsult 61 ember; a tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Szelcse*, Zólyom m. (szept. 9.; elégett 55,527 frt értékű lakóház, gazd. és ipari épület, takarmány, szalma, szemes gabona, árukészlet, gazd. és ipari eszközök, fakészlet, stb.; károsult 56 ember; a tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Kis-Poruba*, Liptó m. (szept. 9.; elégett 73,778 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. és ipari eszközök, gyári felszerelések, fakészlet, stb.; károsult 65 ember; a

tűz oka valószínűleg hanyagság); — *Kerta*, Veszprém m. (szept. 16.; elégett 77,012 frt értékű lakóház, gazd. és ipari épület, házi állat, butor, ruhanemű, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd., gyári és egyéb ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 115 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Székes-Fehérvár* sz. kir. város, Fejér m. (szept. 24.; elégett 80,000 frt értékű ipari épület, gyári vasúti kocsik, fakészlet, stb.; károsult 1 személy; a tűz oka hanyagság); — *Szilágy-Sámson*, Szilágy m. (szept. 23.; elégett 145,814 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztag, szemes gabona, takarmány, szalma, gazd. és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 153 ember; a tűz oka hanyagság); — *Landok*, Szepes m. (szept. 5.; elégett 147,008 frt értékű lakóház, gazd., ipari és középület, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. és ipari eszközök, áru- és fakészlet, stb.; károsult 172 ember; a tűz oka valószínűleg hanyagság).

Szerkesztői üzenetek.

P. E. Némi kihagyással helyet adtunk neki mai számunkban, reméljük, hogy nem fogsz találni okot e miatt apprehensióra. A lényegesből nem hagytunk ki semmit; csak egy kissé megfésültük.

K . . . . . y K . . . . . n. Meg van, csak az alkalmat várjuk. Technikai és taktikai dolgokat mindig szívesen látunk.

O . . . . . i P . . . . . l. Külön levélben válaszoltunk.

E . . . . . i K . . . . . ly. Igen, ez-entúl lehetőleg meg fogjuk tartani megjelenési időnek a hónap utolsó napját. Így legjobban megtehetjük azt, hogy pl. a novemberi számban a novemberi eseményekről számolnak be olvasóinknak. Egyéb tekintetek is szólnak e rendszer mellett.

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felölő szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSÁR.

HIRDETÉSEK.

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

1885.

— **Ára 1 frt 50 kr.** —

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETES.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— **Ára 30 kr.** —

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kutszivattyuk.

Kutszivattyuk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyuk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykutszivattyuk lendkerék-hajtásra.

Mélykutszivattyuk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyuk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyuk emeltyű, lendkerék vagy gőzgéphajtásra.

Omnia-szivattyuk.

Kettős hengerű építési szivattyuk.

Centrifugal szivattyuk.

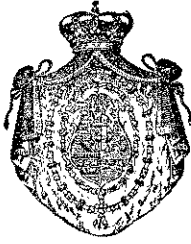
Vizszállító kosok.

Vizszállító hordós kocsik ütöntözésre.

Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szá'litói.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szá'litói.

Képes árjegyzék ingyen és b rmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrásy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánnak.

Vaj-köplők.

Borfejtő szivattyuk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenosporafecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyuk.

Trágyalé-szivattyuk hordótöltésre.

Szagtalanul működő poczegődortisztító készülékek.

Légszivattyuk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb áron.

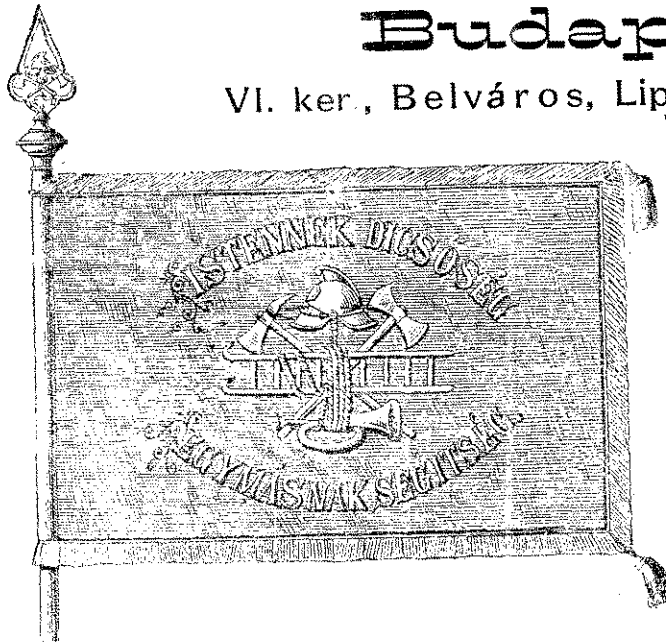
Budapest,

VI. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok, egyleti jelvények, kokárdák, vallszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Saját műhímző-intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

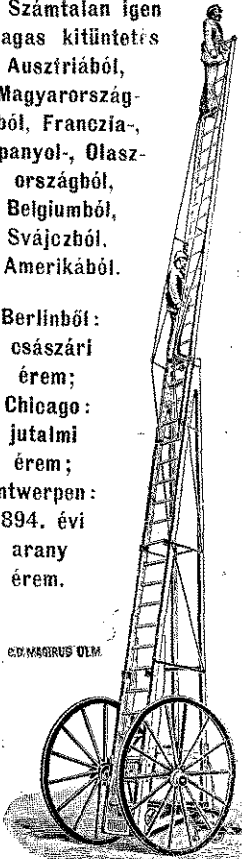
Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Tűzoltó-szerek gyára

Számtalan igen magas kitüntetés Auszriából, Magyarországból, Francia-, Spanyol-, Olaszországból, Belgiumból, Svájcából, Amerikából.

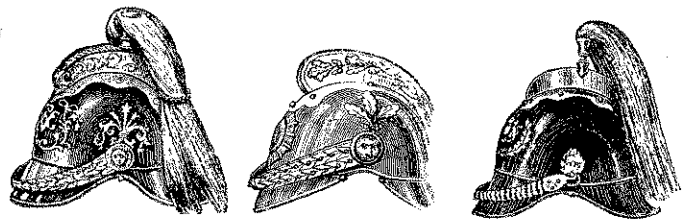
Berlinből: császári érem;
Chicago: jutalmi érem;
Antwerpen: 1894. évi arany érem.

© M. MAGIRUS ULM

MAGIRUS C. D.

ULM ^{a/d.}

A legjelentékenyebb szállítási képességgel bíró gyár a következő tárgyakban:

Személyes felszerelési tárgyak tűzoltók részére: Sisakok, övek, zárkapcsok, balták, kötelek, lámpák stb. — *Ujdonság!* Mászólámpák javított légvezetővel és oly szerkezettel, hogy a lámpa minden helyzetben merőleges állásban maradjon.

Mentő-szerek: Mentőtömlők, ugróponyvák, mentőzsákok, füstkészülékek, légvezető szerkezettel és a nélkül Magirus rendszere szerint, gyaloghintók, betegszállító kocsik stb.

Fecskendők mindenféle szerkezettel és nagyságban: Városi és falusi fecskendők, mozdonyfecskendők, taliga-fecskendők, hydrophorok, házi és kerti fecskendők, extinciorok; — továbbá: tömlők, tömlőcsavarok, sugárcsővek, tömlőkötők, tömlőjavító szerek, tömlőkocsik, hydranskocsik, vizes lajtok stb.

Létrák mindenféle minőségben: Gépezetes létrák a legtekélyesebb szerkezettel, két- vagy négykerekűek, maguktól működő zárhorgokkal, tolólétrák, dugólétrák, horog- és tetőlétrák.

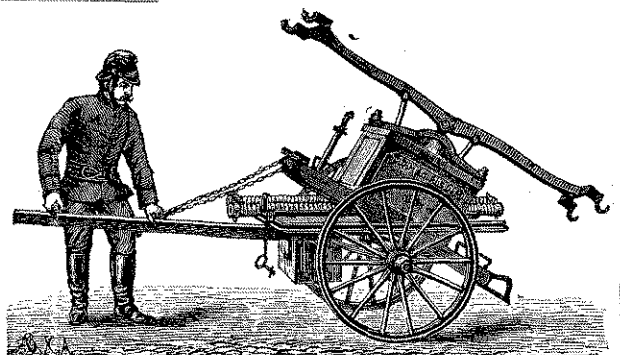
Arjegyzékek, költségvetések és rajzok
mindenkor kaphatók.

Bővebb felvilágosításokért tessék fordulni a czég magyarországi főképviseelőjéhez:

PICHLER JÁNOS úrhoz,

BUDAPEST,

Rákos-Szt.-Mihályon (József-főherceg-telep)
Battyány-utca, Szabó Ferencz-féle nyaraló.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági,
építkezési és egyéb nyilván-
os czélokra,
kéz-, járgány- és erőhajtásra,

TŰZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és
gyári tűzoltóságoknak,

 harangokat

és

harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére,

bűzmentesen működő

pöczegödör-tisztító készülékeket,

utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

—== készít és ajánl a ==—

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., külső váczi-út 45.

 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IX. kerület, Várház-körút
9-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Itt az írás, olvassátok! — A dologtalan Elnökség. Hevesmegyeitől. — *Hivatalos rész:* Meghívó az országos választmányi és elnökségi ülésre. — Az orsz. szöv. Elnökség decz. 10-iki ülésének jkve. — A segélyző szöv. igazg. választm. decz. 10-iki ülésének jkve. — *Technikai rész:* Az épületek szerkezete tűzbiztonság szempontjából. (Harmadik közlemény.) — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Itt az írás, olvassátok!

A hazai tűzoltó-testületek várákozása végre hát megvalósult. Az új szervezeti, rangjelzési, egyenruházati és felszerelési szabályzat végrehalására elhagyta a sajtót, s a múlt hó folyamán küldte szét azt az orsz. szövetség elnöksége azzal a körlevéllel, melyet megelőző számunk hivatalos rovatában közzétettünk.

A millenniumi kongresszus óta várákodik az új szabályzatra az ország tűzoltósága, s nem csoda, ha azóta napról-napra sűrűbb és türelmetlenebb lett a kérdezősködés, sürgetés, tudakozódás az új szabályzat sorsa felől, mert bizony az 1896. év augusztusa óta nem kevesebb, mint 2 és 1/2 év telt el a folytonos várákozásban, s hogy végre meg is valósuljon az ige, csakugyan a legfőbb ideje volt.

Mert bizony nyakunkon az 1899. év, melynek nyarán, augusztusban a brassói kongresszus közeledik felénk, a melyre az országos szövetség nagy várákozással néz, s nem vár a tagtestületektől kevesebbet, mint azt, hogy a kongresszuson megjelenő testületek már az új szabályzat szerint »kiadjusztálva« jelenjenek meg, vagy legalább is annyira átalakulva az új szabályok értelmében, a mennyire a pénzügyi viszonyok által megengedett lehetőség határai között is komolyan eltökélt akarattal lehetséges.

A szabályzat mennyire felel meg a maga elé kitűzött nagy célnek, arról most már fölösleges minden discussio; annyi bizonyos, azt konstatálhatjuk, hogy az eddigi állapotokat figyelembe véve, óriási haladást jelent. Óriási haladást, hangsúlyozzuk; mert míg az eddigi állapotokat alig nevezhetjük

másnak, mint idegen ember szemei előtt nevetéses, a komolyan gondolkozó szakember előtt pedig igazán mélyen elszomorító zűrzavarnak, addig az új szabályzat által teremtett állapot az egyszerűség, a komolyság és az egységesség. Ki volna képes tagadni, hogy az utóbbi állapot az előbbi mellett mérhetetlenül magasabban áll.

Azaz, hogy csak állana, s azaz, hogy az új szabályzat által »teremtett« állapotról ma még beszélnünk nem lehet. Mert ez az állapot csak akkor lesz majd megvalósulva, ha a tagtestületek az új szabályzatot valóban életbe is léptetik, ha önmagukat az új szabályok értelmében újra szervezik, egyenruházatukat, felszereléseiket azok utasításai szerint átalakítják, szóval akkor, ha az új szabályzatot nemcsak elvben fogadják el, hanem azokat valósággal alkalmazzák is önmagukon.

A minél előbb való s minél teljesebb megvalósítás, az legyen most már aztán komolyan akart célja és feladata minden testületnek, de kivált azoknak, melyek az orsz. szövetség köteléke által egybefűzvék. Mert ha ezek sem akarják, akkor az eddigi sokféleséghez lesz még egy, s a zűrzavar, a komikum csak nagyobbodik; mert ha ezek sem akarják, hát akkor ki fogja akarni?

Az orsz. választmány az 1898. évi febr. 2-án tartott ülésében az új szabályzat végrehajtására az 1899. évi brassói közgyűlésig adott határidőt; az elnökség körlevele természetesen ugyanezt a határidőt szabja meg, a nélkül, hogy apróbb részletkérdésekre kiterjeszkednék, a mi természetes is.

Az iránt nem merülhet fel semmi kétség, hogy azt a gyökeres átalakulást, a mit az új szabályzat teljes megvalósítása jelent, oly rövid idő alatt egész

teljességében keresztül vinni nem lehet, — és pedig annál kevésbé, mert a végrehajtáshoz szükséges hatalom az orsz. szöv. elnökség kezébe adva nem lett. Itt csak a szívekre és lelkekre és az igazi komoly ügyszeretetre lehet appellálni.

Kétségtelen dolog, hogy a végrehajtás egyesek egyéni érdekeinek sérelmével jár, különösen a testületek vezetőinél, kiknek aranygallérja és lőszórforgós újezüst sisakja pusztulóba megy. Pedig ép ezeknél kell a kezdeményezésnek megtörténni, mert ha ezek ellenszegülnek, vagy csak késedelmeskednek is, úgy eredményre jutni teljesen lehetetlen lesz.

Számos helyről hallottuk azt az ellenvetést, hogy az új szabályzat életbeléptetése sok költséget okoz, sok új dolog beszerzésével, sok kiadással jár. Pedig ez az ellenvetés egy csöppet sem indokolt, mert a szabályzatnak az egyenruházatra vonatkozó része majdnem teljesen életbeléptethető azonnal minden számbavehető kiadások nélkül.

Az ezüst sisak és lőszórforgó végleg megszűnik, el tehetjük a testület muzeumába, okulására késő utódainknak; a parancsnok (az eddigi főparancsnok) az eddigi osztályparancsnoki sisakot fogja viselni, az alparancsnok az eddigi szakasparancsnoki, a szakasparancsnok pedig az eddigi tisztviselői sisakot. Itt tehát nagy nehézségek nincsenek, legfeljebb az eddigi főparancsnoki és alparancsnoki sisak féltételéről, s 1—2 új tiszti sisak beszerzéséről van szó, a mi felette csekély költségbe kerül, mert a közönséges bórsisak otthon is megrezelhető, esetleg a keresztpántok és sisakrostély költségmentesen is levehető.

A legénységnél nehézség egyáltalán nincs. Az új jelzőszinórok alig pár krajczárba kerülnek, úgy, hogy a régi lánczok féltételével károsodás alig áll elő.

Az aranygallérnak és a zsinórzatnak a zubonyról levétele csak megtakarítással jár, mert a levett zsinórzat értékesíthető beváltással. A nadrág zsinórzata meg bizonyára nem fog kabinetkérdéssé válni, míg a jelenlegi készlet tart.

Látni való ezekből, hogy a megvalósítás kérdése nem oly borzasztóan nehéz, mint a milyennek első pillanatra látszik, s csak akkor válik azzá, ha hiányzik a végrehajtáshoz szükséges jóakarát. Bizonyára nehéz volna a dolog, ha csak egyesek degradációjáról volna szó, de mikor az egész ország tűzoltósága az ügy érdekében önként meghozza ezen áldozatot, akkor abból az egyesek nimbusára az önkéntes degradáció folytán árny bizonyára nem borulhat, hanem fény igenis derülhet.

Rajta tehát, tegye meg minden testület a kiszabott idő alatt mindazt, a mit az intézmény jól átföntolt érdeke, komolysága, súlya megkövetel, hogy a brassói kongresszuson öröm tölthessen el mindenkit, a ki a tűzoltói intézmény magasztos czélja iránt aranyújtással kiteremtettzett generalis-uniformis nélkül is lelkesedik.

Az új szabályzat szétküldésekor szinte az ajkára toúl az embernek önkéntelenül is koszorús költőnk mondása:

Itt az írás, olvassátok
Érett észszel, józanon!

A dologtalan Elnökség.

A »Tűzrendészeti Lapok« már rég nem foglalkozott az orsz. szöv. elnökség viselt dolgaival. A mit senki se csodálhat azok után a kudarczok után, a miket t. laptársunk az elnökség ellen eddig intézett támadásaival vallott. A kiállítási mintaszertár ügyében, az új rangjelzési szabályok tárgyában stb. megjelent »antipraesidialis« czikkek még élénk emlékezetében vannak lapunk olvasóinak, valamint nemkülömben emlékszik még mindenki arra a hatásra a mit ezek a czikkek előidéztek, úgy szintén azokra az alapos czáfolatokra is, a mik a T. L. e czikkeit nyomon követték.

Ezek után legtanácsosabb is volt t. laptársunktól a hallgatás. Csak az kár, hogy a hallgatás tovább nem tartott.

Most újból czikkezik »Minta-sabályok« czím alatt egy bizonyos »Pestmegyei« bajtárs s az elnökség által kidolgozott minta-alapsabályok czégre alatt derekasan neki megy az elnökségnek, meg az egész országos szövetségnek. Szerencsére ez az új kirohanás sem alaposabb, mint az eddigié voltak. Addig is, míg a T. L. legközelebbi száma megczáfolja »Pestmegyei« nevű vezércikkét, vagyis önmagát, szolgáljanak az újabb támadás alaptalanságának illusztrálására a következők.

A T. L. rosz néven veszi, hogy az elnökség igen rövid ideig vitatkozott a minta-alapsabályokon, és ebből azt következtetheti, hogy a minta-alapsabály rosz. Hát édes Istenem, mit tegyen mást az elnökség, mint a mit tett is ebben az esetben, vagyis kiküldött egy háromtagú bizottságot az alapsabály elkészítésére, megadva e bizottság részére a kellő útbaigazítást, instrukciót, direktivákat stb. E bizottság aztán el is készíté a minta-alapsabályt, az közölve is lett e lapokban, olvasta is az elnökség minden tagja. Az elnökség aztán jónak találta azt a szabályzatot s elfogadta. »Pestmegyei« úr rosz néven veszi az elnökségtől hogy nagyobb vita nélkül fogadta azt el, s e miatt ráfogja »Pestmegyei« úr az elnökségi tagokra, hogy dologtalanok, s ráfogja a szabályzatra, hogy rosz. A T. L. szája ize szerint tehát talán meg is kellett volna obstruálnia az elnökség 7 referensének a másik 3 által készített elaboratumot! És mert nem tette, ergo a referens urak dologtalanok, és ez ok miatt annak a szabályzatnak okvetlenül rosznak kell lennie. Aztán az se tetszik a T. L.-nak, hogy az elnökség szűkebb bizottság által készítettette el a szabályzatot. Mert ezt a T. L. szerint magának az elnökségnek kellett volna tennie több ülésen keresztül, — s mivel nem így cselekedett, tehát dologtalan.

Gyönyörű egy logika mondhatom. E logika szerint a millenniumi kongresszus elítélendő, a miért az új rangjelzési szabályzat elkészítését az elnökségre bízta s nem önmaga csinálta meg nagy viták közepett, és ennél fogva az új rangjelzési szabályzat is rosz, és az orsz. választmány megrovandó, a miért ahhoz hozzájárult.

Panaszkodik a T. L., hogy a régi kipróbált erők (a régi választmány) sutba dobattak s helyébe jöttek az új, ismeretlen értékű erők (a referensi intézmény). Hát ki dobta sutba azokat a régi, kipróbált nröket? Ok maguk. Mert az új rendet maga a régi választmány alkotta meg, s ahhoz hozzájárult a régi választmány minden tagja és maga az országos közgyűlés is. Hát vajjon ki dobta sutba és kit? Erre feleljen a T. L. cikkírója, ha tud.

És aztán azt mondja a T. L., hogy vannak az elnökségnek referensei és funkcionáriusai, a kik már nem is

logiaikoznak tűzoltósággal, sőt nincsenek is az országban. Ha vannak is ilyenek, csak azóta lehettek ilyenekké, mióta megválasztotta őket a közgyűlés 1896-ban. De hát kinek a hibája ez? a közgyűlésé, avagy talán az elnökségé? Hát tehet az elnökség vagy a kongresszus arról, hogy valaki megválíék a tűzoltóságtól?

A cikkíró úrnak úgy látszik rögeszméje az, hogy az elnökségben a budapestiek többségben vannak. Hah!! azok a budapestiek. Ez az a vörös posztó, a mi a T. L.-nak annyira izgatja a szemét. De hát hol van az a többség? A titkár és pénztárnok beleszámításával 14 tagból áll az elnökség. Ebből a 14-ből budapesti 5, nem budapesti pedig 9. Ime a budapestiek többsége! De ha többségben volnának is a budapestiek, az éppen az alapszabályok szerint lenne, mert a 15. §. 1. pontja azt rendeli, hogy »a 10 előadót, titkárt és pénztárost a nagygyűlést követő első közgyűlésen lehetőleg a székesfővárosban, esetleg a közel vidéken működő tűzoltók sorából megválasztja« (t. i. az orsz. választmány). És ezeket az alapszabályokat éppen az a régi választmány, azokból a sutba dobott, öreg, tapasztalt erőkből álló régi választmány csinálta.

Azt bölcsen elhallgatja »Pestmegyei« úr, hogy azok a sutba dobott, öreg, tapasztalt erők még tovább akartak menni, s egyenesen bele akarták venni az alapszabályokba, hogy az orsz. szövetség titkárja csak olyan egyén lehet, a ki tagja a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek, s hogy éppen a budapestiek ellenzésén múlt, hogy ez az alapszabályokba be nem vétetett.

És kérdelem, mi baj származnék abból, ha teszem azt, a budapestiek többségben volnának? Ha erre megfelel a T. L. igen tisztelt cikkírója, no hát akkor engemet, és velem együtt az egész tűzoltóságot, igen-igen lekötélez.

A cikkíró úr hibának tartja azt az orsz. szövetség alapszabályaiban, hogy az orsz. választmányi ülésen az elnökség többségben van, mert úgy mind kevesen vannak a várm. sebz. elnökök. Nagyszerű egy dolog, igazán! Hát miért vannak kevesen? Miért nem alakúlnak meg azok a vármegyei szövetségek? Hát ennek is az Elnökség az oka?

Az orsz. szövetség alapszabályait azért itéli el »Pestmegyei« Úr, mert később kitűnt, hogy vannak hiányai is ezeknek az alapszabályoknak. Hát vajjon van-e a föld kerekéségén tökéletes emberi alkotás? És nem tudja azt a T. L. cikkírója, hogy egy szerves intézmény folyton változik és fejlődik, s mentül tovább halad a fejlődés útján, annál hiányosabbnak fog feltűnni a részére alkotott alapszabály vagy akarmi más szervezeti szabályzat? A viszonyok változtával minden törvény hiányos és meg nem felelő lesz, a mi alkotásakor a legtökéletesebb volt is. Ha ezt nem tudja a T. L. cikkírója, akkor ne bíráljon alapszabályokat.

Külömben, hogy a T. L. cikkírója mennyire ismeri az orsz. szövetség alapszabályait, abból látható, hogy azt

állítja, hogy ezen alapszabályok szerint a *tűzfelügyelők tagjai a nagygyűlésnek*. Ezt hozza fel a szabályzat irtózatos hibájaként. No hát ez egyenesen szólva valótlan; mert az egész szabályzatban sehol egy árva betű sincs arról, hogy az országos nagygyűlésnek tagjai volnának a tűzfelügyelők. Ha a cikkíró Úr bírál valami szabályzatot, legalább olvassa is el, vegyen magának annyi fáradságot s ne igyekezzék olvasóközönségét valótlan adatok előadásával ellenséges érzületre hangolni az orsz. szövetség s annak elnöksége iránt.

Az is éppen ilyen alapos vád, hogy az elnökség az alkotandó minta-alapszabályokat a már megalakult tűzoltóságoknak akarja megküldeni. Esze ágában sincs az elnökségnek (ebben a dologban különben is az országos választmány fog határozni); de viszont az sincs, hogy derűre-borúra küldözgesse a nyakára boldognak-boldogtalannak csak azért, hogy mentül több elfogyjon belőle s mentül több pénzbe kerüljön (Mert egyebet nem érne el az orsz. szövetség, ha minden előjáráságnak megküldené.) A cikkíró úr csak úgy dobálódzik az ezer forintokkal (a saját pénzéről valószínűleg takarékosabban gondolkozik), s az a meggyőződése, hogy »nincs mit sajnálnunk a tartalékalapot.« Pedig bizony tanácsos lesz azzal takarékoskodni, mert ma még 2 frt a szövetségi tagdíj, jövőre azonban már csak 1 frt lesz, s ha így haladunk, majd egyszer megszűnik teljesen. Vajjon mit fogna akkor csinálni az orsz. szövetség, ha addig a T. L. szerint óhajtott módon gazdálkodnék a tartalékalappal.

Hogy az előadók nem dolgoznak s a titkár csinál mindent, (!) vajjon mit szólnak ehhez Köhler István, Szabó Gyula, Vida Pál, meg a többi előadók mind, a kik valamenynyien alaposan kivették a részüket eddig is a munkából, s kiveszik ezután is. Erről nem beszélünk, mert megvagyunk győződve, hogy ha ezeknek az uraknak szorgalmát e helyütt érdem szerint méltatnók, azzal csak az ő szerénységüket sértenők. Úgy is tudja azt mindenki, a ki az elnökség dolgait alaposabban ismeri, mint a T. L. cikkírója.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy soha senkinek sem volt esze ágában sem, hogy a T. L. »legártatlanabb megjegyzéseiben is azonnal rémeket lássson.« De viszont az is tény, hogy az elnökség előtt az ilyen »legártatlanabb megjegyzések«, mint a milyennel a »Pestmegyei« úr czikke bővelkedik, korántsem szokatlanok a T. L. részéről.

Aki ilyen »alapos« vádakkal, ilyen »ártatlan megjegyzések«-kel illeti az elnökséget nyíltan, az ország színe előtt, és azt mondja magáról, hogy őt »semmiféle antipraesidiális nézetek nem vezetik,« no hát az vagy nem tudja mit cselekszik, vagy pedig mérhetetlenül nagy hipokrita.

Az az egy vigasztaló mégis, ilyenek után is, hogy kevés előrelátás és emberismeret révén bizvást hisszük, hogy fogunk még mi onnan látni »et alios ventos.«

Budapest, 1898. december 25. *Hevesmegyei.*

HÍVATALOS RÉSZ.

MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. sz.

728.
1898. szám.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség országos választmánya az 1899. év január hava 15-én délután 10 órakor Budapesten, a IV. ker. elüljáróság IV ker., Magyar-utca 23. sz. II. em. üléstermében

ülést tart,

melyre az országos választmány tagjait, nevezetesen az elnökség és felügyelő bizottság tagjait, továbbá

a vármegyei tűzoltó-szövetségek elnökeit, illetve a szövetségek e célra igazolt képviselőit az alanti napirend kapcsán tisztelettel meghívjuk, oly hozzáadással, hogy az elnökség és felügyelő bizottság előzetes ülését 1899. január hó 14-én délután 3 órakor a szövetség központi irodájában fogja megtartani.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
2. Kéttagú jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.

3. Az elnökség jelentése az 1898. évi február hó 2-án tartott országos választmányi ülés óta történetéről.

4. A felügyelő bizottság jelentése az ügy- és pénzkezelésről.

5. Az 1896., 1897. és 1898. évi zárszámadások fölötti határozathozatal.

6. A minta-alapszabályok tárgyalása. (A tervezet közölve volt a »Tűzoltó-Közlöny« 1898. évi 4-ik és 5-ik számaiban.)

7. Az egységes szolgálati szabályzat fölötti határozathozatal. (A tervezet csatolva van a vármegyei szövetségek részére)

8. A hevesvármegyei és veszprémvármegyei szövetségek előterjesztései a vármegyei szövetségekhez tartozó testületek után az országos szövetséghez befizetendő 2 frt hányadnak 1 forintra leendő leszállítása iránt.

9. Az 1899. évi XIV. (brassói) országos nagygyűlés rendezésével összefüggő ügyek tárgyalása.

10. Oly indítványok tárgyalása, melyek legalább 24 órával előzőleg az elnökséghez írásban beterjesztettek.

Kelt Budapesten, 1898. évi december hó 15-én.

Dr. Kék Lajos s. k.
szöv. elnök.

Dr. Szily József s. k.
szöv. titkár.

808.
1898. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvéetett Budapesten, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnökségének 1898. évi december hó 10-én tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos.

Jegyző: Dr. Szily József.

Jelen voltak: Dr. Csányi János, Kálmán Géza, Köhler István, Scossa Zoltán, Szabó Gyula és Vida Pál előadók, Bulyovszky Aladár és Varga Lőrincz felügyelő bizottsági tagok és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, megható szavakkal emlékezik meg azon gyászestéről, mely hazánkat a királyné megrendítő halálával érte. Indítványára az elnökség mély fájdalomnak és megilletődésének a jegyzőkönyvben ad kifejezést.

2. Titkár clóterjesztésére elhatározza az elnökség, hogy Dr. Óváry Ferencz szöv. alelnökhöz édes anyja elhunyt alkalmából részvétíratot intéz.

3. Titkár bejelenti, hogy Sztárek Ferencz nyiregyházi parancsnok és a választmánynak volt tagja elhunyt. Indítványára az elnökség Sztárek érdemeit a jegyzőkönyvbe iktatja és arról a nyiregyházi testületet értesíti.

4. Titkár bejelenti, hogy a szervezési, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat elkészült s az pár nap előtt az összes tűzoltó-testületeknek megküldetett. Elnök indítványára elhatározza az elnökség, hogy a szabályzat egy díszkötésű példányát fölírat kíséretében megküldi József kir. herczeg Ö Fenségének, egy-egy példányt pedig gr. Széchenyi Ödön és gr. Cziráky Béla volt elnököknek és Follmann Alajos volt alelnöknek.

5. Titkár azon jelentését, hogy Dorner Béla és Ecker Sándor előadók az ülésről elmaradásukat igazolták, az elnökség tudomásul veszi.

6. A földművelésügyi miniszterium leíratát, melyben tudatja, hogy az állami gazdaságok egy részében (Mezőhegyes, Bábolna) a tűzoltóság már szervezve van, míg más

résében (Kisbér, Fogaras, Gödöllő) a birtoktestek szétszórt fekvésénél fogva tűzoltóság nem szervezhető, azonban tűzoltó-szerek vannak; továbbá, hogy a tűzoltásnak a gazdasági tanintézetekben, földművesiskolákban és ezekkel rokon intézetekben leendő tanítása iránt később fog határozni — az elnökség tudomásul veszi.

7. A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség jelentését, mely szerint Dr. Óváry Ferencz és Dr. Szily József által szept. 19-től szept. 25-ig tartott vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamon a vármegye 183 községéből 149 kiküldött vett részt és nyert megfelelő kiképeztetést — az elnökség örvendetes tudomásul veszi.

8. Scossa Zoltán, mint az 1898. ápril 18—24-ig Temesvárott a vármegyei tűzoltó-szövetség által rendezett szaktanfolyam vizsgáira kiküldött biztos betérjeszti írásos jelentését, mely szerint a tanfolyamon 19 hallgató vett részt, kik közül kettő látogatási igazolványt kapott, a vizsgát pedig öt jeles, tíz jó és kettő kielégítő eredménnyel tette le.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi, Scossa felmerült költségeit kiutalványozza, egyúttal Scossa Zoltánnak a tanfolyamot rendező temesvármegyei szövetségnek, Varga Lőrincz és Köhler István előadóknak működésükért köszönetet szavaz.

9. Ugyanez ügyvel kapcsolatban Scossa Zoltán indítványozza, hogy a vidéki tanfolyamok vezetői csak az esetben hatalmaztassanak föl képesítő bizonyítványok kiadására, ha a tanfolyamok legalább 14 napig tartottak.

Ezzel szemben titkár indítványozza, hogy a jövőben rendezendő tanfolyamok tanterve, nemkülönben az előadók névsora előzetesen mindig mutattassék be az orsz. szövetségnek, s ez határozza meg, vajlon a képesítés jogát megadja-e a tervezett tanfolyamnak vagy nem, egyben javasolja, hogy a vidéki tanfolyamok a legmesszebb menő támogatásban részesíttessenek.

Elnök indítványára elhatározza az elnökség, hogy Bulyovszky Aladár elnöklése alatt Köhler István, Scossa Zoltán és Szabó Gyula előadókból és a titkárból álló bizottságot küld ki az ügynek tanulmányozására a tanfolyamokra vonatkozó általános szabályzat kidolgozására, különös tekintettel lévén arra, mik legyenek a tanfolyamnak tárgyai, és kik lehetnek annak előadói, addig is pedig, míg a szabályzat elkészül, fölhívja az elnökség a vármegyei szövetségeket, hogy az általuk rendezendő tanfolyamok tantervét idejében küldjék be az orsz. szövetség elnökségéhez.

10. Pénztárnoknak a III. évnegyedről szóló jelentését, mely szerint 1898. július 1-én volt pénzmaradvány 2299 frt 60 kr., azóta bevételeztetett 2292 frt 46 kr., kiadatott pedig 746 fr. 99 kr., úgy, hogy a pénzmaradvány 1898. szept. 30-án 3842 frt 07 kr., az elnökség tudomásul veszi.

11. Titkár javaslatára elhatározza az elnökség, hogy a szervezési stb. szabályzathól 1000 példányt oly kérelemmel küld föl a belügyminiszteriumhoz, hogy azok egy-egy példányát a törvényhatóságok, városok és járási hatóságok részére körrendelettel és ajánlattal küldje szét.

12. Kimondja az elnökség, hogy a szövetség szabályzat-kiadványai jövőben mind a szervezési szabályzattal azonos alakban bocsáttassanak közkézre, hogy azokat bárki egybekötte is használhassa.

13. Köhler István bejelenti, hogy a szervezési szabályzat fény- és színnyomatai, nemkülönben nyomatási és kötési költségei 1507 frt 17 krba kerülnek. A költségeket az elnökség utalványozza.

14. Scossa Zoltán indítványára az elnökség Szabó Gyulának és Köhler Istvánnak a szervezési szabályzat sajtó alá rendezése körüli munkálataikért jegyzőkönyvi köszönetet mond, egyúttal fölhatalmazza az elnököt, hogy Köhler Istvánnak fölmerült és fölszámítandó kiadásait kiutalványozza.

15. Titkár jelenti, hogy hatóságok és testületek a

szervezési szabályzatból máris fölös számú példányokat kérnek, kérdi mi történjék ezekkel? Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a minden tagtestület megillető egy ingyen példányon felül kívánt példányok 50 krnyi árban árusíthatók.

16. A belügyminiszterium Baromlaka községnek a kötelezett tűzoltóság szervezése tárgyában alkotott szabályrendeletét véleményezés végett leküldvén, titkár ismerteti a szabályrendelet hiányait, melyek leginkább abban csúcsosodnak ki, hogy a község a tűzoltóságot egyleti alapon, önrendelkezési joggal akarja szervezni. Az elnökség a titkár előterjesztéséhez képest javasolni fogja, hogy a község a jelzett módosítások figyelembe vételével új szabályrendelet készítésére utasíttassék.

17. Ujvidék város tűzrendészeti szabályrendeletét olyképen módosította, hogy a szalma- és takarmányfélék a lakházak közt minden megszorítás nélkül legyenek lerakhatók. A belügyminiszterium által véleményadásra hivatván föl, titkár javaslatára elhatározza az elnökség, hogy e tekintetben a régi szabályrendelet rendelkezései tartassanak fenn oly változtatással, hogy a 40 m. távolság 10 m.-re lesz állíttassék.

18. Selmecz- és Bélabánya város tűzrendészeti szabályrendeletét, a belügyminiszterium véleményezés végett leküldvén, titkár ismerteti a szabályrendeletet. Javaslatára elhatározza az elnökség, hogy a szabályrendeletbe a kötelezett tűzoltóság összeírására és nyilvántartására nézve újabb intézkedések veendőek föl, a gyakorlatok számát 3 helyett 5-ben állapítja meg, egyúttal javasolja, hogy a kötelezett tűzoltóság parancsnokát ne a tűzoltóság maga válaszsza, hanem a városi tanács, és a törvényhatósági közgyűlés erősítse meg, ugyanennek adatván meg a jog, hogy a vezénylők sorrendjét megállapítsa. Végül kifogásolja az elnökség, hogy a főnálló önk. tűzoltó-testület vagyona a felszólás esetén való beavatkozásánál a szabályrendelet intézkedjék, mert ezen jog az alapszabályok értelmében az önk. testület közgyűlését illeti meg.

19. Ujpest községnek a belügyminiszterium által véleményezés végett leküldött tűzrendészeti szabályrendeletére nézve utasítja az elnökség a titkárt, hogy a helyi viszonyokat ismerő Wagner Manó előadó véleményét hallgassa meg, s úgy ennek, valamint az egyébként beszerzendő információknak alapján terjeszsen be javaslatot a jövő ülésre.

20. Dr. Csányi János bemutatja a Bognár István váci szíjgyártó által készített új baltatokat. Az elnökség a baltatokat, mint kiválóan czélszerűt, a testületeknek figyelmébe ajánlja és arról Bognár Istvánt a váci testület útján értesíti.

21. Titkár bemutatja a minta-alapszabály tervezetet, melyet az elnökség felolvasottnak tekintvén, általánosságban elfogad. Mivel pedig a tervezet külön parancsnokságot és külön választmányt létesít a vezetésben, titkár fölveti a kérdést, hogy valjon ez változatlanul hagyassék-e meg, vagy pedig mód nyujtassék a tisztán parancsnokság által való vezetésre is.

Szabó Gyula és Dr. Csányi János felszólalására az elnökség a szabályzatot egész terjedelmében és részleteiben is magáévá teszi, mindazonáltal oly hozzáadással, hogy az alapszabályhoz füzendő jegyzetben az egységes vezetésnek lehetősége is megemlíttessék, annál is inkább, mert a szabályzatot az elnökség csakis mint mintát kívánja közkézre bocsátani.

22. Az egységes szolgálati szabályzat tervezetről titkár jelenti, hogy a kiküldött bizottság azt kidolgozván, a tervezet az elnökség tagjainak megküldetett. Nem tartja a szabályzat keretébe valónak a szerek ismertetését, a tűzoltási utasításokat és a vízszerezést, már csak azért sem, mert nem eléggé részletesen vannak mindezek megírva.

Szabó Gyula kívánatosnak tartja mindezeknek a sza-

bályzatban meghagyását, mert ezzel is elő lehet mozdítani a szakképzést.

Titkár megfontolásra ajánlja a 193. §-t, mely szerint a vidéki tanfolyamok bizonyítványai az orsz. tanfolyamok bizonyítványaival egyenértékűeknek tekintetnek; végül ajánlja, hogy a czimből a szerző neve kihagyassék, s mint kiadó, maga az Orsz. Szövetség tétessék helyébe. Az elnökség utóbbi módosítás elfogadásával a szabályzatot egész terjedelmében magáévá teszi, s azt a jövő országos választmányi ülés elé terjeszti azzal, hogy a szabályzathoz szükséges mintalapok elkészítésével és közlésével titkárt bizza meg, egyúttal pedig elnök indítványára Szabó Gyula-, Bulyovszky Aladár-, Vida Pál- és titkárnak, mint a tervezet elkészítőinek munkálkodásukért jegyzőkönyvi köszönetet mond.

23. Az orsz. választmány ülését az elnökség 1889. január 15. d. e. 10 órájára a IV. ker. előjáróság üléstermébe tűzi ki, a napirend megállapításával megbizva az elnököt és a titkárt, s az elnökség ülését január 14. d. u. 3 órára a szövetségi irodába hívja össze.

24. Titkár felolvassa Ecker levelét a szaklapokban legutóbb közölt zsarnóczai ügyre vonatkozólag az elnökség által teendő intézkedések tárgyában.

Varga Lőrincz ugyanez ügyben kérdést intéz az iránt, vajjon a belügyminiszter informálva lett-e már? Elnök és titkár felszólalása után elhatározza az elnökség, hogy tekintettel a jelenlegi politikai zavarokra, egyelőre várakozó álláspontot foglal el, fentartván a határozathozatal jogát az orsz. választmányi ülésnek.

25. Dr. Csányi János az alapszabály és szolgálati szabályzat tervezetek elkészítése körül kifejtett tevékenységeért Szabó Gyula részére tiszteletdíj engedélyezését javasolja. Többek hozzászólása után felkéri az ülés az elnököt, hogy ez ügyben a következő ülés elé tegyen javaslatot.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti félnyolcz óraker berekesztü.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

217
s. sz. 1898.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetsége igazgató-választmányának 1898. évi december hó 10-én esti 1/2 8 óraker tartott ülésén.

Elnök: Szabó Gyula alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József titkár.

Jelen voltak; Vida Pál vál. tag és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, a választmány az 1898. aug. 27-én tartott ülésről fölvetett jegyzőkönyvet hitelesíti.

2. Szűcs István öcsényi tűzoltó segélyezés iránti kérelme tárgyában titkár jelenti, hogy az elnök intézkedése folytán nevezettnek 10 frttal leendő segélyezése iránt előterjesztés tétetett az első magyar általános biztosító-társasághoz. A tett intézkedést a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

3. Kraxner József csepregi tűzoltónak 14 frttal leendő segélyezésére ugyancsak megtétetett az előterjesztés. Tudomásul szolgál.

4. Az első magyar általános biztosító-társaság felkérése folytán Simon Pál kapolcsi tűzoltónak 20 frttal leendő segélyezése iránt tétetett előterjesztés. Tudomásul szolgál.

5. Handrik János nagykanizsai tűzoltó részére a választmány 7 frt. segélyt engedélyez a szövetség pénztárából.

6. Beller Péter verseczi tűzoltónak 120 frt. segélyt engedélyez a választmány a szövetség pénztárából.

7. Néhai Csernova Ferencz kormöczbányai tűzoltó örökösének a választmány 150 frt. végkielégítést engedélyez a szövetség pénztárából.

8. Vida Pál kérde, vajjon a Szidanits-arvák részére engedélyezett 500 frt be lett-e már fizetve a székesfővárosi árvaszék pénztárába

Titkár azt feleli, hogy mivel az első határozat az íg. választmány által később meg lett változtatva, az még mindig a szövetség által külön kezeltetik s a kamatok fél-

évenként az öregapa, mint törvényes gyám kezeihez fizetnek ki.

Titkárt felhívja a választmány, hogy a jövő ülés elé terjesszen be ez ügyben jelentést.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti $\frac{3}{4}$ óra-kor berekeszti.

Kmf.

Szabó Gyula,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

TECHNIKAI RÉSZ.

Az épületek szerkezete tűzbiztonság szempontjából.

(Folytatás.)

Említém röviden, hogy a vas nem éppen a legbiztosabb anyag tűz ellen. Nézzük a kérdést közelebbről.

A mi a kovácsolt vasat illeti, ennek az a tulajdonsága, hogy melegben kiterjed, idéz elő főképen igen kedvezőtlen befolyást tüzesetek alkalmával a vasszerkezetek állagára; az öntöttvas rendes körülmények között már bizonyos merevséggel bír, mindazonáltal 300° C. on felül már nagyon is merevvé lesz, a mikor a nagyobb ütést, vagy pláne a vízzel való fecskendezést nem igen állja ki, sőt azonkívül az is előfordul, hogy a szerkezetnek öntöttvasból levő alkatrészei leolvadnak. Ezen általánosan ismert tény megvilágítására ime egy példa, melyet egy technikai szakfolyóiratból veszek, hol M. P., a braunschweigi politchnikum professzora, egy 1891. évben Hamburgban előfordult nagyobb szabású raktártűzről értekezik s a többek között a következőket mondja:

»Az égés utáni negyedik napon ellátogattam a vészszínhelyére. Az emberek már a kávérakomány mentésével voltak elfoglalva, de a fecskendők még javában működtek. A kovácsolt-vasból levő állványszerkezetek oszlopai és gerendái temérdek sokféleképen összevissza kúszálódva és elhajolva meredtek ki az árúk maradványai közül, nehezen megkülönböztethető chaoszt formálva. Egy-egy rakáson legfelül a leomlott falazat volt látható. A gondoskodás az iránt, hogy a vasnak elég tere legyen a kiterjeszkedésre, nem bizonyult elegendőnek. A hosszgerendákon pl. a lökésektől hatalmas horpadások, lyukak voltak láthatók s a végükön falmaradványok, a mi arra vall, hogy e gerendák a felmelegedés folytán keresztül fúrták magukat a tűzfalakon. Az ennek következtében a falazatban támadt lyukak köröskörül mintegy 8 cm.-nyi hasadásokkal voltak körülvéve. A letöredezett kődarabok kiestek, vagy pedig 5 cm.-nyire voltak benn a falban eltolva. A külső falakban is úgy előre tolódtak a gerendák és a vaskapcsok, hogy kívül a nyomás folytán kagylószerűen megrepedve pattogtak le a tégladarabok.« Így szól a leírás; és meg kell itt jegyezni, hogy a szóban forgó hamburgi rakodók abban az időben készültek, mikor a vasnak a tűzben való magatartására vonatkozólag már dús tapasztalatok voltak, mikor az ez irányban eszközölt igen körülményes kísérletek eredményei már köztudomásúak voltak és hogy e tapasztalatok és eredmények a hamburgi kikötők pompás

rakodóinak tervezésénél és építésénél mindenesetre elég ki-terjedt mérvben figyelembe véve és értékesítve voltak.

Ezek után tehát magától értetődik az a következmény, hogy ott, a hol a vas alkalmaztatik s különösen ott, a hol fokozottabb tűzbiztonság kívántatik, kiterjedtebb óvó rendszabályok alkalmazása mutatkozik szükségesnek. Látni fogjuk, hogy sikerült már eddig a technikai tudásnak nemcsak a vasból, hanem még a fából való épületszerkezeteket is eredményesen megoltalmazni a tűz és melegség kártékony behatásától. Mielőtt azonban e tárgy pertraktálásába mélyebben belemennék, nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy műegyetemünk egyik tudós professzora már évekkel ezelőtt igen alapos és eredménydús kutatásokat, vizsgálódásokat és kísérleteket eszközölt a kovácsolt- és öntöttvasnak, valamint a különféle más egyéb építkezési anyagoknak a melegben való viselkedéséről és elváltozásairól, és búvárlatainak eredményét közölték is annak idején a szakfolyóiratok. Ezek a kísérletek úgy eszközöltetnek, hogy egész szerkezetrészek egy kizárólag e célra készült vizsgáló gépbe szorítottatnak és nyomás közben hevítettnek, oly módon, hogy az így előálló állapot lehetőleg megfeleljen annak az állapotnak, a melybe az illető szerkezet-alkatrész tűzvész esetén juthat. Ezen így eszközölt vizsgálódásoknak az az előnyük van a tűz színhelyén eszközölhető vizsgálódások felett, hogy az ember a jelenségek lefolyását lépésről-lépésre követheti és figyelheti, a miből aztán a műszaki tudásnak igen nagy haszna van.

Az utóbbi években a technika terén, tekintve az épületszerkezetek tűzbiztonságát, tényleg igen jelentékeny haladás tapasztalható. A Monier- és Rabitz-féle rendszerek igen nagy elterjedésnek örvendenek, de vannak ezeken kívül már egyéb igen fontos találmányok is, melyek hasonlólag mind szélesebb és szélesebb körben nyernek alkalmazást.

A Rabitz-féle rendszerről kétségtelen, hogy a falak és födés számára a kísérletek s a tapasztalatok tanúsága szerint meglehetősen tűzbiztonságot nyújt. Egy ily rendszer értelmében készült falazatra fel lehet akasztani ruhadarabokat, vagy szöveteket s érheti a fal tulsó oldalát a legnagyobb hőség, a szövet- vagy ruhadarabok még csak meg se perzselődnek. A Rabitz-féle rendszer célja kiváltképen az, hogy vékony, keskeny, de mind a mellett tűz ellen biztos falazat és fedélzet legyen előállítható, s abból áll, hogy meglehetősen nagyszemű dróthálót feszítenek ki, s ezt mészből, gipszből és homokból készült habarccsal vonják be. Ez a rendszer, mint mondám az előbb, mind szélesebb

alkalmazást nyers a mi nevezetes a dologban, nemcsak falakat készítenek ily módon, e rendszer szerint, hanem lapos és boltozatos fedéseket is. Elő lehet állítani, utánozni lehet a legkülönbözőbb boltozatformákat.

A Monier-féle rendszer igen praktikus alkalmazható mint tartószerkezet úgy önállóan, mint kapcsolatban műszaki építkezéssel. E rendszernek a lényege abban áll, hogy egy sodronnyal összekötözött vasrudakból, vasoszlopokból álló váz a legjobb minőségű portlandcementtel vegyi arány 1:3 körülöntetik s a cement szilárdra dolgoztatik. A vasoszlopok erőssége, mérete az illető épület célja és rendeltetése szerint különféle lehet. Bebizonyított dolog, hogy a jó portlandcementből készült habarcs rendkívül tűzálló anyag s hogy az ilyen habarccsal körülönt

vasvázak igen magas hőfoknál is kitűnően kitartanak. A Rabitz- és Monier-féle rendszerekben kitűnő eszközünk van tehát arra, hogy vasszerkezetek beburkolás által a melegség behatása ellen teljesen megvédessenek; de velök még a faszervezetet is meglehetősen eredménnyel megoltalmazhatjuk. És az utóbbi években e kétféle rendszerhez még több új találmány sorakozott, a mi által a műszaki tudomány e téren meglehetősen fellendülést nyert és így bizvást elmondhatjuk, hogy ma már az építészek a különféle építési anyagokban és építési szerkezetekben dús választék áll rendelkezésére, ha nagyobb fokú tűzbiztonságot akar elérni, mert hozzá kell tennünk azt is, hogy a régebbi találmányok is sok lényeges javításon mentek az újabb időben keresztül. (Folyt. köv.)

HÍREK.

— **Lapunk t. olvasóinak és barátainak boldog újévet kíván:** *A szerkesztőség.*

— **Figyelmeztetésül.** Lapunk mai számával küldjük meg olvasóink részére 1898-iki (XX-ik) évfolyamunk tartalommutatóját.

— **Kérelem.** T. előfizetőinket ez úton vagyunk bátrak felkérni, hogy előfizetéseiket minél előbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter jóváhagyta újabban ismét a *székelyi* önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 113,157 1898. sz. alatt. — a *szent-erzsébeti* önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 114,635 1898. sz. alatt. — és a *magyarországi* önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait 115,159 1898. sz. alatt.

— **Új tagegyesületek.** Az országos tűzoltó-szövetség közléseibe újabban a következő testületek jelentették be csatlakozásukat. u. m. *Békés* vármegyéből: Mezőberény (önk.); *Esztergom* vármegyéből: Dömös (gyári); *Baranya* vármegyéből: Pécs (Zsolnay-gyár), Gyüd, u. p. Siklós (önk.); *Sopron* vármegyéből: Maglócza, u. p. Beósárhány (önk.); *Zala* vármegyéből: Eszteregnye u. p. Sormás (önk.), Szeptetnek (önk.); *Fest-P.-S. Kiskún* vármegyéből: Csepel (tölténygyári); *Arad* vármegyéből: Borosjenő (önk.); *Temes* vármegyéből: Vajtek, Német-Bencsek, Román-Bencsek u. p. Német-Bencsek, Német-Sz.-Mihály u. p. Román-Szt.-Mihály, Theés u. p. Bresztolya, Temes-Péterfalva u. p. Temes-Rékas, Temes-Királyfalva u. p. Temes-Rékas, Temes-Gálya u. p. Delibálat, Kis-Becskepek (önk. testületek); *Heves* vármegyéből: Nagy-Talya, Szarvaskő, Bod, Tarna Erk, Tarna-Méra, Nagy-Ivány, Sarkó, Tisza-Eövrény, Aranyos, Bakta, Bátor, Bátor, Bekőcs, Boos, Bodony, Dorogháza, Erdőkővesd, Fedémes, Fűrés, Istenmezeje, Ivád, Lelesz, Vaczonka, Mikófalva, Mindszent, Nádújfalu, Parád, Sirok, Szajla, Szék, Szent-Dimánkos, Szent-Erzsébet, Váraszó, Lőrinczfalva, Pétervási köt. tűzoltóságok), Felnémeth (önk.); *Vas* vármegyéből: Pankasz, Vönöczk, Ólbó, Horvát-Lő, Csöngye, Baksata, Gércze, Mária-Havas, Szt.-Bibor, Tót-Morác, Mezővár, Komját, Lődös, Borostyánkő, Nagy-Karaszto, Nagy-Fés, Ludad, Tömörd, Szatta, Nagy- és Kis-Paty (önk. testületek.)

— **Megszűnt tagtestületek.** Az orsz. tűzoltó-szövetség tagtestületek sorából töröltettek újabban, mint feloszlott testületek: *Vas* vármegyéből Alsó-Szölnök Rába-Keresztúr, Felső-Rönök, Kemenes Mihályfa és Hegyfalva, úgyszintén Székely (Hunyadmegye) és *Haidú-Nánás*.

— **Báti hírek.** A budapesti testület hagyományos ülése az idén — vagyis az 1899. év farsangján — február

10. napján tartja meg. A bálbizottság a következőképen alakult meg. Elnök lett dr. *Szily* József, a testület főparancsnoka; alelnökök: *Hérmán* Ödön, *Osztetky* Lajos, *Köhler* István; I. jegyző: dr. *Köncs* Boldizsár; II. jegyző: *Bartók* Ödön; pénztárnok: *Haussegger* Menyhért; ellenőr: *Weisse* Arthur; bizottsági tagok: *Asztalos* Béni, *Bulyovszky* Aladár, dr. *Gerber* Béla, dr. *Balogh* Dezső, *Bleyer* Hermann, *Benes* László, *Baráth* Sándor, *Bilesch* József, *Csermák* Albin, *Flóris* Áron, *Feldmann* Hermann, *Grundl* József, *Gruber* Gyula, *Hetlinger* Alajos, *Hevesi* Jakab, *Havass* Ede, *Holly* István, *Halász* Zsigmond, *Jobbágy* Károly, *Jakobovits* Lajos, *Kájlínger* Mihály, *Kálmán* Géza, *Király* Lajos, dr. *Lisznyay* Elemér, *Müeszes* Mór, *Magyary* István, *Ondracsek* József, *Oleják* Károly, *Peringer* Ferencz, *Sándor* Pál, *Szidanits* Ferencz, *Székely* János, *Szebenyi* Gyula, *Schwert* Frigyes, *Szmetena* István, *Stern* Henrik, *Szabó* Albert, *Schneider* Jakab, *Strausz* Albin, *Schmal* István, *Tomcsányi* Béla, *Walsér* Ferencz, *Wolf* Márk, *Wessely* Ferencz, *Weisz* Béla, *Weidlinger* Ede, *Walter* István. — A bál a testület segélyalapja javára rendeztetik s a terézvárosi kaszinó dísztermében tartatik meg. — Jegyek ára: Család-jegy 4 frt. — Személy-jegy 2 frt. — Tűzoltó-jegy 1 frt. — Jegyek válthatók — a meghívó előmutatása mellett — VIII. ker., kún-utcai tűzoltó-laktanyában levő önk. tűzoltó-testületi parancsnoksági irodában, a bizottsági tagoknál és a bál napján a pénztárnál.

— **Választás.** Lapunk múlt számában közöltük azon pályázati hirdetményt, melyet a székesfőváros tanácsa a II. oszt. segédtszti állásra hirdetett. A pályázati határidő lejártával a tanács az állásra 14 pályázó közül *Blažsnek* Hugót választotta ki, illetve választotta meg.

— **A Pozsony vármegyei tűzoltó-szövetség.** 1899. évi január hó 6. án d. e. 10 órakor a pozsonyi tűzoltó-testület szertár-termében *választmányi ülést* tart a következő tárgysorozattal: 1. A pozsony-városi és járási szövetség 1898. november 1-én felvett választmányi jegyzőkönyvének tárgyalása. 2. Országos választmányi ülési meghívó. 3. A megyei szaktanfolyam megtarthatása iránt értekezés. 4. A megyei tűzrendészeti szabályrendelet mikénti állásáról jelentés. 5. Pénztáros jelentése. 6. Titkár leköszönése és azon állásnak betöltése.

Tüzesetek statisztikája. A tüzesetek száma november hónapban meglehetősen megcsappant; — vagyis egyszerűen már e téren is konstátálhatunk öröndetes jelenséget. November hóban összesen 997 tüzeset fordult elő; félnyári mint szeptemberben (1788 eset); a nagy tüzek száma is 59 helyett, hála a Gondviselésnek csak 14.

Legtöbb tüzeset fordult elő Krassó-Szörény vármegyében számszerint 65, mindjárt utána következik Bihar vármegye 48, azután Bács-Bodrog vármegye 47, Torontál vármegye 36, Zala vármegye 34, Vas- és Zemplén vármegyék 31—31, Temes vármegye 29, Háromszék és Szabolcs vármegyék 27—27, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskún- és Szathmár vármegyék 24—24 és Somogy vármegye 23 tüzesettel stb. Egy-egy tüzeset fordult elő: Arad, Baja, Budapest, Debreczen, Győr, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Nagy-Várad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Selmeč és Bélabánya, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár és Verseczen.

Legtöbb község szenvedett a krassó-szörényvármegyei 65 tüzesettől, számszerint 52; a biharvármegyei 48 tüzesettől 38, bács-bodrogvármegyei 47 tüzesettől 34, torontálvármegyei 36 tüzesettől 34, zalavármegyei 34 tüzesettől 30, vasmegyei 31 tüzesettől 29, zemplénvármegyei 31 tüzesettől 27, nyitrávármegyei 24 tüzesettől 24, somogyvármegyei 23 tüzesettől 22, pest-pilis-solt-kiskúnvármegyei 24 tüzesettől 22 és temesvármegyei 29 tüzesettől 21 község.

Összesen 838 azon községek száma, melyek között a 997 tüzeset megoszlik.

A tűz oka gyanánt kétségtelenül bebizonyítva volt: gyújtogatás 110, öngyújtás 2, villámcsapás 3, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 74, világító szerekkel való gondatlan bánásmód 2, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 107 esetben; vélelmezett ok gyanánt a gyújtogatás 291, öngyújtás 20, gyermekek játéka vagy pajkossága gyufával 45, világító szerekkel való gondatlan bánás 6, egyéb hanyagság vagy gondatlanság 112 esetben; a tűz oka ismeretlen maradt 243 esetben. E tüzvészek alkalmával halálos sérülést szenvedett 51, nem halálos sérülést 23 ember. A kárvallottak összes száma 1769; az okozott károk összes értéke 841,320 frt; 14 község van olyan, melyben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzeset fordult elő, a károsultak között 4 van olyan, a ki egymaga 10,000 frtnál több kárt szenvedett.

Azon községek, melyekben 10,000 frtnál nagyobb kárt okozó tüzesetek fordultak elő, a következők:

Fiume város (október 3; elégett 10,150 frt értékű raktárhelyiség és árukészlet; kárt szenvedett 2 ember; tűz oka ismeretlen); — *Nagy-Károly*, Szatmár vármegye. (október 2; elégett 10,190 frt értékű gőzmalom, butor, ruhanemű, házi eszközök, gyári felszerelések és árukészletek; kárt szenvedett 2 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Déva*, Hunyad m., Erdély (október 5; elégett 10,470 frt értékű lakóház, házi állatok, butor, ruhanemű, házi eszközök és árukészletek; károsult 2 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Vág-Beszteczke*, Trencsén m. (október 31; elégett 11,190 frt értékű gazd. épület, gabona asztagban, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, gyári felszerelés, árukészlet, fakészlet, mű-, épület- és tűzifa; kárt szenvedett 13 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Sztrabicsó*, Bereg megye (október 11; elégett 11,260 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, fakészlet stb.; kárt szenvedett 19 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Eger*, Heves m. (október 12; elégett 11,550 frt értékű lakóház, gabona asztag, takarmány, szalma, szemes gabona, gazd. eszközök, fakészlet stb.; kárt szenvedett 6 ember; a tűz oka hanyagság); — *Jahadnik*, Turóc m. (október 8; elégett 14,285 frt értékű lakóház, gazd. épület, házi állatok, gabona asztagban, takarmány, szemes gabona, egyéb ipari eszközök stb.; károsult 8 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Ó-Lubió*, Szepes m. (október 28; elégett 15,587 frt értékű lakóház, gazd. épület, takarmány, szalma, fakészlet, egyéb tárgyak stb.; károsult 8 ember; a tűz oka hanyagság); — *Gálszécs*, Zemplén m. (október 27; elégett 17,030 frt értékű lakóház, gazd. épület, középület, gabona asztagokban, takar-

mány, szalma, szemes gabona stb.; kárt szenvedett 13 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Benedekfalva*, Liptó m. (október 30; elégett 17,434 frt értékű szeszgyár, gazd. épület, gabona asztagban és szemes, takarmány, gazd. és gyári eszközök stb.; károsult 2 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás); — *Jarkovác*, Torontál m. (október 12; elégett 18,200 frt értékű lakóház és fűszerüzlet, árukészlet stb.; károsult 1 ember; a tűz oka hanyagság); — *Ignéc*, Bereg m. (október 11; elégett 22,703 frt értékű lakóház, gazd. épület és eszközök, takarmány, szalma, szemes gabona, ipari eszközök stb.; a kárt szenvedtek száma 35; a tűz oka gyermekek játéka gyufával); — *Budapest* székesfőváros (október 13; elégett 25,750 frt értékű bolthelyiség, árukészlet, egyéb tárgyak; károsult 2 ember; a tűz oka ismeretlen); — *Létánfalva*, Szepes m. (október 8; elégett 72,932 frt értékű lakóház, gazd. épület, gabona asztagban, takarmány, szalma, szemes gabona, árukészlet, gazd. és ipari eszközök, fakészlet stb.; károsult 62 ember; a tűz oka valószínűleg gyújtogatás).

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt havi (11-ik) számának »Hír«-rovatában a szeptember havi tüzesetek statisztikájában tévesen (sajtóhibából) az van mondva, hogy 58 oly tüzeset fordult elő, mely 10,000 frtnál nagyobb kárt okozott. Az ilyen tüzesetek száma nem 58, hanem 59 volt, mint a hogy tényleg ugyanott részletesen az illető községek és városok megnevezésével összesen 59 tüzesetet sorolunk fel. E sajtóhibát ezuttal helyreigazítjuk.

— **Érdekes meghívó.** A *Kossuthfalvi* testület a decz. 31-iki Szilveszter-estére a következő versbe szedett meghívót küldte szét, melynek ügyes nyelvezete megérdemli, hogy olvasóinkkal megismertessük. A meghívó így szól:

Tisztelt Gyülekezet! Mi is obstruálunk,
Mert az állapotok türhetlenek nálunk;
Nem úgy van, mint régen, évekkel ezelőtt,
Ez a mostani év biz' a fejünkre nőtt.
Nagy a nyomorúság s a baj, mit ránk hozott:
Pokolba hát vele, legyen megátkozott!
Zsarnoki uralmát ne túrjuk ím tovább!
Rázzuk le békóit, ne legyünk mostohák.
Nem kell 1898 nekünk!
Higgyék el, nélküle bizvást meglehetünk.
Mondjunk halált reá, kiáltuk ki vesztét
S ebből mindegyikünk vegye ki a részét;
Mert csak egyesülve vehetünk erőt rajt', —
Csak összetartással küzdhetjük le a bajt!
Ámde kell, hogy czélunk titokban maradjon,
Áruló közöttünk egy is ne akadjon,
E végből mindnyájan *Szilveszter estéjén*
Gyülekezzünk össze *Kossuthfalva* szélén.
Reigl Ferencz bátyánk helyet ad szivesen,
Tehát mindegyikünk csak ide siessen!
Itt jó bor, táncz, zene s egyéb bohóság közt
Bevárjuk szépen az alkalmas időközt,
A mely zsarnokunkat, ezt a gyűlölt évet
Kezeinkbe adja s vetünk neki véget.
Meggyőtörjük előbb, mint ő gyötört minket,
Keserítjük, mint ő a mi sziveinket;
Fölötte majd akkor mi is törvényt ülünk,
Fejére olvassuk, miket tett ő velünk! . . .
Kimondjuk reája a legrútabb halált,
A mire a rossz csont ugyancsak rászolgált.
S ha így vérét vettük, kioltottuk éltét,
Akkor sem éri még küldetésünk végét:
Temetést rendezünk, fényes halotti tort,
Melyen majd méltatjuk, hogy ő nekünk mi volt.
Nagy ellenségünkötől ilyen szabadulva,
Folytathatjuk majd a vigasságot újra.
Jöjjön hát mindenki, hogy szemetével lássa,
Hogy ezért senkinek nem lesz bántódása.

De hogy áruló ne akadjon közöttünk:
*Reiglékhoz mi be csak olyat eresztünk,
 A ki e meghívót magával elhozza*
 S szívében a bosszút igazán szomjazza.
 Belépődij nem lesz, szükség reá nincsen,
 Hogy megjelenésért bárki is fizessen;
*De ha sok a pénze egyik-másik úrnak
 S ez estén nyakára akar hágni annak:
 Tűzoltótestület kasszája nyitva áll
 S ha ebbe pénzmagot belevetni talál
 Valaki, azért nem haragszik ám senki,
 Legfőbb azt mondjuk rá: »Legyen kedve neki!«*

Tisztelt gyülekezet! Föl hát a munkára!
 Szilveszter estején ne maradjon hátra
 Kinek ép a keze, és mind a két lába,
 Az siessen közzénk évtemető bálba!
 Ki csak meghívot kap, — nincsen abban kétség, —
 Mind szívesen látja majd *a rendezőség.*

Szerkesztői üzenetek.

Cs. J. M. Keresztúr. Magánlevélben már válaszoltunk, de még a levelezőket vagyunk bátrak bővebb magyarázatként megjegyezni a országos szövetség valamennyi tag-testülete megkapja a Tűzoltó Közlönyt ingyen, mint tagsági illetményt. A czímszalagon ez a körülmény fel is van tüntetve. Miután nem minden czímszalag egyszerre készült természetesen, hogy nem is egyszerre fogy el valamennyi, hanem megmarad. Ha valamelyik elfogyott, nyomtatunk mását, de nem egyenként, hanem megvárjuk, míg 8—10 van újra nyomtatandó. Addig pedig ugyan czímszalaggal küldjük a lapot, a milyen éppen készletben van. Így volt ez az önök példányával is, a melyet már két ízben expedáltunk ugyan czímszalaggal, a milyennel a mutatószámokat szoktuk küldeni. Azt nem gondolhatták Önök, hogy mutatószámot küldünk, mert hisz

ez a szó »Mutatószám« ki volt törölve tintával azon a czímszalagon, a melyikkel a lap Önökhöz ment. De hát az Isten szerelméért! érdemes az ilyen csekélységből catus bellit csinálni? Érdemes ilyen dologért belénk kötni? Abban reménykedünk mindazonáltal, hogy a mit írni méltóztatott, ez nem az ottani testület választmányának vagy parancsnokságának határozata, hanem csak egyéni isolált nézet, bár az írás hivatalos számmal és pecséttel ellátva jött, — de csak az Ön, mint egyf. titkár aláírásával. Inkább pártolásra számíthatnánk fáradszainkért, mint minden komoly alap és ok nélküli szűkölködő gáncso-kodásokra. Egyébiránt szíves üdvözet.

Ö. T. főparancsnokság, Bak. A baki testület tudunkkal tagja az orsz. szövetségnek, s mint ilyen, ingyen kapja a Tűzoltó Közlönyt egy példányban. Az előfizetők közt a baki testület, külön is, nem fordul elő. Ugyanezt meg írtuk külön levélben is.

K. J. Bellus. Az országos szövetség által alapított szolgálati érmeket (V., X. és XV-éveset) csak oly testület tagjai szerezhetik meg, a mely testület (egylet) rendes, tehát hátrálékban nem lévő tagdíjfizető tagja az orsz. szövetségnek. Az V. éves (bronz) érem drbja szallagga együtt 70 kr., a X. éves (ezüst) érem drbja 1 frt 60 kr., a XV. éves (aranyozott ezüst) érem drbja 1 frt 80 kr. Ezen árakban az érmekhez mindenkoron csatolt szallag ára is befigyaltatik. Az érmek ára a folyamodvánnyal egyidejűleg feltétlenül beküldendő, ez a szabály. Az elnökség azonban annyira előzékeny szokott lenni, hogy az érmeket, ha egyéb akadály nem forog fenn, megküldi többnyire utánvét mellett is. Egyébként tessék meghozatni — ha még nem volna meg Önöknek — »a magyar orsz. tűzoltó-szövetség szabályzatai« című kis piros füzetet; egy levelező lapba kerül az egész, s az elnökség rögtön megküldi ingyen. Abban megvannak egész részletesen ezekre az érmekre vonatkozó összes szabályok is. Ennyit bővebb magyarázatként azokhoz, a miket külön levélben már megírtunk.

Ö. T. testület, Borosjenő. — Járasi szövetség, Malaczká. A reklamált lapok megküldettek, kérjük szíves értesítésüket, vajjon megérkeztek-e?

Főszerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÖNCS BOLDIZSÁR.

A TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

előző évfolyamaiból

teljes példányok

1 forint 25 krajczárért

megrendelhetők a

KLADÓHIVATALBAN:

BUDAPESTEN,

IX. Vámház-körút 9. szám alatt.

SAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

1885.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETES.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Sily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Kun-utca.

Alapított 1865.

Kutszerkezetek.

Egyszerű kut-szivattyúk.

Kutszivattyúk befagyás elleni csappal.

Kutszivattyúk emeltyűvel vagy lendkerékkel.

Mélykut-szivattyúk lendkerék-hajtásra.

Mélykut-szivattyúk járgányhajtásra.

Városi és községi közkutszivattyúk.

Kettős működésű szívó-nyomó szivattyúk emeltyű, lendkerék vagy gőzgéphajtásra.

Omnia-szivattyúk.

Kettős hengerű építési szivattyúk.

Centrifugal szivattyúk.

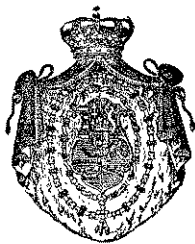
Vízszállító kosok.

Vízszállító hordós kocsik útöntözésre.

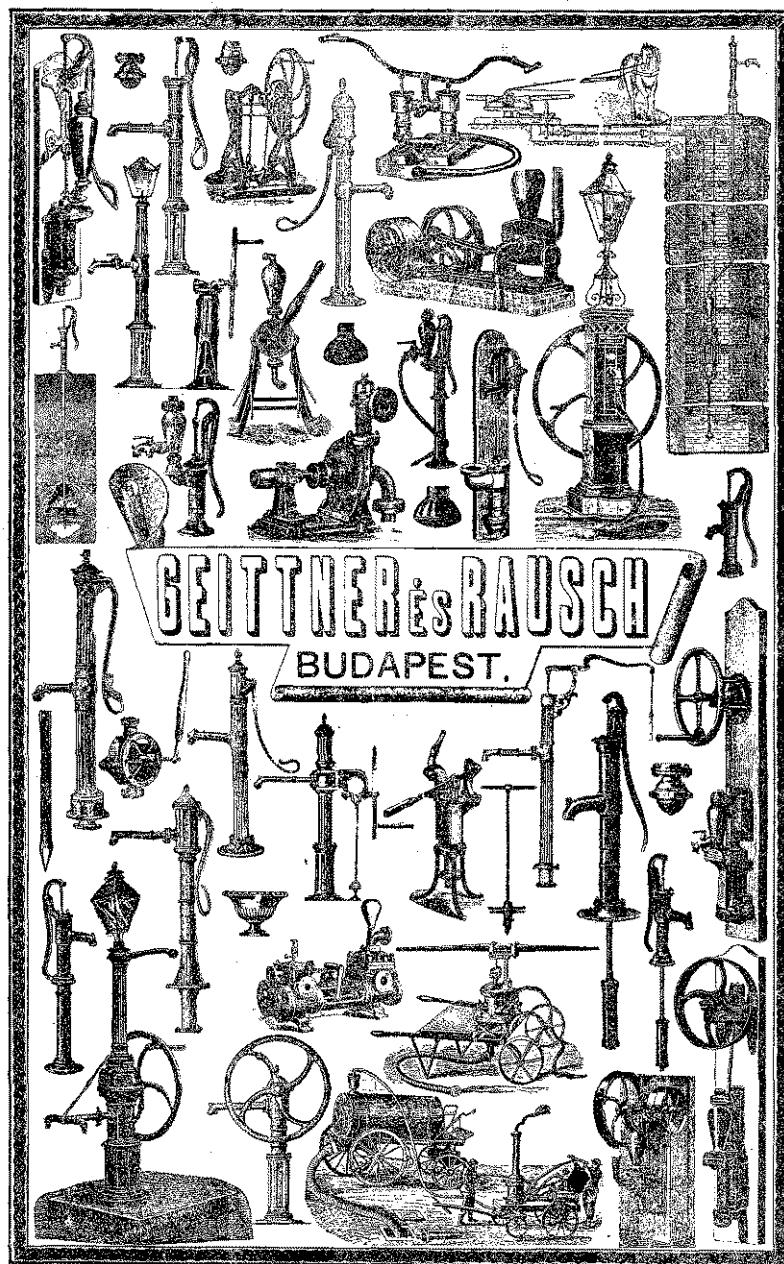
Házi vízvezetékek.

Számos kitüntetés.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Ő cs. és kir. fensége
József főherceg
 udvari szállító.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyú-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI., Andrassy-út 8. szám.

Számos kitüntetés.

Gazdasági eszközök.

Tejhűtő-készülékek.

Tejszállító kánnak.

Vaj-köpülők.

Borfejtő szivattyúk.

Palackmosó- és töltő-gépek.

Palackdugaszoló gépek.

Szőlőzúzó készülékek.

Borsajtók.

Perenosporafecskendők.

Forgatható trágyalé szivattyúk.

Trágyalé-szivattyúk hordótöltésre.

Szagtalanul működő pöczegödrtis titó készülékek.

Légszivattyúk gázégető kályhával.

Fertőtelenítő gépek.

Alapított 1865.

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

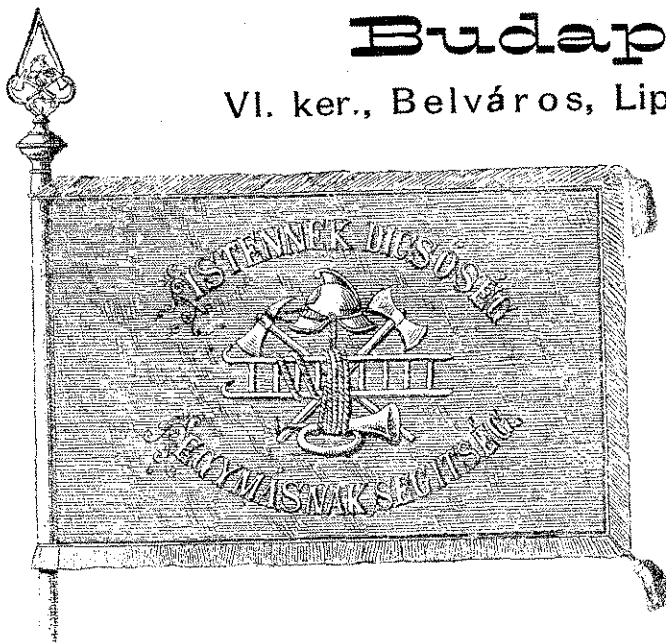
RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Árnják a legszebben
kiszíttatott tűzoltó- és
egyesületi zászló-
kat festve vagy himezve
A leg egyszerűbbtől a leg-
bonyolultabb kivitelben a
legolcsóvsabb áron.

Budapest,

VI. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

**Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok**
nagy választékban.

Zászlószegek

névvél és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóvsban
számíttatnak.

! Saját
műhímző-
intézet. !

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi millenniumi kiállításon „**kitűnő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagyban termelésért**“ a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

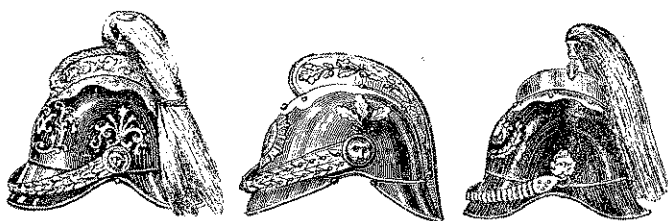
Tűzoltó-szerek gyára

Szerte a világon
Magyarország-
ban, Francia-
országban, Olasz-
országban,
Belgiumban,
Spanyolországban,
Amerikában.

Belgiumban,
Franciaországban,
Spanyolországban,
Amerikában,
Magyarországban,
Franciaországban,
Spanyolországban,
Amerikában.

MAGIRUS C. D.

ULM a/D.

A legjelentékenyebb szállítási képességgel bíró gyár a következő tárgyakban:

Személyes felszerelési tárgyak tűzoltók részére: Sisakok, övek, zárcapcsok, balták, kötelek, lámpák stb. — *Ujdonság!* Mászó-lámpák javított légvezetővel és oly szerkezettel, hogy a lámpa minden helyzetben merőleges állásban maradjon.

Mentő-szerek: Mentőtömölők, ugróponyvák, mentőzúcsók, füstkészülékek, légvezető szerkezettel és a nélkül Magirus rendszere szerint, gyaloghintók, betegszállító kocsik stb.

Fecskendők mindenféle szerkezettel és nagyságban: Városi és falusi fecskendők, mozdonyfecskendők, taliga-fecskendők, hydrophorok, házi és kerti fecskendők, extincorok; — továbbá: tömlők, tömlőcsavarok, sugárcsővek, tömlőkötők, tömlőjavító szerek, tömlőkocsik, hydranskocsik, vizes lajtok stb.

Létrák mindenféle minőségben: Gépezetes létrák a legkötelesebb szerkezettel, két- vagy négy-kerékűek, maguktól működő zárhorgokkal, tolólétrák, dugólétrák, horog- és tetőlétrák.

Árjegyzékek, költségvetések és rajzok

mindenkor kaphatók.

Bővebb felvilágosításokért tessék fordúlni
a cég magyarországi főképviseelőjéhez:

PICHLER JÁNOS úrhoz, BUDAPEST,

Rákos-Szt.-Mihályon (József-főherceg-telep)
Battyány-utca, Szabó Ferencz-féle nyaraló.

